

I. POSTILLA /
ÞAD ER

Skyr og Einfo-

lld wtþijding/ yfer øll Sunnudaga og Hatijda E-
vangelia/sem Ared um kring kiend z predikud verda
i Christelegre Kyrkiu.

I Hvørre framsetiast Lærdoomar/ Hugganer
Aminninger/wt af sierhvøriu Gudspialle/ Gude Eilijfum fyrst
og fremst til Æru/ Dyrdar og Vegsemdar/ Enn Goodum og
Froomum Guds Bornum hier i Lande/ sem hana Idka
vilia/ til Sälargagns og Nytsemdar.

Fyrre Parturenn
Fra Adventu til Trinitatis Sunnudags.

Med Kostgiæfne Samanteken/ Af H. Gysla Thorlakssyne
Superintendente Hoola Stiptis.

EDITIO. III.

Prentud af nyu a Hoolum i Hialltadal / Anno 1706. Epter Osk
Veledla Madame Ragneidar Jons Dootter.
Af Marteine Arnoddssyne.

Christur Postulana aminnande/ Matth. 28.

Fared wt um allan̄ Heimen̄/ og kien̄ed Evang... allre Skiepnu

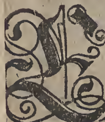
Tilheyrendurner Christo andsvarande/ Psalm: 85. v. 9.

...ætte eg þa ad heyra þ Gud DRottenn hn̄ talade/ad hn̄ Friden̄ til...egde sijnu Foolke/ z sijnū H. so ad þr røtudu ecke i neina Faar...

Gysla Thorlakssonar Byskups ad Hoolum.

Heidurlegum og Hálærdum Manne / Mag. Thorde Thorlaks Syne / Superintendent I Skalholts Stiptis:

Sem og Æruverdugum og Vellærdum Profastum og Prestum I Skalholts og Hoola Stipte / Oska Eg Nadar Og Fridar Af Drottne vorum JEsu Christo.

ÆRUverduger Brædur i DRottne. Jeg maa makleg minnast z mier i Hug koma laata / Þad lesed hefur um þann merkelega Maalara Apellem. Ad þa hann hafde eitt sinn Skipbrot lided / og tapad ollu sijnu Gotze / Og var þar a ofann yfer fallen af Reifurum / sem rændu hann þeim fængalitlu Fotum / sem hann epter hafde ad skijla sier med. Þa kom hann um sijder i þessare sinne Fatækt og Armood / i Egyptaland / i þann Stad sem sialfur Kongurenn hiellt sitt Hof og Adsetur / Hvar hann bad um Aulmusu sier til Biargar / og sette sig vegna sinnar Fatæktar og Klædleysis i eij num afviknum Stad edur Skote / þar hann var ad eta og næra sig af þvi litla Matarkorne sem honum hafde giefed vered hia goodum Mönnum i Guds Nafne. Þa bar so til / ad nockrer af Kongsins Hof-Þienurum geingu þar fram hia / og saau hann / toludu so og sogdu til hans uppa Spie / sem Vijsa er (þo ill sie) margra Haadgiarnra Spottara og ungra Manna: Goode Vin / Kongurenn bijdur þier til Giesta i Kvølld hia sier. Apelles svarade: Mier er Þock ad þiggia soddann Bod / eg skal giarnann koma. Nu sem Maaltijdar Tijme var komenn / þa kom Apelles sem stefndur være uppa Kongsins Slot / Hof-Þienararner forundrudu sig hier uppa / og spurdu hann ad / hvort ad være hans Ærende? Hann svarade þeim z sagde: Kongurenn hefur boded mier til Bords hia sier i Dag. Þeir hloou ad honum og sogdu: Hvorn Bodskap fieckst þu af Kongenum þar um? Enn Apelles kunne aungvann Nafnkienna sem honum hefde þetta sagt / sokum sijns Okunnugleika. Þo sagde hann: Hefde eg ad eins hia mier eitt svart Kol / þa skyllde eg draga upp hans Asynd / sem mier þetta sagde. Þienarar Kongsins feingu honum strax eitt Kol / med hvorju hann so Meystaralega Afrissade Mynd þess sama Hof-Þienara / ad hvor Madur maatte þeckia hann þar af. Þetta kom Kongenum til Eyrna / og liet strax kalla Apellem Maalara fyrer sig / og dvelia hia sier i længa

Tijma

Tijma/ og giøra adskilanleg Meistverks Stycke. Og ad Skilnade hønum mørg Þusund Gyllene / og liet hañ so fra sier far[illegible]d i Reputatiu. Þessa Historiu má eg (Elskuleger Brædur) riettelega uppa mijna Persoonu/ sem lijted Erfidad hefur i Orde Guds / eñ hefe þo rent margvijslegt Adkast vondra Maña og Ogudlegra Skalka/sem fromum Møñum hier i Lande má (kañ skie) nockud kuñugt vera. Þvi so seiger Ande Drottens fyrer Muñ Pals Postula/ 1. Sendebrefe til Cor: 4. Jeg helld ad Gud hafe giørt oss Postulana ad hinum allra Audvirdelegustu / so sem Daudanum undergiefna/ þvi vier erum Vnderfurda ordner Heimenum/ og so Englum ꝛ Mañnum. Eñ þo er ecke ad sijdur vor Embættis Skyllda ad þioona Gude/ og grafa ecke vort litla Pund i Jørd/so leinge sem Gud Drotteñ eirn og sierhvørn lijdur/ sparer og vid Magt helldur/ i siñe tiltrwadre Stiett. Vm eirn Fatækañ og Vmkomu lijteñ Mañ er þad eineñ skrifad/ ad hñ hafe præsenterad einum Konge eitt siñ/Pomum Punicum. Hvad ad sꝛñu var lijtelsvægur Hlutur/eñ þo samt sem ædur/ þa medtook Kongureñ þeñañ Præsent þess Fatæka / so sem hønum hefde giefnar vered nockrar Millioner Gulls og Sylfurs af ødrum Vellrijkum. So bid eg nu og so ætsamlega / ad þier Brædur Elskuleger og Eruverduger/ vilied medtaka/ og ydur ecke Ogiedfellt vera læta / þetta mitt lijted Erfide / hvørt eg ydur Dedicera ꝛ Tilskrifa. Postuleñ Petur sagde so vid þañ Vanfæra Mañ/ sem Kreptur hafde vered i fra Moodur Lijfe / Act: 3. Og bad ad giefa sier Aulmusu: Gull og Sylfur hefe eg ecke/ eñ þad eg hefe / þad gief eg þier. Sama seige eg og so. Eg befel ydur af Hiarta eilijfum Gude/ med þessum Postulans Pals Ordum. 1. Cor: 16. Cap. NAd Vors Drottens Jesu Christi/ sie med ydur øllum / AMEN.

Skrifad ad Hoolum i Hiallta-Dal. 1684.

Gysle Thor. S.

…woꝛe og Dygdumgiæddre Høfdings Matrona…

…SNHEJDE JONS DOTTUR,

Mine Eruvirdande Elskulegre SYSTUR/

LIF OG HEJLL.

VELEDla SYSTer.

HAd sem Spekingurenn seiger um þ Israelitiska Manna/ Sap. 16. v. 25. Ad þad hafe fædt sierhvørn epter þvi sem hann medþurfte/ etc. Þad er med øllum Riette sannt talad um þad Andlega Braud Christenna Manna/ Jer. 15. v. 16. sem er Orded DRottens. Þad er øllum alls hattar/ þad fræder David framm yfer alla hans Læresedur/ og giører hann Ølldungum vitrare/ Psalm. 119. v. 99. 100. Þad huggar/ Rom. 15. v. 4. Þad er Doomare Hugrenninganna/ Hebr. 4. v. 12. Ecke var kiniande þo firer þvi vike Spitelskann/ Luc. 5. v. 12. Þar sem þad hreinsar oss eirnenn Andlega/ Joh. 15. v. 3. Þviad þad sialft er reint vid Elldenn/ 2. Sam. 22. v. 31. Ja/ so sem klarad Silfur i Deiglumoo/ siøsinnum reint/ Ps. 12. v. 7. Þad er vort Lioos/ 2. Pet. 1. v. 19. Firer hvert vier ødlast fra um eilyfft Lyf/ Joh. 20. v. 31. Þvi vottar Paulus so um þad/ ad þad sie Nitsamlegt til Lærdooms/ til Umvandanar/ til Betrun/ til Leidriettingar i Riettlætenu/ 2. Tim. 3. v. 6.

Med hvilkann Edla Fiesiood er vandfared/ hønum er ei fyrer Svijn varpande/ Matth. 7. v. 6. Og þar vill Konst til ad sundurskipta hønum riett/ 2. Tim. 2. v. 15. Þvied/ so sem þad ad allskonar Piesnar ecke hvørium Manne/ so hefur hvør Madur ecke helldur Lyst til alls/ Syr. 38. v. 30. Hvørs vegna þeir eru eller stoorrar Æru verduger/ sem sig kostgiæfelega hafa æft og ydkad þar uti / ad verda sem heilnæmaster Forsniddarar þessarar vorrar andlegu Saalarfædu. Amedal hvørra sialfstalenn er ABENER þessarar magiætu Postillu. Þvi þad sem þeir Hebresku seigia um eirn Haalærdann Doctorem/ ad Nafne Ismo…

...n/ Ad hañ hafe vered ein ALLrakstasta VRTAbi þessa Postillu med øllum og eñ þa meire Raison ad seigia/ o heima/ ad Verked prijse hier Meistarañ/ Syr. 10. v. 1.

Nu þott þetta sie ei mitt eiged / samt sem ædur hafda eg æsett þess Sal. Blessada Herra Erfvide til Æru og Þacklætis Miñingar (sem oll Guds Børn i Lande voru munu sig hønū skylldug hier ꝥ jata) þetta Verk Bookþryckiarañs einhvørium sierdeilis ad eigna og tilskrifa. Eñ hvør þad vera skyllde/ kostade mig ei mørg Heilafrot. Þviad þier Veledla Syster/ vorud mier strax fyrer Augum/ Og so sem med fullum Erfdariette heimtud þetta Verk til ydar. Og sæ eg hvørke Søgn nie Vitne þar kuña i moote koma/ helldur allmargt sem þessu Tilfalle mætte ad Astæde verda. Og er þad ed firsta. (1) A yckar Sambwdar Tijma vorud þier hañs Fegnudur/ Syr. 26. v. 2. Og er þui eingeñ Nærskylldare ad una vid hñs epterlæteñ Verk/ eñ þier. Allrahellst þetta/ hvar iñe þier hafed ydar Lifting/ Psalm. 1. v. 2. (2) J añañ mæta er þesse Nuss-Postilla nu i þetta siñ eñ ad nÿu epter Ossk og Ummælum Ydar a Prick wtgeingeñ/ hvørs vegna hun leitar nu first fra Pressuñe/ þangad sem þeir firer eru/ hvørra Ord og Tilhlutan heñe hafa ad nÿu a Foot komed. (3) J þridia lage villda eg med þessa Verks Dedication til Ydar sijna Packlætes Merke mitt/ epter sialfskylldugum Broodurlegum Kiærleika til Ydar. J fullre Von og Vissu ad Ydar Systurlegur Eigeñlegleike og gott Gied mune soddañ firer mier i be[...] Meining upp taka. Og so sem eg slutkad hefe þañ Firra Part þessarar Postillu med litlum Nuss-Lestre a Sumardageñ Firsta/ Þa afhende eg nu Ydar Systurlegu Gefuglinde i Sumargiøf Endurnijada Miñing Ydar blessada Brwdguma JEsu Christi (hvør bæde er Upphaf og Ender Bookareñar) hvør Jesus epter sijnum Firerheitum/ sie Ydur allt i ollu. Eñ Ydur Veledla Syster med Gøfugre Familia/ Oska eg gledelegra Sumartijda/ og allra þeirra Heilla er i þessare Book eru firerheitneñ/ og þad i Jesu blessada Nafne/ Amen.

Hoolum þañ 22. Aprilis
Anno 1706.

Ydar Veledla Systurlegrar Kveñdygdar einfalldur Vin og Brooder.

Biørn Thorleifsson. Sup. Hool.

Til Lesarans.

odfwse Lesare: Sa sem lofar eina Óskatterande Perlu han
lastar hana / er gamallt Rabbinista Mæltæke. Þegar eg hefe
nu þetta Jhugad / hefe eg so sem umbillt mynum Þanka a
tvo Veige: Ad vysu/ þegar eg liet þrickia a Nytt þessa Hwss-
Postillu/ hugade eg ecke ad leggia Lof neitt a hana/ þar Ver-
ked sialft bære þar best um Vitne. Og vilie Men hyga þar
um / þa er i allan måta Verk Authoris loflegt. (1)
Fyrst giørde han þad fyrstur Manna/ þvilyka eina fullkomna Hwss-Postillu hier
Lande uppa ad Erfida og Prickia læta. (2) Þar næst samband þvilykum
ærkmanne Verked: Þviad Guds Verk var hrørtreggia. Og þo hn af storre A-
tundan Guds Safnadar Uppbiggingar/ leitade ecke Lofdyrdar sialfs syns med
iwpfundnum Ordum/ (sem han þo af H. Anda yferfliootanlega Upplystur
var) þa hefur han þo ad Skilninge mynum / hann rietta Veg til almennelegrar
Nitsemdar/ skienkt og epter sig læted. En þetta litla Omak og Erfide sem eg
epter Loforde mynu a hinum fyrrþrickta Parte Postillunnar) haft hefe/ Bid
g þig Goodfwse Lesare vel virda: Vitande ad sa Sal: Herra munde ei vid
eidast þo eg liete þetta hns Verknade fylgia. Ei skalltu klære Lesare so upp
aka/ ad eg vilie hier wtklekia annarlegum Vngum so sem mynum. Þann Verkþioofa
ad/ veit eg so a nockrum straffadann/ ad eg gyrnest ei i Flocke þeirra finnast eda
tilla til ens sama. Langt er fra mier ad øfunda Authoris Æru/ sem hn med
þessu gooda Verke allmikla innlagde. Hitt er þad/ ad eg villde med þessu litla
Verke/ eirn Hryng lagt hafa i þennan Fieshood/ so er þar langt fra / ad eg
vilie sem annar Heliodorus allt ofnær ganga Guds Ristunne/ 2. Maccab: 3. v. 24.
þessa villda eg sierhvør giætte, so hann þvilykt Alit a Verkenu hafe / sem riett
skickadur Doomare. Gefe Gud / ad þesse Huss-Postilla mætte verda vor
HIARTA-POSTILLA/ þa mundum vier hana ei sydur elska enn Hiartad.
Hvert vort Hiarta/ Herberge og Bwstadur verde H. Anda: Hann efle ydur i øllu
Goodu og Gude þacknæmu Verke ad giøra hans Vilia. Fyrer hvøria Ósk eg
aptur a moote mier og Verke þessu/ skil Lucku og Framgangs Osk þyna i JEsu
Nafne. LIF ALLA DAGA VEL.

Biørn Thorleyfsson.

Þesse Formæle er til giørdur i þeim fyrre Postillun ad lesast meige fyrer framan sierhvøria Predikun i Nwsenu.

Nia

HJA Matth. 18. Cap. Seiger sialfur vor Jesus Christur so. Hvar sem tveir edur þr[…] an̄komner i mÿnu Nafne/ þar vil eg vera midt a [..]nede ra. Þetta sitt Fyrerheit vill Gud ecke en̄ nu bregda vid oss/ þo vier sieum ecke marger hier saman̄ komner/ helldur vel og trwlega enda. Sinum þar fyrer vel til/ og bidium Gud/ ad vær meigum so haga oss og hegda/ ad vier styggium ecke þen̄an̄ Giesten̄ fra oss/ so nium oss sidan̄ allt Gott tilleggiast. Skulum vier nu bidia Gud af Hiarta seigiande. Almættugur Gud og Himneskur Fader/ i Trauste þin̄ar mykillrar Giæsku og Millde vil eg in̄ganga i þitt Hws og tilbidia þig i þÿnu heilaga Mustere/ i þÿnum Otta. Drottenn leid þu mig i þÿnu Riettlæte/ Tilreid þu þin̄ Veg fyrer mier/ Leid mig a Veg þin̄a Bodorda/ þvi þu ert min̄ Gud & Herra mÿns Hialpræding. Eg hefe Lÿsting til þÿns Bwstadar/ og er giarnan̄ i Søfnude þeirra Heilogu sem þig elska og medkien̄a. Komed/ lætum oss tilbidia/ a Knie kriwpa og framfalla fyrer Drottne/ sem oss hefur skapad/ þvi han̄ er vor Gud/ og vier erum Foolk han̄s Haglendis & Sauder han̄s Hiardar/ Vegsamed Drotten̄ vorn Gud. Tilbidied fyrer hn̄s Footskørum/ þvi han̄ er Heilagur. Jeg ækalla þig i þægelegan̄ Tÿma. Gud fyrer saker þin̄ar mykillrar Giæsku/ Bænheir þu mig med þin̄e trwfastre Hialp/ Amen. Hier uppa lesum vier hvør med ødrum vora Drotten̄lega Bæn/ og seigium af Hiarta/ Fader vor/ etc.

J JEsu Nafne / Amen.

Fyrsta Sunnudag i Adventu / Gudspialled Matth.

21. Cap.

J Þañ Tijma. Og þa er þeir toku ad nælgast Jerusalem / og komu til Betphage vid Fialled Oliveti / u(t)sende JEsus tvo sijna Lærefveina / og sagde til þeirra. Fare þid i þad Kauptwn sem gagnvart yckur er / og strax munu þid fiña Asnu bundna / og Folañ hia heñe / leysed hana og leided til mijn. Og ef einhvør seiger nockud til yckar / þa seiged / þad Herrañ hafe þeirra þørf / og jafnsnart mun hañ lata þaug laus. Eñ þad skiede so / ad uppfylltest hvad sagt er fyrer Spamañeñ / er so seiger. Seiged Dottureñe Zion / Siæ / Þiñ Kongur kiemur til þijn hoogvær / sitiande a Asnu / og a Fola Klyfbærrar Asnu. Eñ Lærefveinarner geingu i burt / ⁊ giørdu so sem JEsus baud þeim / og leiddu med sier Asnuna og Folañ / og løgdu sin Klæde yfer þau / ⁊ settu hañ þar uppa. Eñ marget Folk breidde sijn Klæde a Veigen. Og adrer hiuggu Kuistu af Trianum / ⁊ dreifdu þeim a Veigen. Eñ þ Folked sem fyrer þeim gieck og eftерfylgde / kallade og sagde. Hosiaña Syne Davids. Blessadur sie sa sem kiemur i Nafne Drottins / Hosiaña i hædstum Hædum.

Exordium.

Wier lesum / Elskanleg Guds Børn / J Spekiñar Bockar / 9 Capitula / Ad þegar Kong Salomon took sier fyrer Hendur / ad byggia þad mykla og prydeliga Jerusalems Must(e)re / þa hafe hañ akallad Drottenn Gud Zebaoth / og beded hañ villde senda sier Visdoom / af sijnu Heilaga Himne / ⁊ fra Hásæte siñar Dyr-

var/sem med hönum mætte vera i þessu Verke / so hann kynne þeckia og kannast vid/ hvad Drottne Dyrdarennar være þeckt og þægelegt.

Nu lyka sem þ/ ad Salomon akallade og tilbad Nafned Drottins/ ad hann villde sier Visdoom gefa/til ad framkvæma Musteresins Bygging/ So meiga og so Prestar og Kiennemenn ønguaneiginn þui gleyma/ad bidia Gud af Hiarta Oafláatanlega / ad hann vilie gefa þeim þa Gáfu / ad gefa med Fögnude Guds Heilaga Ord framtalad/ Act. 4. þvi Kiennemanns Embætted er so þungt/ ad sialfur Postulinn Pall verdur ad hroopa upp og seigia/ qvis ad hoc idoneus? hvor er hier til fullfeingenn? Þar liggur og so stoor Magt a/ad Kiennemennerner giøre idug legar Bæner fyrer sijnum Tilheyrendum/uppa þ/ad Sæde Guds heilagra Orda/ meige inrætast og Rotfestast i þeirra Hiørtum / so þ meige bar hundradfalldann Avoxt bera til eilijfs Lijfs/ Luc. 8. þuiad sa sem plantar/ ma seigiast so sem eckert ad vera / enn Gud Almattugur er sa eirn sem Avøgtenn gefur. Vær vilium ann leingra Inngangs vijkia til Gudspiallsins/ og er þ tvent/sem vær vilium yfervega ad þessu sinne. 1. Þad fyrra er um Innreidina Drottins vors JEsu Christi/ i Borgina Jerusalem. 2. Enn þad annad / Hvørninn hønum var teked af Folkenu / Og hvad vær af þessu hvørutveggiu skulum læra. Gud hialpe oss hier til mz sijnum gooda Anda/i JEsu Nafne/ Amen.

Fyrre Parturenn.

Og þegar þeir nalgudust Jerusalem / og komu til Betphage vid Fialled Oliveti.

Fyrst er oss athugande umm hvøria Gudspiallamadurenn tale hier i þessum Texta/ sem er um JEsum Endurlausnara vorn/ hvør ed med sijnum Læresveinum/ ferdadest nu þa sijdustu Reisuna upp til Jerusalem/ til ad lijda Kvøl sijna/ og endurleisa Mannkinned.

Betphage var eitt lijted Þorpkorn/ hvert ed stood skamt yfer fra Jerusalem/under Vidsmiørs Vidar Fiallenu/og i þessu Þorpenu høfdu Prestarner og Kiennemennerner sitt Adsetur/þeim stundum sem þeir þienu ecke i Musterenu til Jerusalem. Þetta lita Þorp Betphage/utleggia

leggia Læreþeduttner ad þÿdest so miked sem Sykiur eda Sykrahws/ Þar þyrer/ þegar Herrañ Christur kiemur til Betphage vid Jerusalem/ þa audsÿner hañ sig þar med ad vera komeñ upp a þa Reysuna/ a hvørre hañ villde tilbua oss þañ kreptugasta og dyrmætasta Syknaña Plastur sÿns blessada Bloods/ sem wtdrÿþur Eytur og Olißian Syndareñar og græder øll vor Andarmein. Þeñañ Plasttureñ tilbio hoñ oss strax i Grasgardenum/ þa hañ sveittist Bloodugum Sveita. Hañ tilbio oss hañ og so i Nwdstrykinguñe siñe/ Þyrnekrininguñe/ ꝛ Krossþestinguñe/ og lÿka vel epter þad hañ var negldur a Krossen/ þegar Blood ꝛ Vatn rañ wt af hans blessudu Sÿdu. Hvar þiñum vier nu þvilïkañ Lækner sem JEsum? Natturleger Læknismeistarar þeir gieta nockurneigeñ a medañ þeir lißa/ tilbwed Smyrsl og Læknisdoma/ þo ecke nema þa ŝ þiena til ad lækna wtvortis Mein og Krankdæme. Eñ JEsus epter sitt signada Andlaat/ gieþur oss ꝛ tilbyr þa heilsusømu Saalar Lækning ena/ sem er sitt dyrmæta Blood/ um hvørt Johañes so talar/ Ad þad hreinse oss af øllum vorum Syndum.

Fialled Oliveti/ a hvørt hier verdur minst/ var þad sama/ til hvers Herrañ Christur wtgieck/ þa hañ uppbiriade sÿna Pÿnu. Þetta Fiall er eñ nu i Dag miøg vÿdþrægt. Fyrst vegna þess/ ad hañ reid hiedañ iñ i Jerusalem a eirnre Øsnu/ so sem añar Kongur og volldugur Herra. Þar epter var hañ þra þessu Fiallenu wtleiddur til siñar Pÿnu. Og ad sÿdustu stie hañ af þessu Fiallenu upp til Himens/ mꝫ mykellre Dyrd/ ꝛ situr til Fodursins hægre Handar. Læreþaderiñ Augustinus gieþur þessu Fialle þiogur merkelig Nøfn/ ꝛ kallar þ þyrst Oliu Fiall/ Þar næst Matar edur Fædu Fiall. J þridia lagie Lioßsins Fiall. Og i þior-da lagie Læknis Fiall. Oliu Fiall kallast þ/ þt þar matte pressa nægelegt Oliuñ wt af Vidsmiørs Trianum/ Þar uxu ꝛ so Fÿkiur og Alldine/ sem brwkud voru til Matar. Eirniñ Boomull ꝛ Grøs þau / sem þientu til Lækninga/ Og nær sem Sooliñ kom upp a Morgnaña/ þa skein hun a þessu Fialle miøg þagurt/ Eins a Kvølldiñ/ bar þangad Byrtu af Liosunum/ sem i Mwsterenu voru uppsett og kveykt / og þui matte þ maklega kallast Lioßsins Fiall. Nu lÿka sem þ/ ad þær

 Jurter

Jurter og Avexter / sem a þessu Fiallenu uxu / voru henfugar / bæde til ad lækna margslags Kvilla / so vel sem til þess ad næra Meñ ꝛ bæda (sem eg strags sagde) So er ꝛ so / Pynañ vors Herra JEsu Christi / under hveria hañ atte nu ad ganga / þa hañ iñreid i Borgena Jerusalem / ollum oss sem a hañ trwum / ein kroptug Salar Næring / og miukur Læknisdoomur vors Sorgþulla ꝛ angrada Hiarta. Þar med er hun eirniñ eitt þazurt Lioos / hvort oss lyser til eilyffs Lijfs.

Frañvegis stendur so i Textanum / Ad þegar JEsus var komiñ til Betphage / þa hafe hañ utsendt tvo syna Læresveina. Hvert þa ꝛ Til þess Kauptuns sem var þar skamt fra. Hvørt munde þetta Kauptuned vera ꝛ Marcus Gudspiallamadur skrifar utþryckelega II. Cap. Ad þad hafe vered Bethania. Þetta var þ sama Stadarkorn / i hverin JEsus hafde adur uppvaked Lazarum af Dauda. Joh II. Hvers Erendis sender hañ þa til þessa Kauptunsins ꝛ Ad þeir sæke þangad eina Asnu / þvi so seiger hañ til Lærisveinaña / Og strax munu þier finna Asnu bundna og Fola hia heñe / leysed hana og leided til miñ.

Hier kañ einhvør adspyria / hvad Herranum hafe geinged þar til / ad hañ vilde so audvirdelega iñrijda i Borgina Jerusalem / a eirnre Asnu / hvør ad þo er ein foracktanlegasta Skiepna / a medal añara Dyra.

Fyrst vilde hañ rijda a eirnre Asnu / So ad hañ þar mz i lioose liete / ad hañ være sa riette fyrerheitne Messias / um hvørn Zacharias hafde spaad / ad hañ med þessum hætte skyllde iñrijda / og ad hañ synde Gydingum þ / ad sitt Rijke være ecke Verralldlegt / helldur andlegt Rijke / so sē hañ sialfur sagar fyrer Pilato / seigiande / Mitt Rijke er ecke af þessū Heime. Þar næst / Ad hū hier mz audsynde sijna storu Audmykt og Litelæte / sem hañ hefur fram yfer alla Verralldlega Konga og Herra / hvørier ecke lata sier añad linda / eñ ad þeim sie añadhvert eked a Gullbunum Vøgnum / edur setter uppa þa Hesta / sem prijdder eru mz Sylke / Perlum ꝛ ødrum kostulegum Þijngum. Og skulum vier læra þ hier / af Dæme vors Endurlausnara JEsu / ad vera ecke Metnadarsamer / edur Hofmoduger / þott oss gange vel i Verølduñe / epter þvi sem hañ kieñer oss sialfur / seigiande. Læred af mier / þvi eg em Hogvær ꝛ af Hiarta Litelatur.

Eñ

Eñ framveigis seiger Textēn. Ef einhvør seiger nockud til ydar/ þa seiged ad HErrañ hafe þeirra Þørf/ ⁊ jafnsnart mun hañ læta þau laus. So sem ꝥ/ ad Herrañ Christur bevijsade sig ad vera sañañ Mañ/med siñe Audvirdelegre Iñreid i Borgena Jerusalem/so audsyner hañ hier ⁊ so i þessum Ordum/ sig ad vera sañañ Gud/ sem alla hlute veit/ ⁊ ꝥ hvøriū eckert er duled/ hvørke a Himne nie a Jørdu. Og eru ꝥ sierdeilislega fiorar Bevijsingar sem hañ hier til brwkar.

1. Su hin fyrsta er/ad þo hañ sie fiærlægur og langt i burt/þa sier hañ samt hvar Asnañ stendur bundeñ og Foleñ hia heñe i Kauptunenu til Bethaniam. So sa hañ og eirneñ Natanaelem sitiande under Fyk-iu Trienu/Og visse/þo hañ være fiærlægur fra Bethania/ad Lazarus var andadur/ Joh. 11. 2. Auñur Bevijsingeñ er þesse/ ad hann seiger Læresveinunum fyrer allt hvad skie mune/ ædur eñ þeir ferdast af stad/ og ad þeir skule leysa Ösnuna og Folañ og leida þaug til sijn.

3 Su þridia er/ ad hañ lætur Giedsmune Eigandans Ösnuñar hneigiast so/ ad strax sem hañ heirer Ord Læresveinaña/ ad Herrañ hafe fra þørf/ þa lætur hañ bæde Ösnuna og Folañ laus motmælalaust.

4 Fiorda Bevijsingeñ er su / ad hañ kallar sig hier sialfur Herra/ ꝥ er Drotteñ Allsherjar/ so sem Spamadureñ Esaias um hañ vottar. So siaum vier þa af øllu þessu/ ad vier eigū ecke alleinasta þañ Endurlausnara/ sem ad er sañur Madur / helldur ⁊ eirneñ sañur Gud/hvør ad er blessadur um Allder/ Rom. 9.

Hier wt af vilium vier taka oss ꝥtta til Lærdoms/sem er/ ad giera þeim Voludu og Fatæku til Gooda/ af þvi sem Gud hefur einum og sierhvørium lænad/þviad lijka so sem þad/ ad þo Christur være fatækur og audvirdelegur fyrer Heimenum/ samt sem ædur þegar Eignarmadur Ösnuñar og Folans heirer þad/ad Herrañ hafe þeirra þørf/þa lætur hañ þaug laus og slepper þeim vid Læresveinana. So eigū vær og so ad giøra so opt sem vor samchristeñ Naunge þarf nockurs vid / søkum siñar Fatæktar/ og bidur i Guds Nafne / um Mat / Dryck / edur anad þad sem hañ um naudsyniar/ þa eigum vær ad læta oss koma þad i hug/ad Herrañ hafe þess þørf/⁊ midla þeim af voru Goze/hvør epter

er

er siñe Formegañ i Guds Nafne/ vitande þ þ vyst/ ad DRottenñ mune það rijkuglega aptur endurgiallda/ þvi hvad hellst sem þeim voludu er i hañs Nafne til gooda giort/ það teiknar hañ sialfum sier giort vera/ hvar um hañ so talar hia Matth. 25. Hvad þier giored einum af þessũ mijnum minstu Brædrum i mijnu Nafne/ það giored þier mier.

Þar næst lærum vier það hier/ af Dæme þessara tveggia Lærisveina Herrans Christi sem hañ sende til Bethaniam/ ad giora fwslega og viliuglega það sem ad Herrañ oss bijdur ꝛ befalar i sijnu H. Orde/ hafande þ oss Dæme Forfodur sins Abrahams / hvor ed epter Befalningu DRottens Vmskar allt sitt Heimelis Folk/ Gen. 17. Og þa hañ fieck Befalning ad offra sialfs sijns eigeñ Syne Isaach/ þa stood hañ þar ecke vid/ edur villde þ i nockurn mata undañ draga/ Gen. 22. Þesse Hlijdne Forfodur sins þocknadest Gude so vel/ ad hañ blessade ecke einungis hañ/ helldur og so hañs Nidia. So vill og DROttenñ eñ nu i Dag blessa alla þa sem hlyduger eru hañs Orde og Bodordum/ ꝛ gioꝛa epter þvi af fremsta Megne og Mætte.

Nu viliũ vier heyra ꝛ læra hvør Huggun oss stendr af Iñreid þessare Herrans Christi i Borgena Jerusalem/ þ utvijsa oss þsse Textans Ord. Seiged Dotturenñe Zion / Sia þinn Kongur kiemur til þijn hogvær / sitiande a Ausnu og a Fola Klifbærrar Ausnu.

J þvi gamla Testamentenu skildest fyrer Dotturena Zion og Jerusalem Gidinga Folk. Eñ i þvi nya Testamentenu / skilst hun fyrer Christelegañ Søfnud hier a Jordu/ so sem sia og rada ma af 49. Cap. Esaiæ. So er þa ecke Herrañ Christur alleinasta Kongur þeirra i Jerusalem Borg/ ꝛ ecke kiemur hñ einungis til þeirra/ helldur er hañ og einneñ Kongur vor allra/ bæde Gydinga og Heidingia/ þvi so vottar Guds spiallamadureñ Lucas i Postulaña Giorn. 10. Ad þar sie eckert Mañgreinar Alit hia Gude. Þesse vor Kongur kiemur eñ nu a þssũ Dogũ hingad til vor / ecke sijdur eñ hañ kom til Jerusalem Borgarmaña.

Hvørneñ kiemur hañ þa? 1. Fyrst kiemur hañ til vor i Ordenu sijnu/ og sijnum Nadar Fyrerheitum/ med hvørium hañ huggar vorar hrelldar Samvitskur/ og bijdur ollum til sijn/ seigiande/ Komed til mijn

aller þ Ervided og þunga erud þiader/eg vil endurnæra ydur/Matth. 11. Aungvañ tekur hñ hier undañ / helldur seiger hñ ad aller skule koma til sijn/so vel hiner stærstu Storbrota Meñ ꝛ Glæpa Meñ/þ hiner sem miña hafa syndgad.

2. Þar næst kiemur þesse vor Kongur til vor/i þm H. Sacramentis. Fyrst Skijrnareñar / J hverre vær þ hñs Nad/ ꝛ H. Anda Krapt verdū Endurfædder/ꝛ sveriū hōnū þ retter Þegnar sijnū Konge/Tru ꝛ Hollustu. Þar næst i Alltaresins Sacramente/J hveriu hñ Endurnyar vid oss sijna Elsku/ þ hñ hefur til vor ꝛ fyrergiefur oss allar vorar Synder/hvar uppa hñ giefur oss til eirnrar stadfestu ꝛ Iñsiglis/ sitt Holld ad eta/ ꝛ sitt Blod ad drecka/ under Braude og Vijne.

3. J þridia lage kiemur þesse Kongur til vor / ecke reidur edur ognarlegur/ helldur blijdur ꝛ hogvær/Ja/ so blijdur kiemur hñ / ad hañ lætur aungvañ þañ syniande aptur i burt fara / þ til hañs kiemur/med audmijkt ꝛ Jdrande Hiarta. Siaum til hvad hogværlega hañ took a mote Mariu Magdalenu/ Ræningianum a Krossenum/ꝛ Hoorkonuñe um hveria skrifad stendur/ hia Joh. 8. Þar fyrer miñ Broder ꝛ Syster/ sierhu Bersyndugur so þ Magdalena/ edur Illvirkismadur/so þ Ræningiñ/ edr lausliatr so sem var Hoorkonañ/ þa sia þu til / þu snuer þier sem snarast til Herrans Christum/ a medañ Nadartijmeñ er/ so þ þessar Personur giordu / ꝛ mun hañ hogværlega ꝛ blijdlega taka þig i Satt vid sig aptur/ꝛ fyrergiefa þier/þessar ꝛ allar þijnar Synder.

Añar Parturinn.

Er þar um/hvorneñ ad Jerusalems Borgarar hafe teked a mote Christo þa hñ iñreid i Stadeñ. Gudspiallamadureñ seiger MArk FOlk Hafe BReidt Sijn KLæde a Veigeñ. Þad var gømul Sidvenia hia Jsraels Folke/ad þegar nockur var kiøriñ edur smurdr til Kongs/þa breid de Folked sijn Klæde nidur a Stræteñ under Fætur Kongsins/so þ giørt var Jehu.2.Kon.9. Hvar mz þ villde audsyna sijna Undergiefne og audmiuka Þienustu/ sem og eirneñ Æru og Virding sem þ være sijnum Konge skylldugt/ þessare Sidveniu hielldu Jerusalems Borgar-

 ar

at i inreid Christi/ jatande þar med han ad vera þan riettta Kongen / hvørn sialfur Gud hafde smurt med Gledenar Oleo/ so s David seiger Ps. 45. En adrer hiuggu Kvistu af Trianum/ seiger Gudspiallamaduren/ og dreifdu þeim a Veigen. Þetta var og so gømul Sidvenia Fordum Tijd/ ad þegar Folked hiellt Glede Hatijder sijnar/ anad hvert fyrer Sigurvining nockra/ sem þad hafde uned/edur fyrer Frelse/ sem þad hafde feinged/ þa breidde þ til Prijdis og Fagnadarmerkis blomgada Kviste/ nidur a Veigen. Eins er þvi og so vared fyrer þessu Folke/strax sem þ fornemur Herrans Christi Nalægd z Tilkomu/høggur þ Kvistuna af Trianu / hvar mz þ jatar JEsum/ad vera þn dyrdlega Sigurvinaran / s nidur skyllde briota Verk Diøfulsins. En þ Folk sem fyrer þm gieck z epterfylgde / kallade z sagde / Hosiana Syne Davids / Blessadur sie sa s kiemur i Nafne DROTTins. Med þssu sijnu Lofsaung lætur Folked i liose/ sijna inre Hiartans Glede/s þ hefur af Christi Tilkomu/ z þackar Gude þar fyrer/ad þ hafe mætt fa ad sia henar Fagnadar Tijma/z bidia ad hn vilie framar efla og styrkia Rijke Messiæ/ og hans Velldis Stool.

Hier wt af skulu vier taka oss þ til Lærdooms z Aminingar / s er/ ad læra ad breyta epter loflegu Dæme þssa Folksins/ z ganga wt a moote voru Endurlausnara/ mz Glede z Føgnude / og so s þ Folked afklædde sig af sijnu Føtu/ til ad breyda þau a Veigen þ Herran Christum/so eigu vier z so ad giøra/ef vier viliu takariettelega moote JEsu Endursausnara voru. Vær eigu ad føra oss af voru Synda Lerfu/ þ er/ Vær eigu ad afklæda oss Agirnd/ Drambseme / z saurugu Tilhneygingu øllu/hvøriar i moote Saalune strijda/ 1. Pet. 2. Og kasta þm under Fætr Herrans Christi/so þær alldungis nidurþryckiest.

Þar næst skulu vier bæde unger z gamler/læta hlioma z af oss þeira/ þ gledelega Hosiana/z læta Lof Drottens ætijd vera i voru Munne/z oska af Hiarta Lucku z Framgangs Guds Rijke/ z bidia/ad hn vilie fliott koma/ og taka oss med sier in i þa Himnesku Jerusalem. Þangad ad komast/z þar ad vera/ med øllu Einglum og wtvøldum Mønu/ um alla Eilijfd/ veite oss Gud/ i Nafne sijns Son/ at JEsu Christi/ AMEN. Ana

Annañ Suñudag í Adventu.

Evangelium/ Luc. 21. Cap.

JEsus sagde til siña Læresveina. Þar munu ske Teikn/ a Soolu/ Tungle ⁊ Stiørnū/ ⁊ a Jørdu Kvalning Þiooda ⁊ Vrvinglan/ Sioor og Bylgiur munu hliooda/ ⁊ Meñ munu þyrer Hrædslu saker uppþorna / ⁊ af Epterbyþdingu þeirra Hluta/ sem koma skulu yþer allañ Heimiñ. Þuiad Kraptar Himnaña munu hræraſt. Og þa munu þier sia Mañsins Son/komande i Skyū/med Magt ⁊ miklu Vellde. Eñ nær þetta tekur ad skie/ þa lyted upp/og upphefied ydar Høfud/ aþ þvi ad ydar Endurlausn tekur ad nalægiaſt. Og hañ sagde þeim þessa Epterlyking. Skode þier Fykiutried / og øll øñur Trie / nær þeirra Alldiñ tekur wt ad sprynga / þa vited ad Sumared er nalægt. So og lyka nær þier siaed þetta skie/þa vited ad Guds Ryke er nalægt. Sañlega seige eg ydur/ ad þesse Kynslod mun ecke forganga/þangad til ad allt þetta skiedur. Himiñ ⁊ Jørd þorganga/eñ myn Ord þorganga eige.

Exordium.

POstuliñ Johañes þramsetur miñeſtæd Ord/ under Personu Herrans Christi/i Openberingar B. 1. Cap. Þar hñ seiger/ Eg er A og O upphaf og Ender / Sa sem er/og var/og sa sem koma mun.

Af þessum Ordum kuñum vier ad ræda/ þad Tilkomañ Christi er med þriggia handa slags moote. Su fyrſta Tilkomañ hañs er umlideñ/ sem er þesse/ Ad hañ took uppa sig vort Holld/og fæddeſt hingad i þeñañ Heim/ sañur Madur/ ad Syndeñe undañtekeñe. Vm þessa Tilkomuna Herrans Christi i Hollded/ tala Gudspiallameñerner rækelega/sem og einneñ Postuleñ Paall i Piſtlenū til Gal. 3. Seigiande

de/ þegar Uppfilling Tijmans var komin/ sende Gud sin Son/ fæddā an af Kvinnunne. Aunnr Tilkoman vors Herra Jesu Christi er nær=verande/med hvørre hn kiemur til vor Daglega i sijnu heilaga Orde/ og þeim heilögu Sacramentis. Um þessa Tilkomuna/talar so Gudspialla madurinn Matth. 28. seigiande/ Sialed/ Eg er hia ydur allt til Ver=alldarennar Enda / Og i Openberingar Bookenne stendur / Sia / Eg stend fyrer Dyrunum ꝛ klappa uppa/ Ef nockur heyrer mijna Rødd / ꝛ lijkur upp / Til hans vil eg inganga / og Kvølldverd med honum snæda/ ꝛ hn med mier. Su þridia Tilkoman hans er epter / þa han mun kom i Skyum Himens /til ad dæma Lifendur ꝛ Dauda. Um þessa Tilkomuna Herrans Christi / verdur talad i þessa Dags Evangelio. Og er þ þrent s vier skulū oss fyrer Hendur taka/ hid stuttlegasta yfer ad fara ad þessu sinne.

1. Fyrst skulum vier heyra/ hvad hrædeleg ꝛ ognatleg/ ad Tilkoman Herrans Christi mune vera øllum Vantruudum ꝛ Ogudlegū Mønnū.

2. Þar næst/hvad gledeleg hun mune þar þvert a mote verda øllum Truudum ꝛ Gudhræddum.

3. Og i þridia lage skulum vier læra þ/hvørnen vier eigum riettelega ad tilreida oss ꝛ bua/ til þess sijdasta Dags. Hier til styrke oss Gud i JEsu Nafne.

Þad Fyrsta.

VIer lesum i Exodi Bookar 7. Cap. Ad nædur en þ Israels Folk ut=gieck af Egyptalande/þa hafe Gud lated mørg hrædeleg Teikn un=dan ganga/ sem voru þesse/ Ad Vatned snerest i Blood/ꝛ Drottin sen=de Poddur/Lijs/ꝛ allshattada Orma/ s spilltu ꝛ giordu Skada alls=konar Avexte/þar med Drepsoott/ꝛ svartar Illsku Bløðrur/ ꝛ mørg ønnur Teikn. Eins vill Gud ꝛ so/lata Teikn ꝛ Stormerke koma fyrer þann sijdasta Dag/nædur en þ hn frelsar þa hina Goodu ꝛ Gudhræddu/ ꝛ utleider þa ur þessū Eymdardal/ i þ fyrerheitna Landed / ꝛ þa sælu Jord/sem øllum Guds Bernum er tilreitt ꝛ buen.

Þesse Teiknen seiger Gudspiallamadurinn ad verda mune/sum a Him=

entung.

entunglunum upp yfer oſſ / ſum a medal vor ſialfra / ⁊ ſum a Iørdun̄e og Siooͤnum nidur under oſſ. A Himnenum upp yfer oſſ muru þau Teikn ſkie / ad Soolen̄ ⁊ Tungled munu miſſa ſijna Byrtu / ⁊ Stiernurnar hrapa af Himne. Þeſſe Teiknin̄ audſijna ſig daglega / ⁊ eru ordin̄ ſo ſem almen̄eleg nu a vorū Døgum / þviad hvørſu opt ber ꝥ vid / ad Sool ⁊ Tungl formyrkvaſt / ⁊ miſſa ſijna Byrtu. Siaum vier ecke nælegt ad ſeigia a hvøriu Kvøllde / ad Stiørnurnar ſo ſm̄ hrapa ⁊ falla nidur af Himnenum? Hvad allt ad æmin̄er oſſ þar um / ad ſa ſijdaſte Dagur ſie fyrer Dyrum / ⁊ ſo ſem komin̄ yfer alla Verelldena.

Þeſſe Teiknin̄ þau ſijna ſig ecke ad eins / a þeim nætturlega Himnenum / helldur ⁊ eirnen̄ a þeim andlega. Chriſtur er ſu rietta ⁊ ſan̄a Riettlætis Soolen̄ / af hvørre adSøfnudurin̄ tekur ſijna Byrtu ⁊ Fegurd / ſo ſem Tungled tekur ſitt Lioos af Soolun̄e. En̄ hvad opt verdur byrgt fyrer þeſſa Riettlætis Soolena / a þeſſum ſijduſtu Døgum / med raungum Kien̄ingum / ⁊ Villu Lærdoomum / hvørier meir ⁊ meir færaſt i Vext i ymſum Løndum. Stiørnurnar à þeſſū andlega Himnenum / eru Predikarar ⁊ Lærefedur Safnadarens / hvørier opt ⁊ tydum falla fra þeirre riettu Trw / ⁊ ſøn̄ū Lærdoome / ⁊ hrapa ſo nidur i Villu ⁊ Vantrw / Openb. 8. Af þeſſū øllum Teiknum / ſem Gudſpiallamadurin̄ ſeiger / ad ſkie mune bæde a Himnum ⁊ a Iørdun̄e / Siöonum ⁊ Møn̄unum / þa verda þeir hinu Ogudlegu / ſem ꝥ verwdar, ſamlega fralnfara i ſijnū Syndum / ſo ſm̄ ſtadlauſer / þviad Samvitſka þeirra bijdur þeim / ad þa mune ecke vera langt epter / hvar af þeir bera eirn ſmæran̄ Kvijda fyrer þeim ſijdaſta Deige / hid in̄ra i ſijnu Hiarta.

Þar næſt ſtendur þm̄ Ogudlegu Ogn ⁊ Hrædſlo / af þeirre Dyrdlegu Tilkomu Man̄ſins Sonar / þvi þeir munu ſiaa hn̄ komanda i Skyunū / ecke mz auduirdelegū edur lijtelmootlegū Hætte / ſo ſ̄ fyrre þa hn̄ kom / ⁊ in̄reid i Ieruſalem / helldur mz Magt ⁊ mykle Vellde / Ia / hn̄ kiemur þa ecke þeſſ Erendis ad læta dæma ſig / hellдur ad hn̄ dæme adra. Þeir Ogudlegu vita ⁊ ſo vel / ad þeſſe Doomaren̄ er Alvitur / ⁊ mune ſiaa allt ꝥ Illa / ſ̄ þeir hafa adhafſt. Þeir vita ⁊ ꝥ / ad hn̄ er Almættugur / ⁊ i øllū Stødū nælægur / ⁊ mune þeſſ vegna ecke giela umſtw-

ed hñs Nendur. Þetta allt eykur þm̄ Ogudlegu ofurmata myken̄ Kvijda/ fyrer þm̄ sijdasta Deige.

J þridia lage/ skielfast þeir Ogudlegu/ fyrer þm̄ hrædelega Ellde/ i hvorium Verølldiñ øll mun uppbreña/ þvi ef ad Vatnsflooded s̄ kom yfer alla Verølldeña/ skielfde þa s̄ a þm̄ Døgū lijfdu/ hvad myklu framar/ mun þa þ mykla Bal a sijdasta Deige/ skielfa þa enu Ogudlegu & Þeim sem i Floodenu fyrerfoorust/ gafst Tijme & Stund til/ ad idrast siña Synda & illra Athafna/ a medañ Flooded var sinamisamañ ad vaxa. Eñ a þm̄ sijdasta Deige/ mun þm̄ Ogudlegu eingeñ Tijme giefast til Jdranar. Nu ef ad Himen & Jørd hlioota ad flya/ þ Auglite þess riettlata Doomarans/ so s̄ þar stendur i Openberingar Bookiñe 20. Cap. Hvøriū Gud er þo ecke reidur / vegna þess ad þau hafe syngad so sem Mañeskiañ/ Hvernen̄ munu þa hiner Ogudlegu fra stadest/ sem hafa drygt Synd a Synd ofañ/ alla sijna Æfe ?

J fiorda lage/ eykur þm̄ Ogudlegu þ ecke allitla Hrædslu & Kvijda/ fyrer þm̄ sijdasta Deige/ ad allar þeirra vondar Athafner/ onytiu Ord / & iller Þankar s̄ þeir hafa haft / munu openberer / & i lioose latner verda.

Þad Añad.

Hier þverk a moote/ þa mun sa sijdaste Dagur verda þeim goodu og Gudhræddu / eirn Fagnadar Dagur & Glede Dagur. Fyrst vegna þess/ ad hañ kallast þeirra Frelsis edur Endurlausnar Dagur/ þvi ad so sem þ/ ad þeir sem Hertekner eru & fangner hia Tyrkium edur ødrū Omilldum Þioodum/ verda Hiartanlega fegner og glader þar af/ þa þr heyra ad þar er komeñ eirn sem þa a ad leysa i burtu fra þeim Þrælldoome sem þr eru i/ & þo ad þeir heire Skot & Breste/ þa eru þeir þo þess gladare og fegnare i sijnu Hiarta/ af þvi þeir eiga Von a þvi ad verda lauser. So fagna og eirneñ þeir Gudhræddu/ og glediast Hiartanlega þar af/ þa þeirra Endurlausnare kiemur i Skyum Himens til ad giera Ending a þessare vondu Verølldu/ og øllum þeirra Eymdum.

Þar næst þa hafa þeir Gudhræddu øngvañ Kvijda edur Hrædslu/

so

so sem þeir hinu Oguðlegu af þeim Teiknum sem fyrer þañ sijdasta Dag framkoma/ þviað þaug eru þeim so sem añað Teikn ꝛ Merke þar uppa/ að þeirra Endurlausn tekur þa til að nalægiast. Þeir kvijða ecke að helldur nie skielfast fyrer Tilkomu þessa Domarans/ þvi hn̄ er þrra nakvæmaste/ Ja/ Elskulegaste og Trwlindaste Ættmadur/ Ja/ hañ er þeirra Holldlegur Broder/ ꝛ hafa þeir ecke añars af hønum að vænta/ eñ Broðurlegrar Elsku og Trwfeste.

Í þridia lage/ er Christi Tilkoma øllum Guðhræddū Huggunarsamleg/ vegna þeirrar Dyrdar og Hatygnar/ i hvørre hañ mun koma i Skyum Himens. Þviað so sem Israels Folk formerkte og visse þat af/ að það ætte að taka sig upp ꝛ ferdast til þess fyrerheitna Landsins/ þa Drotteñ upphoof sig/ og liet sig sia i Skyenu/ So meiga þeir ꝛ vissulega vita/ að þeir eiga að svipta Tiølldum/ ꝛ ferdast iñ i þ fyrerheitna Foðurlanded/ þegar Drottiñ JEsus (sa sem uppfoor til Himna i Skyenu) i Skyenu aptur kiemur og lætur sig sia.

Í fiorda lage/ þa er þ ꝛ næsta gledelegt og Huggunarsamlegt fyrer øll Guds Børn/ að þaug þurfa ecke að ottast nie kvijða fyrer þeim stranga Guds Rietlætis Doome / Þviað allar þeirra Synder eru nidurkastadar og søcktar i Hafsins Diwp/ so sem Spamaðureñ Micheas seiger/ 7. Cap. Ja/ su Handskripteñ sem þeim var mootstædeleg/ er wtslieft og afmad/ Col. 2.

Í fimta og sijdasta lage/ þa er Tilkomañ Herrans Christi til Doomsins/ miøg huggunarsamleg/ vegna þeirrar fegru Epterlijkingar/ sem hn̄ framsetur hier wt af Sumrenu og Fykiutrienu/ að so sem Meñ gledjast þar vid/ þa þeir sia Bijsereñ koma a Alldentrienu/ þess vegna að það er Teikn þar til/ að sa Lijstelege og unadarsamlege hyre og varme Sumar Tijme fer þa i Hond/ a hvørium Meñ verda vidskila vid þann harda/ kallda og Dhyra Vetrar Tijma. So skulum vier gledia oss vid øll þesse undañfarande Teikn/ vegna þess þau eru Undanfare þess gledelega og iñdæla Tijma epterkomanda Lijfs / þa vier verdum vidskila vid þessa Dhijdu og Motlætissømu Tijma/ eñ høfum oss að vænta eins unadarsamlegs og gledelegs Sumars.

Þad þridia.

Nu vilium vier læra þad ut af þessu Gudspialle / hvørneñ vær eigū riettelega ad bua oss til þess sijdasta Dags.

Fyrst eigum vær ad fordast allt Ohoof i Mat og Dryck / hvørt ad er Root ꝛ Efne til alls hins Jlla / Þvi hvørneñ kuña þr riettelega Gud ad elska / sem liggia i sijfelldu Ohoofe og Ofdryckiu. Heyrum hvad sa vijse Salomon seiger i Ordskvida Book. 20. Cap. Vijn giører laus- læta Meñ / ꝛ sterkur Dryckur galda / hvør þar hefur Lijsting til / verd- ur alldrei vitur. Latum oss þar fyrer vera Hiartanlega leydt / ad elska allt Ohoof i Mat og Dryck / þvi þad hindrar oss fra þvi ad fæ ꝛ ød- last þa Eilijfu Sælu. Vær eigum og so ad fordast Agyrnd / þvi so seig er Postuleñ Pall / 1 Cor. 6. Ad eingeñ Agiarn sem ad er Skærgo- da Dyrkare / skule Arfleyfd hafa i Rijke Christi og Guds. Hvør var Ordsøk þar til / ad þeir sem bodner voru til Brudkaupsens / villdu ecke koma? So sem Lucas Gudspiallamadur vottar / 14. Cap. Eckert añad eñ su liota Agirnd / þvi so seiger sialfr Endurlausnareñ vor / hia Matth. 6. Cap. Hvar hellst þiñ Fiesioodur er / þar er og eirneñ þitt Hiarta.

J añañ mæta / þa eigum vier Æ og alla Tijma / ad vera vakande. Fyrst vegna þess / ad vær vitum hvørke þa Stund / nie þañ Tijma / a hvørium DRotteñ kiemur til Doomsins. Ecke er hier fyrerbodeñ Natturlegur Svefn / hvørs Meñ meiga ecke an vera / helldur æmiñer Herrañ Christur oss þar um / ad vær skulum læta vor Hiørtu jafnan vera vakande i Bæna ækallan / so sem vier syngium i Psalmenū vor- um. Þo Augun take Svefn til sijn / samt læt vor Hiørtu vaka til þijn. Vær eigum og eirneñ vakande ad vera þess vegna / ad þad er vijst og obrigdanlegt / ad DROtteñ vill hallda Doom a þeim sijdasta Deige / hvar um bæde H. David / ꝛ adrer H. Spæmeñ hafa spæd / ad aller vær eigū ad koma fram fyrer Doomstool Guds / so einū ꝛ sierhver jā verde endurgolldeð / epter þvi ſ hñ hefur tilverkad / hvørt þ er hell- dur Gott edur Jllt / 2. Cor. 5.

J þridia lage / eigū vier jafnañ ad vera stadfaster / i eirnre breñande

og alvarlegre Bæn til Guds / so vær mættū vera verduger ad umflya allt ꝥtta š epterkomande er / ⁊ standa so frame ßyrer Mañsins Syne. Eñ hvad ꝏ þa ad knya oss þar til / ad vier bidiū oaflatanlega ⁊ Fyrst ꝥ / ad vier gietū þar mz umflwed ꝥ Vonda. Alvarleg Bæn ⁊ Gudhrædsla Noa giørde ꝥ / ad Gud frelsade hñ / ⁊ vardveitte so nædarsamlega i Vatnsfloodenu / þar þo allt Holld hlaut ad ßyrerßarast ⁊ afmæd ad verda. Eins lyka so ßrelsade Gud þañ gooda ⁊ Gudhrædda Loth wt aß Sodoma / þar aller hiner sem þar iñe voru / urdu ad tortynast mz Elldе ⁊ Breñesteine. So i sama mata verda aller þeir eñ nu i Dag saluholpner / sem akalla Nafned DROttins / so sem Spamaduren Joel ad Orde kiemst / 2. Cap.

Vær eigum ⁊ eirneñ jduglega ad wthella vorū Bænum ßyrer Gude / uppa ꝥ / ad vær meigum mz Glede gieta framkomed / ßyrer vorn Endurlausnara JEsum Christum / a þeim sijdasta Deige. Vaked ⁊ bidied stendur hier / so þier ßæred staded fyrer Mañsins Syne. Þad er vyst / ad aller Meñ i Heimenum mune koma ßram fyrer Doomstool Guds / so š Pall seiger / Rom. 14. Eñ þar mun þo verda oseigianlegur Mismunur a þessare Komuñe / ꝥt sumer munu koma til þess / ad heyra þeñañ hrædelega Vtskurd / fared fra mier Bølvader i eilyßañ Elld / Matth. 25. Eñ adrer munu koma til þess / ad sia ad sia Christum / so sem hñ er / ⁊ ad heyra þesse gledelegu Ordiñ aß hans Muñe. Kome þier blessud / Børn myns Fodurs ⁊ eignest ꝥ Ryke / š ydur er ßyrerbwed i fra Vpphaße Veralldareñar. Þar ßyrer lætum oss jduglega bidia Gud / um Nad syna ⁊ Myskunseme / ⁊ um Fyrergießning allra vorra Synda / so vier mættum um sijder / verda eilyflega saluholpner. Hvad hid sama oss veite og giefe Gud Fader / i Naßne syns Sonar JEsu Christi / Amen.

Þridia Suñudag i Adventu.

Evangelium / Matth. xi. Cap.

EN þa ed Johañes heyrde i Bøndunum Verkeñ Christi/ sende hañ wt tvo af sijnum Læresveinum/ ꝛ liet seigia hønum/ Ertu sa sem koma skal/ eda eigū vier ad vænta eins añars? JEsus svarade og sagde til þeirra. Fared aptur og kuñgiored Johañe hvad þier sioed og heired/ Blinder fa Syn/ Hallter ganga/ Lijkþraer hreinsast/ Dauffer heyra/ Dauder upprijsa/ ꝛ Fatækū verda Gudspiölleñ bodud/ ꝛ sæll er sa sem ecke hneyxlar sig a mier. Eñ ad þeim i burt geingnum/ hoof JEsus ad seigia til Folksins af Johañe. Hvad foru þier wt a Eydemorku ad sia? Reyr þañ sem af Vinde er skiekeñ. Eda hvad forud þier ad sia? Mañ miuklædd añ. Sioed ad þeir sem miukañ Klædnad bera/ eru i Kongaña Hwsum. Eda hvad foru þier ad sia? Eirn Spamañ. Eg seige ydur fyrer sañ/ þañ meire er eñ nockur Spamañ/ þviad þesse er sa/ af hvørium skrifad er/ Sia þu eg sende miñ Eingel fyrer þiñe Augsyn/ sa er þiñ Veg skal tilreida fyrer þier.

Exordium.

WJer lesum i 2. Kongaña Book 2. Cap. Ad epter þ sa goode Guds Madur Elias/ var Vppnumenn til Himens/ þa hafe Spamañaña Børn geinged a moote Eliseo og tilbeded frame fyrer hønum/ so seigiande. Sia/ hier eru fimtiger hraustra Maña a medal þiña þienara/ Lat leita epter þijnum Herra/ skie ma ad Drottens Ande hafe teked hañ ꝛ fleygt høñū uppa eitthvert Fiall. Nu þo ad Eliseus visse vel/ ꝛ være þar um oefadur/ ad Elias var vissulega uppnumeñ til Himens/ samt s adur/ so ad hñ burttæke þssa ranga Meining fra þm/ þa lætur hñ þssa Boon þm i tie/ og seiger/ Lated þa fara af stad. Mootlijka Dæme verdur oss fyrer Siooner sett i þssa Dags Evangelio/ þviad epter þad/ ad sa rietta og sañe Heimsins Messias var auglijstur i Holldenu/ þa þotte þad øllū otruanlegt/ ad JEsus af Nazareth skillde vera sa hiñ same Messias ꝛ Heimsins Lausnare

ate s ꝼheiten̄ var. Þar ꝥ sender nu Johañes wt Fangelsenu (s Herodes hafde læted hn̄ i setia) tvo sijna Læresveina til Herrans Christū/ uppa ꝥ/ ad þeir mættu sia hans Dasemdarverk sem hn̄ giørde/ ꝛ læra ad þeckia þar af/ ad Christur være sa sañe Messias/ af hveriū þeir skylldu Vitne bera/ ꝛ predika ætijd þar epter. Og hefur þtta Evangeliū tvo sierdeilis Parta iñe ad hallda/ a hvøria vier viliū hid stuttlegasta miñast ad þssu siñe.

1. Sa fyrre er um Sendeførena Johañis til Christum.
2. Añar um Andsvar Christi/ sem hañ giefur Sendemoñum Johañis.

Fyrre Parturenn.

Fyrst er oss hier athugande/ hvør sa er sem Sendefør þessa hafe uppbyriad. Ecke var ꝥ David Kongur / hvør ed sende sijna Þienara til Hanon/ ad hugga hañ epter sijns Føðurs Dauda/ 2. Sam. 10. Ecke Achas/ hvør ed sende sijna Meñ til Kongs þeirra Assyriorum/ ꝛ bad hn̄ um Styrk/ 2. Kong. B. 16. Helldur var ꝥ Johañes Skijrare/ hveriū sialfur Christur ber ꝥ Vitne hia Matth. 11. Ad þar sie eingiñ ædre af Kviñuñe fæddur eñ Johañes. Hvadañ sender hn̄ þa þessa sijna tvo Læresveina? Hn̄ sender þa wt Fangelsenu/ edur Myrkvastofuñe s hn̄ var i settur/ ecke ꝼ þañ skulld / ad hn̄ hefde uñed nockurn Glæp edur Odæda verk/ helldur þess vegna/ ad hn̄ hafde straffad Herodem/ ꝛ sagt hønū/ ad ecke være leifelegt/ ad hn̄ tæke sijns Broodurs Kviñu/ hvers vegna hn̄ var umsijder Halshøggveñ ꝛ Aflijfadur.

Hier af lærū vier hvert ad sie Kaup ꝛ Laun allra trwlyndra Drottins Þienara/ s ꝼ wtañ allt mañgreinar Alit/ seigia sijnū Tilheirendū til þeirra Synda/ ꝛ ovijta þa þar fyrer/ s er/ ad þeir verda fyrer Reide ꝛ Ogiede þeirra/ so s Spamadureñ Amos seiger/ 5. Cap. Þeir (seiger hn̄) eru reider vid þañ s straffar þa i Portunū/ ꝛ hallda ꝼ Svivirding/ þañ sem heilnæmt kieñer. Sia nū hvørneñ ꝥ gieck Mosi/ þegar hn̄ kuñgiørde Pharaoni/ ꝥ Drottiñ hafde hønū befalad/ seiger hn̄ ecke so til hañs? Far fra mier Moses. Og varast ad koma hier epter ꝼ mijn Augu/ þviad a hvøriū þeim Deige s þu kiemur i Augsijn mier/ skalltu deya/

Exo. 10. Cap. Hvørnenn gieck þ til fyrer Elia/epter þ hnn haþde drep. ed þa Baals Presta? Sende ecke Jessabel til hns med Bodskap / z lut seigia hønu. Guderner giøre mier þ. z þ / eþ eg giøre ecke a Morgun um þennan Tijma/þijna Saal/lijka s eina aþ þeirra Sælum. 1.Kong. 19. Var ecke Jeremia Spamaṅe kastad i eina vatnslausa Gryþiu/ sm ecke var annad i enn Leir? Jer. 38. Naut ecke Ezechiel Spæmadur ad vera a medal Þyrna z Høggorma? Ezech. 2. Eg vil ecke tala um allt hvad Postularner mættu lijda i þvi nya Testamentenu/þ þ/ þeir segdu sijnu Tilheyrendu beiskann Sannleik opt z tydu. Nu þo ad Guds Ords Þienarar sieu so areytter z oþsokter þyrer þ/ ad þeir framþylgia trwlega sijnu Embætte ad þeir meiga hroopa upp mz Jeremia z seigia. Eg er daglega ad Hædungu ordinn. Þa skulu þeir þo samt vera hughrauster/ z ecke kuijda þ neinu Hættu nie Nafstasemdu / helldur skulu þeir epter Rade Postulans predika Orded/hallda ad i Tijma z. Otijma/ 2. Tim. 4. Verande minnuger þess s Endurlausnarenn seiger hia Matth. 5. Sæler eru þier/þegar Mennerner hallmæla ydur / z tala i giegn ydur alla Vondsku þyrer mijnar saker/þo liugande/ þagne þier z vered glader/ þviad ydar Verdkaup er nooglegt a Himnum.

J ødru lage er þ hier athugande/hvoria Johannes haþe sendt til Christum/s er/tvo sijna Læresveina. Þesser tveir Læresveinar/hvorier sumer meina/ad vered haþe Carpus z Silla/voru i þre somu Villu z rangre Meiningu/sem Gydingar voru/um þ iardneska Rijke Herrans Christi/z streittu sig a hns Fatækt. Enn hielldu aptur a moot/mykeł oþ sijnum Skoolameistara Johanne/ z meintu kann skie / ad hnn være saþyrerheitne Messias. Enn so ad Johannes giæte komed þm fra þessare sinne Meiningu/þa sender hnn þa til Christum. Hvar af aller Prestar z Predikarar/eiga ad taka sier þ til Lærdooms/ad læta sier jaþnann vera myked umhugad/ um sijna Tilheyrendur z Soknarbørn/ z vaka yþer þeirra Sælu so s þeir/er þar eiga Reikningskap þ ad giøra/Heb. 4. Hier til a þeim ad koma / þyrst z fremst Skipan z Beþalning H. Anda/ hvar ed so seiger/ þ Munn Postulans Pals/1. Tim. 4. Giøred Verk Gudspiallezs Predikunar Embættis z framkvæmed ydar Kallan trwlega.

ga. Med hvad mykellre Kostgiæfre og Hiartans Aastundan / þ utval-da Guds Verkfære / Postulinn Paull / hafe viliad uppfræda alla sijna Tilheyrendur i þui sama saluhialplega Lærdoome / þ mz rædaaf Ordu hus all vijda / A medal anara vottar hn so / i Pistlenu til Philippenses 1. Cap. Og seiger / Gud er minn Vottur / hvorsu mig forleinger af Hiartans Grune i Christo JEsu / epter ydur ollu / og þess sama bid eg þ ydar Kiærleike audgist æ meir og meir / i allre Vidurkieñingu / og allre Reynslu / so ad þier meiged reyna hvad best er / uppa þad / ad þier sieud skyrer og an Hneyxlunar / allt uppa þañ Dag JEsu Christi.

J añañ Mata / þa eiga og so aller Veralldlegrar Stiettar Meñ / ad læra þ hier / ad hafa tilbærelega Umhyggiu fyrer sijnu Undergiefnu / og kieña þm þ / sem þm er Naudsynlegt til þss / ad gieta fært eitt gott og Christelegt Lifferne / eñ hafa þa aptur af þvi ollu sem illt er. Þeir eiga og so ad hafa þa hiartanlega kiæra / og bidia þm goods af Drottne / so sem ad giorde Moises Guds Madur / þa hn atte ad skilia vid Jsraels Folk og sofna i burt / þa bad hn Gud so fyrer Folkenu / og sagde. Drotteñ sem ert Gud Andaña alls Holldz / set nu eirn Mañ yfer þeñañ Almuga / sem kañ ad gan ga ut og iñ fyrer honu. Num. 27. J sama mata þegar Josua atte vid ad skilia / kallade hn samañ allañ Lydeñ / og aminte þa seigiande. Vered hughrauster / so ad þier hallded og giored allt þ sem skrifad stendur i Moisis Logmals Book / Josu. 23. Cap. Hvad hugarlatlega aminte David sijna Undersata seigiande so til þeirra / hallded og uppbyried oll Drottens ydars Guds Bodord / so ad þid meiged eignast þ gooda Landed / og lata þ Bornu ydru til Erfdar æfenlega. Assa Kongur gaf þa Befalning ut / ad hvør sa sem ecke villde leita Drottens Jsraels Guds / skillde missa Lifed / bæde meirehatt og miñe / Meñ og Kviñur / 2 Cron. B. 15. J þridia lage / þa hafa aller gooder og gudhrædder Forelldrar sier og so Lærdom hier af ad taka / sem er / ad þeir skulu vita / ad þ er ecke noog ad vera vakiñ og sofiñ þar yfer / ad safna Aud og Rijkdoome til samans fyrer sijn Born / helldur eiga þeir miklu fremar ad vera kost-giæfner þar til / ad kieña þm ad vera Gudhræddu og astundunar semi / ad heyra og læra Ord Drottens / epter þvi sem sialfur Gud bydur og

 skipar

skipar wtþryckelega. Deut. 32. seigiande/ Legged uppa Hiartad øll Ord s̄ eg vitna i Dag þ ydur/ so ad þier biooded ydar Børnū ad þau hallde ⁊ giøre/ allt hvad seigest i þessu Løgmaale. Tobias/ þa hn̄ fornam/ ad sijn Daudastund took ad nalgast/ þa aminte hn̄ sin̄ Son mz þessū hiartnæmū Ordū/ og sagde. Haf Gud fyrer Augū þier/ og i Hiarta/ alla þijna Lijfdaga/ ⁊ fordast þu ad þu siert nockurn Tijma samþicka nockre Synd/ Tob. 4. Hugleidū hvad hiartanlega glader ⁊ Fagnadarfuller ad aller gooder ⁊ Christeleger Foreldrar munu verda sijdar meir sem hafa so uppaled ⁊ tucktad sijn Børn i søñū Guds Otta/ ad þeir fa ad vera med þeim epter Lijfed i þrre Eilijfu Dyrd ⁊ Glede hia Gude ⁊ øllum Utvøldū Einglū ⁊ Møñū. Þar fyrer ætte hvør ⁊ eirn Fader ⁊ Mooder i sijnu Huse/ ad stunda þ æ ⁊ alla tijma af fremsta Megne og Mætte/ ad kieña ecke alleinasta sijnū Børnū/ helldur ⁊ so øllum sijnum Hiwū ⁊ Heimelis Folke Guds Ord/ ⁊ hallda þeim til ad syngia Gude Lof/ ⁊ akalla hañs heilaga Nafn. Framar meir viliū vier heyra/ hvørs Erendes ad Johañes sender þessa sijna Læresveina til HErrans Christū/ sem er ad þeir spyrie hn̄ ad/ hvørt hn̄ sie sa sem koma skal/ edur skule þeir vænta eins añars. Ecke lætur Johañes adspyria Herrañ Christū hier um þess vegna/ ad hn̄ visse ecke vel/ ad hn̄ var sa fyrerheitne Messias ⁊ Heimsins Frelsare/ Þvi hvørneñ skillde Johañes ecke þeckia JEsū nu/ þar hn̄ þeckte hn̄ adur eñ hn̄ var fæddur af Moodur Lijfe? Luc. 1. Þar ad auke hafde hn̄ ⁊ so heyrt þañ Vitnisburd sem sa Himneske Fadereñ hafde gefed hanū vid Aana Jordan seigiande/ Þesse er miñ Elskulegur Sonur/ i hvøriū mier vel þocknast. Helldur sender hn̄ Læresveina sijna til hañs uppa þ/ ad aller þeir s̄ heyrdu hañs Jatning/ skylldu þar epter vita fyrer vijst/ ad hn̄ være sa rietti Messias. Hier af lærū vier þ/ ad lijka so sem Johañes sende þessa tvo Læresveina til Christum/ þegar hn̄ sat fastradur i Slotenu Macherot/ ecke þess Erendes/ ad bidia hañ ad frelsa sig wt þadañ/ helldr ad spyria hn̄ ad/ hvørt hn̄ være ecke sa sem koma skyllde. So eigū vær ⁊ so ad giøra/ þa vier erū stadder i nockurskonar Þreyngingū/ Krosse edur Motgange/ þa skulū vær jafnañ giæta þess/ ad senda til Jesū Endurlausnara vors/ eins ⁊ Johañes/

tvo vora Læresveina / Eñ hvørier eiga þeir ad vera? Þad skulu vera Sæl vor og Lijf/ og læta spyria hañ ad / hvørt hañ sie ecke sa sem komeñ er i Heimeñ til þess ad giøra Synduga Meñ Saluholpna? Hvørt hñ sie ecke þad Lambed Guds sem burt hefur teked Heimsens Synder? Hvørt hann være ecke sa sem sagt hefur / ad hñ villde ecke wtslöckva Lijtlogande Hør/ edur sundur brioota brakadañ Reyr? So mun hñ vissulega svara oss so sem hñ svarade Johañis Læresveinū/ og þeirre Blodfallssiuku Kvinuñe/ Vertu hughraust: Son/ Vertu hughraust Dotter/ þijn Synd er þier fyrergiefnar/ og so sem þar stendr hia Spamañenū. Eg er med þier i Neydeñe/ Eg vil þier þadañ wtrydia og þig vegsamlegañ giøra/ Ps. 91. Vær skulū og so hafa hier af þessa Huggun/ ad ef vort Læresvein þesser Johañis/ være stadder i storre Trwarveyke um Herrañ Christū/ þa samt sem adr wtskwfar hñ þm ecke / nie vijsar þm reyduglega i burt fra sier/ hellder leidrietter þa giæskusamlega/ og leider a riettañ Veg. Eins vill og eirneñ þesse vor blessade Emanuel/ Jesus Christus þolenmoodlega lijda og umbera vorn Veykleika/ þegar vier lætū oss seigiast/ þvi hñ er sa hiñ same/ ad þvi hefr heited/ ad hañ vilie aungvañ þañ sm til hañs kiemur/ wtskyfa.

Añar Parturen.

NV epterfylger med einu Orde/ ad miñast þar a/ hvørt Svar ad Jesus giefur þessum tveimur/ sem Johañes hefur til hñs sendt/ sem er þetta/ ad hñ seiger/ ad þeir skule fara aptur og kuñgiora Johañi/ hvad þeir siae og heyre/ Ad Blinder fa Syn/ Hallter gauge/ Lijkþrær hreinsist/ Dauffer heyre/ Dauder upprijse.

Hier med kiener Herrañ Christur/ Johañis Læresveinum / hvar af þeir skule þeckia sig ad vera þañ fyrerheitna Messiam/ eñ aungvañ añañ/ sem er/ af þeim Dasemdarverkū sem hñ giører. Og er þ so s m Christur villde so sagt hafa. Þier gooder Meñ/ Læresveinar Johañis/ hafe þier ecke lesed þ sem Spamadurin Esaias seiger/ 35. Cap. Otteist ecke/ sia ad ydar Gud kiemur ad hialpa ydur/ þa munu Augu þeirra Blindu upplukast/ og Eyru þeirra Dauffu opnast. Luked nu ydar Augum upp / og siaed þau Dasemdarverk sem eg giøre/ og rakned þar af/ hvørt eg er ecke sa sem Esaias hefur um spad/ þvi þau Verk sem eg giøre i mijns Fød-

 urs

urs Nafne/þau bera Vitne um mig/ Joh. 10. Lær þu þar fyrer hier af/miñ Brooder z Syster/so opt sem þu þeinker um Christi Dasemdar verk/ edur heyrer um þau talad/ ad þeckia hñ fyrer þiñ Frelsara z Naudhialpara/ eñ aungvañ añañ.

Þar næst svarar Christur Johañis Lærefveinũ/til siñar Spurningar/z seiger/ ad Fatækũ verde Gudspiolliñ bodud/ s vilde hñ so seigia. Ydur mun vel kuñugur Spadoomur Esaiæ Spamans/61. Cap. sem so hlioodar. Ande Drottins er yfer mier/þar fyrer hefur Drottiñ smurt mig/Hañ hefur sendt mig ad predika Voludum. Giæted nu ad/ z hlusted til/ med hvad mykellre Astundan z Kostgiæfne/eg prædika öllũ ydrande Syndurũ/Kvittan z Fyrergiefning/z vited þar af/ad eg er sa hiñ same/ epter hvorium þier leited.

Hier af skulum vier taka oss þetta til Huggunar/ad mz þvi Christur er sa riette Messias/þa meigum vier vissolega z oefader/ hafa oss ad vænta/ alls þess Gooda af hönũ/sem fyrer hefur vered spad i þvi gamla Testamentenu/ad hñ skyllde giora. Þar s/sie so ad vor eigiñ Samviska sturle oss/Lögmaled aklage oss/Dioful iñ z Daudiñ skielfe oss/ þa flyũ til þessa vors Endurlausnara/hñ mun vissulega lata oss um syder meiga yfervina z Sigerenũ hallda. Hvar til Gud Fader veite oss öllũ syna Nad/ J Nafne Drottins vors JEsu Christi/ Am.

Fioerda Suñudag i Adventu.

Evangelium/ Joh. 1. Cap.

A Þeim Tijma. Gydingar sendu af Jerusalem Presta og Levita/ad þeir skylldu spyria hañ ad/hvor ert þu? Og hañ medkiendest/ og neitade þvi ecke. Og hañ medkiendest/ seigiande. Eige em eg Christur. Og þeir spurdu hañ eñ þa ad. Hvad þa? Ertu þa Elias? Hañ sagde. Ei em eg. Ertu þa Spamadur? Og hañ svarade/Nei/ecke. Þa sögdu þeir vid hañ/Hvor ert þu þa? So vier meigum Andsvar giefa þeim er oss utsendu. Hvad seiger þu af

af sialfum þier? Hañ sagde. Eg em hroopande Rödd i Eydemörku/ greide þier Götu DROttins/so sem sagde Esaias Spaamadur. Og þeir sem wt voru sender/ voru af Phariseis. Og þeir spurdu hñ ad/ og sögdu til hans/ þvi skijrer þu þa/ fyrst þu ert ecke Christur/ eige Elias/ og eige Spaamadur? Johañes svarade þeim og sagde/ Eg skijre i Vatne/ eñ sa stood i mided hia ydur/ hvorn þier þecktud eige. Hañ er sa sem epter mig mun koma/ hver ed var fyrer mig/ hvors Skoofveinge eg em ei verdugur upp ad leysa. Þetta skiede i Bethabara/ hiñumeigiñ Jordanar/ þar sem Johañes skijrde.

Exordium.

Genesis Bookar 41. Cap. Lesū vier um Kong Pharaonem/ þegar hñ villde upphefia Joseph/ og setia hñ Herra yfer Egyptaland/ þa hafe hñ sendt eirn af sijnū yppurstu Þienurum undañ hönū/ z læted wthroopa/ ad hñ være Landsins Fader/ og settur yfer allt Egyptaland. Eins skiede þ og so/ þegar Gud Drottiñ villde læta siñ Elskulega eingieteñ Son/ fædast hingad i þeñañ Heim/ þa sende hñ undañ hönū þañ dyrdlega Guds Mañ Johañem Skijrara/ hver ed vitna skyllde um hñ/ þ hñ være Gud og Herra yfer ellū Hlutū/og ad Fadereñ hefde giefed hönū allt i Hendur/Matth. 11.

Þar næst/so s þ/ad Morgunstiarnañ uppreñr jafnañ undañ Sooluñe a hvöriū Morgne/ hvar af þeir Latinsku kalla hana Phosphorū/ þ er þa Stiernu/sm bodar Dagsins edur Soolareñar Byrtu. Eins lijka giecl Johañes so sm ein fögur Morgunstiarna undañ þeirre skiæru Riettlætis Sooluñe Herranū Christo/ tilreidande Veigeñ f hönū/ og kieñande þ hñ være sa riette Safnadarens Brwdgume/so s David kallar hñ i sijnū 19. Ps. Þar hñ seiger/ ad hñ wtgange sem añar Brwdgume af sijnū Herberge/og gledie sig sem ein Hetia/ad hlaupa Veigeñ.

J þridia lage/so s þ/ad Sumarfuglarner a Vortijmanū/ take strax þegar snemmendis a Morgnana/fagurlega ad kvaka og syngia/hvar med þr i lioose læta/ ad Sooleñ sie þa so sem uppruñeñ/ eins bodade og kuñgiörde Johannes med sinne hroopande Röddu i Eydemörkuñe Herrans

Christi nalægd og Tilkomu þ ollū sijnū Tilheyrendū. Nu so sem þ være stoor Avirding þ eirn/ ef hañ tæke Þienara eins ypparlegs Herra fram þ sialfañ Hwsbondañ og veitte hønū þa Æru/sem hū ætte mz riettu hañs Herra ad veita/ eda ef nockur være so beruskur / ad hū meinte ad Morgunstiarnañ være sialf Sooleñ/Item/ ef ein Jomfru þeckte ecke Vin Brwdgumans fra sijnū eigeñ Brwdguma. Eins voru þeir forblindudu Gydingar heimsker/ad þr þecktu ecke Johañem odruvijs eñ þr meintu hañ ad vera þañ fyrerheitna Messiam/ eñ ecke Christū. Eñ a moot þessare þeirra falskre Meiningu/setr Johañes Skijrare sig alvarlega i þessa Dags Evangelio/ z vottar openberlega fyrer ollū / þ hū sie ecke Messias/helldur alleinasta hñs Fyrerreñare edur Þienare.

Hier um skulū vier heyra nockud fleyra talad/ sem vera skal. 1. Um Sendeforena sem Gydingar fyria til Johañem. 2. Hvoriu hū andsvare aptur þessū þeirra Sendemoñū/med þm Lærdoomū/Huggunū z Aminingū/ sem hier af kuña hid stuttlegasta ad dragast/ Gud hialpe oss hier til med siñe Nad/ i JEsu Nafne/ Amen.

Pad Fyrra.

Fyrst er oss hier athugande/hvorier þessa Sendeforena vppbiria. Ecke voru pad Fatæker Umkomulitler Alþydu Meñ/helldur þeir yppurstu Hofdingiar/ og hellstu af Gydingū/ voru i Radenu til Jerusalem. Eñ Ordsokeñ til þssarar Sendefereñar/var hin sierlegasta þsse/ad þeir þottust merkia/bæde af Tijma-leingdeñe z Spadoomaña fyrersogn/ad komeñ være sa Tijme/ a hvorium þeir mættu vænta epter Tilkomu Messiæ. Og med þvi/ad Johañes var ollum velkiendur/ bæde vegna siña Kieñinga og Gudlegs Lijfernis sem hañ førde/ i Hegdan og allre Umgeingne/þa verda þeir aller a eitt sætter þar um/ ad Johañes mune tvijllaust sa sañe fyrerheitne Messias vera / sem heilagur Ande hafde fyrer Muñ Spamañaña / fyrerspad ad koma skyllde. Hvad foru þetta þa fyrer Meñ sem Rads Herrarner senda wt a moote Johañe? Ecke voldu þeir til þessarar Ferdar/ heimska edur olærda Meñ/þvi bæde voru þeir fra myklū Moñum sender/ þar med z so var Personañ sem þeir attu til ad fara/ z Erended sem þeir attu ad wtrietta/ ypparlegt z mykels

kels verk. Gudspiallamadureñ seiger/ad til þessarar Sendeþarar haþe tek-
ner vered Prestar ⁊ Levitar/hvorier ad voru næst þm̃ heldstu i stoorum
Virdingū/⁊ hædsta Gilde. Þar næst seiger Gudspiallamadureñ fra Er-
endenu sialþu/hvort þ haþe vered/ sm̃ er/ ad þeir spyrde Johañem ad/
hvor hñ være. Eñ hvoriu mun hñ svara þm̃ aptur? Og Hañ Medkien-
dest/stendur hier/Og Neitade Þvi Ecke/ Og Hañ Medkiendest/Seig-
iande. Ecke Er Eg Christus. Þetta a so ad skiliast einþaldlega/ad Joha-
ñes medkiendest þ ad soñu/ad hañ sie eirn Madur sendur af Gude/til ad
predika Evangeliū/⁊ bera Vidnisburd aþ Lioosenu/ Joh. I. Eñ þ hñ
sie Christus/edur þ saña Lioos/sm̃ upplijser alla Meñ/þvi neytar hñ
openberlega fyrer ollū seigiande/Ecke er eg Christus.

Auñur Spurning Prestaña ⁊ Levitaña/er þesse/ad þeir spyria Jo-
hañem ad/hvort hñ sie þa ecke Elias? Gydingarner voru i þeirre mein-
ingu/ad Elias Tesbiter/ sa sm̃ til Himens var uppnumeñ i Eldlegum
Vagne/munde vissulega einhvorn tijma aptr til þeirra koma/ ⁊ mz þvi
ad Johañes hielt sig/⁊ kiende a Eydemorku/ var vandlætingasamur/
⁊ i allre Hegdan so s Elias Tesbiter var/ þa hugdu þeir hañ aptur
komiñ vera. Eñ Johañes neitar þvi/ad hañ sie sa Elias/ s þeir meine.
Eñ hiñ añañ Eliam/um hvorn Christur talar sialfur/ hia Matth. II.
neitar hñ sig ecke ad vera.

Hin þridia Spurning þessara Sendemaña/er þesse/ad þeir seigia til
hans/Ertu þa Spaamadur? Eñ ollu þessu neitar Johañes/ ⁊ seiger/
Nei ecke. Þegar þeir heyra nu hveriu hñ svarar þm̃ i heilar þriar Rer-
sur/þyckiast þeir vid/⁊ snwa sier uppa hina Aftuna/ ⁊ vilia so sem
hræda hañ med þvi Andsvare sem hñ hlioote ad gieþa bæde sier ⁊ sijnū
Herrū/⁊ spyria aþ Þiooste ⁊ Þyckiu/ hvad þyrer eirn hñ sie þa/ hvad
hñ kuñe ad halda ⁊ seigia um sialþañ sig/ ⁊ þvi hñ haþe þa uppbyriad
eina nya Ceremoniu/ þvi hñ hafe teked sig burt þra Musterenu i Jeru-
salem ⁊ Kieñemoñunum þar? Fyrst hvorke sie hñ Messias/ecke Elias/
⁊ ecke Spaamadur. Og er þetta stutt ⁊ einþeld Utlegging sialþrg Tex-
tans Orda/i þm̃ þyrra Partenū/um Spurningar þeirra sem Gydingar
wtsendu af Jerusalem.

Nu viliumm viet taka oss hier wt ap nockud til Lærdooms. Fyrst skulum vier læra þ ap Dæme Johañis/ad pordast ꝛ flya alla Villumeñ ꝛ Kettara/ꝛ taka oss pra þm/so sem Johañes took sig fra þm heimsku ꝛ porhertu Kiennemoñu ꝛ Kyrkiuherru i Jerusalem. Vær skulu ꝛ so flya ꝛ pordast/allañ Ogudlegañ Selskap/ꝛ ecke hapa Møk edur Samtøk vid Pioopa/Ræningia/Loptrameñ/Noordooms Meñ ꝛ adra þvilijka/uppa þ/ad vier gaungu ecke a Veige þeirra Syndugu/nie sitiu a Sæte Spottarañа/hefu oss heldur i burt mz Abraham/ wr þvi Apgudalande VR. Og mz Loth/wt af þeirre stoorsyndugu Sodoma. Med Johañe Eudspiallamañe/wr Badenu pra Cherinto. Med Christo pra Svijna elskurunu i Gergesena Lande/ ꝛ hetu Noop ꝛ Selskap þeirra Ogudlegu.

J añañ mata/skulu vier þ hier ap læra/ad vera alltijd til reidu/añ adhvørt skyrt Jæ edur Nei ad seigia/ til þess sem vier verdum adspurder i Trwarbrøgdum voru/ad medkieña Christum/pyrer ollu okyndner/ ꝛ lata þa Vidurkieñing vora/ vera grundvallada i Guds Orde/ so sm Johañes kieñer hier mz sijnu Dæme/sem ꝛ eirnen Postulin Petur/ 1. Pet. 3. seigiande/Vered japnlega reidubwner Andsvar ad giepa hvørium Mañe/þeim sem Skials krepur/ap þeirre Von sm i ydur er.

J þridia lage/skulu vier varast ad vera ærughruger/ꝛ girnast meire Metord/Vegsemd ꝛ Virdingar/ eñ Gud hepur einu ꝛ sierhvøriu ætlad/ ꝛ hepu þ oss þtta Dæme Johañis/ hvør ed ecke villde medtaka nie þeckiast þañ Arutitel/sem Gydingar budu honum til/ sm var/ ad kallast Messias. Fylgiu ꝛ eirneñ epter þm hollu Radu s JesusSyrach giepur oss/ 7. Cap. Þar hñ seiger. Þreing þier ecke iñ i Embætte þ Gude/ ꝛ stunda ecke epter Valde hia Kongenum.

Þad añad.

Eptersylger med einu orde/ ad miñast a/hvert Andsvar Johañes giepr þssu Gydingaña Sendemeñu. Fyrst andsvarar hñ þm a þeñañ hatt/ og seiger. Eg er hroopande Rødd i Eydemørku/ greide þier Gøtu DRottens/ so sem sagde Esaias Spamadur. Þad er sem hañ villde

villde so seigia/ þier Fæ vijser og Heimsker Gydingar/ þid meined mig ad vera Messiam/ þ fyrrer heitna Kvinnunar Sæde/ eda Eliam/ s uppnumenn var/ edur ad þridia koste eirn Spamann. Enn þier þared villt/ eg er eckert af ollu þssu/ Enn fyrst ydur er so mykel Fysn a þui/ ad vita hvad eg er þ eirn/ þa vil eg læka þ uppskart þ ydur/ eg er ein hroopande Rødd/ Eg er eirn Predikare/ sendur af Gude/ til ad straffa ydur og seigia ydur til Syndanna/ þvi þid þurfed þess vel vid/ Eg er hn sem giørde þessa straungu Løgmaals Predikun til ydar/ seigiande/ þier Nødrutyn/ hvør kiende ydur ad figa fyrer tilkomande Reide? Giøred A vexte þa sem Jdranenn wtkrefur. Eg ammine ydur en nu/ ad þier greided Gøtu Drottens/ þ er/ ef þier vilied ad Drottenn skule til ydar koma/ þa giøred ædur Veigenn sliettann sem hn æ um ad ganga/ og læted af ydar Drambseme & Stolltheitu s þier hafed hingad til haft/ þvi Drambsama setur hn af Stoole/ en upphefur Lijtelaata. Hier wt af eiga aller Kiennemenn/ & Guds Ords þienarar/ sij Aminning ad taka/ ad mz þvi þr eiga ad vera Rødd þss hroopanda Evangelij/ & Ords Jesu Christi/ epter dæme & vottan Johannis/ þa eiga þr ad vera sniallta lande/ en ecke mustrande edr Sliodlauser Hundar/ s Spamadurenn Esaias ad orde kiemst. 56. Helldur npphefia sijna Raust so sem adra Basunu. Es. 58. Fyrer hvørium eiga þr þa þssa sijna Raust ad upphefia? Eda til hvørra eiga þr hellst ad kalla? Til allra þrra sem andlega eru dauþer. Vier vitum ad þegar Menn hroopa hatt/ þa eiga þeir annad hvert vid Daufann Mann/ edr sofande/ edur vid þann sem i einhverri Hæ vada er staddur/ so hann kann þss vegna ecke ad heyra. Edr & so i sijdasta lage vid þann sem langt er i burtu fra. Eins er þvi og vared i þssu syndumspillta Heime. Munu þar ecke marger þeir/ s eru so sem adrer dauþer Eytur Ormar/ og tilbirgia sijn Eyru fyrer Guds Orde/ so s David talar Ps. 58. Marger finnast & þr/ sem sofa i Oggaleyse og athugaleyse/ um hvøria Postulenn talar/ Rom. 13. þeir eru & so ecke fiaer/ s so eru ærder af hroope & Svalle þessa Heims/ ad þeir heyra ecke Raust þeirra sem þeim bioda nalegt Daglega til þess mykla Ærwdkaups/ Luc. 14. Ja/ hvad stoor Hocpur er þeirra Ogudlegu/ sem langt eru fiarlæger/ vilia alldrei edur siallðan

koma til Kyrkiu/ ad hlyda Guds Orde/ edr syna a sier Christelegt Jd runar merke/edur þo þ eige ad heita einusiñe edur tvisvar a Are / þa eru þeir þo Svyñu verre/ vellta sier i sama Saur/ so þeirra Gudrækne er ecke añad eñ Hræsne/ a hvørre Gud heþur Andstygd. Til þessara og añara/ þvilykra eiga Kieñemeñerner ad hroopa ₇ seigia þeim til siña Synda / straþþa þa/ Ogna og amiña aþ Guds Orde/ med allre Þoleñ mæde/ Timoth. 4. Ad Syduftu/koma Pharisearner þram eñ uppa nytt med eina Spurning og seigia. HVI Skyrer þu þa/Fyrst þu ert ecke Messias/ ecke Elias/ og ecke Spamadur? Hvar til hñ svarar þeim med faum Ordum a þeñañ hatt. EG Skyre i Vatne/ eñ hañ stood i mided hia ydur/ hvørn þier þecktud ecke/hñ er sa sem epter mig mun koma/hvør ed var þyrer mig/ hvørs Skoo þvein ge eg er ey verdugur upp ad leysa. Hier kieñer Johañes þeim sem til hans voru sender/hvad stoor ₇ mykell mismunur sie a mill ñ Christ um og syn/ þvi þar hñ seigest skyra i Vatne/ þa medkieñer hñ sig ecke ad vera utañ Þienara Skyrnareñar/ eñ Christũ jatar hñ ad vera þann rietta Skyrnar Herrañ/ þvi hñ sie sa sem skyre hid iñra med heilögum Anda ₇ Ellde. Hñ er sa ſ epter mig mun koma/hvør ed var þ mig./sei ger Johañes. Hvar mz hñ i lioose lætur Guddoomiñ Herrans Christi/ epter hvøriũ hñ haþe vered þyrer sig i þra allre Eilyfd/ eñ kome þo ept er sig epter Holldtekninguñe ₇ Kieñemañlegu Embætte. Hvørs Skoo þveinge eg er ey verdugur upp ad leysa. Sem hñ villde so seigia. Þier spurdud mig adr ad/hvørt eg være ecke Christur? eñ so langt er fra þvi ad eg sie hñ / ad eg er ecke verdugur þss/ad eg med öllũ mynũ Heilag leika/meige falla hönũ til Foota/ edr þioona hönũ i hinu minsta/auk heldur ad jeg sie hönũ samjaþnande/ so sem þier haþed giört.

Lære nu hier aþ/ aller þeir ſ stollter þykiast i Heimenũ/ ₇ metna sig añadhvørt af Vysdoome/ Frydleika/Aud edur Ryfedæme/ edur ödrum Gaþũ sem Drotteñ heþur þeim lienad/ ad vera lytelater/og audmykia sig under volldugu Guds Hend/ seigiande med hinũ heilaga David/af Ps. 115. Ei oss Drotteñ/ Ei oss/ helldur gieþ þynu Nafne Dyrdena. Johañes var ad söñu eirn upplystur Madur/Ja/hañ var sa/ hvørium

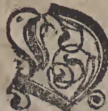
sialf.

sialfur Herrañ hafde Vitne bored/ ad hñ være sa meste ꝫ af Kviñunne være fæddur/ samt sem ædur stærer hñ sig ecke hier af/ heldur lijtelæckar hñ sig fyrer skijnū Herra/ ⁊ seigest ecke verdugur ad leysa hñs Skooþvond/ hvad myklu framar eiga þeir þa ꝫ miña hafa af Gude þeiged/ Lijtelæte-sins og Audmyktareñar Dygd ad stunda? hafande jafnañ sier i fersku Miñe Postulans Ord/ þar hñ seiger/ I Cor. 4. Hvad hefur þu ꝥ Madur/ ad þu hafer ꝥ ecke medteked/ eñ hafer þu ꝥ medteked/ hvar fyrer hroosar þu þier? Diøfulleñ/ þa hñ af Drambseme siñe og Offstopa/ villde vera jafn Gude/ þa fieck hñ ꝥ i Laun/ ad Drotteñ kastade hønū i burt fra sier um alla Eilijfd/ so hñ hefur aungva Von til Frelsunar framar meir. Giætū þar fyrer ad oss/ so framt sem vier viliū ecke ad Gud take fra oss Myskunseme sijna/ og fordustum þa andstyggelegu Synd Drambsemena/ med þvi og so/ hun hefur so illañ Vpphafsmañ sem er Diøfulleñ/ hvør ad er Root alls Jlls/ og Fader Lygeñar/ so ꝫ Johañes nefner hñ. DRottiñ hialpe oss hier til/ i Nafne sijns Elskulega Sonar JEsu Christi/ hvøriū med Fødurnū ⁊ Heiløgū Anda/ sie Lof ⁊ Dyrd ad Eilijfu/ Amen.

A Fædingar-Noott

Endurlausnarans vors JEsu Christi/

Evangelium/ Luc. 2. Cap.

OG þad bar til a þeim Døgum/ ad þad Bod gieck wt fra Keysaranum Augusto/ þad Heimuriñ allur skyllde Skattskrifast. Og þesse Skattskrift hoofst fyrst upp hia Cirino/ sem þa var Landstiornare i Syria. Og þeir fooru aller ad læta Skattskrifa sig/ hvør til siñar Borgar. Þa foor ⁊ Joseph af Galilea/ wr Borgeñe Nazareth upp i Judeam/ til Davids Borgar Bethlehem/ af þvi ad hñ var af Hwse ⁊ Kyne Davids/ so hñ liete Skattskrifa sig þar/

med Mariu siñe Festarkonu oliettre. Eñ pad skiede so / þa ed þaug voru þar/ ad þeir Dagar þullnuduſt/ ad hun skylde fæda. Og hun fædde siñ Frumgieteñ Son/ z vaꝥde hñ i Reyꝥum/ z lagde hñ nidur i Jotuna / þviad hun ꝥieck eckert añad Rwm i Giesta Herbergenu. Og Fiærhirdarar voru þar/ i þvi sama Bygdarlage um Grandana vid Fiærhwseñ/ sem geymdu z vøktu yꝥer Hiord siñe um Noottena. Og siæ þu / þ Eingell Drottens stood hia þeim / z Guds Byrte lioomade i kringum þa/ z þeir urdu miøg ottaslegner. Og Eingelliñ sagde til þeirra. Hirde þier ecke ad hrædast. Siæed / Eg boda ydur mykeñ Føgnud/ þañ er skiedur øllu Folke/ þt i Dag er ydur Lausnareñ fæddur/ sa ad er Christur Drottiñ i Borgeñe Davids. Og hafed pad til Merkis/ Ad þier munud fiña Barned i Reyꝥum vaꝥed z lagt vera i Jøtuna. Og jafnsnart var þar hia Einglenum mykell Fiølde Himneskra Hersveita / sem loꝥudu Gud / z søgdu / Dyrd sie Gude i Upphædum/ z Fridur a Jørdu/ z Møñum goodur Vilie.

Exordium.

SA goode og hæktupplyste Guds Madur David / þegar hañ i Anda sier fyrer þessa blessudu z dyrdlegu Fædingar Hætid/ Endurlausnarans vors Herrans JEsu Christi/ hvør oss er eñ nu fyrer Drottenlega Raad ad Hondum komiñ/ þa tekur hñ so til Orda/ Psalm. 118. z seiger. Þetta er sa Dagur sem Drottiñ hefur giørt. Lætum oss fagna z glediast a hønum. Sañarlega er þ Skylda vor/ z þo margfaldleg/ ad vier hid iñra i voru Hiarta / iñelega fagnñ z glediunst/ so opt sem Miñing Endurlausnarans Fædingar verdur halden i Christneñe vor æ medal. Þesse Dagur heiter / z mæ med riettu kallast Dagur mykels Fagnadar/ s þar stendur/ i 4. Konganña Book/ 7. Cap. Þvi þetta er sa Dagureñ / a hvøriñ sa Stiigeñ er upprreystur/ a millum Himens z Jardar / hvørn Forfadereñ Jacob sæ i einum Draume/ Gen. 28. Fyrer utañ hvørn Stiga ad omøgulegt hefde vered nockre mañlegre Skiepnu ad komast i Himeneñ til lifanda

Guds.

Guds+ Fagnadar Dagur er ꝥ/ þvi nu hefur Sonur Guds virdst til/ ad taka uppa sig vort Hold ⁊ Blood/⁊ lijkiast oss ad øllu/ Syndeñe undañ tekeñe/ so sem Postuleñ seiger/ Ja/ Hañ hefur samteingt Natturu vora Mañaña / vid sijna Guddomlega Natturu / so ad vorre Natturu stendur þvijlijk Blessan af þeirre Samteingingu/ ad þar hun var ædur vegna Syndareñar/ Spott/ Hrak/ ⁊ so s Footskør þeirra Helvijtisku Aara/ þar er hun nu aptur a moot/ so virmæt ordiñ / ad aller heilager Einglar tilbidia hana nu a Himnum/ i Herrans Christi Personu+ Gledeleg ⁊ huggunarsamleg Umskipte eru þetta: Spamaduren Esaias vottar i sijnu 40+ Cap+ Ad Gud hafe giefed Mañskiepnuñe tvøfalt ꝼ allar heñar Synder+ Hvad mun þetta vera þa? Ecke er ꝥ tvøfølld Hefnd/ so vær høfdum forskuldad / heldur myklu framar er ꝥ tvøføld Naad+ Hvad heyre eg hier? Hefur Mañeskiañ vegna Christi Holdgunar ⁊ Fædingar/ feinged tvøfalda Naad ꝼ allar sijnar Synder? O Herra Gud / hvad sætur ⁊ fagnadar sall Kaupskapur er þetta? Tvøfaldt var Illskugrand Syndareñar vorrar+ Fyrst var ꝥ/ ad Mañeskiañ hafde snwed sier fra Gude Skapara sijnu+ Þad añad var/ ad hun hafde adhillst Diøfulin/ s var Skaparans Ovinur+ Eñ aungvu sijdur þa hefur þo Gud Fader/ giefed oss ꝼ þessa tvøfalda Syndareñar Illsku/ tvøfalda Blessan/ þvi hañ hefur med Fædingu sijns elskulega Sonar/ burttekid alla Bølvan fra vorre Natturu/⁊ giefed oss aptur allskonar Blessan / so þesse Christi Fædingar Dagur/ er riett sañkalladur Dagur þess mykla Fagnadar/⁊ verdugt er ꝥ/ ad vær tøkum under med David/⁊ seigum+ Þetta er sa Daguriñ sem Drottiñ hefur giort+

Þetta er ⁊ so Dagur mykels Frelsis/ þviad i Dag(seiger Eingilleñ til Hirdarana) er ydur Frelsareñ fæddur+ Ja/ hvørsu Einglarner hafe gladst i Fædinguñe Herrans Christi/ ꝥ heyrū vier wtþrickelega i þssu Gudspialle+ Þeir predika fyrer Hirdurunū/ þeir syngia med myklū Fagnade wt af þssu Naadar Verkenu/ ad Son: Guds sie i Mañlegu Holde fæddur/ so ad þr heilogu Andar/ hafa alldrei æ nockre Hætijd so Hiartanlega glader vered sem nu+ Ad Einglarner hafe opt ⁊ tijdū merkelega predikad og framflutt Erende sijns Herra/ lesū vier vijda i heilagre Rit-

ningu. Eñ þ/ ad þeir hafe þañ Himneska Loþsaungeñ/ suñged a Jørd uñe/ meina eg ad ecke mune þiñast/ þyrre eñ a þessare Dyrdlegu Fæd. ingar Nætt(?)d Herrans Christi. Ep ad Einglarner hallda nu þssa Nættid med þuilikū Hiartans Fognude/ hvørier þo ecke hafa Hlutdeilld i þssū Velgiørninge Christi Fædingar/ þvi ecke hefur Guds Sonur uppa sig teked Eingláña Natturu/ helldur vora Mañaña/ so § Postuleñ vottar. Þvi skylldū vær þa ecke myklu þramar/ hallda þssa Nættid med Hiartans Glede ꝛ Fagnade? Og so vier mættū þss helldꝛ hier til upp vekiast/ þa viliū vi' wt af þssu heilaga Evangelio yfervega tvær Smægreiner.
1. Su þyrre skal vera um sialfa Fædingar Historiuna/ vors Drottens JEsu Christi. 2. Hin øñur um Predikun Eingláña/med einu Orde. Gud veite oss hier til Styrk ꝛ Adstod heilags Anda/ i þss blessada ꝛ Nyfædda JEsu Nafne/ Amen.

Fyrre Greineñ.

I Upphafe Textans stendur so/ ÞAD Bod GIeck wt Fra Keysaranum Augusto. Þesse Augustus Keysare/ hvørs hier verdur gieted/ var eirn megtugur Herra/ ꝛ stioornade sijnum Undersatū farsællega/ þviad skrifad er/ ad a hañs Døgū/ hafe ecke alleinasta vered Fridur i hañs Løndū ꝛ Rijkiū/ heldur ꝛ so um alla Verølldena. So villde nu vor Endurlausnare fædast hingad i þñañ Heim/a þm Tijma § Fridur ꝛ Sampicke var um allañ Heimeñ/ eñ ecke a Ofridar Tijma/so ad hann audsynde þar med sig ad vera þañ riettа Fridar Høfdingiañ/ um hvørn Spamadureñ Esaias/hefur so spad/9. Cap. Ad hañ munde fædast / þegar þvilikur Fridur være a Jerduñe/sem ecke være ad eins a millū Mañaña/helldur ꝛ eirneñ a mille Fienadarens ꝛ Kvikindaña/ þviad hañ seiger/ad Ulfarner mune byggia þa hia Lømbunū/ ꝛ Pardus Dyreñ mune liggia þa hia Høfrunū/ꝛ þ meira er/ad hñ seig'/ad eitt Sveinbarn/ mune þa reka til samans / bæde Kalfa ꝛ ung Leon i einū Hoop.

Eñ hvada Bod var þ þa § Keysareñ liet wtganga? Þad/ Ad Allur Heimureñ Skylde Skattskrifast. Hvørnen ad þessare Skattskrift hafe vared ꝛ hattad vered/þar um skrifa þeir Lærdu so/Ad þegar Augustus Keysare/hafde fyrer nockrum Aarum teked vid Einvalds Herradæ,

me

me yfer þvi Romverska Rijke / þa hafe hañ wtvaled af sijnu Rofe og Nird/ 26. trwlinda Meñ / ⁊ sende þa wt um øll kringumliggiande Lønd ⁊ Nierød/ til ad skrifa upp bæde Mañfiølda ⁊ Rijkedæme allra þeirra sem voru under hñs Stiornarvelde/ so hañ mætte þar af vijs verda/ hvørsu rijkt hans Rijke være/ bæde af Folke ⁊ Peningū/ hvad sem uppa kyñe ad koma / ⁊ kyñe ad setia sijdañ Skatt uppa Almwgañ ⁊ Lands sins Jñbyggendur/ þa hñ villde/ ⁊ þørf giørdest. Og þesse Skattskript/ seiger Gudspiallamadureñ/ Ad Fyrst Nafe Nafest. Þad er/ ad hun hafe aldrei fyrre vered i þvi Romverska Rijke/ eñ æ þeim Døgū/ þegar Cyrenius var Landsdoomare i Cyria. Þegar nu ad þetta Keysarans Bod og Mandat/ er so wtgeinged sem sagt er/ sitt/ þa eru aller þvi strax heyruger ⁊ hlijduger/ meirehættar sem miñe/ Kallar sem Kviñur/ þvi Gudspiallamadureñ seiger/ AD Þeir Nafe Fared Aller ad læta Skattskrifa sig. Og med þessū Noopnū/ ferdast nu Joseph ⁊ Maria/ heimañ wr Galilea Lande/ hvar þau voru ad Stadaldre/ ⁊ upp til Bethlehem Borgar/ þvi hvør ⁊ eirn ætte ad skrifast iñ i Skattbookena/ añadhvørt i þm̄ Stad sem hñ var fæddur i/ edur ⁊ so/ þar sm̄ hñs Ættmeñ voru flester/ eñ ecke añarstadar.

Framveigis stendur so i Gudspiallenu. Og þad skiede/ Þa þau voru þar/ Ad sa Tijme uppfylltest/ a hvørium Hun skylde Fæda. J þessare Grein Textans eru øll Ordiñ so sem Gullvæg/ so ꝥ er ad heyra ⁊ merkia/ ad heilagur Ande hafe lagt sierlega Alwd til þess / ad uppteikna þetta Dasemdarverk Fædingareñar Christi/ Guds ⁊ Mans/ þvi hier er Leyndardoomur i hvøriu Orde. Fyrsta Orded er/ Og þad Skiede/ heilagre Ritningu er miøg tamt ad brwka þetta Ord ⁊ seigia/ ÞAD Skiede / Eñ þo helldst um þa Hlute sem sialfur Gud giører / ⁊ eru hiner helstu medal Guds Dasemdarverka. Til Dæmis ad taka / þegar talad verdur um Skøpun allra Hluta/ þa kiemst H. Ande so ad orde/ ⁊ seiger/ Gen. 1. Verde Lioos/ ⁊ ꝥ skiede/ þar vard Lioos/ Item/ i Psal. 33. stendur/ Drottiñ sagde/ ⁊ þad skiede so. Þegar nockrar sierlegar Openberingar vitrudust Spæmoñunū af Drottne/ þa seiger Ritningiñ/ ad Ord Drottiñs hafe skied til þss ⁊ þss/ so sem lesa mæ hia Haggeum/ 1. Cap. ⁊

vijda

vtdar añarſtadar. So er þetta þa eitt dyrmætt ꝛ verdugt Ord/ ß Gudſpiallamaduren byriar mz Fædingar Hiſtoriuna Herrans JEſu Chriſti/ ſeigiande/ Þad ſkiede. Eñ hvad ſkiede þa? Þad/ ad Mey Maria fædde i Bethlehem a Gydinga Lande/ Endurlauſnarañ alls mañlegs Kyns/ JEſum Chriſtum/ Gud ꝛ Mañ. Drottiñ hafde heited þvi ꝥ laungu/ ad ꝥ ſkylde ſkie/ eñ nu lokſins ſkiede ꝥ. Nu kañ ſkie einhvor meige adſpyrta/ mœ eg þa trwa þvi/ ꝛ reida mig þar uppa/ ad ꝥ ſie viſſulega ſkied ꝛ hvør ſeiger mier ꝥ? Þar til ſvara eg þier/ ꝥ ſeiger þier Sañleiks Ande Guds/ ß talad hefur ꝥ Gudſpiallamañiñ Lucam/ ad ꝥ hafe ſkied i Bethlehem/ œ 42. Aare Auguſti Keyſara/ þegar Skattſkripteñ hooſſt fyrſt upp i Rom.

Hier af ſkulū vier taka oſſ eina obifanlega Trwarſtyrking/ um þa Hofudgrein i vorū Catechiſmo / ß er ꝥſſe / ad Chriſtur ſie fæddur af Mariu Meyu/ oſſ til Sæluhialpar. Þeſſu vilia nu Gydingar ecke trwa i nockurn mœta/ ad Meſſias ſie nu fæddur / heldur vona þeir eñ nu i Dag epter hans Fædingu. Þeſſū efanū kiemur Diøfulliñ ꝛ ſo opt ꝛ oſialdañ i Kiørku þeirra ſem chriſtner kallaſt/ eñ Ande Guds tekur þar af oll Tvimæle/ ꝛ ſeiger Ja vid/ ad ꝥ ſie ſkied. Dœme nu aller chriſtner Meñ/ hvert riettara ſie ad trwa Diøflenū/ ꝛ þeim forhertu Gydingū/ ſem neita þvi/ ad Chriſtur ſie fæddur/ edur Guds Sañleiks Anda/ ß vottar ad ꝥ ſie ſkied? Eg veit viſſulega/ ad aller vœr iatū ꝛ medkieñū/ ad Guds Anda ſie hier um œn alls efa trwande/ eñ ecke Diøflenū edur ødrum Villumøñum.

Og þad ſkiede þa þau voru þar/ ſeiger Texteñ. Þetta Ordkorned/ ÞA/ hefur ꝛ ſo Meining i ſier/ þvi ꝥ ſyner oſſ þa Bleſſan/ ſem þau bæde Joſeph ꝛ Maria feingu/ þegar þau voru i Bethlehem/ i Hlijdne vid Keyſarans Bod ꝛ Befalning. Keyſareñ hafde lœted ꝥ Bod vtganga/ ad hvør ꝛ eirn ſkylde lœta ſkrifa ſig iñ i Skattbookena/ i þeirre Borg ſem hvør var fæddur/ edur Ætt hñs ætte heima/ ſo ſem eg œdañ ſagde/ þeſſu hlijda þau Joſeph ꝛ Maria/ eñ hvad fœ þau i adra Hønd? Þad/ ad þa þau dvelia þar / i þeſſare Hlijdne ꝛ Vndergiefne vid ſitt Yfervald/ þa fœ þau þvilijka Bleſſan/ ad Maria verdur þa Mooder Guds/

Eñ

En̄ Joseph giørist þa Foosturfader Guds Sonar / Sat ei [illegible] yfer
Virding veitt / þeim sem Yfervaldenu Hlyyd̄ne sijna. Þar þ hvør sem
vill mz Foreldrum Herrans Christi / sier Blessunar leita hia Gude / sa
giœte þess fioorda Bodordsins / ꝛ veite sijnu Yfervalde Hlijdne / Ja / lijka
vel þo þ þike þungt ꝛ hart sem Yfervalded uppa leggur / þa ber
þo samt ad veita þvi Hlijdne / epter dœme Josephs ꝛ Mariu / þau hof-
du eitt heided Yfervald / samt hlijddu þau þvi / ꝛ giørdu epter þess Be-
falningu. Hvad myklu framar ber oss þa / ad hlijda voru christelegu Yf-
ervalde sem Gud hefur oss giefed?

Fram̄veigis stendur so i Textanū / Sa Tijme uppfyltest / ad Hun
skylde fœda. Einføld Vtlegging þessara Orda / er þesse / ad þegar þau bœ-
de Joseph ꝛ Maria / voru komin̄ wr Nazareth til Bethlehem / þa var li-
ded fra þm̄ Tijma / er Eingellen̄ hafde bodad hen̄e Gietnad JEsu Chri-
sti / nyu Manuder / edur þrijr hluter Aarsins / so ſ ein Mooder plagar
edlelega ad ganga mz sitt Foostur / fra Gietnadar Tijmanū / ꝛ til Fœd-
ingar Tijma Foostursins / hvar af vier meigū sia ꝛ merkia / ad Maria
hafe fœdt af sier riettan̄ ꝛ nœtturlegan̄ Man̄ / oss ad øllu lijkan̄ / ad
Synden̄e undan̄ teken̄e.

En̄ mz þvi / ad Dioffullen̄ visse vel / ad øll Magt vorrar Saaluhial-
par Velferdar la þar a / ef ad Sonur Guds skylde fœdast san̄ur Mad-
ur / þt hefde hn̄ ecke fœdst san̄r Madur / þa hefde þ vered wte um vort
Endurlausnar Verk. Þar þ hefur hn̄ uppæst sijna Þienara œtijd / ad þr
segde þar a moote / ad JEsus hefde ecke rietta Man̄dooms Nœtturu
uppa sig teked / þvi sumer kiendu / ad hn̄ hefde sig ad eins sijnt i Mans
lijke / en̄ sumer / ad hn̄ hefde eirn himneskan̄ Lijkama mz sier af Himnū
ofan̄ fært / en̄ hefde eckert Hold af Jomfrw Mariu uppa sig teked. En̄
Guds Ande / þ Mun̄ Gudspiallaman̄sins Lucæ / setur hier fram̄ þriu Ar-
gumenta ꝛ Bevysingar / a moote þessū Ketturū ꝛ Villumenū / med
hvøriū hn̄ bevijsar / ꝛ stadfester / ad Guds Sonur hafe san̄arlega Mad-
ur orded / ꝛ san̄ur Mariu Sonur vered.

Su fyrsta Bevijsingen̄ er / Ad Maria hafe eins langan̄ Tijma /
geinged mz sitt Foostur / ſ adrar nœtturlegar Konur / ꝛ ad hun hafe

 hvøre

hvørke fyrre nie seirna fædt þhañ siñ Son/ eñ riettr tijme var tilkomiñ.
Su oñr Bevijsingeñ er/ ad hñ kallast hier Sonur Mariu. Og hun fædde siñ Son/ seiger Texteñ/ Þa kallast hñ z so Nold/ hia Johañem 1. Cap. Og Sonur Davids/ z Davids Sæde añarstadar.

Þad þridia Argumented/ ad þtta Barned sem nu er fædt/ sie sañarlegur Madur/ eru Reyþarner/ sem hñ var i vaþdur/ þviad Ande heþur hvørke Nolld nie Bein/ seiger Endurlausnareñ sialþur/ Luc. 24. Og kañ þvi hvørke med Klwtñ ad umbindast/ edur Reyfum ad veþiast.

Þar þyrer skulñ vier hafa oss þtta til Nuggunar/ ad lijka ß þad / ad Jesus er sañarlega Sonur Mariu Meyar / so er hñ z eirneñ vor sañarlegur Brooder/ z Arnadar Madur/ epter þvi ß vær z eirneñ syngiñ i Psalmenñ vorñ/ seigiande. Þad er oz gagn z Glede stor/ Guds Son er ordeñ Brooder vor.

Nu kañ skie/ ad einhvør meige so hura z þenkia/ þo hundradsiñnñ sie Jesus riettur og sañur Mariu Sonur/ þa maa þo vera længt þramkom ed Skylldugleika ockar i mille / hñ er þæddur af Ætt Gydinga/ eñ eg af Heidingiñ/ eñ hvad um þ? Þo vær tøkñ ecke þyrre til ad telia Ætt vora vid Jesum vorn Endurlausnara/ eñ hia Noa/ þa koma þær þo þar samañ/ þviad vissulega er bæde Christur z vær aþ Noa komner. Nu þo ad Skylldugleike sa sie længt þramkomeñ/ þa er þo Jesus vor/ so Ættþroodur/ ad hñ kañ ad telia Ætt sijna til ockar/ eñ so sem hñ er Ættfroodur/ so er hñ z so Ættrækeñ/ ad hñ elskar eins alla sijna Ættmeñ/ hvørt þeir eru honñ nakomnare/ edur þiær. Til Dæmes ad taka/ eþ þu lætur eirn Dropa aþ goodu z sterku Balsame / ofañ i eitt Kier / sem er þullt aþ Vatne/ þa wtdreiþest sa Kraptur Balsamsins strax um allt Vatned/ so þar verdur ecke eirn Drope tekeñ siþañ aþ þvi / ß ecke bæde smacke z luckte aþ Balsamenu z þss Krapte/ hvort sem þu villt heldur taka þañ Dropa/ wt hjst vid Barmeñ z Laggernar a Kierinu/ edur efst oþañ a / þar sem hñ kom þyrst i þ. Eins er z so vared Skylldugleika vorum vid Jesum. Ecke erum vier sijdur Brædur Jesu/ sem nu liþñ a þessum Tijmum/ z leingra synunst ad vera framkomner i Ættena vid hñ/ heldur eñ þeir Jacobus og Johañes/ um hvøria heiløg Ritning

vottar/ad þeir hafe vered Systur Syner Mariu Guds Moodur / eñ Systrungar vid sialfañ Herrañ vorn Jesum Christum/& ecke eigũ vier siþdur Erfdarriett epter þeñañ vorn Nyfædda Broodur/ eñ þeir.

Vilier þu nu hafa Vitnisburd Ritningareñar hier uppa/ þa athuga ꝥ sem þar stendur/hia Mattheum Gudspiallamañe/12.Cap. Þegar Gydingar søgdu Christo/ þar sem hañ var ad kieña iñe i einu Hwse/ ad Moodur hans & Brædur/stæde wte ꝥ Dyrunũ & spurde epter hønum/ þa svarade hñ þm & sagde/ Ad aller være þeir siñer Brædur og Systur/ sem giørdu Guds Vilia/ sem hñ villde so seigia/ ad Brooderne sitt & Ættrækt/ næde ecke ad siþdur til þeirra sem fiær stæde/heldur eñ til hiña sem nærre være/ þvi allra þeirra Holld & Blood være hañs eins/& alla elskade hñ þa eins/so framt s þr villdu m sig trwa. Item/ seiger Postuleñ Pall/ i Pistlenum til Gal. 3. Ad þar sie hvørke Gydingur nie Griskur. O Herra Gud kome til/hvad Hiartanlega sæler erum vær nu/sem eigũ þvilikañ elskulegañ Broodur? Af Broodur elskuñe/mattu Jacobs Syner seigia/þegar þr komu til siñs Broodurs Josephs i Egyptalande/ Eñ so sem þesse vor Brooder/ er ædre eñ Joseph/so er & hñs Elska vid oss/langtũ meire & stærre. Blessud sie nu þar ꝥ siw Noott & siw Stund/ hvørre oz fæddest soddañ Brooder.

Vikium nu aptur til Textans/ og heyrum hvad hañ seiger. OG hun fædde sinn Frumgietinn Son/ stendur hier. Þad ma vel seigia/ ad Jomfru Maria hafe fædt siñ Son /þegar hun fædde Jesũ Gud og Mañ/ þviad fyrst fædde hun hñ an Sootttar & Harmkvæla/Þa fædde hun og so hier siñ Gud / siñ Skapara/ siñ Endurlausnara. Hvilikañ Son/ ad alldrei hefur nockur Kveñpersoona fædt i fra upphafe Heimsins/ og alldrei mun fæda/ allt til Veralldareñar Enda.

Þad ma & riett seigiast/ad hun hafe fædt siñ Son under þa Grein/ ad hun kuñe hñ aungvũ Mañe ad Faderne ad kieña/eñ var þo samt hñs søñ Mooder/ þvi hñ var gieteñ af heilogum Anda i heñar Life/ og af heñar forklarudu Bloode/so s vær & eirneñ jatũ i vorre truarjatningu.

Þessu næst skulum vier athuga ꝥ/ad Gudspiallamadureñ/nefner Jesum hier frumgieteñ Son Mariu. Epter þessum Riette/var hañ riettkomeñ

komeñ

komeñ til ad vera Kongur epter Guds Løgum/ Eñ þeñañ Riettleñ/giefur hañ þraa sier/ og þædest so sem eirn þyrerlitlegur Þræll/ eñ giefur oss þeñañ Kongdoomeñ siñ til Eilijfra Nota. Ecke giørde Joseph so vid Brædur siña/þo goodz væte/ ecke þoor hñ ofañ af siñu Tignarstoole þeirra vegna/og sette þa upp aptur/þvi er þetta Broodurs Þeled Endurlausnarans vors Jesu Christi / einstakt.

Og hun vafde hañ i Reyfum/ og lagde hañ nidur i Jøtuna/ þvi þaug feingu eckert Rwm i Giesta Herbergenu.

Þad mætte stort Hirduleyse synast fyrer Joseph og Mariu/ad þau skildu ecke hafa vered sier wt um añad Herberge/ fyrer sig & Barned Jesu/ eñ þetta kalda Hesthws og illaluktande Fioos. Eñ Gudspiallamadureñ afsakar þau hier um & seiger/ Ad Þaug Hafe Ecke Feinged Neitt Annad Rwm J Giesta Herbergenu/ Þar voru ecke nema tveir harder koster þ hende/ añar sa/ad sw signada Mey & Moodur Maria/skylde fæda sitt Barn a Strætum wte/edur ad læta fyrerberast i þessum Otierlega Kofa/þar Hestar og Naut stoodu inne.

O Herra Gud kome til/ hvad fürdañleg er Elska sw/ sem Jesus vor hefur a oss. Moodur Elskañ vid sitt Barn/ er vijst stoor/og heñe er jafnañ vidbrugded. Eñ Jesu Elska til vor/hun geingur yfer alla Elsku/ Og skal þad vera so sagt af þeim fyrra Parteñu Gudspiallsins.

Añnur Greineñ.

NV epterfylger/ad miñast a Einglaña Predikun til Hirdaraña/ um hvøria Gudspiallamadurin so talar. Og Fiærhirdarar voru þar i þvi sama Bygdarlage um Grandana vid Fiærhwseñ / sem geymdu og vøktu yfer Hiørd siñe um Noottena. Þo ad Fædingeñ Endurlausnarans vors/være i fyrstuñe miøg fætækleg & lijtelmootleg þ Heimenu/ þa samt sem ædur verdur hun skomu þar epter/miøg dyrdarleg & yppaleg / þvi strax þa Christur er fæddur/ þa kiemur eirn skynande Eingell af Himnu ofañ/til adboda Hirdurunu /ad nu sie sa þheitne Messias i Heimiñ boreñ. Þad hier stendur um Hirdarana/Ad þr hafe vakad yfer Hiørdsiñe um Noottena/er ad søñu miøg loflegt/ þvi þeim þiker ecke

nøog/

noog/ad giæta heñar allañ Dageñ/heldur vakta þeir hana ꝛ ſo a Næt-urtymanū/ꝛ huxa ecke uppa neitt añad/eñ hun fare vel / ecke ſetia þeir ſig under Drickiubord/ad drecka ſig druckna/ ſo ſ marger giøra heilum Noottum i giegn/ ꝛ gleyma þar mz ſijnu Embætte. Ecke eru þeir uppe til þeſſ/ad ſpila ꝛ danſa/af hvoriu Vereldeñ hefur meſta Lyſt ꝛ Glede/ heldur eru þeir vakner ꝛ ſofner wt yfer Hiørd ſiñe. Til þeſſara allra/ ſ ſo trwlega giøra ſitt Kall ꝛ Embætte/ vilia Einglarner koma/ ſo ſem þeir komu til Hirdarañа. So kom Eingelleñ fordū til Gedeons/þa hñ var vakande ad erfida/ꝛ þreſkia ſitt Korn/ſo ſem leſa ma i Doomarаña Boak 6. Cap. Eins lijka kom Eingelleñ Gabriel til Zachariam/þa hñ var ad offra/ꝛ giøra ſijna Bæn i Muſterenu/ Luc. 1. Cap.

Og ſiaa þu/ ad Eingell Drottens ſtood hia þeim/ ꝛ Guds Byrtte liomade i kringum þa/ ꝛ þeir urdu ottaſlegner. Þar Gudſpiallamad-ureñ gietur hier Drottens Eingels/þa vill hañ þar mz andſijna/ ad ecke ſie þ eirn ſliettur ꝛ riettur Madur/ hvørs Fæding hñ bodar/ heldur ſañur Gud ꝛ Madur / hvøriū bæde Einglar ꝛ Meñ/ ꝛ allar ſkapadar Skiepnur være undergiefnar. Þar mz ꝛ ſo/var þar eingiñ til af møñ-um a Jørdu/ſ kuñe ad wtſkyra þeſſa oumrædelega Elſku Guds til Ma-ñaña/ꝛ þvi vard þ eirn himneſkur Sendebode ad giøra. Nu kañſkie einhvør meige ſpyria. Hvad kom til þeſſ/ ad Gud Fader liet ecke heldur openberaſt ødrum/Fædingar Bodſkap ſijns eingietins Sonar/ fyrr eñ Hirdurunū/ſ voru lijtelmotleger/ ꝛ einſkis acktande fyrer Heimenum?

Fyrſt gieck þ Gude til þeſſ / ad Hirdarar þeſſer voru gooder/ gud-hrædder ꝛ einfalder Meñ/eñ hefde þeir ødruviſs vered a ſig komner/þa hefde Eingell Drottens ecke til þeirra komed/med þeñañ Fagnadar bod-ſkap/ efter þvi ſ þar ſtendur/ Pſ. 34. Einglar Drottens fylkia ſier i kringū þa ſem hañ ottaſt. Þar næſt med þvi Fædingeñ Herrans Jeſu/ var hin allra audmiukļegaſta ꝛ audvirdelegaſta þ Verelldeñe/þa villde Gud læta hana fyrſt bodaſt þeim audvirdeleguſtu Møñū/ ſ voru Hirdararner. J þridia lage/ verdur hañ þeim bodad-ur þeſſ vegna/ framar ødrum/ ad hañ ſem hier fæddeſt/ ſie ſa riette Sælnaña Hirder/ ſem vill leyſa ſitt Folk wr Myrkrunum og Daudans

 Skugga.

Skugga. Hier klemur þ fram sem Postulen̄ seiger/ Post. Giorn. 10. Cap. Nu reine eg i sañleika/ad ekert mañgreinar Alit er hia Gude/ etc.

Hier aþ hoþum vier þa Huggun/sem Fatæker og Litelmotleger erū Haloner þyrer Heimenum/ ad ef vier ottunst Gud / og æfetium oss stadþastlega/ ad liþa meinlaust og christelega/ þa vill Drotten̄ virda oss læ næstum meir ꝛ þramar/ en̄ þa Volldugu/ sem ana þram̄ epter Mun̄ ꝛ Maga/ ꝛ huxa ecke añad/en̄ um sin̄ Mammon ꝛ Rijkedæme/so s voru sumer aþ þeim Bethlehems Borgar Hofdingium. OG Eingellenn sagde til þeirra/ hirde þier ecke ad hrædast/ Sioed / eg boda ydur mykenn Fognud/ þan̄ er skiedur ollu Folke. Þegar Hirdararner sia Eingelen̄ til sin koma / þa þellur þeim Mañlegur breyskleike uppa/ Þvi Gudspiallamaduren̄ seiger/ad þr haþe orded miøg Ottaslegner. En̄ Eingellen̄ tekur strax male þyrer og hughreyster þa/ seigiande/ Hirde þr ecke ad hrædast/ J hvørium Ordum/ hn̄ vill so sem ævijsa þeim og ollum oss/ ad þyrer Fædingena þess Nyþædda Konungsins/ sie þad allt bætt og betrad/ sem vær i Falle vorra þyrstu Foreldra mistum i Paradijs/þa Adam sagde/ Gen. 3. Eg heyrde þijna Rødd i Alldingardenum/ og eg hræddest.

Eg boda ydur / seiger han̄ / myken̄ Fognud. Fioorar eru hinar sierlegustu Ordsaker/hvar þ Eingellen̄ kallar Fognud þennan̄ myken̄.

Fyrst vegna þess sem hn̄ kvejkest af/ sem er/ad vier verdum þorlijkader vid Gud. Þar næst þess vegna/ ad hn̄ er længvarañlegur/ ꝛ varer ecke alleinasta um eitt Aar/tvø eda þriu / so s Mañaña jardneskr Glede plagar ad vara/heldur um alla Eilijþd. J þridia lage,/ er þesse Gleden̄ stoor ꝛ mykel/ vegna þess/ ad hun heyrer ecke þæinū til / heldur ollū þm̄/s mz Trwñe taka vid hønū. J þioorda ꝛ sijdasta lage er hn̄ mykell/ sokū þess / hn̄ æhrærer allra christeña Maña Sæluhialp ꝛ Velþerd. Marger haþa opt ꝛ tijdū/ feinged myken̄ ꝛ gledelegan̄ bodskap / ecke sijdst a þm̄ þyrre Tijmunū/hvar um Ritningen̄ talar all vijda. Gledelegur Bodskapur var þ vorū þyrstu Foreldrum / Adam ꝛ Evu / þa þau þeingu þ Huggunarþulla Fyrerheit um Kvinnuñar Sæde / ad þ skylde sundurmeria Høggormsins Høþud. Gledeleg Tijdende voru Noa þ/ þa

Hañ heyrde þad/ ad hñ ætte ad frelsast fra Vatnsflodenu. Stooran Fognud hefur Abraham matt hafa/ þa Gud gaf hönū ꝥ Fyrerheit/ ad hñs Sæde skilde margfaldast so sem Stiørnur Himens. Eñ þesse Fognudureñ ahrærer ecke utañ nockra Meñ/ Eñ hiñ sem Eingell Guds bodar Hirdurunū hier/ ahrærer ecke alleinasta frra Saluhialp/ helldur & so allra Maña i Heimenū. Þvi i Dag er ydur Frelsariñ fæddur/ sem ad er Christus Drottens i Borgeñe Davids/ seiger Eingelleñ. Þad var eirn stoor & hrædelegur hrygdar Dagur / hvørn Diøfulleñ hafde tilbued/ & bruggad Mañskiepnuñe/ þegar hun tapade / & miste Guds eigenlega Mynd & Lÿking/ so Kraptar bæde Lÿfs & Salar urdu so vanmegna ad hun hlaut ad deya. Eñ hier þvert a moote hefū vær eirn mykeñ glededag feinged / hvørn eilÿfur Gud hefur tilbued øllum christnū Mønum a Jørdu/ þvi nu er Endurlausnareñ alls Mañkynsins komeñ/ til ad frelsa oss fra þm eilÿfa Dauda. Nu er sa fyrheitne Messias fæddur/ ecke Gude Fødur/ ecke sialfū sier/ ecke Einglunū/ ecke Diøflunū/ ecke heldur skynlausū Skiepnū/ heldur oss/ Ydur er Frelsareñ fæddur/ seiger Eingelleñ/ ꝥ er þier & mier/ Ja/ ad sønu øllu Folke er hañ fæddur. Og hafed þad til Merkis/ þier munud fiña Barned i Reyfum vafed & lagt vera i Jøtuna. Þegar Eingelleñ hefur skÿrt Hirdurunū fra Fædinguñe Herrans Christi/ & so ꝥr efe i aungvañ mata ꝥssa hñs søgu/ ad ꝥ sie allt vÿst & satt/ s hñ hafe þm kuñgiort/ þa giefur hñ þm þetta Teikn/ & seiger/ ad þeir skule fara til Bethlehem/ & þar skule þeir fiña Barned. Eū so ꝥr hneyxlest sÿdur a ꝥss Fatækt/ þa seiger hñ þm fyrerfram/ riett fra þvi/ s er/ ad ꝥ sie Reyfū vafed & lagt i Jøtuna. Hier kañ einhvør ad spyria/ hvad Himnafødurnū hafe geinged til þess/ ad lata Fædingena sÿns einasta hiertans Sonar / vera so aud-virdelega fyrer Heimenū? Þar til svara eg/ Gude lÿkade so/ ad hñ skylde i Fatækt fædast/ uppa ꝥ/ ad hñ giørde þa alla rÿka sema hñs Nafn trwa/ epter þvi s vier syngiū i Psalmenū/ Fatækur kom i Heimeñ hier/ hñs Miskun so ad feingiū vier/ & a Himnū yrdū audnger/ Einglū heiløgū samlÿker. Vÿst ma ꝥ furdanlegt þikia fyrer Heimenū/ & Veraldareñar Børnū/ ad hñ s er so rÿkur/ ad hñ a alla hlute/ gierest so fatæk-

ur vorra vegna/ ad hn̄ fæddest i køldu ꝛ illaluckande Asna Hwse. Furdanlegt er þ/ad hn̄ ſ er Kongur allra Konga/ er vafen i slitnū Klutū/ ꝛ so fanglū/ad þeir Rijku hefdu ecke viliad(kan̄ skie) þurka Skoosijna a þeim. Þessa Fatæktena lijdur hn̄/so hn̄ wtveige oss eilijft Herradæme a Himnū. Þessu hroosar Postulen̄ Pall/2. Cor. 8. Seigiande/Þier vited Nad Drottens vors JEsu/ ad þo hn̄ være rijkur/giørdest hn̄ þo fatækur ydar vegna/uppa þ/þier yrdud fyrer hn̄s Fatækt auduger.

Lofadur sie nu þar ꝼ Gud himneskur Fader/ꝼ Sending ꝛ Giøf sijns Sonar i Holded. Lofadur sie Endurlausnaren̄ vor JEsus Christus ꝼ sijna blessadu Fæding. Lofadur sie heilagur Ande/sem hefur fært oss af Himnum ofan̄ þen̄an̄ blessada Fædingar Bodskap JEsu / ꝛ in̄siglar hn̄ en̄ nu i Dag ꝼ Orded i vorū Hiertū. Mætt lofud ꝛ vegsemud/sie su hæleita Guddomsins Prenning/nu hiedan̄ i fra/ꝛ ad Eilijfu/Am̄.

A Joola Dagen̄/ Evangelium

Johan̄ 1. Capitula.

J Vppi afe var Or[illegible] Þa bad Ord var hia Gude / og Gud [illegible] vad Ord [illegible] i Vpphafe hia Gude. [illegible] Hluter [illegible] fyrer þad giørder / og an þess er ecke[illegible] giørt [illegible] var Lijfed / og Lijfed var Lioos [illegible] Liooſed lyser i Myrkrunum/ og Myrkuren̄ [illegible] ecke hondlad. Þar var eirn Madur af Gude sendur [illegible] Johannes. Han̄ kom til Vitnisburdar/ ad [illegible] bære Vitnisburd [illegible] Liooſenu/ so ad aller skyldu fyrer han̄ trwa. Eige [illegible] Lioos/ helldur ad han̄ bære Vitnisburd af Liooſenu. [illegible] satt Lioos/ hvørt ad lyser øllum Mønnum/ sem koma [illegible] Þad var i Heimenum / og Heimuren̄ var fyrer þad [illegible] og Heimuren̄ þeckte þad eige. Han̄ kom til sijnar Eignar/ og [illegible] medtooku han̄ eige / En̄ so marger sem han̄ medtooku/ [illegible] gaf han̄ þeim Magt Guds Børnum ad verda/ þeim sem [illegible] hans Nafn trwa/ Eige þeim sem af Bloodenu/eda

þeim

þeim sem aþ Holdsins Vild/edur Mañsins Vilia/ heldur þeim sem aþ Gude eru þædder. Og Orded vard Hold/ og bygde med oss/og vier sáum þess Dyrd / Dyrd so sem Eingietens Sonar af Fodurnum / fullañ Nadar og Sañleika.

Exordium.

Hversu þurdanleg sie Hondlan Guds vid allar þær þrimar Skiepnur synar/sem hñ heþur gieþed Vit & Skyn/sem er/vid Einglana/Dioþlana/& oss aumar Mañeskiur/ þa er þo Vidhondlan Drottens vors/allra þurdanlegust vid oss Meñena. Furdanleg er riettlætis Reide Guds a Dioþlunū/hvoriū hñ heþur tilbwed/eilyþar & oendanlegar Helvytes Kvaler an allrar vægdar. Eñ ef vær athugum hversu hrædelega su Skiepna (sem var þo so dyrmæt i fyrstu sköpun) aþ Hreckvyse syñe/ þorbraut sig vid siñ Skapara/& vid þ hæleita Guds Tignarvelde/ þa furdar oss ecke so myked þar uppa/ þo sa riettferdugé Gud heþne hrædelega & grimlega / þess Driettar & obærelega Oþacklætis/sem Dioþlarner virdtust heñi ad syna/ & endurgialda þeirre ohlydnugu Skiepnū/mz eilyþū & oendanlegū Kvolū/ hvad & eirneñ ætheimter hñs stranga Riettlæte. Furdanleg er su Blyda/ sem Drotteñ syner synū Vtvoldū Einglum/sem stoduger haþa staded i siñe Stiett/& i allre Skyldu syns Embættis/þar ed hñ prydder þa/mz hinū skiærasta dyrdar Liooma/i hvoriū Guddooms Dyrdarlioomaþr lietu sig sia aþ Hirdurunū/ Luc. 2. Og hñ lætur þa allty̋d sia sitt blyda & þodurlega Auglit/ Matth. 18. Hvar af þeir haþa alla syna Vnan & Epterlæte/so þeir eru nu so stoduger ordner i þvi Gooda/ ad þeir kuña aldrei upp hiedañ / fra Gude ad falla. Þesse Elska Guds til Einglaña er þurdanleg. Eñ þo mz þvi vier Meñerner s erū iller/kuñū ad elska þa sem oss elska/& ad gieþa blydnū Bornū vorū goodar Giaþer / þvi skylde oss þa ecke þikia þad natturlegt/ þott ad Gud/s eckert añad er eñ eilyþur Goode / & eilyþ Aast & Kiærleike/hñ endurgialde Einglum synū / þm trwlyndu Þienurū / mz eilyþum Dyrdarlaunum. Eñ þ/ ad Drotteñ elskar oss Meñena/s hñ þo hotydū/ad vier blydodum meir & framar Guds Ovin Dioflenum/

    enum/

enū / eñ hønum / scæpsta Skapara vorū / Ja / ad hañ elskade oss so ad þyrra bragde / þegar vier vorū eñ þa hñs Oviner / ad hñ gaþ wt fyrer oss siñ eingieteñ Son i Synder / Fyrerlitning / Kvøl og Dauda / so vier Meñeruer sem a hñ viloū trwa / skyldū ecke þyrerþaraſt / nie glataſt ad eilijfu. Þetta Verk Guds Fødurs oumtrædelegrar Nadar ꝛ Mjſkunar vid oss syndugar Mañeskiur er so ſtoort / Ja / so furdanlegt ꝛ daſamlegt / ad sialþer Einglarner dædſt þar ad / ꝛ þ Elſkuverk giefur eingeñ þullkomlega yþerveiged / vigtad edur grundad / utañ Gud sialfur sem þ giørde. Nier meigū vier hroopa upp mz Esaia / ꝛ seigia. Hvør heþur nockurn Tijma heyrt soddañ? Edur hvør heþur nockurn Tijma añad þvilijkt sied? Og med David / hvad er Madureñ þess Drotteñ ad þu vitier hñs / edur Mañsins Barn / ad þu virder þad þvilijks? Þvi er so hættad þ oss Møñunū / ad þess meira sem einū verdur veitt / ꝛ þess meira sem hñ er virdtur / sierdeilis af sier ædra ꝛ ypparlegra Mañe / edur Hofdingia / þess vandþarnara er hønū / ad hegda sier ꝛ breyta vid siñ Veytara / ꝛ ad þacka hønū / virda / ꝛ æsañaſt læta / hñs Truſeme ꝛ Velgierningar. Eñ hvar kañ ædre ꝛ ſtærre Velgiørningur ad þiñaſt / eñ sa / ad sa eilijfþe ꝛ himneske Fadereñ / liet siñ hiartans eingieteñ Son / mañlegu Holde klædaſt / ꝛ fædaſt oss syndugū Møñū til Endurlausnar. Eg veit ad hvørt og eitt Guds Barn mune vidurkieña / og i Hiarta sijnu æ sañaſt læta / ad eingeñ Gioþ / ꝛ eingeñ Skeinkur sie meire eñ þesse / Og so vier mættum þetta þess giør yþervega / þa viliū vier þetta Heilaga Evangeliū yþerſkra i tveimur Smægreinum.

1. Af hvørium hin þyrre skal hliooda nm Guddoomeñ Herrans Christi.
2. Hin øñur um hñs Mañdooms Tekningu / Ord epter Ord sem Texteñ hlioodar. Hvar til virdeſt oss ad hialpa vor nyþædde ꝛ blessade Sælar Brwdgume JEsus / so þetta vort Verk meige verda hønū til Dyrdar / eñ oss til Vndervijſunar / i vorū Sæluhialpar Eþnum.

Fyrre Greineñ.

IVPPhaþe Var ORd. ſtendr hier þirſt i Textanū. Vm hvørt Vpphaþ / ꝛ hvada Ord talar hier hiñ H. Johañes? Hañ talar um Upphaf

haf Skøpunar allra Hluta/ ſo ſẽ hn̄ ſegde. Allra fyrſt þa Gud took til ad ſkapa Himen̄ & Jørd/ & allt ꝥ ſem þar er in̄e/ hvad var þa? Þa var ORDed/ ſeiger Johan̄es. Giætū hier ad/ ecke ſeiger hn̄/ þa vard Ord/ heldur þad var. Aller ſkapader Hluter urdu i Vpphafe. En̄ ORDed ꝥtta var/ en̄ vard ecke i Vpphafe. Hvada ORd er ꝥtta þa? ſẽ þo var i Vpphafe/ ꜳdur en̄ Himen̄ & Jørd ſkøpuduſt? Ecke var þad Man̄a edur Eingla Ord/ þviad Texten̄ vottar/ ad ꝥtta Orded/ hafe bæde ſkapad Men̄ og Eingla. ALLer HLuter ſeiger Johannes/ ERu Fyrer þad ORD ſkapader/ og ꜳn þeſſ/ er eckert ſkapad ſem ſkapad er.

Hafe þad nu ſkapad Men̄ og Eingla/ þa er ꝥ augliooſt/ ad ꝥ kan̄ hvørke ad vera Man̄a nie Eingla Ord/ Guds ORD verdur ꝥ þa ad vera/ ꝥt/ eingen̄ var i Vpphafe/ nema Gud alleinaſta. En̄ ecke var ꝥ þvilijkt Guds Ord / ſo ſẽ ꝥ / ſem vier heyrum leſed edur talad/ þvi ꝥ biriadeſt ecke fyrre/ en̄ þegar Skaparen̄ took til ad tala til Skiepnun̄ar. Hvada Ord er ꝥ þa? Þad er Perſoonulegt ORD/ Ja/ ſw øn̄ur Perſoona Guddoomſins/ ſem fædſt hefur af Hiarta Fødurſins/ þeirrar fyrſtu Perſoonu i Guddoomenū / um alla Eilijfd. Þetta hid ſama Guddooms ORDed/ kallaſt ødru Nafne i Ritningunne Guds Sonur.

Sꜳ Villumadur Arius/ kiende ſo/ ad þo ad Son: Guds ed: ORDed/ ſo ſem Johan̄es kallar hn̄ / hefde vered ꜳd: en̄ Heimuren̄ ſkapadeſt/ þa hefde hn̄ þo ecke vered Gude eilijfum Fødur / jafn eilijfur. Hvar ꜳmoote vær ſkulum ſetia ꝥ/ ſem þar ſtendur/ Piſtl. til Heb: 1. Cap. Ad ORDed/ ſem Johan̄es hier um talar/ edur Sonur Guds / ſie Lioome Fødurſins Dyrdar. Hefde nu nockur Tijme Eilijfdaren̄ar ſꜳ vered/ ſem Faderen̄ hefde vered/ en̄ Sonuren̄ ei/ þa hefde Faderen̄/ ſo leinge vered ꜳn Lioooma ſin̄ar Dyrdar/ edur riettara ad ſeigia/ þa hefde hn̄ ſo leinge ecke vered Gud/ þvi ſo leinge ſẽ Gud hefur vered/ þa hefur Lioome hn̄s Dyrdar/ alldrei kun̄ad vid hn̄ ad ſkiliaſt. So er þa þetta ORDed/ ed: Sonur Guds/ ſameilijfur Fødurnum/ & ꝥſſ vegna/ ſan̄ur eilijfur Gud med hønū. Hvad & Johan̄es vill bevijſad hafa/ med þeſſū fyrſtu Gudſpialls Ordū ſijn̄/ þar hn̄ ſo ſeiger. J VPPhafe Var ORD/ Og þad ORD var hia Gude/ og Gud var þad ORD. Med

þſſu Orda Tiltæke/ þar hñ ſeiger/ ad ORDed hafe vered hia Gude/ Þa adgreiner hñ Perſoonu Sonarens/ fra Perſoonu Guds Fodurs/ ꝫ H. Anda. Epter Veruñe/ er hñ eirn Gud med Foournum/ ꝫ þeim verduga gooda H. Anda/ eñ epter Perſoonuñe/ er hñ hvørke Gud Fad er/ nie Gud H. Ande/ ſo ſem og ſo hiñ H. Athanaſius vottar i ſinne Trwarjatningu/ þar hñ ſeiger/ ad øñur ſie Perſoona Fodurſins/ oñur Sonarens/ og øñur H. Anda. Eñ allar þær þriar Perſoonur þar eru eirn Gud. Vt af þeſſu Nafnenu/ ſem Guds Syne/ vorum Endurlauſnara/ verdur hier giefed/ſem er/ ad hñ kallaſt ORD. Þar af ſtendur oſſ ein Hiartanleg Huggun/ ſem er þeſſe.

Fyrſt/ ad med þvi/ ad Endurlauſnareñ vor heiter ORD/ þa er hañ vort Forſvar/og helldur voru Svare vorra vegna. Hvar liggur þm Sokudu og Mælſtœmu meira a/ eñ ad fa hañ Forſvars Mañ ꝥ ſig/ ſem vel er Male fareñ/og Ord ſijn og Erende kañ vel fram ad flytia. Eñ hvør ſkal þvilijkur fiñaſt/ ef ꝥ er ecke Sonur Guds/ſem vegna ſiñar lærdrar Tungu/og kroptugs Ordfæres/ kallaſt ORD? Þetta er eitt Almattugt Ord/ ꝫ hefur þvi Sigur i ollu þvi/ſem ꝥ vill framfylgia/ Hañ hefur Sigur i ſijnu Forſvare/ fyrer Gude Fodur/og Heilogum Anda/ þvi ſo ſ hñ er eirn Gud med þeim/ ſo hafa þeir ꝫ ſama Vilia ſem hñ/ þar fyrer/ hvøria hñ forſvarar/ ꝥr eru ꝫ ſo ꝥ Gude fullkomlega forſvarader. Hvar læ oſſ aumum Syndurum meira a/ enn ad fa hañ Forſvars Mañ/ſem oſſ kyñe ꝥ Gude ad afſaka? Eñ fyrſt vær hofū nu Jeſum ꝥ eilijfa ORDed/ fyrer Forſvars Mañ/ hvør vill oſſ þa aklaga? Ecke duger Dioflleñ þar til/ hvørſu feigeñ ſem hñ villde/ þvi ꝥtta ORDed/Guds Sonur/þa hñ umgieckſt hier a Jørduñe/ þagg ade hñ ſo nidur med einu Orde/ad hñ þorde eckert framar ad tala. Hañ ſtappade ſo upp Mañ Mañaña/ſem toludu a moote honum/ ad þeir gatu ecke ſvarad honū einu Orde. Þetta bleſſada ORDed/ forſvarar oſſ og eirneñ a moote ꝥſſū tveimur ſtæru Aklogurum/ſem eru/ Logmal ſins Bolvan og Samvitſkañ/og giefur ollum angradum ꝫ Sorgfullum Samvitſkum/hvar ſem þær eru/ og hvøriar ſem þær eru/ ꝥſſa dyrmætu Huggunar Grein/og ſeiger. Vertu hughrauſtur miñ Sonur/

mijn Dotter/ þier eru þijnar Synder fyrergiefnar. Er þetta ecke eitt blesſ
ad & gledelegt Ord/ øllum kromdum og sundurknosudū Samviskum?
Alldrei er þetta blessada ORDed Jdiulaust/ so ꝥ sie oss ecke til gooda ad
giøra. Þetta Himneska ORDed/ stendur iafnan frame fyrer sijnū Himn
eska Fødur/ og bidur ꝼ oss/ so vier føllū ecke i Klær Diøfulsins. Hvern
eñ meinar þu/ ad ockur munde hafa geinged/ ad forsvara ockur ꝼ Gude/
og hn̄s stranga Riettlæte/ hefdū vid ecke feinged slijkan Tulk & Tals-
mañ? Ecke ødruvijs/ eñ so sem Job vottar/ ad ef Madureñ vill forsva-
ra sig ꝼ Gude/ þa kañ hn̄ ecke ad svara einu Orde a moote Þusund.

Sijaum nu eñ framveiges til/ hvør Not og Gooda vier hefū af
þessu ORDenu. Kroptuglega talade ꝥ fyrst i Upphafe Skøpunareñ-
ar/ þegar ꝥ skapade alla Hlute med einu Orde/ & sagde. Verde Lioos/
og þar vard Lioos/ Gen. 1. Sætlega og unnunarsamlega/ talade ꝥ og
so a Døgū sijns Hollds/ þegar hn̄ umgieckst hier med oss a Jørduñe/
hvers vegna David seiger/ ad Naadeñ hafe wtfloted af hans Vørum.
Eñ a þeim sijdasta Deige/ mun þetta blessada ORDed/ kroptuglega ta-
la/ þegar ꝥ mun med siñe Raust/ uppvekia alla þa sem i Grøfunū sofa/
og med þessu einu Orde/ Komed/ fraskilia wtvøld Børn sijn/ fra Sel-
skap fra Fordæmdu/ og med þessu einasta Orde/ Fared fra mier/ nidur-
þrickia asamt med Diøflenum/ øllum Ogudlegum/ i nedsta Helvijtes
Afgruñ/ hvar ed vera mun Oop/ og Tañagnystran. Þa aptur i Ei-
lijfu Lijfe/ mun þetta ORDed verda gledelegum Ordum/ vid oss talan-
de/ þegar ꝥ mun fullkomlega wtleggia fyrer oss/ alla Leyndardooma
Guds/ so ad þa Hlute/ sem vier i þessu Lijfe siaum/ so sem fyrer Spei
gel/ og i eirnre Radgatu/ muñū vier þar fullkomlega/ bæde sia og
skilia. Mykel Unun mun oss þa verda ad heyra til þessa ORDsins/ i
Eilijfu Lijfe. Oss þiker stoor Unun/ ad heyra til þess Mañs/ sem gott
Malfære hefur/ einkanlega/ þegar hn̄ talar um ꝥ/ sem oss er Giedfellt
ad heyra. Hvad meine þier þa Guds Børn/ ad ununarsamt muñe vera
i Eilijfu Lijfe/ ad heyra til þess eilijfa ORDsins/ þa þad talar med
þeirre lærdu Tunguñe um Gud/ sem oss er þa Elskulegastur/ um
Leindardoomana/ sem oss er þa mest fysne a ad skilia/ um
Saluhialp vora/ um hveria vier hꝼiunst alldrei heyra ofmargt/

⁊ um Endurlausnena vora/ad hvørre vier munū/æ meir ⁊ meir dæmdst. Vnder þrre Rædu þess eilyffa ORDsins/ mun oss hvørke syfia / nie langt þikia. Vnder þeirre Rædu/ munum vier ecke vita/ hvad af Tyma Eilyfdarennar verdur. A/þvilyk Sæla/ þvilyk Vnun mun þ verda/ ad heyra þetta ORDed talande ad eilyfu/ i Gudsdoomenū dyrmætt/ i Mañdoomenum æstwdlegt/Þegar þetta ORDed talar nu so þ oss/ þa munū vær hid fyrsta læra ad tala þau oumrædelegu Ordeñ / hvør S. Pꝛll seigest heirt hafa/ þa hañ var ryckfur upp i hiñ þridia Himeñ/Ja/ þa munū vær læra ad tala eitt dyrmætt Tungumꝛl/ Ja/Tungū Einglaña/og þess dyrmætara Tungumꝛle/eñ Tūgur Einglaña nu eru/ sem Eilyfdeñ er leingre enn sa tyme/fra þvi Einglarner voru skapader/ ⁊ til þessa Dags. Vier vitū/ ad þess leingur sem eirn er hia einum Ordsnillū Mælsku mañe/þess nær kiemst hañ hans Ordfære. Nu verdū vier hia ORDenu eilyflega i Himnarijke/ osegianlega Mꝛlsnille Lofgierdareñar/og Þacklætesins munum vier þar þa læra.

Oss til eñ meire Huggunar/ þetta ORD Sonur Guds/ sem feingd est vorre aumu Natturu/ þad velldur þvi med siñe fagurlegre Medalgaungu/ ⁊ Afbøtun hia Fødurnū/ad þo Bænerñ ⁊ Lofgiørdernar vorar/ Jꝛ/allt þ s̄ vier eigū gott ad tala um Gud/ ⁊ vid Gud/þ sie so oskilianlegt a medan vier hier lifū/ so s̄ añad Barna Hial/ edur Fugla Kvak /þa wtleggur þetta blessada ORDed þ þo so merkelega vorra vegna/ad þ verdr ein kroptug ⁊ þægeleg Ræda þ Gude. Lofadur sie nu Gud/s̄ gaf oss þañ Endurlausnara/ s̄ ecke alleinasta var Hold/so hañ kyñe ad lijda þ oss/ heldur ⁊ eirneñ ORD/s̄ kyñe ad tala/bidia/ ⁊ allt a betra Veg færa þ oss. Oss til Amiñingar/þa vitū/ad þetta Himnesk ORDed/s̄ er Sonur Guds/ hefur læted epter hiꝛ oss sitt heilaga Ord/s̄ er so til ad reikna/sem Geyslar wt af Sooluñe. Þetta Orded sitt/ vill hñ ad vier skulū heyra/ eñ ecke forsmꝛ/ þvi so seiger hñ um Þienara þessa Ordsins/ hia Luc. 10. Hvør hñ foracktar ydur/ sꝛ foracktar mig/ eñ hvad er ad foracktꝛ Jesum? þ er ecke añad/ eñ ad hlaupa vijsvitande i sijna Sꝛluhialpar Gløtun. Elskū þvi alltijd Guds Ord/ þvi þ vijsar oss Veigeñ til þess ORDsins/ s̄ vær eigū æfenlega ad siꝛ/

þad

þ er til Guds Son' vors Endurlausnara/ um hvørn Johañes hi' tal'.

Vær skulū & so taka oss hier af þa Vidvørun/ sem er/ ad varast & fordast ad læta þettad blessada ORDed/ sem er Guds Son vorn Endurlausnara/ heyra ill & svyvirdeleg Ord af vorū Muñe/ hvad Gud næde/ oss er ofkamt/ mz Blooti/ svyvirdelegū Muñsøfnude/ Formælingum/ Nijdyrdū/ & ødru þvilijku. Ødruvijs Ord þocknast þvi ORdenu/ sem var i Upphafe/ so sem ad eru Lofgiørdar Ord/ Bænar Ord/ Þacklætis Ord / & Liuflætis Ord vid Naungañ/ þvilijk Ord munu telud verda i Himnarijke añars Heims. Þvi lærū þ & jdkū hier i Heime/ sem vær eigū ad kuña añars Heims / sagde eirn af þm heiløgu Lærefedrum. Illur Muñsøfnudur/ Nid/ Blyzle & Bloot verda noog i Helvijte. Lætum þa læra þ Tungumal/ sem sier ætla þangad ad fara. Eñ Gud bevare oss þar fra i JEsu Nafne/ Amen. Þessar eru nu Hugganer/ Amiñingar & vidvaraner þar vt af/ ad Endurlausnareñ vor JEsus Christus/ kallast ORD epter sijnum Guddoome.

Þegar Johañes er bueñ ad bevijsa framañ til i Textanū/ mz mørgum vigtugū Røkū & Bevijsingū / ORded þ eilijfa/ ad vera sañañ eilijfañ Gud mz Fødurnū & H. Anda/ þa fer hñ leingra afram/ & sijner oss/ hverneñ ad Gud hafe læted þetta Verulega ORDed verda oss Møñunū opinberad/ seigiande. Þar var eirn Madur af Gude sendur/ sa hiet Johañes. Hañ kom til Vitnisburdar/ ad hañ bære Vitnisburd af Lioosenu/ so ad aller skyldu fyrer hañ trua. Eige var hañ þad Lioos/ heldur ad hañ bære Vitnisburd af Lioosenu. Hier siaū vier nu/ Elsku Guds Fødurs vid oss/ þar hñ vill ecke ad vier skulū fara i Reyduleyse/ edur ad vier skulū vt af deya/ so sem skynlausar Skiepnur/ hverjar af Gude eckert vita/ heldur hefur hñ ætijd i fra Upphafe sendt oss bæde Spameñena/ Lærefedurnar/ Postulana & Doctores/ til at undervijsa oss þañ rietta Saluhialplega Lærdoom. A medal hverra var Johañes Skijrare/ um hvørn hñ vottar sialfur/ hia Matth. 11. Ad hñ sie ædre øllū Spamøñū/ sem fyrer hñ hafa vered/ & ad hñ sie meire øllū þm/ sem af Kviñuñe eru fædder. Eñ samt sem ædur/ þa var hvorke Johañes nie nockur añar Lærefader/ þ rietta & saña Lioos/ so sem Texteñ

ſeiger hier/heldur voru þeir af heiløgū Anda upplyſter / ſo þeir giæte kient riettañ Saluhialpar Lærdoom af Herranū JEſu Chriſto.

Þad var i Heimenum / og Heimureñ var fyrer þad giørdur / og Heimureñ þeckte þad eige. Hañ kom til ſiñar Eignar/og hans ſialf= er medtooku hañ eige/ Eñ ſo marger ſem hañ medtooku/ þa gaf hañ þeim Magt Guds Børnum ad verda/þeim ſem a hans Nafn trwa. Eige þeim ſem af Bloodenu/ eda þeim ſem af Holdſins Vild/ edur Mañſins Vilia/heldur þeim ſem af Gude eru fædder. Marga Vel= giørninga Endurlauſnarans vors/hefur Johañes hingad til upptaled/ eñ ecke er þetta hiñ minſte/ ſ hn̄ kiemur hier fram mz/ꝛ ſeiger/ad ꝥta himneſka ORDed hafe giefed oſſ Magt Guds Børnum ad verda.

Jardneſker Keyſarar ꝛ Kongar / hafa Magt til ad Premovera og upphefia ſyna Þienara/ſ þm̄ hafa leinge/ vel ꝛ trwlega þionad/bæde til Furſtalegrar Tignar/ſo ꝛ til Greyfa ꝛ Jarla/ eins kuña hallærder Meñ i Academunū ꝛ Haſkoolunū/ad giøra ſuma til Doctora/ ſuma til Meyſtara/ſuma kuña þeir ꝛ ſo vegna goodra Menta ꝛ Lærdooms/ ad ſtoda til mykellrar Æru ꝛ Tignar. Eñ Guds Børn ad giøra/ꝥ kañ ein= geñ utañ alleina vor Drotteñ JEſus Chriſtus. Hvøria mun hn̄ þa helſt giøra ad Guds Børnū: Ecke þa ſ af Bloodenu eru/ſeiger Texteñ. Þad er/ecke verda þeir aller Guds Børn/ſem añad hvørt eru komner af heiløgū Møñū/edur ꝛ ſo af Konglegu ꝛ Keyſaralegu Bloode/ edur af Rykismøñū/edur Høfdingū þeſſarar Veraldar. Nie þeir Sem Af Holdſins Vild/ ſtendur framveigis/ þad er ſem hn̄ ſegde/ecke verda þr ad Guds Børnū/ſem ſtoola uppa ſyn eigeñ Goodverk ꝛ Verdugleika / edur ꝛ ſo/ þeir ſem þykiaſt i øllū Pørtū ꝛ Punctū / hafa Fullnægiu giørt Guds Løgmaale. Þa þridiu nefner Johañes hier eñ / ꝛ ſeiger. Ecke Þeim Sem Af Manſins Vild/ ꝥ er/þeir ſem þikiaſt hafa merg ypparleg ꝛ vtſdfræg Hreyſteverk uñed/ꝥ hvør þeir meina ſig / ad vera øllū ødrum ædre. Heldur ſeiger Gudſpiallamadureñ/Ad Þm̄ Sie Giefeñ Magt Guds Børnū Ad Verda/Sem Af Gude Eru Fædder. Þad eru þeir alleinaſta/um hvøria Johañes talar/3. Cap. Ad nema ſo ſie/ ad nockur endurfædeſt/af Vatne ꝛ H. Anda. Eñ hvør kañ ſo ad endur=

fædast? Adsoñu eingeñ/ukañ sa sem uppbyriar eitt nytt Lifferne/ lætur af Illu & lærer Gott ad giøra. Ja/sa sem elskar Endurlausnara siñ Jesum/af øllu Hiarta/ & trwer þvi/ad hñ mune fyrer hñs Blood ødlast syndaña Fyrergiefning/Riettlæted & þ eilijfa Lijf. Kostgiæfū þetta/so vær meigū & so nä & ødlast þa Tign & Æru / ad heita & kallast Guds Børn/ & skal ꝥ so vera sagt um þa fyrre Greinena.

Añnur Greineñ.

OG ORDed Vard Hold/ seiger hiñ sale Johañes Gudspiallamadur. Hader Guds Sonur/su oñur Persoona Guddomsins/vard Madur. Strax i Upphafe Gudspiallsins heyrdū vier / ad Johañes sagde / ad i Upphafe hefde ORDed vered/eñ nu seiger hñ aptur/ad þetta sama Orded hafe orded Hold/ hvar mz hñ vill bevijsa/ ad su oñur Guddomsins Persoona/ hafe a vissū Tijma samteingt sijnū Guddoome/Mañdomeñ siñ/epter þvi § þar stendur skrifad i Pistlenū til Gal. 4. Eñ þa Uppfylling Tijmans var komeñ/wtsende Gud siñ Son/fæddañ af Kviñuñe. Johañes Postule gat þess & eirneñ adur i Textanū/ad Guds Sonr hefde ecke alleinasta vered fra eilijfu mz Fødurnū/ & med honū skapad allar Skiepnr/heldr þa miñest hñ & so þar a/ ad Hñ Hafe Komed Til Siñar Eignar/ꝥ er/til Mañskiepnuñar/ hvøria hñ hafde sier helst til Eignar kosed. Eñ hvørneñ þeirre Tilkomu til Mañaña hafe hattad vered/ꝥ seiger hñ i þessū Ordū/Og ORDed Vard Hold/ꝥ er ad skilia/ ad Sonur Guds hafe samteingt sijnū Guddoome vorn Mañdoom / og fædst so af Meyuñe/ sañur Gud & sañur Madur/ i eirnre Persoonu. Ecke kom hñ nu i Tijmans Uppfyllingu til vor/ i Lijkingu Mañlegs Holds/ so sem hñ kom fordum Daga til Forfedraña / i gamla Testamentenu/heldur kom Sonur Guds nu so/ad hñ var ordeñ sañur Madur/ecke so ordeñ sañur Madur/ad hñ hefde þar fyrer tapad sijnū Guddoome/heldr kom hñ til vor sañr Gud & sañr Madur/i eirnre Persoonu.

Og ORDed vard Hold. Þetta er Furda yfer alla Furdu/ad ꝥ eilijfa ORDed Fødursins/hñs Dyrdarliooome/& hñs Dyrdarmynd/ su eñur Persoona Guddoomsins skylde verda Madur/Ja/eirn aumur Madur /

daudlegū Syndū hladeñ. Þad hefde vered nóg Lijtelæke fyrer eingie-
keñ Guds Son/þo hñ hefde orded Madur/Ja/ þvilijkur Madur/sem
hefde vered Ogudlegur/ ꝛ ecke kient til neirnra Kvala/ edur til neirnra
ohægenda mañlegs Veykleika. Eñ þ skiede ecke/ORded vard ecke þvilijk-
ur Madur/heldur vard ORded Hold/ þ er daudlegur Madur/ fullur
Synda/ꝛ allra þrra Motlætinga/sem einū daudlegū Mañe kuña til ad
falla/so sem øll Lijfs Historiañ Christi lioslega vtvijsar. Þegar Ritn-
ingeñ vill avijkia um Synd ꝛ Daudlegleika Mañsins/ þa kallar hun hñ
Hold/so sem Dæme þar til ma lesa/ hia Es. 40. Cap. Allt Hold er
Hey/ þ er/Aller Meñ eru skamviñer/þorna upp ꝛ deya i burt/Itm/i
vorū Bordpsalme stendr so/ Ps. 136. Ad. Drotteñ giefe øllu Holde Fæ-
du/þ er/øllū hungrudū Møñū. So siaū vier nu hier/i hrørre Mein-
ingu/ad S. Johañes hafe heldur sagt/ad ORded hafe orded Hold/eñ
ecke Madur.

Nu kañ einhvør so ad þeinkia ꝛ seigia. Er mier þ þa Gagn/ edur
stoor Huggun/ad Endurlausnareñ miñ er ordeñ Hold/þ er/ aumur ꝛ
Syndum hladen Madur/hvernen ma so aumur daudlegur Madur frel-
sa Sal mijna fra Reide þess dyrdarfulla ꝛ odaudlega Guds? Eñ giefū
oss til Frids/vær skulū vita/ad Endurlausnareñ vor/vard ecke so Hold/
þ er aumur ꝛ daudlegur Madur/ ad hñ sie ecke ꝛ so eilijft ORd/ þ er
sañur Gud/þvi hefde hñ ad eins vered ORd / þ er Guds Almattugur
Sonur/eñ ecke Hold/þ er veykur/aumur ꝛ daudlegur Madur/þa hef-
de hñ ecke kuñad ad lijda Kvaler ꝛ Dauda f oss/ eñ hefde hñ ecke lided
Kvaler ꝛ Dauda f oss/ þa hefde vor Endurlausn ad Eilijfu hloted ad
bijda/ꝛ aldrei framkvæmast. Þar f/ þ sem Guds Syne var omøgulegt
i siñe Guddooms Natturu/þ er/ad lijda Kvaler ꝛ Dauda/ þ var hm
møgulegt/i siñe veyku ꝛ daudlegu Mañdooms Natturu. So s ꝛ eirn-
eñ þar hvert a moote/þ s hønū var i siñe veykre Mañdooms Natturu
omøgulegt/þ er/ad giefa vtstaded Guds breñande Reide/ þ var hønū
epter sijnū Guddoome møgulegt/so hlutu nu badar Nattururnar/bæ-
de su Guddoomlega ꝛ Mañdoomlega/ad adfylgiast / ef Endurlausnar
Verked skylde framkvæmast. Hier af kuñū vier klarlega ad skynia ꝛ skil-
ja/

ia/ hvad stoort Guds Mildeverk ꝥ var/ ad ORded vard Hold. Mykell er sa Leyndardoomur Gudræknennar/ seiger S. Pall / ad Gud er openberadur i Holdenu. Sannlega/ þo þm̄ Ogudlegu finnest hier lijted til/ þa finst þm̄ Gudræknu samt þar miøg myked til / so sem til annars dyrdarlegs Leyndardooms/ so sem ꝥ ꝛ eirnenn i Sannleika er.

Og Bygde med oss/ seiger Gudspiallamadurenn. Þetta er sa fyrste Avøxtur Christi Holdganar/ ad Sonur Guds Eingietenn bygde m̄z oss i voru Holde/ þviad sꝛum̄ til/ hefde ꝥ nyfædda Barnkorned Jesus/ strax vered uppnumed fra oss til Himna/ epter sijna Fæding/ þa hefde oss Fædingenn hanns/ lijted stodad. Enn vor Emanuel Gud og Madur/ giefr sijnū H. Einglū aptur Ordlof/ ad fara til Himna/ epter ꝥ þeir hefdu sunged ꝛ predikad/ wt af hanns Fædingu. Enn sialfur liggur hann epter i Jøtunne/ ꝛ bygde med oss/ i heil þriatiju Aar/ og halft hid fioorda ad auke/ þangad til/ hn̄ hafde fullkomnad og endad/ allt vort Endurlausnarverk. Enn hvad marge ꝛ myked Illt/ hafde ꝥ blessada Lambed Guds ad lijda/ a medann hn̄ bygde a medal vor i Holdenu. DRottenn Gud kome til. Fyrst leid hn̄ Fyrerlitning i Fædingunne sinne/ þar hn̄ fæddest i køldu Asna ꝛ Nauta Hwse/ ꝛ hafde ecke annad ad liggia a/ enn styrdt Hey ꝛ Halm i Stallenū. Þar næst wtlegd og Flootta i Egyptalande/ undann Offsokn Herodis Kongs/ þa sijdann Ervide ꝛ Omak i øllū sijnū blessudū Uppvexte/ þvi ꝥ er Meining Lærefedranna/ ad hn̄ hafe/ allt fra þvi hn̄ var sext an Vetra/ ꝛ inn til þrytugs/ nært sig a Timbursmijdes Handverke/ eins og hn̄s Foosturfader Joseph. Enn þegar hn̄ kom til sijns Predikunar Embættis/ þa leid hn̄ Forss ꝛ Bryxle Phariseanna og Skriptlærdra/ ꝥ stundū søgdu hn̄ hefde Diøful/ enn stundū villdu gryta hn̄. Almwga Folked/ villde ꝛ so opt og tijdū/ ecke liꝛ hønū Hws/ þa hn̄ kom mæddur og lwenn til þeirra. Enn hvad skulū vær seigia þar um/ hvørsu mykla Pijnu ꝛ Kvaler/ hn̄ vard ad lijda a Krossenū/ allt þangad til/ hn̄ gaf upp Andann. Þessa Mædusømu Hixbwdena/ leid ecke Endurlausnarenn vor alleinasta þolennmoodlega/ fra Upphafe og til Enda/ helldur var ꝥ og so hn̄s Yndi og Epterlæte / ad bwa hia oss Mannanna-Børnum/ Prov. 8. O Elska/ O Giæska/ O hvad heitt er þitt Astar Þel Herra

 Jesu!

Jesu/ i Genesis Book. 29. Cap. Er þ skrifad um Jacob/ ad honū hafe ecke þoott þaug sio Vistar Aar sijn/ s hn̄ þiente Laban þ Rachel/ meir eñ eirn Dagur/ so heitt hafe hn̄ elskad hana. Eñ meire Ast er hier a ferdū. Langtū verra Vidvære/ ætte Jesus vor hier/a medañ hann bygde vor a medal i Nolden u/eñ Jacob ætte hia Laban. Leingur unde hn̄ z so vid/ ad þiena þ oss/eñ Jacob þ Lea. Jacob kalde epter Vist sijna z Veru hia Laban/ Eñ þ giører ecke Endurlausnareñ vor/þvi ald rei kalde hn̄ epter / hvørsu myked Illt sem hn̄ ætte ad lijda hier/vorra vegna. Eñ sıæū nu til/hvørt Gang og Nitseme vier høfū þar af/ ad Nerrañ Christur bygde med oss i Noldenu/ heil þrætiger/ og halft fioorda Aar. Nañ rætvegade oss þar med Vist og Veru a Nimnū / so vier fææum ad bwa hia Gude/ hn̄s N. Einglū/ og ollū rætvoldū/æfen lega. Olijk mun þa verda sw Adbwd/ sem Christur hafde hier/ z vær munum fæ þar/ ecke verdur þar hrækt i Andlit vort/so s Christo var giørt hier. Ecke verdū vær þar bundner/ hrakter og hrimder/spottader og gabbader/edur og so deydder/ so s Christur hier/ þa hn̄ bioo med oss i sijnu Nolde/heldur fææum vier þar allskonar Nægd z Nægd. Þvi þar er Lioos æn Myrkra/ Glede æn Sorgar/ ja/ þar mun Endurlausnareñ vor/ ecke alleinasta bwa med oss/edur hia oss/heldr z eirneñ i oss.

Framveiges stendur so i Textanū. OG VIer Sæū Nañs Dyrd. Þo ad Nerrañ Jesus hn̄ være audvirdelegur þ Neimenū/a medañ hn̄ umgiekst hier/þa samt s ædr/vott Johañes/ ad alltijd hafe Geyslar Guddoomsens/mætt skijna i hn̄ Umgeingne/ Ordū z Verkū. Vier (seiger Johañes) Postularner og Læresveinarner hn̄s/ s umgeingust med honum/sææū hn̄s Dyrd/Ecke þvilijka Dyrd/sem þeir heilogu Patriarchar/ Spæmeñ z Pijslarvottar høfdu/heldur þoilijka Dyrd s alleinasta soom er eingietnū Guds Syne. Nugleidum nu/ og giætū ad þssū Velgiørninge Guds Sonar/sem hier i þessū Ordū er iñebundeñ/ sem er þsse/ ad þo ad Sonur Guds/ hefde bygdt med oss i Noldenu/ z hefde alldrei lææted sia hia sier neinar Meniar siñar Guddoomlegrar Tignar og Dyrdar/hvør munde þa ecke hafa hneyrlast a honū? Eda hvørier mundu þa hafa viliad trwa þvi/ ad hn̄ være Guds Sonur? Sañlega eingeñ/ enn

hefde

hefde eingen a hn trwad/ þa hefde ecke hns Saluhialplega Evangeliū til vor komed/ en lofadur sie Gud/ þ skiede ecke. VAR SAum hans Dyrd/ Dyrd so sem Eingietens GVds Sonar/ seiger hin H. Johañes. Nær sau þeir þa þessa Dyrdena Endurlausnarans vors Jesu Christi? Ecke alleinasta a Fiallenu Tabor/ þa hn forklaradest þar fyrer þeim/ z hns Asiana skeyn sem Sool/heldur z eirnen/ þa hn gier de Kraptaverk/ Læknade bæde sivka / sem Olæknanleger voru af Mönnunū/ uppvakte Dauda/ og allra hellst / þegar hn reys sialfur fra Daudum a þridia Deige. Ecke hefur Johañe lyted þott koma til þessarar Dyrdareñar Endurlausnarans vors/ z. þvi tvyskekur hn þetta Orded/ DYRD/ DYRD so sem Eingietens Guds Sonar. Þad er sem hn segde/ Þad var soddan ein Dyrd/ sem Alldrei verdur fullskyrd/ og alldrei noglega umtalad / þad var ecke Mañleg Dyrd. Ecke Einglaña Dyrd sem vier sau/seiger Johañes/helldr Dyrd Eingietens Guds Sonar. Þetta er ecke gagnlaus Dyrd. Margr Þienare þienar einū ypparlegum Herra/en aungvan Part af þeirre siñe Dyrd giefur Herran Þienaranū /en ecke er þvi hier so vared. Nægeleg Not giefr Endurlausnaren vor oss/ af siñe Dyrd. Ja vier höfū alla vora Nægiu i þeirre Dyrdeñe/so s David vottar Psalm. 17. Þar af mun eg saddur verda DROtten/ þegar þyn Dyrd openberast.

Ei framveiges stendur hier i Textanum/ Fullur Nadar Og Sañleika. A marga nakvæma Velgiörninga Herrans Christi vid oss/ hefr Johañes minst i þssu öllu heilaga Evangelio/ en þan hin besta framsetur hn nu i Nidurlægenu/þar hn seiger/ Ad hn hafe vered fullr Nadar z Sañleika. Hvar lœ oss aumum Syndugum Mönū meir a/en þar/ ad vor Endurlausnare være fullur Nadar? Vær vorū fuller Synda z Ohreinleika/ z þurftum þvi þan Endurlausnara/ sem være fullur Nadar. Vyst mætte Herran Christur/ kallast fullur Nadar/ þt Naden flaut wt af hns blessudu Augum jafnan/ þegar hn leit Myskunar Augū til þeirra Naudstöddu. Naden flaut wt af hns Hiarta/ so opt sem hn kiende i Briooste um þa Vesölu z Aumu/ sem til hns komu. Naden flaut wt af hns signudu Hondū/ þa hn læknade alls konar Si

 wkdooma

ækdooma og Mein. Eins af hñs blessudu Fookum/ þegar hñ gieck um kring/og grædde alla þa/ sem aþ Dioplenū voru underþryckter. So vottast þ hier/ sem Johañes seiger i þessum sama Capit. Aþ hñs Fylling/ hofum vier aller þeinged Nad þyrer Nad.

Hier af hoþum vier þa Huggun/ ad eþ Diefullen seiger vid oss/ ad vier sieum þuller aþ Syndum/og omøgulegt sie þ/ ad vier kuñum ad verda Saluholpner/ þa svorum hønum so aptur/ ad vær eigum þann Endurlausnara/sem sie fullur Nadar/ ꝫ hñ sie nu komeñ i þeñañ Heim/ Synduga Meñ Saluholpna ad giera/ a medal hvørra vær sieum hin er hellstur. Þegar Postuleñ er bweñ ad seigia/ ad Endurlausnareñ vor sie þullur Nadar/ þa endar hñ med þvi/ ad hñ seiger lijka/hañ sie þullur Sañleika. Siaum nu til/ hvort oss vantar nockud hia vor um Hiartans Endurlausnara/ hñ er þullur Nadar/og gieþur oss þa sóma Nadena i sijnum Fyrerheitum. Eñ øll hñs Nadar Fyrerheit/ eru full af Sañleika. Hiartanlegt Fyrerheit er þad/ þegar Endurlausnareñ seigest ecke vera komeñ ad kalla Rietlata/ heldur Synduga til Idrunar. Gledelegt er og so þad Fyrerheit/þar hñ seiger/ ad þo vorar Synder sieu raudar ß Blood/þa vilie hñ giøra þær hvijtar ß Snioo/ og þo þær sieu raudar sem Roos/þa vilie hñ giøra þær hvijtar ß Ull/ Es: 1. X/ lofadur sie liþande Gud/ ß audsyner oss aumum Jardar Madkum/þvilijka sæta Nad/ad hñ heþur giefed oss þvilijk Nadar Fyrerheit/og lætur þau alldrei ad eilijfu oss bregdast/epter þvi sem hñ heþr sialþur sagt/ ad þo Himen og Jørd þorgange/ þa skule sijn Ord þo alldrei forganga/ Luc. 21.

Þegar Jesus snere Vatne i Vijn/ i Cana Galileæ/þa sagde hñ/hellid nu aþ. Sama seige eg til allra þeirra/ sem þetta heyra edur lesa. Hellid nu aþ Nadarbruñenum vorum/ Herranum Jesu Christo/ ꝫ ause nu hvor upp/so mikla Nad/ß hñ vill i Skioolū ꝫ ylmatū sijñar Truar/ hñ er eins fullur eper ß ædur/og þverrar alldrei. Full var Maria Nadar/ þullur var og so Stephanus Nadar / eñ aungvum gatu þau neitt meddeilt af sijñe Nad / eins og Jesus Endurlausnare vor. Fyrer þessa/og alla adra sijna Nad ꝫ Myskunseme / sem hñ oss audsynt

heþur/

hefur/og audsyner Daglega Dags/ z a hvørre Stundu/ Viliunı vier honum med Fødurnum / z þeim gooda H. Anda/Daglœ kanlega Lof syngia z Packer giøra/ hier stundlega i Nœdarkÿkenu/ eñ sÿdar eilÿf-lega/i hñs Dyrdar Rÿke. Til hvørs ad komast / oss hialpe Gud / i þessa sama sÿns sœta Sonar Jesu Christi Nafne /
AMEN.

A Añañ Dag Joola/ Evangelium /

Matth. 23. Cap.

A Þeim Tÿma. Sagde JEsus til Gydinga Folksins og Hofdingia Kieñemañaña. Siaed/ Eg sende til ydar Spamẽñ/ Spekinga z Skriftlærda / z nockra af þeim munu þier aflÿfa z krossfesta/ z suma mu-nu þier hwdstrykia i Samkundu Hwsum ydar/ z af añare Borg i adra/ munu þier þa offœkia/so ad yfer ydur kome allt Riettlatt Blood/ sem a Jordena Uthelt er/ i fra Bloode Abels Riettlata/ allt til Bloods Zachariæ Sonar Barach-ia/ hvørn þier drapud a millum Musteris z Alltaris. Sañlega sei-ge eg ydur/ ad allt þetta mun koma yfer þessa Kynslood. Jerusalem/ Jerusalem/þu sem aflÿfar Spamẽñena/z gryter þa sem til þÿn eru sender/ hvørsu opt hef eg viliad samañsafna Sonum þÿnum / lÿka sem ad Hanañ safnar Ungum sÿnum under Vænge sier/z þier haf-ed ecke viliad? Siaed/ ydvart Hws skal ydur i Eyde læted verda. Þviad eg seige ydur/ ad þier munud eige sia mig upp fra þessu/ þan-gad til þier seiged/ blessadur sie sa sem kiemur i Nafne Drottens.

Exordium.

Eir hinu Gømlu / þa þeir vildu uppmala Mynd þess blessada z nyfœdda Kongsins/vors Drottens JEsu Christi/þa giør-du þeir þ a þeñañ hatt. Fyrst maludu þeir hñ so/ad þeir lieru hñ halda i þeirre vinstre Hende/a einu hnøttottu Eple/ upp

ar hvorlu giørt var Krossmark/edur Krossmynd. Eñ þa hægre Hønde-na hñs maaludu þeir/mz tveimr Fingrum i Loofañ kreptū/ eñ þremur utriettū. Med þessu sijnu Maalverke/ vildu þeir goodu & gudhræddu gømlu Meñ/auvijsa oss sijnū Epterkomendū/hvornen̄ hattad være Rij-kenu Herrans Christi/ſ er/ad ꝥ være eitt krossburdar Rijke / þvi þar þeir maaludu Herrañ vorn/mz einu Eple / & Krossmarke i siñe vinstre Hende/þa vildu þeir þar mz merkiast & skiliast laata/ ad þo hñ hefde mz siñe særre Kvøl & Pijnu/& þm forsmaanarlega Krossens Dauda/ leyst þessa vondskufullu Verøld/fra eilijfū Dauda/hvør i siñe Mynd & Lijk-ing/er eins til ad reikna/ſ eitt hnøttott Egg edur Eple/ þa hefde hañ þo ecke einsamall underckadur vered/allskonar Armædu & Motlæting-um/heldur hafe aller hñs Elskendur & Epterbreytendur/kloted ad be-ra nockud af þessare Byrdene med hønum. Nu so ſ ꝥ/ad vier heyrd-um i giær/a Joola Nottuñe/talad um þa stooru Glede sem aller vær/ſ a JEsum trwū & hñ elskū/hefū af hñs signudu Fædingu/ so hafa ꝥr goodu & gømlu christneñar Lærefedur/ viliad laata þar þvert a moote kieñast & predikast i Dag/ut af Krossburde & Motlætingū þm/ſ aller ꝥr meiga vidbwast sem JEsum elska/ & hñs blessudu Fædingu fagna/ þvi ef vær viliū rijkia mz hønū / þa hliotū vier ad bera Krosseñ epter hønū. Vær viliū i tveimur smaagreinū yfervega Gudspialled. 1. Og er hin fyrre um Spaamañaña Sending & þeirra utdrif. 2. Hin øñur um Efterlijkingena Christi/af Hanuñe. Sa nyfædde himneske Kong-ureñ hialpe oss hier til/ fyrer sijns blessada Nafns saker/ Amen.

Fyrre Greineñ.

I Upphafe Gudspiallsins stendur so/SJAED. Þegar Ande Guds i H. Ritningu/hefur nockud serdeilis Efne ꝥ Hende/ſ hñ vill/ ad vier skulū vel merkia & i miñe festa/þa plagar hñ ad taka so til ords/& seigia/ SJAed. Hvad er ꝥ þa/ſ hñ seiger vær skulū sia til/ edur at-huga hier so vandlega? ꝥta/ad hñ seigest hafa sendt Spaameñ/ Spek-inga & Skriftlærda. Til hvørra þa? Til sijns Folks Gydinga Lydsins/ hvørn hñ hafde serdeilis utvaled/ ꝥ sitt eiged Folk & Eign. Hvar til

sende

sendet hn̄ þa? Til þss ad boda Sætt vid Gud / epter þvi s þar stendur / vier erū Sendebod[r] i Christi stad / læted forlykast ydr vid Gud. 2. Cor. 5.
Jardnesker Kongar senda sijna Sveina wt / opt z tijdū til þess / ad boda Nabuū sijnū Fryd. Eñ ecke giorer þ Kongur Fyrdareñar / hañ sende Fridarbod / lætur auglijsa Evangelij Bodskap / ellū þm̄ s hönū vilia taka. Sama giorer hn̄ eñ nu i dag vid oss. Seiger hn̄ ecke so til siña Læresveina ad Skilnade / þa hn̄ stie til Himna ? Fared wt um allañ Heimeñ / ect. Nu Lof sie Gude / þa er z þesse Fridarbodskapureñ til vor komeñ. Gud giæfe ad vier mættū betur vid hönū taka eñ Gydingar / z hn̄ oss til tijmanlegrar Blessunar z eilijfra Sælarnota færa.
Nu er ad sia / hvøneñ þeir Gydingar a fyrre Døgū / hafa medtefed Guds Fødurs / z hans Sonar JEsu Christi frambodna Nad / z til sijn senda Spameñ / Spekinga z Skriftlærda. Þad seiger oss Endurlausnareñ vor / i þessu sama Gudspialle / s er / Ad nockra af þeim mune þeir aflijfa z krossfæsta / z suma hwdstrykia / z wt eirnre Borg i adra ofsækia. Mun þta ecke hafa so tilgeinged ? Klagar ecke hiñ H. Stephanus (hvørs Miñing i Dag haldeñ verdur) so yfer þm̄ ? Þier hardsvijrader z oumskorner i Hiortū z Eyrū / þier standed jafnañ i mootte heiløgū Anda / so sem Fedur ydar. Hvørn Spamañaña hafa ydar Fedur ei ofsokt / z þa i hel sleiged / sem boduku Tilkomu hins Riettlæta ? Sama klagar Jeremias / 25. Cap. Hverneñ fooru þr m̄ Eliam / sem þo predikade fyrer þm̄ i heil 20. Aar ? Er ecke skrifad um hn̄ / ad hn̄ hafe vered wtlægur giørdur / so sem eirn ofridsamur Madur ? Eliseus predikade nær i 70. Aar hia þm̄ / samt forecktudu þeir hañ / med Bryxle / z lellludu hn̄ Skalla. Esaias i 80. Aar / þar til hn̄ var sundur sagadr m̄ Triesøg / af Manasse Konge. Jeremias predikade i 40. aar / z var i hel grytttur. Þetta voru nu Gamla Testamentesins Spameñ / z marger adrer. Nu ef vær viliū sia til Daga þess Nya Testamentes, sins / þa fiñū vier / ad Guds Wtsendarar z Kieñemeñ hafa ecke heldur vered hlutlauser / af Ofsokn z Motlætingū Veraldareñar. Medkieñ, er ecke Postuleñ Pall sialfur / sig ad hafa komed i margar Rauner z Lijfs Hættur / f þ H. Evangeliū JEsu Christi / s hn̄ predikade / 2. Cor. 11.
 Prisvar,

Prisvar sinn seigest hn hafa vered hwdstrykkur/ einusinne grytkur/ eirnenn i Fangelse halden uppa Lijf ꝛ Dauda. Motlijka skiede Petrum/ ꝛ hina adra Postulana. Enn hvar af kom þad? Af þvi/ ad Gydingar meintu ad þeir mundu eingenn Giolld þar þar fyrer/ hvornenn sem þeir hendludu illa ꝛ ogudlega vid Guds Kiennemenn ꝛ Vtsendara. Þar fyrer þa seiger nu Herrann Christur þm fyrer i þessu Evangelio/ hvørt Straff ad yfer þa skule koma/ fyrer þessa orelega Hondlan/ vid sijna Þienara.

Fyrst er þ hn seiger/ ad yfer þvilijka Guds Ords ꝛ hns Þienara Forachtendur/ skule koma allt Riettlaatt Blood. Þegar Pilatus sat a Doomstoolnū/ ꝛ atte ad dæma Christum til Dauda/ epter Gydinganna Villd ꝛ Beidne/ took hn Vatn ꝛ þvode Hendur sijnar/ seigiande. Saklaus er eg i Bloode þess hins Riettlaata/ siaed þier fyrer. Enn hvornenn tooku Gydingar þessare Pilati Aminningu? ecke ødruvijse/ enn med forherdtu Hiarta/ seigiande. Hans Blood kome yfer oss ꝛ Børn vor. O hvilijk Blindne/ o furdanleg Forherdsla? Siaed þier nu til/ hvar ad þr eru komner ꝛ þeirra Nidiar/ er ecke þeirra Osk uppfylld? Hvørier eru nu so i allre Verølldenne hatader af øllū Þioodū sem Judar? Hvørier forachtader sem þeir? So þo þeir verde i hel sleigner/ þa kiemur eingenn Hefnd efter þa allvijda/ so þeir meiga maklega vidkannast/ ad þad fyrer-spaada Guds Straff/ sie þm yfer Hals geinged. Herrann seiger ecke ad eins/ ad þ Blood/ sem þr sialfer hafa uthellt/ skule koma yfer þa/ helldur ꝛ eirnenn allt þ Riettlaatt Blood/ sem þeirra Forfedur hafa uthellt/ i fra Bloode Abels/ sem Cain myrdte/ ꝛ til Bloods Zachariæ/ Sonar Barachia. O Herra Gud/ hvilijk Bloodskulld er þad? Þar kiemur þ fram/ sem þar stendur. Eg vil hefna Ranglætis Fedranna a Sonunū/ i þridiu ꝛ fioordu Attkvijsl/ þeirra sem mig hata.

Annad Straffed/ sem hn seiger ad Gydinga Lijd skule uppa koma/ þ Forødtun þeirra/ ꝛ þm eru i Guds stad sender/ til ad kienna ꝛ predika/ þa er þetta/ ad hn seiger/ Ydvart Hws Skal Ydur J Eyde Laated Verda. Hier talar nu Gud ecke alleinasta/ um Eydelegging Bygda ꝛ Baia/ Eigna ꝛ Odala/ sem vær høfū ad Erfdū teked/ helldur er þ meira wockud/ sem Ande Guds vill hier þ merkiast lata/ hvad er þ þa? Þad er

so ſ Esaias Spamadur ſeiger/ 5. Cap. Su andlega Eydelegging/ þegar Gud tekur burt Gardeñ ſyns Vijngards. Þad er/ þegar hñ þyrer Priooſtu vora ꝛ Vondſku/ tekur ꝑra oſſ þau H. Sacramenta/ þa heiløgu Guds Orda Kieñing. Latū oſſ þa ecke bijda epter þvilijku hegndar Straþꝑe/ heldur bidiū Gud ad halda vid Magt hia oſſ/ þvi hreina ꝛ klara Evangelij Lioose/ ꝛ goodū Kieñeꝑedrum. Miſvirdū þa ei heldr/ ſem aꝑ Gude eru ſetter/ oſſ til Vppꝑrædingar/ ꝛ ꝑorocktū þa ecke i neinu/ þvi ſo ſeiger Drotteñ. Hvør hñ ꝑoracktar ydur (þ er/ mijna Þienara/ hvørſu audvirdeleger ſem þeir eru) ſa ꝑoracktar mig. Og i ødrum ſtad. Hvør hañ ſnerter ydur/ ſa ſnerter Siaaldur mijns Auga. Þetta er nu Vegabrieꝑ/ ſem Gud gieꝑur Þienurū ſijnū/ þa hñ ſender þa wt til ad kieña ꝛ predika/ þvi vill hñ ꝛ ſo/ ad þ ſkule halded verda. Eñ hvørier ſem hier a moote giøra/ ꝛ meyda þa/ med Ordum edur Verkum/ ſem Herrañ ſo wtſender/ Ordſakalauſt/ þr haꝑa ſier aꝑ Gude ſama Straþꝑs ad vænta ſem Gydingar.

Þridia Straþꝑed/ ſ yꝑer Guds Ords Foracktara mun koma/ eirneñ þa ſem ecke med-taka Þienara hans/ i hñs Naꝑne/ vel ꝛ virdugleg a/ er þta/ ad hñ ſeiger. Þier Munud Ecke Sia Mig. O Herra Gud/ hvad er þ/ ad miſſa Sioon a Herranum Jeſu? Þad er ecke añad/ eñ ad vera eilijꝑlega wtelucktur ꝑra eilijfre Sælu/ ſem wtvøldū er þbweñ/ þvi þar verdur Jeſus/ ꝛ aller þier ſ þangad komaſt ſia hñ ad ſia. Þad er ecke añad/ eñ ad vera wtelucktur ꝑra þvi Bordhalde/ ſ Gud heſur tilreidt þm̄ ſem eiga/ ad ſitia til Bords med Abraham/ Jſaac ꝛ Jacob. Þad er ad ganga a mis/ allrar þrar Blijdu ꝛ Vinættu/ ſ Gud heſur tilreidt ꝛ bwed/ øllū ſijnū heiløgū ꝛ wtvøldū. Hvar ſra Gud vardveite oſſ i Jeſu Naſne. Og er þtta ſo um þñ ꝑyrra Partiñ ſtuttlega talad.

Aunur Greineñ.

Margt er þ/ ſem oſſ audſyner ꝛ wtmalar/ þa ſtooru ꝛ Hiartgroonu Elſku Herrans Jeſu Chriſti/ ſ hñ heꝑur til vor Syndugra Mañа. eñ ſierdeilis verdur oſſ þ Sioner ſettur hñs Kiærleike/ i þeirre Eptirlijkingu/ ſem i þeſſa Dags Evangelio ſkriꝑud ſtendur/ i hvørre hñ jaſn-

ar sier saman vid Hænunna/en oss vid Vngana. Viliū vier þui yþer vega heñar Dygder/sem hun heþur til siña Vnga/ z bera þær saman vid Elsku þa/ sem vor nyþædde Endurlausnare heþur til allra vor.

Fyrst er Kostgiæþne su/sem Hænañ heþur til siña Vnga/ecke alleins asta i þui/ad klekia þm̄ vt/helldur z eirneñ i þui/ ad verma þa/ epter þ þr eru vtklakter/ miøg þurdanlega og Lofsverd/ þar hun þastar þ þa/a medañ þeir eru unger/opt z tijdū heilū Døgum/z þo hun skiotsest stundum oþañ vr Hreidrenu þra þm̄/ þa helldur hun samt øllū þm̄ Molum z Dgnum/ sem hun þiñur þyrer þa/ hvar aþ hun verdur um sijder so Aþlvana/ ad hun gietur valla bored edur hrært sialþa sig. Eins var þui z so vared/þ þeirre Himneslu Hænuñe/ Herranum Jesu Christo. Margt z myked Jllt þolde hñ vorra vegna/ þa hñ villde Endurleysa oss vr Klom og Kverkum Dioþulsins. Munde hñ ecke vorra vegna liida Hungur i Eydemerkuñe/ i 40. Daga/ og 40. Nætur? Matth. 4. Vard hñ ecke ad bidia þa Samversku Kviñuna/ um kaldañ Vatnsdryck ad gieþa si*/þa hñ eitt siñ kom mæddur af siñe Reysu? Joh. 4. Med þessū sijnū sara Þorsta/z hørdu Hungre/s z øllū ødrū þusun dū mørgū Piningū/sem hñ vorra vegna leid/vtvegade hñ oz z bærde/ eirn eilijþañ Svaladryck/ z aþenlegt Bordhalld a Himnū/ hvar þ honum sie eilijþt Loþ og Æra. Þar næst/ so sem Hænañ plockar sig og reyter aþ sier Fidred/uppa þ/ad Vngunū skule verda þess heitara og varmara/af þm̄ Jl sem hun aþ sier gieþur. So giørde z so vor Endurlausnare/ hñ lijtelæckade sig sialþañ i siñe Fædingu/og took uppa sig Mind eins þions/Phil.2.Ja/Hañ vard Hold/z bygde mz oz/ so z Johañes seig*/1.Cap. Vppa þ vær þindū þss betr til þrat Elldheitu Elsku z Astarvarma/s hñ haþde til vor. A medañ Hænañ heþr ecke ungad Eggiunum vt/þa liggur hun jaþnlega a þm̄/ z yþergieþur þaug ecke allt þangad til/ ad Vngarner haþa feinged Lijf. Eins lijka/yþergieþur aldrei Jesus Endurlausnare vor oss/sem a hñ trwum/allt þang ad til/hñ heþur oss/og iñleider/ i þ eilijþa Lijþed/vr Myrkre z Þreingslum þessarar Veralldar/hvar vier munum aldrei vid hañ skilia.

J þridia lage/ er þ Hænuñar Edle/ad þo under hana sieu løgd aña-

ra

ra Fugla Egg/ þa elskar hun þau og ungar þeim wt/ eins ꝛ sialfrar siñ Eggiū. Simū hier til/ hvorneñ vier erū a oss komner/ vær erū aumar Skiepnur/ ꝛ so sem Postuleñ seiger/ Eph. 2. Vær erum framande/ ꝛ þ utañ Borgarriett Israels. Eñ huggū oss þar samt vid/ ad Christur hefr ecke alleinasta/ teked under sitt Vængiaskiool Gidinga/ heldur ꝛ eirneñ Heidingia/ Rom. 3. Nu vilium vier eñ framar sia ꝛ heyra/ hvoriar Dygder/ Hænañ hefur i frame/ vid sijnar Ungakindur. Hun leitar allstadar epter Fædu handa þeim/ ꝛ strax hun finur nockud/ þa kallar hun a þa med sijnu Kvake/ og giefur þeim þ. Eins hefar Endurlausnareñ vor Jesus oss fyrer Braude Daglega Dags/ ꝛ fedur oss ænæg lanlega/ og þ giører hñ med þreñu moote. Fyrst fæder hñ oss Lykamlega/ þui hañ koronar Aared/ med siñe Goodgyrne/ So s David seiger/ Ps. 65. Og hñs Footsbor/ drüpa af Fente. Og þo ad hñ straffe oz stundū/ vegna vorra Synda mz dyrre tijd/ þa lætr hñ oz þo ecke wtaf deyia/ heldur giefur oss i Nørmunguñe Brauded/ ꝛ i Angisteñe Vatned/ Es. 30. Þar næst/ fæder hñ oss Andlega med sijnu H. Orde. O hvad mørg Korn siñar Nadar og Myskunar/ lætur hñ oss framborenn verda/ þ Hønd Kieñemañaña (so sem þa Hænañ ber sijnum Ungū/ oll þau Korn i sijnu Nefe/ sem hun kañ ad fiña) so þegar vær rotum i nockurskonar Hæsta ꝛ Motgang/ sia/ strax þa lætur hñ bera fram þ oss þtta Huggunarkorned. Eg yfergaf þig a litlu Augabragde/ eñ med mykellre Myskun/ vil eg aptur samañsafna þier/ Esa: 54. Þetta Korned/ lætr hñ ꝛ so frambera fyrer alla þa/ sem bera Angur og Trega fyrer sijnar Synder/ og seiger so hia Esa. 44. Eg afmae so s añad Sky þijnar Misgiørder og þijnar Synder sem Þoku/ snu þier til mijn/ þui eg vil frelsa þig. Þeim hinū Fødurlausu ꝛ Moodurlausu/ edur þeim s adstodadarlauser eru/ hafa añad hvort mist sijna Ecktakviñu/ edur adra Astavine/ giefr hñ þtta ægiæta Huggunarkorned/ hia Spamañenū David/ 68. Ps. Ad hñ kallar sig Fødur þeirra Fødurlausu/ ꝛ Forsvar Ecknaña. Þeim sem liggia fyrer Daudanum/ og stendur nockur Ogn af hønum/ þeim sendr hñ þtta Huggun/ eg/ seiger hñ/ life/ ꝛ þier munud eirneñ lifa/ Joh. 14. J þridia lage/ fæder hñ oss i Sacramentenu/ a sijnu

Holde z blessudu Bloode/1.Cor.11. Hvert ad er sw Lijkkrøpkuga Sæl, arþædañ/s þær vel z krøptuglega nærer. So sem vær syngkū i Psalm enū vorū. Ef þu trwer aþ huga hreinū/z jatar mz muñe þijnū/z etc.

Þar næst og i añañ mata/þorsvarar og vardveiter Hænañ Ungana þra ollu þvi sem þm kañ til skada ad vera/so ef Regn/Stormar/edur Illvidre kuña uppa ad koma/edur ep hun sier z þormerker/ Falka edur Smyrla ad þliuga/ sem sækia epter ad granda þm og drepa þa/sia/ þa saþnar hun þm strax under sijna Vængie/ og hlijþer þeim. Eins skyler Herrañ Christur/ ollū sijnum Børnū/ og vardveiter þau under sijnum blessudu Vængium/ þ þm Helvijtska Miluo/ Diøþlenū/ og allskonar Naskasemdū. Eñ vær skulū vita/ad þsser Vængerner hñs/med hvørhū skyler oss/ eru med tveñu moote. Sa þyrre/ er Myskunar Vængz hñs/ og under hønū meiga aller þeir sier Skiools og Hælis leita/ sem þiader eru under Byrde z Þunga Syndaña/Ps.57. So mun Stor mur Guds Grimdarreide ecke snerta þa/ þvi Jesus er Forlijkuneñ/ ecke alleinasta þyrer vorar heldz þ allar Veraldarennar Synder/1.Joh. 2.

Añar Vængureñ hñs/ er Magtar Vængur/ under þssū Vængnū sijnū/ vill hñ vardveita oss og geyma/þ þm Helvijtska Gripfugle Døfl enum/ og þm Helvijtsku Smyrlum/ s eru hñs wtsendarar og Arar. Under þeñañ Magtarvængeñ/flode sa goode Guds Madur David þord um/þar hñ hroopar upp z seiger i Psalm.17. Under Skugga Vængia þiña/ vardveittu mig DRottiñ. Under þessum Vængnum/skylde Gud Ezechia Konge/ og ollū hñs Þienurum/a moote Grimd og Æde Señacheribs/ Kongsins af Assyria/ so sem lesa ma/2.Kong.B.37.

Nu epterþylger/ad miñast a þa þridiu Dygd Hænuñar til sinna Unga/hvør iñe er þaleñ i Þoleñmæde heñar og umlijdunarseme vid þa. Hænu Ungarner eru veiker z ostirkvar Skiepnz/aþ sier sialfū til. Þeñ, añ þeirra Brest og Breistleika umlijdur Hænañ þo Þoleñmodlega. Eins lijka umber sa blessada Hænañ Herrañ Jesus Christus allañ vorn veikleika/þvi hønū sialþū er best kuñugt um vor Efne/ z veit ad vier erū ecke añad/eñ Dupt og Aska/ þar fyrer vill hñ z so enda þ vid oss/ sem hñ hefur heyted/ hia Spamañenū David Psalm. 145. Sem er ad stidia

oss/þa viet teſū/ ꝛ ad reyſa oꝫ a Fætr aptr / þa viet erū nidurſlegner.

Þar næſt/ þegar Hænañ ſier/ad Ungarner ætla añadhvort/ad vera epter/edur villaſt i burt ꝥra ſier / þa bijdur hun epter þm/ ꝛ kallar a þa mꝫ ſijnu Kvake / ꝛ liñer ei fyrre eñ þeir eru aller komner aptur. Giætum nu ad/ hvad opt heþur ſu himneſka Hænañ hroopad til vor/ i ſijnu Orde/ꝛ ſo ſem eñur aſtrudleg Mooder / boded oſſ til ſijn a allar Lunder? Seigiande. Komed til mijn aller/Ja/allar Endemerkur Jardarēñar/ Matth. 11. Eſa. 45. Eñ Gud næde/ vær erū þeſſ heimſkare og verre/ꝛ viliū ecke hlijda þeſſu Tilbode vors liuþa Endurlausnara. Nu hvorſu iller/ þverbrotner ꝛ later ſem vier erū / til þeſſ ad koma þa hñ kallar/þa houdlar hñ þo aþ Nad ſiñe ꝛ oumrædelegre Myſkun þeſſ betur vid oſſ/ ſo þa hñ ſier ad vier teþiū vid/ edur ſeinkū oſſ ad koma / þa bijdur hñ epter oſſ. Ja/ hñ bijdur epter Jdran vorre / þvi hñ vill ecke Dauda þeſſ Synduga. Þar fyrer eru þeir aller ſæler / ſem ſnwa ſier til hans/a medañ Nædartijmeñ er/ þvi hñ mun þa ecke ꝥra ſier reka. Joh. 6. Eñ Vei þm/epter hvoriū Drotteñ bijdur forgieþens / ꝛ þorſmaaer Ryꝛdoom hñs Goodgirndar/Þolenmæde ꝛ Langlundargieds/ ꝛ ſaþnar ſo ſialfū ſier Reide/uppa Reideñar Dag/Rom. 2.

J ſijdaſta maata/ venur Hænañ Ungana epter ſier/ſtrex ſem þeir taka til ad ſtalpaſt/ꝛ þm ver Fidrid/ꝛ kieñer þm ad fliuga. Eins giører ꝛ ſo Herrañ Chriſtur vid oſſ.Hañ kieñer oſſ i ſijnu H. Orde/hvorneñ vier eigū ad þorſmaa þeſſa jardneſka Hlute/ ꝛ læta oſſ þa aþ Hiarta leida vera / eñ ſtunda epter þvi hinu Himneſka. Amiñer hñ oſſ ecke ſo hia Matth. 6. Cap. Seigiande ? Saþned ydur ecke Fiærſiodū a Jordu / hvar Molur ꝛ Rid etur þa/ ꝛ hvar Þioþar meiga epter graþa ꝛ ſtela/ heldur ſaþned ydur Fieſiod a Himnū/ þar hverke Molur nie Rid grandar/ꝛ hvar Þiofar þaa ei eptergrafed. Sa himneſke Fadereñ/ ſem oſſ heþur ſo heitt elſkad/ i ſijnū Syne JEſu Chriſto/ ad hñ gaf oſſ hñ til Endurlauſnar/hñ verke bæde ꝥra ꝛ allt añad Gott mꝫ oſſ / ſem honū maa vera til Dyrdar/ eñ oſſ til eilijfra Sæalarnota. Honū ſie Loþ med Synenū og H. Anda/ nu hiedan i ꝥra og ad Eilijþu /

AMEN.

A Pridia Dag Joola / Predikun wt af Loþsaung Einglaña/ Luc. 21. Cap.

Dyrd sie Gude i Vpphædum/ Fridur a Jordu og Møñum Goodur Vilie.

Exordium.

Hia Mattheum Gudspiallamaña/17. Cap. seiger Endurlausnareñ vor Jesus so/ Ad eingeñ sie goodur nema Gud eirn. Pad meiga saña allar Skiepnur/ ꝛ einkanlega þo Mañeskiañ. Ja/allar skapadar Skiepnur meiga þad saña/ þviad so stendur skrifad i Genesis B. 1. Cap. Ad Gud hafe sied allt þ hñ hafde giort/ ꝛ sia/ þad var allt harla gott. Eñ hvadañ komu þa þsse Giædeñ? Eda hafde nockud Skiepnañ þau af sialfre sier? Langt fiærre. Hvadañ þa? Hun hafde þaug þeiged af Skapara sijnũ Gude. Sañast þ þa ecke hier/ sem Endurlausnareñ vor seiger/ Ad eingeñ sie goodur utañ Gud eirn/ þviad hñ er ecke ad eins i sialfum sier/þaug riettu ꝛ søñu Giædeñ/ heldur wtdeiler hñ ꝛ so/ ꝛ skipter a medal allra Skiepna/ nockurskonar Geyslum og Lioома siñar Giæsku og Milde. Til dæmis ad taka/ Eg vil spyria ad ꝛ Hvar er Lioome Stiarnaña a Dageñ/þegar Sooleñ skyn sem fegurst a Himnenũ/mun hñ þa nockud siast? Nei/ vijst ecke/heldur er þa þeirra Byrte sem eckert ad reikna/ þvi Stiørnurnar allar hafa þeiged sitt Lioos af Soolũñe. Eins erũ Giæde Skiepnuñar ecke þar ad reikna/ hia Giædum Guds. Og sia um vær þa/ad þad er satt sem Mattheus Gudspiallamadur seiger/ Ad eingeñ sie goodur nema Gud eirn. Nu þo ad allar Skiepnur/hafe nockuskonar Giæde þeiged af Gude/ þa hefr þo Mañeskiañ þeiged þa mestu Goodsemd/ af sijnum Herra ꝛ Skapara/ þviad hun var ecke alleinasta skøpud Dyrdarlegre eñ allar adrar skapadar Skiepnur i Heimenum/þar hun var skøpud epter Guds eigeñ Mynd ꝛ Lykīng/ heldur/ þegar Mañskiepnañ var falleñ fra sijnum Skapara/sia/ þa giørde Gud heñe so myked til Gooda/ ad hñ liet siñ eingieteñ Son

taka

taka Mañdoom/ z lijda i þm̃ sama Mañdoome / Pijnu z Dauda vorra vegna/ so vier yrdũ frelsader fra þm̃ eilijfa Dauda/ sem yfer oss hieck/ vegna Falls vorra fyrstu Foreldra i Paradijs.

Nier um hofum vier heyrt talad a Joola Nootteria/ z a Joola Dagẽñ. Eñ ad þessu siñe viliũ vier yfervega eñ framar/ i þremur Smagreinum/ þañ fagra z lystelega Einglaña Lofsaung/ s þeir syngia þessũ nyfædda Kongeñi/ seigiande. Dyrd Sie Gude J Upphædum/ Frid/ ur A Jørdu Og Moñum Goodur Vilie. Gud virdest eñ nu/ sem hañ er vanur/ ad vera i Verke mz oss/ so þesse vor Jdia/ meige vera hønũ til Dyrdar/ eñ oss til Sælar Gagns z Gooda.

Fyrre Greineñ.

Fyrst er oss merkiande / ad Einglarner miñast i þessũ sijnũ Lofsaung a þrefaldañ Avøxt JEsu Fædingar. Sem er/ fyrst a DYRDena sem Gude ber. Þar næst a FRJdeñ z goodañ VJLia. sem Meñerner hafa til Abata/ af þessare sømu Endurlausnarans Fædingu / Dyrd sie Gude/ so s Einglarner segde/ þad er riettelegt z verdugt/ ad aller riettrwader Meñ z Utvalder/ dyrke z prijse Gud/ i hædsta Nœsæte hñs Giafsku z Mijskuñar / s nu fram̃ kom i Holdgan z Hingadburde Heimsins Endurlausnara/ þt sañarlega erũ vier slijkrar Nædar aungvanegeñ verduger/ hefũ z ecke heldur hana verdskuldad/ þvi ber oss mz Einglunũ /ad giefa einũ z søñũ Gude Dyrdena hier f/ z seigiũ mz David/ af Psalm. 115. Ecke oss Drotteñ/ ecke oss / heldur gief þijnu Nafne Dyrdena/ f þijna Nœd z Sañleika. Postuleñ Pall byfalar oss/ ad hver skule hafa añañ sier i Virdingu ædre. Jtm̃/ byfalar oss Postuleñ/ 1. Pet. 2. Ad vier skulũ otfast Gud/ eñ heydra Kongeñ. Um þessa Heidran erũ vier i siñ mæta skylduger/ eñ um Heidran f Endurlausnarverked/ erũ vier engre skapadre Skiepnu skylduger/ utañ alleinasta Gude einũ/ s byr i Hædunum.

Nu viliũ vier taka oss wt af þm̃ fyrstu Lofgiørdar Ordũ Einglaña þeñañ Lærdoom. Fyrst/ hvar f helst vær eigũ ad þacka Drottne vorũ/ z færa hønũ Dyrdena/ sem er/ fyrer Sending sijns elskulega Sonar i

Holded/ & f̄ alla þa Endurlausn/ s̄ hn̄ oss mz hønū sendt & giefed heff-
ur. Þad er Vane vor Mañaña/ad þegar vier komū wt/ & siaū blijdt &
gott Vedur/med Soolskyne/þa seigiū vær. Æ/ Gude sie Loff/ nu er
Guds Giæska oss veitt/nu er hiartanlega gott Vedur. Riettvijst er ꝥ
ad søñu/þo vier giefum Gude Dyrdena/fyrer þeñañ Velgierning. Eñ
langtum riettvijssara er ꝥ/ad vier giefū Gude Dyrdena/fyrer Riettlætis
Soolena vora/JEsum Christum/ s̄ oss daglega med sier færer/ hyrañ
Dag himneskz Fridar & Sættar vid Gud/ þar f̄ ber oss fyrst ad þacka
Gude/& læta oss ꝥ aldrei gleymast/ hvørneñ sem vidrar a hvøriū Dei-
ge/& hvadañ sem ad blæs. Postuleñ Pall seiger so. Ad hvad helst sem
vier giørū mz Ord & Verk / þa skulū vier giøra ꝥ i Nafne Drottens
vors JEsu Christi/ & þacka Gude Fødur f̄ hn̄. Ja/ sañarlega er þad
skyldugt/ad vier þøckū Gude fyrer Son siñ JEsū/þvi margur þack-
ar miñe Velgiørning. Ja/ i einu Orde ad seigia / eg held vier høfum
gleymt christendoome vorū/a hvøriū þm̄ Deige/s̄ vier þeckū ecke Gude
Fødur f̄ JEsum Christum/ & syngiū hønū ecke þar mz Dyrd i hædstū
Hædum. Aldrei verdur Gude so fagur Saungur sungeñ a Jordu/sem
þesse/þa vier so syngium & seigium. Heidur sie Gude Himnum a/og
hædst Loff fyrer Næd sijna/ad hiedan af oss aldrei mæ / Ogn nie Kvøl
nockur Pijna/a Jordu høfū nu feinged Frid/Fødurnū þocknast Mañ-
kyned/ nu hlaut øll Heipt ad dvijna. Lærum af Einglunum/ so vier
kveliunst ecke af Diøflunum/hvørier ecke syngia Gude þeñañ Loffsaung/
þeir stela Dyrdeñe fra Gude/ eñ ꝥ vill ecke luckast/ sijna Dyrd vill Dr-
otteñ hafa. Þegar ad Christur hreinsade þa tiju Lijkþrææ Meñ/ & þar
kom eingeñ aptur/ad giefa Gude Dyrdena/ utañ eirn/ s̄ var Samver-
skur/þa saknade hn̄ strax hiña/& spyr ad/ hvar eru hiner niju? Luc. 17.
Lætū oss nu þessara Vijte ad Varnade verda/ & giefū Gude Dyrdena f̄
Sending sijns Sonar JEsu/i þeñañ Heim/ þvi ꝥ meigum vier vita f̄
vijst/ad Gud mune bæde hafa Tølu a þm̄ sem ꝥ giøra/so vel sem a hin-
um sem ꝥ forsmæ/ Eñ Gud giæfe þar findest eingeñ a medal vor / s̄
ꝥ forsmæde.

Aunur Greineñ.

Añar

ANNar Partkur Lofsaungsins Einglañа/ er so hlioodande/ FRJdur A JORdu. Nier boda nu Einglarner øllu Mañlegu Kyne a Jordu/ Frid og Sætt vid Gud/hvad kuña þr Himnesku Andar gledelegra ad boda og kuñgiora oz/eñ þñañ Frid? Ad Fridureñ sie sa allra dyrmætaste og beste hlutur s verda kañ/ þ saña og vidurkieña þr aller/ sem þyrer D. fride verda. Eñ þesse Fridureñ er ecke eirn tijmanlegur Fridur / sem Meñ hafa epter Styrjd og Orløg/ heldur er þ eirn eilijfur æverande Fridur. Adur eñ Christur kom i Heimeñ/og took uppa sig vort Hold/ var eingeñ Fridr hia oz Møñunū / heldur myklu fram Ofridur og stort Sundurþicke. Þar var Ofridur upp yfer oss/þvi vær høfdū styggt og moodgad Gud Almættugañ/ med vorum sostvirdelegū Syndū/og fællt fra oss hñs H. Eingla/sem hñ hafde skapad oss til Fylgiara og Vaktara a øllum vorū Vegum og Stigū. Þar var Ofridur midt a medal vor/ þviad Samvitskuñar Ormur/ nagade oss skjfeldlega. Þar var Ofridur nidurunder oss/ þviad Helvijte rotþande sitt Gyn a moote oss/og vier buñder med Anskotans Heckium. Eñ allur þesse Ofridur er nu burt fra oss tekeñ/þvi nu er Fridarhøfdingeñ vor Jesus fæddur. So høfū vær þa feinged og ødlast þ. Fridarhøfdingiañ vorn/ Frid hia Gude Fødur/sem upp yfer oss er/og erum komner aptur i Vinskap H. Eingla. Vær høfū og feinged Frid vor a medal/ þvi nu eru øll Saar vorrar Samvitsku heil ordeñ/ og Syndernar eru oss fyrergiefnar vegna Christi. Vær høfum og feinged Frid nidurunder oss/þvi Diøfulleñ sem oss ofsøckte Noott og Dag/ er yferuñeñ. Helvijte s stood opet fyrer oss/er nidurbroted/og lagt under vorar Fætur. Daudeñ er uppsvelgdur i Sigur./so vær meigum nu glader seigia med Postulanū Pale/1. Cor. 15. Daude/hvar er þiñ Broddur/ Helvijte/ hvar er þiñ Sigur? Lofadur være Gud sem oss hefur Sigureñ og Frideñ giefed. Yfer øllū þessū adurføgdū Velgiørningū/alediast og fagna Einglarner med oss/ og syngia og seigia. FRidur a JOrdu. Þeir votta og so med þessum Ordum/ad Jesus sie sa saŭe Fridarhøfdingeñ/ um hvørn Esa. talar 9. Cap. Og ad hañum bere þ Nafn med riettu/þvi hñ hafe hañ Frideñ a Jordena med siñe Fædingu med sier hafft/ sem so er dyrmætur/ad

 hñ

hn̄ geingur yfer allan̄ Man̄legan̄ Skilning. Þan̄ Frid sem Verollden̄ kan̄ ecke ad giefa/ þan̄ sama hefur vor Endurlausnare ꝛ Fridarhefdinge oss fært/ og þvi kallast hn̄ vor Fridur/ i Pistl. til Eph.2.Cap. Hvør ed sætt ꝛ fridþægt hefur nu ꝥ sem uppe a Himnū er/ vid þad sem er a Jørdun̄e/ an hvørs/ ꝛ fyrer utan̄ hvørn ad þar er eingen̄ riettelegur Fridur/ Col. 3.

Hvad lijtt ad Gud var ædur til frids vid Man̄kyned/ ꝥ mætte sia a Fiallenu Synai/ þeg' hn̄ liet sig þar sia i Ellde sin̄ar hrædelegrar grimd ar Reide/ ꝛ heyra til sijn i þm̄ Ognarlegu Skruggum ꝛ Reidarþrumum/ Exod. 19. Þa sa ecke fridarlega ut a Jørdun̄e/ þa þøgdu Einglarner yfer þssu Verse sijns Lofsaungs a medan̄. En̄ strax sem Endurlausnaren̄ er fæddur/ þa hefia þeir upp sijn Hliood/ ꝛ syngia vid fagran̄ Toon. FRidur a JØrdu. Ecke liet heldur fridarlega a millum Eingla ꝛ Man̄a/ þegar Cherubim rak Adam og Evu ut af Paradijs/ ꝛ varnade þeim in̄gaungu þangad aftur med einu leyftrande Sverde. Ecke sungu Einglarner þa Frid a Jørdu. En̄ nu i Fædingun̄e Herrans Jesu Christi/ syngia þeir ꝛ boda øllu Man̄legu Kyne Frid.

Vilier þu nu vita/hvørnen̄ ꝥ kiemur til/ad vier skulū hafa og soddan̄ Fridar ad vænta/þo ad Sonur Guds yrde Madur? Þar til svara eg so/ ad ꝥ kiemur so til/ad under eins ꝛ Guds Sonur iklæddest voru Holde/ þa took hn̄ uppa sig allan̄ þan̄ Ofrid s̄ ædur a oss la/so s̄ Esaias vottar /53. Cap. Hegningen̄ la a hen̄ū/ so vier hefdum Friden̄. Sia þu/strax sem hn̄ fædest i Verolldena/þa hata ꝛ utskufa hønum Borgarar i Bethlehem. Skøm̄u þar epter/Ofsæker Herodes hn̄/so hn̄ verdur ad flyia i Egyptaland. Sem hn̄ kiemur til nockurs Alldurs/ hefur hn̄ aungvan̄ Frid fyrer Phariseis og Skriftlærdum. Diøfullen̄ sialfur asækyder hn̄/med særū Freistingum i Eydemørkun̄e. Matur og Dryckur sem voru hn̄s eigen̄ Skiepnur/yfergafu hn̄ opt/ so hn̄ vard ad lijda Hungur og Þorsta. Sia þu hvad hardlega Dauden̄ strijder vid hn̄ i Grasgardenum/ sia þu hvørsu reidulegan̄ Gud tiade sig hen̄ū a Krossenum. Med þvilijkum Ofrid sem hn̄ bæde a sin̄e Sælu ꝛ allra helgasta Holde leid/ þa keypte þsse vor Brooder oss aftur i Friden̄ af

sijnū

sijnū Fodur/ um hvørn ad Einglarner syngia hier. Eñ þier til eñ meire Huggunar seigia Einglarner ecke/ ad þesse Fridureñ sie længt i burt/so oss verde bægt ad na hønū/ heldur seigia þeir ad hñ sie hier hia oss/i oss/og med oss a Jørduñe. FRidur a Jørdu/seigia Einglarner. Þess vegna þarþa øngver þvi vid ad bregda/ad þesse Fridur sie torsokt:/ þyrst hñ er a Jørdena komeñ. O þu margþallde Fridur. O þu dyrmæte Fridur. O þu Oendanlege Fridur. Kom þu oss Blessadur a Jørdena/ med vorū Herra Jesu Christo/ og skilstu alldrei vid oss/ nu hiedañ i þra/ & ad eilijþu. Med þvi nu ad Gud Himneskur Fader heþur giefed oss Frid a Jørdena/ ſ oss mest um vardar/ þa høþū þau heilla Raad Postulans/ og holldum Frid vid hvørn Mañ/so myked sem oss er møguleg t. A Jørduñe fæst vel Fridur/eñ længtū þullkomlegare Fridur fæst i Himneñū/ þvi þar et sa Fridur/ sem ei tekur enda um alla eilijþd. Eñ i Helvijte er eingeñ Fridur. Gud þorde oz þm̄ Oþrid i Jesu Naþne.

Þridia Greineñ.

NV vil eg miñast a þañ þridia Parteñ Loþsaungsins Einglaña / ſ so hlioodar. Og Møñum Goodur Vilie. Med þessū sijnum seinustu Loþsaungs Ordum/audsyna Einglarner oss / ad þesse Fridureñ ſ Guds Sonur heþur oss med siñe Fædingu fært/ sie eirn hiartgrooeñ / skyr & þølskalaus Fridur. Þegar Meñerner giora sætt & þrid sijn a mille / þa plagar þ so til ad gauga/ ad þo hvørugur giøre odrum Mein,/epter þ þeir eru sætter/þa er þar þo optast nær/so ſ nockur Kijgur epter/einkum i giede þess/ſ þikest haþa orded fyrer Oretteñū/so hñ elskar ei þañ/ sem hñ heþur Sattena vid giørt/so heitt ſ adra sijna gooda Vine. Eñ þesse þridur/ sem Gud heþur vid oss giørt/seigia Einglarner/ad sie øldungis skylaus/ & ad hñ leide mz sier so goodañ Vilia Guds / til vor Mañaña/so ſ heþdū vier Gude aldrei neitt a mote giørt eda broted. Eñ eþ vier viliū riettelega skilia/hvad þesse goodur Vilie sie/sem Einglarner um syngia/þa skulū vier einþaldlega skilia þ so / ad lijka so ſ Gud Fader heþur goodañ Vilia & Velþocknan a sijnū Syne/so ſ hñ vottar/ hia Matth. 3. So heþur hñ nu a øllū þm̄ sem a þñañ hñs Son trwa/

 hiart-

hiartanlega goodañ Vilia & Velþocknan. Og lÿka ſo ſem Gud/ kañ ecke nockurn Tÿma ad fæ Miſþocknan til ſÿns Sonar/ ſo kañ hñ & i ſama mata/ aldrei añars eñ ad hafa goodañ Vilia til þeirra/ ſem a hñs Son trwa. Þar er & ſo oñur Velþocknan/ & goodur Vilie/ ſem Møñuñ ſtendur af Endurlauſnarans Holdgan & Ningadburde/ ſem er hiartanlegt Elſkugied Mañaña til Guds/ wt af hñs goodũ Vilia vid þa. Þvi ad þegar þeir fiña til þeſſ i Hiarta ſÿnu / ad Gud hefur eins gott Sied & Hiartalag til ſÿn / ſo ſem hñ hefur til ſÿns elſku Sonar / ſiæ/ þa kañ Hiartad Mañſins ecke añad/ eñ ad hafa goodañ Vilia til Guds aptur/ fyrer ſlÿka Naad & oſeigianlega Milde/ ſo Mañe finſt þa bæde Himeñ & Jørd/ & aller forgeingeleger Hluter/ hia Guds Elſku/ ſo ſem Hiegoome & eckert/ & vill þa Madureñ giarnañ lÿda / & undergangaſt alt þad ſem Gud lætur høñũ ad Høndũ koma i þeſſun. Heime. Beggia tveggia þeſſara Goodu-Vilia/ oſka oſſ nu og booda Einglarner wt af Krapte Jeſu Fædingar. Þad var illur Vilie fordũ ſ Dioffulleñ ſette i oſſ/ ad vilia ræna Gud ſÿnũ Yfferburdũ & ſiñe Dyrd/ & vilia vera iafn Gude Skapara ſÿnũ/ moote hñs Vilia. Eñ þad er goodur Vilie/ ad vilia nu þ helſt ſem Skapareñ vill helſt/ & Oſka einſkis framar/ eñ Guds goodz Vilie og velþocknan vill veita oſſ. Vt af þeſſũ fyrrnefndum Einglaña Lofſaung/ høfum vier þeſſa merkelega & nækvæma Huggun/ ſem er/ ad hvørſu vel Gud Fader ſkipter med oſſ Møñunum/ A voxtum af þeſſare allra helguſtu Endurlauſnarans fædingu/ þvi hann ſkilur ſier eckert utann eitt/ ſ er DYRDena. Eñ oſſ ſialfum giefur hñ tveñ Nota eñ / ſem er/ FRideñ og GOdañ Vilia. Og þ þo meira er/ þo hñ eigneſt þeſſa Dyrdena ſialfur/ þa ſamt ſem ædur ſtanda oz af heñe eilÿf Not/ þviad þeſſe Dyrdeñ verdur Lioos vorra Augna ad eilÿfu. Jæ/ hun verdur Skiemtun Eyrna vorra/ þa vier heyrum um hana ſwnged i eilÿfu Lÿfe/ af Einglum & Møñũ. Hun verdur vor hiartans Vnun/ vor eilÿf Sadning/ Vor eilÿf Audæfe/ Vor eilÿfz fagnadar Skrwde.

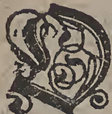
Vær vilium þeſſ vegna aller af Hiarta Oſka/ ad Guds Vilie mætte verda hid allra fyrſta openber a oſſ i þvi eilÿfa Lÿfenu/ og vor goodur Vilie mætte þar fullkomnaſt. Þa þar er komed/ ſiæũ vier hid fyrſta/

Hvor

hvør Nok vær hefum feinged af Christi Fædingu / z latum þa alla orei af ad þacka Gude fyrer hana um alla Eilijfd / med øllum Heilogū Guds Einglum / syngiande mz þm̄ aa Aflats / þta þeirra Lofgiordar Vers. Ord sie Gude i Upphædum. Þangad ad komast / z þar ad fagna med øllum Guds Utvøldum eilijflega / þad veite oss Gud Fader / fyrer Nyfædda Sonen̄ sin̄ JEsum Christum / i Krapte H. Anda / Amen i JEsu Nafne / Amen.

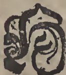
Sun̄udagen̄ mille Joola og Attadags /

Evangelium / Luc. 2. Cap.

Og hans Fader og Mooder undrudust þad / hvad af hønum sagdest. Og Simeon blessade þau / og sagde til Mariu Moodur hans. Sia þu / þesse er settur til Falls og Upprisu margra i Israel. Og til Merkis / hvørium moote mun mælast. Og sialfrar þin̄ar Ond mun Sverd i giegnum smiuga / so auglioos verde Hugskots Hiorttu margra. Og þar var þa Anna Spakona / Dotter Phanuels / af Kyne Asser / hun var og komen̄ til sin̄a Aara / og hafde lifad i sio Aar med sijnum Eignarman̄e / fra Meydoome sijnum. Og þesse Eckia hafde nær fioora Vetur um Attrætt / hvor ed eige gieck wr Musterenu / þionande Gude Nott og Dag / med Føstum z Bænahalde. Þesse gieck samstundis þangad ad / z prijsade Drotten̄ / z sagde af hønum / til allra þeirra sem Endurlausnaren̄ar bidu til Jerusalem. Og er þau høfdu allt fullgiort epter Løgmaale Drottens / sneru þau aptur til Galileam / til Borgar sin̄ar Nazareth / En̄ Sveirnen̄ vox upp / og styrktest i Anda / fullur Vijsdooms / og Guds Naad var med hønum.

Exordium.

Hia Mattheum Gudspiallaman̄e / 5. Cap. stendur so. Eingen̄ kveiker Lioos til þess / ad setia þ under Mæleask / heldur yfer Lioosahalden̄ / so þ lyse øllum þm̄ sem i Hwsenu eru. Nu er

Endurlausnaren vor JEsus Christus (ut af hvørium vær høfdū a þessu fremur fyrerfarande Natides Døgū / heyrt kient ꝛ predikad) þ skiæra Heimsins Lioos sem lyser i Myrkrunū / so sem Johañes vottar / 8. Cap. Þar fyrer villde Gud Drottenn / i aungvañ mata / læta þ huled vera / edur under Mæleaske geymt / so þ giæse ecke skyna Byrtu fra sier. Heldur eru þ sierdeilis fiorar Kiertastikur / yfer hvøriar sa goode Gud hefur læted þta blessada Lioosed sett verda / so þ lyste øllum Mønū i Heiminum. Sa fyrste Stiakiñ var Bethlehem / hvar ad Hyrdurunum byrtest allra fyrst þetta Lioosed / þ þa gledelegu Einglañā Predikun / hvørier ad sungu Drottne þañ lystelega Lofsaungeñ / seigiande. Dyrd sie Guds i Upphædum / Luc. 2. Auñeniñ sem var upp yfer Austurvegs Vitringunum / hvad var hñ añad eñ Lioosastiake ? a hvørium Herrañ Christur lyste þeim so Dasamlega / ꝛ furdanlega / ad þeir þ Leidarvyser eirnrar Stiørnu / gatu funded hñ / ꝛ komed til hñs / Matth. 2. Hvad var þ Egyptska Ryked añad eñ eirn Lioosahaldur / yfer hvøriū ad þta himneska Lioosed lyste / a skyñū Utlegdartyma / þegar hñs Foreldrar urdu ad flyia mz hñ þangad / þ Ofryke ꝛ Ofsokn Herodes Kongs ? Sa fioorde Lioosastiakeñ / yfer hvørn Gud himneskur Fader / sette þta eilyfa ꝛ sañā Lioosed / þa er Gydingañā Kyrkia ꝛ Mustere / þt i þessa Dags Evangelio stendur / ad Foreldrar Herrans Jesu Christi / Joseph ꝛ Maria / hafe bored hñ i Mustered / hvad skied hefur af sierlegu Guds Rade ꝛ Vilia / so ad hñ skylde þess betur / af Møñunū þecktur verda. Og eru hier nu tvær Personur i Musterenu / þess vegna af Gude tilskickadar / ad þær skule vitna um þeñañ Nyfædda Jesū / ad hañ sie sa Rietta og fyrerheitne Messias / so sem Einglarner høfdu adur fyrre Kient og bodad Hirdurunū / i hañs blessudu Fædingu / hvad oss kiemur til hiña bestu Farsælldar nota / Þvi hefdum vær ecke ødru vyse þegt þetta blessada og Nyfædda Barned / eñ þ være so ß øñur sliett og riett natturleg Børn / þa hefdū vier ecke kuñad a þeñañ vorn Endurlausnara ad trua. Eñ hefdū vier ecke a hañ trwad / þa hefdum vier ecke helldur Saluholpner orded. Og viliū vier nu skoda ꝛ yfervega ad þssu siñe i tveimr Smagreinū / Vitnisburde þessara tveggia Personañā / ß er Simeonis og Añu / med

þeim Lærdoomum/og Aminningum/ sem hier kuña ut af hid allra stysta og einfaldasta ad dragast. Hier til virdest Gud ad senda oss styrk og Adstod sijns gooda heilaga Anda/ i vors Endurlausnara Jesu Nafne/ AMEN.

Fyrre Greinen.

OG hans Fader og Mooder undrudust þ. ef. cf. Þegar Joseph og Maria voru komen i Musterid/med þeñañ siñ Son Jesum Christū/ til ad fela hañ Drottne aa Hendur/þa skrifar Lucas Gud spiallamadur/ Ad Simeon hafe teked Barned Jesum sier i Faang/og giefed hm þria Æru Titla edur Nofn/og kallad hñ fyrst Mañaña Hialpraad/ Lioos Heidena Þiooda/Og Israels Dyrd. Hvar um vier faum næst Guds Hialp ad heyra talad aa Kindelmessu. Vppa þesse Ord Simeonis ha, fa Foreldrarner Herrans Christi forundrad sig/eñ ei i þñ maata/ad þau vissu ecke vel aadr/ad þesse siñ Sonur var meire haattar eñ oñur Bern/ sem fædast af Natturlegum Foreldrū/þvi þad Hafde Eingelliñ aadur vtþrickelega sagt Mariu Meiu fyrer/ þa hañ bodade heñe gietnadeñ Endurlausnarans vors/seigiande. Þad af þier mun fædast/ skal kallast Sonur Guds/Luc. 1. Hid sama kungierde ꝛ so Eingelleñ Joseph/so s lesa maa hia Matth. 1. Heldur forundra þau sig þar yfer / ad þesse Vitnisburdur Simeonis/ sem hñ ber Herranū Christo / er samhlioda hinū ødrum Vitnisburdū/sem bæde Elisabeth fyrer Fædingena/Eingl, arner ꝛ Hyrdararner epter Fædingena/hefdu honū bored/ ꝛ sia þau nu/ ad þ kiemur smaamsamañ fram/ sem um Messiam hefur vered spaad ꝛ talad. Þar næst furda þau sig/ꝛ daadst ad þvi Mildeverke/s Drott, eñ hefur laated vid þau framkoma/þar hñ virder þau so mykels/ad hñ lætur þañ faatæka Joseph Timburmañ/kalladañ verda Fodur sijns el, skulega eingietins Sonar. Eñ Mariu vera hañs holdlega Moodur. Vm þvilijka Forundran/talar so sialfur Endurlausnareñ vor/hia Joh. 5. seigiande. Fadereñ elskar Soneñ/ꝛ syner honū allt þ hñ giører/ ꝛ eñ mun hñ syna honū oñur Verk meire/ so þier munud undrast.

Af þessu Dæme Josephs ꝛ Mariu/lærū vier / ad furda oss uppa Guds oseigianlega Myskun ꝛ Almætte/ꝛ daadst ad þeim stoora Leyn,

 ardoome/

dardoome/Herrans Christi Holdgunar. Þad mꝏ maklega seigiast um þn̄-
an̄ vorn Nyfœdda Endurlausnara/ad hn̄ sie furdanlegur/so s̄ hn̄ kallast i
Doomara Bookeñe/ 13. Furdanlegur er hn̄s Gietnadur/ hvør ed skiede
af sierlegre N. Anda Verkan/ꝥ utan̄ Kallmans Tilverknad. Furdanleg
var hn̄s Fæding/ þviad hn̄ fæddest af eirnre hreirnre oflecfadre Meyu.
Furdanleg var hn̄s Kieñing/þvi þa hn̄ kiende/þa dꝏdest Folked þar ad
ꝛ furdade sig þar uppa/Luc. 2. Furdanleg eru hn̄s Verk/þvi þa Fol-
ked sꝏ þau/þa midkiende þad/ad þad hefde sied undarlega Hlute/Luc.
5. Furdanlegt var hn̄s Andlꝏt a Krossenum/ i hveriu ad skiedu mørg
Undur ꝛ Furduverk. Furdanleg var hn̄s Uppriisa fra Daudum / þvi
hn̄ uppreis af sialfs-sijns eigen̄ Krapte. Þa var ꝛ so Himnafører̄ hn̄s
miøg furdanleg/þvi hn̄ situr nu til hægre handar Guds i Dyrdeñe/ ꝛ
bidur þar ꝥ oss. Med þvi þa/ad øll hn̄s Verk eru so furdanleg / ꝛ dꝏ-
samleg/ad eingen̄ mañlegur Skilningur kan̄ ad grijpa þau edur grunda/
þa giætū ad oss/ꝛ grenslustū ecke ofmiøg/ edur fram̄ yfer mꝏta/ med
vorre mañlegre Skynseme / epter þessū ꝛ þvilijkū Guds Leyndardoomū/
ꝛ Furduverkū/so vier føllum ecke i neirn Vanda edur Vantrw/heldur/
þad s̄ vorre veykre Skynseme vill falla ofþungt/þa tøkū ꝥ einfaldle-
ga mz Trwarhendū vorum. OG Simeon Blessade þau. Hier kan̄
emhvør ad spyria/ hvørnen̄ hꝏttad hafe vered þessare Simeonis Bless-
an/s̄ er/ad mz þvi þesse goode ꝛ gamle Madur var rietlꝏtur/ꝛ Guds-
hræddur/so s̄ lioost er af Ordū Gudspiallamañsins Lucæ. Þa hefur hn̄
oskad Joseph ꝛ Mariu/alls hins Gooda/ꝛ sagt þau sæl ꝛ blessud/þar
Drotten̄ hafde virdt þau þess framar ødrum/ad lꝏta þau vera Foreldra
þvilijks Barns/ s̄ være alls Mañkynsins Endurlausnare ꝛ Saluhialp-
are. Simeon blessar hier ꝛ so ꝥta Barned/ en̄ ecke i þan̄ mꝏta/ ad ꝥ
þyrfte Blessun* vid/þvi ꝥ var sialft Blessunareñar Bruñr/ꝛ ꝥ Sæd-
ed/i hveriu blessast ættu allar Þiooder/Gen. 12. Heldur blessar hn̄ ꝥ so/
ad hn̄ oskar Rijkenu Herrans Christi / allrat Farsældar ꝛ goods Fram-
gangs / ꝛ hefur hn̄ þessa sijna Blessan / visselega teked ꝛ wtdreiged af
Psalme Davids/þeim 45. ꝛ sagt. O þu æsselegaste unge Sveirn/þu
ert hin̄ friidaste a medal Mañañа Barna / astꝏdlegar eru þijnar Varer/
þar

þar fyrer blessar Gud þig/ ꝛ þiñ Stooll varer um Allder ꝛ ad Eilijfu.

Vær skulū ꝛ so mz Simeone/ bera vorū nyfædda Endurlausnara/ Blessan ꝛ Lofgiord/ ꝥ alla sijna Velgiørninga/ sem hn̄ hefur oss veitt/ mz siñe signudu Hingadfædingu. Blessū hn̄ ꝥ sijna Holdgan ꝛ Hingadburd/ fyrer sijna Kvøl ꝛ Pijnu/ sem hn̄ fyrer oss lided hefur/ fyrer siñ Dauda/ Vpprisu ꝛ Vppstigning til Himens / hvad allt oss er skied til Riettlætis ꝛ eilijfrar Saaluhialpar.

Þar næst eigū vier ad nema ꝥ af Dæme Simeonis/ ad oska ꝛ ærna hvør ødrum Luckū ꝛ Blessunar æ jafnañ / ꝛ lijka vel vorum Motstødumøñū/ epter þvi sem Ande Drottens amiñer oss/ fyrer Muñ Postulans Pals/ seigiande. Blessed þa sem ydur ofsækia/ blessed eñ bølved ecke.

Og Simeon blessade þaug/ og sagde til Mariu Moodur hañs/ Sia/ þesse er settur til Falls og Vpprisu margra i Israel.

A tvent miñest Simeon hieri ꝥssū sijnū Spaadoome. Fyrst seiger hañ so um þetta Nyfædda Barned/ ad ꝥ sie sett mørgum til Falls/ hvad samhliooda er Spaadoome Esaiæ Spamañs. Nu kañskie þu meiger spyrja/ hvørneñ skal eg skilia ꝥ sem Simeon seiger hier um Christum/ ad hn̄ sie settur til Falls mørgum? Nu ef mier stendur ecke añad af hn̄s Fædingu/ eñ Fall og Fordiørfun/ hvad stodar hun mig þa? A eg ad trwa þvi/ ad Gud hafe sendt siñ Son i Heimeñ/ til þess/ ad Mañskiepnan fielle i meire Eymd/ eñ hun var ædur i falleñ/ vegna Falls vorra fyrstu Foreldra Adams og Evu? Nei/ þar sie fiærre. Og soddañ þanka skaltu ecke lata Diøfulen blasa þier i Briost/ þtꝥ er obrygdanlegt og augliost / ad ecke sende Gud Son siñ i Heimeñ/ ad hn̄ fyrerdæmde Heimeñ/ heldur ad Heimureñ skylde frelsast. Item/ So elskade Gud Heimeñ/ ad hn̄ gaf ut siñ Eingieteñ Son/ ad aller þeir sem a hañ trwa/ skylde ecke fyrerfarast/ heldur hafa eilijft Lijf/ Joh. 3. Nu eru þar marger sem ecke trwa riettelega a Christū/ heldur hafa adskilianlegar rangar Meiningar um hn̄/ so sem ad voru Gydingar ꝛ þeir Pharisei/ hvørier ad hneixludu sig a hn̄s Persoonu/ og hieldu hn̄ alleinasta ad vera Josephs Timburmañs Son. Sumer hneyxludust a hn̄s Lærdoome/ ꝛ spurdu hvadañ hn̄ hefde siñ Vijsdoom. Sumer a hn̄s Lif-

nade/ z kølludu hn̄ Oþneitslumañ og Vynsvelgiara. Sumer a hn̄s Fa-
tækt z Dauda/ z søgdu/ødrum heþur hn̄ hiælpad/ eñ sialþū sier giefur
hn̄ ecke hiælpad/ Og þo þm̄ være aldrei so margt z myked predikad aþ
Herranum Christo/ z hn̄s Guddoomlegum Verkū/ þa voru þeir þess
argare i siñe Villu/ z villdu ecke læta sier seigiast/ hvørs vegna Postul-
eñ Pall klagar yþer þm̄ og seiger/ 1. Cor. 1. Vier predikū Jesū Christ-
um/ sem er Gydingū hneyxle/ eñ Heidingiū Heimska. Eg vil ecke tala
ad siñe um þa Dioþuls Villumeñ/ sem sidañ haþa uppvakest/ s̄ eru þr
Arianar/ sem neitudu þvi/ ad Christur være sañur Gud/ z marger ad-
rer þleire/ hvøria oþlængt er upp ad telia. Hvad skulū vær margt hier
um tala/ munu þar ecke eñ nu a vorū Døgū þiñast marger/ þeir s̄ hneyx-
la sig a þeim Nyþædda Jesu Chrristo: Þvi er verr/ ad þar eru þeir til
midt a medal vor/ sem steyta sig a hn̄s Riettlæte/ i þañ mæta/ ad þeir
meina sig skie stooran̄ Oriett/ eþ Drotteñ leggur Straþþ sitt uppa þa/
vegna Synda z Glæpa/ sem þeir hafa drygt. Og þar þvert a moote/
eþ hn̄ aþ siñe mykelle Þolenmæde/ heþur Medlijdingarseme vid þa/ og
straþþar þa ecke strax uppa þerskañ Giørning/ þa skiedur þ/ ad þeir verda
þess athugalausare og hirdulausare/ drygia Synd z Skøm a Skem̄ of-
an/ og hirda ecke hvad epter kiemur. Hia øllū þessū/ s̄ so eru a sig komn
er/ z vandra a Vegū Villudoomsins/ þa a heima Spædoomur þesse
Simeonis/ þar hn̄ seiger/ hn̄ sie settur mørgum til Falls/ sekum þra
stooru Synda/ sem þeir drygia. Nu kañ einhvør þramveiges so ad seig-
ia/ Fyrst Christur er settur sumum til Falls/ eñ sumum til Vppristu/ þa
er þ vist sem Calvinistar halda/ ad Gud haþe ættlad suma til eilijþrar
Glotunar/ eñ suma til Sæluhialpar. Eñ þar er langt fra/ þvi Gud
vill ad aller Meñ skule verda Sæluholpner/ og komast til Sañleiksins
vidurkieñingar/ 1. Tim. 2. Jtem hia Matth. 11. Seiger Endurlausn-
areñ vor. Komed til mijn aller. Aungvañ tekur hn̄ hier undañ/ heldr bijd
ur hn̄ øllū til sijn. Nu þo ad Mañeskiañ aþ siñe Syndumspylltre Natt
uru/ z fordiarþanlegum Blindleika / vilie ecke taka þessu Bodenu/
þa er Skullden̄ hia heñe sialþre/ eñ ecke hia Gude. Til Dæmis ad ta-
ka. Eþ einhvør spurde ad/ hvørs vegna Gud heþde skapad Soolena? þa

være hönū þar til Svarad/ad þess vegna hefde hñ þ giørt/ad hun skylde lysa Verøldenne/ꝛ upplioma hana/ eñ þo hun med Byrtu siñe spylle Sioon þeirra/sem ecke eru ædur vel siaande/ef þeir horfa i hana til leingdar/þa er þ ecke Soolūñe sialfre ad kieña/heldur Veykleika þeirra sem i hana horfa. So er og ecke heldur Sokeñ hia Gude/ þo marger hneykslest og steyte sig a þessū Asteytingar Steine Herranū Christo/heldur er þad Maññaña eigeñ Galeñskap ad kieña/epter þvi sem þar stendur hia Oseam 13. Þiñ Olucka kiemur af þier sialfum þu Israel. Þar næst seiger Simeon/ ad so sem þesse Sveinneñ sie settur mørgum til Falls/so sie hñ og so settur þar a moote/mørgum til Vpprisu i Israel. Hvørn siñ Spaadoom/hñ hefur vissulega wtdreiged af Ordum Esaiæ Spamans/28. Cap. Siaed (seiger Drotteñ þar) Eg legg i Syon eirn Grundvallar Stein/ eirn kostulegañ Hyrningar Stein/ hvør hann trwer/sa flyr ecke/þad er/ sem Spaamadureñ villde so myked sagt hafa/hvør hñ trwer/og heldur sier fastlega vid þeñañ Hyrningar Steineñ og Hellubiarged/sem ad er vor Drotteñ Jesus Christus/hñ flyr ecke/þad er ad skilia/hañ verdur alldrei til Skamar nie Minkunar. Þar fyrer miñ Brooder/hofū þ til Huggunar hier wt af/ad þo vid med Syndum ockar hefū mott stiggia Lifanda Gud/ ꝛ steypa ockur alldrei so diupt nidur i Lediu ꝛ Oklærende margskonar Illgiørda ꝛ Ranglætis/þa samt ef vid flyum til þessa Hellubiargsins Herrans Jesu Christi/sem ockur er settur til Vpprisu/ꝛ stidiū ockur vid hñ med Truñe/þa mun hñ alldrei verda ockur til Falls/so ꝟ hinū ødrū sem forherdter fram fara i Skømmum og Vāmum/ꝛ aldrei lata sig ranka til ad giøra Idran fyrer sijnar Synder/heldur fafnsnart sem vær kløppū a hñs Nadardyr/ mun hann taka ockur sier vid Hønd /ꝛ reysa a Fætur aptur. Siaū til/ad strax þegar Moises Guds Madur hafde epter Guds Skipan/ sleiged a Helluna i Eydemørkeñe/ Num. 20. Þa spratt Vatn þar wt af/ so Folked gat sløckt siñ Þorsta. Eins skiedur þ ꝛ so/ef vær med Staf Bænareñar/ ꝛ sañrar Idranar/slaū a þa blessudu Lijfsens Hellu/ vorn DROtteñ JEsum Christum/þa mun hñ oss af sier gefa þ Vatn/og þañ Svaladryck/epter hvørn oss mun aldrei þyrsta/ um alla Eilijfd.

Oz so Bla verde ei oplangt/ þa viliū vier vykia til þss seirna Partsins/ i hvørum talad verdur um þær sierlegustu Dygder/ sem þesse Gudhrædda Kvinna Anna haþde i Fare synu.

Annur Greinen.

Fyrst var þ Loþsvert a þessare Kvinnu/ ad Gud haþde virdt hana þss/ ad gieþa henne Spaadooms Anda/ hvad ræda maa þar aþ/ ad hun verd ur kellud hier Spaakona. So siaum vier hier/ ad Gud tilleggur ecke sydur þvi Kvennlega Kynenu synar Naadar Gaaþur/ enn Kallkynenu/ so s skied heþur/ bæde i þvi gamla z nya Testamentenu. Nu þo Kvinnum, um sie þyrerboded/ almennelega ad kienna i Søfnudenum/ epter þvi s þar stendur/ 1. Cor. 14. Þa samt s ædur/ er þm ecke bannad ad uppþræda syn Børn z Heimilisþolk/ z lesa Guds Ord þyrer þm/ heima i Hwsenu/ þa so vidliggur.

Annur Dygd/ sem þssare Kvinnu var lænud/ er þsse/ ad H. Ande ber henne Vitne/ ad hun haþe vered Skyrlyþ / og liþad med synum Ecktamanne i siø Aar Christelega og Hreinþerduglega/ hvar af alla Froemar z Gudhræddar Jomþrwr/ Ecktakvinnur og Eckiur/ eiga ad læra hvørn enn þær skule sier vel/ ætlega og skickanlega haga og hegda so Gude lyke/ enn þm meige verda til Sæmdar/ og øllum wt i þra til goods Epterdæmis. Fyrst/ lyka so sem Anna kom Mey til syns Ecktamanns/ z liþde med hønum i heiløgum Hiwskap i 7. aar/ z hiellt sier sydann i sinne Eckiustiett heidarlega/ i 22. aar. So skulu z so Jngismeyarnar/ halda sig til Jomfrwrlegs Skyrlyþes / næst Gude z hns Orde/ og læta ecke aþ sier þalla i Æskubloome synu / sinn Jomþrwr Krantz/ haþande þ sier Leflegt Dæme þeirrar goodu z skyrlyþu Rebeccu z Saru/ Gen. 24. Tob. 6. Sem z eirnenn margra annra Jngispykna/ hvøriar helldur haþa viliad Lyþed læta/ enn skammadar og mynkadar ad verda aþ nockrum. Þær giþtu Kvinnurnar/ verda hier z so aminntar/ ad þær giøre so s Anna giørde/ liþa med Ecktamanne synum vel z þroomlega/ halde med þeim/ enn ecke med ødrum/ sie samræda med þeim/ enn ecke aan þeirra/ edur þeim wr Hende i Hwsstiornenne / so ad þeirra Hwsbændur meige haþa hiartans Glede z Unan ad bwa saman vid þær/ þvi so seiger Syrach. 26. C.

Sæll er sa Madur sem dygduga Konu heffur / þar fyrer tvefalldast hńs Aarataala. Ein good Forstodukona er sijnu Mańe Fognudur / z giorer hm̄ eitt gott roosamt Lijf. J sama mæta eiga Eckiurnar ad lijfa hæversk lega / vera ecke ostefnlegar / ohoofsamar / obliugar eda lijfa i Vellysting u̅ z Orydiuskap / Tit. 2. Heldur eiga þær m̄z goodre Skickan z Epter, dæme ad kieńa z uppfræda adrar ungar Meyar / so þær meige af þeim læra gooda Hegdun / z skickanlegt Framferde / hvort ed skartar betur eń nockurt Sylfur / Gull edur Gimsteinar.

J pridia lage / er þ miøg loflegt / i Fare þssrar goodu Kvińu / Auńu / ad þo hun være gømul / z hnigeń a efra Aldur / so sem Gudspiallamadur, eń vottar / ad hun hafe haft nær fioora Vetur um Attrætt / samt sem a dur / talde hun þ ecke epter sier / ad ganga jafnlega til Mustereśins / z þiona Gude Noott z Dag / m̄z Fostum z idugleare Bæn / z hiartans Andvarpan.

Lærum hier af aller / Unger z Gamler / ad elska z stunda saña Gud-rækne alla vora Lijfdaga / z vera ꝺ optast þar vid / ꝺ Guds Ord er kient / z um Hond haft / þvi þar a eingeń Hlutur ad vera oss so kiær / ad vær elsku̅ ecke meira Guds Hws / z hńs Ord / sem hm̄ lætur þar ińe kient z predikad verda / hvort ad er Kraptur Guds til Sæluhialpar / ollu̅ þm̄ ꝺ þar a trwa / so sem Postuleń seiger. Einkanlega z sierdeilis / eiga þeir Gemlu z Oldrudu / ad læta sijnar grææar Hærur vera siń Prest z A, miń ingarmań jafnlega þar um / ad þ sie ecke længt epter fyrer þm̄ / so þeir kuńe þess betur ad snwa sier til Drottens / z bwa sig til eilrnrar gle, delegrar z farsællrar Burtfarar af þessu̅ Heime / z iń ganga sijdań i þa Dyrdena / sem hvørke heffur Auga sied / z ecke Eyra heyrt / nie i nockurs Mans Hiarta komed. Hvørrar Sælu niootande ad verda / oss veite Gud Fader / i Nafne sijns Sonar JEsu Christi / lofadur z blessadur ad Eilijfu / AMEN.

A Nyærs Dag / Evangelium /

Luc. 2. Cap.

J þañ Tijma. Epter það/ ad Atta Dagar voru lidner/ og það Barned skylde Umskierast/ var hans Nafn kallad JEsus. Hvad ed kallad var af Einglenū/ adur eñ það/ hañ var gieteñ i Moodur Kvide.

Exordium.

J Psalmenum 116. Hroopar David upp / og seiger. A/ hvad skal eg endurgialda Drottne / fyrer alla hn̄s Velgiørninga/ er hn̄ veiter mier ? Nu ef David/ sem var eirn heilagur Madur/ Ja/ eirn Madur epter Guds Hiarta/ elskade Drotteñ/ ꝛ liet alla sijna Lyfting vera i hn̄s Løgmaale/ Dag ꝛ Noot/ vandrædest so miøg þar um/ hvad hn̄ skule gialda Drottne/ fyrer allt þ gott/ sem hn̄ hefur af hn̄s Nende þeiged ꝛ medteked. Hvad skulū vier þa seigia/ aumer vesæler ꝛ svivirdeleger Syndarar ? Hveria Drotteñ hefur lided/ ecke alleinasta fra umlidna Aar út/ heldur ꝛ so allañ vorn Aldur / ꝛ hefur ecke straffad oss fyrer vort Ranglæte/ hvørt vier høfū þo Dag epter Dag/ Ja/ Stund epter Stund/ iñdrucked eins ꝛ añad Vatn. Vær meigum seigia so s Tobias sagde til Eingelsins Raphaels/ s mz hm̄ ferdadest/ Tob. 9. Þo eg (seiger Tobias) giæfe þier Azaria miñ Brooder/ sialfañ mig til eigenlegs Þræls / þa være þ einskes vert hia þijnū Velgiørningū. Giætū ad/ þvilijka ꝛ hvad marga Velgiørninga vær høfum þeiged af Guds Nende / a þessu umlidnu Aare. Hefur hn̄ ecke giefed oss Lijf ꝛ Luckulaan/ Heilsu ꝛ Heilbrygde/ ꝛ allt þ sem gott er/ ꝛ vær høfū vidþurft/ bæde þ Lijf ꝛ Saal ? Hañ hefur sendt oss sijna heiløgu ꝛ blessudu Eingla/ til ad vernda oz ꝛ geyma/ a øllū vorū Vegū/ hvørs ser opt ꝛ tijdū hafa vered miøg hættusamer/ eins ꝛ hn̄ sende Raphaelem til Tobiam/ so vier skyldū ecke steyta Foot vorn a Steine/ Psalm. 91. Þetta er eirn stoor Velgiørningur. Mykell var ad søñu sa Velgiørningur/

ningar/ sem Raphael Eingell veitte Tobiæ/ þa hn̄ frelsade hn̄ fra þeim skoora Fiske/ sem hm̄ vilde granda. Eñ langtū stærre er sa Velgierningur sem Drotteñ hefur oss audsynt a þessu gamla Aare/ þar hn̄ hefur frelsad oz fra þm̄ helvȳtska Dreka Diøflenū/ sem um kring hefur geinged/ s̄ eitt greniande Leon/ ꝛ leitad ad þm̄/ sem hn̄ hefur mætt fæ uppsvelgt. Stoor Velgiørningur var þ ꝛ so/ sem Raphael audsynde Tobiæ i þvi/ ad audga hn̄ mz eirnre goodre og gudhræddre Eckta Kvinu/ og stoorū Audæfū. Eñ mykly dyrmætare Audæfe hefur Drotteñ giefed oss a þessu umlidnu Aare/ þvi hn̄ hefur ecke alleinasta blessad oss hid ytra/ heldur og eirneñ (hvad yfergnæfer) andlega hid iñra a Sæluñe/ þvi vær erū þ hn̄ / i øllū Pørtū auduger ordner/ i øllū Lærdoome ꝛ Skilninge/ so som Postuleñ seiger/ 1. Cor. 1. Eingelleñ Raphael sem Tobia fylgde/ nefnde sig Azariam / hvad ad þyder so myked sem Hialp edur Adstod Drottens. Vær meigū maklega saña þ/ ad vær høfū a þssu umlidna Aare/ reint Hialp ꝛ Adstod lifanda Guds / hvørs vegna vær meigū ꝛ so mz Tobia/ kalla hn̄ vorn Broodur/ ꝛ hroopa upp ꝛ seigia. Æ/ JEsu miñ Brooder / þo eg giæfe þier sialfañ mig til eigenlegs Prals/ þa være þ einskes verdt hia þijnū Velgiørningum. Vær viliū i tveimur Smægreinum yfervega Gudspialled. 1. Hin fyrre skal vera um Umskurnena Christi. 2. Hin oñur um hn̄s blessada ꝛ sæta Nafn. Sa goode JEsus hialpe oss hier til af siñe Naad/ fyrer sijns Nafns saker/ Amen.

Fyrre Greineñ.

UMskurneñ var eitt Sacramentum/ þess gamla Testamentis/ af Gude sialfum iñsett/ ꝛ Forfødurnum Abraham/ ásamt hn̄s Epterkomendum giefed/ so s̄ lesa mæ/ Gen. 17. J hveriu Abraham lofar þvi Gude/ fyrer sig ꝛ sijna Epterkomendur/ ad hn̄ skule halda ꝛ hafa sañañ Gud/ Skapara Himens ꝛ Jardar/ fyrer siñ Gud/ trwa hn̄s Fyrerheitum/ um þ Fyrerheitna Sæded/ sem Gud hafde lofad/ ad fædast skylde af hn̄s Epterkomendum/ øllū Møñum til Endurlausnar. Hann lofade ꝛ/ ad þioona DRottne i allre Gudrækne ꝛ Hlydne hn̄s Bodorda/ alla sijna Lijfdaga. Hier a moot lofade Gud honum/ ad hn̄ skylde

vera hñs Gud / & hñs Sædis æfenlega. Vppa þeñañ Sattmaala / a millum sijn og Abrahams / iñsette Gud Vmskurnar Sacramented þta / hvørt ad var halded fyrer Haad & Spott af Heidingiū. Eñ þ sañast þo hier sem Postuleñ seiger / ad Fauvitska Guds / sie hygnare eñ Vijsdomur þessarar Veraldar. Oss nægest þ Christnū Moñū / ad vier vitū / ad Endurlausnareñ vor / hefur hvørttveggia þetta Sacrament Vmskurnareñar & Skijrnareñar helgad / a sijnum Allraheilagasta Lijkama / 1. Cor. 1. Eñ sianū hvad Endurlausnareñ vor / hefur good Vmskipte giørt og a nya Testamentesins tijma / þar þeir tooku sitt Endurfæding-Sacramentum / med Beniū & Bloodvokū / þar tokū vier nyia Testamentesins Børn / vora Endurgietning / med lytellre Vatnsins Adreifingu / an allra Harmkvæla. Hvar vegi / vier eigum ad þeckia & þacka Guds linkyndasamt epterlæte & ættū þvi ad elska Skijrn vora þss meir / hvøria eirn af Lærefedrunū kall' Fadm & Koss Christi. Hier kañ einhver ad spyria & seigia / hvad kom til þss / ad Jesus liet umskiera sig / so § oñur Børn a attunda Deige? Munde hñ nockud þurfa þss vid? Ney / aungvañeigeñ / þviad Vmskurnar Sacramented / var gefed alleinasta þeim Syndugu / sem forþienad hørfdu Guds Reide / & eilijfañ Dauda. Eñ sinum til / nu hefur Christur aungva Synd giørt / þvi aldrei hefur vered funden Flæd i hñs blessada Muñe / so sem Esaias seiger / 53. Þar med var hñ og so Herra yfer Løgmalenu / heldur eru þar til nockrar adrar sierlegar Ordsaker.

Su fyrsta Ordsokeñ / hvar fyrer Christur villde umskierast / er / ad hñ giørde sig Løgmalenu undergiefeñ / uppa þ / hñ frelsade þa / sem under Løgmalenu voru / fra Løgmalsins Bølvan / Gal. 4.

Su oñur Ordsokeñ var / ad hñ þar med audsynde sig ad vera sañann Jsraelita / komeñ af Abrahams Sæde / og eirn riettañ Lim Safnadarens / hvør ed a þeim Døgum / þecktest af Vmskurnar Teiknenu.

Þridia Ordsokeñ hñs Vmskurnar var / ad hñ med þssu sijnu Allraheilagasta Bloode / § hñ úthellte hier i Dag / læknade oss sem af Syndunū vorum slegner & særder / fra Hvirfle & til Jlia / & fer Endurlausnaranū vorum hier ecke Olijka & einū goodū Læknismeistara / þviad þegar nock

ut er veykur edur siwkur i øllum Lijkamanū/ þa eru þr vaner ad taka þm̄ sama Mañe Blood/bæde a Høfdenu/so z lijka a hægra Armleggnum/ so ad fyrer Bloodtøkuna/ verde sa veyke z siwke/ þs̄ heilbrygdare z hraustare. Eñ siaum til/er ecke þsse nyfædde Jesus Høfud vort? Ja vissulega/hñ er Høfud Safnadarens/hñ er z so hægre Høndeñ vor/ eñ vier Limerner. Hier i Umskurneñe i Dag/er teked Blooded a Høfdenu z hægra Armleggnum vorum. Pad er a þm̄ Allraheilagasta Jesu Lijkama/uppa þ/ ad allur vor Syndumspillte Lijkame/ verde heilbrygdur z hreirn. Hier lijdur Skapareñ so ad Skiepnañ Endurleysest.

O hvilijkt Velgiørningur er þta? O hvad Oumrædeleg er þsse Elska Guds vid oss aumar Mañeskiur? Sie þar nu nockur hier a medal vor/s er i eirn edur añañ mata sturladur z særdur a siñe Saalu z Samvitsku/ hñ kome hier og rioode sig i Umskurnar Blooddropunum vors Hiartans Endurlausnara Jesu Christi. Rijker Kaupmeñ/þegar þr kaupa af ødrum myked Gots/ þa plaga þeir ecke ad betala strax uppa eirn Tijma alla Voruna/ heldur gialda þeir i fyrstu þridiung eda fioordung Verdsins/eñ hitt pad sem epter er betala þeir/ þegar Marked edur Kaupstefnañ skiedur aptur. Eins giørde Endurlausnareñ vor Jesus Christus/hñ kom i þeñañ Heim/uppa þ/hñ keypte oss med sijnu dyrmæta Bloode/fra eilijfre Glotun/z þar fyrer/leggr hñ hier strax i Umskurneñe siñe/ nockud af Verdenu ut/ sem er sitt Allraheilagasta Blood/so s til eins Pants/ ad hñ vilie seirna meir i Pijnuñe siñe/ giøra fullnægiu Betaling/ fyrer allar Veraldarennar Synder.

Fioorda Ordsøk Umskurnareñar Herrans Christi/ var su/ad hñ bevijsade sig ad vera riettañ z sañañ Mañ/eñ ecke eirn Anda/so s Postuleñ seiger/ Heb.2. Ad hñ hafe ecke teked Einglaña Natturu uppa sig/ heldur Abrahams Sæde. Af øllu þssu siañ vær/hvad snemma ad Endurlausnareñ vor hefr teked til ad giøra oz til gooda/s er/strax a þm̄ attunda Deige/ epter sijna Blessudu Fæding og Hingadburd/ hvar fyrer hønum sie eilijft Lof og Packer.

Añar Partureñ/ Er um Nafned JEsu.

VAR hans Nafn kallad JESVS/hvad ed kallad var af Einglenum/ et et. Med þvi ad Gud sialfur/gaf Abraham añad Nafn/ eñ hñ hafde ædur haft/Gen. 17. Þa tooku Gydingar þa Sidvenin þadañ/ad þeir gæfu Børnum sijnum Nøfn / under eins og þau voru Vmskoreñ/a ættunda Deige/epter þeirra Fæding / og kienndu allt þta samañ vid Skickun Gydinga Lydsins/um Heite og Nafngiøf HErrans Christi. Eñ þ bar a millum/ad þar Gydinga Børn feingu sijn Nøfn hier a Jørdu/af Møñū gieseñ/þar fieck JEsus sitt Nafn a Himnum/ uppe i þeirre himnesku Rædstofuñe heilagrar Þreñingar. Þetta blessada JESV Nafn/ er eitt dyrmætt Nafn / þvi þ merker Sæluhialpara/ Endurlausnara ⁊ Frelsara. Eñ hvad vantar þa a ? Þegar vier erum frelsader fra øllu Jllu/þegar vier erum endurleyster fra eilijfū Dauda ⁊ Sañarlega/er eckert dyrmætara eñ Frelsed/Ja/ þ eilijfa Frelsed. Eckert dyrmætara eñ Sæluhialpeñ/Ja/su eilijfa Sæluhialpeñ. Þetta Nafn/ er eitt Nadarfullt Nafn. Kongar ⁊ Stoorherrar læta kalla sig hina allra Næduguslu/ eñ þar er stundum lijtel edur eingeñ Renta med Nafne. Eñ JEsus Endurlausnareñ vor/hñ er sa riette Nædarbruñureñ/af hvers Fyllingu vier høfū aller feinged Næd fyrer Næd. Þetta Nafn ed eiga aller sem JEsum elska/ ⁊ hñs Nædar vilia niotande verda / ad iñskrifa a Hiarta sitt/med þvi raudlita Bleke / Herrans JEsu Christi blessada Bloods/so vier gleymum þvi alldrei/hvørke i Lijfe nie Dauda. Hondeñ/med hvørre vær skulum þ skrifa/skal vera H. Ande/sem kallast Fingur Guds. Peñeñ a ad vera soñ Trw/Rom. 3. Þeir H. Christneñar Lærefedur/hafa so hiartanlega gladt sig/ ⁊ forlistad/ i Vmþeinkingu ⁊ heilagre Jhugan þessa Nafnsins / ad þeir hafa sagt / þad være Fegurdar Saungur i Eyrunū/Humang a Tunguñe/⁊ Fagnadar Lystíng fyrer Hugskots Augunum.

Hugleidum nu framveigis/hvørsu vijdt ⁊ breydt/þetta blessada JEsu Nafn rættekur. Endurlausnaranum vorum var þetta Nafn þrisvarsiñum giefed. Fyrst ædur eñ hñ var gieteñ i Moodurlijfe/Luc. 2. Þar næst a sialfre Giefnadarstunduñe hñs/Luc. 1. Og i þridia lage/a Vmskurnardeigenum hñs/ hvar med ovijsad var / ad þetta blessada Nafned

skylde

fylde til Gagns ⁊ Gooda koma / bæde þeim sem fyrer hñ høfdu lifad/ a fyrsta Heimsins Alldre / so og eirneñ þeim sem lifdu a Tijma hans Hiervistar/ ⁊ ecke sijdst þeim sem sijdañ/ epter hñs synelega Vmgeinge hier i Heime lifad hafa/ ⁊ lifa allt til Heimsins Enda/so ad Postuleñ seiger riettelega/ad JEsus med sijnu kroptugu Nafne/sie samur vid sig i Giær/i Dag/ ⁊ ad Eilijfu/Ebr. 13.

Þesse Kraptur JEsu Nafns/nær til allra Riettrwadra/þeim til eilijfrar Sæluhialpar. Eñ til Diøflaña/ ⁊ añara Oguđlegra/ til eilijfrar Skielfingar. Þviad i Nafne JEsu skulu ell Knie sig beygia / bæde a Himne/a Jørdu ⁊ i Helvijte/ Phil. 2. Þetta JEsu Nafn/ blessar oss i Iñgaungu vorre til þessa Lijfs /og þ riett i sialfre Skijrneñe. Þad blessar oss a øllum vorum Hiervistardøgum/ ⁊ einkum a vorum Burtferdardeige/ og ad Skilnade vid þeñañ Heim.

Vm Jacob Forfødur er þad lesed/ Gen. 28. Ad þegar hñ flwde ꝼ sijnū Broodur Esau i Mesopotamiam/þa vard hñ Nættstaddur a Veigenum/ i einu Platze/sem sijdañ kalladest Bethel/ ⁊ sem hñ lagde sig til Svefns/ þa took hñ eirn Stein / ⁊ liet under sitt Høfud/yfer hvøriū Steine hñ svaf so vært/ad hñ sa i Draumæ eirn Stiga uppreistañ til Himna/ og a efra Stiga Endanum/ sa hñ Gud/ og Guds Eingla upp og nidur fara um Stigañ. Þesse Draumur rætest a oss øllum Riettrwudum Christnum Møñum / ef vær tøkum Jesu Nafn/ ⁊ leggium under vort Høfud/ þa sieū vier midt i Daudanum / Veigeñ til Himnaña/og kuñū hæglega med Einglaña fylgd ad komast til vors Himneska Fødurs/ ⁊ heyra þessa hñs Raust/ad hñ vilie blessa oss/ þad verdur oss eirn vakande og blessadur Draumur. J þessu blessada Nafnenu/ høfū vier alla Blessan/ hvad eg vil wt af lioosum Ritningareñar Ordum stuttlega bevijsa.

Fyrst høfum vier i þvi Syndaña Fyrergiefning/so sem S. Petur vottar/ seigiande. Þessū Jesu bera aller Spameñ Vitne/ ad hvørier hellst sem a hñs Nafn trwa/ skule faa Syndaña Fyrergiefning/ Act. 10. Þetta er ecke lijtelsverdur Velgiørningur. Sæler eru þeir seiger David/ Ps. 32. Hvørium Syndernar eru fyrergiefnar/ ⁊ Misgiørdernar eru ecke tilreiknadar.

Þar

Þar næst høfū vier i þſſu Jeſu Nafne/ Frid ꝛ Rooſeme Samvitſk-unar/ ſo ſem þar ſtendur ſkrifad/ Rom. 5. Med þvi vier erum Riett-lꝛter ordner/ høfū vier Frid vid Gud i vorū Herra Jeſu Chriſto.

J þridia lage/ høfum vier i þeſſu ſæta ſta Jeſu Nafne/ Saluhialp-ena/ ſo ſem Eingellen̄ vottar/ ad hn̄ mune ſitt Folk Saluhølped giø-ra/ ꝛ hvør ſ̄ þta Nafn Drottens akallar/ mun hoolpen̄ verda/ Joel 2.

Þa er en̄ i fioorda lage Arfleyfdar Riettuꝛen̄/ ſem vier faum af þſſu Jeſu Nafne/ um hvørn Johan̄es vottar/ 1. Cap. ſeigiande/ ad Gud hafe gefed þm̄ ølū Magt/ Guds Børnū ad verda/ ſ̄ a hn̄s Nafn trwa.

J fimta mata/ ſtendur oſſ þ Gagn af Jeſu Nafne/ ad vier getum med þvi wtdrifed Dioflana/ ecke alleinaſta fra ødrum/ helldur og ſo fra oſſ ſialfū. J miꝼnu Nafne/ ſkulud þier Diøfla wtreka/ ſeiger Endur-lauſnaren̄ vor Jeſus ſialfur/ Marc. 16. Og Læreſveinarner ſem wt voru ſender ad predika/ hrooſudu þvi fyrer Herranum Chriſto/ ad i hn̄s Nafne/ hefdu Diøflarner ſialfer orded ad flyia/ og hlyda ſier.

Þad ſiøtta Gagn af Jeſu Nafne/ er Bænheyrſlan̄ vor/ þar liggur ecke lited a/ ad Madur verde bænheyrdur af Gude/ ſtrax ſem hn̄ bidr hn̄. Nu ſeiger Endurlauſnaren̄ vor ſialfur/ ſa Eilijfe San̄leiks Mun̄ur/ ad hvørs vier bidium Fødurenn i ſijnu Nafne/ þad ſkulum vier fa/ hier ofan̄ a leggur hn̄ tvøfaldan̄ Eid/ og tvøfalldt Fyrerheit/ ſo þ er omøgu-legt ad þ kun̄e ad bregdaſt. Hier hlyt eg ad hroopa upp med Paale Poſt-ula/ ꝛ ſeigia. O hvillijk Dypt Audæfan̄a/ og Spekenn̄ar/ er i þeſſu ſæta og ſignada JEſu Nafne/ oſſ Møn̄unum gefen̄. Sied þvi ꝛ ſmack-ed/ hvad ſætur ad Jeſus er/ bæde i ſialfū ſier/ og i ſijnu bleſſada Naf-ne. Sæler eru aller þeir ſem a hn̄ trwa. Þeſſarar ſømu Sælu/ oſka eg ydur og mier/ og øllum þeim Søfnude ſem i JEſu Chriſto er/ i þſſu hn̄s ſama Nafne/ A M E N.

Sun̄udagen̄ næſtan̄ epter Attadag.

Evangelium/ Matth. 2.

EN þa þeir voru i burt farner/ Sia/ ad Eingell Drottens vitradest Joseph i Draume/ z sagde/ Statt upp/ og tak Barned og Moodur þess til þijn/ z fly i Egyptaland/ z ver þar allt þangad til eg seige þier/ þviad þ er epterkomande/ ad Herodes mun leita Barns sins/ ad fyrerfara þvi. Og hn̄ stood upp/ took Barned og Moodur þess til sijn um Noott. og foor i Egyptaland/ z var þar allt til Dauda Herodis/ So þad uppfylltest hvad sagt er af Drottne fyrer Spamanñ/ er seiger. Af Egyptalande kallade eg Son minn.

Exordium.

VJer lesum i Exodi Bookar 2. Cap. Ad þegar sa hardz.duge Kongur Pharao / bijfalade ad myrda øll Sveinbørn þeirra Ebreska/ þa hafe Mooder Mosis þ til bragds teked / þa hun sa sier eckert Raadrwm og Fære/ odruckſe ad koma þessū sijnum Syne undan̄/ ad hun giørde eitt lijted Kistelkorn/ af Reyr/ z bræd de þ utan̄ med Bike/ z lagde Sveinen̄ þar i/ liet sijdan̄ Kistelen̄ i Sefed vid Aarbackan̄. Med hvøriu Moodurennar Raade/ z Uppafiñingu/ ad Moses vard ecke alleinasta/ fyrer Guds dæsamlega Hiolp z Tilsioon / fra Daudanum frelstur/ i þ sin̄/ heldur z eirnen̄/ giørdest hn̄ þar epter Leidtoge Israels Folks / z færde þ wt af Egyptalande / so sem þar um maa framar lesa i somu Book.

Þesse Historia/ var ein auglioos Fyrermyndan/ uppa Gudurlat sinaran̄ vorn JEsum Christum. Fyrst i þeñ maato/ ad lijka sem Moses / var ecke alleinasta þar til skickadur/ ad stiorna Israels Folki/ med Løgum z Riette/ z undervijsa þvi og kien̄a/ heldur og so ad frelsa þ / og wtleida fra þeim Egyptska Þrældoome. Eins lijka kom Jesus/ ecke eirungis til þess/ hingad i þen̄an̄ Heim/ ad kun̄giøra oss Guds eself Raad og Vilia/ um vora Saaluhialp. Heldur ad hn̄ leyste oss fra þeim helvijska Þræl doome. Þar næst/ so sem þ / ad Diøfullen̄ kom Pharaoni til þess/ ad sitia epter Lijfe Mosis/ strax þa hn̄ var fæddur/ so hindrud yrde Utleid-

 sla

sla og Frelse Israels Folks af Egyptalande. Eins giørde eñ nu / sa helvijske Ovinur / þa Christur var fæddur / þa kom hñ Herodi til / ad stunda epter hũs Life / so hñ giæte hindrad þ / sem hñ visse oss Mönnum la mest a / sem var Endurlausnar Verked vort. J þridia lage / so sem þ Moses vard furdanlega / og dasamlega frelsadur med Life / af Hende Pharaonis / þar oll suñur Sveinbørn þeirra Ebresku urdu ad deya. Eins var og so vor blessade Endurlausnare Jesus / frelsadur af Hende þess grim̃a og bloodgyruga Herodis Kongs / þar hñ vard ad flyia i Egyptaland / hvar hñ nockra stund dvaldest og uppolst / so sem Moses hia Pharaonis Dootkur. Um þeñañ Flootta Drottens vors Jesu Christi / sem hñ vard uppa sig vorra vegna ad taka / vilium vier høndla i þetta siñ / hid stuttlegasta. Sa goode H. Ande / hialpe oss hier til med siñe Nad / so þ verde Gude til Lofs & Dyrdar / eñ oss til Uppvakningar & Sæluhialpar / þad heyre Gud i Jesu Nafne / Amen.

FYrst er oss athugande / a hvørium Tijma ad Drotteñ vor Jesus Christus / hafe orded ad flyia i Egyptaland / þad seiger Textiñ oss / ad þad hafe vered epter þad / ad þr Austurvegs Vitringar voru i burtu geingner & buner ad offra þessum nyfædda Kongenum siñar Giafer / Gulle Reykelse & Myrru. Joseph & Maria voru bæde fatæk / & hefdu ecke neitt / þad þau kyñe fyrer sig ad leggia & Barned / a Veigenum / eñ Reysañ sem þau ættu fyrer Hende / var bæde laung & ørdug / þess vegna sier sialfur Gud þeim fyrer Neste / & Fararbeina uppa Veigeñ / & lætur þau ecke fyrre af stad fara med Barned / eñ Austurvegs Vitringarner hafa offrad & gefed þvi siñar Gafur / med hvorium ad þau kuñu bæde ad biarga sier & Barnenu / a þessare siñe mædusømu Reysu.

Og er þetta ein stoor Huggun / fyrer alla Sorgfulla og Munadarlausa / ad Drotteñ Gud vill sialfur forsorga þa / & gefa þeim þad þeir vidþurfa til þessa Lifsuppheldis. Jaa / hñ er so trur / ad hñ lætur øngvañ reindañ edur freistadañ verda / fram̃ yfer Megn / 1. Cor. 10.

Þar næst er oss adgiætande / af hvers Radum & Aeggian / Joseph & Maria hafe teked þetta Omak uppa sig / ad flyia i Egyptaland. Ecke toku þau þ hia sialfum sier / heldur giørdu þau þad / epter Avijsan & Til-

sogn

søgn Guds Eingels/hver sendur var til Josephs/ad seigia hønū þetta fyrer i Draume. Hvar af oss stendur su Huggun/ ad Drottenn er jafnañ nælægur þeim sem hñ ottast/hvort sem þeir eru heldur sofande edur vakande. Hvad vijda lesum vær i heilagre Ritningu / ad Guds Einglar hafe komed/ & birst Guds Børnum i Svefne : Sofande var Jacob Forfader / þa hñ sa Eingla Guds upp & nidur farande um Stigañ/ Gen. 28. J Svefne kom Eingell Drottens til Eliam/ þa hñ lá undir Eykeñe/ 1. Reg. 19. Og til Peturs þa hñ svaf i Fangelsens hyrsenu/ a millum Vardhalldsmañaña/ Act. 12. Eins lijka koma eñ nu i Dag Einglarner til Guds Barna/ þegar þau eru sofande/ þ er/ þa þau ugger sem sijst/ & þau eru sem o varust um sig/ þa eru Einglarner þeir þionustusømu Andar/ þeim sem allra nalægaster / Heb. 1.

Framveigis stendur so i Textanum. STatt Upp Og Tak Barned Og Moodur Þess Til Þijn / Og Fly J Egyptaland. Þesse Ord Eingelsins /eru øll full Lærdooms & Uppfrædingar/ þvi skulum vier þau vandlega yfervega & ad þeim giæta.

Fyrst er oss hier merkiande/ ad ecke befalar Eingelleñ Joseph/ ad taka med sier uppa Reysuna/ Gull/ Sylfur edur adra Hiegomlega Hlute/ heldur seiger hñ/ad hañ skule taka Barned med/ þañ dyrmæta Fiesiooden/ hvørs øngver þeir meiga an vera/sem vel & farsællega vilia byria & wenda sijna Reysu/ þvi þo vier hefum ecker t añad med oss / þa erum vier þo samt holpner / þa vier høfum Jesum vorn i Fylgd & För med oss/ epter þvi sem David ad Orde kiemst. Þa eg hefe þig Drottiñ/ þa hirde eg hverke um Himen nie Jord/ Psalm. 73. Þegar i Ritninguñe verdur gieted Flootta Forfedraña /edur añara/ þa stendur þar / ad þeir hafe med sier teked Kvinur sijnar & Børn/ & er þ hier vel athugande/ ad þar sem um þvilijkt Efne verdur talad / þa er alltiafnt fyrst gieted Mædraña/ & sijdañ Barnaña/ so sem heyra maa / af Ordum Forfødurs sins Jacobs/ hvør ed so sagde til sijns Mægs Labans. Gief mier mijnar Kvinur & Børn/ hvar fyrer eg hefe þionad þier/ Gen. 30. Jtem/ J ødrum stad stendur/ad hñ hafe uppstaded um Nootteria/ & teked badar sijnar Ecta Kvinur/ & þær tvær Ambatter/ & sijn elleftu Børn/ og

 ferdast.

þerdaſt. Sama verdur ꝛ ſo um Moſen leſed/ Exo. 4. Eñ a aňañ hatt talar Eingelleñ hier til Joſephs. Nañ nefner fyrſt Barned / ꝛ ſijdañ Moodurena/ ecke ſeiger hñ ſo. Tak þu Moodurena ꝛ Barned mz þier/ heldur/ Tak þu Barned og Moodurena. Hvar med hñ vill audſyna/ad þta bleſſada ꝛ nyfædda Barn/ſie langtum ædra ꝛ ypparlegra eñ Maria/ edur adrer Meñ/þvi þ var bæde heñar/ ꝛ vor allra Saluhialpare og Grædare.

Þa er oſſ ꝛ eirneñ athugande/ af Ordum Eingelſins/ ad hañ ſeiger ecke til Joſephs/ Tak þitt Barn/ heldur kiemſt hañ ſo einfaldlega ad Orde/ ꝛ ſeiger. Tak þu Barned/ Audſynande þar med/ ad ecke være Joſeph riettur edur Natturlegur Fader Herrans Chriſti/ heldur være hñ ad eins/ hñs Fooſturfader/ſettur til þeſſ/ad giæta ad hönū/ a hñs Signudu Vngdoms Arum/ ꝛ Vpp vaxtar Tijma. So er hier þa Meining i hvöriu ꝛ einu Orde Eingelſins/ſem hañ talar.

Framveigis verdur hier i Gudſpiallenu/gieted Stadarins/til hvörs ad þau/ Joſeph ꝛ Maria ætttu ad flyia/ med þetta bleſſada Barned/ epter Guds æſettu Raade ꝛ Vilia/ ſem var i Egyptaland. Þo þetta Land være ædur fyrre a Dögum Forfedurſens Joſephs/ eitt mągiætt ꝛ gott Rijke/ ꝛ þar geinge þa vel fram̄ og ſkickanlega/ einer og adrer Hluter/ ſo ſem leſa ma/ bæde i Geneſis Book og Davids Pſalmum. Þa ſamt ſem ædur/ votta Hiſtoriu ſkrifarar/ad þ hafe ſijdar þar epter/ſpillſt ꝛ fordiarfaſt/ bæde med Hardydge/ Afgudadyrkan/ꝛ ödrum marghattudum Syndum ꝛ Glæpum/ſem þar iñe drygder voru. Eñ hvörneñ ſem þetta var a ſig komed/ þa fordaſt þo ecke Jeſus Endurlauſnare vor/þangad ad flyia undañ ſijnum Ovinum. Hier af ſiaum vier/ ad þo ad ein ꝛ öñur Þiood edur Folk/ſie alldrei ſo Ogudlegt/þa vill þo Drottꝭñ ecke öldunges yfergiefa þ/ heldur lætur hañ þvi framboodna verda ſijna Naad/ og vill ſialfur koma og vera þvi nalægur/ ſo framt ſem þad vill Jdraſt ſiña Synda/og ſnwa ſier til Guds. Hvad Ogudleger og vonder voru þeir ſem lifdu fyrer Flooded/ſamt ſ ædur/ ſende DRottꝭñ þañ Rietlætiſins Predikara Noa til þeirra/ꝛ liet undervijſa þm̄/ef ſkie mætte/ þeir hefde viliad ſia ad ſier. Ogudleger voru

þeir

þeir i Sodoma. Ogudleger þeir i Ninive. Þo villde Gud ecke/ ad þeir skyldu fyrerfaraſt/epter þvi ſem hn̄ ſialfur ſeiger/Ezech.33. Cap. Eg vil ecke Dauda þeſſ Synduga. Neldur ſende hn̄ þeim Jonam Spaman̄/ og liet hn̄ ſeigia þeim til ſin̄a Synda.

Sialfur Endurlauſnaren̄ vor Jeſus / kiemur hier til Egyptalands Jn̄byggiara/og er hia þeim. So þar finſt traudlega þad Land/ edur ſo vond ꝛ ogudleg Þiod/ad þar ſie ecke einhvor ſa/ſem Nerran̄ Jeſus vill hia giſta.

Nier af meiga aller þeir ſier Nuggun taka/ſem Verellden̄ hatar/ꝛ er i moote/ad þo þr ſieu wtrekner/ꝛ burtu flæmder/fra ſin̄ū eigen̄ Odulum/ꝛ lijka vel af ſin̄u Fødurlande/þa vill þo Gud ſialfr/ ſia þm̄ fyrer Samaſtad/hvar þeir meige med Fride in̄e bwa og byggia. Siaum til/hvad daſamlega Gud vardveitte Joſeph / þegar hn̄s Brædur ſeldu hn̄ i framande Man̄a Nendur. Nan̄ gaf hønum fyrſt Viſt og Veru i Potiphars Nwſe/og upphoof hn̄ ſijdan̄/ til eins mikels hattar Nofdingia i Egyptalande. Furdanlega frelſade Gud Moſen/af Nende Pharaonis/ Exod.2. David af Nende Sauls Kongs/1.Sam.23. Eliam Spaman̄ undan̄ Ofſokn þeirrar ogudlegu Jeſſabel/1.Reg.19 Og gaf øllum þm̄ um ſijder goodan̄ Samaſtad/ſem þeir mattu uggalauſt i vera/fyrer ſin̄ū Ovinum. Eins hefur Gud en̄ nu i Dag/ noog Raad til/ad vernda og vardveita þa ſem hn̄ otkaſt.

Þad er ſkrifad um eirn Byſkup/ad Nafne Felix/ ad þegar hn̄s Oviner ſooktu epter hønum/og villdu myrda hn̄/fyrer Lærdoom ſin̄/ſem han̄ kiende/þa hafe hn̄ flwed undan̄ þeim/og geymt ſig i litlu Skote/ hia einum Mwr / En̄ af ſierlegre Guds Tilſiā / þa hafe ein Konguloo komed/ og ofed Vef ſin̄ þar fyrer framan̄/ſem Byſkupen̄ var in̄e/ ſo þegar hn̄s Oviner/ſem leitudu epter hønum/geingu þar fram̄ hia / þa ſaau þeir hn̄ ecke/ meintu og eirnen̄ þar aungvan̄ in̄e vera/ſem ein Kongulo hefde fyrer utan̄ ofed. Þeſſe/ og øn̄ur þvilijk Dæme / hvernen̄ Gud hafe daſamlega geymt ſijna/ fyrer Ofſokn og Yfergange ogudlegra Man̄a/fin̄aſt otal/ef nockur vill þau uppleita.

Þeſſu næſt ſeiger Eingellen̄ Joſeph fyrer/ hvørſu leinge han̄ ſkule vera

vera i þessare sinne Vtlegd/i Egyptalande/sem er/ þangad til hann tilseiger honum sialfur. Hvar af ráda má / ad ecke átte þesse Vtlegdar Tijme Endurlausnarans vors/alla Æfe ad vara / helldur um stundar sakir. Enn hvørsu leinge eda skamma stund hann hafe þar dvaled / vardar oss ecke um ad vita. Alleinasta vilium vier forundra oss uppa/og dádst ad þvi/hvørsu Gud hann høndlar nægdarsamlega og fødurlega vid sijn elskuleg Børn/ i þvi / ad hann leggur þeim alldrei þann Kross edur Mootgang uppa/ad hann láte ecke iafnframt med fylgia / Lækningena og Bootena. Hvad miøg meinar þu/ad þ hafe mátt særa Hiarta Josephs og Mariu/þa þau urdu ad víkia i burt wr sijnu Fødurlande / i Egyptaland ? Þegar þau urdu ad fara fra Musterenu/i hvørt þau hafa iafnlega geinged/til þess/ad heyra og siá a Guds Þionustugiørd/ og giøra sijnar Bæner/Ja/þegar þau hlutu ad skilia vid sijna Frændur/Vine og Náunga/ og allt annad sem Gud hafde þeim gefed og lánad / enn fara apftur til okunnugs Folks/sem var otrwtt/hreckvijst/hardudugt og þ allra mest var/ ad þ hafde ecke sømu Trwarbrøgd/og þau. Þetta allt hefde mátt falla Foreldrunum Herrans Christi so þungt / ad þau hefde ecke vitad hvad þau skyldu af sier giøra/edur til bragds taka/hefde Eingellenn ecke sialfur lagt til Huggunena / seigiande. Vertu þar þangad Til Eg Seige Þier. Þad er/ sem hann hefde so sagt og talad. Vertu okvijdenn Joseph/ þad skal vera Stund/enn eingenn Æfe / sem þu skalt vera i þessare þinne Vtlegd / i Egyptalande. Eg vil leida þig þadann aptur / þegar þar er Tijme til komenn/so hvørke skal þig uppa saka / ecke heldur Barned/ nie Mariu Moodur þess. Verum þar fyrer okvijdner/og treystum Gude stadfastlega/i øllum Raunum og Mootgange/þviad ef Drottenn deyder/þa mun hann og so/ a sijnum Tijma lijfga aptur/1. Sam. 2. Ef hann leggur Þunga nockurn a oss/ þa mun hann og eirnenn hialpa oss til ad bera hann/ Psalm. 68.

Þar næst lærum vier þad hier/ ad eingenn gietur komest/ edur sig lausann feinged/ wr Krossburdarens Skoola/ fyrr enn Gud vill hann sialfur þadann wtleida. Joseph fieck ad sønnu Fyrerheit/ þad hann skyllde apturkoma wr sinne Vtlegd og Raunum/enn þo ecke fyrre/enn þad Gud liete seig

ia hønum sialfur til/ hvad hñ liet sier nægia. Eins skulum vier vita/ ad þui er vared fyrer oss/ sie so/ ad oss salle uppa længvarande Sootter z Siukdoomar. Sieum vier hnepter i ækleg̃d edur Fangelse/ þa eigum vier ecke ad leita oss oleifelegra Medala/ til ad komast þar fra fyrer Tijmañ/ heldur eigum vier epter Ordum Eingelsins/ ad bijda þangad til sialfur Gud vill oss frelsa/ og þadañ æt leida. Þvi hñ er sa sem telur øll vor Hofudhaar/ Math. 10. Og vorer Tijmar standa i hñs Hende/ Psalm. 31. Þar fyrer/ ef Drottenn tefur vid/ þa bijd þu epter hønū/ þui komande mun hñ koma og ecke tefia/ seiger Spaamadureñ Hab. 2.

Nu vilium vier heyra/ fyrer hvoria Ordsøk/ ad þau Joseph z Maria/ urdu ad flyia med Barned Jesum i Egyptaland. Þad seiger Eingelleñ hier i Gudspiallenu augliooslega/ þviad/ (seiger hañ) HERODes mun leita Barnsens/ og fyrerfara þvi. Þad hef2 vered Dioffulsens Vane z Vijsa alla tijma ad offsækia z bera sig ad koma af Døgum/ þeim sem hñ hefur vitad ad Gude munde verda þeckaster/ og hans Christne til mestu og bestu Vppbyggingar/ so sem ad hñ giorde vorum fyrsta Fodur Adam/ eirneñ Moise/ og nu Endurlausnaranum vorum Jesu Christo. Ecke took Diøfulleñ og Heimureñ seint til þess/ ad offsækia þetta blessada Lambed Guds. Strax i fyrstuñe/ þegar hñ ætte ad fædast hingad i Heimeñ/ þa fieck hñs Mooder hvørge iñe. Epter Fædingena/ leitade sa griñe Tyrañe Herodes/ epter ad myrda hñ/ og so gieck fram epter øll hñs Æfe/ allt þangad til/ ad hñ um siđer vard ad lijda sara Kvøl og forsmaanarlegañ Dauda vorra vegna. Eñ sia þu til hver neñ Herodi luckadest þetta sitt Aform/ þegar hñ sender sijna Strijdsmeñ æt ad myrda Barned Jesum/ þa fiña þeir þad hvørge. So kañ Gud/ sa sem alla Hlute fyrer veit/ dasamlega ad frelsa sijna. So læt2 DrottennRaad þeirra Dauðlegu til Skamar og einskis verda/ epter þvi sem David seiger. Hañ sem bijr a Himnum/ hlær ad þeim/ z Drottenn hæder ad þeim/ Ps. 2. Og Esaias seiger. Alyckted eina Raadagiord/ z þar verde þo eckert af/ hafed Samtok/ eñ þad hafe þo aungvañ Stad.

J sijdasta lage/ er oss hier adgiætande/ hvørneñ Joseph tekur þessare Eingelsins Tilsøgn z skipan. Hier um tal^v Gudspiallamadureñ seigiande.

Og hñ stood upp/ took Barned z Moodur þſſ til ſyn um Nott/ z foor i EGYPTAland/ etc. etc. Þeſſe Nlydne og Audſveipne Joſeps/ er mykels Lofs verd/ hñ ſtaldrar ecke vid/ þa Eingelleñ talar til hañs/ hñ talar ecke eitt Ord hier a moote/ ecke ſeiger hñ ſo/ hvad kiemur þad Barn vid mig? Ecke er eg Fader þeſſ/ Þvi ſkylde eg viña þad þyrer þ/ ad þlyia aþ mÿnu Fødurlande/ z i okuñuga Stade? Þvi ſkylde eg taka Reids Kongſins uppa mig? Þvilÿkt Motmæle heþur Joſeph ecke/ heldur tekur hañ ſtrax Barned z Mariam med ſier/ og þer aþ ſtad.

Hier af ſkulum vier þad læra/ ad Nlydneñ er Gude eirn þacknæmur z Giedfeldur Nlutur. Nuxum þar fyrer/ z aſtundum aþ þremſta Megne/ ad giøra þ ſem Gud bÿdur oſſ z ſkipar i ſÿnu H. Orde/ ſo vill hañ gieþa oſſ allsſkonar Bleſſan/ Andlega og Lÿkamlega/ epter þvi ſem þar ſtendur Deuteronomÿ Book. 28. Ef þu ert Drottens Guds þÿns Rauſt hlÿdugur/ ſo þu heldur og giører oll hñs Bodord/ þa muntu vera Bleſſadur i Borgeñe/ Bleſſadur a Akreñu/ Bleſſadur mun vera Avextur þÿns Kvidar. Þeſſa Bleſſanena ad þaa og ødlaſt/ þyrſt hier i Nærdarttÿkenu/ eñ ſÿdar meir eilÿþa z Oþriotanlega/ i þvi okomna Lÿfenu/ þ veite oſſ Gud Fader i Naþne ſÿns elſkulega Sonar Jeſu Chriſti/ hvoriñ ſie Dyrd og Lof ad eilÿþu/ Amen/ Amen.

A Þrettanda Dag Joola.

Evangelium/ Matth. 2.

ÞÆR ed JEſus var þæddur i Betlehem a Gydingalande/ a Døgum Herodis Konungs/ ſiaa þu/ þa komu Vitringar af Auſturalþu/ til Jeruſalem/ z ſøgdu/ hvar er ſa Nyfædde Konungur Gydinga? Þviad vier høþum ſied hñs Stiørnu i Auſturveige/ z eruñ komner ad tilbidia hñ. Eñ er Herodes Kongur heyrde þad/ ſkielþdeſt hñ/ z oll Jeruſalem med honum. Og hñ liet ſamañſafna øllum Kieñemañа Hoþdingium og Skripilærdum Lÿdſins/ og forheyrde af þeim/ hvar Chriſtur ſkylde þædaſt. Eñ þeir ſøgdu honum.

honum. J Bethlehem a Gydingalande. Þviad so er skrifad fyrer Spamannenn/ Og þu Bethlehem a Gydinga Lande/ ert ongvanneigenn hin minsta a medal Hofdingia Juda/ þviad af þier mun koma Hertoge sa / ed stiorna skal yfer mitt Folk Jsrael. Þa kallade Herodes Vitringana heimuglega til sÿn/og spurde þa innelega ad/a hvorium Tÿma/þad Stiarnann hefde byrst þeim / og vÿsade þeim til Bethlehem/og sagde/ fare þier/og spyried vandlega ad Sveinenum/og nær þier finned hann / þa kunngiored mier þad aptur / so eg kome eirnenn ad tilbidia hann. Sem þeir hofdu nu hlÿdt Konungenum / foru þeir af stad. Og sia þu/ad Stiarnann sem þeir hefdu sied i Austurælfu/ gieck framme fyrer þeim/allt þar til hun kom og stood þar uppe yfer/ hvar ed Barned var. Enn er þeir sau Stiornuna / glodduſt þeir af myklum Fagnade / og giengu i Hwsed inn / og fundu þar Barned med Mariu Moodur þess/fiellu framm/og tilbædu þad. Og ad upploknum sÿnum Fiærsioodum/ offrudu þeir þvi Giafer/Gulle/Reykelse og Myrru. Og feingu Avÿsan i Svefne/ad þeir kiæme ecke aptur til Herodem/ og foru so annann Veg aptur i sitt Land.

Exordium.

J Fyrre Bookar Konganna/ 10. Lesum vier um Drottningena af Arabia/ ad þa hun hafde heyrt Rykte Salomonis / vt af Nafnenu Drottens/þa hafe hun fared a hÿns Fund/med myklum Flock/med Vlfvoldum/sem bæru Jurter/myked Gull & dyrmæta Steina/þess Erendis/ad hun i Sanleika mætte sia & reyna/ hvert þad være allt satt / sem hun hefde um Kongenn og hÿns Speke heyrt sagt og talad. Nu sem hun i Raun riettre/ reynde og fornerkte/ ad hvilikur Vÿsdoomur/ Magt og Herlegheit/ voru Kongenum Salomone tillogd og lærud / þa gietur hun ecke leingur Orda bundest/ heldur tekur so til Maals/og seiger til Kongsins. Lofadur vere Drottenn þinn Gud / sem hefur Lÿst til þÿn / ad hann hefur sett þig uppa Jsraels Stool/ad þu skyldur halda Dooma & Riettinde. Og hun gaf Kong-

enum hundrad og tuttugu Centener Gulls / og mörg margar kostulegar Jurter / og dyrdlega Gimsteina. Þetta er nu ein agiæt ꝛ kostuleg Fyrermyndan uppa þetta heilaga Evangelium / sem i Dag verdur framsett / um þa þria Austurvegs Vitringa / hvørier ed jafnskiott / og þeir hofdu vijsser orded (fyrer Stiørnuna sem þm̄ byrtest i Austurveige) um Fædingena Messiæ / epter hvørium þeir høfdu leinge þreyd / þa reysa þeir af stad / þess Erendis / ad sia hn̄ ꝛ tilbidia / ꝛ ecke læta þeir sig fra þessare mædusømu Reysu fæla / hverke Vegaleingd nie Nættur neinar / lin̄a ꝛ ecke heldur fyrre / en̄ þeir fin̄a þen̄an nyfædda Kongen̄ Gydinga / ꝛ ad hon̄u so fundnum / tilbidia þeir hn̄ / og offra hønum Fiesiod / Gulle / Reykelse ꝛ Myrru. Mooclijka ꝛ Drottningen̄ af Arabia / giørde vid Kongen̄ Salomonem.

Og vilium vier hidstuttlegasta yfervega fra heilaga Evangelium / Og af þvi sem ødrum fleyrū / oss einfalldan̄ Lærdoom / Huggun og Aminning taka. Hvar til oss hialpe Gud / i Jesu Nafne /

AMEN.

I Upphafe Gudspiallsins stendur. Nær JEsus var fæddur i Bethlehem a Gydingalande / a Døgum Herodis Konungs / þa komu Vitringar wr Austurælfu til Jerusalem / etc.

Þar eru adskilianlegar Meiningar / hvørier þesser hafe vered / sem komu wr Austurælfu / med Gull / Reykelse ꝛ Myrru / a þrettanda Deige / ad tilbidia Barned JEsum. Sumer kalla þa Konga / en̄ sumer Vitringa edur vijsa Men̄. An Efa hafa þeir vijser Men̄ vered / þar þeir af Stiørnun̄e / sem undan̄ þm̄ gieck / vissu þ / ad Jesus var fæddur / þvi þar er underkomen̄ sa riette Vijsdoomur / ad Men̄ þeckie Gud / ꝛ þan̄ wtsenda Jesum Christum / Joh. 17. Allur Veraldaren̄ar Vijsdoomur / er ecke utan Heimska ꝛ Hiegome. En̄ þ / ad koma til Jesum / ad falla a Knie fyrer Jesu / Ja / ad lofa ꝛ tilbidia Jesum / þad er sa riette Vijsdoomur / sem stødugur stendur midt i Daudanum / ꝛ a þeim sijdasta Deige.

Þar næst stendur hier / ad þeir hafe spurt epter Jesum / og sagt. Hvar Er Sa Nyfædde Kongur Gydinga? Mykla Mynkun ꝛ Blygdan / giøra nu þesser Austurvegs Vitringar Gydinga Folke / ꝛ einkanlega

þein

þeim Jerusalems Borgar Mønum. Þeir eru hier nær alla Søku/upp⸗under Bethlehems Stad/þar Christur fæddest/ hr hafa so marga Spaa⸗dooma/ og Fyrersagner um hñs Fæding/ þo eru þeir so blinder og hirdu⸗lauser/ lyka sem þ Kraptur og Gagn Jesu blessadu Fædingar / kiæme þeim eckert vid. Þar næst er þ og so Lofs vert / ad Vitringarner eru so Erwarsterker/ad þeir efa eckert um Christi Fæding/ecke spyria þeir þar ad/hvørt þ sie satt ad Christur sie fæddur/heldur helldr/ hvar hñ sie fæddur/hvar þeir meige fiña hñ og tilbidia? Þar næst/þar sem þeir nefna Jesum Kong Gydinga / þa giøra þeir sialfum Gydingum hiñ allra mesta Kiñroda/so sem hefde þeir so sagt. Vær Fatæker Heidingiar erum komner wr Austurælfu/til ad leita epter þeim nyfædda Jesu/ad tilbidia hñ/ og offra honum Giafer. Eñ þier Gydingar sialfer/sem heita eiged Guds Folk/og hñs eigeñ Eign/ erud so stamer a ydur/ og stader/ ad þier ei ad eins vitjed ydur hvorge/ad leita ad ydar Konunge/heldur/þar skynlausar Skiepnur/ hafa iñteked hñ i siñ Stall/ og ecke vid honum stuggad edur amast / þa hafe þier hvørke viliad veita honum Hws nie Heimele hia ydur. Eins skiedur þ og tilgeingur eñ nu / þar eru marg⸗er Bestium og skynlausum Skiepnum verre/sem lyted / edur eckert hirda um Jesum/ leita aldrei nie spyria ad honum/ edur þo þeir lætest þ giera/þa er þad meira af Nræsne/eñ sañre Gudrækne. Off er laungtum tam⸗ara/ad spyria epter einu og ødrum Hiegoma. Þeir sem i Vellystingum lifa/spyria giarnañ epter þvi/hvar bestur Matur/ Vyn og Kræsingar sieu framreiddar/so þeir meige þangad koma. Þeir Agiornu spyriast fyrer/hvar ad sie Gull og Sylfur. Þeir Drambsømu og Hofmoodu⸗gu seigia/ hvar er Speigelleñ/so eg giete skodad mig/ hvar er miñ beste Klædnadur?

Eñ vier skulum læra þad hier af Vitringunum/ad spyria epter Je⸗su Endurlausnara vorum/og þad sama / 1. Sañarlega / 2. Alvarle⸗ga/ 3. Iduglega/ 4. Stadfastlega/ og seigia med hinum H. Bern⸗hardo Lærefødur. Þetta er myñ ædsta Idia. Ad þier leita og tilbidia. Er vide þ er mier lieft.

Framveigis skulum vier vita/ ad i þessu heilaga Evangelio/verdur

fierdeilislega minst a þiögrahandaslags Mañeskiur. 1. Þær fyrstu eru þær/ sem eru so hræddar ꝛ Istødulausar / ad þegar þær heyra nockud kient/ edur talad um Christi Fædingu edur Tilkomu/til Mañkynsins/ þa skielfast þær þar af / og hafa so sem Kvylda ꝛ Vidbiood þar vid/ so sem skiedur hier Kongeñ Herodem/ og hñs Vndersaata / um hvøria Gudspiallamadureñ so talar. Eñ er Herodes Kongur heyrde þad/skielfdest hañ/og øll Jerusalem med honum. O hvad hørmulegt ꝛ miøg aumkunarsamlegt er ad vita þetta ? Jesus fæddest hingad i þeñañ Heim/ til þess/ ad vidrietta þad fallna Mañkyn/ eñ þad tekur þvi ecke ødruvyse eñ so/ad þad skielfest/og verdur hrædt/vid hñs Hingadkomu. Hañ kom hingad uppa þad/ ad hñ gledde alla. Eñ sia/ þar eru marger sem hriggiast meir af hñs signudu Fædingu. Eñ hvør mun þa vera Ordsøk þar til? Eingeñ øñur/eñ su ofmykla Elska/sem marger hvørier hafa til þessa Heims Audæfa. Herodes meinte/ef ad Christur yrde Kongur/ þa munde hñ taka fra sier/ bæde sijna Koronu og Veldisspyru. Og þess vegna/verdur hñ hier so hræddur og Ottasleigeñ/ þa hñ heyrer gieted hñs Fædingar/ꝛ fer hønum hier wti / ecke olijka ꝛ þeim i Gergesena Lande fordum/ hvørier ed meir elskudu Svijn sijn / eñ nalægd og Tilkomu Herrans Christi/ Matth. 8.

Eñ vær skulum læra þ hier af Vitringunum / ad glediast af Tilkomu ꝛ Hingadburde vors Endurlausnara Jesu Christi/ vitande þad/ ad hñ er oss giefeñ/ ecke til Hrygdar ꝛ Angurseme/ heldur til Huggunar og Glede/ecke til þss ad tortijna oss/ heldur til þess ad leita ad oss / ꝛ Saluholped ad giøra þad sem tapad var/ Luc. 19. Cap.

2. Þar næst verdur i þessu H. Evangelio/ gieted eins Forøckunarsamlegs Folks/ sem einskis virder edur acktar þad þeir heyra edur lesa um Herrañ Christum/ so sem ad voru hier Kieñemaña Høfdingiar/ og þeir Skriptlærdu. Þesser høfdu vel lesed Spaadoom Mycheæ/5.C. Og vissu af hønum þad/ad Kongur Gydinga ætte ad fædast i Bethlehem/eñ þo samt skeyta þeir ecke um/ad eptergrenslast/hvørt þsse Spaadoomur være frañkomeñ/ edur ei/ heldur kasta þeir hønnm i Vindødruvijs fer hier Austurvegs Vitringunum/þeir taka uppa sig langa

z mæduſama Reyſu til Bethlehem/þar Kieñemaña Nøþdingiarner i Jeruſalem vꝺ̃kia ſier hvørge/ z ecke þverþotar til næſta Stadar/ ſ Endurlauſnareñ var fæddur i/ til ad lwta hønum/ og tilbærelega Virding ad ſyna. Sins geingur þad eñ nu til/ þar ꝥiñaſt marger ſem vel vita/ þad ſem gott og riett er/ eñ giora þo ei þar epter. Þeir vita vel/ hvar þeir meiga ꝥiña Chriſtum/ og epter hønum leita/ vilia þo ecke til hañs koma/ aþ hvørra Tølu ad eru þeir/ ſem añadhvørt ſialdañ eda aldrei/koma til Guds Hwſſ/edur ſiñar Soknarkyrkiu/til ad heyra Guds Ord/ eñ lataſt þo (aþ yþerdrepſkap) rædleggia ødrum ſem optaſt til Kyrkiunnar ad þara/þar Chriſtur maa ꝥiñaſt/ſo ſem giørde hier Herodes.

3. Þridia ſlags Folk/ſem hier verdur æminſt/er þad/ ſem lætſt vera i Orde og Hegdan/ hid allra Gudhræddaſta Folk/ eñ heþur þo beyſkt Gall hid iñra i Hiartanu/og meinar þar þvert a moote/ſem þad a ſier ſkiner i ytre Hegdan/ſo ſ ad var Herodes Kongur. Hañ lætſt kalla hier a Kieñemaña Nøſdingia og Skripklærda/z ſpyria þa vandlega ad/hvar Chriſtur ſkylde fædaſt? Eirneñ lætſt hñ hier bidia Vitringana/ad æ vꝺ̃ſa ſier apkur/ þa þeir heþde ꝥunded þetta nyþædda Barned Jeſum/ ſo hñ giete eirneñ komed z tilbeded þad. O hvilꝺ̃k Hræſne z Blindne er hier a ꝥerdū ꝥ Herode? Hañ lætſt vera hier i Saudaklædū/eñ er þo hid iñra i ſkinu Hiarta glepſande Vargur/ Matth. 7. Hañ ſeigeſt hier vilia koma z tilbidia Jeſum/ eñ Meiningeñ var ſu/ ad hañ villde ræ da hañ aþ Døgum. Hañ meinte/ ad Gud ſa ſem er Nyrnaña og Hiartaña Ranſakare/munde ecke ſiæ iñ i ſitt Skalks Hiarta/ og vita af ſkinu Ogudlegu Aþorme. Hañ ſkylde haþa giætt ad þvi/ ſem hiñ H. Job. ſeiger/ 42. Cap. Drotteñ/eg medkieñe ad þu megnar øllu/z ad þar er eingeñ þanke folgeñ þyrer þier. Item/ ſeiger David ſo i Pſalm. 139. Drottenn þu ranſakar mig/ og þecker mig/ hvørt eg ſit edur ſtend upp/þa veitſtu þad/þu þormerker mꝺ̃nar Hugreñingar aleingdar/hvørt eg geing edur ligg/þa ertu i kringum mig/ og ſier alla mꝺ̃na Vegu/ þviad ſiæ þu/ þar er eckert Ord a miñe Tungu / þad þu Drotteñ viter þad ei allt.

So ſkulum vier þa taka oſſ þeſſa Vidvørun/ wt aþ Dæme Herodis Kongs/ad vera ecke ſo heimſker edur berſker i þeckingu Guds og vor-

var Sáluhiálpar Eþna/ sem hñ. Hañ var sa hiñ same/ sem nálægdest Gud mz Vörunñ/ eñ Hiartad var þo langt þra/ so s Esa. seiger 29. C. þad er Guds Vilie/ ad vier skulum varast alla Hræsne. Þvi so seig- er Ande Drottens/ i Opinberingar Bookeñe/ 3. Cap. Med þvi þu ert hvorke heitur nie kaldur/ mun eg utskyrpa þier af mijnum Muñe.

4. Þær þioordu Persoonurnar/ hvorra hier verdur gieted/ eru þær/ sem alvarlega og audmiuklega/ epter Herranum Christo leita/ z liña ei þyrre/ eñ þær hafa hñ þunded/ so sem giørdu þesser Austurvegs Vit- ringar. Þeirra Gyrnd og Epterlangan/ er ei øñur eñ su/ ad þa þad/ ad þinna þann nyþædda Kongeñ JEsum.

Lærum þad hier aþ þeirra Dæme/ad vera eins siñader/ og leita al- varlega i vorum Bænum epter hønum/ med þvi/ ad vier kuñum ecke ødruvijs i þessu Lijþe hñ ad þiña/eñ þyrer Trwna z Bænena. Þa vier so giørum/þa meigum vier med Vitringunum/riettelega vijser og vit- rer Meñ kallast.

Þar næst verdur hier ecke þess gieted i Gudspiallenu/ad þeir haþe sied i nockurn Kostnad/til þess/ad reysa til Jesum/so langañ Veg/ z þiña hñ/ þvi þeir haþa vitad/ad sier munde af þeim Herrans Christi Fun- de/ standa margþølld Blessan/so s z fram vid þa kom sijdar meir.

Nu vilium vier þara leingra aþram/og athuga hvad til haþe geing- ed/þa Vitringarner komu til Bethlehem. 1. Fyrst stendur hier/ ad þeir hafe gladst aþ myklum Fagnade/ þa þeir sau Stiørnuna. 2. Þar næst/ad þeir haþe geinged i Hwsed iñ/ z þunded þar Barned (sem þeir høþdu leinge kostgiæþelega epter leitad) med Mariu Moodur þess. 3. Falled þram og tilbeded þad. 4. Og offrad þvi Giaþer/Gulle/Reykel- se og Myrru/allt þetta er oss vel athugande.

Nia Joh. 8. Cap. Seiger vor Endurlausnare Jesus so til Gydin- ga. Abraham Fader ydar gladdest/ ad hñ skylde sia miñ Dag/og hñ sa hñ/og vard gladur vid. Eins gladdest og so Forþadereñ Jacob/ þa hañ sa siñ Son Joseph i Egyptalande/ upphaþeñ til mykellrar Æru og Tygnar. So er og ecke heldur neiñ Furda/ þo Vitringarner haþe gladst/þa þeir feingu ad sia aptur Stiørnuna/epter hvørre þeir høfdu

geinged

geinged wr Austurælþu/allt til Bethlehem/til þess blessada ꝛ nyþædda Barnsins Jesu. Ord Guds er/og ma m̃ riettu kallast su skiæra Stiarna/ sem vysar oss þan̄ sañã Veg til Jesum vors Endurlausnara / og syner oss hn̄/ med øllum sijnum Naadar Velgiørningum/sem hn̄ veiter ꝛ gieþur sijnū riettrwudū Børnum. Lætum oss þar þyrer þad elska/ og med Glede og Føgnude heyra sem optast/þvi þad er so sem hiñ H. David seiger/Psalm. 119. Lampe Foota vorra/og Lioos a vorū Vegum.

Þar næst stendur hier/Ad þeir haþe gieinged i Hwsed iñ / þar sem Barned Jesus var/ꝛ hn̄s Mooder Maria. Hingad til haþa Vitringarner ecke all-litla Glede haþt aþ Stiornuñe/ s Herrañ haþde sendt þm̄ til Leidarvysers/ eñ þad tekur yþer/ ad þeir fa nu ad sia og þiña sialfañ Jesum Endurlausnara siñ og Skapara.

Nu vilium vier læra þad hier aþ Vitringunum/ hvørneñ vier eigū ad leita epter Jesu/ so vier þaum hn̄ þunded eins og þeir/ s er/ad vier eigum ad leita epter hønum. Fyrst i hn̄s H. Orde/epter þvi sem Gudspiallamadureñ Joh. aminer/5. Cap. Þar næst/i þeim H. ꝛ Naaverdugu Sacramentis. Vær skulū eirneñ vita/ad eþ vær viliū þiña Jesū/ þa eigū vær ecke epter hønū ad leita/epter voru eigeñ Hoþde ꝛ Heila/ þvi su leyt er forgiefins. Giætum ad þvi sem sialþur Christur seiger til Peturs/þa hn̄ medkiende þ hønū/ ad hn̄ være Sonur Liþanda Guds/ þa seiger hn̄/Holld og Blod heþur ecke openberad þier þetta/heldur miñ Fader a Himnu/ Matth. 16. Aldrei kuñum vier Jesum ad þiña/ utañ sialþur Gud vysse oss til hn̄s/þvi so seiger sialfur Herrañ Christur/ hia Joh. 6. Cap. Eingeñ kañ ad komast til mijn/ nema so sie/ ad Fadereñ sem mig wt sende drage hn̄. Þegar nu Gud a þeñañ hatt leider þig og vysar til Jesū/ þa giør slijkt hid sama/sem þesser Austurvegs Vitringar giordu/ kasta þier þlotum þram̄ a þijna Asioonu/ þyrer hn̄s Fætur/ og tilbid hañ/ ꝛ seig þu so i þijnu Hiarta. Æ/ skylde eg ecke Hiartans giarnañ med stærstu Audmykt og Lijtelæte/ falla þram̄ þ þig Herra Jesu/ þar þu þiellst sialþur þlatur þram̄ a þijna sigandu Asioonu til Jardar/i heilar þriar Reysur i Grasgardenum/ og badst þiñ Fodur vegna minna Synda. Hia Matth. 18. Cap. er skriþad um þañ Skulldbundna Þi

 enara/

enara/sem sijnum Herra var skylldugur um Tiju Þusund Punda. Eñ hvad erum vier þa skylduger vorum Gude og Frelsara? Sañlega meir eñ Tiju Þusund Pund. Er þad þa ecke skylda vor/ad vær føllum fram a vora Asioonu/ fyrer Jesum vorn/ og seigium. Haf Þoleñmæde vid mig. Ja/ giorum sem þeir 24. Alldungar giørdu/ um hvøria skrif. ad stendur i Openberingar Bookeñe 4. Cap. Ad þeir hafe falled fram f Jesu Christo/og tilbeded/seigiande. Þu ert verdugur ad medtaka Dyrd z Heidran/ z Krapt/ þviad þu hefur alla Hlute skapad.

Þad mæ vyst þikia furdanlegt/ ad þesser Austurvegs Vitringar/ undereins z þeir koma iñ i Hwsed / þar sem Jesus var/ þa falla þeir strax flater fram/ z tilbidia hñ/ z offra hønum Konunglegar Skeinkingar z Gafur. Þeir hneyxla sig ecke hier a hñs Fatæklegum Reyfum/ ecke a Asnastallenum/ s hñ lœ i/ z þo þeir sæge hier eckert Tiguglegt/ edur nockurt þ/sem eitt Konunglegt Barn ætte ad hafa med riettu/ s er/ Reyfa af Gyllene styckium/Sylfur Vøggu/ Edalborna Þienara/ z añad þvi um lijkt/þa bligdast þr þo ecke vid/ ad veita hønu tilbærelega Æru z Lotning/ so sem sijnum Gude og Konunge. Ja/ þeim H. Christneñar Lærefedrum/ þinst hier so miked til/ ad þeir þikiast alldrei gieta nooglega forundrad sig þar uppa.

Hiñ H. Bernhardus Lærefader seiger/ad Vitringarner hafe þss veg na audmykt sig/z frampalled fyrer þetta nyfædda Barned Jesum/ ad þeir hafe sied/ad Stiørnurnar a Himnenum/ hafe z so þioonad hønu/ z af þvi þeckt/hñ ad vera þañ saña z eilijfa Gud/hvørium Faderen hefde alla Hlute under Fætur lagt/ so sem Dadvid seiger/ 89.Psalme.

Nu vilium vier skoda og yfervega/hvad fyrer Gafur þad hafe vered sem Vitringarner offra Herranum Jesu / sem er/ Gull / Reykelse/og Myrra. Þad var Plagsidur ædur fordu/ad Vndergiefner færdu sijnum Herrum og Yfirbodurum/sem til stoorar Æru og Tygnar voru setter/Gafur og Skeinkingar/ so sem giørde Forfaderen Jacob/þa hñ sende Syne sijna til Egyptalands/ þa skipade hñ þeim ad færa Joseph/nockud af Balsame/Hunange/ Jurtum/ Myrru/ Dattel z Mandel/Gen. 43. Þeir sem ecke villdu færa Saul Giafer/ þa hañ var til

Kongs

Kongs ſmurdur / voru kallader Belials Syner / 1. Sam. 10. Hvi er ecke olijklegt ad Vitringarner mune hafa teked þad epter þeim / ad offra Herranum Christo Giafer. Breytum i þessu ſafnan epter þm / z ſijnū oſſ alltijd þacklata Gude vorū / fyrer þad / ad hañ hefur kallad oſſ auma Heidingia / fyrer Evangelij Lærdoom / til ſañrar Þeckingar ſijns Sonar Jesu Christi. Hier ſtendur / ad þeir hafe offrad Herranum Christo / Fyrſt Gulle / hvørt ad er eirn dyrmætur Steinkur / ſem Undergiefner plaga ad bioda ſijnū Konge. Poſtuleñ Petur ſamlijker Trw eins Rietchriſtens Mañs / vid Gull / þad ſem i Ofne reynt verdur / 1. Pet. 1. Item tekur hiñ heilage David / Guds Ord samañ vid Gulled / Pſalm. 119. Seigiande / Logmaled þijns Muns / er mier liufara / eñ mørg Þuſund Stycke Gulls. Þar fyrer / ef vier vilium med Vitringunum / offra vorum nyfædda Endurlauſnara / hreinu og ſkiæru Gulle / þa offrum honum Trw vorre / og latum hana vera reynda. Þad er grundvallada i hreinu og klaru Guds Orde z i Jesu Christi Nadar Fyrerheitum / uppa vora Saluhialp.

Lærdoom þañ ſkulum vier oſſ hier wt af taka / ſem er / ad elſka Guds Ord / fram̄ yfer Gull og Sylfur / þviad a þeim ſijdaſta Deige / mun allt Gull og Sylfur ad aungvu verda / eñ Guds Ord varer eilijflega / ſeiger Esaias 40. Gulled / þo þad ſie dyrmætt / þa kañ þad þo ecke ad hugga oſſ a Daudaſtundu vorre. Eñ ſo er ecke Guds Ord. Gulled / er ſa Fieſioodur ſem Þiofar kuña burt ad ſtela. Eñ Guds Ord kañ eingeñ ad taka burt wr vorum Hiortum.

Þar næſt offrudu Vitringarner Herranum Christo Reykelſe / hvert ad ſamlijkeſt vid Bæner Guds Barna / ſo ſem þar ſtendur i Openberingar Book. 8. Cap. Og Eingelleñ took þad Gullega Reykelſis Kier / og honum var myked Reykelſe giefed / og Reykur Reykelſins gieck upp / ſem var Bæner þeirra Heilogu.

Nu ſo ſem þad / ad Reykur edur Ylmur ſa / ſem af Reykelſenu kiemur þa þad verdur brent / er hiñ allra ſæteſte. So er og Bæneñ eirn miog vel lucktande Hlutur i Vitum lifanda Guds.

Þar næſt / ſo ſem þad / ad Reykelſed / þa þad er ſteykt ſmatt / þa giefur

 þad

Þad þess fækare Lukt af sier. Eins er og vared Bæn þeirre/ sem geing-ur ut af angrudu Hiarta Mañsins/ þar fyrer seiger hiñ heilage David so/ Psalm. 51. Þad Offred sem Drottne þocknast / er harmþrungeñ Ande/ eitt harmþrunged og sundurkramed Hiarta/ þa muntu Gud ecke fyrerlijta.

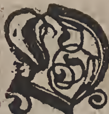
J þridia lage/ offrudu Vitringarner Herranum Christo Myrru/ hver ed lijkest vid saña og alvarlega Jdran/ þviad so sem þ/ ad Myrrañ er i sialfre sier beysk/ so þyker & so opt & tijdū Hollde voru & Bloode/ ad sañ og alvarleg Jdran sie sier þung og beysk Myrra.

Nu er þad ein Myrruñar Art og Eigenlegleike / ad hun græder gømul/ roteñ og illaluktande Saar/ eins læknar og so iñeleg Jdran/ oll vor Andar Mein. Myrrañ er þar til og so þienanleg / ad burtdrijfa Forgipt/ & Eitursins Krapt/ so þad verdur ecke skadnæmt. Eins lijka utdrijfur søñ & alvarleg Jdran/ alla Syndareñar Ólijfian/ so hun fær oss ecke skadad. Lærum oss þar fyrer offra vorum blessada Endurlausn-ara/ Herranum Jesu Christo. 1. Gulle riettrar & sañrar Trwar / 2. Gulle alvarlegrar Bænar/ 3. Gulle hreinnrar Jdranar. Þegar vær i þvilijkañ mæta/ komum fram fyrer hañ/ þa erum vier hañs elskuleg Børn/ þa mun hañ audsijna oss hid sama Giæskuflijke/ Mijkun & Milde/ sem hañ audsynde þessum Austurvegs Vitringum/ sem er/ hañ mun þa vara oss vid ollum vorum Ovinum/ og ollu þvi sem oss kañ ad skada/ so þad snerte oss ecke. Hañ mun & eirneñ bioda sijnū Einglum um oss/ ad þeir vernde oss a ollum vorum Vegum/ & bere oss sier a Høndum/ so vier steytum ecke Foot vorn a Steine. Og ad sijdustu / ad endadre þessare vorre Vegferdar Reysu/ iñleida oss i þ fyrerheitna Fødurland-id/ þad er i Guds & Jesu Christi Rijke. Hvar ad vera um alla Eilijfd/ oss veite Gud Fader i Jesu Nafne/ Amen.

Fyrsta Suñudag epter Þrettanda.

Evangelium / Luc. 2. Cap.

Og þa

G þa ed hañ var tolf Aara gamall / foru þau upp til Jerusalem/ epter Sidvenia Hatijdar Dagsins. Og er þeir Dagar voru lidner/ og þau fooru Heimleidis/ vard Barned JEsus epter i Jerusalem/og hans Foreldrar vissu þad ecke. Eñ þau meintu þad / ad hañ være hia Selskapnum / og voru so komeñ eina Dagferd/ og leitudu hans a medal Frænda og Kuñingia. Og þa ed þau fundu hañ ecke/ geingu þau aptur til Jerusalem / og leitudu ad hönum. Og þad skiede so/ epter þria Daga/ad þau fundu hañ i Musterenu/ sitiande midt a mille Lærefedrana / heyrande þeim og adspyriande þa. Eñ aller þeir ed hañ heyrdu/ undrudust yfer hans Skilninge og Andsvorum. Og er þau sau hañ / hnyckte þeim vid. Eñ hañs Mooder sagde til hañs. Son miñ/þvi breytter þu so vid ockur? Sia þu/ Fader þiñ og Eg / leitudum Harmþrungeñ ad þier. Og hñ sagde til þeirra. Hvad er þad/ad þid leited ad mier? Vissud þid ecke/ad mier byriade ad vera i þeim Hlutum / sem mijns Fodurs eru? Eñ þau underskodu ecke þetta Ord/ sem hañ talade til þeirra. Og hañ foor med þeim ofañ og kom til Nazareth/ var þeim og hlijdeñ. Eñ hañs Mooder geymde oll þesse Ord i sijnu Hiarta. Og JEsu jokst Alldur og Vitska og Nad hia Gude og Moñum.

Exordium.

SPamadureñ Habacuch/ talar so/a medal añara Orda/ i 2. C. Seigiande. Drotteñ er i sijnu heilaga Mustere/ Oll Veroldeñ skal þagna/ og vera kyrr fyrer hönum. Þesse Spamañsins Fyrersögn / hvør ed hlijder uppa vorn Frelsara Jesum Christum/ hefur þrisvarsiñum fram vid hañ komed/ a hañs Hiervistar Tijma / medañ hñ umgieckst vor a medal i Holdenu. Sem er/ Fyrst a Vngdooms Aarum hañs. Þar næst i hñs blessada Vppvexte. Og sijdast þa hañ var Fullordeñ. A Vngdooms Aarunum strax / kom þesse Spadoomur fram/ vid vorn Endurlausnara / It/ þegar lidner voru

 fra

ſra hns ſignudu Fæding 40. Dagar/ ꝫ hn̄ var haſdur upp i Muſt-
ered/ uppa þ/ad hns Foreldrar a Nendur ſæle hn̄ þar Drottne/ Og þau
Simeon ꝫ Ana/ bleſſudu hn̄/ ꝫ toludu um hn̄ margt ſurdulegt/ og
undrunar ſamlegt/ ſo aller þeir ſem þ heyrdu/ þognudu vid/ ꝫ dꝛaduſt
þar ad. Þa mætte þ maklega ſeigia um hn̄/ ſem Nabacuch Spamadur
ſagde/ad Drotteñ være i ſijnu heilaga Muſtere/ ꝫ oll Verolldeñ ſkylde
hliooſa ad þagna/ ꝫ vera fyrr ſyrer honum.

Þar næſt/ og i aňaň mata/ auglyſeſt þeſſe Spadoomur ſaňur ad ve-
ra/þa hn̄ var fullt ſida ordeñ/og hn̄ vtrak þa ſem ſeldu ꝫ keyptu þar iňe/
ſo eingeñ þeirra þorde eitt Ord a moote honum ad mæla/ Luc. 19. Eñ
hvorneñ til haſe geinged/a hns Vppvaxtar Tijma/þad kieňer oſſ þetta
N. Evangelium/ þar Drotteñ vor Jeſus/ tolf Ara gamall ad Aldre/
gieſur ſig ſram ad Diſputera/ vid þa Gomlu ꝫ Nalærdu Doctores/
um Erwareňar Noſudgreiner/ ſo þeir kuňu ecke ad ſvara honum einu
Orde til Þuſund/ heldur urdu aptur ad halda ſijnum Muňe ſyrer hen-
um/og med ſtærſtu Forundran/ad ſaňa þ ſatt ad vera/ſem Spamadur-
eñ Nabacuch um hn̄ talar/ꝫ ſeiger. Ad Drotteñ ſie komeñ i ſitt Muſt-
ere/ og oll Verolldeñ hliote ad þagna/ og vera kyrr ſyrer honum. Og
med þvi ad þetta N.Evangelium/er ein agiæt Lyfsregla/ꝫ ſo ſem eitt
liſande Speigell/allra goodra Dygda/aſ hvorium aller vær/eñ ſierdei-
lis ꝫ einkum Vngdoomureñ/ma læra allshaattadar Dygder ꝫ Maň-
koſtu/ ſem vor Endurlauſnare oſſ epter liet ꝫ ſyrer oſſ haſde/ a ſijnum
ſignudu Vngdooms Arum/ þa viliū vier hid ſtuttlegaſta yſerſara ſta
N. Evangelium. Aſ hvoriu vier ſkulum læra ꝫ athuga/hvad Foreld-
rarner eru Bornunum ſkyldūger/epter Dæme Joſephs ꝫ Mariu. So
og eirneñ/hvad Borneñ ſieu Foreldrunum aptur a moote ſkyldug/epter
Nerrans Chriſti Dæme. Gud gieſe oſſ þetta ad gióta yſervegad/ hns
heilaga Naſne til Loſs ꝫ Dyrdar/ eñ oſſ til Salargagns i Jeſu Naſ-
ne/ Amen.

I Vpphafe Gudſpiallſins ſtendur. Og þEgar Naň Var TOlf Ara
GAMall. Vm hvorn talar Gudſpiallamadureñ hier? Vm Jeſum
Chriſtum/þa adra Guddoomſins Perſoonu/ſaňaň Gud ꝫ ſaňaň Maň/

hvor

hvør ed gietenn var aff Heilögum Anda/ og fæddur af Mariu Meyu/ so sem vier lesum i vorre Truarjatningu. Hvad er þad þa/ sem Lucas tal-ar hier framar um Herrann Jesum? Hann seiger/ hn hafe fared med þm/ þad er/ med sijnum Foreldrum/ Joseph og Mariu upp til Jerusalem. Hvar þ tooku þau þessa Reysu uppa sig? þad seiger oss Textinn klar-lega/ ad þad hafe vered vegna Hatijdar Dagsens/ sem þa var nælæg-ur. Hvør var þa þesse Hatijdenn? Þad var ein af þm þremur Stoor-hatijdum/ sem sialfur Gud hafde bijfalad ad haldast skyldu/ i Gamla Testamentenu/ s var Paaskahatijdenn/ hvør ed ærlega halldast ætte i hei-la siø Daga/ i Minning þess Frelsis s Gud DRottenn giørde Israels Fol-ke/ þa hn wtleidde þ aff Egyptalande. Onnur Stoorhatijdenn/ s hald-enn var/ er Hvijtasunnu Hatijdenn/ a hvørre boded var ad offra styld þm fyrsta Jardarennar Grooda. Þridie Hatijdis Dagurenn/ var Tialldbwdar Hatijdenn/ hvør ed halldast ætte/ i Minning þeirrar Fiøratijger Aara tijd-ar/ sem Israels Folk var a sinne Reysu wr Egyptalande/ inn i þad Fyrer-heitna Canaans Land. Fyrer utann þessar Stoorhatijder þriar/ voru og so halldner adrer fleire Hatijdes Dagar/ Enn þo voru þessar/ sem nu vo-ru uppkalldar hinar mestu og stærstu/ a hvørium aller ættu til samans ad koma i Jerusalem/ og hallda heilagt. Og so ad þau Joseph og Mar-ia mættu med ødrum Gudhræddum Mønnum læta sig finna hlydug þessu Guds Bodorde/ ad hallda Hatijdes Daginn/ þa telia þau ecke epter sier/ ad reysa heil Tolf Skeyda Rwm til Musteresins. Ecke hrædast þaug heldur fyrer neinum Hættum og Torfærum a Veigenum/ eins og marg-er nu a þessum sijdustu Døgum giøra/ ad þegar þeir eiga ad ferdast til Kyrkiunnar/ og heyra Guds Ord/ þa telia þeir til oll Tormerke/ sem þeir gieta uppa funded/ stundum þ/ ad Vegurenn sie langur/ stundum ad þar sieu Aar og Ofærur/ sem Illt sie yfer ad komast/ med þui fleira sem þa verdur tilfunded. Helldur fleyger þeim fwsum ad fara þangad/ sem þau meiga fa ad heyra talad um Gud og hns Stoormerke.

Hier aff lærum vier þad/ ad vier eigum æ og alla Tijma/ ad elska þa Stade/ i hvørium ad halldenn verdur Minning DRottens Nafns/ og ko-

ma þangad sem optast/ og læta oss ecke þar fra hindra / so leinge sem DRottenn giefur oss Heilsu og Heilbrigde þar til.

Marga Velgiørninga hafde Gydinga Folk þeiged af Gude/ fyrer hvøria þvi bar hønum ad þacka. Enn/enn fleire høfum vier þeiged. Er þad þa ecke verdugt/ad vier se m optast samannkomum i Huse DRottens/ od þacka hønum og lofa/ fyrer sijnar Nadar Gøfur/ sem hann veiter oss?

Þegar þau Maria og Joseph fundu Barned aptur i Musterenu/þa stendur þar/ad Maria hafe so sem ævijtad hann hier fyrer/ med þessum Ordum/seigiande. Sonur/Þvi Breitter Þu So Vid Ockur? Meinande þar med/ad otilheyrelegt være/ ad Børnenn skyldu i nockurn mata giøra Foreldrunum Angur. Hvad meine þier þa/ ad Gud mune seigia til vor Barna sinna/ ef vier forsoomum ad hallda hans Miñing i Søfnudenum/ a tilsettum Tijmum/Naudsynialaust/og ængrum so hans Fødurlega Hiarta þar med? Sannarlega ef vier so giørum/ þa mun øll Hpreñing klaga yfer oss/ og seigia/Mijn Børn/mijner Syner/þvi breittud þid so vid oss? Eg er ydar Fader/ hvar er þa Otte sa og Hlydne/sem þid ættud mier ad bæra/Malac. 1.Cap. Astundum þar fyrer/ad Ottast og elska Gud/ med sannre Gudrækne.

J ødru lage/ so sem þad Joseph og Maria/leida Barned Jesum tolf ara gamalt/ upp med sier til Musteresins/ so eiga aller gooder og Gudhrædder Foreldrar/ ad læra þad hier/ ad ala sijn Børn/ strax a ungum Alldre upp i Christelegum Lærdoome/ Otta DRottins/ og hafa þaug þangad optar enn sialldnar/ sem Guds Ord er kent og um Hønd haft/ epter þvi sem DRottinn bijdur /Eph. 6. Devt. 6. Colos. 3. Þviad lijka so sem þad/ ad eitt ungt Trie/sem er i sijnum Vexte/ef þad er ecke jduglega ræktad/ þa visnar þad og fwnar / og verdur til einkis. Eins er þvi vared/ad sieu ecke Børnenn strax a Ungum Aldre/ hefd vid ad læra þad sem Gott er / þa verda þau ecke sijdar til þess hentugre.

Sia til Dæme Forfødur sins Abrahams/ Gen. 18. Item Hønnu Samuels Modur/ 1. Sam. 1. Og Tobiæ Foreldra og annara fleire. Og lærum af þvi rietta Adferd/ad uppfukta vor Børn i sønnum Guds Otta.

J þridia lage/ eiga Børnenn og Ungdoomurenn/ad læra þad hier /af Dæme

Dæme Herrans Christi/ ad elska Guds Ord og heira þad giarnsamlega med Føgnude / med þvi vier vitū þ ad Gudrækneñ er til allra Hlu ta nytsamleg/ so sem Postuleñ ad Orde kiemst/ 1. Tim. 4.

Framveiges stendur hier so i Textanum. Og Þa ÞEir Dagar voru lidner/ og þau fooru Heimleidis/ vard Barned JEsus epter i Jerusalem/ og hañs Foreldrar vissu þad ecke/ et. et.

Fyrst eigum vier þad ad ræda hier aþ þessum Textans Ordum/ ad ecke hafe Foreldrarner Herrans Christi/ þyrre Heimleidis fared þra Musterenu/ eñ Hatijdis Dagarner voru aller yþerstadner/ hvad þo var ecke eiru stuttur Tijme/ heldur heiler atta Dagar. Olijka geingur nu til a vorū Døgum. Er ecke so/ ad þar þiker eingeñ Tijme leingre ꝛ leidære/ eñ sa/ a hvøriū Meñ eiga ad heira Guds Ord / ꝛ ad sia uppa þa Þionustugiørd i Kyrkiuñe: Eirn giører sier þ/añar hitt dryttu Erende/ so þeir giete geinged ut undañ Predikuneñe / ꝛ fordriþed so Tijdena. Fæster eru þeir/ sem gieta seted ꝛ aþþreyd allañ Messu Tijmañ. Allmarger eru þeir/ sem eru so sem brender ꝛ pickader / under Guds Orda Predikun/ so þo þeir lateſt sitia þar um stundarsaker / þa er þra Hugur ꝛ Hiarta langt þar þra/ ꝛ giøra þ meir þ sidasaker/ eñ aþ riettre Gudhrædslu. Ilted haþa þesset ꝛ þvilijker aþ Gudhrædslu ꝛ goodu Dæme Josephs ꝛ Mariu.

Lærum þ þar þ hier aþ/ad vera ecke alleinasta jduglega þar vid stadder/ sem Guds Ord er þrambored i Kyrkiunū/ heldur ꝛ eirneñ/ þegar þ heilaga Altaresins Sacramentum er handterad/ ꝛ gøngū ecke þyrre ut Hwse Drottens/ eñ vær heþū medteked Blessunena / hvørke Presturen ad Endingu lyser yþer Søfnudeñ/ sem vel ꝛ gudrækelega heþur hlydt Guds Orde. Þar næst er oss vel athugande / af þessū Gudspiallsins Ordū/ ad þo þau Joseph ꝛ Maria/ være vid Embætted ꝛ Tijdagiørdena i Jerusalem/ þa same þellur þm þad uppa/ ad þau missa þra sier Barned Jesum. Hvar aþ/ vier skulū oss þ til Lærdooms taka/ ad Gud lætur jaþnvel sijnū bestu ꝛ elskulegustu Astvinū / Kross ꝛ Mootgang ad Høndū koma/ so sem hinū ǫdrum/ ꝛ þ giører hñ þyrer þioorar Ordsaker. Fyrst uppa þ/ad þeir stære sig ecke aþ siñe Luku ꝛ Velgeingne/

edur

edur af þm̃ Gaafũ / sem Gud hefur þm̃ lænad / so sem Pall Postule ad Orde kiemst / 1. Cor. 12. Þar næst / ad þeir treyste ecke ofmykled uppa sialfa sig / 2. Cor. 12. J þridia lage / so þar meige þess heldur upp⸗tendrast i þm̃ / Eldur Gudhrædslunnar / og Bæna Akallsins / Osee. 6. Og i sijdasta maata / uppa þ / þau meige fraa og ødlast um sijder / dyrdlegt Frelse / af þeissum Heime / Psalm. 34.

Þegar þungar Freistingar / og adskilianlegar Þiæningar / falla Mann⸗eskiunne til / þa fellur henne þ opt og tijdũ so þungt / ſ hun hefde mist fra sier sialfan̄ Gud / hn̄s Nalægd og Fødurlegt Hiartalag / so ſ Oæme þinn⸗ast noogleg til. Enn hvør ørrræde skal Madur þa hafa / þegar so fellur til? Vier skulũ leita epter Christo / so ſ giørdu hier hn̄s Foreldrar. Hvar eigũ vier þa epter hønũ ad leyta / so vier gietũ hn̄ funded? Fyrst eig um vier ad leita epter hønũ i Kyrkiunne / þar sem hn̄ hefr stifftad Minn⸗ing sijns Nafns. Þar næst / i Gudrækelegũ og alvarlegũ Bænũ vorũ. J þridia lage i hn̄s H. Orde / epter þvi ſ hn̄ sialfur befalar / seigiande. Rannsaked Ritningarnar / Joh. 5. J fioorda lage skulũ vier leita epter hønũ a hn̄s Krosse / epter þvi sem hinn̄ heilage Bernhardus Lærefader seiger. Þo eg gange i kringũ alla Heimskringluna / þa finn̄ eg þig þo hvørge Herra JEsu / utan̄ a þijnũ Krosse. J fimta og sijdasta lage i Sacramentunũ / so munũ vier um sijdet vissulega finna han̄.

Nu kan̄ einhvør ad spyria / hvad Herran̄ Christr hafe vered ad hafast ad / þegar hn̄s Foreldrar fundu hn̄ i Musterenu / midt a mille Lærefed⸗tanna / munde hn̄ nockud Jdiulaus vera? Nei / langt fra. Textenn seiger / Ad hn̄ hafe vered ad Disputera vid þa Hálærdu Doctores / ſ þar voru saman̄komner. Ecke hefur þetta vered nein Hiegooma Ræda / ſ hier hef⸗ur vered høfd / heldur med þvi / ad Paaska Hatijden̄ stood nu yfer / þa hefur vissulega hier vered Disputerad um Paaskalambed / og hefur Herr⸗an̄ Christur viliad vita / hvad þesser Spekingar um þad hielldu.

Hier af lærum vier þad / ad vera ecke Jdiulauser / eda sofande / þa vier erum i Guds Huse / heldur hlustum gaumgiæfelega / epter þvi sem oss verdur þar af Guds Orde kient og predikad. Þviad so seiger sialfur Herran̄ Christur. Ad sæler sieu þeir sem heyra Guds Ord og vardvei⸗ta þad / Luc. 11. Cap.

Giætum av/ [illegible] skrifad i Postulaña Giørningũ/ um Eutychum/ Cap. 20. Hvørneñ þad gieck til þyrer honum/ ad þegar Paall predikade/ allt fram a midia Nott/ þyrer Lærisveinunum/ þa þiell Eutychus i Svefn. Eñ hvad skiede? Munde hñ ecke falla nidur af Loptsalnum þar hñ sat/ og var strax daudur upptekeñ? Latum oss þar þ/med Kostgiæfne heyra Guds Ord/so oß hende ecke slijkt hid sama.

J þridia lage/ skulũ vier breyta epter Herranũ Christo/ i þvi/ ad hallda oss jafnan til goodra og heidarlegra Maña Selskapar / sem vier meigũ nockud Gott af læra/eñ þordast þa heimsku ꝛ þævijsu/ af hvørium vier kuñũ eckert ad læra. Hvørge vilde Herrañ Christur añarstadar vera eñ i Musterenu/ ꝛ ecke i añara Hoop edur Selskap/ eñ þra Hailærdu Læreþedra/ þar þiñur Maria hñ/þessa heyrer hñ ꝛ adspyr.

J þioorda mata/giefur Herrañ Christur hier ollũ ungũ uppvextar Moñum ꝛ yngis Stulkum/eitt agiætt Epterdæme/ad vera hlijdeñ og audsveip sijnũ Foreldrum og Yferbodurum. Siaũ til/strax sem Maria talar til Jesu Sonar sijns/ þa ber hñ med heñe heimleidis eptur ꝛ er sijnum Foreldrum hlijdeñ. Hvad heyre eg hier? Er þ ecke furdanlegt/ ad sialfur Gud/ hvøriũ Einglarner eru undergiefner/giøreſt hier Moñunum undergiefeñ/ Ja/ Skapareñ Skiepnuñe og Herrañ sijnũ Pienara. Ja/ Hañ er sijnũ Foreldrum ecke ad eins hlijdeñ ꝛ undergiefeñ / heldur hefur hñ þa i Æru ꝛ Virdingu/þvi þegar hans Mooder ávijtade hñ og sagde/Son Miñ/Þvi Breytter Þu So Vid Ockur? Þa svarade hñ ecke ødru eñ þessũ Lijtelætis ꝛ Hoogværdar Ordum. Hvad er þad/ ad þid leited ad mier / vissud þid ecke/ ad mier byriade ad vera i þeim Hlutum/sem mijns Fødurs eru/ etc. So sem hñ hafde so sagt/ mijn astkiæra Mooder/þu veist vel hvad Eingilleñ Gabriel bødade þier um mig/ædur þyrer/sem er/ Ad eg skylde kallast Sonur hins Hædsta. Þesse miñ Fader hefur sendt mig /til ad kieña og predika þyrer Søfnudenum/ þar þyrer villde eg nu i Dag/ allra fyrst uppbyria þessa mijna Kieñing. Eñ saum til/hvad mørg Børn þiñast þar nu a þessum Døgum/ad ef Foreldrarner þiña ad nockru vid þau/ edur straffa þau þ Ohlijdne/ Vanart edur adra þa Leste / sem Vandlætingar eru verder /

Mun ecke so vera? Ad þau vilia ecke alleinasta [illegible] þyckt af Foreldrunum/ heldur sijna bar a [illegible] Glev/ og þora ad svara þui þullu Nalse. Ea vil ecke [illegible] / ad þar þiñest þeir sem ecke vilia virda Foreldrana Vidtals / edur gieþa þeim þañ riettu Titel/ad kalla þau Fødur siñ og Moodur/þa ecke liggur allt i þvi Skaute/sem þau vilia/eñ slijkt soomer ecke. Gud sem alla Nlute sier/vill i aungvañ mata lijda/ad Foreldrunum sie þvilijk Ohlijdne sijnd/þar fyrer bijdur hañ so og skipar/streingelega / i Levit. Book. 19. Hver og eirn skal ottast siñ Fødur og sijna Moodur/so hñ meige ødlast Blessan af þeim/Syr.3. Eph.6. Col.3.

Nu kañskie einhver seige/þad er ad heyra/so sem Christur haþe stundum talad af nockrum þiooft edur Naste til siñar Moodur/so sem hier i þessu Gudspialle/þar hñ seiger. Hvad Er Þad/ Þid Leited Ad Mier. Þvi skylde eg þa ecke meiga svara mijnum Foreldrum lijka høstugt og snwduglega? Nei/ aungvañeigeñ skaltu so þeinkia. Fyrst skaltu vita/ ad Christur var ecke einungis Sonur Mariu/heldur og so heñar Herra og Drotteñ/þar hñ var sañur Gud og sañur Madur. Þar næst haþde hañ tvøfalda Kallan. Nin miñe var su/ epter hverre hñ vilde þocknast og undergieþeñ vera sijnum Foreldrum. Eñ su meire edur stærre Kallaneñ hñs var su/ epter hverre hñ villde vera i þeim Nlutum/sem hñs himneska Føðurs voru/og Fullnægiu giøra so sijnu Spamañlega Embætte/ sem hñ var tilskickadur af Gude. Þar fyrer mætte hñ med ollu Riette/ siñe Moodur a þeñañ Hætt hier so til svara/ þar hañ villde nu fyrst uppbyria sitt Kieñemañlega Embætte. Eñ hier a moote skulu vor Børn læta sier þ sagt vera/sem Syrach seiger/ 3. Cap. Þu skalt heidra þijna Foreldra/ i Ordum/Verkum og Þolenmæde.

J Nidurlage Gudspiallsins stendur so. Og JEsu Jookst Aldur Og Vitska Og Nad Nia Gude. Og Mønum. J þessum sijdustu Textans Ordum/ verdur oss fyrer Sioner settur / Lærdoomur um Lijtelæckan Herrans Christi. Endurlausnaranum vorum/ heþde þad audvelt vered/ ad vera strax i Vphaþe siñar Holldgunar/fullkomeñ ad øllum Salarenar og Lijkamans Burdum. Eñ samt sem adur/ villde hñ simamsamañ med Tijmanum vaxa ad Aldre og Vitsku/eins og añur Vngbørn/ hvar

med

med hñ audsynde þa allra stærstu Audmykt ꝛ Lytelæte/ um hvørk Postulen so talar/ i Pistlenum til Philip. 2. Cap. Og seiger/ þo hñ heþde vered i Guds Mynd/ þa heþde hñ þo ecke hallded þad þyrer Ran Gude lyker ad vera/ heldur haþe hñ mynkad sialþañ sig/ ꝛ teked a sig Mynd eins Þions/ ꝛ orded lykur odrum Møñum/ ꝛ ad Hegdan þunden sem Madur. So villde nu þa Drotteñ vor Jesus Christus vara ad Aldre/ uppa þad/ ad hñ blessade ꝛ helgade allañ vorn Aldur/ so vel Vngdooms Aareñ vor/ sem Fulltyda Aldureñ. Hañ vilde ꝛ so vara ꝛ þrooast/ ad Vitsku ꝛ Naad/ hia Gude ꝛ Møñum/ so hñ gierde oss Hluttakendur gudlegrar Naadar.

Hier aþ eigū vier þ ad læra/ ad laata oss ætyd nockud gott fram̄ þara a hvøriū Deige ꝛ hvøriu Aare/ i christelegū Dygdum ꝛ Idkun Guds Orda/ so mun þ vissulega skie/ ad vær niunū þiña Naad/ bæde hia Gude ꝛ Møñum. Hvad oss veite ꝛ gieþe/ vor liuþe Lausnare Jesus Christus/ fyrer sijns blessada Nafns saker/ Amen.

Aňaň Suňudag epter Prettanda.

Evangelium / Joh. 2. Cap.

Og þar giordest Brwdkaup i Cana Galileæ / og Mooder JEsu var þar. Eñ JEsus og hañs Læresveinar voru og bodner til Brwdkaupsins. Og er þar þraut Vijn/ sagde Mooder JEsu til hñs/ Þeir haþa ecke Vijn. JEsus sagde til heñar / Þu Kuña/ hvad heþ eg med þig ? Mijn Stund er eñ ecke komeñ. Mooder hñs sagde til Þionustumañaña/ hvad hellst hñ seiger ydur/ þad giored. Eñ þar voru sex Steinkier / sett epter Veniu Ebreskra Maña Hreinsunar/ og hvørt eitt took tvo eda þriu Maler/ JEsus sagde til þeirra. Fylled upp Kiereñ aþ Vatne/ og þeir fylltu þau allt a Barma. Og JEsus sagde til þeirra. Helled nu a / og fæal Kiæmeistaranum/ og þeir þærdu honum. Eñ þa Kiæmeistareñ smackade Vatned/ þad ad Vijne var orded/ og hñ visse ecke hvadañ þad kom/

 eñ

eñ Þionustumeñerner sem Vatned soktu / vissu þad / þa kallade hñ a Brwdgumañ og seiger honum. Aller Meñ giefa i Fyrstu hid gooda Vijned/ og nær þeir taka ølfader ad gioraſt/ þa þad hid liettara/ eñ þu hefur geymt hid Gooda allt til þessa. Þetta er þad fyrsta Jardteikn/ sem JEsus giorde/ til Cana i Galilea. Og hñ openberade sijna Dyrd. Og hñs Lærefveinar trwdu a hañ.

Exordium.

SA eilijfe Vijſdoomureñ/ vor Drotteñ Jesus Christus / talar so sialfur i Ordskvida Bookeñe/ 8. Cap. Og seiger. Ad sijn Lyst sie ad vera hia Mañaña Børnum. Ad þetta sie satt/ þad sijner oss wtprickelega þetta N. Evangelium/ sem i Dag verdur framsett. HvIad fyrra Suñudag / heyrdū vier þar um talad/ ad vor liufe Endurlausnare Jesus Christus / hefde ferdast med sijnū Foreldrum/ upp til Jerusalem til Pasktijdar Dagsins. Eñ i Dag ferdast hñ med siñe Moodur Mariu/ til ad prijda med siñe Nærlægd Brwdkaupeð sem halldeð var i Cana Galileæ. Fyrra Suñudag umgieckst hñ med þm̄ Lærefeðum i Musterenu/ heyrande þm̄ og adspyriande þa. Eñ nu i Dag er hñ i Selskap/ hia umkomulitlu og fatæku Brwdkaups Folke. Þa audsynde hñ sig ad vera eirn fyrdanlegañ Gud. Eñ nu i Dag eirn gladværañ Brwdkaups Giest. Þar audsynde hñ øllu Folke / Geisla siñar furdanlegrar Vitsku ꝛ Speke. Eñ hier lætur hñ framskijna Geisla sijns Almættis. Þar endurnærde hñ Saaler Mañaña m̄ʒ heilsusamlegre Kieñingu ꝛ Guds Orde. Eñ i Dag vidurkveiker hañ Brwdkaups Giestena med goodu ꝛ sætu Vijne. Fyrra Suñudag heyrdū vier/ ad Jesu Foreldrar hefdu misst hñ fra sier. Eñ hier lætur hñ fiña sig/ af þeim ungu Brwdhionum i Cana. Fyrra Suñudag kom hñ so sem añar Drottnare til sijns Musteris. Eñ hier kiemur hñ so sem eirn astwdlegur Brooder til siña Vina. Nu til Textans i Jesu Nafne. Og er þ tvent/ sem hier skal aminnast. 1. Sem er fyrst um Brwdkaupeð sialft/ ꝛ Brwdkaups Giestena sem bodner voru. 2. Þar næst vilium vier heyra talad / um þau sex Mootlæteſins Steinkier/ af hvørjum flest øll christeleg Hioon

hlioota

hliooka ad drecka opk ꝫ kÿdū/a medan̄ þau hier til samans liþa i þessum Neime. Gud hialpe oss med sin̄e Nad/sem hn̄ er vanur/so þetta meige verda hn̄s Nafne til Lofs/en̄ oss til Uppvakningar/ Amen.

Fyrre Greinen̄.

I Upphafe Textans stendur so. Og þar Giørdest Brwdkaup J Cana Galilea/etc. Um hvørt Leyte mun þesse Brwdkaups Veitsla hafa hallden̄ vered? Þad seiger oss Johan̄es/ꝫ Gudspialled hefr̄ skrifad/ ad þ hafe vered a þridia Deige/ꝫ hvørn vier eigū ad skilia þridia Dag/ epter þad Samtal sem Christur hafde vid Nathanael a Veigenum/þa han̄ kom aptur til Galilæam. Þar næst verdur hier gieted Stadarens/ sem Brwdkauped var i hallded/ sem er Cana. Þar voru tveir Stader med eins Nafne/ꝫ hiet an̄ar su stærre Cana/hvør ed lꝫ a millū Ty, ri ꝫ Sydonis. En̄ hin min̄e Cana/lꝫ skamt fra Herrans Christi eigen̄ Stad Capernaum/ꝫ i þssu Stadarkornenu/ var Brwdkaup þta halld, ed. En̄ hvøriar Persoonur þad hafe vered sem Brwdkauped tilheyrde/ vardar oss ecke um ad vita/med þvi þess verdur ecke open̄berlega i Gud, spiallenu gieted. En̄ þo hafa sumer meint/ ad einhver af Christi Lære, sveinum mune hier Brudgume vered hafa/ an̄ad hvørt Nathanael/edur Simon Postule/ edr i þridia lage Johan̄es Gudspiallamadur ꝫ Lære, sveirn Herrans Christi. En̄ hvør hellst ꝫ vered hafa þesse Brwdhion/ þa er þad augliost/ ad þad hafa vered Goodar/ Gudhræddar ꝫ froomar Persoonur/sem hafa haft rietta og san̄a Trw a JEsum Christū/hvad ræda ma þar af/ad þau biooda so Heilogum ꝫ Næ verdugum Giestum til sijns Brwdkaups. Hvørium biooda þau þa? Ecke umkomulitlum ꝫ Litelmotlegum Mon̄um/ hingad og þangad vt um Byen̄/ heldur er þeirra ypparste og hellste Brwdkaups Giestur/sialfur Herran̄ vor Jesus Christus/ hvør alla adra Gieste koronar ad Virdu og Heilagleika/ Al, mætte og Herradæme. Ja/ þau biooda hier sialfum Guds Syne/ þm̄ Kongenū alla Konga ꝫ Drottne alla Drottna/hvør ed i þssu Brwd kaupe auglijste alla fyrst sijna Guddomlega Dyrd/ og snere Vatne i Vijn. Þar næst biooda þau hn̄s signudu Moodur Mariu/ vid hvøria eingen̄ Kvin̄a sem hingad i Heimen̄ hefur fædst/ kan̄ ad samiafnast/ þar

 Drotten̄

Drottenn virdte hana sijs/ ad lata hana vera Moodur ad sijnum Hiart-
ans Syne/ og vera bæde fyrer og epter sinn Barnburd Obleckada Mey/
hvad ad er a moote ollu Natturlegu Edle. Þeir þridiu Brwdkaups
Giester ner/ sem hier verda bodner/ eru Læresveinarner Herrans Christi/
hvøria hann hafde sialfur sier utvaled/ til ad uppfræda i Guds Kynnin-
gu og Heilsusømum Lærdoome/ so ad þeir kynne sijdar meir Vitne af
sier ad bera og morgum til Idrunar og a Veg Saluhialparennar ad su
wa. So hafa þa þvilijker Hatignarleger og Virdugleger Giester/ alldrei
vered Persoonulega i einu samannkomner/ i nockru Brwdkaupe/ sem
þessu. Hvørnenn munde þa Veitingunum hattad og vared vera i þessu
Brwdkaupe/ þar soddann ypparleger Giester voru samannkomner? Þegar
Veytslann og Giestabods Gledenn atte ad vera sem hædst/ þa seiger Guds-
spiallamadurenn/ ad þar hafe þroted Vijn. Hvør skortur ad þessu ungu
Brwdhioonum hefur vissulega matt þungt falla. Þar fyrer geingur
Mooder JEsu Maria til sijns Sonar og seiger hønum fra Ørbyrgd
og Efnaleyse/ sem þessum ungu Hioonum sie uppafalled/ ad þau vante
Vijn handa Giestunum/ þvi hun visse vel/ hvad Eingellenn hafde sier ad-
ur sagt um hann/ ad hann være Guds Sonur/ og munde hønum þess vegna
ecke omøgulegt ad bæta þennann Brest med einu Dasemdar verke. Enn hver
iu svarar Jesus hier sinne Modur? Kona Seiger Hann/ Hvad hefe Eg
Med Þig? Nu þo ad þetta Herrans Christi Andsvar/ hvørt hann giefur
hier sinne Moodur/ meige þykia hart edur so sem af nockrum Þioste,/
þa samt giører hann hier eckert a moote þeirre Hlydne/ sem hann var sinne
Moodur skylldugur ad veita. Þvi Maria atte ecke hønum Stund
nie Tyma ad setia/ til ad giøra sijn Kraftaverk/ helldur atte hann þau
ad giøra og framkvæma þegar hans Fader villde og hans sialfs Guds-
domlegur Vilie var þar til/ þat fyrer svarar Herrann Christi hier riette-
lega sinne Moodur. Avijsande þar med/ ad hvørke hun nie nockur annar
Modur/ eige sier fyrer ad setia/ hvar/ edur og hvenær/ hann eige sijn
Guddooms verk ad giøra og framkvæma. Enn hvad mun Maria seigia/
þa hennar Sonur svarar henne a þennann hatt/ sem nu var sagt? Mun hun
nockud reidast edur lata sia a sier nockurs konar Þyckiu? Ney/ langt fra/

Helldur

heldur kañast hun vid med sialfre sier/ ad hun hafe þetta offorhugad talad. Eñ efar þo ecke ad hñ mune hialpa þegar Naudsyn gierest/ hvers vegna hun seiger til Þienarañа. HVad HEllst Hañ Seiger YDur/ Þad GJøred.

Hier wt af vilium vier taka oss þetta til Lærdooms hid stuttlegosta. Fyrst lærum vier þad hier/ ad Hioonabanded er ein heidarleg & heiløg Stiett/ hvøria sialfur Gud Drotteñ helgade og iñsette strax i Paradijs/ Gen. 2. Þa hñ leidde Adam til Evu. Sialfur Endurlausnareñ vor Jesus elskade þessa Stiett/ & hafde hana so miøg i Heidre/ ad hñ vird test sialfur Persoonulega i þessu Brwdkaupe i Cana nælægur ad vera/ hvad hñ Blessadur hefde alldrei giørt/ ef þesse Stiett hefde ecke sañ heiløg og blessud vered. Þar þvert i moote/ hafa þeir i Pavadomenum/ margt hæduglegt talad um þessa Stiett/ bæde þad/ ad hun være i moote Guds Orde og eingeñ Andlegrar Stiettar Madur mætte hana Jñganga/ þvi þad være ein saurug og Holldleg Stiett. Eñ Ande Guds bevijsar þeim þvert a moote Lyge a Hendur/ bæde Pavanum og hñs ødrum Stallbrædrum/ og seiger fyrer Muñ Postulans Paals. Ad Hionabanded skule heidarlegt hallded vera hia øllum/ Eb. 13. Item/ i ødrum Stad/ seiger Postuleñ Pall. Ad þeir sem Hionabanded fyrerbioda/ kieñe Diøfla Lærdoom/ 1. Tim. 4. Og i 1. Pist. til Tim. 3. Og Tit. 2. seiger hñ. Ad Byskupar & andlegrar Stiettar Meñ/ skule vera eirnrar Kviñu eigeñ Meñ.

Þar næst eiga aller þeir þ hier af ad læra/ sem med Glede / Luku & Farsælld/ vilia uppbyria þa H. Hiwskapar Stiett/ ad bioda Herranum Jesu Christo/ umfram alla adra/ med alvarlegre Bæn/ til sijns Brwdkaups/ ad hñ vilie þar sialfr nælægur vera & blessa þeirra Hioonaband/ so þ meige Gude til Lofs verda/ þeim sialfum til Glede/ & ødrum wt i fra til goods Epterdæmis.

J þridia lage/ eiga øll good & christeleg Hioon / ad læra þ hier/ ad elska hvørt añad af Hiarta & þykiast ecke hvørt ødru ofgott/ þt so sem Rifed / af hvøriu Kviñañ var skøpud / var ecke teked af Høfde Mañs sins/ heldur af midium Lijkamanum/ so ber ecke/ ad Kviñañ sie Mañsins

 Høfud/

Nøþud/ heldur hafe Midlungs Riett/ millum Mannsins og Barnanna. Kvinnan a og so ad stunda til/ ad hafa a sier Art og Nattúru Rifsins/ beygia sig epter Hiartanu/ so sem Rifed giører/ og stunda epter Giede Mannsins/ leynt og lioost/ i Medlæte og Mootlæte.

Þar næst/ so sem Rifbeined verndar Hiartad/ og forvarar Innifleñ/ og giører so sem Hring og Mur i kringum þau. So a og so einn good og erleg Eckta Kvinna / ad forsvara sitt Eckta Hiarta af øllu Megne og Mætte/ þad frekasta mógulegt er.

J þridia lage/ so sem þad/ Rifbeined bember sig wt/ þegar ad Hiartanu þreinger inne fyrer / af Sorg og Motlæte/ so ecke þiake nie þreinge ofmiøg ad Hiartanu/ og i Føgnudenn upphefst þa sig og so/ so Hiart ad meige þess liettelegar naa Andrwmenu og draga til syn gladværdar Andann. So ber og einne godre Ecktakvinnu ad giøra vid sitt Hiarta eda sinn elskulegann Mann. Hier a moot og so einum goodum Ecktamanne/ ad laata sier koma i Hug/ ad þo Rifed sie ecke af Høfdenu teked/ þa er þad samt ecke af Footunum/ so hann hallde ecke Kvinnuna þar fyrer/ fyrer Fotskør synna/ edur þad sem hann geingur ofann a/ heldur so sem ad hun er tekenn af þeim Stad/ sem nælægst er Hiartanu/ þvi hun er Bein af Mannsins Beinum og Holld af hanns Hollde. So ber hønum ad hafa hana Hiartanlega kiæra/ sijna henne Dygd og Trw/ veita henne Forsvar og Forsorgun/ þvi þad er a moote Nattúrenne/ ad eirn skylde sitt eiged Holld hata. Og er þetta um þad fyrra.

Annur Greinenn.

Epterfylger hid stuttlegasta/ ad minnst a þau sex Steinkier/ full af Motlætesins Vatne/ hvør fleslløll Hioon verda af ad dreckа og smacka hier i Heime.

Þad Fyrsta er Steinkier Fatæktarennar. Af þessu Motlætesins Kiere mattu þau ungu Brwdhion i Cana/ strax i fyrstu seigio/ þvi a sialfann Brwdkaupsdagenn vill þeim þad til/ ad Vijnskortur verdur/ so hvørke þau nie Giesterner hafa þad þau giete giørt sig glada med. Hvad mørg good og Christeleg Hioon/ verda ad smacka a þessu Fatæktarennar Kiere/ enn nu i Dag vor a medal? Og stundum strax þann fyrsta Dagenn/

eñ/þa þau koma samañ/ hlioota þau (kañ skie) ad klaga og seigia. Eg hefe ecke Brauð ad leggia fyrer mig/mig vantar það sem eg kañ ad klæ ða mig með. Þetta hið sama Fatæktareñar Steinkier/matte og so Jacob Forfader reyna og þiña i Hwse sijnu fordum / hvers vegna hañ hlaut ad senda sijna Syne til Egyptalands vegna Dyrtijdar ꝛ Orbyrgdar a Korne og Fædu/ so sem lesa ma / i Gen. 42. C. Eñ hvad eiga þau þa til bragds ad taka/ sem þta Mootlætesins Kier til vill? Það kuñu vier ad læra hier aþ Dæme Mariu Meyar. Nun geingur til Jesum Sonar sijns og seiger / Þeir hafa ecke Vijn. Sama skaltu giera/ þegar þu þiñur þ ad Orbyrgd edur nockurskonar Fatækt vill ad þier þreyngia / so bæde þu og þijner verda ad lijda Skort / þa skalltu strax þlyia til Jesum og seigia hoñu til Naudsynia þiña/ hñ mun vissulega ecke læta þig syniande aptur þara/ heldur/ so sem hñ snere hier Vatne Mootlætesins i Vijn Gledeñar / hia þessu Brwdhioonum i Cana / so mun hñ ꝛ so nædarsamlega hialpa þier/þvi hñs Augu eru jaþnañ op, eñ yþer þeim sem hñ ottast/ Psalm. 34. So hñ þrelse þa wr Daudanum ꝛ gieþe þeim Fædslu i Hallærenu/ Psalm. 55. Fleyg þu þar þyr, at allre þiñe Ahyggiu uppa Drotteñ ꝛ mun hñ þier Atviñu veita.

Añad Mootlætesins Kiered/sem Hiooneñ verda opt ꝛ tijdu ad smaka ꝛ aþ ad drecka i þessu Heime / er Veyke ꝛ Heilsubrestur. Þesse ungu Brwdhioon i Cana / haþa gooda Heilsu um Brwdkaups Tijmañ/ eñ hvør vill seigia / ad þeim haþe ei þar epter mætt Soott ꝛ Siukdoomur uppa þalled? Hvad mørg munu þau Hioon þiñast / sem ecke verda vør einhvørn Tijma vid Veykleika og Heilsubrest / añadhvert a sialfum sier edur Børnum sijnu ꝛ Hiwum? Aþ þessu Steinkierenu matte sa goode Guds Madur Job drecka/ þa hñ var sleigeñ mz Saarū ꝛ Kaunu fra Hvirfle til Ilia / Job. 2. Hier af smackade ꝛ so su Bloodþallssiuka Kviñañ/Matth. 9. Og sa unge Sonur Davids/ sem lesa ma/2. Sam. 12. Og marger þleyre. Eñ hvad skulu vier til giøra/ þa þta Steinkier kiemur oss ad Hondum? Ecke skulu vier þara eins og Ahasia Kongur þoor/ hvør þa hñ var siukur ordeñ / sende hañ Bod til Beelzebub ꝛ liet spyrig hñ ad/ hvørt hñ munde aptur vid rietta aþ sijne

Veyke/hvørs vegna hñ mætte deya/ 2. Kong. 1. Neldur skulū vïer mz Marīu bløia til Christum/bidia hñ ꝛ seigia mz Jeremia/17. Drottenn lækna þu mig/þa verd eg heilbrygur/hialpa þu mier/þa em eg holpeñ/ þvi hñ er sa Meystareñ/ sem mættugur er i Ordū ꝛ Verkū / Ja/hñ er sa/fyrer hvørs Krapt þeir Blindu feingu Syn ødur fyrre/þeir Hølltu geingu/ Lÿkþrøer hreinsuduſt / Daufer heyrdu ꝛ Dauder uppriſu. Nu so sem hÿns blessada Hønd var ecke stutt i þa Daga/ ad hialpa þessū ꝛ þvilÿkū/so er hun eñ nu ecke stutt/til ad hialpa oss/ ef hÿns nædugur Vilie er þar til. Lætū oss þar fyrer akalla hñ a hørmungar Tÿmanū/ so sem hñ sialfur skipar/ Psalm. 50. Og þa mun hñ frelsa oss.

Þad þridia Mootlætis Kiered/sem Hiooneñ hloota stundū af ad drecka/þa er Osamlynde og Mißklÿd/ sem optsiñis vill uppa falla (þvi midur) a millū Ecktapersoonaña/ hvad hendt hefur lÿka eirneñ þa heiløgustu Meñ stundum. So sem lesa mæ/ þa Saara Abrahams Hustru avÿtade hñ fyrer Ambættena Agar/ Gen. 16. Eins ꝛ Zephora Kviña Moses/ þa hun vard ad umskiera siñ Son / Exod. 4. Af þessu Mootlætis Kierenu/mætte ꝛ eirneñ drecka/su skynsama ꝛ dægelega Abigael/ hvør ed ætte eirn hardrædugañ/ illskufullañ og ofyrerlætsamañ Mañ / hvar um ad skrifad er/1. Sam. 25. Eñ hier a moot/eiga øll christeleg Hioon ad giæta ad þvi/ sem Postuleñ Pall rædleggur/Eph. 4. Og læta ecke Soolena underganga yfer siñe Reyde. Ja/ læte Ecktameñerner sier þad sagt vera og alvarlega til Hiarta ganga / sem þar stendur. Þier Meñ/elsked ydar Ecktakviñur/so sem Christur elskade Søfnudeñ/ og gaf sig sialfañ ut fyrer hñ. J sama mæta/ vere Kviñurnar skyllum Bændum undergiefnar/ þvi allt þetta er sialfs Guds Befalning ꝛ alvarlegur Vilie/hafande fyrer sier Dæme Saaru/hvør ad var Abraham hlÿdeñ og kallade hñ Herra/ 1. Pet. 3. Eirneñ Abigael og añara fleyre. Hier til heyrer ꝛ so alvarleg ꝛ idugleg Bæn til Guds / hver ad er so sem Vegur til alls hins Gooda.

Þad fioorda Mootlætesins Steinkier/Er Otrꝛleike/ þegar añadhvørt Hioonaña elskar ecke siñ Ecktamaka/sem vera a/ so ꝫ skiedur optsiñis/þegar þau eru so hirdulaus ꝛ ræktarlaus/ad þau vilia ecke hugga

hvørt

hvørt anad i Mootlætenu ꝛ þvi sem uppa kan ad falla / heldur giøra þ Syndu (kan skie) tkusinum verra / eff þau koma þvi vid / so sem Dæme er til a Kvinnu Jobs (þo vondslegt sie) hvør ed ecke villde hugga hn̄ edur Medaumkun hafa i hn̄s Mootgange / hvørs vegna Augustinus kallar hana Medhialp Diøfulsins i þvi ad plaga Job. Þar næst skiedur Otrwleike þesse a mille Hioonana i þan̄ Mata / þegar þad sem eirnur Hond Hioonana bygger upp edur afflar / verdur af an̄are strax aptur nidurbroted og foreydt / hvar til noogleg Dæme finnast / einkum a þessu̅ sijdustu Tijmum. Sa þridie Otrwleiken̄ / sem uppa kellur stundu̅ a mille Hioonana / er Saurlijfis Syrnd edur Hoordoomar / þegar an̄adhvørt Hioonana helldur ecke Ectaskapar Trygd edur Elsku vid an̄ad / so sem þau hafa ꝛdur Gude lofad / hvad ad giørde David Kongur þa han̄ took Kvinnu Vriæ ꝛ lagdest med henne / 2. Sam. 11. Item / Kvinna Potiphars / þa hun villde tæla Joseph til ad drygia Skøm̄ med sier. Þesse Synd er Gude ꝛ hn̄s H. Einglum so andstyggeleg / ad sialfur Ande Drottens telur Hoordooms Men̄ena midt i bland þeirra Ogudleguste og sviviroeleguste Glæpamanna / og seiger / Ad þeir skule ecke Guds Ryke erfa / 1. Cor. 6. Seiger ecke sialfur Gud so ? ꝛ streingelega bijdur / Levi. 20. Og vijdar an̄arstadar / ad hvør sem hoorast m̄ nockurs Man̄s Kvinnu / sa skal Dauda deya. Giæte þar fyrer aller þeir vandlega ad sier / sem þa H. Hiwskapar Stiett / an̄adhvørt in̄geinged hafa edur in̄ganga vilia / ꝛ læte sig hvørke af Hollde nie Heime edur og so af þm̄ saurlijfis Anda Dioflenum stioornada vera / til oleyfelegra Elskubragda ꝛ saurugs Lijfernis / helldur sieu vakande iafnan̄ ꝛ bidie Gud um Naad / so þeir hrape ecke i Net ꝛ Fiøtur Andskotans.

Þad Fimta Steinkieted / af hvøriu mǫrg Christeleg Hioon meiga drecka opt ꝛ tijdum / er þad / þegar Ecta Personunn̄ vilia ecke til Born ꝛ Afkvæme i Hiuskapar Stiettenne. Þetta Motlætesens Kier vill mǫrgum vera beyskt ꝛ stwrt af ad drecka / þviad Hioonabanded an Barnanna / er so sem su Verølld sem eckert Lioos edur Soolcrenat Byrtu hef ur i sier / seiger hin̄ H. Augustinus Lærefader. Yfer þessu bitra Mootlætesens Kiere / klagade Abraham fyrer Gude / seigiande / DRotten̄ DRotten̄ /

keñ/hvad villtu giefa mier? Eg fer hiedañ Barnlaus/Gen. 15. Hvørsu alvarlega z akaflega krafdest Rachel af sijnum Mañe/ad hñ skylde giefa sier Børn/þvi añars seigest hun neiga deyia/Gen. 30. Eñ hvad skulu þeir hier til Raads taka/ sem fyrer þessu Mootlæte verda? Þeir skulu flyia til DRottens/og bidia hñ ad bæta sier þeñañ Brest/ef hñs Guddoomlegur Vilie er þar til/ þvi hñ er sa Almættuge Gud/ sem alla Hlute hefur i siñe Hende/um hvørn David talar z seiger/Ps. 113. Ad hñ sie sa same sem lætur Obyriuna bwa i Hwsenu/so þad hun verdr ein gladvær Barna Mooder. Giætum ad/þo ad Saara være Ofrioffsøm leingst af siñe Æfe/ þa gaf Gud heñe þo um sijder Gietnad/so ad hun fædde a nijtugasta Aare sijns Aldurs Isaac/Gen. 21. Eins blessade Gud Elizabeth z so/ hvør ed fædde i sijnu Aldurdoome soddañ eirn Son/ hvillkur ad ecke hefur af Kviñuñe fædst. Sama lesu vier z eirneñ um Rebecham/ad hun hafe vered Obyria/eñ fædt þo um sijder sijnu Ecktamañe Tvijbura/Gen. 25. Nu so sem þad/ad Hønd Drottens var ecke stutt i þa Daga/ ad blessa þessar og margar adrar Obyriur flestre/ med goodum og Lijstelegum Lijfs Averte/þo þad kiæme seint fram/ so hefur hñ eñ nu i Dag noog Raad/ ad giefa þm Børn og Afkvæme/s hñ vill/ þo oft sijnest stundum ovænlega ahorfast. Eñ kuñe hier þvert a moote so til ad bera/ ad þar sie eingeñ Barna Von framar epter hia Hioonunum/þa skulu þau giefa sig til Frids og vita ad þad er Guds Vilie/ z hindrar ecke i neinu þeirra Velferd. Sioum til hvad myked Angur/ Sorg og Mootlæte/ ad Børneñ giøra opt og tijdum Foreldrunum. Hvad þungt meined þier/ad Jacob hafe falled þad/þegar høn um var sagt/ ad hñs elskulegaste Sonur Joseph/ være sundurrifeñ af Olmu Dyre/ Gen. 37. Item David/ þa hñs Sonur Absalon var i sijnum Syndum i giegnum lagdur/þar hñ hieck i Eykeñe/2. Sam. 18. Hvad opt mun Adam og Eva hafa andvarpad yfer sijnu Syne Cain/ sem i Hel sloo siñ saklausa Brooder Abel. Judas Svikare forried siñ eigeñ Meistara JEsum Christum. Caiphas og hiner adrer/ komu þvi til leydar/ ad hñ Blessadur var saklaus a Kroffenn negldur. Sañarlega munu Foreldrarner/ sem þvillijk Børn hafa att/ osfa sier a sijdasta Dei.

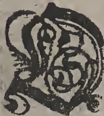
ge og ſeigia. Æ/Gud giæþe ad vier heþdum aldrei þvilıkt Bern ı̃kk. Lættu þier þar þyrer þad vel linda/ eþ Gud vill ecke læta þier verda aud-ed Barna/ þvi hn̄ ſier ſialfur beſt fram̄ i Veigen̄ fyrer oſſ ꝫ veit hvad oſſ er þyrer beſtu/ og lætur þeim ſem hn̄ ottaſt/ alla Hlute til gooda þa-lla/ Rom. 8. Cap.

Þad Fioorda og ſijdaſta Hrygdaren̄ar og Mootlætesens Steinkier/ er þad/ þegar Dauden̄ adſkilur Hioonen̄ ꝫ ſlijtur eitt Hiarta fra ødru. Þar er eingen̄ Hiarta Sorg ſo ſtoor og mykel/ Ja/ eckert Angur ſo me gnt og beyſkt/ſo ſem þad/ þegar Dauden̄ adſkilur tvø Ekta Hiørtu/ ꝫ i Elſku og Trwſkap eru ᴂdur faſtlega ſaman̄ teingſlud og bunden̄. Ad þetta Mælltæke ſie ſatt/ þ ſijna oſſ Otelianlega mørg Dæme/ bæde forn og nij/ ſtendur þar ecke um Forfødurenn Abraham/ ad hn̄ hafe barmad ſier og ſarlega grææted/ þa hn̄ miſte Kvinu ſinar Saru? Gen. 23. Sa-ma leſum vier um Eckiuna i Naim/ ad hun hafe bored ſig Jlla epter ſin̄ Framlidna Son/Luc. 7. Marger hliooka en̄ nu i Dag hid ſama ad reyna/ ſo ſem dagleg Dæme audſijna. En̄ hvad eiga Men̄ hier til bragds ad taka/þa þvilijk Hiarta Sorg uppa fellur? Vær eigum ad flyia til Jeſum/ hvør vorar Harmþrungnar Sæler mun aptur Hugga og med Gleden̄ar Viſne endurnæra. Þar næſt ſkulū vær gledia oſſ þar vid og hugga/ ad Daude og Burtfør vorra Aſtvina/ſkiedur ecke af nockursko-nar ſierlegu Tilfelle/ helldur af Guds godū og þægelegū Vilia/þvi ad DROTTIn̄ er ſa ſem telur oll vor Høfud hær/ Matth. 10. Oo þar fell: ecke eitt af þeim a Jørd/ᴂn hans Vilia. Þar þyrer ſeiger David ſo Pſalm. 139. Þijn augu ſau mig þa eg var en̄ ecke fullſkapad-ur/ og aller mijner Dagar voru i þijna Bok ſkrifader. J þridia lage ſkulu þeir ſem fyrer þeſſu Motlæte verda hyxa um Glede þa og eilijfa Sælu/ſem þeirra Aſtviner eru i komner og hugga ſig af Hiarta þar vid/þviad hvad er þetta Lijf an̄ad enn Eimd ꝫ armæda ad reikna? Þar þyrer ættu Men̄ ad þacka Gude ꝫ glediaſt þar yfer/ ad hn̄ hefur leiſt þa wr þeſſū Eymdarfulla Tæraran̄adal ꝫ in̄leidt aptur i þa ſælu Dyrd/ ſem hvørke hefur Auga ſied ne: Eyra heyrt / og ecke hefur i nockurs Mans Hiarta komed. J ſijdaſta lage meigū vær ꝫ ſo hugga oſſ þar vid/ ad

DRottenñ læti opt ꝛ thdū Beyſkleika þeſſa Steinkierſins ſnuaſt i ſætt Gledeñar Vȳn/ i þañ mata/ ad hñ giefur Mōñū aptur adra goda Ecktakvinu ꝛ Børn/ ſo ſem hañ gaf Forfødurnum Abraham Gen. 25. Og þeirre forſialu Abigail ſem epter ſiñ fyrra Mañ eignadeſt David. Vær vilium bidia þañ ædſta Hionabandſins Herra vorn DRottiñ Jeſū Chriſtū/ ad hñ vilie æ ꝛ jafnañ ſnua Sorgartaarū allra rchiſtelegra Hiona/ ſī Harmþrungeñ epter þreygia i þſſū Heime i ſætt Gledeñar Vȳn/ ꝛ iñleida oſſ um ſider i Eilijfa Dyrd ꝛ Aru. Þangad ad komaſt ꝛ þar ad vera med ollū Guds wtvølldū Einglū ꝛ Mōnum/ Veite oſſ Gud Fader i Jeſu Sonar ſijns Nafne/ AMEN.

Þridia Suñudag epter Þrettanda.

Evangelium/ Matth. 8. Cap.

G þa ed JEſus gieck ofañ af Fiallenu/ fylgde hønum margt Folk epter. Og ſia þu/ad Lijkþrær Madur kom/ tilbad hañ og ſagde/ Herra/ ef þu villt/ þa gietur þu mig hreinſad. Og JEſus rietle wt Hondena/ Ahrærde hañ og ſagde/ Eg vil/ vertu hreirn/ og jafnſnart vard hans Lijkþra hrein. Og JEſus ſagde til hans/ Sia þu til/ad þu ſeiger þad ei neinum/ helldur far þu og ſijn þig Kieñemøñunum/ og offra þijna Giøf/ þa ed Moſes hefur boded/ til Vitnisburdar yfer þeim. Eñ þa ed JEſus gieck iñ i Capernaum/ kom til hans Hundradshøfdinge nockur/ bidiande hañ og ſagde/ Herra/ Þion miñ liggur Jetſiukur Heima og kvelſt þunglega. JEſus ſagde til hans/ Eg vil koma og lækna hañ. Og Hundradshøfdingeñ ſvarade og ſagde/ Herra/ Eg em þeſſ ei verdugur / ad þu ganger under mitt Þak/ helldur ſeig þu eitt Ord/ og mun miñ Þion heilbrygdur verda. Þvtad eg em Madur Yfervalldenu undergiefeñ/ hafande under mier Strijdsfolk/ og nær eg ſeige þeſſum/ Far/ þa fer hañ/ og ødrum/ kom þu / og hañ kiemur/ og Þræle mijnum/ giør þta/ og hañ giører þad. Eñ þa ed JEſus heyrde þetta/undradeſt hañ/

og

og ſagde til þeirra/ er honum epterfylgdu. Sañlega ſeige eg ydur/ ad þvilijka Trw heþe eg ecke funded i Jſrael. Eñ eg ſeige ydur/ þad marger munu koma aþ Auſtre og Veſtre/og ſitia mz Abraham/ Jſaach og Jacob / i Rijke Himnañs / Eñ Rijkeſins Syner munu verda wtrekner i hin itſtu Myrkur/ þar ſem vera mun Oop og Tanagnyſtran. Og JEſus ſagde til Hundradshoþdingians/Gack hiedañ/ verde þier epter þvi ſem þu trwder/ Og hans Þion vard heill a þeirre ſomu Stundu.

Exordium.

J Pſalmenum þeim 19. talar David ſo/um þad Fagra z Lyſtelega Heimſins Lioos Soolena/ z ſeiger. AD HANN (þ er Drotteñ Allsheriar) haþe ſett Sooluñe Herberge/ z hun gange wt ſo ſem eirn Brwdgume wt af ſijnum Sal og gledie ſig ſem ein Hetia til ad hlaupa Veigeñ. A einum Enda Heimſins (ſeiger Spamadureñ) kiemur hun upp/ og reñur ſo um kring til hins ſama Enda/ og eckert ſkyleſt fyrer heñar Hita. J þeſſum Ordum wtmalar Spamadureñ David/ſo ſem i nockurskonar Dulmælum edur Epterlijkingu þa bleſſudu Riettlætes Sool/ Mal. 4. Vorn DRotteñ Jeſum Chriſtum/ hvørn Johañes kallar med odru Naþne/ þad mykla Heimſins Lioos / Joh. 1. Sem uppruñed er aþ Hædum/ Luc. 1. Þviad ſo ſem David tileignar þeirre Natturlegu Sooluñe ſitt Herberge/hvørt ad er ſa vijde z breide Himen. So heþr z ſo Riettlætis Sooliñ vor JEſus Chriſtus i fra allre Eilijfd/ haþt ſitt Adſetur og Veru i Skaute ſijns Himneſka Fodurs / Joh. 1. Og i ſijns Fodurs Hwſe/ hvar ad mar gar Verur eru. Þar næſt ſo ſem þad David ſeiger um þa Natturlegu Soolena/ad hun wtgange af ſijnu Herberge/ſo ſē eirn prijdelegur Brwdgume. So var z Chriſtur ecke alltjafnt a Himnū uppe/heldur for hñ oþañ þadañ og openberade ſig Heimenum/ Ecke ſo ſem være hñ eirn Volldugur Skapare edur ſtrangur Doomare/ heldur openberade hñ ſig med hyrre og Vingiarnlegre Aſijnd/ ſo ſem eirn goodur Brwdgume/ audſijnde ſig þar med ad vera komeñ til þeſſ/ad binda Ecktaſkap/

og Trwlofa sier allt Mannkyned til eigenlegrar Eignar / Eph. 5. J þridia lage / lyka sem þad David lyker Soolunne vid eina Hetiu edur øfluga Striidskiempu / So er og so DROTTenn vor JESus / hiñ allra sterkaste Striidshøfdinge. Ja / Hañ er þad øfluga Leoned af Kyne Juda / sem þess vegna er i Heimeñ komeñ / ad hñ nidurbrioote Verk Dieffulsins ꝛ afmæe hñs banvænañ Brodd / Osea. 13. J fioorda lage / seiger David / ad su næturlega Sooleñ a Himnenum / hafe fliooka ꝛ hrada Ferd / so þo / ad hun kome upp a einu Heimsins Enda / og reñe so um kring til hins sama Enda a einu Deige / þa mædest hun þo hvørke nie þreytest / a þessare siñe Reysu. Eins lyka / þreytest ecke vor blessade Endurlausnare Jesus / ad hlaupa sitt Skeyd / og fullenda syna Reysu vorra vegna / so sem var / þa hñ nidurstie til Helvijtis ꝛ upp stie aptur til Himna / ꝛ situr til Fødursins hægre Handar. Um hvørn siñ Veg og Reysu / hñ talar so sialfur / hia Joh. 16. Seigiande. Eg er af Fødurnum wtgeingeñ og komeñ i þeñañ Heim. Eg fyrerlæt ꝛ aptur þñañ Heim ꝛ fer til Fødursins. J fimta ꝛ sijdasta lage / tileignar David Sooluñe / þañ Krapt ꝛ Verkan / ad hñ seiger / ad þar sie eingeñ Hlutur i Heimenũ / hvørke hatt nie lagt / hvørke a Sioo nie Lande / s͂ kuñe ad fela sier fyrer heñar Hita. Eins lyka uppliomar ꝛ vermer Riettlætis Sooleñ vor Drotteñ Jesus alla Meñ sem koma i þñañ Heim / Joh. 1. So framt sem þr tilbyrgia ecke sitt Hiarta fyrer hm̃ / ꝛ wtebyrgia ecke hñs Guddoomlega Nadargeysla. So er þta allt vel ꝛ merkelega hlioodande uppa nærverande Tijma / þt hingad til høfũ vier heyrt þar um kient og talad / hvørneñ Christur hafe / so sem eirn eilijfur Brwdgume / wtgeinged af synum Sal / þad er / af Skaute Fødursins ꝛ fædst i Bethlehem a Gydingalande / hingad i þñañ Heim. Vær høfum og so heyrt / hvørneñ ad þesse Riettlætis Sooleñ / Drotteñ vor JEsus Christus / hefur wtbreidt syna Geysla / ecke alleinasta i Gydingalande / þegar Einglarner predikudu wt af hñs Fædingu f̃ Hyrdurunum / heldur og so i Austuralfuñe / þa hñ fyrer Leidarvijser eirnrar Stiørnu / vijsade Austurvegs Vitringunum til syn. Hañ wtleidde þa i Egyptalande / þegar hñ vard þangad ad flyia fyrer Ofsokn Herodis Kongs.

Köngs. Hañ wtbreidde þa i Musterenu til Jerusalem / þegar hñ sat midt a mille Lærefedraña / heyrande þeim og adspyriande þa. A Suñudageñ var / wtbreidde hñ þessa sijna Guddooms Geysla i Cana Galileæ / þar hñ snere Vatne i Vijn og openberade so sijna Dyrd. Nu i Dag wtbreider hñ þa bæde hia Gydingum og Heidingum / J þvi hñ læknade þañ Lÿkþraa Mañ (sem Gydingur var) af siñe Spitelsku / Eñ bæn-heyrer þañ heidna Hundradshøfdingia / sem bad hñ fyrer sijnū Þienara.

Nu til Textans i Jesu Nafne. Og vilium vier miñast a þesse tvo Dasemdarverk sem Jesus giørde. 1. Aññad a þeim Spitelska Mañe. 2. Eñ aññad a Þienara Hundradshøfdingians. Med þeim sierlegustu Lærdoomnum og Huggunnum sem hier af kuña hid stuttlegasta ad dragast. Nier til hialpe oss Gud / fyrer sijns blessada Nafns saker / Amen.

Firre Parturen.

MArgt er oss hier athugande i þessu heilaga Evangelio. Fyrst um Tijmañ og Stadeñ / nær og i hvorium Stad Herrañ Christur hafe giørt þetta Kraftaverk a þm̄ Lÿkþraa Mañe. Gudspiallamadureñ seig-er ad þad hafe vered / þa hñ gieck ofañ af Fiallenu / þad er / epter þad hñ hafde framflutt fyrer sijna Tilheyrendur / þa laungu Predikun / sem skrifud stendur hia Matth. 5. 6. & 7. Cap. J hvørre hñ fram̄setur i stuttu Maale / þa helldstu Trwareñar Articula og Hofudgreiner. Eñ Fialled a hvoriu hñ hafde þessa sijna Rædu / meina sumer ad vered hafe Fialled Tabor. Munu nockrer þa hafa vidstadder vered / þegar Christur giørde þetta Dasemdarverk? Ja vissilega / þvi hier stendur / Ad margt Folk hafe fylgt høñum epter / og hefur Endurlausnareñ vor hellst vil-iad giøra þetta Jardteikn i Folksins Nærveru / uppa þad hñ stadfeste þar med siñ Lærdoom / og ad þeir semu sem høfdu heyrt hñ a Fiallenu adur predika / skyldu sia a þetta Dasemdarverk / og rada þar af ad hñs Kieñ-ing være señ og trwanleg. Persoonañ a hvørre vor Drotteñ Jesus Christus giørde þta Jardteikn / var eirn Lÿkþraar edur Spitelskur Mad-ur / hvorium sialfur Gud hafde fyrerboded / ad þeir skyldu ecke hafa nei-na Umgeingne vid adra Meñ / helldur skyldu þeir bwa fyrer utañ Her-

 bwdernar /

broderniar/Levit. 13. Eñ med hvørre Lykamans Hegdan edur Skickan/ ad þesse veyke Madur haþe komed þram fyrer Christum/ þar um avþkia Gudspiallameñerner so. Mattheus seiger/ ad hñ hafe tilbeded Jesum. Marcus/ad hñ haþe falled til Foota hñs og beded hñ so. Eñ Lucas vottar/ ad hñ haþe þalled þlatur þram a sijna Asionu til Jardar og tilbeded hñ. Hvar med þesse veyke Madur i liooſe lætur sijna iñre Hiartans Audmykt sem i hñs Hiarta kviknud var/ ecke so einungis af Krankdæmesins Punga sem hñ a sier bar / heldur aþ Vidurkieñingu siña hrædelegra Synda / med hvørium hñ þykest hafa uppvaked yþer sig Guds Reide & hrædelegt Heþndar Straff. Hvad seiger þa þesse Spitelske Madur? Talar hñ nockud vid Jesum/ edur þeiger hñ & Nei/ langt þiærre/heldur (so sem eg strax sagde) þellur hñ þram þyrer hañ til Jardar a sijna Asionu/ & seiger/Herra/Ef Þu Villt/Þa Gietur Þu Mig Hreinsad.

Nu þo ad Bæn þesse sie miøg stutt & þaa ord/þa er hun þo samt næsta hiartnæm og ægiætleg/ hvørs vegna vær viliū athuga hana kostgiæfelega.

Upphaþ Bænarordaña er so hlioodande. Fyrst kallar hñ Christum HErra/ hvar med þesse Spitelske Madur i liooſe tætur sijna Jatning um þeñañ Jesum/sem er/ad hñ trwe þvi þullkomlega/ ad hañ sie sa same Herra Himens & Jardar/ i hvørs Valde ad stendur allt/ Ja/ sa ed Vald hafe a Lijþe & Dauda/ & giete þess vegna audveldlega aþ sinne Guddooms Magt læknad sitt Mein/ eñ eingeñ añar.

Sia um til/hvørke tilbidur hñ hier Mosen/ ecke Jacob eda Naaman þañ Syrlendska/nie nockra adra wt i þra/ sem añadhvørt haþa sialfer læknader vered aþ Spitelsku edur haþa læknad adra/ heldur tilbidur hañ Christum/um hvørn David talar i Psalm. 72. Ad hñ sie sa sem alleina Kraftaverkeñ giører/ hvør & eirneñ kallast i Exod. Book. 15. DRotteñ vor Græðare.

Añad Bænarorded þessa Lykþræ Mañs/er þetta/ad hñ seiger/Ef Þu Villt/Þa Gietur Þu Mig Hreinsad. Þad er sem hñ heþde so sagt. Fyrst eg trwe þvi obrygdanlega / ad þu ert Herra & Drotteñ yþer ollū Hlutum/þa veit eg þ & so fyrer vyst/ad þo hundradsiñū sie þesse miñ

Veyk-

Veykleike vidurstyggelegur ꝛ olæknanlegur aþ Monnunum / þa giefur þu samt læknad hn̄ eþ þu villt. Eñ hvort þ sie þiñ Vilie/ad bænheyra mig hier um/þad veit eg eñ nu ecke/eñ þu munt þo vissellega giora þ/ þegar þu sier ad þsse þyn Lækning mune verda mier gagnleg ꝛ heilsusamleg/ þar fyrer set eg allt þta Efne i þiñ guddoomlega Vilia ꝛ fodurlega Forsiaa. Eñ hvad giorer Jesus hier til? Svarar hn̄ nockud til þessarar Supplicatiu? Ja saññarlega/ecke þeyger hn̄ hier/eins ꝛ hn̄ þagde vid þeirre Canversku Kvinune/Matth.15. Marcus vottar/ad hn̄ hafe hrærst Myskunar yþer þessū auma Mañe/ hvad ꝛ eirneñ maa raada þar aþ/ad hier stendur/ ad hn̄ hafe jafnsnart vtriett sijna Hond ꝛ snert hn̄.

Hier kañ einhver ad spyria. Kuñe Christur ecke af sijnu Guddooms Krapte ad lækna þeñañ Spitelska Mañ/ utañ hn̄ snerte hn̄ med siñe Hende? Vær skulū vita/ ad Christur hefur giort þta ecke ān sierlegra ꝛ vissra Ordsaka.

1. Fyrst/so hn̄ audsynde sig þar med ad vera Herra yþer Logmaalenu/þvi þ var i Logmaalenu bañad/ ad nockur skylde snerta þa Lykþraa/ einkum þær sem hvorke kuñu þvilijkt Krankdæme ad lækna eda þra Daudanum ad þrelsa. Eñ þta hvortveggia kuñe Christur ad giora. Og so sem þad/ad Elias ꝛ Eliseus giordu ecke neitt Logbrot i þvi/ þo þeir snerte þa hina Framlidnu/ sem þeir uppvøktu aþ Dauda/ 1. Kong.B. 17. og 2.Kong. 4. So giorde og ecke heldur Christur hier neitt Logbrot/þo hn̄ snerte þañ Lykþraa til ad lækna hn̄.

2. Þar næst verdur oss þad hier auvijsad/ad Christur er eirn Herra ꝛ Meistare til ad lækna / og fer ødruvijs ad sijnū Læknisdoome/ eñ aller adrer. Þegar Eliseus læknade þañ Syrlendska Naaman/ þa villde hañ ecke snerta hn̄ med siñe Hende/2.Kong.B.5. Eñ Christur snerter hier þañ Lykþraa Mañ/so hn̄ gierde Mismun sijns Læknisdooms og siña Þienara/ꝛ synde þad sijn Hond være ecke eñ nu stutt ordeñ/ Esa. 59. So ad ef hn̄ tæke a þeim Daudu/ þa endurlifnudu þeir / snerte hn̄ þa Blindu/ þa urde þeir siaande/ ahrærde hn̄ þa Dauþu ꝛ Maallausu/þa skyldu þeir heyra og verda talande/ þetta er su rietta Christi Almættis Hond/ sem ollu kañ ad umbreyta.

3. J þridia lage/ snerte Christur þañ Spitelsk̃a med siñe Hende / ad hñ audsynde þar med/ ad sú Guddoomlega Natturañ være samteingd ⁊ eigeñleg orden sijnum Mañdoome.

4. J fioorda lage/ auglýsast oss hier med/ad vor Drotteñ Jesus vilie aungvañ fyrerlijta edur foracta / hvørsu aumur og audvirdelegur sem hñ er/Joh.6. Vær høllduñ ꝥ stoort Audmyktarmerke ⁊ Lijtelætis Teikn/ a einu Herra ⁊ Potentat/ef hñ lætur so lijtid/ ad hñ riettir sijna Hond ad einhvørium sijnū audvirdelegasta Þienara/so sem giørde Absalon/I. Sam.15. Eñ hvad myklu meira er Lijtelæte Herrans Christi/ hver ed sijna milda Hond ætriettir til allra Voladra og Aumra/ til ad biarga þeim og vid hialpa.

5. J fimta mata vill Christur oss hier kient hafa / med þessare siñe Atekningu a þm̃ Spitelsk̃a/ hvørneñ vær eigū siñader ad vera ⁊ hva, da Hiartalag vær skulū hafa til þeirra sem veyker eru edur i añañ mata þvingader ⁊ pinader/sem er/ ad vær skulū ecke hafa Vidbiod vid þeim heldur saña Medaumkan. Ja/vær eigū ad snerta þa med bædum Hønd-um vorum. Fyrst med Gudrækneñar Hende/ i þvi ad bidia fyrer þeim/ Og þar næst med Kiærleikans Hende/ i þvi ad ganga optar eñ sialdnar til þeirra og giøra þeim til gooda ⁊ hugga þa i sijnu Mootlæte.

6. J siøtta ⁊ sijdasta mata/ þar Christur snerter þañ Siuka hier/ þa syner hñ oss / ad þar sie eingeñ sa sem kuñe ad hreinsa Mañeñ af Syndareñar Spitelsku nema sa sem Gud vill sialfur ahræra/ og so sem snerta med siñe Almættis Hende.

Þessu næst talar Herrañ Christur nockrū Ordū til þessa siuka Mañs/ ⁊ seiger. EG Vil VErtu HReinn. Ecke eru þesse Herrans Christi Ord mørg/eñ samt skulum vier vita/ad þau eru bæde vigtug ⁊ kropt-ug/ þvi hñ talade alldrei so/ ad hñs Ordum fylgde ecke jafañ sierlegur Kraptur/hvad og soñudu þeir tveir sem geingu til Emaus/Luc.24. Hvørier ed søgdu/Brañ ecke ockar Hiarta i ockur/þa hñ talade vid ockur a Veigenum? etc. Og er oss þad hier fyrst athugande/ad Endurlausn-areñ vor svarar hier þessum veika Mañe uppa hvort sitt Ord/ sem hñ hefur framsett fyrer hñ i siñe Bæn ⁊ Supplicatiu. Fyrst seiger sa Spit

elske.

elske. HErra/ Ef þu Villt. Þar uppa svarade JEsus. EG Vil/ Sem hñ so segde/ þu skalt fa þad ad reina/ hvad miñ Vilie sie. Sa Siuke seiger. Þa giǫtur þu hreinsad mig. Þar uppa ansar Herrañ hon um. Vertu Hreirn. Þad er/ Vertu nu ecke leingur Andstigd hia ødrū Mōñum/ so sem þu hefur hingad til verid/ heldur vertu Heilbrigd og Osiuk Mañeskia/ so sem hefder þu alldrei spilltur vered. Hier framskyn nu bæde Guddooms Kraptur/ sem og lyka Medaumkan/ sem Endurlausnareñ vor hefur til allra Jdrande og Riettrwadra Maña. Hier kantu ad sia riett iñ til JEsu Hiarta/ hvørsu þad er mǫstudlegt ꝛ reidubwoed til ad hialpa þier i øllum þynum Rauñū/ þegar þu leitar hñs riettelega/ med þessū Spitelska Mañe. Æ/ Lofadur siertu nu þar fyrer lifande Gud/ sem hefur giefed oss aumū Naudþurftugum þañ Lækner/ sem bæde kañ ꝛ vill hialpa oss þa oss aliggur.

Eirn af Lærefedrunū/ ad Nafne Beda/ seiger ad JEsus hafe þess vegna sagt til þess Spitelska. Eg Vil. So ad hñ þar med til baka ræke þa Villumeñ sem kolludust Photiniani/ hvørier ad trwdu þvi/ ad øll H. Guddoomsins Þreñing/ hefde sameigenlegañ Vilia/ eñ ecke sameigenlega Magt til ad giøra þad og þad.

Þar næst seiger same Lærefader/ ad Herrañ Christr hafe teked a þssū siuka Mañe/ vegna þeirra Villumaña/ sem kolludust Manichei/ hvørier ad hieldu Christum ecke ad vera sañañ Mañ/ eñ skipad hafe hñ med Valde þessū Mañe ad vera hreinsū/ vegna þeirra Arianorū/ hvørier Daglega høfdu þar a mooke/ ad Christur hefde ecke sañañ ꝛ eilyfañ Guddoom.

Þegar Herrañ vor JEsus er nu bwiñ ad tala þssū Ordū til þess auma Spitelska Mañs/ þa stendur so framveiges i Gudspiallenu. OG Jafnsnart Vard Hañs Lykþrã HReiñ. Þad er i þvi sama Vile og under eins/ hñ talade til hñs. Eg Vil/ Vertu Hreirn/ epter þvi s̄ Luc. vottar. So sañast þad hier um vorn Endurlausnara/ ad hñ sie mattugur i Verkum ꝛ Ordum fyrer Gude ꝛ ǫllu Folke/ so sem Cleophas ꝛ hiñ añar Læresveirn sem med hønum var jatudu/ Luc. 24. Cap.

Lærū nu þad hier fyrst/ af Dæme þessa Spitelska/ hvørneñ vær skulum haga Bænum vorum/ þa vær komum fram fyrer Gud/ so ad hañ

Bænheyre oss/ sem er/ ecke þurfum vier allt ꝥ ad hafa langar Bænagiorder/ hvar um Christur sialfur aminner oss hia Matth. 6. Seigiande. Nær þier bidied/ skulud þier ecke marg talader vera sem Heidingiar. Heldur skulum Bæner vorar vera stuttar og goodar og af Hiarta/ so sem var Bæn þessa Spitelsska. Sioaum til þeirra tveggia ſ Lucas umskrifar 18. Cap. Og seiger ad tveir Menn hafe geinged upp i Mustered ad bidiast fyrer/ Annar hafde langa Bænagiord/ uppreiknade hvad epter annad sijn Goodverk/ sagdest bæde fasta og giefa Tijunder til Fatækra af sijnu Fie/ og annad fleyra sem hann gat þa til tynt. Enn annar haf de Gooda og stutta Bæn/ barde sier a Brioost og talade ecke utann tvø edur þriu Ord/ og sagde. GUD/ Vertu mier Syndugum Lijknsamur. Hvørs þessara Tveggia Bæn munde Gude betur lijka/ su langa ſ Phariseaenn hafde/ eda su stutta sem Tollheimtumadurenn fram bar? Þad vott ar Aude Guds/ Ad Tollheimtumadurenn med sijna stutta og Hiartnæma Bæn/ Hafe fared hinum Riettlætare heim aptur i sitt Hws.

Þar næst eigum vier ad framflytia vorar Bæner i riettre og sannre Trw til JEsu/ Forlatande oss ecke uppa vor eigenn Goodverk/ heldur uppa hans Naad og Forþienustu/ og lata hann ad vera vorn DRottenn og Herra/ Hvøriumm ad giefenn er øll Magt/ bæde a Himne og Jordu. Vier skulum og so læra þad af Dæme þess Spitelska/ ad giøra riettann Greinar mun a millum Andlegra og Lijkamlegra Giæda/ sem vier umbidium/ so ſ þa vier bidium Gud um Fyrergiefning Syndanna/ um Aukning Trwarennar og Gudhrædslunnar/ og um Endurfædingena. Um þetta allt eigum vier Gud ad bidia an alls Forords/ Þvi allt þetta vill Gud giefa og veita øllum Jdrande Mønnum. Enn hvad Lijkamlegum Hlutum vid vijkur/ so sem ad er Heilbrygde/ Rijkdoomur/ Lærdoomur og annad þvi lijkt/ Þar um eigum vier ad bidia med þessu Fororde. Ad ef ꝥ sie Guds Vilie/ ⁊ ꝥ meige skie honum til Lofs ⁊ Dyrdar/ þa vilium vier ꝥ giarnann þiggia. J þvilijkann Mata badst sialfur Endurlausnarenn vor fyrer/ þa hann uppbyriade sitt Daudastrijd i Grasgardenum/ ⁊ sagde. Fader/ Tak burt þennann Kaleik fra mier/ Þo ei hvad eg vil/ heldur hvad þu villt. Þegar þu kiemur nu so framm i þinne Bæn fyrer þinn Frelsara JEsum

Christum/

Christū/ þa vill hñ veyta þier allt þ sem þier kañ gagnlegt ad vera til Lijfs ꝛ Sꝍlar/ Jꝍ/ Þu skalt þa fꝍ ad reina þ hid sama/ sem þesse Spitelske Madur ødladest/ ad Jesus mun vtriekta til þijn sijna blessada Nialpar Hønd/ ahrꝍra þig ꝛ seigia/ Eg Vil/ Vertu Hreirn.

Huggun þa hefū vier oss hier vt af taka/ ad so sem þ/ ad Christur rak ecke þeñañ Spitelska Mañ fra sier ꝛ stuggade ecke vid hønū/ hvørsu sem hñs Krankleike var andstiggelegur/ so skulū vier ꝛ so i allskonar Siukdoomū/ hugga oss þar vid/ ad þott hundradsiñū meige Veykleikeñ so mykell ꝛ vidurstiggelegur vera/ ꝭ einū edur ødrū kañ til ad falla/ ad Meñerner byrge sitt Andlit fyrer oss ꝛ vilie ecke neina Vmgeingne med oss hafa/ þa hefur þo Gud oss ecke fra sier reked/ nie eldungis gleimt. Auglioost Dꝍme hier uppa høfū vier a Guds Mañe Job/ fra hvør iū Gud veyk ecke/ hvørsu sem hñ var plꝍgadur/ þott aller hñs Viner yfergiefe hñ og hefde Vidbiood a hønum.

Vor verdū ꝛ eirneñ aminter ꝛ vidvarader i þessū Herrans Christi Ordū/ ꝭ hñ talade til þss veika Mañs seigiande. Sia þu Til/ Ad þu Seiger Þad Ei NEinum. Ad þo eirn edur añar hafe nockrar goodar Gafur beiged af Lifanda Gude/ hvørt þ er heldur Lꝍrdoomur/ Skynseme/ Mꝍlska/ Forsiꝍleike/ Rijkdoomur/ Frijdleike edur þess konar añad/ þa eigū vier ecke ad metnast edur hroosa oss sialfū þar af/ so ꝭ marger giøra/ einkanlega þegar þeir þikiast hafa giørt nockud Gott af sier/ þa gieta þeir ei sialfer þagad þar yfer/ heldur fara i burt og seigia fra þui sijnū Vinū ꝛ Kuñingiū/ hvørsu vel og Nøfdinglega þm̄ hafe fared i þui ꝛ þui/ ꝛ vid þañ ꝛ þañ/ ꝛ leita sier so sialfer Lofdyrdar. Eñ einkū ꝛ sierdeilis eiga þeir sem ødrum eiga ad undervijsa ꝛ kieña/ ad varast Sialfhꝍlne og Lasta ecke adra þar fyrer/ þo þeir hafe ecke so myklar edur jafnar Gafur af Gude þeiged sem þeir/ þui so seiger Ande Guds sialfur fyrer Muñ Postulans Pals/ 1.Cor.4. Hvad hefur þu þad ad þu hafer þad ei medteked/ eñ fyrst þu hefur þad medteked/ hvad hroosar þu þier þa/ sem sa þad hefde ei medteked? Þar nꝍst/ þer Christur byfalar þeim Siuka ad offra sijna Gafu/ epter Logmꝍle Moisis/ Kieñemøñunū/ þa skal oss þar med kient vera/ ad tia oss Þacklꝍta lifanda:

Anda Gude faþnañ fyrer alla ſijna Nꜳdar Velgiørninga/ ſem hñ veiter oſſ/ og ſeigia hønũ Loф med hinum ſæla David þar fyrer. Lof ſeig þu DRottne Sꜳla mijn ꝛ gleim ecke øllu þvi gooda ſem hñ veiter þier/ Þvilijkt Lofgiørdar Offur þocknaſt Gude vel. Forſoomum þvi ecke þ i frame ad lꜳta. Og er þad ſo ſagt um þad fyrra.

Añar Partureñ.

SA ſeirne Partur Gudſpiallſins/hlioodar um Hundradshøfdingiañ Sem bad Jeſum fyrer ſijnum Þienara/hvar um Texteñ ſo vottar. OG þa Ed JEſus GJeck Jñ J CApernaum. Capernaum var eirn Høfudſtadur i Galilea. Eñ Jñbyggiarar þeſſa Stadar voru(epter þvi ſem um þa er ſkrifad) Obyler og Mordgyruger/ Luc.13. Þar þ hafde nu ſa Romverſke Keyſare/ſendt hingad i þeñañ Stad nockra Strijds-meñ og eirn Hundradshøfdingia ſem þeim ſkylde ſtijra ꝛ varna vid allskonar Morde og Mañdrape/ Eirneñ ad hallda Gydinga Folke i Tau-me/ef þad vilde i nockru Keyſaranum motſnwed vera. Þeſſe Hundrads-høfdinge var af Heidingiũ ættadur og hafde uppaleſt alla ſijna Daga i Strijde. Eñ mz þvi hañ umgieckſt nockra Stund a medal Gydinga Folks og ſa þeirra Guds Þioonuſtugiørd / þa fyrer GVDS Tilhlutan/fiell hñ i Sid med þeim og fra ſier kaſtade þeim heidna O-gudlegleika/ vid hvørn hñ hafde uppaleſt / eñ ſnereſt a Truarbrøgd Gydinga/ hvør ed i þañ Tijma voru þau beſtu og hellſtu. Ja/ hñ var ſo faſtheldeñ a þeſſare Gydinga Trw/ad þeir Ellſtu ꝛ Yppurſtu af þm/ baru hønũ þañ Vitnisburd fyrer Jeſu/ad hñ hefde uppbygdt uppa ſiñ eigeñ Koſtnad/þeirra Samkundu Hws edur Kyrkiur/Luc.7. Hvad ad er mykels Lofs verdt. Mykla Mynkun ꝛ Skøm giører nu þeſſe Heidne Hundradshefdinge mørgum hverium a þeſſum Døgum ſem Chriſtner lꜳtaſt heita/ eñ vilia ecke (þo allvel giete) giøra Guds Hwſe hid minſta til Gooda/og kañſkie/lꜳta ſier ſoddañ ogudleg Ord um Muñ falla/ad ſig meige einu gillda/ þo ad Kyrkiañ nidurfalle. Lijted er þeſſum og þvilijkum umhugad/ bæde um Velferd ſijna og añra / Ja/þ er ſo ad ſia/ ad ſo ſem þeir være vel til Frids / ad þar være hvørke Kyrkia nie

Predikunar

Predikunar Stooll/ og þeir þyrþte alldrei Guds Ord ad heyra. Þesser og þvilijker meiga med ollum Riette reiknast Heidingium verre/ Eñ vier latum þessá fara/ þeir munu medtaka sitt Verdkaup um sijder.

Nu vilium vier fram̃veigis heyra nockud þleyra aþ þessum Hundrads-høþdingia. Gudspiallamadureñ seiger/ ad hñ haþe komed til Christum ꝛ tilbeded hñ a þeñañ Hatt/seigiande. Herra/ Þioon Miñ Liggur Jcta sinkur Heima Og Kvelst Þunglega. Hier lætur nu þesse Hundradshøþdinge fyrst i Lioose / Trw þa sem hñ heþur a Drottne vorum Jesu Christo/þar hñ jatar hñ ad vera siñ Herra og Drotteñ/ hvørn Trwareñar Grundvoll hñ heþur vissulega þeinged og odlast/ ei af Hollde nie Bloode/heldur aþ sialþum Herranum Christo/hans Kraptaverkum ꝛ Kieñingum sem hñ fram̃setle i Samkundu Nyrse Gydingaña / sem þesse Høþudsmadur haþde þeim uppbyggia lated / under hvørium hñ heþur vijst sduglega vered. Þar næst audsyner hñ hier Dygd sijna og Elsku sem og sañarlega Medaumkan / sem hñ heþur til sijns veyka Þienara/ hñ bidur Christum so nakvæmlega fyrer høñū/so sem hñ ætte ad bidia þyrer-sialþañ sig.

Lærum þ hier aþ/ ad haþa saña Medaumkan med þm̃ Siuku ꝛ kieñ-um i Brioste um þa/verum ecke so gledharder / ad vier latum oss ecke þeirra Neyd til Hiarta ganga/ og eþ vier giefum ecke añad til giort/ þa bidium þo samt Gud þyrer þeim ad hñ vilie ælþta þa.

Þienararner haþa ꝛ so hier aþ þa Aminning ad taka/ ad þiona sijnū Hwsbændum vel og trwlega/koma sier vel vid þa / so þeir nae þeirra goodu Giede/so nær þeim kañ a ad liggia/ ad þeir þa ecke alleinasta bidie Gud þ þm̃/heldur ꝛ so giøre þm̃ m̃z goodu Giede þ gott ß þr kuña.

Eñ hvørneñ giegner þa Herrañ vor Jesus þessare Bæn Hundradshøþdingians ꝛ Nañ t kur heñe i hiñ allra besta ꝛ blijdasta Mata / so sem hñs var Vane ꝛ Vijsa til. Eg/seiger hñ/Vil Koma Og Lækna Nañ. Skodum hier nu Audmykt og Giæskurkke vors blessada Naudhialpera Jesu Christi. Þo þesse Hundradshøþdingians Þienare/ være bæde avdvirdelegur og fatækur/ þa telur hñ þo ecke epter sier ad ganga til hñs a sijnum signudu Footum. Vær lesum hia Joh. 4. Cap. Ad þegar Kon-

unges

ungsmadurenn / sem var rykur og megtugur ad Aud og Velgeingne þessarar Veralldar / kom og bad Jesum ad fara ofan med sier og lækna Son sinn / þa hafe hann ecke viliad veita honum þ edur taka þat under. Enn strax sem hann fær Bod þessa Hundradshofdingia um hans þionustu ꝛc volada Þienara/ þa seigest hann vilia koma sialfur og lækna hann. Og kiemur þ hier riettelega framm/ sem Petur vottar/ Act. 10. Ad þar er eckert Manngreinar Alit hia Gude.

Nu ef vier giætum ad oss sialfum/ þa finnum vær ad myklu ødruvyse er vorum Giedsmunum hattad/ enn Jesu vors. Þvi hvør er sa sem ecke virdet meir ꝛc framar þa Rijku og Voldugu sem stoor Metord hafa i Heimenum enn þa Aumu ꝛc Fatæku ? Ja/ þad geingur so til / bæde fyrer oss sem eigum ad heita Kiennemenn og Epterbreytendur Herrans vors Jesu Christi/ sem og ødrum vel i fra/ ad vier erum langtum fusare og fliootare ad ganga til þeirra Rijku og vitia þeirra a sinne Sootarsæng. Kannskie stundum fyrer Mutur ꝛc Gafur/ og ad vier mættum þar Hylle þeirra/ enn til þeirra Aumu ꝛc Voludu sem eckert hafa til.

Þvi skyldum vier hier aminter vera af Dæme Herrans Christi/ ad fara ecke ad Mannvirdingum/ helldur lata oss alla vora Brædur ꝛc Systur vera iafn kiæra/ hvort þeir eru helldur Rijker edur Fatæker / vitia þa og giøra þeim til gooda so myked sem oss er møgulegt.

Nu sem þesse Hundradshøfdinge heyrer/ hvørnenn Herrann vor Jesus tekur under vid sig/ vegna sijns Þienara/ þa seiger hann so. HERRA/ Eg er þess ei verdugur / ad þuganger inn under mitt Þak/ helldur seig þu eitt Ord/ og mun minn Þioon heilbrygdur verda. Hier medkiennet Hundradshøfdingenn ad nyu/ hvør hans Tru sie og Meining um Herrann vorn Jesum Christum/ sem er/ ad hann sie eirn Herra og Kongur/ ædre øllum ødrum Kongum/ so sem hefde hann so sagt og talad/ Þad er ecke tilheyrelegt/ ad þu hinn allra Heilagaste og hinn allra Rijkaste ꝛc Voldugaste/ Ja/ þu sem ert øllum Einglum og Mønnum ædre/ skuler lijtelæcka þig so/ ad ganga i mijna audvirdelega Kofa og under þ Þak sem ecke er utann af Halme og Heye giørt.

Hier kann einhvør ad spyria. Hvør var Ordsok þar til/ ad Hundradshøfd.

høfdingen̄ reiknade sig so ølldungis overdugan̄/ad Christur skylde nalægiast sig ꝛ sitt Heimele ? Sumra Meining hefur vered su / ad med þvi hn̄ var heiden̄ Madur / þa munde hn̄ hafa haft ætrunadar God i sijnu Huse / og þess vegna ecke viliad lata Christum koma in̄ þangad/ og sia þau / en̄ hvør vill þvi trua ? Þvi hefde hn̄ vered Skurgodadyrkare/ þa hefde Endurlausnaren̄ vor alldrei bored hønu̅ þan̄ Vitnisburd. Ad Nan̄ Hefde Ecke þvilijka Tru Funded J Jsrael. An̄ara Meining er su/ ad Hundrads høfdingen̄ hafe iakad sig overdugan̄ Christi Nalægdar vegna Gydinga/ hvørier ad høfdu Vidbiod a þvi/ ad hafa nockra Umgeingne med heidnu̅ Møn̄um/ Act. 10. Og villdu hvørke Samnautn nie Samdryckiu hafa med þeim / Joh. 4. En̄ hvørnen̄ sem þessu er vared/ þa verdur oss hier utmalud hin allra stærsta Audmykt/ s Hundradshøfdingen̄ hafde fyrer Herranum voru̅ Jesu Christo / epter hvørre vier eigu̅ æ og alla Tijma ad breyta. So sem Postulen̄ kien̄er/ 1. Pet. 5. Lijtelæked ydur/ under volduga Guds Hond/ so ad hn̄ upphefie ydur a sijnum Tijma.

Lærefødurnu̅ Augustino kanst so myked til þessarar Audmyktar Hundrads høfdingians / ad hn̄ seiger/ ad hn̄ vidurkien̄e sig overdugan̄/ ecke alleinasta þess / ad Christur skylde in̄ganga i sitt Hus / helldur ꝛ eirnen̄ i hn̄s Hiarta. Festum nu þta i Min̄e og latum oss hafa þ epter Hundradshøfdingianum/ad audmykia oss og lijtelæcka alla Tijma i vorum Bænum fyrer vorum blessada Endurlausnara/ og seigum. O Herra Jesu/ þu blessada Lambed Guds / hafe þesse Høfudsmadur hallded sig ofs lijtelmootlegan̄ og overdugan̄ þar til / ad þu skyldir ganga in̄ under sitt Þak/ þar hn̄ hafde þo margt gott og loflegt i sijnu Fare/ so sem sialfer Gydingar baru hm̄ Vitne fyrer þiet. Æ/ hvad myklu overdugre mun eg þa vera min̄ Lausnare/ ad þu skylder in̄ ganga i Hus mijns Hiarta og bua þar fyrer Truna ? Þu christen̄ Madur / þegar þu geingur til H. Sacramentis og mettar og dryckiar þar Salu þijna/ med þm̄ himnesku Kræsingum Holldsins ꝛ Bloodsins Christi. Hvad er þ an̄ad/ en̄ Jesus in̄geingur þa m; allre sin̄e Nad ꝛ Forþienustu in̄ under þitt Þak ? Þad er i Hiarta þitt. Þar fyrer lattu þier þ hier kient vera / ad audmykia

og lijtelæcka þig aþ Hiarta mz þessū Hundradshøfdingia fyrer þijnum Himneska Veytara/ og seigdu so. O sæte Jesu / ecke er eg þijn aumasta Skiepna þess verdug/ad þu skylder so koma til mijn og gefa mier þitt dyrmæta Holld og blessada Blood/til eirnrar andlegrar Fædslu z Nær, ingar mijne Salu z taka þier so Heimele z Bwstad i mier. Þegar þu so giører/þa ertu riett profadur so s Postulen Paulus býdr/1.Cor.11.

Framveiges seiger so Hundradshøfdingen. Seig þu Eitt Ord/ Og þa Mun Mijn Þioon Heilbrygdur Verda. Hier jatar z vidur kienner hn fyrer øllu Folke/Herrans Christi Guddooms Krapt z Osfeig anlegt Almætte ad vera so myked/ad høuum sie eingen Hlutur Omætt ugur/ og hefur þesse Hofudsmadurenn(þo Heiden være) man efa lesed þ z lært/sem David talar i þm 107. Psalm. Þar hn seiger/Ad Drott en hafe sendt sitt Ord z giort þa heilbygda z frelsad þa / so þr lietest ecke. Og uppa þ/ad eingen drage sier neirn Grun nie Meining þar af/ ad hn talade þetta af Hræsne vid Herran Christum/heldur sie þ sijn full komleg Trw/ad hn sie sa same Gud/sem giete alla Hlute med einu Or de giort/ þa tekur han hier Dæme uppa of sialfum sier/ so seigiande. Eg er Madur Yfervaldenu undergiefen/hafande under mier Strijds Folk/z nær eg seige þessum/Far/þa fer hn/z ødrum kom/þa kiem ur han/og Þræle mijnum/ giør þetta/ og han giører þad. Þad er s hn hefde so sagt z talad. Ef ad mijner Þienarar z Strijdsmen/ sem eg hefe under mier/ hlijda giarnsamlega øllu þvi sem eg býd þm z skipa/ z giøra þar epter/ þar eg er þo ecke utan sliettur Strijdsmadur. Hvad miklu framar/mun þa bæde Soott z Daude/Kville z Krank dæme/og aller adrer Hluter hlijda þier/ þa þu talar til þeirra/ þar þu ert sannur eilijfur z Almættugur Gud? Berande alla Hlute med Orde þijns Kraptar/so sem S.Paall vottar um þig/Heb. 1. Cap.

Nu sem Endurlausnaren vor JEsus Christus / heirde þesse vigtugu Ord og Argumenta Hundradshøfdingians/þa seiger Gudspiallamadur en/ad hn hafe undrast/þ a so ad skiliast/ecke so sem ad Herran Christ z hefde ecke vitad ædur hvørnen ad Hundradshøfdingians Trw z Hiar, talage var hattad/Þvi hn er Hiartana z Nyrnana Ransakare/ og veit

vel

vel hvad i Mañenū er/Heldur gledur hñ sig yfer hñs Trwar styrkleika/ og seiger so til þra sem hia hönū voru. Sañlega Seige Eg ydur/Ad Hvilijka Trw Hefe Eg Ecke Funded i JSrael. Ad sönu voru þr marger i bland Jsraels Folks/sem hefdu mykla ꝫ sterka Trw/ so sem var Simeon/Aña/Lærisveinar Christi/ eñ þo eikanlega ꝫ sierdeilis sialfs hñs signada Mooder Jomfru Maria. Eñ þ/ad soddañ Trw skylde fiñast hia einū Heidnū Mañe/þad er þ s Christ: hroosar hönū hier so mykelega fyrer.

Nu epterfylger Spaadoomur edur Kieñing Herrans Christi/ sem hñ framsette um Heidingiana ꝫ þa Trwarlausu Gydinga. Gydingaljdur var ad sönu sialfs Guds utvaled Folk/ komed af Abrahams Sæde/ hvoriu ad Herrañ Christur hafde margar Gaf: tillagt framar odru Folke/ So ad sialfur Gud vilde lata siñ Hiartans Elskulega Son af þvi fædast hingad i þeñañ Heim. Samt sem adur var þ eirn mootsnweñ Lijdur/ sem var bæde Vanþakkladur og Forecktunarsamur vid Gud og Meñ/so ad sialfur JEsus klagar yfer þm vijdar eñ i einū Stad/ꝫ talar so til þra/Matth. 23. Jerusalem/Jerusalem/Þu s aflijfar Spameñena ꝫ grijter þa sem til þijn eru sender/Hvorsu opt hefe eg viliad samansafna þier/so sem Hænañ safnar Ungū sijnū under Vænge sier/ og þier hafed ecke viliad. Þar fyrer seiger nu Endurlausnareñ vor þm fyrer/hvad fyrer þm mune liggia/sem er/ Ad þeir munu um sijder utrekner verda fra Gude i hin ydstu Myrkur/ þar ed vera mun Oop og Tañagnystran/Hvad nu ꝫ eirneñ er uppfyllt ꝫ framkomed vid þa. Eñ Heidingar munu i þeirra stad koma/ Og sitia til Bords med Abraham/ Jsaach ꝫ Jacob i Himnarijke. O Herra Gud/ hvilijk Umskipte eru þetta? Uppa vora Sijdu Heidingia/ eru þau Dyrdarleg/ Ja/Sætleg ꝫ Huggunarsamleg. Eñ uppa hina adra Sijduna/eru þau hryggeleg/ full Eymda ꝫ allskonar Harmkvæla. Hier kiemur þ fram/ sem sialfur Sañleiksins Muñur hootar þeim Vanþakklatu ꝫ Forhertu Gydingū/ hia Matth. 21. Cap. Þar hñ so talar. Eg seige ydur/ ad Guds Rijke skal fra ydur takast ꝫ giefast Heidingium sem færa skulu Avext þar af.

Þeir Fatæku Heidingiar/voru so adur forachtader hia Gydingum/

ad þeir vildu ecke neyta Matar edur sitia til Bords med þeim/ sem aþ Heidingium voru komner. Dæme hier uppa heþum vier af S. Petre/ þa hñ epter Guds Skipan/ reyste til Cornelium/ ad undervijsa hønum um Guds Rijke/ og so sem hñ kom aptur til Jerusalem/ Aløsudu þeir Christnu/sem aþ Vmskurneñe voru/ Postulunum mykelega þar þyrer/ ad hñ hefde geinged iñ til þeirra sem heþde hoþt Forhwd og eted mz þm.

Eñ lofadur sie Gud / ad sidañ þ skiæra og hreina Evangelij Lioos er wtbreidt um alla Vørold/ þa heþur Gud ecke ad eins virdt oss auma Heidingia þess/ad vær meigum nu sitia til Bords mz Judū hier i Heime/heldur vill hñ veita oss þar ad auke eñ meire Æru/sem er/ ad meiga sitia ad Bordū med Høþdingiū allra Juda og Gydinga/ Abraham/ Isaach og Jacob/ og þad ecke hier/ heldur i Himnarijke Eilijþlega.

Hvad ad fæ og ødlast/ oss veite Gud Fader i Naþne sijns Son. ar JEsu Christi/ AMEN.

Fioorda Suñudag epter Þrettanda.

Evangelium/ Matth. 8. Cap.

OG er JEsus stie a Skip / þylgdu hans Lærefveinar hønum epter/ Og sia þu/ad mykell Okyrrleike giørdest i Sioonum/ ad Skiped læ under Afallum/ Eñ hñ svaþ. Og hans Lærefveinar geingu til hans/ Vøkiu hañ upp/ og søgdu. Herra/ hialpa þu oss/ vier þorgaungum/ Eñ JEsus sagde til þeirra. Hvad hrædest þier Liteltrwader? Þa reys hñ upp/ hastade a Vindeñ og Siooeñ/og þar vard Logn myked. Eñ Meñerner undrudust/ og søgdu/ Hvilijkur er þesse? Þviad Vindur og Sioor hlijda hønum.

Exordium.

JNN Vijse Syrach talar so a medal añara Orda / i sinnar Bookar 27. Cap. Og seiger. Ad lijka sem þad Oþneñ reyner nyia Leyrpotta/ So reiner Mootgaungureñ Mañsins Siñe. Ad señu er þ satt/sem Spæmadureñ Jeremias seiger. Ad Mañsins

ſins Hiarta verdur ecke vel edur audveldlega ranſakad. Eñ þo er þvi ſo vared ꝛ hättad/ ad þegar Mootlætis Bylgiur og Reynslur vilia ad hendū koma/ þa verda opt ꝛ tijdū auglioos Hugſkots Hiørtu margra/ So ſem hiñ gamle Simeon ad Orde kiemſt/ Luc. 2. Sumer eru þr/ ſ a Mootlætis ꝛ Hørmungar Tijmanū/ hafa ſtyrkva ꝛ øruggva Trw/ ſo ſem var Stephanus/ hvør ed þo hñ være til Dauda grytttur/ þa var hñ þo fullur af Nаd ꝛ Sañleika/ Act. 6. Þar þvert a moote/ finaſt marger ſem eru miøg Iſtødulauſer ꝛ Trwarlitler i Mootgangenū/ ſo ſem ad voru Kongsmadurenñ af Capernaū/ Fader þſſ Tunglſiuka Mar, tha/ og adrer fleyre. Hinet pridiu eru þeir/ ad þa nockud Idalpar/ þa verda þeir øldungis Trwarlauſer. Vm þeſſa talar Chriſtur/ Luc. 8. Og ſeiger/ Ad a Hørmungar Tijmanū fælle þeir fra. So ſinaum vier þ þa ſatt ad vera ſem Syrach ſeiger/ Ad ſo ſem Ofneñ reiner nyia Leir, potta/ So reyner Mootgangureñ Mañañs Siñe. Og hiñ heilage Tertullianus Læresader ſeiger. Ad þa Meñ verda reinder i Elld e Mot lætingaña/ þa lœte ſig hid fyrſta i Lioose Trweñ vor/ hvørniñ heñe er hättad. Þetta hid ſama ſetur oſſ fyrer Sioner þeſſa Dags Evangeliū/ Þvi ſo ſem þ/ ad Fuglarner uppfooſtra ſijna Vnga/ fyrſt froñ epter Gøtunū/ a medañ þeir eru unger og Veyker/ Eñ þa þeir vaxa upp/ þa yfergiefa þeir þa ſmaamſamañ/ ſo þeir lære þeſſ heldur ad flinga ꝛ bera ſig ſialfer. Eins giører hier vor DRottiñ JEſus Chriſtus/ vid ſijna Læreſveina/ ad þa hñ hefur kient þm/ hvørſu ſtadfoſtū þeim bryie ad vera ꝛ ſtødugum i ſiñe Trw / þa vill hñ ſo ſem reina hvad þeim hafe framfared/ Tekur þa med ſier wt a eitt Skip/ ſijner þeim þar hrædelegañ Siooar Haſka/ Og þo ad Herrañ ſiñe ecke i þeſſare Reynslu ſina ſijnum Læreſveinum/ hina allra ſterkuſtu Trw/ þa tiñur hñ þa ecke eldungis Trwarlauſa/ heldur Lijtiltrwada. Hvørs vegna hñ aſakar þa/ eñ hefur þo jafnframt þvi ſtoora Medlijding vid þa / og hughreiſter þa med þeſſu furdanlegu Kraptaverke/ ſem hñ giører a Siooнum.

Vier vilium yfervega þetta heilaga Evangelium i tveimur Greinum. Og er ſu fyrre um Læreſveina Herrans Chriſti/ og þær Mootlætingar ſem þeir verda ad lijda/ hvøriet Herranum Chriſto vilia

 tieltelega

riettelega epterþylgia. Annur er um þad/ hvørnenn hn kann Ovasamlega ad hialpa oss wt aþ øllum vorum Mannraunum/ þa hønum so skin est. Hialpe oss Gud Fader/ so vier mættu ptta rækelega yþervega.

Fyrre Greinenn.

TImenn a hvørium Endurlausnarenn vor Jesus kallade sijna Lærisveina med sier til Skips/var Kvøldtijme/ þa hn blessadur var ordenn mædur ad kiena z predika allan Dagenn þyrer/Guds Ord / þa seiger Gudspiallamadurenn. Ad hann hafe styged a Skip / og hans Læresveinar haþe þylgt hønum epter.

Hvar aþ vier skulum þ þyrst læra/ ad hvørt heldur sem vier vilium reysa til Lands edur Siovar/þa gleymum þvi ecke ad taka Jesum mz oss uppa Reysuna. Einkum þa vier eigu þ Hende þær hættusømu Sioo, þerder/þa sleppum hønn ecke/ heldur bidium hn ad vera med oss innanbords. Vær skulu og so varast ad dryggia illar og ogudlegar Synder/ adur enn vær gaungu til Skips / so hvørke vær sialþer nie adrer vorer Førunautar kome vorra vegna i nockra Olucku edur Lijþshæska / Setiande oss þyrer Siooner Dæme Jonæ Spamanns / þa hn villde þlyia þ Auglite Drottens/þa tokst hønu þ ecke ødruvijs enn so/ad þar kom þvilijkur Stormur/ ad Bylgiurnar høþdu so sem bæde svelgt hann og hans Skipveriara i sig. Heldur sie so/ad vier þykiumst þinna med oss/ ad vær høþum styggt (sem þvi midur/aþ oss skiedur) Gud vorn/med Syndum vorum/ illu og lioótum/ þa idrunst þeirra af Hiarta/ adur enn vær nockurstadar aþ Stad þerdunst. Siaum Dæme þess gooda Guds Manns S. Pauls/ af þvi hn took Jesum i Fylge med sier og var gudhræddur/ þa leyste og so Drottenn ecke alleinasta hn/heldur og so hans Fylgiara sem mz hønu sigldu/ þra þeirre Hættu sem þeir a Sioonum ratudu/ Act. 27. Eins giører Gud vor enn nu i Dag/ og þ sama syrer heita og alvarlega Bæn þeirra sem hn elska.

Framar stendur i Gudspiallenu. Og sia þu/ad mykell Okyrrleike giørdest i Sioonum/so ad Skiped lá under Afollum/enn hn svaf/etc.

Nu vilium vier þessu næst heyra / hvad Skip þetta / sem Herrann

Christur

Christur a slie med sijnum Lærefveinum/hafe ad merkia/Sem er/hñs Christne hier i Heime+ Og er hiñ fyrste Partur þessa heilaga Evangelij/ so sem eirn Spaadoomur edur Fyrersøgn um þær Mootlætingar iñra og ytra/sem Guds Børn verda ad lijda+ Nu med þvi/ ad Skiped/ skule þad til Gagns ꝛ Brwkunar verda/ þa hlijtur bæde ad vera a þvi Stijremaduren sem þui skal stioorna/so ꝛ lijka Naasetarner ed. Roodrarmeñerner/hvørutveggiu eru a þessu Andlega Skipenu/ sem merkest fyrer Guds Christne+ Hier er Stijremaduren sem leider vr hættu og hvørium Vanda/ þ er Drotteñ vor Jesus Christus+ Hier eru Roodrarmeñerner/sem eru Trwlinder/ Gooder ꝛ Gudhrædder Guds Ords Þienarar/hvørier kieña eiga Veg ꝛ Gøtu Drottens til eilijfs Lijfs+ Eñ Flutningsmeñerner edur Pijlagrijmarner/ sem a þessu Herrans Christi Skipe sigla vilia/eru trwud Guds Børn+ Hvad er þad þa/sem þesser Andlegu Roodrarmeñerner Herrans Christi / eru sijnu Yfermañe um skylduger ?

1+ Fyrst er þad/ad þeir eiga ad hlijda hønum i øllu þvi hñ skipar/ so sem giørdu hier hñs Lærefveinar+ 2+ Þar næst/ ad vekia hñ/ þa Stormur Freistingaña og Bylgiur Mootlætesins æstrijda / og þ med Bæneñe / so vier forgaungum ecke+ 3+ J þridia lage / ad fordast ell Skier og Hættur sem Skipenu kuña ad granda+ 4+ J fioorda lage/ ad fioona þ vel ꝛ trwlega sem hñ hefur boded+ 5+ J fimta ꝛ sijdasta lage/ad fæla i burt þau Jllhvele og Siooskrymsl sem þessu Skipenu kuña Skada giøra+

Þar hvert a moote/ vtkrefur sa ædste Skipherra þessa andlega Skips af sijnum Reysumønum ꝛ Pijlagrijmum/ad þeir hallde sig i riettre Æru og Virdingu sem ber+ Þar næst/ ad þeir sieu þoleinmooder i allskonar Mootlætingum sem uppa kuña ad falla iñañ Skipsborda+ J þridia lage/ad þeir sieu þacklater fyrer þ hñ þeim veiter ꝛ til gooda giører+

Hier vt af skulum vier oss þ til Lærdooms taka / ad so sem þed/ ad Herrañ Christur var ecke laungt fra sijnu Lærefveinum/ seldur iñanborðs hia þeim / þa Dioffulleñ lict þeñañ Ofyrrleika Siarørens vppa kema/ Job+ 41+ Eins er þ eñ nu/ ad þegar Christur er oss sem nalægastur/

og hn̄ byr i Hiørtum vorum fyrer Trwna/ þa koma opt ⁊ tijdum uppa Fylgiur Mootlætesins/ so s̄ Læresveinarner Herrans feingu ad reyna.

I añañ mꜳta/ ef vier viliū riettelega epterfylgia vorū Herra Jesu/ þa meigū vier þar vidbwast/ad adskilianlegt Adkast ⁊ Mootlæte mune ad oss ama. Hviad fyrer margar Mootlætingar hliootū vier iñ ad ganga i Guds Rijke/Act.14. Og Endurlausnareñ vor seiger sialfur. Ad sie so/ad vier viliū sijner Læresveinar vera/ þa skulū vier taka siñ Kross uppa oss ⁊ fylgia sier epter. Item/hvør hn̄ tekur ecke siñ Kross uppa sig og fylger mier epter/sa er mijn ecke verdugur/Matth. 10.

Ecke skulū vier lꜳta oss þykia ꝥ þungt / þo vær meigū mæta nockrum Raunum og Mootgange þessa Heims / þvi þad hafa betre Meñ orded ad lijda eñ vær erum.

Dæme hier uppa hofū vier af heilögū Möñum i þvi gamla Testamentenu allmörg. Voru þad ecke myklar og stoorar Mootlætis Fylgiur/ sem David/ Mañ epter Guds Hiarta / yfer geingu/ þa hn̄ vard ad flya undañ sijnū eigeñ Syne med grꜳtande Tꜳrum berfættur ? Ecke voru ⁊ heldur miñe Hørmungar þess Guds Mans Jobs/ þa hn̄s Þienarar voru slegner mz Sverde/ hn̄s Uxar ⁊ Asnar voru mz Valde burt tekner. Elldur af Himne uppbrende hn̄s Fienad. Caldearner tooku fra hönū öll hn̄s Camel Dyr. Hwsed ꝥ sem hn̄s Syner ⁊ Dætur iñe sꜳtu/fiell nidur ⁊ sloo þau i Hel. Hañ sialfur var sleigeñ mz Kaunum fra Hvirfle til Ilia/ Job. 2. Cap. Þa mꜳtte ⁊ eirneñ sa Guds Madur Elias seigia af Veralldareñar Mootlæte ⁊ sꜳrū Sorgar Fylgiū/þa hn̄ sette sig under Einerberia Tried/af Angre mæddur ⁊ þvingadur / ⁊ talade so til Guds. Þad er noog / so tak nu mijna Sꜳl til þijn Drotteñ/ þvi eg er ei betre eñ mijner Forfedur / 1. Kong. Book. 19. Cap. Allt ꝥta urdu nu Guds Børn ad lijda/sem villdu epterfylgia Jesu Endurlausnara sijnum / og ꝥ giørdu þau i þeirre Trw ⁊ Von/ ad hn̄ munde sig aldrei yfergiefa olldungis/ sem ⁊ eirneñ skiede.

So lꜳttu þig nu ei forundra þar uppa edur þykia þad myked/ þo Gud leggie þier nockurn Kross uppa/þvi ꝥ er vijst Teikn Guds Barna/ ad þau eru sialdañ ꜳn einhvørrar Angursemi i þessum Heime. Þar

fyrer

þyrer huggar hn̄ sialþur þig ꝛ mig so/ hia Spamanenum David/ seig, iande. Eg er med þier i Neydeñe/ Eg vil þier þadan̄ wtrycłia ꝛ þig vegsamlégan̄ giøra. Alldrei skiedur þad so/ad þar sem Herran̄ leggur ein, um edur sierhvørium siñ Kroſſ uppa/ad hn̄ vijkie þra þeim sama/so lein, ge hn̄ heldur sier þaſtlega vid siñ Endurlausnara i sañre Trw.

Nu vilū vier oſſ til Huggunar/sia Mismun þañ/ sem Gud giører opt ꝛ tijdum a millum siña Barna sem hn̄ elska ꝛ hn̄s Kroſſ uppa sig taka / og hiña añara sem erú iller ꝛ ogudleger. Sañlega haþa þleyre Skip a þeſſum sama Sioo stødd vered i þetta siñ/ eñ þ eina sem Herr, an̄ Christur var a med sijnum Læresveinum. Eñ kañ skie þau haþe þo ecke orded vør vid so mykeñ Storm ꝛ Bylgiur sem þad. Eñ hvørneñ mun þetta til koma? Herran̄ heþur ecke viliad virda hiña adra so mykels/ ad læta þa lijda nockuru Kroſſburd med sier/sem alldrei villdu þeckia hn̄ og epterfylgia hn̄s Kieñingu bæde i Hogværd og Lijtelæte/so sem voru Gydingar margerhvørier/epter þvi sem hn̄ seiger. Læred af mier þvi eg em hogvær ꝛ aþ Hiarta lijtelatur/ Matth. 11.

Nu kañ einhvør ad seigia / Hvad kem þar til / ad Herran̄ Christur leiþde Dioflenum ad læta þñan̄ Storm ꝛ Okyrrleika koma uppa Skip, ed/sem hn̄ var a sialfur iñañbords? Fyrst skiede þ þeſſ vegna / ad hañ vilde þar med reyna Trw Læresveinaña siña og hvad myked þm̄ heþde nu þramþared aþ hn̄s Kieñingu ꝛ Kraptaverkum. Jesus haþde a þeſſū sama Deige þramſett þyrer Læresveinum sijnum Leyndardooma Guds Rijkis/sem var um þ þiøgrahandaslags Sæde/Um Illgresed/sem þiell i bland Hveitesins/ Um Mustards korned/ Um SWrdeiged/ Um Fie, sioodeñ sem þundeñ var. Nu sem hn̄ var bweñ ad þeſſu/Spyr hn̄ ad/ hvort þeir skilie allt þetta sem hn̄ heþde framſett/þeir seigio/ Ja/ þeir þyckiast vita allt þetta uppa Fingur sier. Þar fyrer lætur nu Herran̄ Christur þa koma i þeñañ Reynslu Skoolo/so þeir meige sialfer kañast vid / ad ei sieu þeir eñ nu so sterker eda fullnuma orduer i Guds Orde sem vera ætte. Eins geingur þad eñ nu i Dag til/fyrer Christi Søfn, ude/ þvi koma þar ætskilianlegar Mootlætingar/ Kroſſburdur ꝛ Freist,

 ingar

Fingat uppa/ad Herrañ Christur vill reyna Styrkleika Trwar vorrar/ z locka oss til ad elska z akalla sig meir z framar.

Þar næst kiemur þ so til/ ad hñ kiende bæde þessu sijnum Lærefveinum z oss/ sem nockurskonar Mootlæte lyded høfū/ ad hafa Samaumkan med þeim sem i Krossburdarens Skoola ganga og hugga þa/ þvi hvørneñ kyñum vier þ ad giøra/ nema vier hefdum adur sialfer nockud reynt? Epter þvi sem Postuleñ seiger/ 1. Cor. 1. Blessadur sie Gud og Fader Drottens vors Jesu Christi/ hvør ad er Fader Myskunsemdaña z Gud allrar Huggunar/ sa oss huggar i allre Hrygd/ so ad vier gietū z huggad þa sem eru i allskiattudū Hrygdū/ Og er þta su fyrre Greineñ.

Auñur Greineñ.

AÑNar Parturen̄ hlioodar þar um/ hvørsu dasamlega Jesus kañ ad hialpa oss af øllum vorū Motlætingum þa oss aliggur/ z vær hañ þar um bidiū alvarlega/ og af Hiarta. Eingeñ ma sig furda lata/ þo Jesus Endurlausnare vor hafe Yfirburde/ bæde i þvi z ødru/ ad frelsa oss fra allskonar Eymdum z Hørmungū/ framar eñ aller adrer Meñ/ þvi hñ er sa sem Gudspiallamaduren̄ seiger/ Ad mattugur sie i Ordū z Verkū fyrer Gude z øllu Folke/ Luc. 24. Hañ er Herra/ ei alleinasta yfer Himne z Jørdu/ heldur z so Sioonum/ so sem rada ma af þssu heilaga Evangelio edur Gudspialle/ þvi hefde hñ ecke haft Raad yfer Sioonū/ þa hefde hñ ecke heldur giegnt hønum/ nær hñ hastade a hañ. Hañ hefde þa ecke heldur kuñad a Sioonum ad ganga/ so sem a þurru Lande/ so sem Mattheus skrifar/ 14. Cap. So kiemur þ nu hier riettelega fram/ sem David um hñ seiger/ Ps. 88. Alla Hlute hefur þu hønū under Fætur lagt/ eirneñ Fiska þa er i Sioonum ganga.

Hvar fiñum vier nu um alla Veraldar Kringluna/ þvilikañ Herra edur Potentat/ sem hafe þ Vald yfer Himne/ Sioo z Jørdu/ sem Jesus Endurlausnare vor hefur? Sañlega hverge.

Þad er skrifad um Kongeñ Xerxem/ ad hañ hafe viliad med Magt siñe setia Fiøtur uppa Siooeñ/ z med Vende lata strykia hñ fyrer þañ Fuld/ ad fareft høfdu fyrer hønū nockur Orlog Skip/ eñ þessa Heimsku z

Ru z Darlegheit/læedu honum marger/ z laa eñ i Dag. Sa Tyrkneske Keysare/giefur sier þañ Toptitel/ad hñ kallar sig Herra Siauarens/þo er ecke hñs Herradæme edr Magt so mykel/ ad hñ giete varnad Sioonaum ad briota bæde Hafner/ Land z megtugar Byggingar/ af hañs Hofudstad Constantinopoli. Eñ Jesus er sa riette Herra yfer Sioo z Lande/ sem med einu sijnu Orde kañ ad skipa Hafenu kyrru ad vera þa hñ vill/ Og lijka vel ad sundurskipta þvi i tvo Parta þa hñ vill/ so z hñ giorde nær hñ leidde Israels Folk yfer Hafed rauda/Ps.106. Julius Keysare/ þa hñ eitt Siñ Siglde z rataде i stoora Hafs Naud/ so ad Styremadureñ meinte/ad þ munde vera vægiort ad þeir mundu ecke an Skipbrots af komast/þa svarade þñ/Ottast ecke/þvi þu hefr Keysarañ Iñanbords/so meinande/ ad eingeñ Hætta være a ferdū so leinge hñ være med sijnū Skipverium. Hvad myklu framar meigum vier þa vera Hughrauster z Oefader i allskonar Mootlæte/ þa vier hølldum oss med Trwñe fast vid þañ Kongeñ allra Konga z Drotteñ allra Drottna/ Endurlausnarañ voru Jesum Christum. Þvi ef Gud er med oss/ hver kañ þa ad vera a moote oss? Rom.8. Cap. Ecke duger Diefullzeñ þar til med allre siñe Magt/hvørsu feigeñ sem hñ vilde/Þviad Jesus vor/sa sem er bæde honum og ellum hñs Aarum yfersterkare/hefur med Pijnu siñe z Dauda z Dyrdarlegre Vpprisu/flett hñ ollum Herklædum a hvør ed hñ treyste og i sundurskipt so hñs Herfaunge/ so sem þar stendur hia Lucam Gudspiallamañe/11. Cap. Seigiū þar fyrer mz Postulanū Pale/Rom. 8. Cap. Eg er þess full oruggur/ Ad hvørke Daudeñ nie Lijfed/hvørke Eingell nie Hofdingiastietter edur Magt/ hvørke þad nalæga nie Okomna/ eige Hæd nie Dypt/ nie nockur oñur Skiepna/fær oss skiled fra Guds Kiærleika hvør ad er i Drottne vorum JEsu Christo. Þar næst/ sie so ad vier villum fan þ z odlast af Drottne/ ad hñ vilie vera oss Nadugur z nalægur/eirneñ hjalpa oss þa aliggur z Neydeñ ad oss þreinger/ Þa hlijtur þar til ad koma af vorre Hende/ audmiuk z alvarleg Bænagierd med heitre Hiartans Andvarpan/ so sem giørdu hier Læresveinarner/ hvørier ed sogdu. Herra/ Hialpa þu oss. Og þo ad Trweñ vor sie miøg lijtel/ z ecke

sem

sem allra sterkust/ þa mun hñ þo ecke lꝏta oss fra sier fara syniande/ edur sleppa oss Hialparlausum/ þvi hñ hefur sialfur þvi heited og lofad/ ad hñ vilie ei fra sier reka þa Veykttruudu. Og ecke ølldunges uꝏt slockva riukanda Hør/ edur sundurbrioota brꝏkadañ Reyr/ Es. 42. Sia ñ til ꝛ giætum ad/ hvad øflugur Hlutur Bæneñ er. Þegar Moyses Guds Madur badst fyrer vid Hafed rauda/ þa giørde Gud þad fyrer hñ/ ad hñ skipte þvi sundur i tvo Parta/ so Folked gieck þar i giegnum/ Exod. 14. Cap. J sama mꝏta frelsade hñ ꝛ so fyrer Bænar Opfred Danielem ꝛ hñs Stallbrædur ur þeim breñanda Elldsins Ofne i Babilon/ Dan. 3. Ein̄ Historiu skrifar eirn lærdur Madur ad Nafne Johañes Diaconus/ um Byskup Maximinianum/ sem satte heima i Borgeñe Syracusa ad þegar hñ eitt siñ reyste heim aptur fra Rom/ þa hafe hñ ratad i stærsta Lyfsfꝏr/ med øllum sijnum Skipveriurū/ þvi Sioor og Bylgiur hafe geinged lukt yfer Skiped a allar Sijdur / og epter þad Byskupeñ hafde veitt þad heilaga Sacramentū/ øllū þeim sem i Skipenu voru/ ꝛ er þeir høfdu aller beded asamt Gud um Hialp/ þa høfdu þeir epter þria Daga komest ad Lande/ so þeir hafe ecke mist eirn Mañ af sier/ eñ strax sem þeir voru a Land komner/ þa hafe Skiped brotnad i Spoon. Slijkt hid sama giører sa goode Gud eñ nu i Dag/ ꝛ hefr giørt Jduglega/ hñ hefur frelsad alla þa/ sem hñ hafa akallad. Þess vegna bijdur hñ oss øllum (Ja/ einum ꝛ sierhverium sem hñs Nꝏdar ꝛ Adstodar vilia niootande verda) ad vær skulum akalla sig/ eñ lofar aptur a moot oss ad Bænheyra. Eñ hvad hñ lofar þa er Omøgulegt ad hñ kunne þad ad bregda. Af þessu Herrans Dasemdarverke sem hñ giører hier a Sioonū fyrer audmiukañ Bænastad siña elskulegu Læresveina/ meigum vær aller sia ꝛ medkieña þad satt ad vera sem þar stendur hia David/ Ps. 107. Þeir ed med Skipunum fara a Sioonū og fremia sijna Hondlan a þeim stooru Vøtnum. Þeir hafa Verk Drottens forsookt og hñs Dasemder i Sioonum. Nær hñ talade/ hreysde sier Stormvinndureñ/ sa ed Olldurnar upphoof. Þeir foortu upp til Himensins/ ꝛ nidur aptur i Diupeñ/ so ad þeirra Ond orvæntte fyrer Angist. Þeir tumbudu og reykudu sem druckeñ Madur/ og

eingeñ Rad vissu þeir leingur. Og þeir kølludu til Drottens i þeirra Neyd/ ꝫ hñ hialpade þeim wr þeirra Angist. Og hñ stillte þañ stoora Storm so ad Bylgiurnar læckudu sig/ ꝫ þeir urdu glader vid þ Logn var orded. Og hñ leidde þa til Lands epter þeirra Osk. Þeir hinu somu skulu Drottne Þacker giøra fyrer hñs Myskunseme ꝫ fyrer hañs Dasemder þær er hñ veiter Mañaña Børnum. Og heydra hñ i Samkundufie/ ꝫ lofa hñ i hia Øldungunum.

Ad sijdustu vilium vier skoda og yfer vega/ hvørla iñelega Hiartans Huggun ꝫ Hugsvølun ad Herrañ Christur giefur hier øllum Þiadū/ Sturludum ꝫ Angrudum Mañeskium med þessu sijnu Dasemdar verke sem hñ giører a Sioonum. Nu so sem þ/ad hñ med einu Orde hastade hier a Sioo ꝫ Vind/ ꝫ þad hvørttveggia hlijder hønum ꝫ lætur strax af sijnum Offsa og Dolgu. So kañ hñ blessadur ꝫ so audveldlega þa hønum so sijnest/ad burtsvipta fra oss sijnum Krossburdar Børnum a einu Augabragde allsháttudum Freistingum/ sem vort Hiarta kuña ad sturla/ hvørsu stoorar og þungar sem Dioffulleñ sijner oss þær ad vera. Og þo ad Holde voru ꝫ Bloode sijnest stundum/ so sem Jesus vor Hialpare og ædste Huggare soffe og heyre ecke til Bæna vorra/ þa vier i vorum þreyngiande Naudsynium til hañs kollum og kvokum. Þa trwum þvi þo samt oss til eilijfrar Huggunar / ad hans føđurlega Hiarta mune iafnañ vakande vera til þess/ad hafa Medaumkan med oss og kieña i Brioostе um oss. Ja/ til þess ad heyra vora Grætbeidne og giefa Gaum þar ad/ þa vier med audmiukre Bæn knyum a hñs Nadardyr/epter þvi sem sialfur H. Ande um hñ vottar i Lofkvæde Salom. 5. Cap. Þar so stendur. Eg sef/eñ mitt Hiarta vaker. Þar er mijns Vinar Raust/sem þar ber. Þessar ꝫ adrar þvilijkar Huggunar Greiner hefur Guds Ande uppskrifa lated/ecke til Forgiefens/ helldur til þess/ ad aller þeir sem añadhvørt freistader eru/ edur i añañ mata þiader af ymeslegu Mootlæte/skulu sig þar vid gledia/hugga ꝫ hughreysta / og vita þad/ad Guds Rad ꝫ Hialp mune sier alldrei afhorfeñ/edur nockurn Tijma kuña ad bregdast/a medañ þar er nockur Erwæreñar Neyste epter i þeirra Hiarta. Vier viliū þar fyrer bidia Gud i Jesu Nafne /

 ad

ad hallda Trwñe vorre a hñs Son Jesum Christum vid Magt/ allt til vorra Afeloka / z senda oss Huggarañ hañ H. Anda/ sa hann i oss z med oss efle z styrke til eilijfs Lijfs. Pad heyre z veite Gud Fader/ þ Verdskuldan z Forþienustu vors blessada Endurlausnara z Blodbrwdguma Herrans Christi. Hvorium med Fodurnum z H. Anda/ sie Lof og Dyrd ad Eilijfu / Amen.

Fimta Suñudag epter Prettanda.

Evangelium / Matth. 13. Cap.

A Dra Epterlijking/ lagde JEsus fram fyrer þa/ og sagde. Himnarijke er lijkt þeim Mañe/ hvor ed sæde goodu Sæde i Akur siñ. Eñ þa Meñ svafu/ kom Ovinur hans / og sæde Illgrese med/ i bland Hveitenu/ og gieck i burt. Eñ Grased spratt upp/ og bar Avoxt/ þa auglystest og Illgresed. Eñ Þioonustumeñerner geingu til Hwsbodursins/ og sogdu honum. Herra/ sæder þu ecke goodu Sæde i Akur þiñ/ Hvadañ kiemur honum þa Illgresed? Og hañ sagde til þeirra. Fiandmadureñ hefur þad giort. Þioonustumeñerner sogdu þa / Vilitu ad vier forum / og wtlesum þad? Og hñ sagde / Nei/ so ad þier uppræted eige Hveited under eins/ nær þier wtlesed Illgresed/ Leated hvortveggia vaxa til Kornskurdarens / og a Kornskurdartijmanum/ skal eg seigia til Kornskurdarmañaña. Lesed fyrst samañ Illgresed/ og binded þad samañ / i smaa Bindene/ til ad breña þvi. Eñ Hveitenu safned samañ i mijna Kornhlodu.

Exordium.

I Psalmenum 78. Talar hiñ H. David so / under Persoonu vors blessada Endurlausnara Jesu Christi/ seigiande. Eg vil mijnum Muñe upplwka til Ordskvida/ og þa hina gomlu Tilburde wtseigia. Þesse somu Ord ifrekar aptur sa eilijfe Sañleikssins Muñur / hia Matth. 13. Cap. Þar þetta H. Evangelium stendur skrifad / J hvoriu hñ samlijker Himnarijke vid eirn Akurmañ / sem

sæd

ſæd hafe goodu Sæde i ſiñ Akur. Hier kañ eitthvør ad ſpyrla/ hvad Herranum vorum Jeſu Chriſto hafe til þſſ geinged/ad hñ talade ſo opt i Epterlijkingum vid ſijna Læreſveina / Eñ ecke med einfølldum Ordum? Hier til ſvara eg ſo. Fyrſt vilde Gud taka ymiſlegar Epterlijkingar wt af Nattúrlegum Hlutum/ ꝛ einkanlega af þeim/ ſem oſſ er kuñugaſt um/ ꝛ eru ſem eigenlegaſter/ uppa þad/ ad hvørt helſt ſem Madur ſnere ſier/ edur hvørte hllſt ſem hñ horfde/ være þad upp yfer ſig/ nidr a Jørdena/ edur ꝛ ſo i kringum ſig/ hvad ſem hñ være ad giøra edur Idia/þa ſkylde hñ meiga (af øllum Skiepnum i Verølldeñe/ Ja/ lijka vel af þeim allra minſtu Jurtum ꝛ Bloomſtrum Jardareñar) uppvekiaſt ꝛ amiñaſt/ um þa Hæleitu og Himneſku Hlute. Ja/ um þa Hlute ſem æhræra þad ſem wtheimteſt af oſſ i voru Kalle og Embætte/ Og lijka vel um þa Hlute ſem æhræra vor Saluhialpar Efne og eilijfa Velferd. Hvar fyrer Lærefaderen̄ Baſilius kallar Veroldena og Natturu allra Hluta/eirn Skoola/ i hvøriñ kient verde ad þeckia Gud. Þeſſe Nattura Himens ꝛ Jardar og allra Hluta/ Sagde eirn Einſetumadur ad Nafne Antonius/ad være ſijnar Bækur/ i hvøriñ hñ þætteſt alldrei gieta full ſtuderad/þa hñ var i Eydemørkeñe.

I ødru lage villde vor bleſſade Endurlauſnare Jeſus Chriſtus hier med giefa ſijnu̅ Læreſveinum og ødrum þeim ſem Guds Ord eiga ad kieña i Chriſtneñe/þ til Epterdæmis/ ad þeir ſkylde giera vid Tornæme og Fafræde ſiña Tilheyrenda / og kieña þeim ſem einfalldlegaſt og ſkilianlegaſt þad verda ma. Eñ fara ecke ofhatt i dimþu̅ Fundingum ſem þeir einfølldu kuña hvørke ad grijpa nie ſkynia. Med þvi þa / ad þar er eckert ſo lietſ ꝛ lijtels verdt Strá / ad ecke ſiaeſt Skaparans Almætte þar a/ſem ſtrax var ſagt. Þa ber oſſ ecke ad vera ſo ſem Heſtar og Mwlar/ mañ allrar Athugaſeme edur Vmþeinkingar / þa vier lijtum a Guds Verk/ og ſkapadar Skiepnur hñs/heldur ber oſſ æ ꝛ iafnañ/ ad lata þ Jardneſka uppvekia oſſ til þeſſ/ad hyra um þ Himneſka. Hvar til oſſ ſkal locka ꝛ lada Epterlijking ſu/ ſem hier ſtendur/i þſſa Dags Evangelio. Og er þad tvent ſierdeilis / ſem vier vilium ad þeſſu ſiñe yfervega/ wt af þeſſu Gudſpialle. I. Þad fyrra ſkal vera um þa

 tveggiar

tveggia handaslags Sædmeñ / bæde um þañ sem sæde þvi gooda Sæd-enu/ ꝛ hiñ sem Illgresenu sæde. 2. Þad añad er um Samtaled sem Þienararner høfdu vid Hwsfedureñ / ꝛ hvoriu hñ þeim svarad hafe. Gud Drottenñ/ Fader allrar Nadar/ stiorne vorum Hiørtum / so vier mættum þetta hvortveggia med Athugaseme yppervega / henum sialfū til Dyrdar/ eñ oss til tijmanlegrar ꝛ eilijfrar Velferdar / Amen.

Um þad Fyrra.

Fyrst er oss hier athugande/ hvør ad sie þesse Sædmadureñ/ sem sæer þvi gooda Sædenu i siñ Akur. Herrañ Christur seiger sialfur fra þvi þar hñ i þessum sama Cap. hia Matth. Utleggur þessa Eptirlijking fyrer synum Læresveinum/ sem er/ Ad þad sie Mañsins Sonur/ þad er/ sialfur Drotteñ vor Jesus Christur/ hvør ed þess vegna kallar sig Mañsins Son/ ad hñ hefur uppa sig teked vort mañlegt Hollð / og er ordeñ sañur Gud ꝛ sañur Madur i eirnre Persoonu. Er þetta þa ecke eirn mykels hattar ꝛ dyrmætur Akur Madur? Eñ Ordsakir / hvar fyrer Herrañ vor Jesus lijker sier hier vid eirn Akurmañ/ eru þessar.

Fyrst so sem þad/ad vor fyrste Fader Adam/var burtrekeñ wr Paradijs / so hañ skylde Eria Jørdena / sem hñs vegna var ordeñ bølfud/ ꝛ giøra hana aptur frioꝼsama/ Gen. 3. Eins lijka kom Herrañ Christur hingad ofan a Jørdena/ wr sre himnesku Paradijs/uppa þ/ hñ giørde sier eirn lijstelegañ Akur/hier i þessū ofriofsama Þyrnum þakta Heime.

Þar næst so sem þad/ad Akurviñañ er eirn erfidissamur Hlutur/ so sem Syrach vottar/7. Cap. So gieck þad ecke heldur af fyrer Endurlausnaranum varum Jesu/ wrn stoorrar Mædu ꝛ Erfidismuna/ þa hñ endurleyste Mañkyned/ so hñ vard ecke alleinasta ad sveitast natturlegū Sveita under þessū Þurga so sem Adam þa hñ yrkte Jørdena/heldur sveittest hñ bloodugum Sveita i Grasgardenum.

I þridia lage/so sem þ ad eirn Akurmadur hefur hina mestu Girnd ꝛ Epterlangan þar til/ ad siñ Akur bere sem bestañ ꝛ mestañ Avext / Eins lijka hefur vor blessade Endurlausnare eina hiartanlega Girnd epter Velferd allra Mañа/ 1. Tim. 2.

Nu viliū vier framveigis heyra/ hvad Herrañ vor Jesus vill merk-

iost lata fyrer Akuren/ i hvørn þessu gooda Sædenu verdur sad. Nam kiener þ sialfur hier i Utleggingunne yþer Epterlijkingena / og seiger þ sie Heimur þesse. Ja ad sönnu/ þad er su bryglutada Verolld / edur þær þriar Høfudstietter/ sem Gud hefur sett og stickad/sem er Kienemans. stietten/ Wallds tiornarstietten og Huustiornarstietten. Þessar þriar Ekrur umgyrder Gud so sem annar Mwr / med sinne Vernd og Wardveit. slu. Hn burt tijner og so þadan Steinana/i þann mata / ad hn tekur fra Mönnunum þ harda Steinhiarta og giefur þeim aptur eitt holldlegt Hiarta. Hann plæger og sundurskier þennan Akuren opt ꝛ tijdum/mz þvi hvassa ꝛ skarpa Plogjarne/ þ er/ med Krosse ꝛ Motgange/ ꝛ vøkvar hn med sijnu eigen Bloode ꝛ yþerdøggvar hn med sijnu himneska nædar Regne/ og med Blessun sijns heilaga Anda / epter þvi sem hn sialfur lofar/hia Spamanenum Joel/ 2.Cap. seigiande. Eg vil wthella af mijnum Anda yþer allt Holld. Item/ hia Esa. 44. Eg vil Vatne wt. hella yþer þa hina Þyrstu / ꝛ rennande Straumum yþer þa Þurru / og eg vil wthella mijnum Anda yþer þitt Sæde/og mijne Blessan yþer þijna Epterkomendur / so þeir skulu spretta so sem annad Gras / og so sem Wijder vid Vatnslækena. Jesus sem er og heiter/su sanna Riettlætis Sol/skijn sialfur yþer þennan Akuren/og vermer hn med sijnum Geyslum. Nu þo ad þesse himneske Akurmenn/ sae þvi gooda Sædenu (ꝫ er Guds Ord) i sinn Akur/þad er i Hiørtu Guds Barna/ad hvørium hn hefur samansafnad sier eina Samkundu edr christelegan Søfnud hier i Heime. Þa finst þar þo ecke ad sijdur Illgrese i bland Hveytesins/þad er /þar finnast opt ast nær i christelegre Kirkiu/Ja/eg ma seigia alltsaman/ Iller i biand Goodra. Þar fyrerlijker Herran Christur Himnarijke saman vid eitt Net/i hvøriu fangader verda iller Fiskar ꝛ gooder/hia Matt. 13. Og so sem þad/ ad i Noa Örk voru bæde hrein Dyr ꝛ ohrein til samans/so finnast (kann skie) enn nu i Dag/i sama Søfnude/marger gudhrædder ꝛ gooder Menn/þar ꝛ so kunna ad vera marger gudlauser Skalkar ꝛ Skielmerar i bland. Enn hvadan kiemur þa þta Illgresid? Edur hver er sa sem þvi saer so hatursega ꝛ illgiarnlega i bland Hveitesins? Þad seiger oss Gudspialls Textenn hier / Ad þad hafe giert Ovinuren.
 Enn

Eñ hvør þesse Ovinur sie/ það er auglioſt aþ ſialfs Herrans Chriſti Orð-um/ ſem er/ að þ er Dioþulleñ ſa helvytiſke Hoggormur / hvør eð um kring geingur ſem greniande Leon.

Það er Malltæke/ Að þra Goodum kome Gott/ eñ þra Jllum Jllt/ Og að eitt gott Trie kañ ei að bera vondañ Avext / z vondt Trie kañ ei heldur að bera goodañ Avext/ þvi þ er ei Furða/ þo að ſa goode Gud ſaae þar Hveite/ ſem Dioþulleñ ſaer Jllgreſe. Það gooda Hveited ſem þinſt i Kirkiu Søþnudenum/ eru gooder z gudhrædder Meñ. Eñ þar a mote Jllgreſed ſem Dioþulleñ ſaer / eru þeir Ogudlegu ſem hverke ſkeyta um Gud nie Meñ. Nu ſo ſem þ/ að þra eru tveir olijker Saad-meñ/ Chriſtur z Sathan/ ſo eru z ſo þeir Goodu z Vondu i Søþ-nudenum olijker. Þeir munu og ſo um ſijder olijk Laun þaa / hvar um ſijðar verdur talað.

Nu vilium vier athuga Tijmañ a hvørium Dioþulleñ ſaer þeſſu Jll-greſe i bland Hveiteſins. Það ſeiger oſſ Gudſpialled / að þ haſe vered/ þA MEñerner SVaþu. Það heþur ſo laungum tilgeinged/ að þegar gooder z þromer Læreþedur z aðrer Høfdingar ſem vel haſa ſtiornað/ eru lagſter til ſiñar ſijduſtu Hvijldar z eru ſoþnader i Greþunum/ þa hef-ur Dioþulleñ vered ſem akaþaſtur að ſaa ſijnu Jllgreſe/ þ er /að koma upp með nyar z þalſkar Kieñingar/ Jll z ſvijvirdeleg Epterdæme/ ſo ſem ſia maa aþ adſkilianlegum Dæmum. Þegar þeir goodu Spaameñ i þvi Gamla Teſtamentenu/ z Poſtularner i þvi Nya/ voru i burtſoþnader/ þa utſaade Dioþulleñ ſtrax Fals-Spaamøñum / þalſkre Kieñingu og Falskieñendum / langtum þrekara z þleyrum eñ nockurn Tijma aadur vered høþdu. Eins geingur það z ſo til i þeirre veralldlegu Valldſtiet-teñe. Þegar Gedeon var komeñ til Naada/ þa uppvakte Dioþulleñ i hñs Hwſe ſtrax Jllgreſe/ ſem var Sonur hñs Abimelech / hvør eð deydde z aþ Lijþe tok ſijna 70. Brædur a einū Steine/ ſo ſem leſa maa i Doom-ara Book. 9. C. Ecke er Dioſulleñ heldur iðiulaus opt z tijdum / hia Kieñemans Stiettteñe (hvað Gud naade) heldur ſaer hñ þar og ſijnu Jllgreſe / ſo ſem ſkiedur / þa Læreſedurner z þeir ſem ødrum eiga að kieñā z predika / eru maallauſer eda hliooðlauſer / ſo ſem Spaamadureñ

Eſaias

Esaias 56. Cap. ad Orde kvedur / & vilia ollū þocknast / hvad sem Kieñinguñe lijdur. Þegar þeir sem Siaendur eiga ad vera / sia eckert / & þeir sem Adgiætendur eiga ad heita / giæta eckerts / helldur læta allt ganga ad sialfu sier og fara so sem fara vill Vandlætingarlaust / sem giørde Eli Kieñemadur / 1. Sam. 2. Cap. So er þa Dioffulleñ so sem Guds Apinia / & vill hafa sijna Capellu / þar sem Herrañ hefur sijna Kirkiu / & Illgrese sitt samañ vid hūs Hveite / & þessa Hreckvijsena hefur hū framed i fra Upphafe Veralldareñar / & fremur eñ nu i Dag vid allar Stietter. Strax a Dögum vorra fyrstu Forfedra / Adams / Sehts / Enochs / sæde hū sijnu Illgrese nidur hia Cain / & kom fönū til ad sla siñ saklausa Broodur Abel i Hel / Gen. 4. Eins lijka epter Flooded / fa kom hañ Cam til ad spotta siñ Födur Noa / Gen. 9. J Tijd Mosis & Aarons / uppæste hū þa Chore / Dathan & Abiram / asamt þeirra Stallbrædur / so þeir settu sig upp i moote Mose Guds Mañe / med Ohlijdne & Offstopa / so sem lesa mæ i Numeri Book. 16. Cap. Og so hefur þ tilgeinged fram epter ollū Olldum / & allt til nælægra Tijma / hvad audvelldlegt er ad bevijsa / ef þess være Þörf.

Siaū eñ framveiges Akiefd þess hreckvijsa Höggorms Dioffulsens / sem hū hefur haft i frame vid Stoorherra / Fursta & Potentata / ecke hefur hū þa helldur Nutlausa sied / so hū hafe ecke nidursæd hia þeim og so sijnu Illgrese.

Um Saul Kong lesum vær / ad hū hafe offsookt David & adra Guds Kieñemeñ / allt þangad til ad hū vard sialfur um sijder ad Dioffulsens Illgrese / & Mordinge sijns eigeñ Lijkama / 1. Sam. 31. David vard Leynelegur Mañdræpare og Hoordomsmadur / 2. Sam. 11. Absalon Bloodskamare og Broodurdræpare. Achitophel eirn Svikare og fellur sijdañ i Örvinglañ / 2. Sam. 17. Salomon verdur Afgudadijrkare / 1. Kong. B. 11. Og marga adra fleyre hefur Dioffulleñ i þeñañ & þvilijkañ mæta hrankad / hvad offlangt er upp ad telia. J einu Orde ad segia / hvørsu þad ad Illgrese allra handa Villudooms geingst eñ nu vid hia mørgum Yfervaldsmøñum / er augliooft noog / bæde af Sagna Bookum og sialfre Reynsluñe.

Ningad til hefum vier heyrt talad/hvortheñ Dioꝼullen hafe ſaad Illgreſe ſynu/bæde hia þeirre Andlegu og Veralldlegu Stiettiñe.

Nu vilium vier athuga þa þridiu Noꝼudſtiettena/ſem er Nꝼoſtiornar ſtiettena/og ſiaa til/hvort hñ hefur ecke og ſo vid hana komed ſem hinar tvær. Hvadan kiemur Oſamlynde Nioonaña a millum/hneyxlunarſamlegt Lyferne/Oſtyrelꝼete Barnaña/Ohlydne ꝫ Oſſlope underg ieꝼeña Pienara? Sañarlega/ecke af ødrum eñ aꝼ þeim illa Saadmañe Dioꝼlenum. Þvi er oſſ i øllum Stiettum Naudſyn a ad halda Kieñingu og Amiñingu Endurlauſnarans vors Jeſu Chriſti/þar hñ ſeiger/Vaked og bidied/ſo ad þier ꝼalled ecke i Freiſtne. J Gudſpiallenu ſtendur. Ad þegar Meñerner ſvaꝼu/þa hafe Ovinureñ komed/ꝫ ſaad Illgreſe i bland Hveiteſins. Olyka Adꝼerd hefur nu ſaa Himneſke Saadmaduriñ Jeſus/hia þvi ſem Sathan/Hañ ſaaer Sæde ſynu a Biartū Deige/eñ hiñ a Nooktu/þad er/þegar Meñ vaker ſem ſyſt/ꝫ þeir liggia i Svefne Athugaleyſeſins/Og kemur þ hier riettelega ꝼram ſem þar ſtendur. Ad ſa ſem illa giører/hañ hatar Lioſed/hñ kiemur ꝫ ecke helldur til Lioſſins/Joh. 3. So ſkilur þa ſo mykid a millum þeſſ gooda Sædeſens ſem Chriſtur nidurſaaer/ꝫ Illgreſeſins/ſ Dioꝼulleñ rothreiter/ſem Dag og Nott/Ja/ſem Liooſed og Myrkred/ꝫ er þ eingeñ Furda/þvi Chriſtur og Belial kuña aungvañ Samꝼielagſkap til ſamans ad hafa. Og er þad ſo ſagt, uñ þañ fyrra Partiñ.

Um þad añad.

NU vilium vier heyra og yfervega Samtaled ſem Pienararner hafa vid Huſꝼodureñ/ og hvøriu hñ þeim ſvarar.

Fyrſt ſtendur hier ad þeir hafegeinged til ſyns Herra ꝫ ſagt hønum riett ꝼra hvørneñ ad hñs Akur(i hvørn hñ hefde ſaad þvi gooda Sædenu) være ꝼordiarꝼadur aꝼ Illgreſenu/ꝫ biooda hønum þvi/ad þr vilie leſa þad i burtu.

Hier aꝼ høfum vier þad ad læra. Hvør ad ſie Embættis ſkylda ꝼra ſem Herranum Chriſto þiena i þeirre Andlegu Akurviñuñe/ꝫ hvad vſyſt og breidt þeirra Embætte wttekur. Fyrſt er þad/ad þeir eiga ad

giefa

giefa vel Gaum ad Akrenum og ad Sædenu/ ad Lærdoomenum og Lif-nadenum i Kyrkiusofnudenum/ z giora Greinarmun a mille þess gooda z illa/ Og nær sem helst Jlla og Afslaglega tilgeingur/ þa eiga þeir ad leita Raads hia Akurherranum/ og klaga þar yfer hia honum. Ja/ þeir eiga ad straffa slykt med Ordsens Embættisgiord/ bæde i Tijma z Otijma/ þa Nausyn krefur.

Þar næst stendr hier i Gudspiallenu/ad Nwsherran hafe bannad Þi-enurunum ad lesa i burt Jllgresed fra Hveitenu/uppa þad/þeir uppræt-te ecke Hveited undereins/nær þeir burtlæse Jllgresed. Viliande giør-er þad sa Nimneske Akurherrann/ ad hñ vill ei læta strax burtræta Jll-gresed fra Hveitenu/so ad þeir/hia hvøriū Diøfullenn hefur innsaad sijnu Jllgrese/ mætte faa Tomstund a medann til Betrunar/so sem opt hefur skied/ad vort Jllgrese hefr orded ad goodu Hveite z tyngast vel. Sum-um til/hefde Gud strax afmaad Adam z Evu þa þau fiellu/ edur Abra-ham z Aaron fyrer Afgudadyrkan/ edur Moysen fyrer sinn Oumstor-na Sou/ edur David f. þann Hoordom er hñ i fiell. Ja/ hefde Gud sockt þeim i Ninive/so sem Jonas Spamann vilde/edur brent þa i Sa-maria upp med Elde/so sem Lærersveinarner umbædu/ Luc. 9. Edur hefde Gud strax uppræst Zacheum z Mattheum fyrer þad þeir voru Tollheimtumenn. S. Pal fyrer þ ad hñ var Offsoknare Christnennar. Postulann Petur fyrer sitt Meineyde. Ciprianū fyrer sijna Toffrakunst. Augustinum fyrer sijna Manicheara Villu. Lutherum fyrer sijna Mu-ka Reglu. O Herra Gud/Hvad marger gooder Edla Avexter hefde þa orded hindrader og Ounyter? O hvad myked gott Hveite hefde þa vered upprætt med Jllgresenu? Þess vegna audsijner oss hier Herrans Giæska og Langlundargied/sem hñ haft hefur vid þessa og þvilijka Syndara/ þad hñ hafe ecke Lyst a Dauda Syndugs Mañs/heldur ad hñ leidrietteſt og life. Þar fyrer/Fyrergiefur hñ Mañañā Synder/ad þeir skule giora Yferboot og umlijdur Reidenñar Kier um stundarsaker/med Þolenmæ-de/ef skie mætte ad hñ kynne ad locka þa og lada til Betrunar med sijnu Langlundargiede og Þolenmæde.

Nu vilium vier framveiges med faum Ordū skoda og yfervega um

ſtundarſaker/hvad þad ſie ſ ſameigenlegt er/med þvi gooda Sæbenu og Illgreſenu/og i hvoriu hellſt þau miſmuna.

Fyrſt ſkulum vier vita/ad þad er eitt ſameigenlegt þeirra a mille/ ad þau hafa bæde eirn Akr/þt i Kyrkiuſoþnudenū þiñaſt bæde goder ⁊ ill.

J aŋañ mata er þad lijkt med Hveitenu og Illgreſenu / ad Akurmaduren heþur Tilſioon hvorstveggia/latande þad vaxa allt til Kornſkurdarenñ.

J þridia lage hefur Hveited og Illgreſed þad ſameigenlegt/ad hvørkstveggia vex upp til Kornſkierutijmans/Illgreſed vex jaþnvel ſem Hveited/⁊ ſo ſem þad plagar til ad ganga/þa vex þad þramar og þliootar eñ Hveited/og ſtijneſt opt ⁊ tijdū ſo ſem Illgreſed haþe Yþerburdena/Ja / þ er ſo ad ſia/ſo ſem þeim Illu og Ogudlegu gange ecke midur eñ hinū.

Hier a moot er þad Miſmunur a mille Hveiteſens og Illgreſeſins.

Fyrſt / ad þ gooda Sæded kienur þra þeim gooda Sædmañenum eñ Illgreſed fra Dioþlenum.

Þar næſt ma ſia hvad olijkt ad þ gooda Sæded ſie / og Illgreſed/ aþ þeirra eigeñ Verkan ⁊ Nattluru Tegund. Þviad ſo ſem Hveited er heilnæmt/þienlande bæde til Guds Dyrkunar ⁊ Þionuſtugiørdar/ſo er þ ⁊ ſo Mønunum gagnlegt ⁊ til Heilnæmis ſkapad. Þar þvert a mote er Illgreſed/ef þ er bakad ſamañ vid Hveited/⁊ ſijdañ eted/miøg ſkadlegt þyrer Mañſins Høþud/þærande mz ſier bæde Høþudſunla ⁊ Sion-depre. Hvar fyrer þ er Malshattur i ødrum Londum/ vid þa ſem illa ſia/ ad þeir haþe eted Illgreſe. Þad gooda Sæded þienar ad ſøñu til Guds Dyrdar/ eñ Møñunum til heilnæms Lijþs ⁊ Sadningar. Þar þvert a mote/þærer Dioſulſins Illgreſe med ſier/allra handa Synder ⁊ Vondſku / einkañlega falſkañ Lærdoom med andlegre Blindne.

J þridia lage ſieſt þ a Vtþør ⁊ Endalijkt hvørstveggia/hvad olijkt ad ſie þ gooda Sæded og Illgreſed / Þviad/ þvi gooda Sædenu/ ſem eru Børn Lioſſins/ verdur ſamañſaþnad aþ Einglum Guds a Himnum/ a ſijdaſta Deige/i Kornhløbu / þar Illgreſenu verdur burtkaſtad/ i þañ gloanda Elldsofn Dioſulſins.

Ad ſijduſtu viliym vier taka oſſ þ hier til Huggunar/ad þo vær ſem

Jeo

Jesum elskum/ trwū a hañ og helldum oss stadfastlega vid hn̄/ hliotum um stundarsaker þad ad umbera & lijda/ ad Illgresed ecke ad eins vaxe hia oss/ helldur & so langtum hærra eñ vær. Eirneñ þo þad drage fra oss & til sijn/ bæde Vext & Vøkva/ þar til ad vier verdū um sijder mz Daudans Lia Upphøggn'/ þa mun oss samt ecke verda burt kastad eilijflega/ Helldur a Epsta Deige/ þegar Gud helldur sijna myklu Kornskieru/ þa mun oss verda samañ safnad af Guds Einglum/ so sem ødru Himnesku Hveitiskorne. Og vid þetta Huggade sig hiñ Heilage Ignatius Biskup/ seigiande. Nu ad þessu siñe verd eg Muriñ og Maliñ so sem añad Korn/ af Leona Toñū uppa þad/ ad eg verde sijdar meir Drottne mijnū ad þægelegu Braude. Ja/ J ødrum Heime munum vier skijna s Liome Himens/ og so sem øñur Sool i vors Fødurs Rijke. Þa mun riettelega a oss sañast ꝥ Fyrerheit/ Ad Sæde Riettlætra mune vara eilijflega. Hvar til oss hialpe Gud Fader af siñe Nꝏd/ fyrer Forþienustu

Pijnu & Dauda Jesu Christi. Hvorium med Fødurnum & H.
Anda sie Lof & Dyrd/ nu & ad Eilijfu/ Amen.

A Hreinsunar Hꝏtijd Mariu.

Evangelium / Luc. 2. Cap.

J Þañ Tijma. Þa Dagar heñar Hreinsunar fulluþust/ epter Mosis Løgum / førdu þau hañ til Jerusalem/ uppa þad/ ad þau a Hendur fæle hañ Drottne/ so sem ad skrifad er i Løgmaale Drottens/ Ad allt hvad Kallkyns var/ þad ed fyrst opnade sinar Moodur Kvid/ þa skyllde kallast Drottne Helgad. Og ad þau giæfe Offred/ epter þvi sem seigest i Løgmaale Drottens/ Tvær Turteldwfur/ edur tvo Dwfu Unga. Og sia / ad Madur var þar i Jerusalem / sa ed Simeon hiet/ & þesse Madur var Riettlatur og Gudhræddur/ bijdande epter Huggun Israels. Og heilagur Ande var med honum. Simeon hafde og Andsvar feinged af heilogum Anda/ ad hn̄ skylde ecke Daudañ sia/ nema hn̄ sæe adur fyrre/ Christ Drottens. Og hn̄ kom af Andans Tilladan i Mustered/ Og þa Foreldraner høfdu

Barned JEsum i Mustered/ z giordu pyrer hønum epter Sidveniu Lagaña/ z hñ took hañ þa uppa sijna Armlegge / Lofade Gud og sagde. Drottiñ / Lat nu þiñ Þion i Fride fara / epter þvi sem þu hefur sagt. Þvi mijn Augu hafa sied þitt Hialpræd / þad þu tilreidder fyrer Auglite allra Þioda. Eitt Lioos til Vppbyrtingar Heidnum Þioodum/ z til Dyrdar þijns Folks Jsraels.

Exordium.

NAr Joseph i Egyptalande verdur þad lesed/ i Genesis Bookar 45. Cap. Ad hñ hafe sendt sijnu Fodur Jacob Vagn/ a hvorium hñ skylde til sijn reysa. Jtm verdur þar eirneñ aminst/ hvorneñ sialfur Drottiñ hafe byrst Jacob/ talad vid hñ z lofad honum sine Fylgd og Nalægd a Reysuñe/ og hvorneñ Joseph hafe teked a moote sijnum Fodur/ þa hñ kom til hüs i Egyptaland. Hvad allt riettelega ma heimfærast til þessa Dags Gudspialls/ hvert ed talar um saluga Burtfør Guds Barna af þessum Heime til þess himneska Fødurlandsins. Þviad/ fyrst so sem þad/ Joseph sende sijnum aldrada Fødur Jacob eirn Vagn ad reysa a. Eins giører hier sa himneske Joseph vor Drottiñ JEsus Christus. Hañ sender þeim gamla Simeone Vagn/ a hvorium hañ meige reysa/ ecke til Egyptalands / heldur til Himnarijkis. Eñ þesse Vagneñ er Guds Næd/ Huggun/ Fridur og Fognudur i H. Anda/ þetta allt hefur Simeon i sijnu Hiarta.

Þegar Joseph sende sijnu Fødur Jacob Vagneñ/ þa var hñ z hñs Syner i stoorre Þreingingu stadder/ af Hungre z Dyrtijd. Eins sender Christur eñ nu sijnu Børnum sem hñ elska/ Daudans og Burtfarareñar Vagn/ þegar hañ sier þau velkiast og þreingiast i adskilianlegum Sorgum og Mootlætingum þessarar Veralldar.

Joseph liet kuñgiora sijnum Fødur og Brædrum/ þa hñ epter þeim sende/ad þeir skyldu epter skilia sijna Bwshlute/ þvi øll Egyptalands Audæfe skyldu vera þeirra Eign. Eins lætur sa himneske Joseph/ eñ nu i Dag seigia Simeone og øllum Christnum/ad þeir skule mz goodu Giede skiliast vid þta stundlega Gotz / þviad øll Himnarijkis Audæfe

skule

skule vera þeirra Eign. Joseph sagde til sijns Fodurs og Brædra/ Komed til mijn/ Eg vil giefa ydur ad eta af Egyptalands Feyte / Eg vil sia fyrer ydar Børnum. Þessu hinu sama lofar sa himneske Joseph Herrañ Christur/ollum sijnum Trwudum Børnum/ sem er/ hñ vilie þa rijkuglega forsorga/ og fæda þa a Himna Braude/ og giora þa druckna af Vellystingareñar Bruñe/ Psalm.36. Þegar Jacob sa Vagniñ sem Joseph sende hønum fra Egyptalande/sagde hñ. Þad er mier noog / ad miñ Sonur Joseph lijfer eñ nu. Eg vil fara og sia hñ ædur eñ eg dey. Þad er ꝧ hñ hefde sagt. Nær eg hefe feinged ad sia miñ Son/þa vil eg giarnañ med Glede og goodre Samvitsku burtsofna. Sama Sied og Epterlangan er hia ollum Guds Børnum / þau girnast hiartanlega ad sia Dyrd og Herlegheit sijns Endurlausnara Jesu Christi / vilia þar fyrer giarnsamlega sem fyrst burtsofna.

Þegar Jacob ferdadest til Egyptalands / þa byrtest Gud hønum i Svefne/og sagde. Ottast ecke/þvi eg vil reysa med þier. Þessu hinu sama lofar Gud eñ nu/bæde Simeoni og ollū gudhræddum Mañeskium/ad hñ vilie med þeim vera i Andlatenu & a Burtferdar Tijmanum/med Naad siñe/ Anda sijnum og krepkugre Huggun/ hvar fyrer þeir meiga seigia med hinū H. David / Psalm. 23. Þo eg gange i myrkvum Daudans Dal/þa hrædest eg aungva Olucku/þviad þu Drottenñ ert hia mier. Framveigis talade Gud so til Jacobs/ þa hñ byriade Reysu sijna / og sagde Joseph skylde leggia sijnar Hendur yfer hans Augu/so hñ dæe i hñs Fadme. Eins lijka burtkallast allar trwodar Mañeskiur til eilijfs Lijfs/midt a millū Handa þess himneska Josephs Jesu Christi. Þa Jacob kom til Egyptalands/liet Joseph strax speña fyrer siñ Vagn og reyste wt a moote hønum/ fiell um hñs Hals og fadmade hñ. Eins sender vor Joseph Jesus Christus wt a moote Salum riettrwadra Guds Barna / sem hñ hefa elskad hier i Lijfe / þa himnesku elldlegu Vagnana/ sem ad eru hñs H. Einglar / hvorier ad Saler vorar munu bera i Abrahams Skaut/Luc. 16.

Vier vilium ad þessu siñe ad eins giefa oss i Skoola þess gooda og gamla Guds Mans Simeonis / og læra af hønum þa riettu Konst/

hvǫrneñ vier eigum ad bwa oss til gledelegrar Burtfarar af þessū Heime. Gud hialpe oss hier til med sijnum gooda H. Anda i Jesu Nafne / Amen.

MArgt er þad sem oss er harla Naudsynlegt ad læra i þessum Heime / Eñ þo er eckert Naudsynlegra / eckert betra og þarflegra ad vita og kuña / eñ þad / ad lifa Christelega og læra ad deyia Gudlega. Og þta er su Konst sem aldrei verdur of vel lærd i þessu Lijfe. Ad fáa z ødlast eirn Sælugañ Afgang af Heime þssū / er i fyrstu hiñ allra Naudsynlegaste Hlutur sem verda má. Þvi þ vitū vier ad øllū er ætlett einusiñe ad deyia / Hebr. 9. Eñ þa su Stund er wte / þa er Omøgulegt ad vier kuñum ad komast aptur til þessa Lijfs og giøra Yferboot / epter þvi sem Job seiger / 14. Cap. Þeinker þu ad daudur Madur mune lifna upp aptur. Þar fyrer / epter þvi sem hvør og eirn er a sig komeñ i sijnu sijdasta Andlæte / sie þad vel eda illa / so kiemur hñ a sijdasta Deige fram f Doomeñ. Hier af siáum vier þad / ad þesse Konst ad deyia vel z Christelega af þessum Heime / er hin allra Naudsynlegaste Hlutur.

Þar næst er þad hin allra Torveldasta z vandasta Konst. Af vorre eigeñ Natturu / kuñum vier ecke hana ad læra / þviad Natturañ hefur Vidbiood og Hrædslu af Daudanum. Ecke lærum vier þad heldur af Reinsluñe / þvi vier deyium ecke utañ einusiñe / so sem strax var sagt. Helldur fáum vier einungis lært þessa Konstena af Guds Orde / fyrer Kraft og Verkan Heilags Anda z Nád Lifanda Guds. Hvors vegna Moyses bidur i Ps. 90. Kieñ þu oss Drotteñ ad huxa þad vier hliootum ad deyia / so vier Forsiáler verdū. Item i Psalm. 39. seiger David. Kieñ þu mier Drotteñ / ad þad hlioote Enda ad hafa um mig / og ad mijner Lijfsdagar hafa Takmark / og eg hlijt hier fra ad hverfa.

Være so ad vier kyñum ad heyra Raust þeirra Daudu og Framlidnu sem i Grøfunum liggia / þa mundu þeir vissulega til vor kalla z seigia. O þier aumar og fátæðar Mañeskiur / Þvi life þier so Vgglausar? Lijted hingad og skoded vor skineñ Bein / eins og þier siáed ad þaug eru nu / so skulu og ydar Bein verda iñañ skams. Ef ad vær mætkum ad eins lifa eñ ad nyu eirn Dag hia ydur / þa skyldum vier med hiñe mestu Kostgiæfne bwa oss til vorrar Burtferdar. I þridia

J þridia lage er þesse Konsten ad deyia vel / ollum Mønnum Sagn / samleg / þviad sa sem vel deyr / hñ kañ ecke med riettu ad kallast daudur / heldur hefur hñ þreyngst i giegnum fra Daudaunum til Lijfsens / Joh. 5. Eñ hvad kañ einum og sierhvørium Naudsynlegra edur Sagnlegra ad vera / eñ ad vita þañ rietta Veg til Lijfsens / og hvørium helst sem þesse Konsten er lærud / og hefur þar med saña Trw a Christum Jesum / hvør ed ad Velle hefur lagt þañ sem Daudans Magt hafde (sem er Diøfullen) Heb. 2. Nañ mæ med glødu Hiarta og goodre Samvitsku leggia sig til sijns Daudasvefns. Þvi liggur oss þar stoor Magt a / ad vier a hvørium Deige bwū oss til Christelegrar og Sælugrar Burtfarar af þessum Heime. Þvi eingeñ kañ ad taka gladlega a moote Dauda sijnum / nema hñ hafe ædur vel og leinge bwed sig under hñ / sagde eirn Heideñ Madur / & sagde þad mørgum hvørium framar / sem Christner læt ast vera. Þeñañ Tilbwningen kieñer oss hier sa goode og gamle Simeon / þvi hvør hñ hefr allar þær Gudrækneñar Dygder & Mañkoste til ad bera sem hñ / sa mæ Obrygdaulega væntasier med hønum gledelegrar og sællrar Burtfarar af þessum Heime / & um sijder eilijfs Lijfs.

Hvad var þ þa helst s Simeone var velgiefed / so vier meigū þ af hñs Dæme nema / & ødlast so sæla Burtfør med hønum af þessū Heime?

1. Fyrst er þad / ad vier eigum ad elska Guds Søfnud og halda oss til hñs / þvi so stendur hier i Gudspiallenu. ÞAr Var Eirn Madur i JErusalem. Jerusalem er ein Fyrermindan uppa Guds Christne og hñs Søfnud hier i Heime / so sem sia ma af Pistlen. Gal. 4. Og Openbering. B. 2. Þar fyrer / ef vier vilium sa og ødlost gooda og gledelega Burtfør af þessum Heime / Þa eigum vier ad vera riettet Safnadarens Limer. Þviad lijka sem þad / ad aller þeir sem voru fyrer utañ Noa Ørk i Vatnsfloodenu fyrerfoorust / So er og lijka fyrer utañ Søfnudeñ / eingeñ Sæluhialp. Þeir hiner Heidnu sem fyrer utañ Søfnud Drottens eru / hafa ongva rietta og saña Guds Þeking / sem takast a af hreinu og klæru Guds Orde. Þess vegna hafa þeir ecke heldur neina Huggun i sijnu Andlæte. Eins er þvi og so vared fyrer þm sem læt ast vera Safnadarens Limer / eñ lifa þo sem Heidingiar / vera

ande ecke upplijster aþ þvi rietta og sanna Liooſe Gudlegrar Þeckingar. Þesſer og þvilijker eru opt ꝛ tijdū Heidnū verre/og eru þyrer utan þa Andlegu Jeruſalem. Um þa talar ſo Poſtulen̄ Paall og ſeiger/ Ad þeir ſeigiaſt þeckia Gud/en̄ med Verkunū afneita þeir þvi/ Tit. 1. Þar a moote meiga aller Riettchriſtner og Gudhrædder/ hugga ſig þar vid/ ad þeir eru fyrer Skijrnena in̄tekner i þa Andlegu Jeruſalem / þad er i Guds Chriſtne/ og eru þyrer Truna ordner Limer a Chriſti andlegum Lijkama/ og Heimamen̄ Guds/ Eph. 2.

2. Þar næſt eþ vier viliū þraa og ødlaſt gledelegan̄ Afgang af þeſſū Heime med hinum ſæla Simeone/ þa eigum vier ad hlijda vel og koſtgiæfelega Guds Orde. Simeon þijdeſt ſo myked ſem Tilheyrare. Þar fyrer/ef vær vilium feta i Footſpor Simeonis/ þa eigum vier ecke ad eins ad vera gooder og truer Ordſins Tilheyrendur/heldur og ſo Giørendur/ þviad i Guds Orde edur þvi heilaga Evangelio/ giefſt oſſ ſa rietta Læknisdoomuren̄ a moote Daudans Peyſkleika. Þad er gamalt Ordtæke/ Ad þar ſie eingen̄ Alldengardur til/ i hvørjum þær Jurter vaxe ſem ſieu Lækning vid Daudanum. En̄ þad a ad ſkiliaſt um Nattúrlega Alldengarda. En̄ i þeim Andlega Alldengarde heilagrar Ritningar/fin̄um vier ad þraa þan̄ rietta Læknisdoom a moote þeim Andlega Daudanum.

3. Þad þridia ſem vier eigū ad hafa til ad bera/ eþ vær viliū ødlaſt ſæla Burtfør af þeſſum Heime/ er þetta/ ad vier eigum ad ſtunda til þeſſ/ad vera Riettlaater. Þvi ſo ſtendur hier i Gudſpiallenu/ Ad þeſſe Simeon hafe Vered Riettlaatur. Þat þyrer/ hvør ſem vill vera i Tølu þeirra Riettlaatu/hn̄ verdur ad kan̄aſt vid Synder ſijnar/ꝛ ſeigia med Poſtulanum Petre/ Eg er Madur Syndugur/Luc. 5. En̄ þu Drotten̄ fyrergief mier mijnar Synder/ Luc. 11. Vær ſkulum og ſo taka Jeſum med Trun̄e uppa vora Armlegge/ og ſeigia med Spamanſenum Eſaia/45. Cap. J þier Drotten̄ hef eg Riettlæte og Styrkleika þu ſem dæen̄ ert vegna min̄a Synda/ Og uppriſen̄ mier til Riettlætis/Rom. 4. Eſa. 53. J þen̄an̄ og þvilijkan̄ maata / trwde Abraham Gude/ og var hønum þad til Riettlætis reiknad / Gen. 15. Rom. 4.

Vær

Vær eigum,og so ad sia til/ ad vier lifum riettferduglega/ og giorum þ sem gott er / so hvør og eirn meige sia vor Goodverk/ Matth. 5. Breytum epter Samuele/hvorium Folked bar þan̄ Vitnisburd / og sagde/ Ad hn̄ hefde hvørke sijnt sier Obrijke nie Oriett og ecker wr nockurs Mans Hende teked/1.Sam.12. So ad vier meigum med Postulanum Pæle hafa oskierta Samvitsku fyrer Gude. Hefum og þesse Syrachs Rad/og siaum til/ad vier helldum goodu Nafne/þvi þ blijfur vissara eñ þusund stoorer Fiesioder af Gulle/Syr. 42. Hvør sem hellst a þeñan̄ Natt er riettlætur af Trwne mz Simeone/sa hefur Frid vid Gud/ Rom. 5. Og gietur komest sæll i burt wr þessū Eymdardal in̄ i Himnarijkis Dyrd og Glede.

4. Pad fioorda sem þeim a ad vera medgiefed/ sem med Simeone vilia i burt sofna vel og sætlega i Herranum Christo/ þad er soñ Gudhrædsla/þvi so hlioodar Gudspialls Textenn. Þesse Madur Var Riettlætur Og Gudhræddur/ etc. Pad kan̄ ecke ødruvijse ad skie/ eñ sa sem hefur þan̄ Vitnisburd heilags Anda feinged / ad hn̄ sie fyrer Trwna riettlætur so s̄ Simeon. Han̄ hlijtr z so ad hafa vered ad: Gudhræddur. Ja/ Simeon lifde alla sijna Daga i Soñū Guds Otta og gieck a Vegum Drottens ostraffanlega / hvørneñ kun̄e hønum þa ødruvijse ad ganga eñ vel/ epter þvi sem þar stendur/i S. Pæls Pistle 1.Tim. 4. Cap. Gudrækneñ er til allra Nluta nytsamleg/ hafande Fyrerheit þessa Lijfs og hins Epterkomanda. So siaum vier þa/ ad þ er ecke hid sijdsta Medal/til þess/ ad fa gledelega Burtfør af þessū Heime/ef vier astundum san̄a Gudrækne i Qualite Guds z Manna. Þetta et sa Mankostureñ/ af hvørium heilog Ritning heldur so myked / ad hun kallar Gudhrædsluna Hofud eda Upphaf Vitskuñar / Psalm. 111. Ja / sialfur Gud biodur sijnu Folke hana / Deut. 5. Abraham sem kallast Fader allra Riettrnadra/ var med þessare Gudhrædsluñar Dygd giæddur og marger adrer Guds bestu Astviner. Sa gamle Tobias þottest engvan̄ an̄an ædra og Dijrmætara Fiesiood gieta epter lated Syne sijnum/ Ungra Tobia/eñ þn̄/Ad ami n̄a han̄ til san̄rar z alvarlegrar Gudhrædslu/ Tob. 4. Þar fyrer/ hvør han̄ sem af ællu Hiarta ástundar Gud-

 rækin̄

lækiñ ad vera / z Ostraffanlega ganga a Veige Drottins / Luc. I. Hañ ma med Gladværū Anda z goodre Von akalla Drottiñ / z bidia hañ / vitande pad / ad Gud mune ecke læta sig syniande þra sier þara / epter þvi sem David vottar / Psalm. 145. Drottiñ giörer þ hvad hiner Gudhræddu girnast / og heyrer þeirra Akall / og hialparþeim. Þar þyrer seiger og so Salomon i Ordskvida Bookeñe. 29. Cap. Hvør hañ treyster a Drottiñ / hñ verdur verndadur. Og hønum mun vel ganga i siñe sijd, ustu Neyd seiger Syrach I. Cap.

5. J Simla mata / eþ vier vilium vel z gledeliga burt sosna / þa liggur oss þar ei all-Lijted a / Ad H. Ande sie oss ecke þiarlægur / helldur nalægur / so sem hañ var hier hia Simeone / þvi so vottar oss Gudspialled / ad Heilagur Ande haþe vered med hønū.

Margur lætur sier myked þar til þiñast / og þyker vænt um / þa hann heþur eirn goodañ og Ypparlegañ Giest hia sier. Eñ þad / ad haþa heilagañ Anda hia sier og i sinu Hiarta / Ja / Ad vera hañs Heimele og Bustadur / þad er su mesta Sæla sem verda ma / þvi so seiger Postuleñ Pall / Rom. 8. Ad þeir sem Guds Ande leider / þeir sieu Guds Børn. Og eñ aptur seiger hñ i sama Cap. Ad þesse same Ande bere Vitnisburd med vorum Anda / ad vær sieum Guds Børn. Þeir sem nu þañeñ haþa þirer Heilags Anda Jbud giørst Guds Børn / þeir meiga med Simeone vænta sier goods Andsvars / og goodrar Huggunar af Gude i allskonar Raunū z Mootgange / þvi so stendur hier / Ad Hañ Haþe Andsvar Feinged Aþ Heilögū Anda. Vppa hvad þa? AD Hann Skyllde Ecke Sia Daudann. Þad er ad skilia einfalldlega epter Textanum / ad nær hañ heþde Messiam sied i Holldenu / være hñ vel underbwēñ þa eilijþu sælu Sioonena. Hvør sem nu þar þ / med Simeone siñur til þessa Andsvars H. Anda i sijnu Hiarta / hñ ma gladur i Endurlausnara sijnū Jesu Burtsoþna / þvi hañ ma þa vita þad fyrer vijst / ad hañ er Guds eiged Barn / Herrans Christi Limur / og heilags Anda Bustadur. Hvorneñ er þ þa mögulegt / ad Gud skylde kuña ad kasta oss þra sier / þar vier erum so ordner hñs Børn? Hvorneñ kañ Christur ad slijta oss sijna Lime i burt fra sier? Jo / hvorneñ

neñ kañ H. Ande ad taka oss/ sem vered høfū hñs Herberge/ æfeñlega liggia i Jardareñar Dupte.? Þat næst skulum vier vita/ ad af Jbwd og Nalægd heilags Anda stendur oss þetta þrefalda Gagn.

Fyrst/ad vier elskum Guds Nws og girnunst sem oftast ad vera þar vid sem hñs Ord er um Nønd hast/ kient og predikad. Þessa Girndena hafde David Madur epter Guds Hiarta/þvi seiger hñ so i Psalmenum 27. Eins hefe eg beded af Drottne/ þad vil eg giarnañ þiggia/ ad eg mætte blifa i Nwse Drottens mijna Lijfdaga. So hefur þa David hafft i Hiarta sijnu þañ sama gooda Anda sem Simeon/um hvorn hier stendur/ Ad hñ hafe komed af Andans Tilladan i Musttered. Þar næst fæsum vier af þessare H. Anda Nalægd teked Jesum oss i Fang eins og Simeon/ hvør ad er sa Dyrgripur / sem vær ættum aldrei ad sleppa hvørke i Lijfe nie Dauda. J þridia lage giefst oss af H. Anda Jbwd/ þad/ad vier giefum þackad Gude vorum fyrer allar sijnar Nadar Gasur og Velgiørninga sem hañ veiter oss daglega Dags. Þvi so er skrifad um Simeonem/ ad hañ hafe lofad Gud.

6. Þad siøtta sem vier eigum ad læra af Dæme Simeonis. Þad er alvarleg Bænagierd til Guds. Þegar hñ hier i Musterenu finur Jesum/ þa er hñ ecke þeigiande / heldur bidur hñ og seiger. Nu Lætur Drotteñ Þioon Þiñ J Fride Fara. Nøfum þ þa epter hønum / ad bidia Gud um þad sem oss aliggur / eñ einkanlega um farsæla Burtfør af þessum Heime/ og seigium med hinum H. David af Psalm. 31. J þijnar Hendur Drotteñ fel eg miñ Anda/ þu hefur frelsad mig Drotteñ þu trwfaste Gud. Sierdeilis þa Sootter og Siukdoomar ad Høndum koma/ hvørier ad eru so sem Daudans Undanfare/ þa bidium vaslæt= anlega/seigiande. A hvørium þeim Deige sem eg kalla a þig/ þa bænheyr þu mig og gief Sæalu miñe Krapt mykeñ/Psalm. 138.

Hier seiger David/ad Sælareñar Kraptar og Styrkleike sieu komner under alvarlegre Bæn til Guds. Jdkum hana þa/ gleymū heñe ecke. Latū ønguañ Dag so lijda fra Morgne til Kvølds /ad vier ecke mz hiartans heyfre Bæn akøllū i sañte Trw z chr. stelegre Jdran Gud Fødur i Nafne sijns Sonar Jesu Christi/ um sæluga Burtfør af þessū Heime.

7. Þad siøunda sem oss er hier athugande / z vel i Minne þestande wr af Ordum Simeonis/er þ/ad hn kallar sig Þioon eda Þienara Drottens. Þar þyrer/eþ vier viliū stunda epter sælugum Aþgange wr þssare Verølldu/þa siaum so til/ad þa Daudeñ kiemur z vitiar vor/ad hñ meige þa hitta oss i sañre Guds Þioonustu/eñ ecke i Syndsamleguñ edur lioofum Athøþnum. Fordunst þess vegna ad giøra þær Synder sem eru a moote Samvitskuñe/þvi med þeim þioonum vier Dioþlenum eñ ecke Gude/ epter þvi sem sialþur Endurlausnareñ vor Jesus Christur seiger hia Joh. 8. Sañlega seige eg ydur/ hvør sa sem Syndena giører/hñ er Syndareñar Þræll. Þess vegna ættum vier i øllum vorū Athøþnum ad þeinkia þar um/hvørt vær villdum vera ad þvi z þvi Verke þa Daudeñ kiæme/og mundum vær vissulega þærre Synder gióra eñ vær giørum. Sæler eru þeir seiger Ande Guds/ sem i Drottne deyia/ Openberingar Book. 14. Eñ eþ vier vilium deyia i burt i Drottne vorum/þa ber oss og so ad liþa i Drottne. Þad er/Vær eigum ad þioona hønum i sañre Gudrækne/ Heilagleika og goodum Verkum. Þess vegna heþur Gud i Upphaþe skapad oss. Þess vegna heþur hñs Sonur Jesus Christus endurleist oss/z heilagur Ande helgad oss/ ad vier skyldum þioona hønum i Heilagleika z Riettlæte sem hønū þocknast alla vora Lifsdaga/ Luc. 1. Hvar til oss hialpe Gud Fader i Nafne syns sæta Sonar Jesu Christi/Hvøriū med Fødurnum z heiløgū Anda sie Loþ z Dyrd nu og ad Eilifþu/ Amen.

Sunudageñ i Nijuvikna Føstu.

Evangelium/ Matth. 20. Cap.

JEsus sagde til siña Lærisveina / þessa Epterlijking. Himnarijke er lijkt einum Hwsþodur/ sem wtgieck sneña Morguns/ Verkameñ ad leiga i siñ Vijngard. Eñ ad giørdum Samninge vid Verkameñena /af Daglegu Þeningsgialde/sende hañ þa i siñ Vijngard. Og nærre þridiu Stundu gieck hañ wt/ z leit adra Idiulausa standa a Torgenu/ og

z sagde til þeirra. Fare þier i miñ Vijngard/ og hvad riettvijst er/ mun eg giefa ydur/Og þeir geingu i burt þangad. Og hñ gieck eñ wt aptur/um siøttu z nijundu Stund/ z giørde slijkt hid sama. Nære elleptu Stundu gieck hañ wt/og fañ eñ adra standa jdiulausa/ og sagde til þeirra. Hvar fyrer stande þier hier allañ Dag jdiulauser? Þeir søgdu til hans. Þviad eingeñ hefur leigt oss/ Hañ sagde/Fare þier og i miñ Vijngard/og hvad riettvijst er/skulud þier fa. En þa Kvøld var komed/ sagde Herrañ Vijngardsins til sijns Rædsmañs. Kalla þu Verkameñena/og giald þeim Verdkauped. Hañ took og til fra hinum Seinasta/ og allt hins Fyrsta. Þa komu þeir sem nærre elleptu Stundu leigder voru/og medtook hvør þeirra siñ Pening. Eñ hiner sem fyrster komu/ þeir þeinktu ad þeir mundu fa meira/ og hvør þeirra medtook siñ Pening. Og þa ed þeir høfdu hañ medtek- ed/ mogludu þeir a moote Hwsfødurnum og søgdu. Þesser enu sein- ustu hafa eina Stund erviðad/ og þu giørder þa jafna vid oss/ sem bored høfum Hita og Þunga Dagsins. Eñ hañ svarade og sagde/ til eins þeirra. Vinur/ ei giøre eg þier Oriett/ Ertu ecke asattur orden vid mig um eirn Pening? Taktu hvad þitt er/ og far i burt/ eñ þessum hinum Seinasta/vil eg giefa so sem þier. Eda lofast mier ecke ad giøra af mijnu hvad eg vil? Eda ertu þar fyrer rangeygd- ur/ þo ad eg sie goodgiarn? So verda Seinaster hiner Fyrstu/z Fyr- ster hiner Seinustu. Þviad marger eru kallader/ eñ fæer wtvalder.

Exordium.

I Psalmenum 80. Talar hiñ heilage David so/og seiger. Vijn- vid hefur þu af Egiptalande burt flutt/ og þa Heidnu wt- rekid/ Fyrer honū hefur þu veigeñ giørt/ z lated hñ Grood- ursetiast/so hñ hefur Landed uppfyllt. Fiölleñ eru huleñ med hañs Skugga/og med hñs Kvistū Cedrus Trien Guds. Hañs Kvistu hefur þu wtþaned allt til Siafarens z hañs Greiner allt til Vatns- fallsins. J hverium Ordū hiñ Heilage David hroosar mykelega Guds

Nimne ſka Fødurs Velgiørningum/ſem hañ veitte Iſraels Lyd/ þa hann wtleidde hañ af Egiptalande ſyrer Nond ſijns Þienara Moyſis. Sa fyrſte Velgierningurin er þeſſe/ ad þegar Drottin ſa ſem Alvitur er/ ſa þad ſirer ad Folk ſitt kuñe ecke leingur ad Vaxa edur vid halldaſt ünder ſtiornan þeſſ Nardwduga Kongs Pharaonis/ helldur var þad ſo ſarlega under þryckt/a alla Vega/ þa giørde hñ ſig lykañ einu goodu Vijngards mañe/Nvør þa hañ ſier ad ut i villeſkoogie vex a medal añara Oſædra Eyka eitt gott Vyntrie/ ſem Avoxt kañ ad bera/ være um þ hirt/og þvi til gooda giørt/ þa tekur hañ þad burt þadañ z ſetur iñ i Vijngard ſiñ/ ſo þad ſkule ecke vera leingur hia Villutriænum ſem a Eydemørkeñe vaxa. Eins giorde Gud vid Iſraels Folk/ þa hañ leidde þ wt aþ Egiptalande/ eñ Iñleidde ſijdañ og nidurſette i þad Fyrerheitna Canaans land.

Añar Velgiørningurin ſem David miñeſt hier/ þa er Plantaneñ/ þvi hañ ſeiger/ ad Gud haþe wtreked ſyrer þeirra ſkulld Neidingiana/ eñ iñſett þa aptur i þeirra Stad/ſo þeir mættu þar Rootþeſtaſt z ſtadnæmaſt. Sa þridie Velgierningurin ſem Gud Drottiñ audſijnde ſijnu Folke þa var þeſſe/Ad hñ liet þad vaxa z margþalldaſt/z wtbreida ſig/eins og eitt gott z Avaxtarſamt Vijntrie wtþenur ſijnar Greiner z Lauþblød. So var þa Iſraels Folk eins til ad lijkia/ ſem eirn ægiætr Vijngardur/hvørn ſialþur Drotteñ haþde ſier Plantad i Frioþſømu Takmarke/ So ſem Spamadurin Eſaias ad Orde kiemſt/5. C. Ecke liet Gud helldur þeñañ ſiñ Vijngard/vanta þa ſem i hønu ſkylldu þiona/ Rækta hañ og ad hønu giæta/ Aar epter ær/Tijd epter Tijd. Sama kieñer herrañ Chriſtur i þeſſa Dags Gudſpialle. I hvøriu hañ framſetur eina ſagra Epterlijking um Vijngardiñ/ og lijker hønum vid ſijna N. Chriſtne hier i Neime. I hvørn ſiñ Vijngard ad Nerrañ Vijngardſins/þad er Drottin Allsheriar/ heþur ſendt ſijna Verkameñ bæde a þeirre fyrſtu/Siøttu/Nijundu z Elleþtu Stundu/ad þeir þar iñe vel og Trulega þione. Nu þo ad aller Verkameñerner þione ecke eins leinge edr eins vel i þeſſu Nerrans Vijngarde/ þviad ſumer þiona ſtutta Stund/eñ ſumer leingur/ſumer eru z ſo Idnare z æſtuudunar

ſamare

sallare Verkmeñ eñ sumer. Sumer þiona vel eñ sumer illa/þa ma eingeñ
alasa Herranū Vijngardsins þar þyrer/ þo hañ gialde hvoriū einum
sitt Verdkaup/ epter þvi sem hañ hefur tilunnid z þorskulldad. Eñ
Gud giæþe/ad hvør vor sem eirn/mættum so oþ Trw og Dygd þiona i
Vijngarde Drottens/ ad vær mættū þa ad heyra vorn Blessada Endurlausnara Jesū a þeim sijdasta Deige/ bera oss øllum þañ Vitnisburd
og seigia. Eia/þu goode z Trwlinde Þioon/ þu varst trwr i litlu/
yþer mikid vil eg þig setia/ Gack iñ i þijns Herra Fognud. Matt.
25. Capitula.

Vær vilum þessu heilaga Evangelio sundurskipta i tvo Parta.
1. Og skal hiñ þirre vera um Vijngards Herrañ/ og hvar þirer hañ
samlijker Vijngardenū vid sijna Christne.
2. Añar um Kallan vora til þessa Vijngardsins/ mz þem Lærdomū
z Aminingū sem hier ad hnyga. Sa Blessade Vijngards Herrañ/
Jesus Christus/ Hialpe oss nu sem endrarnær þar til/Ad vær mættū
wt aþ þessu H. Evangelio fa rietta undervijsan/Huggun og Vidvørun/so vier mættū verda riettar Vijnkvister i hans Søþnude.

Firre Parturen.

J Vpphaþe Gudspiallsins stenur so. HJmnarijke Er Lijkt EJnum
Hwsþødur sem wtgieck snema Morguns/ Verkameñ ad leigia i
siñ Vijngard/etc. Hvør er þa þesse Hwsþaderiñ edur Vijngards Herrañ/um hvørn i þessa Dags Evangelio verdur talad? Ecke er þad Noe
um hvørn skrifad stendur/Gen. 9. Ad hñ haþe plantad sier eirn Vijngard. Ecke er þad heldur Naboth/hvør ed atte eirn kostulegañ Vijngard
i Jsrael/ so sem lesa ma i Kong. B. 21. Heldur skilst og merkest fyrer þeñañ Vijngards Herrañ edur Hwsþødureñ/sialþr Gud Fader i Himnarijke/ hvørn hñs eigeñ Sonur JEsus Christus kallar wtþryckelega
Vijngardsmañ/hia Joh.15. Cap. Eñ Vijngardureñ i hvørn Herrañ Vijngardsens leiger Verkmeñena/þa er Guds Christne edur Heilagur Drottens Søþnudur hier i Heime. Nu kañ einhvør ad spyria hvørneñ þad kome til ad Drotteñ lijker Søþnude sijnum edur Christne hier i

Heime/ helldur vid eirn Vijngard enn annann? Þar eru margar Ordsaker til/ hvøriar oss eru vel-athugande og i Minne leggiande.

Hin fyrsta er su/ ad Heiløgum Anda er miøg tamt i Ritningunne/ einkanlega i þvi gamla Testamentenu/ad samsabna edur lijkia Søfnudenum vid eirn Vijngard/ so sem sia ma i Deut. V.32. Cap. Ps. 80. Lofkvæde Salom. 1. Cap. Og hia Esa. 5. Jerem. 2. Ezech. 17. Cap. Og Joelem. 1. Cap.

Þar næst lijkest Guds Christne vid Vijngard vegna Figurnar fra ꝛ Fyrermindanna ſ hlijddu uppa Endurlausnara vorn Jesum Christum. Vier lesum i 1.Kong. V.21. Um þann gooda og Gudhrædda Israelita Naboth/ad hann hafe vegna sijns Vijngards vered i Hel sleigenn af Achab. Eins lijka so hlaut Christur ad leggia sitt eiged Lijf i Daudann vegna sinnar Brwdur Christelegrar Kyrkiu edur Safnadarens. Og so sem þ/ ad Salomon Koongur elskade myked sinn Vijngard og hiellt hann dyrmætann fyrer sijnum Augum/ so sem lesa ma i hans Lofkvæde 8. Cap. Eins elskar og so innelega Drottenn vor Jesus Christus sinn Andlega Vijngard/ og kiemur þ so til/ ad hann hefur hann med dijru Verde keipt ꝛ endurleyst.

J þridia lage lijker Ande Guds Christnena vid eirn Vijngard/ vegna þess/ ad þad er so margt lijkt og so sem sameigenlegt a mille Vijngardsens og Christelegrar Kyrkiu Safnadar.

Fyrst er þad miøg lijkt þeirra a millum/ ad hvørutveggiu eru miøg dyrmæter Huter. Vijnutrien/ þegar þau bera af sier sæt og good Vijnber/ þa þyker Vijngards Herranum vænt um þau og kastar þeim ecke i burtu/heldur hefur hann þau kiærare enn marga Gullpeninga. Eins hefur og Gud Hiartkiærann sinn Søfnud/hvørn hans Sonur Jesus Christus hefur endurleyst med sijnum Blooddropum/Act.20. Hvørier ad nidurhrundu af hans allra Helgasta Lijkama/fyrst i Grasgardenum/ Þar næst i Hwdstrykingunne/ Þyrnekryningunne ꝛ Krossfestingunne. Þesser Blooddropar Herrans Christi/ hvørium hann wthellte oss til eilijfrar Endurlausnar/ eru øllum Gullpeningum betre og Dyrmætare/Ja/þo ad allt Gull og Sylfur/ Perlur og Edalsteinar sem i verolldunne eru/ være bodед i Betaling fyrer eina vora minstu Synd/sem vier Drygt høfum/ þa

þa være þad til Forgiefíns og einskis verdt. Eñ Jesu Christi blessada Blood / þad er so dyrmætt / ad þad hreinsar oss ecke alleinasta af eirnre Synd vorre sem vier høfum drygt / heldur af øllu vorū Ranglæte og Syndum votum / hvariar hellst sem þær eru / sieu þær stoorar edur smaar / heimuglegar edur openberlegar / 1. Joh. 1. Hvad ollum Stoorsyndurum skal vera ein Hiartanleg Huggun og Hugsvølun bæde i Lijfe og Dauda.

Þar næst / so sem þad ad Vijngardureñ sie hñ ecke ædur pantadur / þa kañ hñ ecke sialfkrafa af sier ad giefa nockurn Avoxt / so sem añad Vteinge edur Villeskogar þar Grøs og Trie kuña ad vaxa af sialfu sier (þo ei sie til þeirra sad) So kuñū vier og ecke helldur / siđañ fall vorra þyrstu Forelldra / af vorre eigeñ Natturu til / ad audsyna nockra Avexte goodra Verka / helldur hliotum vier ad iñplantast og Rootsetiast ædur i vijngarde Drottins / sem er Søfnuduriñ.

J þridia lage er þad lijkt a mille Vijngardsins og Herrans Christi Safnadar / ad Vijntrien sem þar iñe vaxa / eru ad wtvortis asynd miøg veyk og lijtels verd / eñ samt bera þaug og af sier giefa þañ dyrmætasta og sætasta Avoxt. Eins er þvi og vared þyrer Søfnude Drottens / hñ er þirer Heimenum og veralldareñar Bernum miøg lijtels virdtur & forackranlegur / Eñ i Guds Auglite er hañ miøg dyrmætur og mykelsmetenn.

Þar þyrer skal þad vera hin ædsta Hiartans Huggun allra vor sem a Jesum trwū og elskum hans Ord / Ad þo Heimur þesse Laste oss & Forsmæe og seige / ad vier sieū su veika og litla Hiørd / þa erum vier samt sialfs Guds Vijngardur og vor Fegurd og Frijdleike er a Himnū uppe hvar vær munum um sijder skijna so sem Stiørnur / Ja / svo sem su skiæra Sool / epter þvi sem Daniel Spamadur vottar / 12. Cap. & Matth. 13. þegar David gieck a mot Goliath / giørde hañ gabb og gis ad hønū / eñ samt vañ David Sigur a þeim Risa / 1. Sam. 16. Cap. Eins mun þad og so tilganga þirer oss / Ad þo Heimuriñ hæde oss og hlæe ad oss / þa munum vier þo samt yfirviña hañ. Þviad hvad hatt er hia Møñunum / þad er Svijvirding hia Gude / Luc. 16.

 J fioorda

J þiorda og sijdasta lage er þad lijkt a millum eins Vijngards og Christi Saþnadar/ad hvort veggia wtheimter stoora Rækt ꝛ umhiggiu. Fyrst so sem þad/ad Vijngardurinn verdur ad hafa Mwrveggie i kringū sig/so vond Kvikende Fordiarfe hann ecke. So liggur þar og so a/ad sa Andleige Vijngardurinn sie umgyrtur m̄d goodu Guds Orde. Vijngardurenn þarf vid stundum Heilsusamlegs Regns og vøkva skule hann Avtast ꝛ good Vijnber af sier gefa. So verdur ꝛ so sa andlege Vijngardurenn ad vøkvast med Regne Heilags Evangelij Jduglega/ enn einkū a þeim Tijmum sem þar eru tilsetter. þar hlijtur og so Sooliñ ad skijna a Vijntrien og Vijnberiñ/ef þau skulu verda full og Frioo. So eiga ꝛ so Guds Børn ad horfa jafnan a Riettlætis Soolena/Drottenn vorn Jesum Christū og þad sama med Trwar Augū sijnum so þaug prooest og vaxe þess helldur til eilijfs Lijfs. Hwsfaderinn skilst alldrei so vid Vijngad sinn/ad hann setie ecke Trwann Mann epter til ad vakta hann. So sender Gud og eirnenn allt iafnt einhvoria gooda ꝛ Trwlnida þiena, ra i sinn Søfnud/sem hn̄ kunne ad uppfræda i þvi Saluhialplega Guds Orde. Sie so ad Vijnkvisterner annadhvort verde afhøggner edur burtbrotner af Vijntrienu/þa eru þeir ecke til annars þienauleger/ enn þeim sie kastad i Elld til Brenslu/Ezech. 15. Cap. Eins mun þ ꝛ so skie ad þeir sem ecke hallda sier fast vid þad sanna Vijntried Jesū Christum/ þeir munu verda kastader a sijdann i eilifann Elld/ hvar ed vera mun Oop ꝛ Tannagnistran/Matth. 22. Og þeirra Ormur mun ecke deya ꝛ þeirra Elldur mun ecke slockna ad eilijfu/ Mar. 9. Vilie Menn fa Vijned wt af Vijnberiunum/þa hliota þau ꝛdur ad Pressast. Eins hliota Guds Børn ad lijda margvijslegar þreingingar hier i Heime opt ꝛ tijdum/ædur enn þau komast til þeirrar eilijfu Glede i Himnarijke.

Ad sijdustu/lijka sem þad/ ad Vijntrien eru nidurgrafenn i Jørdena a Vetrartijmanū/og þar forvørud til Sumarsens. So verdū vier og so geymder og forvarader i Grøfunū allt til þess/ad þad eilijfa Gledennar Sumar framskyn ꝛ þadann sijdann wtleidder/ og innsetter i þad Firerheitna Landed/ hvar vier munū sia vorn blessada Vijngards Herra Jesum Christū Auglite til Auglitis. Og þetta eru nu hinar sierlegustu

Ordsaker/ hvar ꝼ Guds Christne hier i heime/ lijkest vid eith Vijngard.

Añar Parturen̄.

Nu viliū vier fara æfram̄ leingra ꝫ yfervega hver sa er sem oss kall-ar i siñ Vijngard. Þad er sem eg ædañ i Upphaꝼe sagde Sialꝼ-ur Gud / hver ecke vill Dauda Syndugs Mans/ helldur ad hañ Leid-riettest og liꝼe/ Ezech. 33. Cap.

O hvilijk Nad. O hvilijk Giæska er þetta? Aldrei ꝼæaum vier heñe hier i Lijꝼe nooglega hroosad. Aldrei heꝼdum vier aꝼ vorū eigeñ Ram-leik þorad ad koma til Guds sokum vorra Synda/ hvøriar ad voru so myklar/ ad þær høfdu giørt Adskilnad a mille Guds og vor/ Esa. 59. Heꝼde hñ ecke sialfur þegar snem̄endis geinged ut a moote oss og kallad oss i siñ Vijngard/ Ja/ utvaled oss i sijnum Eingietna Hiartans Syne Jesu Christo til þess eilijꝼa Lijfs.

Furdanleg er þesse Guds Fødurs Elska og Nad vid oss auma Jard-ar Madka. Vær stoodū Jdiulauser ut a Torge þssarar Syndumspill-tu ꝫ ꝼordiørꝼudu Veraldar. Hvør ad ꝼull er aꝼ Fysn Holldsins/ Fysn Augnaña ꝫ Drambsømu Lijꝼerne. So sem Joh. vottar/ 1. Pist. 2. C. Ja/ vær sem ædur til ꝼorna vorum setter til Landsdrottna aꝼ Gude/ erum nu ordner Leigumeñ/ Umhleypingiar og Jdiulauser Letingiar/ takande oss eckert Gudlegt edur Andlegt Verk ꝼyrer Hendur. Vær vor-um aꝼ ønguvum leigder edur rædner nockud Gott ad giøra/ stundudū ad eins uppa Þiioonustu Dioꝼulsins og gæꝼum vora Lime til Vopna og Verkꝼæra Ranglætesins/ Rom. 6. Vorū aller so komner Villuvega/ ad þar var eingeñ sem Gott giørde/ og ecke eirn. Eñ sinaum hier þv-ert a moot Rijkdoom Gudlegrar Nadar og Giæsku vid oss/ ad þo vier værum aller illa a oss komner og Aꝼvega geingner/ þa kiende hñ þo i Brioste um oss og elskade oss samt i sijnum Syne Jesu Christo/ hvørs vegna hñ heꝼur utgeinged allt ꝼra Morgne og ꝼram̄ ad Rødvanda Kvøllde til ad samansaꝼna oss ꝫ kalla i Samꝼielagskap siñar Christ-ne. Nu þo so sie/ ad aller take ecke eins þessare Herrans Kallan/ og þeir sieu allmarger sem hana ꝼorsmæ og ad ønguvu acta/ þa er þad ecke

 Gude

Gude ad kieña/heldur er þ ad kieña Dieflenū/ eirneñ Mañaña Synd- um og Vondsku/ hvar yfer sialfur Drotteñ sarlega klagar vijdar eñ i einum stad/ Nia Spamañenum Esa. 65. Cap. seiger hñ. Eg wt- riette mijnar Hendur allañ Dageñ til eins Ohlijdugs Folks/hvert ed ge- ingur epter sijnum Hugreñingum a einū Veige sem ecke er goodur. Og hia Oseam/ 13. stendur so. Jsrael/þu kiemur þier sialfū i Olucku.

Nier af vilium vier taka oss þad til Lærdooms og Vidvorunar/ad med þvi ad sialfur Gud kallar oss eñ nu i Dag og lætur kalla til Jdra- nar og Yfirbootar/ fyrer Kieñing og Jduglegar Amiñingar Kieñe- mañaña/ hvorier ad heita ꝛ kallast Sendebodar i Christi stad/wtsender til þess ad forlijka oss Meñena vid Gud/2. Cor. 6. Þa stöldrum ecke vid ꝛ byrgiū ecke vor Eyru til. Forocktū ecke heldur þa sem oss kalla edr giørum þeim nockra Mynkun/ Matth. 22. Þvi þa stiggest Herrann Vijngardsins. Heldur epter þvi sem þar stendur i Psalm. 95. J Dag i Dag/ef vær heyrum Raust Drottens/þa forherdum ecke vor Hiortu. Heldur komum og smeckum hvad liufur ad Drotteñ er / sæler eru aller þeir sem a hñ vona/ Psalm. 34.

Þar næst verdur oss hier kient og fyrer Siooner sett / hvørneñ þ ad vier komunst af vorum Syndaveige og Jdiuleisis Torge iñ i Vijn- gard Drottens/ sem er ecke med ødru moote eñ þvi/ad sa Himneske Fad- ereñ safne oss sialfur til samans ꝛ til sijn drage/Joh. 6. Eñ af vorum eigeñ Krapte eda Mætte til/er oss Omøgulegt. Þar fyrer er þ einungis Guds Himneska Fødurs Nadarverk/ þa Hiortu Mañaña snwast til hñs/epter þvi ſ vier syngiū i Nyfl asuñu Sꝛngnū vorū/Sie oss þitt Fullfinge fra/Finst eckert gott Meñū hia/Ei ma nockud seklaust fa.

Vt af Kollun vorre til þessa Vijngardsins/skulū vier þa Huggun taka/ad þo Gud vor hafe engva Þerf fyrer Þioonustu vora Mañaña/ þar hñ hefur Einglana a Himnum sem þioona hønum/hvørier ad kall- ast Þioonustusamer Andar/ Hb. 1. Þa kallar hñ oss þo ecke ad sijdur til siñar Þioonustu jafnframt þeim/eins ꝛ hñ kyñe ecke an vorrar Þi oonustu ad vera/Og hier fram kiemur nu su Elskañ hñs med hvørre hñ hefur oss elskad adur eñ Veroldeñ var Grundvollud/Eph. 1.

Þar

Þar næst / þar hñ kallar oss i Samþioonustu siña heilögu Eingla/ þar lætur hñ i Lioose ad hñ vilie giefa oss ꝥ hũs Kollun riettelega hlij-dum sama Riett og Klør epter þetta Lijf/ ꝥ Einglarner nu hafa. Eñ til hvørs kallar Gud oss þa i siñ Vijngard. Ecke kallar hñ oss til þess ad hñ vilie vier sieum later og Idiulauser/heldur ad vier skulũ ervida/ þviad so sem þad/ad i Vijngordunum þar þeir eru plantader verdur æ-tijd sijfellt erfide ad hafa/ stundum ad grafa Vijntrien nidur/ stundum ad Iñplanta i þañ Vijnkvistena/ þa og so ad binda þau vid eñar Trie so ad þau falle ecke nidr under Avextenũ/hvad allt ef ecke er vel ⁊ idug-lega giert/þa er einskis Avaxtar von af Vijngardenum. Eins er þvi og so vared fyrer þeim Andlega Vijngarde Sofnudenum/ þar hliota Verkameñerner sijfeldlega med Voku og Bæna akafe ad erfida/ sku-le hñ ecke til Fordiarfs edur Spillingar fara. Hvers vegna Christur sialfur Amiñer bæde Læresveinana sijna og oss alla/ ad vær skulum vaka og bidia sijfelldlega/Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22.

Vier skulum eirneñ vita ad Herrañ Vijngardsins kallar oss ecke til alls Erfidis/heldur til þess ad vier giørum þad sem hñ bijdur oss og bijfalar/ eñ ecke þad sem oss þyker sialfũ gott ad vera. Ecke kallar hñ oss til þess ad hñ vilie ad vier berum Leyr og Dreck þess Helvitska Pha-raonis Diøfulsins/ þad er ad fremia Syndsamleg Verk/ hvar af vier faum ecke utañ Skom̃ og Skada og um sijder Daudañ til Launa. Hel-dur ad vier sieum trwer Erfidismeñ i hũs Yrkiu/ sieum reidubuner og kostgiæfner til allra goodra Verka/ Tit. 2. Cap.

Nu vilium vier yfervega/hvad margfallt Erfide þetta sie/ sem vier eigum ad fremia i Vijngarde Drottens/ þad er i Herrans Sofnude/ so framt sem vier vilium vera trwer ⁊ fromer Verkameñ.

Tvøfallt er ꝥ sierdeilis. Þad fyrra er andlegt Erfide Hiarta vors/ hvørt ad iñe er faled i þvi / ad vier giørum rietta ⁊ hiartanlega Idran Synda vorra/ trwum stadfastlega a Jesum Christum Endurlausnera vorn. Og þetta er ꝥ Erfide/sem vier aungvañeigeñ meigum aan vera/ þt þar sem Trwna ⁊ saña Idran vantar/þar vantar allt gott/⁊ verd-ur þa Erfide vort til Onytis ⁊ ecke arad eñ so sem Idiuleyse og einskis

verdur Niegome / epter þui sem Skriften voottar / Hvad hellst sem ecke er aþ Trwne / þad er Synd / Rom. 14. Cap.

Annad Erþided i þessum andlegum Eþnum / er Bæna Akalled vort / hvørt vier verdum endelega Gude vorum ad færa a sierhvørium Deige / þt daglega syndgum vier z þorþienum ecke annad en Straff. Þetta Erþided verdum vier ad þremia bæde Kvølld z Morgna ad minsta koste. En hvad þungt z erdugt þetta Erþide þalle oss / sem er ad græta Synder vorar og ad bidia Gud um Nad z Fyrergiefning a þm / þad er Gude sialþum best kunnugt sem er Hiartanna z Nyrnanna Ransakare.

Nu vilium vier heyra sagt z talad um hitt annad Erþided / sem vier i øllum Stiettum erum Gude vorum skyllduger / sem er. Fyrst i Kiennemanns Stiettenne. Þar næst i Valldstiornar Stiettenne. Og i þridia lage i Hwsstiornar Stiettenne. J Kiennemanns Stiettenne eru aller þeir sem Gud heþur sett til þess ad giæta Mannanna Salna þar um skyllduger. Fyrst ad gaumgiæþa vel ad þar lædest ecke inn i Vijngarden þeir þelsku z slægu Reþar / ecke heldur þeir grimmu Vlfar og Byrner / þad er / ad adskillianlegar Villur edur Fals Lærdoomur kome ecke inn i Guds Christne. Heldur ber Þioonustumennunum ad heþia upp sijna Raust / so sem annan Lwdur / Esa. 38. Þa þeir sia ad Synder og Glæpamenn vilia innbriotast og Skade Vijngardsins er fyrer Hende. Þetta giørde nu a fyrre Døgum Noe / þegar Flooded yþer hængde / Loth i Sodoma / Jtem Moses / Elias / Jeremias / Daniel / Christur sialþur og Johannes Skijrare a þeim Døgum sem þeir voru.

Þeir sem i Veralldlegre Stiett eiga ad þioona Gude og Naunganum / so sem eru Valldsmenn / Logriettumenn og adrer / vilie þeir i þessum Drottens Vijngarde vel þioona / þa ber þeim ecke heldur sdinlausum ad vera / heldur so sem sagt heþur vered um Kiennemanns Stiettena / þa ber þeim i lijkan mata ad vernda z forsvara þ Gooda / enn straffa þ Jlla. Ad veria og burtdrijþa þa þelsku Refe / þa Vlþa i annarlegum Klædum. Matth. 7. Ad varna vid z til baka ad reka Villesvijnenn, og þa olmu Hunda / Jtem ad hamla øllu þui sem Vijngardenum z hans Avoxtum kann til Meins z Skada ad verda. So þioonudu i þessum Vijngarde

Drott-

Drottens ordur til forna David Kongur ⁊ Spamadur Drottens Josaphath/ Ezechias / Josias og adrer. J hvorra Footspor geingu og eirnen marger adrer Guds Menn / A medal hvorra var Constantinus/ hvor ed utrak af Vijngarde Drottens þann Ulf Arium/þann mesta og argasta Villumann sem klæddur var Saudaklædum. Item Gratianus ⁊ Theodosius sa yngre/ sem utdrifu Nestorium Villumann.

Ecke geingur Gud heldur fyrer By þa þridiu Nefnd Stiettena/ so hn kalle ecke og so þa Menn sem þar inne eru til sijns Vijngards / til ad þioona ⁊ erfida i honum. Enn hvørt er þa þ Erfide sem þeim er fyrer sett ? Fyrst er þad/ ad þeir eiga Gude til Lofs ad taka vara a ungum Kvistū ⁊ Vijnberia Visser ⁊ uppala þær ungu Barna skiepnur i Guds Otta ⁊ hvad af þatt er/sie þad Of edur vant og Menn sia ad Avøxtur vill eingen verda / þa er ecke annad enn ad sveigia þa ungu Kvistena a medan þeir eru hneygianleger og beygianleger og ad venia þa til goods/ so sem Adam giørde Abel/ Abraham Isaach/ Isaach Jacob/ Jacob Joseph. Hefde ecke þesser Guds Menn so breitt og giørt vid sijn Børn/ þa hefde þeir (kann skie) alldrei þvilijkū Avaxtarsemū Edla Vijnkvistum a legg komed/so sem þeir voru.

Hier ut af skal eirn og sierhvør Fader taka sier þa Vidvørun / Ad uppala ecke Ongva edur Avaxtarlausa Kviste/ sem Villevijnber af sier giefa og verda um sijder Foreldrunum ad bitrum ⁊ beyskum Berialeg/ so sem ad voru fordū Børn Eli Kiennemans/ 1.Sam.2. Þetta er nu Uppvakning og Aminning til Erfidis vors / sem vier eigum ad hafa i Herrans Vijngarde/hvør i sinne Stiett.

Huggun þa vilium vier oss hier ut af taka / ad þetta Erfide vort a ecke æfenlega ad vara/heldur kiemur þar ad um sijder / ad upp verdur giefed af Erfidenu/ hvørt ad morgū fellur so so þungt/ ad þeir so sem annar Daglaunare andvarpa og langar med ellū Skiepnum epter Hvijld denne/þar verdur ecke alleinasta giefed upp ad erfida um sijder / heldur er þ og so miøg huggunarsamlegt/ad vier eigum von a epter gott Erfide goodum og gledelegum Erfidis Launum / þvi stendur hier i Guds spiallenu. Ad þegar Kvølld var komed / þa hafe Herrann Vijngardsins

 sagt

sagt til síns Rædsmañs/ad hñ skyllde kalla a Verkameñena ⁊ giallda þm̃ Verdkauped. Eñ siaũ til og vørustum vandlega/ad læta oss verda þad sem hier stendur/ad sumum Verkameñunum (sem fyrst voru leigder) hafe a orded/sem er/ Ad þeir hafe møglad a moote Hwsfødurnum/þa hñ gallt þm̃ Kauped/ því þ er i aungvañ mæta tilheyrelegt.

Giætum ad hvør þesse Hwsfaderen̄ er / giætum og so ad því hvad vier erum. Er ecke þesse Hwsherrañ sialfur Gud / sem oss hefur skapad endurleyst ⁊ helgad? Eñ hvad erum vier ? Vier erum hñs Handaverk. Hvad er þad þa/ad vier vilium setia oss upp a moote hønum ? Hvada Bernska er þ/ad vier vilium læta oss mislyka þo hñ giefe ødrum sømu Laun sem oss ? Miñunst þess ad vier erum ecke añad til ad reikna / eñ so sem Dupt og Aska og onyter Þrælar / og fordunst þar fyrer Ofstæke/ Ofund/ Opolenmæde. Og þo so sie/ ad nockur meige hafa Yfirburde yfer eirn edur añañ/eda þeiged af Gude hærre edur stærre Gafur/ þykest hafa fyrre vered kalladur i Vijngarden̄ eñ adrer / og þar iñe meira erfidad/bored Hita ⁊ Þunga Dagsins/ þa a eingeñ þar fyrer ad møgla ecke opolenmodur vera edur af Ofundsyke misuña sínum Naunga hñs Lucku sem Gud vill hønum giefa/ Helldur siae hvør og eirn til/ad þegar hñ meinar sig sem best standa ad hñ falle ecke. Skoole hvørke nie trasse uppa syna Forþienustu og Verk edur ytvortis Skyn síns Heilagleika/ so sem ad er Art og Nattura Hræsnara. Lætum oss helldur myklu framar i Hiørtum og Eyrum loda Vidvørun S. Pals sem hañ framsetur i Pistlenum til Rom. 9. Cap. seigiande. Goodur Madur / Hvør ertu þa / ad þu villt ganga i Lagaþrætur vid Gud ? Seiger nockud Efned so til Smidsins/ Hvar fyrer giørder þu mig so ? Eda hefur ei Leyrkiera Smidureñ Valld til ad af einum Moo/ad giøra añad Kierid til Heidurs/ eñ añad til Smanar. Helldur siaum til/ad vier fæum so hagad Lifnade vorum og Framferde/ Ordum og Giørdum/ad Gud þurfe ecke ad vijsa oss fra sier /so sem hñ giørde hier þeim sem møgludu i mote hønũ/seigiande. Tak hvad þitt er og far i burt/ Eñ þessũ Hinum Seinasta Vil Eg Giefa So Sem Þier. Eñ hvad harla lijted mun þad vera/sem vier gietũ med oss teked/ ef vier hofum ecke neitt

añad

añad til/eñ þad vort eiged er? Aþ hvorium hoþũ vier þeiged þad ad vier kuñũ ad tala og giora nockud þad gott er? Sañarlega/ ecke heþum vier þad af sialþum off til/Helldur er þad allt samañ Guds Føðurs/ hũs Sonar Jesu Christi og H. Anda Nadarverk. Heirum hvad sialþur Christur seiger hia Joh. 15. Cap. Fyrer utañ mig fæe þier eckert giort. Eirneñ seiger Postuleñ Páll/2.Cor3. Vier erũ ecke af sialfum off nei- ter nockud ad Hugleida/ so sem aþ sialfum off til/ helldur þad vier erum nepter/þa er þad aþ Gude. Villde nu þar fyrer Gud taka sijna Nad & Hialpar Hond þra off/hvad heþdũ vær þa epter sem vort eiged være? Sañlega eckert añad eñ Synd/ Fatækt & Fordæming.

Ad sijdastu stendur i Nidurlage þessa heilaga Evangelij. MARger Eru KAllader/ Eñ Fæer VErvalder. Þad skulum vier Obrygdan- lega vita/ad Gud hefur ad søñu kallad alla Meñ sem eru i þessare vijdre Verolldu til sijn seigiande/ Komed til mijn aller. Eñ þo samt eru mieg þæer þeir sem Utvalder eru/þ er/ þeir eru þæster sem haþa sañañ Guds Otta med sier. Þeir heyra ad søñu Orded þyrer hvort þeir verda kall- ader/ eñ ackta þo eckert fyrer þad. Sumer eru þeir sem ackta þ ad nock- ru/ eñ þo ecke so ad þeir vilie lijda þar þyrer nockud/ heldur hyra meir um Rijkdoom og Vellistingar þessa Heims. Þesser eru nu þeir um hv- oria Postuleñ Petur talar/2. Pistl. 2. Cap. Þeir sem umþlyed haþa Saurende Verolldareñar fyrer Vidurkieñing Drottens & Lausnarans Jesu Christi/ eñ verda sijdañ aptur i þid sama vaþder og yþeruñer/ þa er hia þeim þad sijdara orded verra hinu fyrra/þvi betra være þeim þ/ ad þeir heþdu ecke þeckt Riettlætesins Gøtu/ eñ þad þeir þecktu hana og umvendu sier i þra þvi Heilaga Boderde sem þeim er gieþed. Þesser aller þo þeir sieu Kallader / þa eru þeir þo samt ecke Utvalder. Þvi þad skulum vier vita/ Ad Gud utvelur øngvañ til Himnarijkis og eilijþs Lijþs/utañ alleinasta þa sem heþa rietta og saña Trw a hũs Son Jesũ Christum. Hvorre sañre og Oþleckadre Trw ad meiga halda i Lijþe og Dauda. Þad veite off Gud Fader i sijns blessada Sonar Jesu Christi Naþne/ Hvorium ad sie Lof og Dyrd nu og ad Eilijþu/ Amen.

Añañ Suñudag i Nijuvikna Føstu.

Evangelium, Luc. 8. Cap.

Og þa ed margt Folk var samañ komed/ og þad dreiþ til hans wr Stödunum/ sagde hañ i Epterlijkingu. Sa gieck wt sem sœde/ ad sa Sæde sijnu. Og þa hañ sœde/ þiell sumt utañ hia Veigenum/ og vard Footum troded/ og Fuglar Loptsins ætu þad. Og sumt þiell i grytta Jørd / og nær ed þad spratt upp/ visnade þad/ af þvi þad hafde eige Vøkvan. Og sumt þiell a medal Þyrna/og Þyrneñ sprutti upp med/og kiæfdu þvi nidur. Og sumt þiell i gooda Jørd/ og þad vox upp / og bar Hundradpalldañ Avøxt. Þa ed hañ sagde þetta/ kallade hañ/ Hvør Eyru hefur ad heyra/ heyre hañ. Eñ hans Lærisveinar spurdu hañ ad/hvør ad være þesse Epterlijking? Hvørium hañ sagde. Ydur er unt ad vita Leyndardooma Guds Rijkis/ eñ þeim ødrum i Epterlijkingum/ so ad sicande þa siæe þier eige/ z æheyrande þa skilie þier þad ecke. Eñ þesse er Epterlijkingeñ. Sæded er Guds Ord/ Eñ hiner vid Veigeñ/eru þeir sem heyra þad/eñ eptera kiemur Dioþulleñ/z tekur burt Orded wr þeirra Hiørtum/ so ad þeir skule ecke trwa / og verda hialpleger. Eñ þad Sæde/sem þiell i gritta Jørd/eru þeir/ sem heyra Guds Ord/ og medtaka þad med Fognude/ og haþa þo ecke nockra Root/ þviad um stundarsaker trwa þeir/ og a Freistingar tijmanum falla þeir þar fra. Eñ þad sem þiell a medal Þyrna/ eru þeir sem þad heyra/ og velkiast i Sorgum/ Audæþum og Girndum þessara Lijfdaga/ kieþiast og þæra ongvañ Avøxt. Eñ þad sem i Gooda Jørd þiell/ eru þeir sem heyra Orded/og bijhallda þvi i goodu og Sidsømu Hiarta/ og þæra Avøxt i Þolenmæde.

Exordium.

HJA Lucam Gudspiallamañe i 19. Cap. Stendur skrifad um þad/ Ad þa Herrañ vor JEsus Christus sa Borgena Jerusalem/ þa hafe hñ grated yfer heñe og sagt/ Jerusalem/ Jerusalem/ Ef þu visser hvad til þijns Fridar heyrde/ þa munder þu nu a þessum þijnum Tijma þar Vockun a hafa. Þessa Dags Evangelium edur Gudspiall/ giefur oss øllum sem Gud af Hiarta elskum/ nooga Ordsøk til ad taka under med Endurlausnaranum vorum Jesu/ og græta yfer Eymd Mañkynsens/ a hveria hñ miñest sialfur i þessare Epterlijkingu/ og seiger hvørneñ til mune ganga fyrer Mannkynenu sem hñ hefur sier til Lofs og Dyrdar skapad / og til þess/ ad þ skyllde verda Erfinge ad eilijfu Lijfe/ sem er ecke ødruvijse eñ so / ad þar verdur valla eirn Partur hialplegur af øllu Mañkynenu. Ordsøkeñ er su/ ad sumer eru þeir sem skilldañ edur alldrei vilia heyra Guds Ord / ganga Afvega a Strætum Diøfulsins / þa Guds Børn ganga riettta Gøtu til Guds Hwss og siñar Soknar Kyrkiu/ þesser meiga riettelega kallast þr sem reyka utañ hia Veigenum. Hiner adrer eru ecke olijker þessum / um hvøria strax var talad/sem eru þeir Tilheyrendur sem lætast heyra Guds Ord og sitia under þvi med wtvortis Gudrækne / eñ nær þeir wt wr Kyrkuñe koma/ muna þeir ecke eirn Guds Titel af þvi sem Presturenñ hefur þm kient og predikad. Hvørneñ kuña þesser ꝛ þvilijker ad vænta sier nockurs Gagns ꝛ Nota af Guds Orda Kieñingu? Þvi þar er eingeñ Bøkve edur Medverkan heilags Anda hia þeim.

Hiner þridiu eru þeir sem vel og kostgiæfelega heyra Orded / Eñ fyrer Vellystingar og Epterlæte þessarar Veralldar / gleyma þeir þvi strax og so sem nidurkiæfest i þeirra Hiørtum/ælijka og þegar Elldneyste verdur slegtur edur kiæfdur af Vatne. Fioordaslags Tilheyrendur um hvøria Herrañ talar i þessu Gudspialle / þa eru þeir Goodu/ sem heyra Orded og hijballda þvi i goodu og sidsoniu Hiarta/epter þvi sem Herrañ sialfur þ wtleggur. Af þessu øllu siaũ vier/hvørsu hermulega ꝛ sargrætelega ad Efnum vorũ er vared/þar ecke verdur utañ eirn Partur af fioorum Sæluholpeñ edur þar nærre/vegna sijns Ogudlegleika/ Athugaleisis ꝛ ills Framferdis. Þvi er ecke otilheyrelegt/ ad vier sem

til eilijfs Lijfs stundum/ lætum oss ganga þessa Nørmung vors Nauñga til Marta/ ⁊ grætum þar yfer/ ad so kæer verda i Hoop vorum sem væntum ⁊ bijdum epter þeirre eilijfu Saluhialp. Þar oskande være ad aller mætte komast til Sañleikſins Vidurkieñingar ⁊ erfa um sijder eilijft Lijf. Hier um fæum vier næst Guds Hialp ſleyra ad heyra i sialfs Gudspiallsins Vtleggingu/ hveriu vier viliū sundurskipta i tvo Parta.

Og skal hiñ fyrre vera um Atvik og Kringumstædur þær/ sem leida til Epterlijkinga þeirra/ sem Herrañ hier framsetur i þessa Dags Evangelio. Añar um Sæded sem i ſerfallda Jørd fiell. Fyrst utañ hia Veigenum. Þar næst i grytta Jørd. J þridia lage i Þyrnum þackta Jørd. Og i fioorda lage i þa goodu Jørdena sem vel spratt ⁊ gaf Avøxt. Hialpe oss Drottiñ sem hañ er vanur/ so vier mættum þetta yfervega/ Gude til Lofs ⁊ Dyrdar / eñ sialfum oss til Gagns og Sæalar Velferdar/ þad heyre Gud i Jesu Nafne/ Amen.

Firre Parturiñ.

Fræut er þad sem þetta heilaga Evangelium umtalar / og oss fyrer Sioener setur/ ef vier þad riettelega athugum/og kiñnur þ allt vid þeim fyrra Partenū Gudspiallsins. Þad fyrsta er um þañ mykla Mañfiølda sem kom wr øllum Attum ⁊ Stødum til Herrans Christum. Ecke kom þetta Folk einungis til þess ad sia ⁊ skoda hans utvortis Yferlif Vøxt ⁊ Vænleik/ hvøriū David hroosar i Psalm.45. so seigiande/ Þu er hiñ fridaste a medal Mañaña Barna. Heldur var añar Tilgangur þess/ sem er/ ad hlijda Guds Orde/ þvi þad hafde bæde af hm heyrt ⁊ fornumed/ ad hñ være mattugur i Verkum ⁊ Ordum/ eirneñ þad/ hñ hefde Ord eilijfs Lijfs/ so sem Postuleñ Petur um hñ vottar. Þetta sama sitt Guddoomlega Ord hefur hñ giefed Þienurū sijnū / ⁊ er Kieñemøñunū/ til þess ad þeir skule þ wtbreida a medal allra Þiooda.

Lærum þad af Dæme þessa Folks / ad sækia ⁊ rækia jduglega vora Soknar Kyrkiu/ og þo ad vier sieum i fiærlægum Stødum / þa telliū þad ecke epter oss/ þviad sæler eru þeir sem heyra Guds Ord og vardveita þad/ seiger sialfur Endurlausnareñ vor hia Luc. 11. Cap.

Þeir

þeir sem i Guds Stad eru setter ad kieña Orded/ þeir verda ꝛ so ad varast þad/ ad stugga ecke vid þm̄ edur sia swrū Augum til þeirra sem eru Framande/ꝛ þurþa þeirra Þiooniustu vid / þvi ecke giorce þ Herrañ hier/ allt liet hñ sem til hñs komu/bæde wr nælægum ꝛ fiærlægum Stødum/heyra sijna Kieñing ꝛ Predikun.

Þad añad sem oss er athugande i þm̄ þyrra Partenū/þa er Mismunur sa sem er a mille þess sem Sædenu saer/og sialfs Sædesins.

Vm Sadmañeñ er ecke ad tala edur neinar Ematur ad haþa/hvør hñ sie/þvi þ er sialþur Endurlausnareñ vor Drottenñ Jesus Christus/sem og eirneñ hñs trwer Verkameñ Prestar og Predikarar / til hverra hañ heþur sagt. Fared wt um allañ Heimeñ/kieñed og prediked Evangelium allre Skiepnu/Matth. 28. Cap.

Eñ Sæded Er Guds Ord. Nu so sem þad / ad eirn Akurmadur er lijtelsvirdtur hia goodum Nøþdingiū edur Borgurum. So leid Christur Endurlausnare vor þad/ þo hñ være lijtelsvirdtur vorra vegna/þa hñ umgieckst hier vor a medal i Hollðenu. Hañ leid þ þo hñ være hædur so sem añar favijs Madur / Psalm. 22. Ja/ þo hønū være jaþnad vid eirn Spillvirkia og Odæda Mañ/ Esa. 53.

J añañ mæta / kañ ecke eirn Akurmadur þvi vid ad koma / ad vera alltiaþnt i hreinū Fotum/heldur verdur hñ a medañ hñ er ad þvi Erþide/ ad vera af Leyr ꝛ Saur Jardareñar kæmugur. So vard Christur ꝛ so vorra vegna i saurugum Fotum ad vera / þa hañ umgieckst hier i Hollðenu. Þad er/ad taka uppa sig Mynd eins Þioons/og verda lijkur ødrum Møñum/so sem Postuleñ vottar til Phil. 2. Cap.

J þridia lage skulū vier vita/ad Akurmadureñ er alldrei so / ad hañ verde ecke ad haþa stødugt Erþide a sijnū Akre/ Vetur ꝛ Sumar/ Vor ꝛ Haust/hvørs vegna Akurviñañ mæ reiknast hin mesta Viña ꝛ Þiæning sierhvers Mañs/ sem sig til þeñar gieþur. So gieck ꝛ ecke heldur Erþide þ aþ (sem Guds Sonur haþde vorra vegna) þyrer utañ stoora Mædu ꝛ Þiæning / hvar um hñ vottar so sialþur hia Esaiam Spamañe 43.Þu heþr/seiger hñ/giørt mier Erþidismune i þijnū Syndū. Item/seiger hañ i ødrum Stad/ sem er i Harmagræt Jerem. 1. Cap.

 Skoded

Skoded ⁊ hyggad ad/ hvørt þar er nockur Sorg/ so ſ mijn Sorg/ sem eg heꝼe i ratad.

Nu viliū vier sia ⁊ yꝼervega þessu næst/ hvørneñ ꝥ kiemur til/ ad Þienarar Drottens/ ſ eru Prestar ⁊ Kieñemeñ/ lijkiast vid eirn Akurmañ. Fyrst skiedur ꝥ þess vegna/ ad þeir verda optast nær aꝼ Heimenum hatader og lijtelsvirdter framar ødrum / epter þvi sem hñ sialꝼur ꝥ spaer hia Matth. 5. Cap. seigiande. Sæler eru þier/ nær Meñerner ꝼorsma ydur/ ⁊ Oꝼsokn veita fyret mijnar Saker/ og tala i giegn ydur alla Vondsku þo liugande.

Þar næst vegna Erꝼidismuna þeirra/ sem ꝥr verda ad haꝼa sijꝼellolega i Embætte sijnu. J þridia lage vegna Mootmælis ⁊ Mootkasts sem þeir hliioota ad lijda. J ꝼioorda lage/ ꝼyrer Einꝼalldlegleika ⁊ Forsialegleika/ sem Herrañ bijdur þm ad vera mz prijddum. So seigiande/ Vered einꝼallder ſ Dwfur/ ⁊ slæger sem Høggormar/ Matth. 10. J ꝼimta mata/ so sem ꝥ eirn Akurmadur heꝼur Þørꝼ fyrer ad hafa gott Sæde til ad sa i Akur siñ. So er þad ⁊ so naudsynlegt/ ad eirn Kieñemadur kuñe vel ⁊ skilie sijnar Trwar Høꝼudgreiner ⁊ Articula/ hvørneñ hñ a nidur ad sa/ med Ordsins Kieñingu i Hiørtu siña Tilheyrenda. Þvi hvørneñ kañ ꝥ eirn ødrū ad kieña/ ſ hñ sialꝼr ecke veit edr kañ?

J siøtta ⁊ sijdasta mata / Vilie Akurmadureñ hafa nockur Not og Gagn af siñe Akurviñu / þa hlijtur hñ ad bidia Gud ad blessa hana/ ⁊ gieꝼa ꝥ/ ad ꝥ Sæded ſ hñ heꝼur nidur sad/ mætte færa hundradfalldañ Avøxt. Eins verda ⁊ so Kieñemeñerner ad giøra. Alldrei meiga þeir so sa Sæde Guds Orda i bland siña Tilheyrenda / ad þeir bidie ecke Gud aꝼ Hiarta ⁊ Alvøru/ ad ꝥ meige Avøxt ꝼæra i þeirra Hiørtum.

Nu viliū vier ꝥssu næst heyra nockud lijted talad um Sæded/ ⁊ hvørneñ þvi mæ samlijkia vid Guds gooda Ord.

Fyrst skiedur ꝥ i þañ mata/ ad i Sædenu er Natturlegur Varme/ aꝼ hverium Varma aptur upp vex ⁊ blomgast Korned a Kornstaungunñ þa Sumared kiemur. So er þvi ⁊ vared ꝼyrer þvi andlega Sædenu/ sem er Guds Ord/ ꝥ heꝼur Natturlegañ Varma ⁊ Hita i sier/ einkum þa þvi verdur nidur sad i good Guds Barna Hiørtu / epter þvi ſ

Þar

þar stendur i Psalm. 19. Og hia Jerem. 23. Cap. þar Spamadꝛurenn / under Persoonu sialfs Herrans Christi talar so ꝫ seiger. Er ecke mitt Ord lijka sem eirn Elldur?

Þar næst so sem þ/ ad Sæded er hæft og til þess eins þienanlegt / ad þui verdur nidursæd i Jordena/uppa þ/ ad þ giefe af sier aptur/ ecke einfalldann/tvefalldann edur þrefallann Avopt/heldur hundradfalldann. So sæest ꝫ ecke heldur Guds Ord nidur af Kiennemannana Munne/ til þess/ ad þad sie Avaxtarlaust/ heldur bere Avoxt til eilijfs Lijfs / Gal. 6.

J þridia lage/þa er Sædenu þui sem i Jordena verdur nidur sæd/ su Magt og Kraptur giefenn/ ad þo þad sie grift Jord sem ofann a þui liggur/þa vex þ þo ecke ad sijdꝛ upp ꝫ bærer goodann Avoxt.So er þui og vared/ ad þo marger Mootstødumenn og Kiettarar vilie nidurkiefia med Præsum og fælskum Argumentis þad gooda Sæded sem er Guds Ord/sem nu nooglega yfergeingur. Þa lætur Herrann þeim þad ecke takast edur i nockurn mata luckast.

J fioorda lage/þar Akurmadurenn nidur sær einu og ødru Korne i sinn Akur/ þa meinar hann ad fæ af hvøriu einu Korne Hundradfaldann Avoxt/þad er/ad hn meinar / ad hn mune af hvørre eirnre Kornstaung fæ hundrad edur halft annad hundrad Korn. Eins være þess af Hiarta og Alhuga Oskande/ ad þad Sæde Guds Orda sem vær utsæønum a medal vorra Tilheyrenda/meige ecke einungis hundradfaldann/heldur þusundfaldann Avoxt færa hia einu og sierhveriu Guds Barne/ so munde Erwide vort ecke forgiefens verda i Drottne/ 1. Cor. 15.

Epterfylger nu þad þridia sem oss er adgiætande/ og ahrærer Adspurn Læresveinanna/þar þr spyria Christum ad/hvad Epterlijking þsse hafe ad merkia sem hn framsetur.

Af þeirra Epterdæme skulum vier hafa þetta til Lærdooms/ sem er ad læta oss ecke þikia Mynkun edꝛ Skomm ad þui ad spyria Presta vora ꝫ adra Guds Ords þienara/ hvørnenn vier eigu þ ad skilia s vier þykiunst ecke sialfer riettann Grundvoll a hafa/breitande þar uti epter Dæme þss gooda Nicodemi/hvør ad var eirn mykelshattar Madur ꝫ Hofdinge i Jsrael/ Joh. 3. Eirnenn Giefldingsins sem var Villdarmadur Drott-

 ning-

ningareñar Candaces / i Post. G. 8. Og sialfs Herrans Christi Postula.

Nu epterfylger ad miñast a Andsvar sem Herrañ Christur giefur Læresveinum sijnum þa þeir spurdu hñ ad / hvad þesse Epterlijking hefde ad þijda? Hier til svarar hñ þeim med fæum Ordñ og seiger. Ydur er unt ad vita Leindadooma Guds Rijkis. J hvoriñ Ordñ hñ giefur oss øllñ z þiona eigñ i hñs stad Gude z Christneñe / þañ Lærdoom z Amiñing / ad vier skulñ hoogværlega z med Speke goodre framflitia sitt heilaga Evangeliñ. Þar næst giefur hñ oz þa Vidvorun sem ødrñ eigñ ad kieña / ad vi' lætñ oz hvørke iLete nie Neñingarleise fundna vera / so myked sem Embætte vort vidvijkur / þvi so stendur hia Postulanñ Pæle i I. Cor. 4. Nu heimtest ei meir af Verkstiornarmøñunñ eñ þ þeir fiñest trwer. Og skal þ so sagt vera um þañ fyrra Parteñ i Herrans Nafne.

Añar Parturen.

Epterfylger med fæñ Ordñ ad miñast a hina adra Greinena hvør ed hlioodar um þ fiøgra handaslags Sæde / edur um þa ferfeldu Guds Ords Tilheyrendr. Hvøriñ hinñ fyrstu ad lijkt verdur vid þad Sæded z fell: utañ hia Veigenñ / verdr Footñ troded z Fuglar Loptsins eta þ.

Tvent er hier athugande / fyrst þ / hvad skiliast a fyrer þeñañ Veigeñ hvørs hier verdur gieted / sem er Mañsins Hugskot edur Hiarta sem fullt er med illar z sofvirdelegar Hugreñingar / so sem ad eru Hiørtu Ohoofsmaña / sem lifa i allskonar Girndum / Ohoofe z Lostaseme. Um hvøria Spamadureñ Esa. 51. Talar nockurneigeñ so a þeñañ hætt og seiger. Þu hefur giørt þiñ Lijkama ad Jørdu sem uppa er geinged / og so z ad einñ Gøtustijg þeim z fram hia ganga. Þad er Diefleñ sem umsitur Mañsens Hiarta og slær iñ margskonar illñ Þaunkñ / so sem ad eru aller þeir sem ecke vilia neina Mootstodu veita þvi hinu Vonda / heldur giøra allt þad sem þeim nælega i Hug og Hiarta kiemur. J þss hattar Maña Hiørtñ / kañ Guds Ord øngvañ Avøxt ad færa.

Hier næst vilium vier skoda og yfervega hvar fyrer ad Dieflleñ verdur lijktur vid Fugla Loptsins. Fyrst skiedur þad þess vegna / ad þeir eru af Natturuñe til miøg lietthærer Andar og Fuglum flioótare til ad fliuga um Lopted og giæta ad hvad Meñerner ad hafast. Þar næst so sem

so sem þad/ ad Myflugurnar eru i stoorum Hoopum þyckt til samans i Loptenu/ einkum þegar Varmeñ er. So hallda og so Dioflarner sier i dymu & þokusømu Lopte. J þridia lage lykiast þeir vid Fugla Himensins/ þess vegna/ ad so sem þad ad Fuglarner tyna smaasmuglega og vandlega upp hvørt og eitt Korn sem nidur dettur a Jørdena og þeir kuña naa. So er & so Diøfulleñ aastundunarsamur & Jdeñ til þss ad bera sig ad naa og burthripsa þær bestu og sætustu Hugganer vor Mañanna Hiertum/ sem kveikiast af þui Himneska Sæde Guds Orda.

Siaaum þar fyrer til ad vier støndum i moote Dioflenum af ollu Megne og Mætte/ og giørum þad fyrst med heitre og alvarlegre Bæn og Akalle til Drottens/ þviad so sem þad ad Fuglarner styggiast vid & hrædast þa Meñ hroopa og kalla haatt/ So hrædast og so & burtu-vykia Dioflarner/ þa vier hroopū til lifanda Guds/ og bidium hñ i Jesu Nafne ad standa hia oss/ so ad Andskoteñ faae oss eckert Mein giørt. Þar næst skulum vier Dioflenum Mootstødu veita med Kostgiæfne og Athugaseme jafnañ/ epter þui sem þar stendur/ 1. Pet. 5. Vaked & vered sparneytner/ þviad ydar Mootstandare Diøfulleñ geingur um kring sem grenianda Leon/ og leitar ad þeim sem hñ kuñe upp ad svelgia.

J þridia lage/ so sem þad ad Akurmeñerner plaga ad uppsetia hingad og þangad Hrædur um Akureñ/ so ad Fuglarner styggest heldur vid þær og giøre þess sydur Skada a Kornenu. So eigum vier og so ad setia a millum Dioflaña og vor/ Kvøl vors Herra og Krossens Pyn/ sem keypte oss fra Dauda/ so sem vier syngum i Morgun Psalmenum vorum/ þui hun er þad sem alla Diøfla hefur yfeRuñed.

Añar Partur edur Flockur Tilheyrendaña/ um hvørn Herrañ talar hier i Epterlykinguñe/ og liker vid þad Sæde sem falled hafe i grytta Jørd. Þa eru fyrst þeir aller sem eru Ostøduger og falla fra a Freistingar Tymanum. Þar næst þeir sem fyrer Christi saker eckert lyda vilia/ laatast vera i Dag gooder Christner Meñ og Safnadarens Lymer/ eñ a Morgun eru þeir Heidingium verre. A añare Stunduñe laatast þeir bidia Gud/ eñ a añare bølva þeir og formæla. Þa þeir eru i Kyrkiuñe laatast þeir vera heilager so sem eirn Eingill/ eñ strax & þier koma wt

fyrer

fyrer Kyrkiu Þrøskulldeñ/ eru þeir Diøplū verre. Þesse þeirra Jll Dæme eigū vier ad varast/ eñ hafa saña Þolenmæde i allskonar Krosse og Mootgange/epter þui sem sialfur Herrañ Christur seiger hia Matth. 24. Sæler eru þeir sem stoduger blyfa allt til Enda.

Þeim þridia Flockenum Tilheyrendaña lyker Herrañ Christur vid þ Sæde sem fiell a medal Þyrna. Hier er oss adgiætande hvad merkia a fyrer Þyrnana/ þad útleggur Herrañ sialfur/sem er/ Fyrst Ahugsyke og Brøksorg. Þar næst Rykdoomur/ þegar Madur fester Hiarta sitt vid Gotz og Peninga. J þridia lage Wellystingar þessa Heims.

Fyrst skulū vier vita/ ad so sem þ ad Þyrnarner blomgast snøggle, ga og eru fagrer Alits/eñ hafa þo samt styngande Brodda. So blom, gast og so þeir Agiørnu Veralldar Meñ um stundarsaker / þar epter hloota þeir ad breña med þeim Ryka Mañe i osløckvanlegum Ellde.

Þar næst/so sem þ/ ad Þyrnarner meida Meñ z særa/ þa vid þa er komed. So særa og so Audæfe og Rykdoomur Mañaña Hiertu / þa þeir elska Mamon ofmyked/ og vill koma þeim til ad girnast alltiafnt meir og meir. Sækiunst ecke þar fyrer epter Aud og Rykedæme/ meir eñ so sem goodu Hoofe giegner/so ad vier missum ecke þar fyrer Frid z Rooseme Salareñar/ sem hiñ H. Augustinus ad Orde kiemst.

J þridia lage/ so sem þad/ ad amedal Þyrnaña eru optast nær Or, mar z Eyturkyndur. So fylgia z so Aud z Rykdoome marger Løster.

J fioorda lage/so s þ/ ad Þyrnarner nidurkiefia Sædenu. Eins lyka nidurkiæfer Rykdoomur þui blessada Sæde Guds Orda / hia all, mørgū/ so s ad skiede þau Ananiam z Saphiram/hver ad þo þau sæke under Predikun Postulans Peturs/ þa hurudu þau samt meir um Ryk, doom siñ eñ þ hā kiende/hvørs vegna þau duttu bæde daud nidr/Act. 5.

Þeim fioorda z sydasta Hoopnum Tilheyrendaña/lyker Herrañ Chri, stur vid þ Sæde/sem fiell i gooda Jørd.

Þrent er þ s fyū sydasta Hoopnū a ad vera lagad. Fyrst er þ/ ad heyra Orded vel z rækelega. Þar næst ad byhallda þui i goodu z. sidsø, mu Hiarta. Og i þridialage/ad færa af þui Avoxt i Þolenmæde/epter þui s sialfur Endurlausnareñ vor Jesus talar hier i Nidurlage Gudspiall, sins.

Af

Aþ þessu ollu kuñū vier ad sia og merkia/ hvad lijtel ꝛ audvirdeleg ad sie Hiordeñ Herrans Christi ad reikna a moote þeim stora Hoop þeirra Ogudlegu/ þar ecke verdur Hoolpeñ/ utañ alleinasta fiorde Partur Mañkynsins. Bidium þar fyrer Gud iñelega og alvarlega i Nafne sijns sæta Sonar Jesu Christi/ad hñ sende oss sijnañ siñ gooda heilaga Anda/ sa ed verke þad i vorum Hiortum/ ad vier jduglega og med Avexte mættum heyra Guds Ord/ og bæra honum ætijd eirn Jdrande Harmþrungeñ ꝛ sundurkramieñ Anda til Offurs fyrer Syndir vorar/ eirneñ saña Þolenmæde i allskonar Mootgange. Hvar til oss sende Gud Fader Rijkdoom siñar Nadar/og þ fyrer Forþienustu ꝛ Verdskuldan sijns Hiartans Sonar Jesu Christi / Hvørium med Fødurnum ꝛ H. Anda/ sie Lof Dyrd ꝛ Vegsemd sogd ꝛ sungeñ aþ ollum Tungum nu hiedañ i fra og til Eilijfdar/ Amen.

Suñudageñ i Føstu Jñgang.

Evangelium/ Matth. 3. Cap.

J Þañ Tijma. Kom JEsus aþ Galilæa/ ad Jordan/ til Johañem/uppa þad hañ skijrdest af honum/ Eñ Johañes varnade honum þess / og sagde/ Mier er Þørf ad eg skijrest aþ þier/ꝛ þu kiemur til mijn? JEsus svarade og sagde/ Lattu nu so vera/ þviad so hæfer oss allt Riettlæte upp ad fylla. Og þa liet hñ þad epter honum. Eñ er JEsus var skijrdur / stie hañ jafnskioott upp wr Vatnenu. Og sia/ ad Himnarner lukust upp yfer honum / Og Johañes sa Guds Anda ofan stijga/sem Dwfu/ og yfer hñ koma. Og sia/ ad Røddeñ aþ Himne sagde / Þesse er Sonur miñ Elskulegur/ ad hvørium mier vel þocknast.

Exordium.

HVad mykel ꝛ stoor Dasemdarverk ad Gud Drotteñ hefer giert a medal añara siña Furduverka / bæde a Sioonum ꝛ Vetnunum/ þad kuñum vier allvijda ad lesa i H. Ritningu/

Myked ⁊ stoort Daadsemdarverk var þad/ þa hñ sundurskipte Hafe-
nu Rauda/ so þad stood sem eirn Mwrveggur a baadar Sijdar/ a med-
añ Israels Folk gieck þar i giegnum/ Exod. 14.

Myked var og so þad Guds Furduverk/ sem hñ giørde a Sioonum/
þa hñ var sialfur iñañbords med sijnum Læresveinum/ eñ Skiped laa un-
der Afsollum aff Stormvidre ⁊ Sioaroolgu/ þa hastade hñ a Vindeñ/
og iaffnskiott vard Logn myked/ Matth. 8. Cap.

Nu so sem hñ giørde sijnar Daasemder a Sioonum/ so heffur hñ og
so ecke sijdur þæt giørt a þm̃ ferskn Vøtnum. Var þad ecke eitt miñes-
stædt Daasemdarverk lijffanda Guds/ sem þar skiede vid Jordan/ a Døg-
um Josuæ/ um hvørt hñ sialffur skrifar i siñar Bookar 3. Cap. Ad
þegar Prestarner sem baaru Sattmaals Ørk Drottens undañ Israels
Folke/ lietu sijnar Fætur i Jordanar Vatn/ þa adskilde þ sig/ og Jo-
sua gieck þurrum Footum þar i giegnum.

Þad var og so myked Furduverk sem Spaamadureñ Eliseus giørde
vid Jordanar Flood/ þa hñ sloo Møtle Eliæ a Vatned/ þa skiptest
Aañ i sundur/ so Eliseus gieck þar i giegnum/ hvar um lesa maa 2. K.
Book. 2. Eins skiede þ lijka/ ecke aan stærstu Furdu/ Ad þa Naaman
hiñ Syrlendske þvode sig sio siñum i Jordan epter Skipan Elisei/ þa
vard hñ heilbrygdur aff siñe Spitelsku. Eñ þ sem nu i Dag skiedur vid
Aana Jordan/ þad er øllum Daasemdarverkum ⁊ Jarteiknum ædra.
Þvi siañ til/ nu i Dag kiemur til Jordanar/ ecke Sattmaals Ørk Drot-
tens/ heldur hñ/ hvørs Fyrermyndan Sattmaals Ørkeñ var. Þvi so
seiger S. Paall/ Rom. 3. Ad Gud haffe skickad Jesum Christum til eins
Naadarstools/ fyrer Truna i hñs Bloode.

Nu i Dag adskilst ecke Jordan/ so s̃ a Elisei Døgũ/ heldr opna sig nu
Himnarner upp yffer Jesu i Jordan/ so ad Guds Fødurs Raust heyrest
klarlega. Jesus Guds Sonur auglysest hier openberlega. Og H. An-
de kiemur yffer hñ i Duffu Lijking. I Dag giørest Jordanar Vatn ecke
hiemanlegt til þess/ ad burt þvo ⁊ hreinsa Lijkamlega Spitelsku/ hvørke
Naamans nie añra/ heldur giørest nu Jordan ⁊ øll øñur Vatn/ f. Guds
Ord ⁊ Jesu Christi Skijrn/ hentug til þess/ ad vera ein Endurgietn-
ingar.

ingarlaug/i hvørre ad aller sem skýrder verda i Nafne heilagrar Þreñingar/verda afþvegner øllum sýnum Syndum.

Og vilium vier nu hier epter heyra stutta og einfallda Vtskýring Gudspiallsins/ hvørt ed sundurskiptest i tvær Umræþeiner. 1. Og hlioodar hin fyrre um Samtal Johañis og Herrans Christi. 2. Hin oñur um þa Vidburde sem skiedu/þa Jesus var skýrdur. Gud hialpe oss med siñe Nad/ so vier mættum þetta Gudrækelega yfervega/Amen.

Fyrre Greineñ.

MArgt gott og nytsamlegt kieñer oss þetta H. Evangelium. J fyrstu setur Skýrneñ Herrans Christi oss þ fyrer Sioner/ hvad myked Gagn og eilijs Sælarnot vier høfum þar af/ þa vier verdum skýrder i Nafne heilagrar Guddoomsins Þreñingar. Lætum oss þar fyrer mz allre Hiartans Audmykt/ yfervega Skýrnena vors Drottens Jesu Christi.

J Vpphafe Gudspiallsins stendur so. J þañ Tijma. Kom JEsus Af Galilæa/Ad Jordan Til Johañem/Vppa Þad/Ad Hñ Skýrdest Af Honum. Hier er oss fyrst athugande/a hvørium Tijma þ hafe vered/sem Jesus kom til Johañem/sem var þa/þegar Johañes predikade fyrst i Eydemørku Gydingalands/og sagde. Gierid Idran/þviad Himinarijke er nælægt/Matth. 3. Jtem/þegar hñ framsette fyrer þa Phariseos og Skriftlærdu/sem komu til hñs Skýrnar/þa hardu Logmals Predikun/seigiande so til þeirra. Þier Nødrukin/hvør hefur kient ydur ad flyia fyrer tilkomande Reide/Gierid verdugañ Avøxt Jdranareñar. Þesse var nu Tijmeñ/a hverium Jesus vor Endurlausnare kom til Johañem ad læta skýra sig.

Hier af skulū vier þ læra/ad sie so vier viliū ad Jesus kome til vor/so sem hñ kom til Johañem/þa breytum epter hñs Dæme/verum audmiuker og lijtelæter/so sem hñ var/ hañ hielt sig ecke verdugañ þess/ad hñ skyllde upplevsa Jesu Skoofveinge. Senu Audmykt synde og so a sier Forfaderen̄ Abraham/ þegar hñ stood fyrer Gude og sagde sig ad vera Dupt og Ysku/ Gen. 18. Eirneñ þ útvalda Verkfære Guds Postuleñ Pall/ hvør ed af sañre Audmykt vid lifanda Gud/ segir sig ad

 ad

ad vera systañ Postulaña/og ei þess verdugañ/ad hñ meige Postule hei-
ta/ 1. Cor. 15. Haße nu þesser og þvilijker hattupplijster Meñ / aud-
mykt sig so & lijtelætad þ Gude lißanda/skyldũ vier þa ecke/ s langtũ
miñe Gaßur høßũ þeiged / myklu framar audmykia oss under volduga
Guds Hønd/uppa þ/vier verdũ upphaßder a Vitiunar Tijmanum?

Þessu næst skulum vier athuga/ vr hvørium Stad edur Platze ad
Herrañ Christur haße komed þa hñ ßoor ad lata skijra sig. Gudspialla-
madureñ seiger hñ hafe komed aß Galilæa. Þetta er nu þvert a moote
Gydingum. Þeir høfdu ædur sagt til Nicodemum/ad hñ skylde ransaka
& skoda/ þad af Galilæa rise ecke Spæmadur upp / Joh. 7. Siæ þeir
nu hier þvert a moote & skode sijna Blindne/ Var ecke Jesus uppfæleñ i
Galilæa? Luc. 2. Hooß hñ ecke þar fyrst sitt Kieñemañlega Embætte?
Giørde hñ þar ecke sitt fyrsta Dæsemdarverk? So siæũ vier hier ad þ er
satt sem sialßur Guds Ande seiger fyrer Spæmañeñ Esa. 55. Mijner
Þankar eru ecke s ydar Þankar/ & mijner Veiger eru ecke s ydar Veig-
er/seiger Drotteñ. Eñ Stadureñ til hvørs vor Endurlausnare
kom/þa seiger Gudspiallamadureñ ad vered haße Jordan/hñ giefur hier
og so hvørt ad vered haße Erended/sem er þad/ad hñ skijrdest aß Johañe.
Med þvi þa ad sialßur Endurlausnareñ vor Jesus Guds Eingeteñ
Son vilde lata skijra sig. Þa maa Skijrneñ vissulega eitt hvad gott
verka hia oss Møñunum/og sañarlega mun hun vera einu & sierhvørin
Guds Barne harla naudsynleg i sijnũ Christendome & i sijnu Embætte.

Nu eß einhvør gyrnest ad vita a hvørium Aldre Herrañ Christur ha-
ße vered þa hñ liet sig skijra / þa var þ á hñs þrijtugasta Aldurs Are/
a hvørin hñ iñgieck og eirneñ sitt Kieñemañlega Embætte/ og var þesse
hñs Skijrn so sem eiñ Jñvijgsla til hñs Kieñemañlega Embætttis. Þar
nu Drotteñ vor Jesus Christus skijrdest ecke ßyrre eñ hñ var so til Ald-
urs og Aara komeñ/ þa vilia suṁer Villumeñ sem kallast Anabaptistæ
edur Endurskijrarar/ad Børneñ sieu ecke ßærd til ßrar heiløgu Vatns-
skijrnar ßyrr eñ þau eru ßullstijda. Þar a moot svørum vier/ad Ordsøk
hvar ßyrer Christur hafe ecke skijrst strax a ungdooms Aarum sijnũ eins
& vor Børn/sie su/ad Skijrneñ var þa ecke iñsett/ þvi hun biriadest ecke

fyrr

þyrr en̄ a hn̄s Aldurs 29. Are/ þa Johan̄es took fyrst til ad skijra.
Þegar Christur fæddest i Man̄legu Holde/ þa var Vmskurnen̄ thokan-
leg/en̄ ecke Skyrnen̄. Nu varnen̄ kun̄e hn̄ þa sig skijra lata fyrr en̄ Skijr-
nar Sacramentid var in̄sett og af Johan̄e handterad? En̄ vær skulum
epterfylgia Befalningu vors Drottens Jesu Christi þar hn̄ so bijdur &
skipar/Leifed Børnunū til mijn ad koma & ban̄ed þm̄ þ eige/ Marc. 10.

Nu viljum vier skoda og yfervega Ordsaker þær/hvar fyrer Herran̄
Christur vilde lata skijra sig.

Hin Fyrsta var þesse/ad hn̄ vilde þar mz styrkia & stadfesta Johan̄is
Lærdom/Embætte og Skijrn/þvi þa Johan̄es tock fyrst til ad predika
og skijra vid Jordan/ þa þotte Gydingum þad undarlegt ad hn̄ skilde
med nijum Lærdoome stipta nija Ceremoniu Skijrnaren̄ar/ hvør ed var
myklu odruvijs en̄ þær Mosaisku og Levitisku Hreinsaner edur Þvott-
ar voru / ad hvøriu þeir eirnen̄ fundu vid Johan̄em / og spurdu han̄
ad/ hvar fyrer hn̄ skijrde/Fyrst hn̄ være hvørke Christur/ ecke Elias/&
ecke Spamadur? Þar fyrer var Johan̄e þørf a slijkum Vitnisburde
Herrans Christi/so eingen̄ Madur skilde gieta tuiflad uppa hn̄s Skijrn/
þad hun være af Møn̄um/ heldur af Rade & Skickun þeirrar heilogu
Guddoomsins Þren̄ingar / hvør ed sig hier openberade.

An̄ur Ordsøk til Christi Skijrnar/ þa var þesse/ ad hn̄ vilde þar
med lata vijgia sig til sijns Kien̄eman̄lega Embættis/ hvert hn̄ in̄giecku
og uppa sig took under eins og hn̄ skijrdest. Þegar Prestarner i
þvi Gamla Testamentenu voru vijgder edur stadfester til sijns Embætt-
is/ þa skiede þad med sierlegum Ceremonium. Þvi fyrst hlutu þr ad-
ur en̄ þeir byriudu sitt Embætte & Þionustugiørd/ad lata hreinsa sig
og þvo/ so sem lesa ma i Exod. Book. 29. og 40. Cap.

Eins vilde og sa Ypparste Kien̄emadur og Erkebyskup Drotten̄ vor
Jesus stijga ofan̄ i Jordanar Vatn þa hn̄ in̄gieck sitt Kien̄eman̄lega
Embætte/ en̄ eige giørde hn̄ þad þess vegna/ ad hn̄ þyrfte med nockrar
Hreinsuner so sem hiner Prestarner / med þvi hn̄ visse af øngre Synd/
og eingen̄ Svik urdu funden̄ i hn̄s Mun̄e edur Ordum/ heldur uppa
þ/ad hn̄ uppfylte allt Riettlæte/so s hn̄ sialfur hier seiger og vottar/

til hvørrar Uppfyllingar ad þetta hans Lytelæte og Nlydne heyrde.

Þar næst vilde vor Drottenn Jesus Christus lata skijra sig/ uppa þ hn fyrermyndade þar med z fyrersegde sijna sara Pijnu z bitrann Dauda/ sem hn vilde lijda vorra Synda vegna/ þvi hvad var hns Nidurdyfing i Vatned edur Vatnsins Yperhelling/ annad enn Merking þss ad hn munde sockva sier nidr under Straum Gudlegrar Reide? Enn Uppstigning hns aptur wr Skijrnar Vatnenu/ teiknade hns Dyrdlegu Upprisu fra Daudum/ og þad hn munde ecke i Daudanum blijfa/ heldur ad hn munde lata sinn sig aptur mz Sigre og Vegsemd. Og þess vegna samlijker hn sialfr sijne Pijnu vid eina Skijrn/ so s lesa ma hia Lucam Gudspiallamanne 12. Cap. Þar hn so ad Orde kiemst og seiger. Eg hlyt ædur ad lata skijra mig med einne Skijrn/og hvørsu þreingest eg þar til hun fullkomnast. Eirnenn spyr hn Jacobum og Johannem ad/ hvort þr kune ad drecka þann Kaleik sem hn munde drecka/ eda hvort þeir kinne ad skijrast þeirre Skijrn sem hn munde skijrast? hia Matth.10. Cap. Hv. ad allt hn talade um sijna Pijnu.

J þridia lage vilde vor Endurlausnare Jesus skijrast hier af Johanne i Anne Jordan/ so ad hn bevijsade sig þar med ad vera sannann Natturlegann Mann/enn ecke Sioonhverfing nockra. Item/ ad hn hefde ecke Himneskann Lijkama uppa sig teked/ heldur Natturlegann/ Ja/ vort eiged Hold og Blood.

J fioorda lage liet Herrann Christur sig skijra uppa þad/ ad hn med Skijrnarenar Medtekningu/ vitnade sig ad vera Sattmalabundenn vid Kyrkiu þess Nija Testamentis/ og ad hn være hennar Hofud/so sem hn og eirnenn bevijsade sig ad vera Lid og Lim Kyrkiu þess gamla Testamentis fyrer Medtekning Umskurnar Sacramentesins.

Fimta z sijdasta Ordsok Herrans Christi Skijrnar/ var þesse /ad hn med sine allra helgustu Skijrn/ helgade og vijgde vora Skijrnarlaug til eins Heilsusamlegs Floods z rijkuglegrar Hreinsunar Syndanna.

Nu vilium vier fara læ fram leingra og heyra hvørnenn Johannes tekur under vid Herrann Christum um hns Erende/ Gudspiallamadurenn Mattheus seiger/ad hn hafe varnad hm þss z sagt/Mier Er Þørf Ad

Eg

Eg Skyrest Aß Þier. Sannarlega/ eß vier vilium skoda og yfervega fyrer hvøriar Ordsaker ad su heilaga Skyrn sie innsett ꝛ stiptud og skiodann aß Mønnunum brwkad/ þa skiñest i snøggu Alite/ so sem þad/ ad Johann. es haße haft riett uppa ad standa/ þar hann varnar Christo ad skyrast. Seiger ecke sialfur Endurlausnarenn vor so hia Joh. 3. Ad þeir einer þurße Skyrnarennar vid sem aß þre fyrstu Fædingu eru fædder/ Holld aß Holde/ þad er synduger Menn aß syndugum komner. Kienner oss og so ecke sialfur Ande Guds hia Marcum Gudspiallamanne/ 1. Cap. Ad Skyrn Johannis hafe vered ein Jordanar Skyrn til Syndanna Fyrergiefningar? Nu haßde vor Endurlausnare JEsus ongrar Yfverbootar þorß/ þvi hann var aß sinne fyrstu Fædingu sannheilagur og Eingietenn Guds Son. Og Eingellenn Gabriel þa hann bodade Jomfrw Mariu Gietnadenn/ þa kiemst hann so ad Orde og seiger/ Ad þad heilaga sem aß henne mune fædast/ skule kallast Sonur Guds/ Luc. 1. Hver vill þar fyrer seigia ad Johannes hafe ecke riettelega svarad Herranum Christo og sagt/ Jeg Heße Þorß Ad Eg Skyrest Af Þier/ Og Þu Kiemr Til Myn.

Hier af høfum vier oss þad til Lærdoms ad taka aß Dæme Johannis/ ad vier eigum æ ꝛ alla Tyma ad jata ꝛ vidurkienna ad Jesus sie ollum Einglum ꝛ Mønnum ædre/ Og hvørsu myklar Gafur sem eirn edur annar hefur þeiged aß Gude/ þa er hann þo ecke annad enn so sem Dupt og Aska hia honum ad reikna.

Framm veigis skulum vier vita/ ad þo þ sie ad sønnu mykels Lofs verdt/ ad Johannes er so stadfastur og alvarlegur i sinne Jatningu um Herrann Christum/ þa ber hann þo hier wti ecke ad skiodur ville/ þar hann varnar honum ad skyrast / og þar fyrer talar Endurlausnarenn vor so til hans/ og seiger. Latt Þu Nu So Vera / Þvi ad So Hæßer Oss Allt Riettlæte Vpp Ad Fylla. Siaum nu hier af Dæme Johannis / hvad snarlega Manneskiann/ Ja/ lyka vel hiner heilogustu Menn/ kunna ad falla ꝛ forsia sig/ jafnvel i þeim Hlutum / ß skyaast ad hefa hid mesta Gudrækneñar Skyn ꝛ Asyond. Og geingur þ hier ei olyka til fyrer Johanne/ so sem fyrer S. Petre/ þa hann vilde ecke ad Herrann Christur skylde þvo sýnar Fætur/ þa svarade hann honum og sagde/ þvoe eg þig ecke/ þa hefur þu ei Hlutdeilld medur mier/ Joh. 13.

Og

Og höfũ vier þ hier vt af ad læra/ ad oss ber hvørke nie hæfer / ad grenslast smasmuglega epter hvoriũ Hlut / edur leita epter Ordsökeñe / alls þess s Gud skipar/vthetmter edur skickar/heldur eigũ vier ad epterfylgia Skylldu þess Embættis sem oss er a Hendur faled / eñ byfala hitt añad Gude.

Nu sem Johañes heyrer af Herranũ Christo / hvad myked þar sie i Nvþe um/ad hñ læte skijra sig/ þa seiger Gudspiallamadureñ/ Ad Hañ Hafe Læted Þad Epter Honum.

Þetta er nu su rietta Guds Barna Art ꝛ Eigenlegleike / ad vilia giarnañ hlijda Gude og hñs Syne Jesu Christo/lijka vel i þvi sem yfergeingur fra Skilning. Dæme hier uppa höfũ vier / a sialfre Herrans Christi Moodur/þvi þa Eingelleñ bodade heñe Gietnadeñ hñs/ þa syneist heñe þad so sem omøgulegt/spyr þar fyrer ad/ hvørneñ þad kuñe ad skie/Eñ sem Eingelleñ undervijsar heñe þad/þa giefur hun sig strax til Frids/og seiger/ verde mier epter Orde þijnu. Eins lijka þegar S. Petur villde ecke ad Herrañ Christur skyllde þvo sijnar Fætur (so sem strax var aminst) og hñ heyrde hvøriu Christur svarade sier/ þa sagde Petur samstundis/ad hñ skyllde ecke alleinasta þvo Fæturnar/heldur ꝛ so Hendurnar ꝛ Hofuded. Þvilijk Hlijdne a ætid ad verda fundeñ hia þeim sem vilia vera i Guds Barna Tølu/ sem er/ad þeir giefe allañ siñ Vilia under Guds Vilia. Vm þssa Hlijdne talar Samuel/1.Sam.Book.15. Meinar þu (seiger hñ) vid Kong Saul/ Ad Drotteñ hafe List a Offre ꝛ Breñefoornum/so sem a þvi/ ad hlijda Raust Drottens/ Sia Hlijdne er betre eñ Offur.

Nu viliũ vier taka oss vt af Skijrneñe Herrans Christi i Añe Jordan eina miñisstædag og ægiæta Hugguñ/hvør ad er þesse/ad vier skulũm vita ad vor blessade Endurlausnare liet skijra sig af Johañe a þvi þrijtugasta og sijdasta Fagnadar ꝛ Vtleidslu Aare Gydinga/þvi siaum til/ Gydingar voru iñleidder i þad Fyrerheitna Landed/ þa lided var fra Heimsins Sköpun/2493. ar/ Eñ Christ i Skijrn skiede 3992. arũ epter Veralldareñar Sköpun. Þar fyrer hleipur sa Tijme fra þvi Folked var i Canaans Land iñleidt til 30. Fagnadar Aara. Hvar af

vier

vier høþum þa Nuggun/ad Christur sie komenn hingad i þennan Heim/ Ost Erindis/ ad hn vtvegade oss fyrst hier i Rijke Nadarennar og sijdann ann=ars Heims i Rijke Dyrdarennar/ þad eilijfa Fagnadar ar/edur Vtlausn=ar ar. Enn Vtlausnar ared edur Jubilared/hafde þann Riett og Frijheit/ ad a þvi sama are var allt laust lated/ þa voru þrælarner lauser giefner af sijnum þrældoome/ og hvada Gotz undann einum hafde geinged þangad til þvi var aptur skilad.

Eins og i sama maata høþum vier hier eirnenn vort Lausnar og Nadar ar/ þviad vorar Synder eru huldar/og Misgiorder vorar eru nu inn=sigladar/yfer trodslunum er nidursockt og dreckt i Hafsins Diwp. Lateñ oss þvi af Hiarta laanga epter þvi sijdasta og eilijfa Lausnar og Glede are sem vor blessade Endurlausnare hefur oss afrekad a Himnum uppe med sinne allra heilogustu Skijrn og sinne dijrmætu Forþienustu Pijnu og Dauda/ med sinne Sigursælu Vpprisu og Dyrdlegre Himnaför.

J odru lage høþum vier og eirnenn þa Nuggun hier wt af/ ad þar Herrann Christur stijgur hier sialfviliuglega ofann i Aana Jordan/ þa uppfyller hn miøg Nuggunarsamlega þa Fyrermyndan um Sattmaals=Orkena/hvor þa ed borenn var wt i Aana Jordan/ þa hindradest Aar=ennar Renst/ so Jsraels Børn feingu frijann Gang og Nattulausann Veg og Gøtu inn i þad Fyrerheitna Landed epter þa mædusomu Pilagrims Reisu sem þad hafde att i Eydemørkunne i heil 40. ar. Eins skiedur hier/ ad þar sa lifande Nadarstollenn vor Drottenn Jesus Christus stijg=ur ofann i Jordan ad lata skijra sig/ þa ridur hn oss þar med Veg og Gøtu inn i þad eilijfa Føδurlanded. Hann stiller og eirnenn og til baka dryf=ur alla Strauma og Vatnsgusur Gudlegrar Reide/og lætr ecke Vatns=strauma þess rauda Dreka og Diøfuls oss ofdiupa verda/nie heldur Vil=giur Moorgangsins dynia edur brwsa yfer vora Saal/ þa vier ad eins mænum vorum Augum til hns og holdum oss vid hn/ Og skal þad so sagt vera um þa fyrre Greinena.

Aunnur Greinenn.

ENn þa JEsus var skijrdur/stie hn jafnskiott upp wt Vatnenu. Og sia ad Himnarner lukust upp yfer honum.

Þetta er nu þad fyrsta Dasemdarverk/ sem skiede i Skyrneñe Christi. Vier lesum i Gen. B. 6. z 7. Cap. Ad þegar Gud Drottеñ sa Illsku Mañkynsins/ og ad Jordeñ var full Ranglætis/ þa hafe hñ ydrad þess/ad hñ hafe nockurn Tijma skapad Mañeñ/ z hafe þess vegna upploked Gluggum Himensins/ z læted rygna yfer Jordena/ þvi ognarlega Vatnsfloode/ i hvoriu allt Mañkyned fyrerfoorst/ ad undanteknū Noa z þeim atta Saalum sem med honum voru i Orkeñe. Eñ þar ad Himnarner lukust upp yfer Christo/ þa hñ skijrdest i Jordan/ þar til voru adrar langtum gledelegre Ordsaker.

Hin fyrsta var su/ad vær sem skijrder erum i Nafne heilagrar Þreningar/ z truum a Jesum Christum/ skyldum þar af vita/ ad Jesus hefur afrekad z utvegad oss frjaſt z fullkomeñ Jñgang i Guds z Jesu Christi Rijke/ þvi so seiger sialfur Endurlausnareñ vor til Nicodemum. Sañlega sañlega seige eg þier/ Nema so sie/ad einhvor verde Endurfæddur af Vatne z Anda/ þa kañ hñ ecke iñ ad ganga i Guds Rijke/ Joh. 3.

Auñur Ordsøk þar til / Ad Himnarner lukust upp yfer Herranum Christo þa hñ skijrdest/ er þesse/ad bæde þu z eg sem skijrder verdum i heilagrar Þreñingar Nafne/meigum vera fullvisser þar uppa/ ad nær sem hellst vier giorum Bæner vorar til Guds/ z bidium hñ i Jesu Nafne/um þad sem Gude kañ ad vera til Dyrdar/ eñ oss til Saalar Velferdar/þa vill Gud opna Himeneñ fyrer vorre Bæn/ z bænheyra oss/ z um sijder/þa þar ad kiemur ad vier eigū ad strijda vid Daudañ/þa muñum vier faa ad sia Himeneñ opeñ fyrer oss / z Jesum standa til Guds hægre Handar/reidubueñ til þess ad taka vid Saalum vorum / og þetta er nu hin allra stærsta Nad sem hvørium z einū rietkchristnum Mañe veitest/fyrer Skijrnena Herrans Christi.

Añad Dasemdarverked sem skiede þa Christur skijrdest / er þad/ Ad Johañes sier H. Anda nidurstiga sem Dufu/ z yfer hñ koma.

Endurlausnareñ vor Jesus / þa hañ utsende sijna tolf Lærisveina til ad giøra Krapta verk i sijnu Nafne/ þa talade hñ til þeirra þessū Amiñingar Ordum/seigiande/ vered forsialer sem Høggormar/ eñ einfall-

der

der sem Dwfur/ Matth. 10. So skulum vier vita / ad þar H. Ande kiemur hier yfer Herrañ Christum i Dwfu Lyke/ þa hefur þ ecke heldur skied an Ordsakar / heldur skiede þ til eins stadfastlegs Vitnisburdar þar um/ ad Jesus være sa hiñ same / hia hvoriū vier mættū fiña þañ rietta Fromleika/ Milde ꝛ Einfalldleika/ vid oss aumar syndugar Mañeskiur/ Hvers vegna hñ vitnar so um sig sialfur hia Matth. 11. seigiande/ Læred af mier/ þvi eg er Hoogvær ꝛ af Hiarta Lytelatur.

J añañ mata høfū vier þa Huggun / af Nidurstigningu H. Anda yfer Lausnarañ Jesum Christum / ad vier meigū vera visser ꝛ oefader þar uppa/ ad hñ hefur afrekad oss þeñañ sama gooda Anda/ ꝛ ad hñ wthelle hønum yfer oss i Skyrneñe/ so hñ skyre oss med syns siøfolldū Afgiefū/ so sem sa Syrlendske Naaman vard siøsiñū yferþveigeñ i Aañe Jordan/ og vard heilbrygdur.

Eñ Amiñing su sem vier meigū taka oss hier wt af/ ad heilagur Ande liet sig sia/ ꝛ var wtsendur yfer Christum i Skyrneñe i Dwfu Lyking/ er þesse/ Fyrst/ hvørneñ þeim eige ad vera vared/ sem uppa Christum eru skyrder. Sem er i þañ mata/ ad lyka so sem þ/ ad Dwfañ elskar jafnañ Frid/ hefur ecke Gall nie heyska Reide/ er hreinferdug/ skyrlyf ꝛ einfølld/ So ber øllum christnum Møñum/ sem endurfædder eru fyrer Vatn ꝛ H. Anda/ ad vera einføldum/ elska Frid ꝛ Samþyckie. Ja/ oss ber ad vera hreinum ꝛ skyrlyfum/ tryglyndum ꝛ astundunarsømum til alls hins Gooda/ eñ lykiast ecke þeim þioofgiørnu Hrefnum/ spotskum Hegrum/ edur opacklatum Gaukum.

Þar næst/ so sem þ Dwfurnar/ þa þær tyna Korned sier til Matar/ þa lesa þær wr Kornenu þ sem hreinast er/ eñ skilia hitt þ ohreina epter. Item/ so sem þ Dwfañ dreckur ecke giarnañ utañ hreint ꝛ osourgad Vatn/ so ber oss ꝛ eirneñ sem skyrder erū/ ad hallda oss til þess hreina ꝛ omeingada Sædis Guds heiløgu Orda/ ꝛ til þss lyfanda Vatns/ sem wtflytur af Nadarbruñenum Drottne vorum Jesu Christo.

J syddasta mata viliū vier taka oss þ til Lærdooms/ ad lyka so sem þ/ ad Dwfañ sem Noe wtsende/ þa Flooded took ad þverra/ kom eptur i Arkeña med Oliufvist i synu Nefe / hvad ed var so sem eitt Frider og

Nadar Teikn. Eins ſkulū vier vita / ad giører ſu himneſka Dvꝼan̄ / ſem er H. Ande / Hun flytur oſſ good Tijdende med ſier / þa vier ſkijrunſt / ſem eru þeſſe / Ad Gud ſie nu ſaattur orden̄ vid oſſ / ꝛ ad hn̄s Reide ſem yfer oſſ ꝛ moote oſſ var / haꝼe nu teked Enda / ꝼyrer hvøria heilags Anda Huggun / oſſ bære ad þacka Gude vorum oaſlaatan̄lega.

Þad þridia og ſijdaſta Furduverkid / ſem ſkiede i Skijrnen̄e Chriſti / þa er þetta / þar Gudſpiallamadurin̄ ſeiger. Og Sia Ad Rødden̄ Aꝼ Himne Sagde / Þeſſe Er Sonur Min̄ Elſkulegur / J Hvørium Mier Vel Þoknaſt. Spaamaduren̄ Amos talar ſo i ſin̄ar Spaadoomsbookar 3. Cap. Leoned (ſeiger hn̄) öſkrar / hvør ſkyllde ecke ottaſt? Drotten̄ Drotten̄ talar / hvør ſkyllde ecke ſpaa? Siaum til / hier talar nu ſa eilijꝼe Gud oꝼan aꝼ Himnum / ſkylldū vier þa ecke giæta ad hn̄s Ordum / ꝛ bevara þau ꝛ yꝼervega mꝫ allre Koſtgiæꝼne i vorū Hiertum? Þeſſe Guds Fødurs Vitnisburdur um ſin̄ eingietna Son / hn̄ er vtdreigen̄ / bæde aꝼ Pſalme Davids þm̄ ødrū. / þar ſo ſtendur / Drotten̄ heꝼur talad til mijn / Þu ert min̄ Sonur / i Dag Gol eg þig. Sem ꝛ eirnen̄ aꝼ Spaadooms Book Eſa. 42. Cap. Sia þu (ſeiger Spaamaduren̄ þar) Þad er min̄ Þioon / eg helld hønū vid / ꝛ min̄ ſa hin̄ Vtvallde / a hvøriū mijn Saal heꝼur Giedþeckne. En̄ Elſkulegan̄ kallar hn̄ hier ſin̄ Son / med þvi / ad hn̄ er aꝼ Verulegre Elſku eirn Gud med Fødurnum / hvøt ad er ſu ædſta Eining / ꝛ hin oendanlegaſta Elſka. Hier aꝼ heꝼū vier þau Not / ad mꝫ þvi vor Medalgøngu Madur Jeſus Chriſtus / kallaſt hier elſkulegur Sonur Fødurſins. So verdū vier ꝛ eirnen̄ i þre H. Skijrn ſtadꝼeſter / til ad verda Guds ꝛ H. Anda (ſem oſſ verdur þar giefen̄ ꝛ meddeildur) elſkuleg Oſkabørn. J an̄an̄ maata / ſo ſem þad / ad Faderen̄ vottar hier / ad han̄ haꝼe hiartanlega Velþocknan a ſijnum elſkulegum Syne / ſo meigū vier og eirnen̄ hugga oſſ þar vid bæde i Lijꝼe ꝛ Dauda / ad mꝫ þvi ad vier erū i hn̄s Naꝼne ꝛ uppa hn̄s Naꝼn ſkijrder / þa erū vier ꝛ ſo velþocknanleg Guds Børn med þvi hn̄ heꝼur giørt oſſ ſier þocknanlega i ſijnū Elſkulegū Syne. Nu / Vier þøckū Liꝼanda Gude / fyrer þeſſa Skijrnar Naad ꝛ bidiū framveigis / ad hn̄ vilie hallda oſſ ꝛ vorū Epterkomendū under þeirre ſømu Naad / allt til Veralldaren̄ar

Enda / Amen.

Fyrsta Sunudag i Føstu.

Evangelium/ Matth. 4. Cap.

NA var JEsus leiddur af Anda a Eydemorku / uppa þad hañ freystadur yrde af Dioflenum. Og þa hañ hafde fastad fiorutiger Daga/ z fiorutiger Nætta/ Hungrade hañ. Og Freistareñ gieck til hans/ z sagde/ Ef þu ert Sonur Guds/ þa seig þu/ ad Steinar þesser verde ad Braudum / Hvørium hañ svarade og sagde/ skrifad er. Madureñ lifer ecke af einusaman Braude/ heldur af sierhvøriu Orde þvi/ sem framgeingur af Guds Muñe. Þa took Diofulleñ hañ med sier/ i Borgena Helgu / z sette hañ uppa Musteris Bustena/ z sagde til hañs. Ef þu ert Guds Sonur/ fleyg þier hier ofan af/ þt skrifad er/ ad hañ mune bioda Einglum sijnum um þig/ ad a Høndum bere þeir þig/ so þu steyter ecke Foot þiñ vid Steine. Eñ JEsus sagde til hañs/ eñ aptur er skrifad/ eige skalltu freista Drottens Guds þijns. Og eñ aptur flutte Diofulleñ hañ med sier/ uppa eitt ofur hatt Fiall/ og synde hønum øll Rijke Veralldareñar/ z þeirra Dyrd/ Og sagde til hñs/ allt þetta mun eg giefa þier/ ef þu framfellur/ og tilbidur mig. Þa sagde JEsus til hñs/ Far i burt fra mier Andskote/ þt skrifad er/ Drotteñ Gud þiñ skalltu tilbidia/ z hønum einum þioona. Þa forliet Diofulleñ hañ. Og sia þu/ ad Einglar komu til hañs/ og þioonudu hønum.

Exordium.

J Fyrre Samuelis Bookar 15. Cap. Er skrifad um Saul Kong ad hñ hafe af Hatre ofsockt David/ z þ bæde Leinelega z Openberlega fyrer þañ skuld/ ad Gud hafde kastad hønu fra sier vegna sinar Ohlydne/ eñ utvaled David aptur i hñs stad z læted smyria hñ til Kongs/ eñ þß meir sem Saul ofsokte David/ þß meire Vñustu hafde hñ af Folkenu sem hñ atte yfer ad stiyra. Eñ hvorneñ gieck þ til um

skyder fyrer Saul? Ritningeñ seiger hñ hafe falled a sitt eiged Sverd sier til bana. Eins lyka gieck þ og so fyrer Dioflenũ / hñ visse þ vel ad hñ munde um alla Eilyfd verda fra Gude burtrekeñ og wtskwfadur / eñ Herrañ Christum þar a moote smurdañ vera til eins æfenlegs Kongs ꝫ Kieñemans. Þar þ sparade hñ ecke med öllre siñe Grimd ꝫ Vondsku ad veita hönũ Araser og freista hñs / so sem sia maa af þessa Dags Gudspialle / ꝫ þ sama ecke einusiñe heldur i heilar þriar Reisur.

I Heilagre Ritningu verdur minst a margar hardar ꝫ snarpar Holmgaungur sem haldnar hafa vered bæde a Himne og Jördu.

Mykel Orusta hefur þ matt vera sem þar skiede a Himnũ þegar Höfud Eingelleñ Michael bardest vid Drekañ / Apoc. 12. Ecke var þ heldur lytel Einvygis Glyma sem Guds Madur Job þreitte vid Andskotañ / þa hñ sloo hñ med Kaunũ fra Hvirfle og allt til Ilia / Job. 1. Judith ꝫ Holophernes geingũ a Holm samañ / Itm̃ David ꝫ Goliath / Allt þetta voru ad sönu mykel Afrif sem þesser reindu sijn a mille / eñ þo hefur eingeñ Orusta / eckert Einvyge vered so hardt ꝫ mykelfeinglegt so sem þ / þegar Diöfulleñ var so diarfur / ad hñ vogade ad biooda sialfũ Guds Syne a Hoolm. Eingeñ Orusta hefur og heldur betre Afdrif ꝫ Endalykt feinged eñ þesse. Þvi i þessu Stryddenu var yfervuñeñ sa sterke Hervopnadur sem umkring geingur sem greniande Leon / so vier höfũ fyrer Jesu blessada Sigurviñing feinged Frid / og meigũ vera Ohrædder þar um / ad Diöfulleñ giefur ecke skadad oss framar meir med synũ Freistingũ. Seigium þat fyrer med Postulanũ / Lofadur sie Gud sem oss hefur Sigureñ giefed fyrer vorn Frelsara Jesum Christũ.

Vær viliũ i Jesu Nafne yfervega Textañ / ꝫ þ i 2. Smaagreinũ. 1. Og er hin fyrre um Atvik og Kringumstædur þær sem leida til þessarar þrefalldrar Freistingar sem Herrañ Christur leid i Eydemörkuñe. 2. Auñur um sialfar Freistingarnar / med þeim fleyrum Atvikum sem þar ad hnyga. Gud giefe oss þ̃ta ad meiga so yfervega / ad þ verde hönũ eilyfũ til Lofs / eñ oss sialfũ til Salar gagns i Jesu Nafne.

Fyrre Greineñ.

ÞRent er off sierdeilis athugande i þssu þytra Greinarkornenu. 1. Tÿmañ a hvoriũ Herrañ Christur hafe leiddur vered under þssar þungu Freistingar. 2. Aþ hvorium hñ hafe leiddur vered. 3. Hvør vered hafe Stadureñ sem hañ þolde þessar Freistingar i.

Pad Tÿmanum vidvÿkur/ þa er þad audrmded aþ þessu Ordkornenu sem hier stendur i Upphaþe Gudspiallsins/ PA. Ad þad hafe vered strax epter Skÿrn Christi i Aañe Jordan þa hañ var vÿgdur aþ sÿnum Himneska Fødur til sÿns predikunar Embættis/ med þeirre openberre Vitnisburdar Raust/ Þesse er miñ elskulegur Sonur/ z et. Þegar nu Diøfulleñ heyrer þessa Raust/ Og Vitnisburd Fodursins um Christũ/ og hñ sier þad Himnarner lukust upp yþer Hønum/ og heilagur Ande þer ofañ yþer hñ i Dwfu lÿking/ þa þeinker hñ strax med sier/ad vissulega munde þesse sem hier nu skÿrest i Jordan/ vera þ rietta Kviñuñar Sæde og sa þyrerheitne Messias um hvern spaad haþe vered/ ad hñ skylde sundurmeria Høggormsins Høþud/þar þyrer forsoomar hñ sig ecke/helldur giefur sig strax til ad þreista Jesu Christi ean alls Vndandrattar. So siaũ vier hier aþ/vid hvoriu Riettrwud Guds Børn haþa ad bwast hier i Heime/sem er/ ad þaug verda meir og þramar af Diøflenum asoockt eñ þeir hinu Ogudlegu/þvi hñ þikest alla reidu hafa þa i sÿnum Kloom og Nete þangad/ og gieta komed þeim wr eirnre Synd i adra þa hñ vill. Til Dæmis ad taka/ Ef eirn Stadur eda Kastale giefe sig viluglega a Hendur þeim sem a hñ vilde heria/ þa þyrþte sa same ecke leingur ad asækia hañ med Strÿde / Skotum edur Drvum. Eins er þvi z. vared þyrer þeirre Mañeskiu sem so er herteken aþ Dieflenũ/ad hun er alla reidu ordeñ hñs Þy z Þræll/þa þarf hñ ecke leingr ad þvÿnga hana/ eda ad skioota sÿnum Freistingar Pÿlum i hennar Hiarta/ þvi hann veit ad hun er alla reidu ordeñ sÿn eigeñ Eign. Eñ ødruvÿs vill þad tilganga fyrer þeim sem i þeirre heilogu Skÿrn haþa svared Gude Fødur Syne og heilogum Anda / Trw og Hollustu/ eñ aþneytad Dioþlenum og ollum hñs Verkum/ Diefulleñ sier þa ecke i Fride og lætur aldrei aþ ad offækia þa hvorke Noott nie Dag/so hann giete komed þeim þra sÿnum Christendoome/ mootlÿka og þegar eirn

 sterkur

sterkur Strijdskappe sæker ákaflega epter ad ná einum Stad edur Festingu. So meiga þa aller þeir sem Gudrækelega vilia lifa i Christo Jesu/ brvast vid Freistingum og Ofsooknum/ epter þvi sem Postulenn seiger/ 2. Tim. 3. Item seiger Syrach so/ Barn mitt/ Villtu Guds Þioonustumadur vera/ þa bw þig vid Freistne/ Cap. 2. J einu Orde ad seigia/ hverier hellst sem eru inlijfader Herranum Christo fyrer þa heiløgu Skijrn/ og þveiged hafa sijn Klæde i Lambsins Bloode/ þeir hinu sømu hafa sier ætijd ad vænta einhvørrar Hreckvijse og Illskupars af Dioflenū/ so sem vier meigū hier ulþrickelega sia a Herranū Christo/ hvør ed strax epter þad hn̄ var skijrdur/ þa var hn̄ freistadur. Þar fyrer skylde eingen̄ so þeinkia edur sier fyrer sine setia þo Diøfullenn freiste hn̄s i eirn edur anan̄ mata/ ad hn̄ sie þar fyrer af Gude yfergiefen̄/ heldur skulum vier reña Augskots Augum vorum til þess sem sialfur Guds Sonur vard ad lijda i Eidemørkeñe þa hn̄ var freistadur/ ecke var hn̄ þar fyrer af sijnum Himneska Fødur yfergiefen̄. So yfergiefur ꝫ ecke heldur sa Himneske Faderen̄ oß nær vier verdum freistader/ so framt sem vier høldum oss fast vid vorn Sigurvegara Jesum Christum og hn̄s heilaga Ord/ heldur mun hn̄ lata Freistingena fa þan̄ Enda/ ad vier giefum vel stadest / 1. Cor. 10.

Hier a moote skulum vier þad varast/ ad þo so sie ad vier i Skijrnene sieum ordner Guds Børn og Erfingiar Himnarijkis/ so ad Diøfullen̄ hefur ecke framar med oss ad giøra/ þa lifum þo ecke Ugglauser edr i Athugaleyse/ heldur skulum vier hyga þar um ad þetta Lijf er ecke an̄ad en̄ standande Strijd og Baratta/ Joh. 7.

Þar næst skulum vier hier læra/ Ad so sem þad ad Diøfullen̄ freistade Christi strax þa hn̄ skylde uppbyria sitt Predikunar Embætte/ eins giører hn̄ en̄ i Dag/ hn̄ asæker þa hellst og freistar þeirra sem Gud hefur sett til hærra Embætta/ so hn̄ giete hindrad þa fra þvi ad þioona Gude og hans Christne/ þvi hn̄ veit þad vel/ ad ef hn̄ giefur fellt þær hau og sterku Eikurnar/ þa mune sier epter a feirna þrautlaust vera ad sla nidur til Jardar Greinernar og þa ungu Kvistena.

L. Þad er skrifad um Leoned/ ad þ̄ rædest sijdgrelegum a þ̄ sem veykt ꝫ

flæmt er/eñ þar a moote sæke þad epter ad reyna syna Orku og Afls-munne a þvi sem sterkt og rambyggelegt er/ hvert þad giete þad sunderbroted og muled. Eins hyrat Andskoteñ ecke um ad fryda so freklega a þa Aumu z Lytelmegnu i Christneñe/heldur a þa stooru sem setter eru til ad stioorna og styra ødrum Undergiefnū/ Ja/ þess meira z stærra Nafn og gott Ryckte sem eirn hefur/ þess æpindare er Dioffulleñ ad fella hñ/ so sem auglioos Dæme eru til/ bæde forn og ny. Aaron sa ypparste Prestur hvern sialfur Gud hafde utvaled/ var mørgum merkelegum Gæfum prydur/so sem Ritningeñ vottar/ samt gieck Sathan hønū so nærre/ ad hñ kom hønū til Afgudadyrkunar. Eins lyka freistade hñ Davids z añara mykelshattar Maña i þre Veralldlegu Stiettēne.

Framar hlioodar so Texteñ. ÞA Var JEsus Leiddur Af Anda a Eydemerck. Ecke a þta so ad skilast/ad Dioffulleñ edur illur Ande nockur hafe leidt Herrañ Christum a Eydemørkena / heldur var hñ leiddur þangad af heiløgū Anda/so sem Gudspiallameñerner Marcus z Lucas votta. Eñ ecke skiede þesse Leidsla H. Anda med þeim Hætte/ad hñ tæke hñ Naudugañ med sier i Lopt upp / heldur veyk Endurlausnareñ vor þangad sialfviliugur/af sierlegre Verkan H. Anda.

Hier af lærū vier þ/hvorneñ Gud plagar ad høndla vid þa sem hañ vill upphefia til mykelshattar og vikfugra Embætta/sem er i þañ mæta/ ad hñ reyner þa fyrst z proofar med adskilianlegū Hætte. So reynde hñ Joseph i þvi ad hñ var settur i Fangelse/ adur eñ hñ var upphafeñ i Egyptalande. David var i Eydemørku og geymde Hierd/þar til hñ var smurdur til Kongs/og so marger adrer.

Þar næst skulū vier læra af Utleidslu Herrans Christi i Eydemørkena/ þad/ ad so sem a Forlykunar Hattdeñe þess Gamla Testamentis/ var framleiddur eirn lyfande Hafur / uppa hvorn ad lagder voru allar Folksins Synder/ z var þar epter i burt sendur i Eydemørku / Levit. 16. Eins lagde Gud allar vorar Synder uppa vorn Drotteñ Jesum Christum/Esa. 53. So ber hñ nu allar vorar Synder a sier æti Eydemørkena/z fleyger þeim i Hafsins Diup/Mich. 7. So þeirra verdur ecke hiedan af minst um alla Eilyfd.

Christur hefur & so mz þessare siñe Vtleidslu i Eydemørkena/ viliad tilreida oss Veg til Paradysar/ hvadan vorer fyrstu Foreldrar voru wtrekner. Vær attum um alla Eilyfd wtelucker ad vera/ fra Samfielagskap Guds & hñs H. Eingla/ eñ þar þvert a moote/ ad hafa Vmgeingne med Villudyrum & þeim helvitsku Hoggormum/ Eñ Herrañ Christur geingur hier i vorn Stad/ og er i fiørutyger Daga og fiørutyger Natta a medal Villudyra wteluckur fra øllū Møñum/ so hñ kiæme oss aptur i Samfielag & Selskap Guds & hañs H. Eingla. Vær høfdū eirneñ ꝥ forþienad/ ad vier skylldum æfenlega vera fyrer utañ alla Huggun & Hugsvølun Guds & Mañа/ þar fyrer er nu Christur hier Huggunarlaus/ einsamall/ hafande øngvañ þañ/ sem hañ kuñe sig til ad hallda/ uppa ꝥ hñ afrekade oss eilyfa Huggun hia synum himneska Fødur.

Vidvørun høfū vier oss hier af ad taka/ ꝥ er/ ad vier giefū oss ecke sialfkrafa edur af vorū eigeñ Dærlegheitū/ fram i Freistingar edur til Stryds vid Diøfuleñ. Helldur skulum vier bÿda þangad til ad sialfur Guds Ande leider oss wt i Eydemørkena/ ꝥ er/ leggur oss Kross & Freistingar uppa/ so þurfū vier ecke ad tvyla/ ad sa same Guds Ande/ sē hefur leidt oz til þessa Strydsins/ hñ mun & so standa mz oz & styrkia oss.

Vier høfū & so þa Huggun hier wt af ad taka/ i hvørskonar Freistingum & Mootlætingum/ ad Diøfulleñ gietur ecke i þvi hinu minsta giørt oss Mein/ nema sialfur Gud leyfe honū ꝥ/ hvad nooglega bevysast af Dæme Jobs. Og hia Matth. 8. C. stendur/ Ad Diøflarner sem Herrañ rak wt af þeim Diøfulooda i Gergesena Lande/ hafe ecke þorad ad snerta Svynahiørdena edur fara i hana utan Jesus leyfde þeim ꝥ. Þar fyrer meigū vier i alla stade obrædder vera fyrer Diøflenum & hñs Þyum & Þrælum/ sem ad eru Galldrameñ & þeir sem fara med Særingar & adrar oleyfelegar Diefuls Vppafindingar/ þvi þoott aller Diøflar være i eirn Hoop samankomner/ þa megnudu þeir þo eckert a moote oss/ framar eñ Gud villde þm Leyfe til giefa/ þviad ell vor Hefud Haar eru taleñ/ og þar fellur eckert af þeim a Jørdena / wtañ Vilia þess himneska Fødursins / Matth. 10.

Stadureñ/

Staduren/ i hvørium Endurlausnaren vor leid þessar sijnar þungu Freistingar/ seiger Gudspiallamaduren vered hafe Eydemörk / en hvør þesse Eydemerk hafe vered/ kiemur ecke øllū eitt saman/ oss vardar og ei helldur um þar epter ad grenslast/ en þ er audrꝛded af Ordū Gudspiallamanſins Marc. I. Ad þ hafe vered soddan eitt Eydeplaz/ sem eingen Madur hefur vered edur ibwed/ þvi hn̄ seiger/ad Herran̄ hafe vered þar med Villudyrum.

Hier kan̄ einhvør ad spyria / Hvar fyrer Herran̄ hafe heldur vered freistadur i Eydemørkeñe en an̄arstadar ? Oss til Lærdooms er þ skied/ so ad vier skyldum þ þar af læra/ad hvørier hellst sem elska miøg Einsetur/ z taka sig i burt fra ødrum Mon̄um / til þeirra heldur Diøfullen sig allra mest/ z sæker epter ad freista þeirra z koma þeim i Olucku. Sim̄ til/ so leinge sem Adam og Eva/ voru bæde til samans hvørt hia ødru i Paradijsar Alldengarde/ og høfdu sijna Rædu um Gud og han̄s H. Ord/ þa þorde ecke sa helvijtiske Høggormur ad nalægiast þau/ en̄ sem Adam spacerade lijted Spøl i burtu / z Eva var einsømul epter/ sia/ strax gaf Diøfullen sig til skrafs vid hana / og talade so um fyrer hen̄e/med sin̄e Lyge Tungu/ad hun fiell i sargrætelega Eymd z Hørmung. Þa David gieck einsamall uppa Þakenu a sijnu Hwse/þa freistade Diøfullen hn̄s / og kom hen̄ū til ad drya Hoor/2. Sam. II. Þar fyrer/nær sem hellst vier fin̄um i Hiarta voru z Saalu til nockra Diøfulsins Freistinga/ þa fordunst Einveru z Jdiuleyse/ þeinkū þar uppa sem Salomon seiger i sin̄e Predikunar Book/ 4. C. Vei þeim (seiger hn̄) sem einn er/ þvi nær hn̄ fellur / þa er þar eingen̄ sem hn̄ reyser a Fætur aptur. Nu ef vier vilium vita / fyrer hvøriar Ordsaker ad Herran̄ Christur hefur viliad lata Diøfullen freista sijn / þa eru þar til sierdeilis þriar Ordsaker.

I. Hin fyrsta er su (epter þvi sem Lærefaderen̄ Hilarius framsetur) Ad eingen̄ skyllde Vgglaus vera um sig i þessum Heime / hvørsu heilagur z mykelshattar sem hn̄ være/þvi hafe Sathan ecke skamast sijn vid/ ad rꝛdast a Herran̄ Christum til ad freista hn̄s/ þar hn̄ visse þo fyrer.

ker vhjt/ad hn̄ var eingieten̄ Guds Sonur/skyllde hn̄ þo ecke myklu diar-fare vera vid oss auma Vesalinga?

2. Hin̄ H. Augustinus leggur hier til þessa Ordsok/ & seiger/ad Christur hafe þess vegna læted Andskotan̄ freista sijn/ad hn̄ kiende oss mz sij-nu Dæme/ hvør Vopn & Veriur vær skylldum hafa igiegn hon̄ū/so vier kun̄ū ad hallda Sigrenū/ ꝥt so s̄ ꝥ/ad eirn Kapteitn edr Strijds-herra kien̄er sijnū Strijdsmon̄um sem ovaner eru vid Strijded/hvørnen̄ þeir skule diarflega ganga a moote sijnū Ovinum. Eins lijka kien̄a þss-ar Herrans Christi Freistingar oss/sem erū andleger Strijdsmen̄/hver-nen̄ ꝥ vier eigū ad standa a moote elldlegū Pijlum þess hins Hreckvijsa.

3. J þridia lage/Villde Herran̄ Christur reyna Freistingar/uppa ꝥ ad hn̄ hefde Medaumkan & Medlijding med oss þa vier verdum freista-der/& ad hn̄ huggade oss & kiæme til Hialpar a Nꝍrmangar Tijmanū/ epter þvi sem Postulen̄ seiger/ Ebr. 5. Vier hꝍfum ei þan̄ Byskup/ sem ei kan̄ Samþijning ad hafa med vorū Breyskleika/helldur þan̄ sem freistadur er a allan̄ hatt/ lijka sem vier/ þo an Syndar.

Þad er skrifadum hin̄ heilaga Anthonium/ þa hn̄ hafde yfirstaded margar & þungar Freistingar/þa hafe hn̄ spurt so/og sagt/ Æ Hiartans Herra/hvar varstu þa eg var i þessum mijnū Naudum & Þreingingum? Hvar til ad Herran̄ skyllde hafa svarad hꝍnum a þen̄an̄ hatt / & sagt. Jeg var i kringum þig og hugde ad hvørnen̄ þu hiellst þig/so eg mætte hialpa þier. Og þessar eru hinar sierlegustu Ordsaker / hvar ꝥ Herran̄ Jesus villde lijda Freistingar Andskotans vorra vegna i Eydemerken̄e.

En̄ framveigis stendur so i Textanum. Og þa Han̄ Hafde Fastad Fiørutijger Daga Og Fiørutijger Nætta/ Hungrade Han̄. J þessum Ordum er oss ꝥ fyrst athugande/ Hvørnen̄ Herran̄ vor Jesus Christus hafe vered underbwen̄/þa hn̄ vard freistadr af Diøflenū. Gudspiallamannuren̄ seiger/ad hn̄ hafe fastad i fiørutijger Daga & fiørutijger Nætta.

Hier af lærum vier ꝥ / ad nær sem hellst vær eigū ad strijda a moote Andskotans Freistingum / þa eigū vier ad bwa oss þar til med Fꝍstum & Bænahallde/og vera min̄uger þess sem sialfur Gud rædleggur oss hia Luc. 21. Vakted ydur/ so ydar Hiortu þyngest ecke af Ofæte & Of-dryckiu/

dryckiu/og med Sorgum þessarar Næringar. Nijdum Aminningu Po-
stulans Peturs/ 1. Pist. 5. Cap. Vered sparneitner ꝛ vaked/ þviad
ydar Mootstandare Diøfullen geingur um kring sem greniande Leon/
epterleitande þeim hn̄ svelge.

Nu viliū vier stuttlega heyra/ hvøriar vered hafe Ordsaker til þessar-
ar Herrans Christi Føstu/ i Eydemørkune/ og eru þær þriaar serdeilis.

Hin fyrsta er su/ Ad Hañ villde þar med giøra Forlijkun fyrer Ofne-
ytslu vorra fyrstu Forelldra/ Adams ꝛ Evu/ þa þau ætu af þvi bañada
Trie i Paradijs.

Þar næst/ so sem þad/ Ad Herrañ Christur doo a Krossenum/ uppa
þad/ hn̄ frelsade oss fra eilijfum Dauda. So hungrade hn̄ og so/ uppa
þ/ ad hn̄ frydade bæde Adam ꝛ alla Adams Nidia fra eilijfu Hungre.

J þridia lage/ Fastade Herrañ vor Jesus i fiørutijger Daga/ ꝛ fiø-
rutijger Nætta/ ad hañ aminte oss þar med ad Fasta og hallda oss fra
allskonar Syndū ꝛ Ranglæte so myked s oss være møgulegt/ ꝛ er þad
so sagt um þañ fyrra Partiñ.

Añnar Greinen.

AÑNar Parturen̄ hlioodar um þær þriggia handaslags Freistingar
sem Herrañ Jesus leid i Eydemerkeñe.

Ordsøk ꝛ Efne til þeirrar fyrstu Freistingareñar tekur Diøfullen sier
af nærverande Tilstande Herrans Christi. Þvi þa JEsus Hafde Nu
fastad fiørutijger Daga/ ꝛ fiørutijger Nætta/ i Eydemørkeñe/ og
hañ Hungrade/ þa gieck Freistareñ til hans/ ꝛ sagde/ Ef þu
ert Sonur Guds/ þa seig þu ad Steinar þesser verde ad Braudum.

Þad er Diøfulsins gømul Vijsa ꝛ Vane ad hn̄ giefur vel Gaum og
Giætur ad/ þegar ein Mañeskia sem af Hiarta elskar Gud siñ/ ratar i
nockurskonar Eymd og Mootgang/ og so snart sem hn̄ merker þad/ þa
ætlundar hn̄ þ mest hn̄ kañ/ ad hn̄ giete so talad um fyrer sømu Mañ-
eskiu/ ad hun halde øll þau Loford og Fyrerheit sem Gud hefur i sijnu
Orde giefed þeim sem hn̄ elska/ fyrer Hiegooma og Barnamaal.

Sømu Adferd hefur hn̄ hier i frame vid Herrañ Christum. Hans

 Hreck-

Hreckvjs Asetningur er ad koma Jesu til ad fylla þar uppa/ hvert þad Guds Ord kuñe ad vera satt sem hñ heyrde til sijn talad i Skijrneñe/ ad hñ være Guds elskulegur Sonur/ med þvi hñ lide hier i Eydemørkeñe/ soddañ Neyd og Hungur/ og hafe nu fastad i heila fiørutijger Daga ᴣ Nætur samfleytt. Bijdur honum þar fyrer og býfalar ad hñ skule nu reyna til hvort þad sie satt/ ad hñ sie Guds Sonur/ og skule þvi giøra eitt Dasemdarverk ᴣ seigia/ Ad Steinar þesser skule verda ad Braudum. Alijka ᴣ hefde hñ so sagt ᴣ talad/ Ef Moyses kuñe mz siñe Bæn ad fa þ/ ad þar komu so margar Vacktelur yfer Herbuder Israels Barna/so þær þecktu Jordena nær tveggia Alna hatt/ Num. 11. Item ef Moyses kuñe ad ødlast þ af Drottne/ad Steirneñ gafe af sier ænægian legt Vatn/ Exod. 17. Hvar fyrer skallttu þa ecke geta komed þvi til leid*/ad Gud late Steinana verda ad Braudū/einkanlega ef þu ert hñs Eingieteñ Sonur? Þetta hefur nu vered Argumentū ᴣ Ástæde Dioflulsins i þessare fyrstu Freistinguñe. Eñ hvoriu svarar Herrañ Jesus Dioflenum hier til? Hañ slær hñ strax med þvi Guds Orde sem stendur skrifad/Devt. Book. 8. Cap. Ad Madureñ lifer ecke alleinasta af Braude/ heldur af sierhvøriu þvi Orde sem framgeingur af Guds Muñe.

Hier kañ nu einhvør ad spyria hvort Herrañ Christr hafe ecke gietad snwed Steinunum i Brauded/ lijka so sem hñ snere Vatnenu i Vijn i Cana Galileæ? Þar til svarast soleidis. Vissulega gat Herrañ Christur þad giørt hefde hñ viliad/ þvi hñ var Natturlegur og Almattugur Guds Son/ og smurdur med Krapte epter Holdenu/lijka vel til þess ad giøra Dasemdarverk. Eñ med þvi hñ var ecke til þess Erendis af heiløgum Anda a Eydemørku ætleiddur/ad hñ skylde i þad siñ giøra þar Dasemdarverk/ heldur uppa þad/ ad hñ epter sijns Fødurs Vilia skylde verda freistadur af Dioflenum/ þa svarar Herrañ Christur honū riettelega hier uppa af Guds Orde.

Lærdoom þañ hefum vier oss hier wt af ad taka/ ad vier skulum þor dast ad giefa oss i langa Disputatiur vid Diofleñ/heldur skulum vier epter Herrans Christi Dæme/ setia a moote hñs Freistingum Guds eiged Ord/ og honum med einu Orde fra oss vijsa/ so sem hñ giørde i hellar

þriar

þriar Reysur. Hefde Eva so giort og ecke hallded lengi Samtal vid Hoggormenn i Paradys/ þa munde hvørke hun nie vær hafa ratad i þvi lyka Olucku og Hermung sem vier annars hefum i ratad.

Huggun hefum vier og eirnenn off hier af ad taka sem er/ ad nær sem hellst vier kunnum ad rata i Armood edur Fatækt so off skorte Braud og verdum þar fyrer ad lyda Hungur/ þa skulum vier ecke leyfa Diøflenum ad freista vor med Hioofnadar Adburdu/ helldur skulum vier varpa allre vorre Ahyggiu uppa Drottenn/ þa mun hann vissulega sia off f Braude og off Daglega forsorga/ hvad hønum er epter synu Guddooms Almætte audvellt ad giøra/ þviad so sem þad hann hefur skapad alla Hlute af øngvu Efne/ so er og so hans Magt stoor/ ad hann kann an Medals ad halda Mannesskiune vid Lyfed nær hann vill/ enn sie so ad Gude þocknest ad bruka Medal til Mannsins Uppheldis/ þa er hann þo samt ecke bundenn til Sidvenialegra Medala/ sem er Fiskur/ Braud/ Kiøt og annad sem vier plegum almennelega off til Munns ad leggia/ helldur hvad hellst sem hann skipar ad skule þiena til Mannsins Næringar/ þad allt verdur hønum strax ad goodum Notum/ so sem sia ma a Dæme Israels Barna i Eydemørkunne/ Devt. 8. Hvør ed lifdu i 40. ar fyrer utann Braud/ og bevysade Gud þar med/ ad hann gaf þeim Manna af Himnum/ ad Madurenn lifde ecke af einusamann Braude/ helldur af sierhvøriu þvi Orde sem framgeinge af Guds Munne. So siaum vier þad hier af/ ad Braudeð af sialfu sier til/ nærer off ecke/ helldur/ helldur þad voru Lyfe vid magt fyrer þ kroptuga Ord Guds sem Braudenu samteingest. Þar fyrer skyldum vier ecke lata off nockurn Tijma vor Munne falla/ ad vier lesum vorn Bordsalm og blessum vora Fædu þa vier gaungum til Maaltijdar.

Annur Freistingenn sem Andskotenn freistade Herrans Christi med i Eydemørkenne/ var Offraust z Drambseme/ hvar um Gudspiallamadurenn so skrifar. Þa took Diofullenn hann med sier/ i Borgena Helgu/ z sette hann uppa Musteris Bustena/ z sagde til hans. Ef þu ert Guds Sonur/ fleyg þier hier ofan af/ þt skrifad er/ ad hann mune biooda Einglum synum um þig/ ad a Hondum bere þeir þig/ so þu steyter ecke Foot þinn vid Steine. Þad er eitt af Diøfulsins Hreckium z

Svikapørum/ad þa hn̄ sier / ad hn̄ gietur ecke komed einn Guds Barne til ad efa Guds Ord og hn̄s Nadar Fyrerheit/ þa snyr hn̄ um Bladenu z leggur sig þar til/ad hn̄ giete komed Mañeskiuñe til Drambsemis og Noþþerdugheita/ so sem være hun ollum ødrum heilagre. Pad heiter med riettu/ ad Dioþulleñ setie Mañ uppa Musteris Bustena/þa hn̄ gietur talad so um þyrer einum eda ødrum/ ad hønum þiker eingenn vera siñ Lijke/ hverke i Gudrækne/ Froomleika nie ødrum Mañkostum.

J þvilikañ mata þreistade hn̄ þess stollta og Hofmooduga Pharise, ara/ og sette hn̄ uppa Musteris Bustena þa hn̄ kom hønum til ad koma fram̄ þyrer Guds Auglit med þessum Ordum og seiger. Eg þacka þier Gud/ad eg er ecke so sem adrer Meñ/ Ræningiar/Oriettvijser/ Hoordoomsmeñ eda so sem þesse Tollheimtumadur: Med þessare Drambseme gat Dioþulleñ so yþerunned þeññ Phariseara/ad sialfur Gud þeller þeññ Doom yþer hn̄/ ad hn̄ haþe ecke geinged Riettlætur heim aptur i sitt Hws/þvi hvør sig sialþañ upphefur/hn̄ skal nidurlægiast/Luc. 18. Cap.

Auñur Adþerd edur Mate sem Dioþulleñ brwkar til þess ad setia Mañeskiuna opt og tijdum uppa Musteris Bustena er þesse/ þeger einn edur añar þykest vera so grundvalladur i Guds Orde z goodum Sidū/ og so Trwarsterkur/ ad hønum þiker þad Omøgulegt vera ad hn̄ kunne þadañ i þra ad falla þra Trwñe edur rata i Otierlegt Lyþerne. Pa soddañ Þankar koma i Mañsins Hiarta/hvad er þad añad eñ Freistareñ heþur sett hn̄ uppa Musteris bustena? J þvilikañ mata vard sa goode z Gudhrædde David þreistadur/þar þyrer seiger hn̄ i Psalmenum 30. Eg sagde þa mier gieck vel ad eg munde alldrei þalla. Eins lijka vard S. Petur settur uppa Musteris bustena af Andskotanum vegna Oþtraustis sem hn̄ haþde a sialþum sier/þvi þa Herrañ Christur sagde til siña Læresveina ad þeir munde aller hneyxlast a sier/ þa svarade Petur til og sagde/ þo aller hneyxle sig a þier/þa skal eg þo alldrei hneyxlast/ þar þyrer skylde eingeñ treysta meir uppa sig edur aþ sier hallda eñ goodu Nadþe gegner. Vær skulum og so varast ad læta Dioþulenn gieta sett oss uppa Musteris bustena/ hvad ad skiedur/ eþ vier aþ Aruggrugheitum girnustum ædra edur ypparlegra Embætte/ eñ Gud heþur

eirn

eirn og sierhvern tilkallad/ heldur blijfum seigenn samlega vid þad / sem Herran hefur oss tilskickad/ so sem hin Wijse Syrach rædleggur/ 3. C. Og Postulenn Pall/ 1. Cor. 7.

Enn oss til Huggunar/ skulum vier þ hier wt af taka/ ad so sem þ/ ad þott Diefullenn sette Christum uppa Mysteris Busiena/ þa gat hann þo samt ecke hrunded honum þar ofan fyrer / Eins lijka mun hann ecke fa fellt til Slisa Limena Herrans Christi um alla Eilijfd.

Hin þridia Freistingenn / sem Herran Christur þolde i Eydemerkenne/ var su/ þa Diøfullenn villde hafa komed honum til Aoyrnuar & Afguda dyrkunar. Hier lætur Diøfullenn i Lioose alla þa Illsku & Hreckvijse/ sem i honum byr. Og er þ fyrst/ Ad hann er eirn Blygdunarlaus Ande/ þvi þar hann hefur nu ecke einusinne/ helldr i heilar tvær Reysur vered yfer unnenn af Herranum Christo/ þa skammast hann sijn hvorke nie blygdest vid/ ad koma aptur i þridia sinn og freista hanns. O Hetra Gud kome til/ hafe hann nu so giert vid Hofuded / hvad meine þier þa ad hann mune giera Limunum & Naþe Herran sialfur matt lijda þvilijkt/ vid hvoriu munu þa Þienararner meiga bwast?

Hier næst sijner Diøfullenn sig/ad vera eirn ærlugann & sterkann Ande/ þar hann syrer Guds Tillatseme/ flytur Herrann Christum med sier uppa Musterisbustena/ & þadann aptur og uppa eitt ofurhatt Fiall.

I þridia lage bevijsar hann sig hier ad vera / eirn uppblæsenn Drambsemenar Anda/ i þvi hann diersest ad oska þess af Herranum Christo/ad hann framfalle og tilbidie sig/og halde sig fyrer þann sem rada meige ollum Rijkium Veralldarennar/og meige giefa þau hverium sem hann vilie. O/ straffe þig Gud/Sathan/Þusund Viela Smidur. Enn eirn argenn Lygara bevijsar hann sig ad vera þar med/ad hann eignar sier/ad meiga giefa þ ødrum sem hann a ecke sialfur neitt i/ þt Jørdenn er Guds og allt þ þar inne er/ seiger David/Psalm. 24.

Hier af skulum vier þ læra/ Ad lijka sem þad / ad Diøfullenn synde Herranum Christo so sem a Augabragde / ell Rijke Verolldarennar og þeirra Dyrd. So er og i sama mata/ ell su Glede og Herlegheit / sem Diøfullenn lofar ad giefa Mannskiunne/ecke annad enn Skamvinn Skiemtun/

 sem

sem valla varer um eitt Augnablik ad reikna/ a moote þeim eilyfu helvijtisku Kvølum/ og Himmarijkis oendanlegre Dyrd og Sooma.

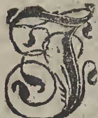
Hier um skylldu þeinkia aller þeir/ sem vilia vinna ꝥ fyrer Aud & Rijkdoom/ ad þeir giefa sig fra Gude/ og vilia heldur þioona Dioflenum/ so sem (þvi midur) ad Dæme finnast til. Þesser ættu jduglega ad hafa i Hiarta sijnu og Þanka þesse Jesu Christi Ord/ sem standa hia Matth. 16. Cap. Hvad stodar ꝥ Mannenn/ þo hann kynne ad vinna alla Verølldena/ og lijda Tøpun a Sælu sinne? Seige þar fyrer hvør og eirn med Herranum Christo/ þa hann merker ꝥ Diøfullenn vill freista hans i soddann mæta/ og draga fra Gude til sijn/ Far fra mier Andskote/ eg skal hallda mier vid minn Gud/ & treysta honum af øllu mijnu Hiarta/ bæde i Medlæte og Mootlæte/ i Lijfe og Dauda/ Ja/ seige sierhvør so sem Kong Josaphat sagde ædur fordum til Jerusalems Innbyggara og þeirra af Juda/ Trwed a Drottenn ydar Gud/ so mun ydur vera ohætt/ og trwed hans Spaamønnum/ þa munu þier fa Lucku/ af annare Paralip. 20. C. Seigium øruggver i Trwnne med Job/ Þo þu Drottenn taker Lijfed af mier/ þa skal eg þo samt vona a þig/ Job. 13. Og mz S. Petre/ Herra hvørt skulum vier fara fra þier? Þu hefur Ord eilijfs Lijfs/ Joh. 6.

Nær vier so giørum i hvørskonar Freistingum/ sem Andskotenn æstrijder oss med/ þa mun ꝥ obrygdanlega skie/ ad sa vonde Andskote mun forlæta oss/ so sem hann forliet Christum/ og so sem ꝥ/ ad Einglar komu til Jesu og þioonudu honum einum. So mun Gud befala sijnum Einglum ad giæta vor/ og þioona oss/ þvi so stendur þar i Psalmenum 91. Drottenn er þitt Trwnadartraust/ sa hinn hædste er þitt Athvarf/ þar fyrer mun þig eckert vondslegt henda/ og eingenn Plaaga mun nalægia sig til þijns Heimkynnis/ þvi hann hefur boded sijnum Einglum um þig etc. Iklædum oss þar fyrer Guds Herskrwda/ og strijdum i Krapte Christi mannlega a moote øllum Freistingum/ so munum vier um sijder fa ad heyra þessa gledelega Huggun/ Sæll er sa Madur/ sem Freistingena lijdur/ þvi epter ꝥ hann er reyndur/ mun hann ødlast Lijfsins Koronu. Hvoria hina sømu Lijfsins & Dyrdarennar Koronu oss giefe Gud i Nafne sijns Sonar Jesu Christi/ Amen.

Annan

Añañ Suñudag i Føstu.

Evangelium/ Matth. 15. Cap.

Esus gieck i burt þadañ/ Og þoor i Landshꝛlþur Tyri z Sidonis. Og sia þu / ad Canversk Kona gieck wt aþ þeim somu Takmorkum/ Kallade z sagde. HErra/ Sonur Davids / Myskuna þu mier/ miin Dotter kvelst illa aþ Dioþlenum. Og hañ svarade heñe ongvu Orde / Hañs Lærisveinar geingu til hañs / bædu hañ z sogdu. Lattu hana fara/ af þvi hun kallar epter oss / Eñ hañ svarade og sagde. Eg em ecke sendur nema til Fortapadra Sauda/ aþ Hwse Israels. Eñ hun kom / og tilbad hañ/ seigiande/ Herra/ hialpa þu mier/ Eñ hañ svarade heñe / og sagde. Pad er ecke gott ad taka Brauded Barnaña/ z kasta þvi þyrer Hundana/ Eñ hun sagde/ Satt er þad HErra / Eñ þo eta Hundarner af Molum þeim/ sem detta aþ Bordum Drottna þeirra. Þa svarade JEsus/ og sagde. Þu Kona/ mykel er þiin Trwa/ Verde þier so sem þu villt. Og a þeirre somu Stundu/ vard heñar Dotter heilbrygd.

Exordium.

Ad verdur lesed i Genesis Bock. 42. Cap. Um Joseph og hañ Brædur/ Þa þeir komu i Egyptaland / og villdu kaupa Korn sier til Biargar / Ad Joseph hafe synt sig reiduglegañ vid þa/ talad þeim hardlega til/ og kallad þa Niosnarmeñ. Þar a ofañ haþe hñ hallded Simeone epter hia sier/ i Fiotrum og Fangelse/ eñ wtheimt ad Beniamin/ sem var Jacobs yngste Sonur / skyllde ꝛæ rast sier/ so hñ være siñ Þienare/ Gen. 44. Cap. Þesse Vidhendlun Josephs vid Brædur syna/ er so i Sioon ad sia / so sem hñ heþde ecke wtt Atkarmook vid þa/ edur hñ heþde alldeilis ongvañ Neista brodurlegrar Elsku haþt til þeirra. Allka og med sama moote audsyner sig sa himneske Joseph/ Drotteñ vor Jesus Christus/ i þessa Dags Evangelio vid þa Canversku Kviñuna/ hañ leyþer ecke ad eins/ ad heñar Dotter

 ter

ker skule med Diøfulsins Fiøtrum bunden vera/ helldur þeiger hñ þar ad
auke vid henne/ og nær hñ um siþer virder hana nockurs Andsvars / þa
siþnest þ vera meira aþ Þioosle eñ Medaumkan / þvi hñ seigest ecke vera
sendur nema til Fortapadra Sauda/ af Hwse Israels / J einu Orde ad
seigia/ Herrañ Christur hagar hier so Ordum siñu og Vidmoote / vid
þessa Canversku Kvinu/ad hun hefur mætt þeinkia / ad þar være eins
gen Von til / ad hun heþde sier framar nockrar Nadar edur Myskunar
aþ honū ad vænta. Josephs Brædur medkiendu/ad þeir heþdu med sijn-
um Syndū þ forþienad/þo þeir yrdu nu þyrer þvilikre Oblidu ꝛ hør-
dum Ordum/ aþ Radsmañe Kongsins i Egyptalande/ sem þeir þeingu
ad heyra. So mætte og so su Canverska Kvinañ/og vier aller med hen-
ne/ jata ꝛ medkieña/ ad vier høþum þorþienad(øngou siþdur eñ þeir)
med Syndum vorū/þad/ad Herrañ Christur skyllde ecke ad eins þeigia
vid Bænum vorū/helldur ꝛ eirneñ snua a sier Reydesvip vid oss/ þvi
hvad opt heþur hañ forgieþens kallad til vor i siñu H. Orde/ ꝛ æmint
oss til Yþerbootar? Er þa ad þurda sig þar yþer / þo hñ læte oss kalla
nockra Stund til sijn/ædur eñ hñ bænheyrer oss? Eñ hier a moote/a oss
ollū ad vera þ til stærstu Hiartans Huggunar ꝛ Glede/ad so sem þ/ad
Joseph/þo hñ synde sig i fyrstu bystañ ꝛ eþugañ vid sijna Brædur/ þa
haþde hñ þo samt hid iñra hiartgroona ꝛ broodurlega Elsku til þeirra/
so hñs Hiarta brañ af Kiærleika i honū/ ꝛ gat ecke leingur leynt sier þy-
rer þeim. Eins heþur og so Herrañ Christur / hier eitt broodurlegt
Hiartalag til þeirrar Canversku Kvinuñar/og allra vor/ so sem sia mæ
a Endalykteñe/ædur eñ þau skyldu. Og viliū vier nu heyra einþallda
Utlegging þessa Gudspialls/ ꝛ þ sama i þremur Smæ greinum. 1.
Og er hin fyrsta um Kringumstædur þær/sem vidvijkia þssu H. Evan-
gelio. 2. Añur um þa þreþallda Reynslu/ sem þesse Kvina vard ad
þola. 3. Hin þridia skal vera um þa dyrdlegu Sigurviñing ꝛ En-
ding /sem hun þieck a þessare Reynslu / med þeim Lærdoomum ꝛ Hug-
gunum sem hier ad hyggia. Herra Jesu Christe/vertu i Verke mz oss/
so sem þu ert vanur/ꝛ gief ad þesse vor Unþeinking meige verda þier
til Lofs/eñ oss til Uppvakningar ꝛ andlegrar Huggunar/ Amen.

Fyrsta

Fyrsta Greinenn.

SO myked sem þvi fyrsta Greinarkornenu viduyker um Atvik edur Kringumstædur ä myrræra þessa Dags Evangelium/ þa hlioodar so hier um Textenn. Og Jesus gieck burt þadann/ og for i Landsælfur Tyri og Sydonis.

Ordsøk og Efne þar til ad Herrann Christur vijkur i burt wr Gydinga Lande/ fra sijnu eigenn Folke/ til hvørs hann var þo sierdeilislega send ur/ enn ferdast aptur i þad Heidna Land Phenitien / i hvørin ad voru þesser tveir Stader Tyrus og Sydon/ þa var su skarpa Disputatia ä Jesus hafde halded vid þa Skriptlærdu og Phariseos um Mannasetningana/ af hvørium þeir hieldu meir ä framar/ enn af Guds eigenn Orde og Befalningu/ so sem sia maa af sama Capitula Matthei/ sem þetta heilaga Evangelium stendur i. Og so sem Herrann Christur formerker/ ad hann gietur øngvu til leidar komed vid þa/ og þeir vildu ecke hlijda Sannleikanum/ þa talade hann so til sinna Lærefveina og seiger/ Lated þa fara/ þeir eru blinder og blindra Leidtogarar/ Matth. 15.

Hier af hofum vier þad ad læra/ ad Herrann Christur er ecke bundenn med sitt heilaga Ord vid nockurt vist Platz/ Stad edur Land/ heldur nær hann sier ad bæde hann og hans heilaga Ord er forracktad af einum edur ødrum/ þa vijkur hann burt þadann/ og fer aptur þangad med sitt Ord og Velgiorninga sem hønum er giegnt og teked/ þvi so seiger Herrann sialfur i fyrre Samuelis B. 2. Cap. Hver mig heidrar/ þann vil eg heidra/ Og sa mig forracktar / hann skal fyrerlitenn verda.

Dæme hier uppa vilum vier taka af einum goodum Fødur nær hann kallar sijn Børn til Bords og Maaltijdar/ enn þau vilia ecke giegna hønum edur koma/ elskande meir Leik og Latgiæde enn Fødursins blijdt Bod/ þa reidest Faderenn Børnunum sem von er a/ og lætur Dyrnar aptur ä þeim/ so þau verda ad farþnast Matarens. Eins geingur þad til þegar Herrann Christur bijdur oss Mønnunum i sijnu heilaga Orde til þeirrar Andlegu Salar Fæduñar/ enn vær setium þvi ecke/ ecktum meira fyrer Glaum og Glys þessa Heims/ enn Jesu blijdlegt Bod/ þa tekur

 hann

hñ fra oss þad Himneska Braudeð/ eñ sender i stadeñ Hungur Ordsins/ epter þvi sem þar stendur hia Spamañenum Amos/ 8. Cap. Sia þu seiger Drotteñ/Eg vil senda Hungur i Landeð/ecke Hungur epter Braude edur Þorsta epter Vatne/ heldur epter þvi ad heyra Ord Drottens.

Latum oss þar fyrer sia so til ad Herrañ Christur vijke ecke burtu wr vorum Kyrkium ꝛ Skoolum/nie vorum Hwsu ꝛ Hiortum/ heldur kostum Kapps a/ so ad haga oss og hegda vid Guds Ord og hañs Þienara/ad hñ hafe Lyst til ad vera hia oz ꝛ a medal vor mz sijnu Nad arrijke/ þt sæll er sa Madur hia hvøriu Herrañ Christur byr ꝛ bygger.

Þad añad sem oss er athugande af þessu fyrsta Greinarkornenu/ er um Kviñuna sem hier verdur gieteð/og um heñar Nwskross/og hvørneñ hun hagar sier og hegdar þar iñe. Gudspiallamadureñ talar hier so um. Og sia þu/ ad ein Canversk Kviña gieck wt af þeim somu Takmorkum. Þetta Ordkorned/Sia þu/þad amiñer oss ad vier skulum vandlega giæta ad þvi sem hier skiedur/ lijka sem Gudspiallamadurenn hefde so sagdt og talad. Þad er ad soñu eirn stoor og furdanlegur Hlutur/ad Gydinga Folk sligger i burt fra sier þañ Fyrerheitna Heimsins Frelsara/ Eñ Heidinglar og Afgudadyrkarar medtaka hñ aptur.

Þar næst stendur i Textanum/Ad þesse Kviña hafe vered Canversk/ þad er/ hun hafe vered komeñ af Canaan edur af þvi Canverska Folke/ hvøriu Gud hafde adur fyrre formællt fyrer Muñ Forfodursins Noa/Gen. 9. og sagt/ Bølvadur vere Canaan.

Hier af meigum vier taka oss þ til Huggunar/ Ad ef so kañ ad skie/ ad eirn edur añañ sturlar þ i sijnu Hiarta / ad hñ þykest komeñ af illum og ogudlegum Foreldrum/ þa læte hñ sier til Hugar koma / þau Ord Drottens/sem hñ talar fyrer Muñ Spamañsins Ezech. 18. seigiande / Soñureñ skal ecke bera Fodursins Misgierning / og Fadereñ ecke Soñarens. Ja/ hvør og eirn sem i slijkañ mata verdur freistadur / skyllde giora so sem su Canverska Kviñañ giørde / Ad þo hun være komeñ af þvi Bølvada Canaans Afkvæme / þa heldur hun sier þo samt til Jesu. Þad hier stendur i Gudspiallenu / ad þesse Canverska Kviñañ hafe geingeð wt af Heidinglaña Takmorkum/Tyro ꝛ Sydone/þa verdum

dum vier þar med mininker. Fyrst / hvad mykiu Goodu ad Kross og Mootgangur kome til leidar / ð er / ad hū tekur allt Athugaleyse burt fra Mañeskiuñe / ꝛ lockar hana til ad leita ad Herranum Christo / ecke so sem Strijdsmeñ Gydinga leitudu ad hönū þordum i Grasgardenum / þa þeir mz heiptugū Huga gripu hū ꝛ þærdu i Fiotur / heldur med audmiukre ꝛ alvarlegre Bæn ꝛ ængrudu Hiarta. Þesse Kviña hafde lifad allt til þessa i stooru Athugaleyse / so hun skeytte hvørke um Herrañ Christum nie um sijna Sælar Velferd. Eñ sem Kross ꝛ Mootlæte sæker hana heim / þa kiemur þ heñe aþ stad hvort hun vill edur vill ecke / so hun geingur wt / ꝛ leitar sier Lækuar hia Herranum Christo. Ja / so sem þ / ad þess meir sem Vatned oox yþer Jordune i Noa Floode / þess hærra lypte þ Orkeñe upp. Eins giera ꝛ lijka Bylgiur Mootlætingaña / þess meir sem þær wæxa ꝛ reisa sig ørdugar / þess meir lypta þær bæde Hug ꝛ Sælu Mañeskiuñar upp til lifanda Guds / so þau nalgest hañ.

Hønd Drottens er ælijka til ad japna / so sem eirn Segulsteirn / hvør ed Mañaña Hiortu sterker / einkanlega þa þau eru ordeñ Stalhørd / og dregur þau nedañ wr Diwpe Hørmungaña / upp til sijn / þar þ tal^r David so i Psalm. 130. Burt wr Diwpenu hroopa eg Drotteñ til þijn.

Þar næst / so sem þ / ad su Canverska Kviñañ geingur hier wt / ecke alleinasta fra þeim heidnu ꝛ ogudlegu Tyri ꝛ Sydonis Jñbyggiurū / heldur ꝛ so fra þeirra Takmorkum / so eigum vier eirneñ ad skilia oss andlega / ecke alleinasta vid Samþielagskap illra Maña og Heimsins Vellystingar / heldur ꝛ so ad þordast ꝛ þlyia allt þ sem oss kañ ad leida ꝛ locka til Syndaña.

Þad er ꝛ so mykels Lofs verdt i Fare þessarar Kviñu / ad þo hun være heideñ ꝛ af Heidnum komeñ / þa fer hun ecke eins og adrer heñar Landsmeñ / til sijña Afgudа edur i Godahwsed / ad bidiast fyrer um Hialp / vegna sijnar Naudsyniar / heldur flyr hun ꝛ þer til þess rietta ꝛ sana Naudhialparans vors Drottens Jesu Christi.

So eigum vier ꝛ so ad þordast ad leita oss Lækningar hia nockrum ødrum / eñ hia Endurlausnaranum vorum Jesu Christo / hvert sem vier þurfum heñar vid / vegna vor sialfra edur vorra Astvina.

 Nu

Nu vilū vier frameiges fa ad heyra hverneñ þesse Canverska Kvi,ña hagar sier þa hun kiemur til Herrans Christum. Gudspiallamadur, eñ seiger ad hun hafe hroopad epter hønum og sagt. Herra Sonur Davids Myskuna Þu Mier. Þesse Bæn er ad sønu smaord/ eñ þo kroptug og Trwarmykel/ Saumgiæfum hana þvi vel og rækelega/ so vier mætt, um nockud Gott af henne nema.

Fyrst er hier athugande/ ad Bæn þessarar Kviñu hefur ecke vered nockurt Mañgialfur/ Flapur edur gælaust Barnahial/ heldur þvilijk Ræ,da sem fram hefur floted af einu breñande Hiarta/ hvad ræda ma af þvi/ ad Lærefaderen Lutherus seiger huñ hafe hroopad og sagt/ Ach/ edur Æ/ Herra/ hvort Hlood vier pløgum ecke giarnañ ad lata heyra til vor/ utañ þegar oss tekur eitthvad sarlega til Hiarta.

Muñū oss þar firer nær vier giorū Bæner vorar til Lifanda Guds/ ad vier giorū þad af Alvoru og klockvu Hiarta/ so ad su Kløgun eige ecke heima hia oss sem sialfur Gud fram setur hia Spamañenū Esaiam seigiande/ þesse Lydur nalægest mig med sijnū Muñe ꝛ heidrar mig med Vorum sijnū/ eñ þeirra Hiørtu eru langt fra mier/ 29. Cap.

Þar næst giorer hun Bæn þessa ecke af neirnre Fævitsku edr Vidars,tade/ helldur af stoorre Framsyne ꝛ skynseme/ þvi hun tilbidur hier eng vañ añañ eñ þañ sama sem Gud hefur sialfur skipad i sijnu heilaga Orde ad tilbedeñ skylde vera. Skamast meiga sijn þar fyrer hia þessare Kviñu/ bæde Papistar og adrer sem tilbidia heilaga Framlidna Meñn edur Lijkneskiur/ um hverja David so talar i Psalm. 115. og seiger/ ad þær hafe Muña og tale ecke/ Augu og siae ecke/ Eyru ꝛ heyre ecke.

Framar meir er oss þad athugande/ Ad hun kallar Christum ecke eins ungis Herra/ heldur og so Davids Son. Þar hun kallar hñ Herra/ þa jatar hun og vidurkieñer ad hñ hafe Magt til ad hialpa i allskonar Neyd ꝛ Hørmungum. Hun jatar ꝛ so ad hñ sie eirn Almattugur Gud ꝛ Herra yfer øllum Hlutum/ og eingeñ sie hñs Lijke/ Psalm. 35.

Eñ þar hun kallar hñ Davids Son/ þa medkieñer hun ad hñ sie sa sañe Fyrerheytne Messias og Heimsins Frelsare sem fædast ætte af Davids Ættkvisl.

So

So skulum vier læra þad hier af nær vier glotum vorar Bænet/ hvornenn vier eigum riettelega ad tilbidia Jesum/ sem er. Vær eigum ad akalla hn̄ og tilbidia/ sañan Gud og sañan Mañ i eirnre Persoonu/ eñ ecke so sem sumer Villumeñ vilia/ ad Neran̄ Christur sie alleinasta tilbeden̄ epter Guddoomenum/ eñ ecke epter Mandoomenum.

Framar meir lætur þesse Konuskiepna i lioose hvar um hun bidur/ sem er um Naad/ Vægd og Myskun/ bæde fyrer sig og sijna Dottur/ hvør hun seiger miøg illa kveliest af Dioflenum. Þad hefur an Efs mætt vera ein hrædeleg Pijna og Hiarta Sorg/ ſ þesse Konukynd hefur haft ad bera/ þa hun vard ad sia uppa/ bæde seint & snemma/ ad heñar hiartkiæra Dootter var so hrædelega kvaleñ og krameñ af Dioflenum/ ad hun hafde øngva Roo eda Hvijld/ hverke Nott nie Dag/ og þvi er øll Von þar a/ ad hun hafe vered so ækef i þvi ad leita sier Myskunar hia þeim sem Nægd Myskunar & Endurlausnareñar var hia ad faa & fiña.

Hier af høfum vier oss ꝥ til Lærdooms ad taka/ hvernen̄ þad/ ad Foreldrañа Giede & Hiartalage eige ad vera vared til siña Barnakynda/ ſ er/ ad þeir eiga ad hafa þau hiartanlega kiær/ & bidia fyrer þeim/ þvi Børneñ eru ein Edla Gafa Guds/ og eirn forkostulegur Skeinkur ꝥss allra hædsta. Ja/ sialfur Gud himneskur elskar þau/ og virder so mykels/ ad hn̄ seigest vilia tilreida sier Lofgiørd vt af þeirra Muñe/ Psal. 8. Vor einka Endurlausnare & Emanuel Jesus Christus/ hefur sialfur teked Smaaborneñ i Faang/ lagt sijnar signudu Hendur yfer þau/ blessad þau & sagt/ Leifed Børnunum til mijn ad koma/ & bañed þeim ꝥ ecke/ ꝥt þvilijkra er Guds Rijke/ Marc. 10. Þeir H. Guds Einglar a Himnum/ ala þvilijka Vm̄ fyrer Smaabørnunum/ ad þeir giæta ad þeim & vernda fra øllū Slisū/ so þau steyte ecke Foot siñ a Steine/ Ps. 91.

Viliū vier reña Augum vorū til añara Skiepna Guds/ sem hn̄ hefur skapad/ eñ hafa þo ei þeiged Maal nie Skynseme/ eins & vier/ þa siaum vier hvilijka Vmhyggiu þær bera fyrer sijnu Afkvæme. Þad er skrifad um Høggormeñ/ ad þa hn̄ hefur dreped Vnga þess Fugls sem heiter Pellecanus/ þa høggve same Fugl sitt Brioost i sundur med sijnu

 Nefe/

Neþe/ z kæfe so sitt Blood renna ofan a Vngana / so þeir verde liþande aptur/Sie þta satt/hvad ættū vier Menerner þa ad giøra/ sem Gud hefur gieþed bæde Vit z Skyn? Skylldum vier ecke myklu þramar elska vort Aþkvæme/hvørt Gud heþur virdt so myfels/ ad hn heþur þ skapad epter sine eigen Mynd? En hvørnen þ tilgange fyrer sumū hvörū Foreldrum/þar um er Sioon Søgu rijkare/þar þinnast þr sem ecke allein nasta hata so sijn Børn/ ad þeir vilia hvørke heyra þau nie sia / heldur reka þau þra sier olldungis og giøra þeim ecke hid minsta Gott / þvilijkt Ræktarleyse vill Gud i aungvan mata lijda.

Þar næst verdur oss þyrer Siooner sett/af Dæme þessarar Kvinnu z hennar Doottur/hvad mykel z margvijsleg ad sie Manne skinnar Eymd hier i Lijþe/so þar þinst traudlega þ Hws edur bygdt Bool/sem ecke haþe sijn sierdeilis Kross z Mootgang/sie þ ecke a Foreldrunum/ so er þ annad hvørt a Børnunum/Hiwunum edur z so a þra Gotze/ so þ vill sannast sem sa vijse Syrach seiger/ 40. Cap. Ad þ er eirn aumlega hørmulegur Hlutur/um allra Manna Lijþ/þra Moodur Kvide/allt til þess þeir eru i Jørdenna graþner/hvør ad er vor allra Mooder. Þar er ætijd Ahyggia/ Otte/Von / z med þ seinasta Daudenn / jaþnvel hia þm sem i stoorum Hedre sitia/sem hia þm minsta a Jørdu/ jaþnvel hia þm er Sylke og Cronu bera/sem þm sem klædder eru grærre Hempu. Þesse Vmþeinking vorra Eymda z Armædu/ætte æ z alla Tijma þiena oss þar til/ ad vier kynnū ad verda þorsimler/ giøra Jdran vorra Synda z læra ad elska Gud. Og skal þ so sagt vera um þ fyrsta Greinarkorned.

Annur Greinenn.

ANnar Partur Gudspiallsins hlioodar um þa þreþalda Reynslu sem þesse Kvinna vard ad lijda. Gudspiallamadurenn seiger/ad þa hun hroopade epter Herranum Christo z bad hn um Hialp/ þa haþe hn ecke svarad henne einu Orde. Þetta heþur mætt falla þeirre aumu sorgþullu Kvinnu næsta þungt til Hiarta/ ad Herrann Jesus virdte hana ecke Andsvars/ heldur þeiger hn vid hennar Bæn. Og siau vier fyrst hier/hvørnen Gud plagar ad høndla vid oss stundū/ þa oss liggur a z vier køllū til hns z

vorre

vorre Neyd/sem er/ad hñ þeiger vid Bœnum vorū. Hier kañ einhver ad spyria/hvørneñ slijkt kome til? Þar hñ svarar þo sialfur/Psalm. 50. Akalla þu mig a Hørmungar Tijmanum / eg vil bænheyra þig / eñ þu skallt prijsa mig. Og hia Spamaññenum/Esa. 65. Cap. seiger hñ/Þad skal skie/ad adur eñ þeir kalla/þa vil eg andsvara þm/ og medañ þeir eru eñ nu ad tala / vil eg heyra þa. Hvad heyre eg hier? Er þa Gud nockud ohaldeñordur/so hñ uppfylle ecke þesse sijn Fyrerheit ꝛ Loforder? Nei/langt fiærre/heldur eru þar vissar Ordsaker til/ hvar fyrer Gud dregur undañ opt ꝛ tijdū Bænheyrsluna vora/ꝛ svarar oss ecke so fliott uppa vora Supplicatiu/sem vier giarnañ vilium.

1. Fyrst skiedur þ þess vegna/so vier mættū kañast þar vid/ ad vier høfum ecke alleinasta med vorū syndvirdelegū Syndum þ forþienad/ ad Gud skyllde leggia oß Kross ꝛ Mootgang uppa/heldur ꝛ so/ad hñ skylde afseigia oss sijna Hialp ꝛ Adstod.

2. Þar næst dregur Gud ꝛ so undañ Bænheyrsluna vora/ so vier skulum verda þess heitare ꝛ akafare i Bæna akallenu/Esa. 26. Cap.

3. Og i þridia lage/so ad Hialp Drottens verde oss þess gledelegre ꝛ huggunarsamlegre sem hun kiemur seirna fram/eñ vier sialfer þss frœsare ꝛ æfimdare til ad þacka lifanda Gude fyrer sijna nadarrijka Hialp/ꝛ ad hun falle oss alldrei ur Miñe þadan i fra so leinge ş vier lifum.

Vier skulum ꝛ so taka oss þ hier ut af til Huggunar/ad þo ad Gud andsvare ecke Bænum vorum strax sem vier kellum til hñs/ þa meigum vier ecke strax þar af alykta/ ad Gud hafe olldungis yfergiefed oss/ ꝛ ad vier høfum oss ecke framar hia hønum Nadar ad vænta/ nei/ ecke so. Siaum Dæme þeirra H. Mañа i fordum Tijd. Kallade ecke Noe til Drottens eitt heilt Aar i Ørkeñe/adur eñ hñ vard Bænheyrdur ꝛ utleiddur þadañ. Joseph i Egyptalands Fangelse i þriu Aar. Jsraels Folk i Egyptalande i merg Aar. David i siñe Utlegd i tiju Aar/ ꝛ so marger adrer/ hvørier sargrætelega hafa veinad ꝛ klagad yfer þessare Pogneñe. Seiger ecke hiñ H. David i Psalm. 10. Drotteñ/þvi geingur þu so fiarlægt / Og geymer þig a Hørmungar Tijmanum? Og i Psalm. 13. Drotteñ/hvørsu leinge villtu so olldungis gleyma mier?

Hvørsu leinge hylur þu þitt Andlit ÿyrer mier? Hvørsu leinge skal eg vera sorgande i minne Salu / og angra mig so i mijnu Hiarta daglega? Item/ i Psalm. 69. Klagar hinn H. David so/ og seiger/ Eg hefe hroo pad mig moodann/ minn Hals er haas/ Sÿnenn forgeingur/ þad eg so leinge hlÿt ad bijda epter mijnum Gude. Og enn aptur seiger hnn i Psalm. 83. Gud þeyg ei þanenn/ og vert ei so þagmælskur/ etc. Enn so sem þad/ ad bæde David og adrer fleyre Guds Menn urdu um sijder bænheyrder og frelsader aþ þeirra Anaudum/ so mun Gud og so vissulega bænheyra oss/ eþ vier hølldum fast afram i Trwnne og Bæna akallenu/ so sem þeir/ seigiande/ Þo Dvol su þærest ÿram a Natt/ fra þvi til Morguns sijdann/ mitt Hiarta a Gud Aast og Matt/ efast skal ei nie kvijda.

Framveigis þar hier stendur/ ad Lærésveinarner Herrans Christi/ haþe beded ÿyrer þessare Konu skiepnu/ og sagt. HErra/ Láttu Hana Fara/ Aþ Þvi Hun Kallar Epter Oss. Þa høþum vier oss þar af / þetta til Aminningar ad taka/ ad nær sem vier heyrum edur siaum/ ad vor samchristen Naunge ratar i nockurskonar Freistingar eda Hørmung/ þa er tilheyrelegt og skylldugt/ ad ønnur Guds Børn bidie ÿyrer hønum til Gude/ ad hnn ville gieþa hønum eitt nadugt Frelse ÿra sinne Eymd/ hvad hid sama Ande Drottens bijdur oss ad giøra/ med þessum Ordum / i Pistle hins H. Jacobs/ 5. Cap. Sie nockur siukur ydar a mille/ sa kalle til sijn Allldungana Saþnadarens/ og láte bidia ÿyrer sier / etc. Þviad Bæn þess Riettþerduga maa myked/ þa hun er alvarleg.

Enn Ordsøkena/ hvar fyrer Herrann Christur haþe gieþed Læresveinunum so hart Andsvar/ sem hier epterÿylger/ þa þeir bædu ÿyrer þeirre aumu Kvinnu/ hana tillegur Læresaderenn Chrysostomus/ og seiger / ad Herrann Christur haþe viliad kienna þar med/ ad Menn skylldu ei so alldungis reida sig uppa annara Fyrerbæner/ ad þeir ÿorsoomudu þar med/ ad bidia ÿyrer sialþum sier/ helldur være þ naudsijnlegt og Gude þocknanlegt / ad vier komum sialþer ÿram ÿyrer Gud med vorar Bæner.

Epterÿylger su ønnur Reinslan sem þesse angrada Konuskiepna vard ad umstanda sem er þesse/ ad Herrann Christur so sem utelikur hana hier ÿra sijnu Rike/ þviad þegar Læresveinarner bidia ÿyrer henne/ þa tekur

Herrann

Herrañ hardlega under vid þa og seiger: EG Er Ecke Sendur Nema til FORtapadra Sauda aþ Hwse Israel. Mykel og þung var ad sønu su þyrsta Reyslañ/ þa Herrañ Christur þagde vid þeirre aumu Cananversku Kuiñu/ eñ þesse er længtum stærre/ þui hvad er þetta añad eñ so sem hñ hefde so sagt og talad/ Þu ert ecke af mijnu Saudahwse/ Þu ert ecke iñskrifud i Lijfsbookena/ heldur i Daudans Book/ Ja/ i þad svarta Registred/ þar þ þarftu ecke ad vænta þier neinrar Nadar hia mier.

O Herra Gud/ Hvad hrædeleg Ord eru þta: Ja þau haþa vissulega geinged þeirre aumu Kuiñu i giegnum Merg og Bein. Vissulega heþur Sathan i þetta siñ ecke forsoomad sig/ heldur hefur hñ blæsed ad þessum Freistingar Kolum med/ og bored sig ad telia so um fyrer þessare Vesølu Konuskiepnu/ ad hñ giæte komed heñe til Orvæntingar/ hñ heþur predikad hid iñra so þ heñe og sagt/ heyrdu nu til hveriu hñ svarar/ þu hefur nu feinged þa wtlausn sem þier ber med riettu/ sem er/ad þu siert ecke i Tølu Guds Barna edur wtvaleñ til þess eilijþa Lijþsins/ þitt Naþn sie ecke skriþad a Lijþsbookena/ heldur sie þad i mijnu Registre/ þar þyrer er þad til Onytis þo þu halder aþram i Bænene/ Þetta og þvilijkt heþur Diefulleñ predikad i hennar Hiarta. Enn hvørneñ hagar hun sier þa i þessum harda Reinsluskoolanum? Gudsspiallamadureñ seiger ad hun haþe ecke aþlæted/heldur haþe eins epter sem adur komed og tilbeded hñ seigiande. HERRA/ Hialpa Þu Mier.

Eñ so ad vier mættum fa riettañ Skilning a þessu Andsvarenu Herrans Christi/þar hñ seigest ecke vera sendur nema til Fortapadra Sauda aþ Hwse Israels. Þa skulum vier þad vita/ ad Herrañ Christur talar hier ecke um þa Sending sem hañs Himneskur Fader sende hañ til ad endurleysa Mañkyned/ þui su Sending heyrde øllum jaþnt til/ bæde Gydingum og Heidingum/heldur talar hñ hier um Sending sijna til ad predika Evangelium/ hver Sending ad heyrde alleinasta þeim aþ Hwse Israels til/ þad er Gydinga Folke/ epter þui sem Postuleñ seiger til Rom. 15. Eg seige ydur ad Jesus Christus var Þioonustumadur Umskurnarenar(þad er þeirra Umskornu Gydinga)þyrer Guds Sañleika saker/til stadfestu Fyrerheytaña sem til Fedraña eru skien. Vijke þar

fyrer i burtu aller Villu Andar sem villa mlyckta wt aþ þessu Herrans Christi Andsvare/ Ad Guds Nad og hns Sonar Jesu Christi Daude z Forþienusta heyrde ecke ollu Mnnu jaþnt til/ þvi so skriþar Postulen Pall/ Tit.2. Ad su Heilsusamlega Guds Nad sie auglioos ord, en ollum Monnu. Item vottar Guds Ande hia Spamannenum Ezech. 18. Cap. Ad Gud vilie aller Men skule Saluholpner verda/ z þar skule eingen tapast. Og i odru stad seiger Skripten so/ Ad Jesus Christus sie dæen þyrer alla Men/ og jaþnvel fyrer þa sem fyrerfarast.

Aþ þessu ollu siaum vier wtþryckelega/ad þo Jesus Christus være komen alleinasta til þess ad predika i eigin Persoonu þyrer Gydinga Folke/og ad giora hia þvi sijn Dasemdarverk/þa var hn þo ongvu siddur komen til þess ad lijda Kvol sijna og Pijnu þyrer alla Men/So vel þyrer Heidingia sem Gydinga/ epter þvi s hn sialþur vottar hia Johannem 10. Cap. Eg seiger hn/ gieþ mitt Lijþ wt þyrer mijna Saude/eg hefe og adra Saude sem ecke eru aþ þessu Saudahwse/ þa byriar mier og so hier til ad leida/ og þeir skulu heyra mijna Raust/og þar skal vera eitt Saudahws og eirn Hirder.

Hier aþ vilium vier taka oss þetta til Aminningar i allskonar Neyd z Angist/ad vier skulum halda oss fast vid Gud/ þalla fram fyrer hn og vera stadþaster i Bæna Akallenu/ þangad til hn hialpar oss/ giorum sem Forþaderen Jacob giorde þa hn glijmde vid Gud/Ugst took Herran so hart a honum ad hns Lærbein Kostadest/hn bad hn og so sleppa sier/ en Jacob hielt honum þess þastara z sagde/ eg vil ecke sleppa þier utan þu blesser mig.

Su þridia Reinslan sem su Cananerska Kvinnan vard ad þola og wtstanda/ þa var þesse/Ad Herran Christur lijker henne vid eina Hundtijk og seiger. Pad er ecke gott ad taka Braudid Barnanna z kasta þvi fyrer Hundana. Pad er næsta tijdkanlegt i heilagre Ritningu/ ad þeir aumustu og þoracktanlegustu Men plaga ad kallast/ so sem til Hadungar/Hundar. Dæme þar uppa hoþu vier aþ Abner z Jsboseth/ 2.Sam.3.Aþ Abisai og Symei/Jtem a Hasael/hvor ed so talade vid Spamennen Eliseum/þa hn med grætande Tarum sagde honum ad hn

munde

munde uppbrenna þa þeßu Stade i Jsrael/etc. etc. Þa svarade hūn/ hvad er þinn Þienare eirn Hundur/ ad hann skal giøra so stoora Hlute? Þad er sem hann hefde so myked sagt/ er eg øldungis so Vitlaus/ Ræ-nulaus og Aþsinna/ad eg skylde soddan giøra.

Hier vit aþ sialfum vier i hverre Meiningu Herrann Christur hafe lijkt þeirre Canversku Kvinnu vid eirn Hund/ sem er i þann mata/ ad þad Folk s hun var aþkomenn/ hafde ecke meira Vit a sijnum Gude og hūs sanre Þeckingu/enn eirn Hundur hafde. Enn hvad giører nu þesse miog þiaada Kvinna til? Ecke hleypur hun burtu þo hun heyre Christum enn aptur svara sier hardlega/ heldur stendur hun stødug so sem eirn Mær-vegur/og tekur þesse Herrans Ord upp þolenmoodlega & seiger. Satt er Þad Herra/ enn þo eta Hundarner aþ Molum þeim/ sem detta af Bordum Drottna þeirra. Þad er s hefde hun so sagt & talad/ Eg ma medkienna Hiartans Herra ad eg er hia Gydingum(þinu Folke) ad reikna/eige meira verd enn ein Hundtijk/enn þar fyrer kantu ecke ad vte-lycka mig þra þinne Nad/ þvi Hundarner eiga og so nockurn Riett i Hwse sinna Herra/sem er þesse/ad þeim er ecke bannad ad vera under Bord-enu og tijna Molana sem nidurdetta/eda taka vid Beinum þeim s Hws-bondenn kastar þyrer þa. Þar þyrer/med þvi eg er þijn Hundtijk/þa Oska eg ecke meira enn þ eg meige eiga Hunda Riett/& na Mola þinnar Giæ-sku og Myskunar/ so er bæde eg og mijn Dootter hoolpinn þar med.

Hier lætur su Canverska Kvinnann i Lioose sijna inre Hiartans Aud-mykt/um hveria David talar i Psalm. 51. Harmþrwngenn og sundur-kranenn Ande/ er þad Oþþred sem Gude þocknast/ um hana talar og so Postulenn Petur/1. Pist. 5. Cap. Lijtelæcked ydur under Volduga Gu-ds Hønd(og Fyrerheited kiemur sijdann uppa/ so hlioodande) so mun hann upphefia ydur(þad er/Bænheyra & hialpa ydur)a Vitiunar tijmanū.

Lærum þar fyrer þad af þessare Canversku Kvinnu ad reidast ecke þo ad vier mættum Aminter verda og kallast Hundum lijker i þvi ad vera hirdulauser og athugalauser i þvi sem vorum Saluhialpar Efnum vidvijkur/einkum af þeim sem Gud heþur i sinn Stad sett/ ad vandlæta og adþinna sinna vegna/þa ødruvijse geingur til enn vera a og Guds Ord

 bijdur

Skyldur/heldur skulum vier medkieña vorar Synder/ so er Gud trwr og Riettlatur/ad hñ fyrergiefur oss þær og hreinsar oss af ollum vorum Ohreinleika/ 1. Joh. Pistle 1. Capitula.

Þar næst/þar Herrañ Christur lijker þessare Heidnu Kvinu vid Hundana/þa skulum vier sem eins erum af Heidingium komner so sem hun/ ecke skamast vor þar vid/ad læra nockud af Hundaña Dygdum.

Þad er ein Art og Nattura Hundaña/ ad þeir eru trwfaster vid sinn Herra og Hwsbonda/ fylgia hønũ epter/ og þo so meige tilbera ad þr misse Sioonar a hønũ/þa llña þeir þo ecke fyrre eñ þeir hafa hñ uppe aptur/eins eigum vier ad giøra/vier eigũ ad epterfylgia Drottne Gude vorum allt til Dauda/epter þvi sem þar steudur i Opẽnber. B.2. C. Vertu trwr allt til Dauda/ og mun eg giefa þier Koronu Lijfsins.

Aññur Art og Nattura Hundaña er su/ad þeir eru giarnañ audsveipner og hlijdnger sijnum Herra/so þo Hwsbondeñ hefste a þa og fra sier hurte/eñ kalle sijdañ til sijn aptur/ þa koma þeir ei ad seirna skrijdande til hans. O Gud giefe ad vier mættum i þvilijkañ mata breyta epter Hundunum/þvi hvad opt skiedur þ ad vier styggiũ vorn Herra a Himnum med adskilianlegũ Syndũ og Misgiørdũ vorũ/so hñ hefur fulla Ordsøk ad hurta oss fra sier. Eñ vier skulum hlijda Raustu Drottens þar hñ kallar a oss aptur til sijn fyrer Muñ Spamañsins Malach. 3. Seigiande/Snwed ydur til mijn/so vil eg snwa mier til ydar/Ja/leitum Drottens medañ hñ ma fiñast/ og þad sama med sañre Jdran og Hiartans Angre og Trega fyrer vorar Synder/ so sem giørde Petur/ Maria Magdalena og þeir Bersyndugu/ so mun Gud ei framar miñast vorra Misgiørninga/þviad Myskunseme Drottens varer fra Eilijfd til Eilijfdar yfer øllum þeim sem hñ ottast/ Psalm. 103.

Þridia Greineñ.

NV er ad miñast med einu Orde a þa gledelegu Sigurviñing og Endeing sem su Canverska Kviña fieck a þessare þrefalldre Reynslunne. Vm sijder þegar Herrañ vor Jesus hyfest noogu leinge hafa Disputerad vid hana og reyndt heñar Trw/ þa giefur hañ henne þeñañ Gullvæga Vitnisburd og seiger. ÞV KVIña/ MYKel Er Þijn Trwa/

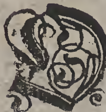
Verde

Verde hier Epter Þvi Sem Þu Villt. Þesse Herrans Christi Vik=nisburdur er ecke oliikr þm̃ sem hñ hafde adur giefed þm̃ heidna Hunds=rads Hoffdingia/ hia Matth. 8. Cap. Þa hñ sagdest ecke hafa funded þvilijka Trw i Israel/ so sem hia honum. O hvad furdanlegt er þetta? Þesse Konuskiepna bidur Herrañ Jesum ei utañ um Mola siñar My=skunar/ eñ hun fær hier fleytefullañ Fiarsiood hñs Gudlegrar Nad=ar/ þvi heñar Dootter verdur heilbrygd a Lijkamanum / eñ hun sialf a Saluñe. Furdanlegt er þ z so/ ad Herrañ Christur giefur sig so sem uñeñ fyrer Trw þessarar Konukyndar. Hvar af vier meigũ sia/ hvad Christo hafe geinged til þess/ ad hñ syndr sig i fyrstu so sem reidugleg=añ vid hana/sem er/ ecke til þess ad hñ villde reka hana fra sier / heldur uppa þ ad hun mætte þess meir eflast i Trwñe/Bæna akallenu/Guds Elsku/ soñu Lijtelæte z ødrum christelegum Dygdum z Mañkostum.

Vor Drotteñ Jesus Christus styrke oss med siñe Nad/so vier mæt=tum strijda eitt gott Strijd a medañ vier lifum hier / hallda Trwñe og goodre Samvitsku / og ødlast um sijder þa oforgeingelegu Dyrdareñar Koronu a Himnum. Þad heyre z veite oss øllum Gud Fader/ hvorium med Synenum z H. Anda/ sie Heidur z Þackargiørd/nu hiedan i fra z ad Eilijfu/ Amen.

Þridia Suñudag i Føstu.

Evangelium/ Luc. 11. Cap.

G JEsus rak wt Diøful þañ er dumbe var. Og þad skiede/er Diøfulleñ var wtfareñ / ad hiñ Mallause talade/z Folked undradest þad. Eñ nockrer wt af þm̃ søgdu/ Fyrer Beelzebub Diøfla Høfdingia/ þa drij=fur hñ Diøflana wt. Adrer freistudu hñs og leitu=du af honum epter Teikne af Himne. Eñ er hñ sa þeirra Hugreñingar/sagde hñ til þeirra. Hvørt Rijke sem i sialfu sier er sundurþyckt / þad mun eydast/ og hvørt Hws mun yfer añad hrapa. Og ef Andskoteñ er i sialfum sier sundurþyckur / hvørneñ mun hñs Rijke þa standast? Fyrst þier seiged mig fyrer Beelzebub

 wtreka

wtreka Dioflana? Nu eþ eg a þyrer Beelzebub wt ad reka Dioþla, na/ Fyrer hvorn verda þeir þa af ydar Sonum wtrekner? Þar fyrer verda þeir og ydar Doomendur. Eñ ef eg rek wt Dioþlana med Guds Fingre/ sañlega kiemur þa Guds Ryke til ydar. Nær eirn sterkur Nervopnadur vardveiter sitt Anddyre/ þa er allt med Mak hvad hañ a. Eñ eþ añar honum yfersterkare kiemur og yþervinñur hañ / þa fletter hañ hñ øllum Nerklædum/a hvør ed hañ treyste/og i sundurskipter so hañs Nerþænge. Hvør hañ er eige med mier/ sa er a moote mier/og hvør hañ samansafnar ecke med mier/ sa sundurdreifer. Nær ohreirn Ande fer wt af Mañenum/ ræþar hañ um þurra Stade/leitar ad Hvijld og þiñur ecke/ Þa seiger hñ. Eg vil aptur hverþa i Hws mitt/ hvadañ eg foor wt. Og þa hñ kiemur þor / þiñur hñ þad med Sooplimum hreinsad. Þa þer hñ og tekur med sier siø adra Anda sier verre/ og sem þeir eru þar iñkomner / byggia þeir þar/ Og verdur so þess Mañs hid Seinasta/verra hinu Fyrra. Eñ þad skiede/þa hañ talade þetta /· Ad Kona nockur wt aþ Folkenu hooþ upp siña Raust/og sagde til hñs. Sæll er sa Kvidur sem þig bar og þau Briost er þu mylkter. Eñ hañ sagde. Hvad um þad? Sæler eru þeir sem heyra Guds Ord og vardveita þad.

Exordium.

Heim helvijska Høggorme og vorum Sælar Ovin Dioþlenum/ verdur i N. Ritningu lijkt stundum vid Dreka/ og þ sama vegna siñar Nardydge/ so sem lesa mæ i Openberingar Book. 12. Stundum vid Høggorm vegna siñar Slægdar/Esa. 27.C. Stundum vid Leon vegna siñar Dyrþsku/ 1. Pet. 5. Og stundum vid Loptsins Fugla vegna sijns Fliootleika/ Marc. 4. Eñ Spamadureñ David samlijker honum vid eirn Veidemañ/ Psalm. 91. Þar hañ so ad Orde kiemst/ seigiande / þviad hñ (þad er Drottenñ) frelsar mig wt aþ Snøru Veidemañsins/ & wt af þeirre skadlegu Drepsoott. Riettelega samlijker hier David Andskotanum vid eirn Veidemañ/ Og þ þyrst þess

vegna/

vegna/ad so sem þad/ad Veidemadureñ er vakeñ ꝛ soþeñ þar yþer (sem vier pløgũ ad seigia) ꝛ þer eige seint heldur smeña a Fætur/ so hñ giete nad heldur Dyrunum sofande i sijnũ Holum ꝛ Hreysum. Eins giører Diøfulleñ/ hvørt heldur sem vier sofũ natturlegũ Svefne edur andlegum/ þa er hñ ætijd vakande ꝛ reidubweñ til þess ad skada oss.

Þar næst lijker David hønũ hier riettelega vid eirn Veidemañ/ vegna þeirrar sijfelldrar Astundunar sem Veidemadureñ heþr a þvi ad vera wt um Veideskapeñ. Hañ skeyter ecke neitt um hvørneñ vidrar/sie þad Hite/Kulde/Frost/Regn edur Snioor/þa er hñ þo samt wte. So helldur ꝛ ecke Diøþulleñ kyrru þyrer/ epter þvi sem þar stendur/ Jobs B. 1. Cap. Þegar Drotteñ spurde hñ ad/ seigiande/ hvadañ komstu Sathan? Þa svarade hñ/Eg heþe þared i giegnũ Landed ꝛ i kryng. Item talar so sialfur Endurlausnareñ vor um hñ i þessa Dags Gudspialle Og seiger/Ad hñ rase um þurra Stade/leite ad Hvijld ꝛ þiñe ecke. Og Postuleñ Petur seiger/ad hñ gange um kring sem greniande Leon/ꝛ leite ad þeim sem hñ þae uppsvelgt.

J þridia lage lijkest hñ hier riettelega vid eirn Veidemañ/vegna siñar Slægdar / sem hñ hefur i þrame vid oss aumar Mañeskiur / til þess ad þanga oss i sijnu Nete/hvørs vegna hñ kallast riettelega þusund Viela Smidur.

J þioorda ꝛ sijdasta lage samlijker Spamadureñ David Andskotanum vid eirn Veidemañ/ vegna þeirrar Grimdar ꝛ Hardydgis sem þeir plaga ad haþa/sem leggia sig wt þyrer Veideskapeñ. Þvi strax sem þeir na einu eda ødru Dyre/þa gieþa þeir þvi ecke Dag / heldur hlaupa til ꝛ drepa þ̄ ꝛ an allrar Vægdar. So meigũ vier ꝛ so m ꝫ øllũ Riette samlijkia Diøþlenum vid eirn grimañ Tyrañ ꝛ Veidemañ/ sem aungvũm þeim hlijþer sem hñ gietur þest i sijnu Nete/hvad hid sama oss verdur þyrer Siooner sett i þessa Dags Evangelio/ hvørt ed talar um eirn aumañ Mañ / sem hrædelega var aþ Diøþlenum Besetteñ og plægadur/ hvørs vegna vier viliũ yfervega Gudspialled hid stuttlegasta sem verda ma. Gud hialpe oss med siñe Nad / ad vier þetta Eydrækelega fram kvæma mættum.

A kveimur næst þyrerfarande Sunudøgum/ høfum vier heyrt þar um talad. Fyrst hvørnen þ / ad Dioftullen plagar ad høndla vid þa sem hn hefur eckert Valld yfer/sem er/hn freistar þeirra. Þar næst heyrdum vier sagt/hvørnen hn brepter vid þa sem hn hefur feinged Valld yfer/ sem er i þan mata/ad hn kvelur þa Vægdarlaust. En i Dag verdur oss kient/hvørnen hn fare med þa/af hvøriu hn hefur vered einusinne ræt-rekeñ/s er/ad hn kostar Kapps a/ad koma þm aptur under sig. Og verdur oss i þssu Gudspialle þ Siooner sett: fiøgrahandaslags Speigell.

Hin fyrste er Speigell Mañlegrar Eymdar / hvør ed siest a þessum Mañe/sa ed ecke ad eins var Blindur/epter þvi sem Gudspiallameñerner vitna/ heldur ꝛ eirnen Daufur ꝛ Mallaus. O Herra Gud kome til/hvør kañ ad ræskstra/hvad mykel Eymd ꝛ Neyd/ad hefur matt liggia a þessare Mañskiepnu ? Sañlega er þ eirn þungur Kross/ þa eirn er fyrtur þeirre Lijkamlegu ꝛ Natturlegu Siooneñe/ ꝛ fær ecke ad sia Guds Furduverk/ sem hañ daglega giører a synum Skiepnum / so hañ giete þar af þeckt Gud og lofad hn/ræt af Psalm. 19. seigiande. Himnarner framtelia Guds Dyrd ꝛ Festingen Himnañа kungierer hans Handa Verk etc. Ecke er þ heldur eirn liettur Kross/þegar Mañeskiañ er svipt Malfærenu/so hun gietur ecke talad vid Gud/ecke lofad hn ꝛ tilbeded/ꝛ sunged med hinu H. David/af Psalm. 71. seigiande. Minn Muñur skal kungiøra þitt Riettlæte. En sa er þo Krossen allra þyngstur/þa Mañeskiañ er so hindrud/ad hun fær ecke ad heyra mz Eyrunum Guds gooda Ord sier til Huggunar / af hvørra Heyrn ad Trwen kiemur/so sem Postulen vottar til Rom. 10. Cap. Hvørnen kañ soddañ Skiepna ad taka under med hinu H. David/ af Psalm. 85. ꝛ seigia. Oh/ ad eg mætte heyra þad Drotten hañ talade/ꝛ ad hn Friden tilsegde sijnu Folke. Under þessu þrefølldum Krossþunga vard þesse aume Madur ad liggia/um hvørn hier verdur talad i þessa Dags Evangelio/ ꝛ hefur hn þvi vered eirn̄e skynlausre Skiepnu aumre ꝛ vesællre. En hvør er sa sem þackar Gude so sem skylldugt er/fyrer þ hn giefur hønum Mal/Heyrn ꝛ Sioon ? Sañlega/þar finst eingeñ sem ecke vanbrwke þessar Guds Edla Gafur. Augun vor høfum vier opt ꝛ tijdum til

þess/ad sia uppa þann hyfan Hiegoma / Psalm. 119. Tunguna til ad tala Gudlöstunar Ord ꝛ Bakmælge i giegn vorū Naunga/Rom. 3. Eyrun vor vanbrukum vær ꝛ eirnen til ad heyra Klæm / Nijd ꝛ Kieskne/Ja i einu Orde ad seigia/ hvør er sa sem ecke apturbyrge sijn Augu/ þegar hn̄ a ad medtaka Lioos Guds Orda ꝛ H. Evangelij ? Hvør hepter ecke sijna Tungu/þegar hn̄ a ad tala Sannleikan̄ ? Hver apturlikur ecke sijnū Eyrum/þa hn̄ a ad hlijda Guds Orde? Psalm. 59. So erum vier þa (þvi midur) þlestaller andlega Blinder/Dauþer ꝛ Mallauser. Ja/ vier erum so gaallauser/ ad vier kunnum ecke riettelega ad kannast vid þennan vorn Brest. So þ maa sannast a oss/sem þar stendur i Openber.B. 3. Cap. Ad vier vitum ecke/ ad vier erum vesaler / aumer ꝛ volader/ blinder ꝛ þatlauser.

Sa annar Speigell/ſ oss verdur hier þ Sjooner settur/þa er Grimd ꝛ Hardyyge Dioþulsins vid oss/ hvør auglioos er aþ þm̄ þiograhanda slags Noþnum ſ Ande Guds gieþr hønū i þessa Dags Gudspialle. Fyrst kallast hn̄ hier Beelzebub / hvad ad þydest so myked sem Flugna Gud. Þetta Nafn heyrer hønū maklega til. Fyrst vegna Margþiølda Dioþlanna/hvørier ad eru so marger sem Mij/Marc.5. þar næst vegna Flioteleikans. J þridia lage vegna Vidurloda þess sem hn̄ plagar ad hafa vid þær Skiepnur sem hn̄ asæker. Þvi so sem þ ad þo Flugurnar sieu burtreknar ur þm̄ Stad sem þær setiast a / þa koma þær þo jaþnskiott aptur þangad. Eins plagar Dioful̄en̄ ad giøra/hn̄ yþergiefur traudlega so þa Mannestiu sem han̄ heþur eitt sin̄ Hertekid/ ad han̄ bere sig ecke ad leita a hana aptur. J þiorda lage kallast hn̄ hier riettelega Beelzebub edur Flugna Gud/vegna sijns Saurugleika. Flugurnar elska opfast nær þau platz sem Ohrein eru. Eins giører Diefullin̄/ han̄ sæker helst epter þeim sem illa og saurugleg haga sier / so han̄ giete Fangad þa. Þar næst kallast sa hreckvijse Ovin Dioþullen̄ hier i þessu Gudspialle/ ohreinn Ande. J þridia lage Sathan / þer Mootstandare/þvi hn̄ stendur ætijd a moote Gude/ hn̄s H. Einglum og øllum Guds Børnum. Oz i þioorda lage kallast hn̄ hier sterkur Hervopnadur/ sem vardveite sitt Anddyre. Vm hvørn Job talar/40. ꝛ 41. Cap. sinnar Bookar.

Hvat þ hñ nestnest og so Myrkraña Høfdinge/ hafande mykla Magt og Slægd. Þesse vor Ovinur hñ lætur ecke af ad ofsækia oss Daglega Dags/ z þ mz allre Magt z Tyrañaskap. Ja/ mz øllū sijnū Þusund-folldum Vielum og Svikum. Fyrst kiemur hñ oss til ad syndga. Þar næst klagar hñ oss fyrer Gude/ Apoc. 12. So sem hñ giørde vorū fyrstu Forelldrum.

Niet af høfū vier þ ad læra/ ad vera sijfelldlega vakande og bidiande so vier follum ecke i Freistne/ þvi hvad marga giører Diøfullen eñ nu Andlega Mællausa a þessum sijdustu Døgum? Fyrst Kieñendur Ordsins og Sælusorgarana/ hvar um Esaias so talar/ 56. Cap. seigiande/ Ad þeir sieu Hlioodlauser Hundar sem ecke kuñe um ad vanda/ þad er/ ad piña ad Syndum og Løstum. Þar næst giører Diøfulleñ opt og tijdum Radgiafara Stoorherraña z Høfdingiaña Mællausa/ þa þeir giefa ecke holl og heilsusamleg Rad sijnum Herrum/ so sem David seiger i Psalm. 58. Eru þier þa Mællauser/ ad þier vilied ecke tala Riettendiñ? Nañ giører og so stundum Alþydumeñena Mællausa þa þeir vilia ecke jata sijnar Synder fyrer Almattugum Gude/ og þa þeir vilia ecke forsvara Nauungañ i riettum Malefnum. Þeñañ Mælleysis Diøful eiga bæde Andlegrar Stiettar Meñ og Veralldlegrar (sem Gud hefur i siñ stad sett) ad utreka.

Fyrst Prestarner/ epter þvi sem Ande Drottens skipar hia Esaiam/ 58. Kalla þu i Akiefd/ Væg eige/ Upphef þijna Raust sem eina Basunu/ og kuñgior mijnu Folke fra Yfertrodslur/ og þvi Husenu Jacobs sijnar Synder.

Vn þa Veralldlegu Valldstioornena talar Gud so hia Ezech. 33. Eñ ef Vardhaldsmadureñ sier Sverded koma z blæs ecke i Herlwdurneñ z varar ecke heldur sitt Folk vid/ z Sverded kiemur z svipter nockrum i burtu/ þeir hiner sømu verda ad visu i burtu tekner. þ siña Synda saker/ eñ fra Bloods vil eg krefia af Vardhaldsmañsins Hende. Og hia Syrach. 4. C. Skamast þu ecke sak þiñ Sal ad jata þ s riett er.

Sa þridie Speigelleñ s oss verdur þ Slooner settur ut af þessa Dags Gudspialle/ Þa er Speigell Guds Almættis og Majestatis

Velldis.

Velldis. Hvør ed sieſt fyrst og fremst þat af/ ad hn̄ wtrekur Diøfulen̄ af þeim Diøfulooda og Mællausa Mañe. Þar næst af þvi/ ad hn̄ giefur þeim Mællausa aptur Mæled. Og i þridia lage af Forundran þeirre er Folked fieck sem sa uppa þetta Kraptaverk.

Hvar af vier høfum þad ad læra/ Ad hrædast meir og framar Magt lifanda Guds eñ Diøfulsins. Ja/ vær skulum eldungis forackta & einskis virda hn̄s Magt. Eñ þar a moote dædst ad Guds Almætte og Furduverkum/ seigiande med Postulanū Pale/ Rom. 8. Ef Gud er mz oz/ Hvør kañ þa ad vera a moote oss? Og med Christelegre Kyrkiu sem so syngr & seiger. Þo være af Diøflū Verølld full/ & villde oz svelgia alla.

Sa fioorde Speigellen̄ sem oss verdur fyrer Siooner settur i þessu Gudspialle/ þa er misjafnt Folk sem sier uppa þetta Dasemdarverk Herrans Christi. Sa fyrste Flockuren̄/ voru þeir Froomu og Gudhræddur/ & dædust ad Christo og furdudu sig uppa hn̄s Almætte. Adrer voru þeir sem af Illsku og Hreckvijse løstudu hn̄ fyrer þetta Dasemdarverk/ og søgdu med Lygekungu ad hn̄ wtræke Diøflena fyrer Beelzebub Diøflahøfdingia. Þeir þridiu voru þeir sier vitru Nioosnarar & Eptergrenslendur/ & freistudu hn̄s og leitudu af hønum epter Teikne af Himne. Sa fioorde Hoopuren̄ voru Vantrwader Smiadrarar.

Eins fiñast eñ nu i Dag i bland Safnadarens adskilianlegar Persoonur/ þar eru ecke aller jafnheilager/ ecke aller jafn froomer og Gudhrædder. Laatum oss þvi fordast Selskap allra þeirra sem lasta og lyta þad sem vel og Gudrækelega er giørt og adhafst. Þvi hvad er nu tijdara eñ Alas og Illmæle uppa Naungans Ord og Giørder? So sem Dæme fiñast til i Ritninguñe/ i fyrre Sam. B. 32. Cap. Þa Doeg rægde Abimelech fyrer Saul Konge. Item/ 2. Sam. 10. Þar Raadgiafarar Kongsens Am̄onita/ wtleggia ranglega Sendefør Davids/ sem hn̄ sende til ad hugga hn̄ epter Fall Fødur hn̄s. Eñ þo þesse Løstur sie alltijdur/ þa er hn̄ þo samt ein stoor Hefudsynd a moote þvi Attunda Guds Bodorde/ og ætti Meñ þvi þess sijdur ad trwa Roog & Alyge Illra Maña/ epter Raadleggingu Syrachs/ 19. Cap. þar so stendur. Girn Favijs Madur bryst wt lijka sem Tijmabært Barn wt vill/

Tala þu til þijns Naunga þar um/ma vel skie hn̄ hafe ecke þad giørt/ eda hafe hn̄ þad giørt/ ad hn̄ giøre þad ei optar. Slijkar Alasaner edur Aa-austur/eiga Men̄ an̄ad hvørt m; Hoofsemd til baka ad reka/elleg-ar og so þær þolenmoodlega ad lijda/so sem S. Petur Postule vijsar oss þar um til Epterdæmes sialfs Herrans Christi/i fyrra Pist. 2. Cap. Þar hn̄ seiger/ Ad Christur hafe ecke talad illt a moote þa hønum var Alasad. Þar næst skulum vier fordast ad vera i Hoop þeirra Nesvijsu Siervitringa / sem læzast vilia vita meir en̄ þeim er þienanlegt edur þeir kun̄a ad skylia og skinia. J þridia lage skulū vier varast alla Smiadrara/ þvi hvør hn̄ smiadrar vid sin̄ Naunga/hn̄ leggur Net fyr-er hn̄s Gaungu/seiger sa Vijse/i Ordskvida B. 29. Cap. Heldur skulum vier hallda oss til þeirra sem dædst ad Herrans Christi Kien̄ing-um/hn̄s Dasemdarverkum og Velgiørningum/ seigiande med hinum heilaga David/af Psalm. 8. Drotten̄ vor Drottnare/ hvørsu dasam-legt er þitt Nafn i øllum Lendum?

Nu vilium vier framveiges taka oss þ hier ut af til Lærdooms/hvør-nen̄ vier eigum ad utbwa oss og Brynia a moote Arasū Diøfulsins.

Fyrst heyrer þar til søn̄ og alvarleg Jdran/ hvør ed verkar þad/ ad Men̄erner snwast fra Myrkrunum til Liossins/ og fra Vallde And-skotans til Guds/Act. 26. Hvad eru Syndernar vorar an̄ad en̄ Fiøt-ur og Fangelse Diøfulsins? Þar fyrer/ hvør hellst sem gierer rietta og san̄a Jdran Synda sin̄a/sa er ei leingur Þy nie Þræll Diøfulsins.

Þad an̄ad sem oss þienar til þess ad meiga hafa Frid og Rooseme fyrer Asokn Andskotans/ þa er þad/ Ad vier lifum safnlega i Guds Otta/ og tøkum Vara a vorn Kalle og Embætte/ en̄ sieum ecke athuga-lauser/ epter þvi sem Lærefaderin̄ Hieronymus rædleggur oss seigiande/ Hafest ætijd nockud gott ád/so ad nær Diøfullen̄ kiemur/ad hn̄ fin̄e þdz ecke Jdiulausa/ þviad/ lijka sem þad/ad sa Akur sem sialldan̄ eda alldrei er plægdur/ giefur af sier Þyrna/ og þad Vatn sem øngva Hræring hefur/er optast nær fullt med Orma z Eyturpøddur/Eins er þvi var-ed fyrer þeirre Man̄eskiu sem lifer i sijfelldu Jdiuleyse/ þad kan̄ ecke an̄-ars ad vera/ en̄ hia þeirrre Skiepnu in̄smeige sier adskilianleger Jller

Þan.

Þankar og Nuxaner med hvørium Dieflullen̄ kiemur sier in̄. Spyr-nunst þar fyrer vid Hølldlegu Athugalense/ en̄ gaungum fram̄ i señum Guds Otta alla vora Lijfdaga.

Þad þridia sem vier eigū ad hafa til ad bera/ so framt sem vier vil-ium þa ad vera i Fride fyrer Dieflinum/ er þad/ ad vier eigum ad setia alla vora Von / Trw og Traust uppa vorn einka Endurlausn-ara Jesum Christū/ þviad ein señ og alvarleg Trw/samteinger oss vid Christum og færer oss in̄ i hn̄s Rijke. Og so sem þad/ ad Dioflullen̄ hefur ongva Magt a moote Herranū Christo/so hefur hn̄ ꝛ ecke helldur neitt Valld yfer þm̄ s eru i Christo/ꝛ i hvøriū Christr byggr þ Trwna.

Ad siøunstu eigum vier ad Brynia oss a moote Dieflulsins Armsum med stadfastre og alvarlegre Bæn/þviad Bænen̄ er so sem an̄ad Andlegt Reykelse/fyrer hvørs Ilm ad Dioflullen̄ verdur i burtu reken̄. Og so er þad/ ad Gud Drotten̄ bygde sialfur med sin̄e sierlegre Mælægd i Jeru-salems Mustere/ hvar in̄e ad Kvelld og Morgna var offrad Reykel-senu/so bygger Gud en̄ nu ꝛ byr fyrer sijna Naad i þess Mañs Hiarta/ wt af hvøriu ad Daglega geingur Reykelse Bænaren̄ar/Openb. 8. Cap. Og lijka sem þ Leoned hrædest þa þ heyrer Hana Hliooded. Eins lijka hrædest þad Helvijtiska Leoned Diefullen̄ alvarlegar Bæner Guds Barna. Ja/Bænen̄ er su riett̄a Davids Harpa/sem burtrekur þan̄ Helvijt-ska Anda/1.Sam. 16. Hun̄ er Samsons Asnakialke/med hvøriū vier þaum ad Velle lagt ꝛ yfervun̄ed alla vora Salar Ovine/sem er/Synd/ Dauda/ Dioful og Helvijte. Þetta veit sa Helvijtiske Heggormur vel/og þvi er hn̄ so akafur ad hindra oss fra Bæn̄en̄e.

Nu epterfylger ad min̄ast a Forsvar þad sem Herran̄ Christur legg-ur fyrer sig a moote Alase og Gudløstun Gydingan̄a/og hvørnen̄ þad hn̄ bevijsar/ ad sijn Kien̄ing og Lærdoomur sie ecke af Dieflenum.

Þa fyrstu Bevijsingena setur hn̄ fram̄ i þessū Ordum/ þar hn̄ seig-er. Hvørt þad Rijke sem i sialfu sier er sundurþyckt / þ mun eidast. So sem hefde hn̄ so sagt/ Þier Gydingar meined þad eg mune af Dioflulsins Krapte og Verkan/ wtreka Dieflana eda giøra þau ønnur Dasemdarverk sem eg giøre/ En̄ hvørnen̄ kan̄ þad satt ad vera? Þviad

 eirn

eirn Diøfull wtrekur ecke añañ/ heldur halda þeir hvør med ødrum/ og eirn Tyrker añañ i þvi ad efla ꝛ stadfesta sitt Rÿke/ eñ være so/ ad hvør þeirra villde añañ wtreka/ þa være þeirra Rÿke fyrer laungu eydelagt.

Hier af høfum vier oss þad til Lærdooms og Aminningar ad taka/ ad vera ecke skÿdre eñ Diøflarner/ hvørier ad eru samlinder/ og fyrst so er/ sem sialfur Herrañ seiger hier/ Ad eckert Rÿke/ eingeñ Stadur edur Hws kuñe ad standast/ ꝛ yfer Osamþycke byrie/ þa liggur oss stoor Naudsyn a/ ad vier i øllum Stiettum elskum gott Samlynde/ og epterfylgium Radum Postulans Pals/ Eph. 4. þar hñ seiger/ Vered kostgiæfner ad hallda Eindrægne i Andanum/ fyrer Band Fridarins/ Item/ vered samhuga iñbyrdis/ Rom. 12. Og ødru Sendebrefe til Cor. 13. Cap. seiger hñ/ Vered samlynder og fridsamer/ þa mun Gud Astsemeñar og Fridarens vera med ydur. Eñ þar þvert a moote/ ef þier tøñled og uppeted hvør añañ iñbyrdis/ þa siaed til ad þier verded ecke iñbyrdis uppsvelgder/ seiger sante Postule til Gal. 5. Cap.

Auñur Bevijsingeñ sem Herrañ Christur framsetur sier til Forsvars og Afsøkunar a moote Gydingaña Gudløstun/ er iñefaleñ i þessu Ordum Gudspiallsins sem so hlioodar. NÆR Ed Sterkur Hervopnadur Vardveiter Sitt ANDdyre/ etc. etc. Fyrer þeñañ sterka Hervopnada a ad skiliast Andskoteñ/ hvørt Nafn hønum hlÿder riettelega/ þar hñ er af Nattureñe til skapadur af Gude eirn sterkur øflugur Ande/ hvørn siñ Styrkleika hñ miste ecke þa hñ fiell fra Gude og vard wtsnaradur/ heldur byhelldur hñ hønum eñ nu i Dag/ hvørs vegna hñ kallast Høfdinge þessa Heims/ Joh. 16. Eñ Anddyred edur Fordyrnar sem þesse sterke Hervopnade vardveiter/ eru aller Ogudleger sem Diøfulleñ hefur komed under sig. Eñ þad hier verdur giefed añars yfersterkara/ þa skulum vier vita/ ad þar fyrer a ad skiliast Magt og Vald Herrans Christi sem hñ hefur yfer Diøflenum. Og er þvi þesse einfølld Meining og Skilningur þessara Textans Orda. So sem hefde Herrañ Christur so sagt og talad. Ydur Gydingum er ecke okuñugt (þvi sialfs Reinslañ sÿner ydur þad) Ad eirn sterkur og øflugur Kappe verdur ecke yferuñeñ edur a Flootta rekeñ utañ af þeim sem hønum eru yfersterkare/ Nu vited

þier

þier ad Dioffullenn er eitt sterkur Ande/ þvi þad sæud þier strax a þessu Dioffulooda Manne/ hvernenn munde eg þa hafa gietad yfervunned hann og wtreked/ hefde eg ecke vered honum yfersterkare: So sined þier þa augliooslega/ ad eg rek ecke Dioffulenn wt med ødrum Diofle/ heldur giøre eg þad med Guds Fingre/ þ er med Guds Anda z Guddoomlegu Kraptte.

Hier af høfum vier þad ad læra/ Ad Heilagur Ande er vissulega eirn sannur/ Verulegur og Almattugur Gud/ med Fødur og Syne/ þvi so sem þad/ad Fyngurenn/ Hendenn og Armleggurenn eru eitt med Lijkamanum/so er og so Faderenn/Sonurenn z heilagur Ande/þrier adgreinanlegar Persoonur/enn eru þo samt ein Guddoomleg Vera/z hafa safna Magt z Almætte/ so sem hinn H. Hieronymus Lærefader kiener.

Þa þridiu Tevijssingena framsetur Herrann Christur i þessum Ordum þar hann seiger. Hvør hann er eige med mier/sa er a moote mier. Þad er sem hann so segde/ Hvør hellst sem mier er i ollu mootstædlegur/ hanns Hialp kann eg ecke þiggia til þess ad giøra þad og þad. Nu er Dioffullenn alljafnt mier a moote/ hvernenn kann þad þa satt ad vera sem þier seiged uppa mig/Ad eg wtreke Dioffulenn fyrer Beelzebub Diofla-Hofdingia? Og þetta eru nu þær sierleguftu Bevijssingar sem Herrann Christur hefur a moote Alyge og Gudlestunar Ordum Gydinganna.

Nu vilium vier wt af epterfylgiande Ordum Gudspiallsins (i hvørium Herrann Christur talar um Slægd og Vidleitne Andskotans/ z hann hefur i þvi/ ad bera sig ad koma sier inn aptur hia þeirre Manneskiu/fra hvørre hann hefur eitt sinn vered wtrekinn) Taka oss þad til Lærdooms/ hvørnenn vier skulum haga oss/so Dioffulenn takest ecke ad smeigia sier inn aptur hia oss med andstyggelegum Freistingum z ødrum slijkum þusundfelldt. Svikum.

Fyrst eigum vier ad fordast ad vera Vgglauser edur Hyrdulauser um oss z vora Sæluhialp/ hvad ad er hinn meste Háske Salar og Lijkama þvi hier stendur/ad Diofulsins Art z Vijsa sie/ad raka um þurra stade/þad er/ ad sæekia þa allra mest/sem hann sier eingenn Guds Otte er hia hia z Athugalaust lifa/uppa þad ad hann giete giørt Manusins sijdasta/ verra hinu firra. Lætum oss þar fyrer epter ordum Postulans til Philipp.2. Verka vora Sæluhialp med Vgg z Otta/ og i klædum

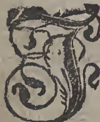
oss Guds Herskrwda/ so vier gietum stadest i giegn Vmsœtrum Diøfulsins/ Eph. 6. Trwum ecke Andskotanū helldur eñ vorum argasta Noabud Ovin og Fiandmañe/ þviad so sem Jarned rydgar allt sid aptur/ so lœtur Diøfullen alldrei sijna Hrecke/ seiger hiñ vijse Syrach. 12. C.

Þar næst og i añañ mata / eigum vier ad vardveita vel z trwlega i voru Hiarta/ Guds Guddomlega Ord/ sem hañ lætur kieña oss og Predika/ þvi so seiger Herrañ Christur i Nidurlage þessa Gudspialls/ ad þeir sieu sæler sem heyra Guds Ord og vardveita þad. Ja / Vær eigum ad hafa vora Lyfting i Legmæle Drottins z tala um þ bæde Daga z Nætur/ epter þvi sem Spamadurin Dauid kieñer Psalm. 1. Þvi þad er Kraptur Guds til Sæluhialpar øllum þeim sem þvi trwa/ Rom. 1. Cap.

Vor Drottiñ Jesus Christus vœtbwe oss z Brynie med Krapte siñar Nadar/ so vier mættum fa umflued øll Elldleg Skeite hins Hreckvijsa/ Og ad Endalokunum so stadest/ ad vier mættum ødlast Gledelega Burtfør af þessum Heime og Jñgaungu i þad Himneska Fødurlanded. Þar til hialpe oss Gud Fader/ i Nafne sijns sæta Sonar Jesu Christi/ Hvørium æsamt Fødurnum og þeim Verduga heilaga Anda/ sie Lof z Dyrd/ nu og ad Eilijfu/ A M E N.

A Midføstu Suñudag.

Evangelium/ Joh. 6. Cap.

JEsus foor yfer um Siœfarhafed Galileæ/ sem liggur vid Staden Tiberiadis/ Og mykell Mañfiolde fylgde hønum epter / þviad þeir sau þau Jardteikn er hañ giørde a þeim sem siuker voru. JEsus gieck þa uppa eitt Fiall og settest þar nidur/ med sijnum Læresveinum. Eñ þa var Paskahatijd Gydinga nælæg. Og JEsus leit þa upp/ og sa ad mykell Mañfiolde kom til hañs/ þa sagde hañ til Philippum. Hvar kaupum vier Braud/ so ad þesser neyte ? Eñ þetta sagde hañ til ad freista hañs þar med/ þvi hañ visse sialfur hvad

ur hvad hañ villde giora. Philippus svarade hønum/ Braud fyr, er tvø Hundrud Peninga nægest þeim ecke/ so hvør eirn fae þa nockud lijted. Eirn af hñs Læresveinum/ sem var Andreas Broodur Simonar Petri/ sagde hønum. Eitt Vngmeñe er hier/ sem hefur fim̃ Byggbraud og tvo Fiska / Eñ hvad skal þetta a medal so margra ? Þa sagde JEsus/ læted Meñena setiast nidur ad borda. Eñ þar var i þeim Stad/ Gras myked. Og þar settust nidur ad borda/ Kallmeñ ad Tølu nær fim̃ Þusunder. JEsus took þa Braudeñ/ giørde Þacker og fieck sijnum Læresveinum / eñ þeir feingu þeim sem til Bordsins høfdu settst. Slikt hid sama af Fiskunum so myked sem hvør villde hafa. Eñ þa þeir voru metter / sagde hañ til siña Lærisveina. Safned samañ þeim Leyfum sem afgeingu / so eckert spillest. Eñ þeir søfnudu þeim samañ / og fylltu upp tolf Karfer medur þessar Leifar/ af þeim fim̃ Byggbraudum / hvoriar ad voru auk þess/ sem þeir høfdu neytt. Eñ þa er þesser Meñ sau hvørt Teikn ad JEsus giørde/ søgdu þeir. Þesse er sañarlega sa Spamadur sem i Heimeñ skal koma. Eñ þa JEsus formerkte þad / ad þeir mundu koma og handtaka hañ og giora hañ ad Konge / flyde hañ einsaman burt/ upp aftur a Fialled.

Exordium.

Spamadureñ Esaias talar so i siñar Spadoms Bookar 30. C. Og seiger/Drotteñ mun ydur i Nørmunguñe Brauded/ & Angistiñe Vatned giefa. J hvøriũ Ordum ad Ande Drotteñs giefur øllum Rietttrwudũ Guds Børnũ /eitt miøg Hüggunarsamlegt og ægiætt Fyrerheit sem er / ad Herrañ Jesus vilie ecke ad eins næra & fæda vorar hungradar Sæler a sijnu Nædar Orde a medañ vier lifum hier i þessum Heime / heldur og eirneñ vilie þar a ofan giefa oss a Nallæris & Hungurs Tijdeñe Nægd Brauds / til ad forsorga oss & vora Lijkame med/so oss skule eckert þ vanta sem oss kañ ad vera naudsynlegt til þessa Lijfs Vpphelldis. Þetta hid sama Fyrerheit iprekar

Ande Guds apfur/ pyrer Muñ Spamañsins Davids/ i Psalm. 37.
Seigiande/ Drottne eru kuñer Dagar þeirra hinu Fromu/ z þeirra Ar:
ur munu vara eilýflega / þeir munu ei til Skamar verda i þeirre vondu
Tijd/ og a þeim Hallæris Tijmanum munu þeir Sadning hafa. Og so
vier skylldum i aungvañ mata efast um Guds Almatte z um Sañleika
þessara og añara hañs Nadar Fyrerheita/ þa stadfester nu Endurlausn:
areñ vor og bevijsar þetta hvorutveggia / med þessu sijnu Furdanlegu
Dasemdarverke/ þar hñ a moote allre mañlegre Skynseme/ af sijnu eig:
eñ Guddoms Krapte/ fæder hier og forsorgar fim Þusund Mañs / med
fim Byggbraudum z tveimur Fiskum/ so ad Leifarnar sem af geingu/
urdu meir eñ þad sem Læresveinarner baaru i fyrstu fram fyrer hañ/ og
vid þetta Herrans Christi Dasemdarverk/ hafa þeir gömlu Christneñ:
ar Forstioorar mykelega gladt sig / hvers vegna þeir hafa kallad þeñañ
Suñudag sem i Dag er/ Dominica Lætare / þad er Glede z Fagnadar
Suñudag / a hvoriñ ad öll rietttruud Guds Börn eiga ad fagna og gle:
diast/ ecke einungis þar af/ ad Gud giefur oss vort daglegt Braud / hel:
dur z eirneñ/ ad hñ giefur oss fa himneska Sælareñar Fædu / sem er
hañs H. Ord/ þvi hvad stodar oss þad/ þo öll Fiell i Landenu være ein:
tomis Sylfur/ z aller Steinar klaara Gull/ Ja þo öll Trie i Skoo:
genum bære ecke añañ Avoxt eñ Perlur/ z öll Vötn være full af Gim:
steinum/ eñ vier lidum Skort a Guds H. Orde/ z yrdum sijdañ ad lijda
Skipbrot a vorre Sælar Velferd? Glediumst oss þar fyrer þar vid/ ad
vor Nofn eru skrifud a Himnum/ Luc. 10. Cap.

Og vilium vier nu an leingra Iñgangs vijkia til Gudspiallsins/ og
þad yfervega i þremur Smaagreinum. Hin fyrsta skal vera um Ord:
saker þær/ hvar fyrer ad Herrañ Christur hafe viked i burt med sijnum
Læresveinum/ wr Landshalfum Gydinga z fared i Eydemörku. Auñ:
ur um þad mykla Dasemdarverk sem hañ giörde i þessare Eydemörku.
Hin þridia um Folked sem villde veita hönū verallдlega Tign og taka
hñ til Kongs / med þeim fleyrum Kringumstædum / sierlegustu Lærdoo:
mum/ Amiñingum og Huggunum sem hier ad hnijga.

Gud virdest ad vera i Verke med oss/ so vier mættū þetta allt yfer:
vega/

vega / hønum til Lofs / eñ off til tijmanlegrar ꝛ eilijfrar Gagnsemdar i Jesu Nafne / Amen.

Fyrsta Greineñ.

I Næsta fyrerfarandа Capitula / talar Gudspiallamadureñ Johañes (sem skrifad hefur þetta N. Evangelium) þar um / Ad Herrañ vor Jesus Christus hafe att stoora Disputatiu vid Gydinga / þar um / ad þeir villdu hallda / ad hñ hefde giørt Helgedags Brot / i þvi / ad hñ hefde læknad þañ sjuka Mañ a Sabbaths Deige / sem i þriatijger og atta Aar hafde leiged i siñe Reckiu / Eñ sem þesse Disputatia took Enda / þa stendur i næst epterkomande Capitula / ad Jesus hafe fared yfer Siafar Hafed Galileæ / sem liggur vid Stadeñ Tyberiadis.

Tvær eru hinar sierlegustu Ordsaker þar til / ad Herrañ Christur veik i burt med sijnum Lærisveinum i þessa Eydemørk. A adra miñest Marcus Gudspiallamadur / 6. Cap. og seiger / Ad Endurlausnareñ vor hafe vered mæddur og þreyttur epter Mañlegre vijsu / af þeim Folks fiølda sem sookte ad hønum so miøg / ad hvørke hñ blessadur nie hñs Lærisveinar høfdu so langa Toomstund / ad þeir kyñe ad fa sier Fædslu / og þess vegna hafe hñ fared i burtu i afviked Platz / so hñ giæte hvijlt sig þar um stundarsaker. Vm hina adra Ordsøkena talar hiñ N. Matthæus / 14. og seiger / Ad þegar Herrañ vor Jesus var vijs ordeñ / bæde af Lærisveinum Johañis / sem og eirneñ sijnum eigeñ Lærisveinum / hvøria hñ hafde utsendt til ad predika / hvørsu þad / ad sa grime og Gudlause Tyrañe Herodes / hafde fyrer Sakleyse lated Aflijfa þañ dyra Guds Mañ Johañem Skijrara / þa hafe hñ ecke viliad vera lenger i Nagreñe vid so Ogudlega Kroppa so sem Herodes ꝛ hñs Makar voru / þvi alldrei visse vær / eñ þeir mundu leitast vid ad giøra Herrañ Jesu slijkt hid sama sem Johañe / og þvi hafe hñ teked eitt Skip ꝛ fared yfer um Siooeñ edur (riettara ad seigia) Vogeñ / sem ligger vid Stadeñ Tyberiadis / hvør ed ødru Nafne kallast Genezareth.

Af þessu Dæme Herrans Christi / þar hañ fordar sier og flijr i burt undañ Ofrijke og Tyrañaskap Herodis / Høfum vier þad ad læra / ad

 sier.

sierhuerium Christnum Manne er i sama mata leyþelegt ad þlyia þa nock-urskonar Oþsookner edur Faar er fyrer Hende/so sem mørg Dæme þinn-ast til allvyda i heilagre Ritningu. So vard Jacob Forþader ad flyia þyrer Heitingar Ordum sijns Brooders Esau i Mesopotamiam/Gen. 27. Sa Guds Madur Moyses/þlyde og eirnenn þyrer Pharaone/ enn Gud gaf hønum Samastad i Hwse Riennemannsins i Madian/ og talade sydann vid hann sialfur wr Elldsrunnenum/ Exod. 3. David þlwde þyrer Saul Konge/þo verndade Gud hann so dasamlega/ad hann sette hann til Ko-ngs/ 1. Sam. 19. Cap. Þar þyrer/ kunne þier hid sama til ad þalla/ ad þu hliooter vegna Oþryckis vondra Manna ad þlyia wr þijnu Foost-urlande þra Vinum og Naungum/þa verttu þo samt hughraustur/ og huggadu þig þar vid/ad þinn Endurlausnare heþur sama orded ad reina/ so hann kynne ad haþa Medaumkan med þier þa þu verdur Landþlootta.

Framveiges stendur so i Textanum. OG MYKell MAnnþiollde FYlgde HOnum Epter. Ordsøkena leggur Gudspiallamadurenn hier til. Hvead þeir saau þau Teikn er hann giørde a þeim. s siwker voru. Mundu þa aller þeir sem hier eþterþylgdu Herranum Christo/haþa eitt z hid sama Erende til hans? Ney/ visst ecke/ þvi sumer haþa komed til þess ad heyra hans Kienning/ og þad haþa vered þeir hiner sømu/sem alla-reidu haþa aþ hans Dasemdarverkum lært ad þeckia hann þyrer þann sanna Messiam. Sumer komu til þess ad sia ny Teikn z Stoormerke/ sum-er til þess ad lata sig lækna/ enn sumer til þeirrar Maltijdar sem þeir meintu þeir mundu þa hia Herranum Christo. Hier aþ siaum vier/ad ecke er eins vared Aþorme allra Ordsins Tilheyrenda. Marg r eru lyker þim i Athenu Borg/sem komu alleinasta til þess ad heyra nock-ud nytt/hvar um lesa ma i Giørninga Book Post. 17. Sumer kannskie þinnast þeir s ecke haþa annad Erende til Kyrkiunnar/enn ad þylla sig z drecka sig Søsundruckna/ Sumer til ad deila og ryfast nidur so sem Olmer Hundar/ og Dæme þinnast til/ þvi midur. Enn vier sem vilum vera Guds Børn z Erþingiar Himnarijkis / skulum koma til samans/ til ad heyra og læra nockud/ þad sem oss stodar til Saluhialpar / þvi þad er Kyrkiu Erended hid besta/epter þvi sem þar stendur/ Sæler eru

þeir

þeir sem heyra Guds Ord og vardvellta þad / Luc. 11. Cap. Tijmans verdur hier og eirnenn gieted i Gudspiallenu/ a hvorium ad Herrann Christur hafe giort þetta Dasemdarverk/ sem er/ um þad Bil sem Gydingar voru vaner ad hallda sijna Paska / til hvørs Hatijdiehallds ad margt Folk plagade samann ad safnast vr imsum Stødum / og er þvi ecke olijklegt/ad marger framande af Gydingum mune hafa mætt vera med þessum Hoop.

Nu sem Jesus var komenn yfer um Siooenn/þa seiger Gudspiallamadurenn/ Ad hann hafe geinged uppa eitt Fiall og sett sig þar nidur med sijnum Læresveinum.

Tvent høfum viet oss hier vt af til Lærdooms ad taka. Fyrst/so sem þad/ ad Herrann Christur setur sig hier sialfur uppa eitt Skipkorn & fer yfer um Sioenn/so hann giete teked sier Hvijld & Hressing epter sitt Erfide/so er & einum & sierhvorium leyfelegt/ epter þ hann hefur vel þioonad & trwlega staded i sijnu Embætte / ad taka sier Hvijld og Hressing nockra Stund/ og koma so sijdann aptur til sijns Erfidis.

Þar næst so sem þ/ ad þott Herrann Christur fære/ bæde þess & annars vegna/yfer um Sioeenn/ad hann vilde hvijla sig um Stund/ þa gagnadest honum þ þo ecke fyrer Folkenu / heldur vard hann strax uppa nytt ad taka til ad kienna & predika Guds Ord/ hvad hann blessadur i engvann mata epter sier talde. Eins lijka a eirn & sierhver / hvørt heldur hann er andlegrar edur veralldlegrar Stiettar/ad vera viliugur enn ecke latur til ad giøra Skyldu sijns Embættis/& læta sier þ ecke leidest/þott hann sie þar til optar enn sialdnar kvaddur/epter þvi sem þar stendur/Rom. 12. C. Hafe nockur Embætte/þa giæte hann þess Embættis/þad er/giore þ kostgiæfelega med Trw og Dygd/Nott og Dag/þa tøif gierest. Þegar Endurlausnarenn vor Jesus var nu nylega nidursestur a Fiellenu/ þo seiger Gudspiallamadurenn framveiges so/ Ad hann hafe lited upp og sied myken Mannfiølda koma til sijn.

Dioffullenn/ so vel sem vor eigenn forblindud Nattura/ predikar þad opt & tijdum fyrer oss/einkanlega þegar Kross & Mootgangur kiemur oss ad Hondum/ Ad ecke sie Gud oss edur giæte ad Eymdum vorum. Enn

þad er ecke satt/ þviad allra Maña Verk eru honum kuñug/ og þyrer hñs Augum er ecke neytt leynt. Ja/ hñ sier alla Hlute fra Upphafe Veralldar/allt til Enda/seiger Syrach. 40. Cap. Og hvørneñ skyll/ de hñ ecke sia/sem Augad hefur skapad? seiger hiñ H. David/ Ps. 94.

Hugga þu þig þar þyrer þar vid miñ Brooder & Syster/ nær sem hellst þu ratar i nockurskonar Þrauter & Þijningar/ ad Gud upplyp-ter eñ nu sijnu Augum & ælljtur þig milldelega/ ecke sijdur eñ hñ æleit þetta Folk/ & gaf þvi Fædu til Sadningar. Siertu hungradur eda þyrstur/ þa vit þu þyrer vijst ad Drotteñ upplypter sijnu blessuðu Aug-um/& sier þig milldelega/so sem hñ sa Agar & Jsmael/Gen.21. Jtm. Eliam/1. Kong. V. 19. Og Samson/ Doom. V. 5. Þviad Augu Drottens lijta a þa sem hñ ottast/so hñ frelse þeirra Sæler wr Daud-anum/& giefe þeim Fædslu i Hallærenu/ so sem David seiger/ Psalm. 33. Angre þig & hrelle þijnar Synder/þa vertu hughraustur/ þvi hañ upplypter sijnu Augum & ælljtur allar jdrande Mañeskiur/so leit hñ til Peturs i Byskupssalnu/ Luc. 22. Til þeirrar Bersyndugu Kvinuñar Luc. 7. Og til Zachæum Luc. 19. Siertu munadarlaus & so sem ein-stædingur i þessare Verølldu/þa gled þig þar vid/ ad Christur upplyp-ter sijnu Augum & ælljtur alla Fodurlausa & Lijtelmagna. So æleit hñ Esther Fødurlausa / Joseph seldañ af synu Brædrum/ David og adra fleyre/hvøria alla hñ upphafde wr Duftenu/ & sette þa til Heidurs hia Høfdingium sijns Folks/epter þvi sem David seiger/Psalm. 113. Kuñe so til ad bera/ad Sott edur Siukdoomur kome þier ad Høndum/so þu sier ecke añad þyrer eñ Daudañ sialfañ / þa hugga þig þar vid/ad þiñ Endurlausnare lifer & ælljtur þig milldelega/so sem hñ giørde vid Ezechiam Kong/hvørs Alldur hñ leingde um fimtan Aar/og vid Laza-rum/ hvørs Sal hñ liet sijna H. Eingla bera (þa hun foor burt af Lijkamanum) i Abrahams Skaut.

Añur Greineñ.

Annad Greinarkorned hlioodar um Samtal Herrans Christi / sem hñ heldur vid sijna tvo Læresveina/Philippum & Andream/ sem & eir-neñ um sialft Dasemdarverked sem hñ giørde. Hier um hlioodar so

Guds-

Gudspialls Texten̄ vor. ÞA Sagde JEsus Til Philippum/ Hvar Kaupum Vier Brauđ So Þesser Neyte? Eingen̄ skylldi láta sier til Hugar koma/ ad Herran̄ Christur hafe þess vegna spurt Philippum hier um / ad hn̄ visse ecke sialfur vel Rád ⁊ Medal til ad giefa þessu Folke Fædu / þyrer utan̄ hn̄s Rádlegging / þar Jesus var sialfur sa ædste Rádgiafare ⁊ Fodursins Speke/ 1. Cor. 1. Esa. 9. Helldur seiger Gudspiallamaduren̄/ hn̄ hafe giørt þad til ad freista hn̄s. En̄ hvornen̄ a þetta ad skiliast? Mun Gud þa freista nockurs Man̄s? Nei/ Gud freistar ad sön̄u einskis Man̄s til hins Illa/ þvi þ er Diefulsins Yfsa/ Helldur villde hn̄ hier med reyna Trw Philippi/ ⁊ vita hvad myked hen̄ū hafde fram fared i sin̄ū Skoola/ i hverin̄ hn̄ hafde vered nu allareydu i halft þridia Aar/ so hn̄ hefde matt læra ad þeckia hen̄ fyrer þan̄ eiłlífa ⁊ san̄a Guds Son/ hverin̄ Faderen̄ hafde giefed allt Valld a Himne ⁊ Jordu.

Heyrum nu framveigis til/ hveriu Philippus svarar Herran̄ Christo uppa þessa Spurning. Brauđ (seiger hn̄) fyrer 200 Peninga næger þeim ecke. Og sem Andreas Brooder Simonar Petri heyrde þetta/ þa tekur hn̄ under ⁊ seiger/ ad þar sie eitt Ungmen̄e sem hafe fim̄ Biggbrauđ og tvo Fiska/ en̄ þetta kun̄e ecke helldur neitt ad forslaa i bland so margs Folks. Hier sian̄ vier nu / hvad mykel Blindne/ Efaseme og Vantrauſt ad þar er ad fin̄a hia Mon̄unum / strax þegar nockud i dal-par/ edur nockurskonar Neyd og Þreyngíng ad Hendum kiemur/ so ef vier þykiumst ecke hafa so myked strax/ af einu og ødru fyrer Hende/ ſ vier þurfum til vors Lijfs Upphelldis/ þa er ecke an̄ad en̄ Yhl ⁊ Vol/ Oop og Ylfur og Efaseme. Sian̄ hvornen̄ þ gieck til fyrer þm̄ Guds Man̄e Moyse/ hvor ed nockrum sin̄ū hafde talad vid sialfan̄ Gud/ og sied hn̄s Furduverk. Talade hn̄ ecke so/ og sagde vid Drottin̄/ þ a lin̄ lofade ad Israels Folk skyllde fa Nægd af Kiete i Eydemørkun̄e/ þetta Folk er sex hundrud Þusund Mans til Fots/ og þu seiger/ Eg vil giefa þvi Kiot ad eta/ eirn Mánud i giegnum. Skal nockud slaa nidur Naut edur Saude/ so þ þeim meige nægiast/ eda skulu aller Fiskar Siefarens safnast hingad/ ad þad kun̄e ad nægia handa þeim? Num. 11. Mooſes

 Ka

ka Dattie leſũ vier ꝫ ſo i añare Kongaña Book. 7. Cap. Um þañ Rid-
dara ſem eꝼade ꝥ ſem Spamaduren̄ Eliſeus haꝼde ꝼyrer ſagt / Ad ad
Morgne ſkyllde vera ſo good Tijd a Korne / ad eitt Mæler Symilu
Miøls / ſkyllde ecke koſta meira eñ eirn Sikel / og tveir Mælerar Byggs
eirn Sikel / i Borgarhlide Samariæ. Þa ſvarade hũ Spamañenum /
og ſagde / og þott Drotteñ giørde Glugga a Himeneñ / hvernen̄ ma þet-
ta verda ? Þetta er nu ſnøgt Aalit og blindur Doomur Veralldareñar
Barna / ſem gieꝼa meir vakt / þui ſem þau ſia ꝼyrer Augunum / eñ Guds
obrygdanlegũ Loꝼunum. Eñ vær ſkulũ vita ꝼyrer viſt / ad Gud reideſt
ſañarlega ſoddañ Mañaña Vantrw ꝫ Eꝼaſeme. Siaũ til / ꝼyrer þann
ſkulld / ad Moyſes vantreyſte þui ad Vatned munde kuña ad ſpringa wt
aꝼ Helluñe / þa Iſraels Folk oſkade / ad þad mætte ſa Vatn ad drecka
i Eydemørkuñe / og ſagde / munum vier nockud gieta leidt ydur Vatn aꝼ
þeſſum Steine ? Þa vard Gud bæde hønũ ꝫ Aarone reidur / og ſagde /
Sokum þeſſ þier trwdud mier ecke / og helgudud mig ecke ꝼyrer Iſraels
Bornum / þa ſkulu þid ecke inleida þeñañ Almwga i ꝥ Land ſem eg vil
gieꝼa þeim / Num. 20. C. Þar ꝼyrer þott Hungur eda Oſrijd meige
uppa koma / þa eꝼunſt þo ſamt ecke / helldur ſetiũ allt vort Trwnadar-
traunſt til Drottens / og bidiũ hñ ad hñ vilie wtbreida ſijna Bleſſan yꝼer
ꝥ Litla ſem vier eigũ ad haꝼa oſſ til Biargar / Ia / aꝼhendum vorum
bleſſada Herra Jeſu Christo wt i ſijnar signudu Hendur / vor litlu Med-
øl ſem vier hoꝼũ ſyrer Hende / ſo ſem Læreſveinarner aꝼhendtu hønum
hier þau ꝼim̃ Biggbraud og tvo Fiſka / og bidiũ hñ ad leggia ſijna Bleſſ-
an þar yꝼer / ſo meigũ vier vera viſſer og oeꝼader þar um / ad ꝥ ſkal A-
vaxtaſt og verda oſſ ad goodũ Notum / ecke ſijdur eñ þa Drotteñ liet ꝥ
litla Oleum i Krws Eckiuñar til Zarepta avaxtaſt ꝫ ecke þverra / ſo hun
ꝫ heñar Hiſke haꝼde þar aꝼ nægelegt Vidvære / 1. Kong. B. 17. Cap.
Marger raka ſamañ Aud og allskyns Nægtum / eñ þad ſkiedur ſtundum / ad þar er lijtel eda eingeñ Bleſſan hia / og verdur þui ad ongvum
goodũ Notum. Eñ hvad kiemur þar til ? Sañarlega ecke añad eñ ꝥ / ad
Meñ eru Hyrdulauſer / og gleyma ad aꝼhenda og beꝼala bæde ſig og ſijna
Eign Daglega Dags liſanda Gude. Eingeñ ſkyllde helldur ſtoola oꝼ-

myked

myked uppa siñ Aud ꝛ Ryfedæme/ꝛ þeinkia so/Eg heþe alls Nægter/ þar þyrer er omøgulegt ad eg kuñe Skort ad lijda. Heldur skylde hvør og eirn athuga þad vel sem Herrañ Christur talade vid Moysen fordum/ Levit. 26. seigiande: Eg vil fordiarþa ydar Brauds Nægter/ so nær þier eted/skulud þier ecke verda metter. Item seiger David/ ad hæg-re Hønd Drottens kuñe øllu ad umbreita.

Framveigis hlioodar so Gudspialls Textañ. ÞA Sagde JEsus/ læted Meñena setiast nidur ad borda. Eñ þar var i þeim Stad/ Gras myked. Og þar settust nidur ad borda/ Kallmeñ ad Tølu nær þim Þusunder. JEsus took þa Braudeñ/ giørde Þacker og þieck sijnum Læresveinum / eñ þeir feingu þeim sem til Bordsins høþdu settst. Slikt hid sama af Fiskunum so myked sem hvør villde haþa. Þo ad Læresveinunum Herrans Christi yrde i þyrstu nockud aþatt þar wti / ad þeir trwdu ecke ad hñ munde giefa þædt so margt Folk af litlum Efnuñ/þa er þ aptur a moot Loþsverdt i þeirra Fare/ ad þeir eru hlijdner ꝛ audsveiper sijnum Herra og Meystara/ ꝛ giøra epter þui sem hñ þm bijdr ꝛ skipar. Þui strax þa hñ beþalade þm ad læta Meñena setiast nidur ad borda/ þa giøra þeir þ mootmælalaust/ꝛ disputera ecke leingur þar um/ hvøtt þar sien mørg Braud eda þæ til ad leggia fram þ Folked/heldur varpa þeir þssare siñe Ahyggiu uppa Drottiñ. Þessa Hlijdne ꝛ Audsveipne ættuñ vier ad læra aþ Herrans Christi Læ-resveinuñ/ꝛ vera þwser til ad giøra allt þ hñ bijdur oss ꝛ skipar i sijnu heilaga Orde/þui hvad hellst hñ bijdur oss ꝛ skipar/þ er allt harla gott.

J ødru lage lærũ vier þ hier/ad lijka sem þ/ad Herrañ vor Jesus tekur þesse þim Braud sier i Hønd/ ꝛ giører so Þacker sijnũ Himneska Fødur/ So ber oss ꝛ eirneñ med Bæn ꝛ Blessan ad ganga til Bords ꝛ taka vora Fædu/eñ ecke ad hlaupa þar til so sem adrar skynlausar Skep-nur. Ja/þa vier þockũ Gude vorũ fyrer sijnar Gæfur ꝛ Velgiørn-inga/þa latur hñ oss ecke alleinasta vora Fædu vel notkast/heldur ꝛ eirn-eñ þa blessar hñ ꝛ margþaldar hana/ so vier lijdũ ecke Skort. Eñ þar þvert a moote/þa Meñ ganga so til siñar Maltijdar/ ad þeir hvørke fyrer nie epter Matiñ/bidia Gud ad blessa sig edur þacka hønum/ edur

þo þeir læteſt taka til ad leſa ſiñ Bordpſalm / þa verdur þar ecke añad wt / eñ Alætur ꝛ Gyckerj / Hvad er þad añad eñ Meñ apturlwka med ſoddañ moote Hondum Guds / ꝛ koma þvi til leidar / ad honū leideſt ad giora oſſ til gooda. Eþ ad einhvor være bodeñ aþ einum ypparlegum Mañe til Bords / og þæge hia þonum Øl og Mat / eñ þa Maltijd være wte / þa ſtrike hñ ſo i burtu fra Bordenu / ad hñ packade hvorke ſijnum Veitara nie neinum ødrum / ſa hiñ ſame munde viſſulega vera hallðeñ eirn Oſviñur ꝛ Opacklætur Dære / hñ munde ecke heldur optar verda bodeñ til Bords aþ ſama Mañe / ſem hñ haþde ſyndt ſig ſo Opack⸗lætañ vid. Eñ langtū meira Opacklæte er þ / eþ nockur er ſa ſem ecke þackar ſijnum Gude / ſem þo Daglega Dags fæder hñ og nærer.

J þridia lage ſkulum vier þad læra aþ þeſſu Folke / ad brwka ecke oþ⸗urdædugheit i Mat edur Dryck / heldur læta oſſ lynda og taka med þøck⸗um þad ſem Drotteñ gieþur oſſ / þo þad ſie ecke med Kriſdum kockad og þrambored. Þetta Folk haþde hvorke Hveitebraud nie Hunangskokur med ødrum Dyrendis Riettum a ſijnū Borde / heldur nægdeſt þ med Fiſk og Biggbraud / ad ſig þar af mett / og þackade ſijdañ Gude fyrer ſijnar Gaþur. Sama eigum vier og ſo ad giora ſo vier misbrwkum ecke Guds Gaþur til nockurskonar Ohooþs.

J þioorda og ſijdaſta lage verdur oſſ hier kient ad þara ecke illa med þ ſ oſſ verdur afgangs / ꝛ kaſta þvi ecke nidur þyrer Hunda / heldur ad þorva⸗ra þad og hallda þvi til ſamans / ſo ſem Herrañ Chriſtur beþalar hier ſijnum Læreſveinum / ad þeir ſkule ſamañ ſaþna þeim Leiþū ſem af geing⸗gu / ſo eckert ſpilleſt. Heþde Joſeph i Egyptalande ecke ſaþnad til ſamans þvi Korne ſem var um þram Folkſins Naudſyniar a þeim goodu Aar⸗unum / þa heþde Folked a hinum ſiø epterþylgiande Hallæris arū / ord⸗ed ad lijda Neyd og Skort / og kañ ſkie mørg Þuſund Mañа orded ad deyia wt aþ i Hungre.

Þridia Greineñ.

NV epterfylger þad þridia Greinarkorned / um Folked ſem villde vei⸗ta Herranum Chriſto Veralldlega Tign / og giøra hñ ad Konge / og hvørneñ hñ tekur þeſſu Tilbode.

Tvent

Tvent er oss athugande i Fare þessa Folks. Þad fyrra er Lofsverdt/ en þad añad er Lastsverdt. Lofsverdt er þad/ ad þetta Folk þecker og vidurkieñer Herrañ Christum af þessu Dasemdarverke/ fyrer þañ sanna Messiam/ og hefur lesed þad sem um hñ stendur skrifad hia Spamañenum Esa. 35. Ad þa Messias kiemur hingad i þeñañ Heim/ mune hñ giøra stoor Kraftaverk/ af hvørium Meñ kuñe ad þeckia hañ. Eñ Lastverdt er þad i Fare þessa Folks/ ad þad er so fravijst/ ad þad vill giøra hñ ad Veralldlegum Konge/ þar hñs Rijke var þo ecke af þessum Heime/ Joh. 18. Og þar fyrer tekur Herrañ Christur sig i burtu fra þeim/ og fer einsamall burt upp aftur a Fialled.

Eñ þad skulum vier samt læra af Dæme þessa Folks/ Ad so sem þ villde audsijna Herranum Christo Ueg og Þacklæte fyrer sitt mykla Dasemdarverk sem hñ giørde/ þar þad villde taka hñ til Kongs/ þo þ være hier vtí villt. So skulū vier ꝛ so vera þacklater vorū Gude fyrer alla sijna Nadar Velgiørninga/ sem hñ audsyner oss og veiter.

Þar næst skulū vier læra þad hier af Dæme Herrans Christi/ad bliffa vid vort Kall og Embætte/ hvør i siñe Stiett/ Eñ stundum ecke epter stoorum Metordum/ heldur skylde hvør og eirn lata sier sijna Lucka nægia/ Og skal þad so sagt vera um þessar þriar Smæagreiner. Þeim Eina/ Eilijfa ꝛ Odaudlega Gude/ sem alleina Dasemdarverkiñ giører/ seigiū vier Lof/ nu ꝛ ad Eilijfu/ Amen.

Sunudagen epter Midføstu.

Evangelium/ Joh. 8. Cap.

Esus sagde til Gydingaña og Hofdingia Kieñemañaña. Hvør er sa af ydur/ þad hñ meige straffa mig um nockra Synd? Fyrst eg seige ydur Sañleikeñ/ hvar fyrer trwed þier mier þa ecke? Hvør hñ er af Gude/ sa heyrer Guds Ord. Þar fyrer heyred þier þau eige/ þviad þi' erud ecke af Gude. Eñ Gydingarner sögdu til hñs/ Seigium vier ecke

vel/pad þu ert Samverskur og hefur Diøfulenn ? JEsus svarade. Eg heþe ecke Diøful/ helldur heidra eg minn Fødur/ z þier vanheidred mig. Eg leita ei ad minne Dyrd/ sa er sem leitar z dæmer. Sannlega/ sannlega seige eg ydur/ Hvør hn geymer mijn Ord/ hn mun ecke Daudann sia ad Eilijþu. Þa søgdu Gydingarner til hns. Nu þormerkium vier/ ad þu hefur Diøfulenn. Abraham er daudur/ z Spamennerner/ z þu seiger/ Ef ad sa er nockur sem geymer mijn Ord/ hn skal ecke Daudann smacka ad Eilijþu. Hvørt ertu meire Fodur vorum Abraham/ hvør ed þramliðenn er/ z Spamennerner eru z framlidner ? Hvørn giører þu sialþann þig ? JEsus svarade. Eþ ad eg vegsama mig sialfur/ þa er mijn Dyrd eingenn. Minn Fader er sa sem mig vegsamar/ hvørn þier seiged ydar Gud vera/ z þier þecked hn þo ecke. Enn eg þecke hn/ og eþ eg segde þad eg þeckte hn eige/ þa være eg eirn Liugare/ lijkur ydur. Helldur þecke eg hn/ z eg geyme hanns Ord. Abraham Fader ydar gladdest/ ad hn skyllde sia minn Dag/ og hn sa hn/ og vard gladur vid. Þa søgdu Gydingarner til hns. Þu ert enn ecke þimmtugur/ z þo sastu Abraham? JEsus sagde til þeirra/ Sannlega/sannlega seige eg ydur/ ad ædur enn Abraham var / em eg. Þa tooku þeir upp Steina/ so ad þeir køstudu a hann. Enn JEsus fordade sier/ og gieck wt wr Musterenu.

Exordium.

In Numeri Bookar 12. Cap. Lesum vier (mijner elskanleger i Drottne) um þann Guds Mann Moysen / ad hann haþe vered miøg plaagadur Madur / þramar enn aller adrer Menn a Jørdunne. Ordsøkenn var su/ Ad hns Syster Maria og Brooder hns Aaron mogludu a moote hønu/ þyrer þad/hn hafde teked sier eina Morlendska Kvinnu til Eckta. Ja/ Allur Israels Lijdur took sig ecke einu sinne/ heldur opt og tijdum upp a moote hønum/og einkanlega þa þeir þottust lijda nockurn Skort a Mat edur Drick i Eydemørkenne/ so hann sialfur neiddest til ad klaga þar yþer fyrer Drottne/Exod. B.17.C. seigiande.

Hvad

Hvad skal eg til giøra vid þetta Folk / þvi iñañ skams muñ þad lemia mig med Grioote. Eñ so var lengt fra þvi ad Moyses hefde slijkt forskulldad af Israels Folke / ad hñ hafde giort þvi margt & myked til gooda / hvad oflangt er hier upp ad telia. Þetta hid sama maa vel og riettelega heimfærast til Herrans Christi / hvørs Fyrermyndan ad Moyses var / þvi so seiger Gud Drottenn sialfur til Moysen / Devt. V. 18. Eg vil uppvekia þeim eirn Spamañ af þeirra Brædrum / lijka sem þu ert. Nu so sem þad / ad Moyses Guds Madur vard fyrer Adkasie & Alase / ofortþient / bæde af Mariu Syster siñe og Aarone / sem og hinu Folkenu wt i fra. So vard og so vor Drottenn Jesus Christus ecke O, sialdañ fyrer Atyge / Lastmælum og allskonar illum Aaustre Veralldar, eñar / a medañ hñ umgieckst hier vor a medal i Holldenu / so þad mætte riettelega um hñ seigiast / ad hñ hafe vered meir plagadur eñ aller ader Meñ a Jørduñe. Dæme hier uppa høfum vier i þessa Dags Evangelio / hvørneñ ad Gydingar sem voru Herrans Christi Brædur epter Holldenu / Rom. I. Settu sig uppa moote hønum / og þad sama med þvilijkre Akiefd / ad alldrei visse nær eñ þeir munde grypa hñ i Hel / hefde hñ blessadur ecke fordad sier og geinged wt wr Musterenu. Eñ hvørt Herrañ Christur hafe þvilijkt af Gydingum forskulldad / þar um ber lioosast Vitne ell hñs Lijfs Historia. Og viliū vier an leingra Iñgangs / vijkia til Gudspiallsins / og taka oss tvent wt af þvi til ad skoda og yfervega ad þessu siñe. Þad fyrra skal vera um þa myklu Disputatiu / sem Herrañ Christur heldur hier vid Gydinga & Kieñemañahøfdingiana i Jerusalems Mustere. Eñ þad añad um Alyktunena / sem vard um sijder a somu Disputatiu. Gud himneskur giefe oss þetta ad meiga yfervega / sijnu allra heilagasta Nafne til Lofs og Dyrdar / eñ oss sialfum til Sælargagns i Jesu Nafne.

Um þad Fyrra.

Hvad akaflega og miøg myktelega ad sa aume & forblindade Gydinga Lijdur hafe sett sig epter þvi / ad fyrerkoma Herrañs Lijfsins / Drottne vorū Jesu Christo / og þ sama bæde leinelega og openberlega / med Ordum og Verkum / nær og hvar / þad meigum vier sia af ølluū þessum

fyrer þarande Capitula Johañis/ i hvoriū ad þetta N. Endspiall sten-dur skrifad/og vijdar añarstadar i N. Skript. Stundum gafu þeir honū þa Sok/ad hn̄ være eirn Stoorsyndare/so sem lesa ma hia Joh. 9. Cap. Stundū ad hn̄ være Ofneytslumadur z Vijnsvelgiare/Vin-ur Tollheimtumaña z Syndugra/ Matth. 11. Stundum eirn Gud-lastare/Matth. 9. Stundum ad hn̄ giorde sijn Kraptaverk mz Diofuls Konst/Luc. 11. Og margt añad fleyra. Eñ a moote þessare fra marg-falldre Alyge z Diofuls Asaustre/ þa setur nu Herrañ vor Jesus Christus eina Spurning fram/z þad sama almeñelega i Musterenu til Jerusalem/med hvørre hn̄ forsvarar sig og sitt Saklejse miøg kreptug-lega/seigiande. Hvør Af Ydur Kañ Ad Straffa Mig Vm Nockra Synd? Þad er sem hn̄ hefde so sagt z talad. Eg hefe allt i fra Barn-doome mijnū/vered og umgeingest ydar a medal/ mitt Lijf og Framfer-de er ydur ecke okuñugt/ þar fyrer/ef þier vited þad nockud epter mier/ sem Illt edur Lasts verdt er/ þa þeiged nu ecke yfer þvi/ eñ giefe þier ecke funded neitt Syndsamlegt/ þvi hallde þier mig þa ecke fyrer þañ sem eg er? Þad er/fyrer þañ rietta Messiam z Heimsins Frelsara / sem ydur var ædur fyrr meir lofadur z fyrerheiteñ/ þvi eingeñ kañ ad lifa Syndlaust/utañ hn̄ alleinasta.

Framveigis seiger Herrañ Christur hier. Fyrst Eg Seige Ydur Sañleikeñ/Hvar Fyrer Trwe Þier Mier Þa Ecke? Þad er sem villde hn̄ so seigia / Fyrst eg bevijsa miñ Lærdoom sañañ ad vera / med mijnu Saklausu Lijferne/ med Spamañaña Vitnisburdum og mørgum Dasemdarverkum/ hvar fyrer trwe þier mier þa ecke?

Hier af hafa nu aller Guds Ords Þienarar/sem eru Prestar z Kieñe-meñ/Item aller adrer Valldsmeñ wti fra / sier þ til Lærdooms z A-miñingar ad taka af Herrans Christi Dæme/ ad haga so sijnu Lijferne og Framferde/og allre siñe Hegdan og Kieñingu/ad eingeñ kuñe mz riett-tu/þa ad straffa edur lasta fyrer nockra openbera Stoorsynd edur Glæ-pe/ þvi hvørneñ kañ eirn Prestur edur Predikare ad straffa adra fyrer þ sem hn̄ veit sig sialfañ sekañ og valldañ af vera? Þar fyrer seiger Postu-leñ Pall i Pistlenū til Rom. 2. Þu kieñer ødrum/eñ sialfum þier kieñ-

ner

ner þu ecke/þu predikar ad eige ſkule ſtoled vera/ ꝫ þu ſtelur. Þu ſeigier ad eige ſkule Hoordoom drygia/ eñ þu dryger þo Hoor. Þeir ſem nu fyrer þeſſat ꝫ þvilijkar Stoorſynder og Loſtu lætaſt ſtraffa adra / kun verda þo ſialfer i ſomu Glæpū bundner/þeir hiner ſomu eru ecke riettet Chriſti Þienarar/heldur nidurbriota þeir þ mz aſiare Hendeñe/ſem þeir lætaſt uppbyggia med añare.

J ſama mata ættu og ſo Tilheyrendurner ad ſtunda þar til af ollu Megne/ad þeir giæte haft þeſſe Ordeñ epter Herranum Chriſto/ ꝫ ſagt med goodre Samvitſku. Hver af ydur kañ ad ſtreffa mig um nockra openbera Synd/ i þañ mata/ad eg ſie añadhvert Galldramadur/Ræninge/Roogberare/Guds Orda ꝫ Sacramentaña Foracktare/ etc. Þeir ẽ nu vita ſig af þeſſū og odrum þvilijkum Stoorſyndum og Glæpum frija vera fyrer Gude og ſiñe Samvitſku/þeir meiga glader vera/hrooſa ſier i Drottne/med Poſtulanum Paale / 2. Tim. 4. Og ſeigia/ Eg hefe bareſt eina gooda Baratttu / Eg hefe hallded Trwñe og goodre Samvitſku.

Þar næſt lærum vier þ af þeſſum Herrans Chriſti Ordum / þar hañ ſeiger. Fyrſt Eg Seige ydur Sañleikeñ/Hvar Fyrer Trwe Þier Mier Þa Ecke ? Ad vier ſkulū alla Tijma venia oſſ a / ad tala þ eina ſem riett ꝫ ſatt er/hvor um ſiñ Naunga/epter Poſtulans Amiñingu/Eph. 4. Hvad er nu almeñelegra a þeſſū Tijmum eñ Lijgar og Oſañende/ ſo ſa þyckeſt nu meſtur Madur vera/ ſem eitthvad nijtt gietur uppdicktad / ſijnū Naunga til Hneyxlis og Vanæru (hvad eg vil þo i ongvañ mata hafa ſveigt ad froomum og Gudhræddū Moñum) hia hvorijū þvilijkt Odæde eiga ecke heima/heldur meina eg hier med Stráka og oradvanda Dreinge/ſem Ord og Gierder lijtt vanda. Eñ hvad kiemur til ad ſoddañ Oradvendne vidgeingſt i Lande voru ? Sañlega eckert añad eñ þad/ ad Yfervallded ſem Gud hefur ſett i ſiñ Stad ad ſtraffa Synder og Leſte / hlidrar opt og tijdū hia þvilijkū Skalkum og Skelmerum/ og lætur þa hlaupa ſem otameñ Villudijr lausbeyſlada/fyrer utañ Straff og Vmvondun/ hvar med ad Yfervallds Perſoonurnar auka ſier þo ecke allijteñ Abyrdarhluta/þvi ſa riettlate Gud vill ſlijkt i ongvañ mata lijda/ hel-

 dur

dur mun hn̄ heimta ſtrangañ Reikning þar aþ/ a þm̄ ſtoora Reiknings Deige.

Nu viliū vier eñ þramveigis heyra hvad Chriſtur tal hier vid Gydingana. Hvør hann er aþ Gude (ſeiger Herrann) ſa heyrer Guds Ord/ þar fyrer heyre þier þad eige/ þviad þier erud ecke aþ Gude. Hier i þeſſū Ordum giører Herrañ Chriſtur Greinarmun a millū þeirra ſem Gud elſka og læta ſig aþ hn̄s Anda ſtiornada verda/ og hiña aňara ſem þorherdter þramganga/eru hardnackader/ og tala i giegn Gude og hañs H. Orde/ſo ſem ad giørdu Gydingar. Þar þyrer ſkyllde hvør og eirn proofa og ranſaka ſialþañ ſig/hvart hn̄ ſie aþ Gude edur ecke. Haþer þu nu eina hiartanlega Girnd og Epterlangan til þeſſ ad heyra rækelega/ leſa og lœra Guds H. Ord/ þa ſkalltu vita ad þu heþur hier eirn ſterkañ og obrygdanlegañ Vitnisburd Herrans Chriſti þar uppa ad þu ſiert Guds Barn. Eñ þar þvert a moote/ ſie þier Guds Ord leidt/ ſo þu heþur ecke Lyſt til ad heyra þad/edur þo ſo ſie/ ad þu læteſt ſo ſ þyrer Sidaſaker koma med ødrū til Kyrkiuñar/ eñ heyrer Guds Ord ecke med Alwd og Athuga/ breyter ecke epter þvi i Liþnade þijnū og Framþerde/ heldur ſetur þig þar under Guds Orda Heyrn/ til ad ſoþa/ edur til þeſſ ad þeinkia um eirn og aňañ Hiegoma/þa mattu og ſo rada þat aþ/ ad þar er ecke neirn Guds Otte med þier / þvi ſkulū vier æ og alla Tijma/ leggia alla vora Hiartans Alwd þar a / ad heyra vel og rækelega Guds H. Ord/ſo mun Ande Guds bera þañ Vitnisburd vorū Anda/ ad vier ſieū Guds Børn/Rom. 8.

Nu viliū vier þramveigis heyra/hveriu ad Gydingarner ſvara Herrañū Chriſto uppa þeſſa ſijna framſetta Rædu/þeir andſvara hønū ecke ødru eñ Illyrdum og Laſtmælum/ſeigiande. Seigium Vier Ecke Vel/ Ad Þu Ert Samverſkur/Og Heþur Dioþuleñ. Er þetta nu ecke Furda yþer alla Furdu / þad ſama Folk ſem haþde adur ſied Herrañ Jeſum giøra ſo mørg Kraptaverk og Daſemdarverk / bæde a ſier og ſijnum/þad kallar hn̄ hier nu eirn Dioþuls Lim. Ja þañ ſama / hvoriū þeir høþdu adur bored þañ Vitnisburd/ad hn̄ heþde giørt allt vel/þvi Dauþa haþe hn̄ læted heyra og Mallauſa tala. Hañ kalla þeir hier eirn Samverſkañ

Mañ.

Mañ. Og þer Gydingum hier ecke oliyka vid Herrañ Christum/ ꝫ Oeyrdar Illsku Stræfum/ þegar þeir standa þyrer Riette og eiga ad þorsvara Mæl sitt/ siae þeir ad Sokeñ gange a sig / og þeir ættla ecke ad haþa vid/ þa taka þeir til ad gieþa Spottgloosur og stundū Skamarprde/ þeim sem þeir eiga Mælstadeñ vid. Eins giora hier Gydingar/ þa þeir gieta ecke neitt þunded ꝥ þeir kuñe ad setia a moote Herrans Christi Rædu / þa gieþa þeir hønum ill og ogudleg Ord/ kalla hann bæde Samverskañ/og seigia ad hann haþe Dieþul/ hvar med þeir ecke ad eins lasta og lyta hauns eigenn Persoonu / helldur og eirneñ hañs Kieñing. Hañs Persoonu lasta þeir þar med/ ad þeir kalla hañ Samverskañ/þvi þeir Samversku voru halldner aþ Gydingum þyrer hina ørgustu Skælka/ so ad eingeñ Gydingur mætte haþa Samnautn med þeim / sem sia ma af 4. Cap. Joh. Hañs Lærdoom lasta þeir i þvi/ ad þeir seigia ad hñ haþe Dieþuleñ/so ꝺ þeir heþdu ꝺdur þyrre giørt/ Joh. 7. Hvar mꝫ þr hallda hñ ad vera eirn Villumañ ꝫ kieña Dioþla Lærdoom. Þessa Gydingaña Lyge og Lastmæle/ vill Herrañ Christur i øngvañ mæta læta hia sier lenda/helldur þorsvarar hñ sig vel ꝫ einardlega hier i mot/ eñ þo er so ad merkia/ad so miked sem hñs Persoonu a hrærer/ þar þeir kalla hñ Samverskañ/ þa hafe hañ ecke i þad siñ þar til svarad/ eñ til hins seirna Lastmælesens /hvørt ed ahrærde hñs Kieñing/þar þeir sogdu hñ heþde Dioþuliñ/svarar hañ ꝫ bevysar ad ꝥ sie ein berleg Lyge ꝫ ꝥ sama med þremur sterkū ꝫ Obiþanlegū Argumentis edur Bevysingum.

Hin þyrsta Bevysingeñ er þesse/ ad hañ seiger. EG Heþe Ecke Dioþul/helldur heidra eg miñ Fødur/og þier vanheidred mig. Sem villde hñ so seigia/ Hvør hñ heidrar Gud/sa heþur øngvañ Dioþul/þvi Gud ꝫ Dioþulleñ eiga ecke samañ. Nu heidra eg Gud/ þar þyrer seige þier þad Osatt ad eg haþe Dioþul / helldur a sw Klausa heima hia ydur sialþum Gydingum.

Auñur Bevysingeñ sem Herrañ Christur þramsetur hier/ þar uppa ad hñ haþe ecke Dioþul/ er þesse/ ad hñ seigest ecke leita sialfur ad siñe Dyrd/ helldur sie þar añar sem heñar leite og dæme / þad er hañs Himneskur Fader.

 Þad

Pad þridia Argumented edur Bevijsingenn er þesse/ þar hann seiger/ Sannlega/ sannlega seige eg ydur/ Hvør hann geymer mijn Ord/ hann mun ecke sia Daudann ad Eilijfu. Pad er sem hann heþde so sagt/ hvør sa Lærdoomur sem þærer med sier þad eilijfa Lijþed/ hann er ecke aþ Dioþlenum/ Minn Lærdoomur heþur þad eilijþa Lijþed i sier/ þar þyrer er hann ecke aþ Dioþlenum. Pvi so stendur þar skriþadum Messiam/ hia Esa. 45. Cap. Snwed ydur til mijn/ so munu þier hialplegar verda/ allar Endemerkur Jardarennar.

Nu vilium vier skoda og yfervega/ hvøria Lærdooma vier kunnum oss hier wt aþ ad taka. Fyrst verdur oss hier fyrer Siooner sett/ hvør ad sie Art og Nattura allra Villumanna og þeirra sem Guds Ord hata/ sem er/ ad þa þeir gieta ecke leingur þorsvarad og staded vid sijna rangsnwna Kienningu/ þa snwa þeir um Bladenu/ og oþsækia Guds Þienara ꝸ þramþylgia Orde Sannleiksins vel og trwlega/ og þ sama med Lygum og allskonar Lastmælum/ so ꝸ Dæme þinnast noogleg til/ bæde þorn og ny.

Þar næst lærum vier hier/ hvørnenn Guds Børn eiga ad haga sier/ nær þeim verdur illa og Lastlega tiltalad aþ sijnum Ovinum og Motstødumannum/sem er/ Ad þau eiga ad umbera Þolenmoodlega/þo þeirra eigenn Persoonu meige i nockru vera mootmælt/ enn snerte þad i nockru Guds Oyrd/þa eigum vier þad i ongvann maata ad lijda. Dæme hier uppa hoþum vier a þeim Guds Manne Moyse/hvørsu þad hann leid þolenmoodlega allskonar Forackt og Yþergang/ sem Israels Folk giørde hønum/ Enn strax sem hann vard þess vijs/ad Folked hafde giørt sier Aþgud og tilbad Gullkalþenn/ þa vard hann reidur/ og kunne þad ecke med nockru mooke ad lijda/ heldur aþ Gudlegre Vandlætingu/ liet sla þrialþusund er Manna i Hel/ sem lesa maa/ Exod. 32. Alijka Dæme þinnum vier og so/ Num. Book. 25. Þa Folked tilbad BaalPeor.

J þridia lage skulum vier læra þad hier aþ Dæme Herrans Christi/ ad leita oss ecke sialþum þrannyttrar Loþdyrdar(hvad þo þvi midur margann hender)heldur eigum vier yþer allt þram/ad ætsunda ad leita epter Guds Oyrd/ og styrkia til ad hun meige þramkvæmast.

Sa þioorde og sijdaste Lærdoomur sem vier høfum oss hier wt aþ ad taka/

taka/ er þesse/ hvørnen̄ þad vier skulum umþlyia þan̄ eilijfa Dauda/ enn komast aptur yfer eilijft Lijf ꝛ Saluhialp. Þad kien̄er oß Herran̄ Christur i þessum Ordum þar hn̄ seiger. SAn̄lega/ San̄lega Seige Eg ydur/ Hvør Han̄ Heldur Min̄ Ord/ Han̄ Mun Ecke Sia Daudan̄ ad Eilijfu. Tvent er þad sierdeilis sem oß er athugande i þessum Ordū. Fyrst/ um hvada Dauda Herran̄ Christur tale hier. Þar næst hvad skiliast eige fyrer hn̄s ORD.

So myked ſ þvi fra vidvijkur/ þa skulū vier vita/ad i Heilagre Ritningu verdꝛ sierdeilislega gieted tvefaldlegs Dauda/ Annar kallast stundlegur edur Lijkamlegur/ En̄ an̄ar eilijfur Daude. Þen̄an̄ eilijfa Dauda/ kallar Johan̄es med ødrū Nafne þan̄ eilijfa Dauda/ i Openberingar B. 2. Og hn̄ heyrer øllum Ogudlegū ꝛ Ydrunarlausū Mon̄ū til. Um þen̄an̄ Dauda talar David so i Psalm. 49. Og seiger ad þeir Fordæm. du munu liggia so sem adrer Sauder i Helvijte/ ꝛ Dauden̄ mune naga þa. Og þetta er nu sa Dauden̄/ um hvørn Christur talar hier/ þar hn̄ seiger/ Ad hvør hn̄ geyme sijn Ord/ hn̄ skule ecke sia Daudan̄ ad eilijfu.

En̄ ødruvijse er vared þeim Tijmanlega og Lijkamlega Daudanum/ hvørn Postulin̄ kallar Laun Syndaren̄ar/ Rom. 6. Hvør þo hn̄ synest vidbioodslegur fyrer vorum Augum/ þvi Man̄eskian̄ var i ondverdu skøpud til Lijfsins/ en̄ ecke til Daudans/ þa er hn̄ oß þo samt harla nytsamlegur/ þvi hn̄ gierer Ending a øllum vorum Syndum. Þessum Tijmanlega Daudanum/ hliootum vier aller einu sin̄e ad deyia/ epter þvi sem sialfur Gud þad til sette epter Falled i Paradijs/ seigiande so til Adams og allra hn̄s Epterkomenda/ Þu ert Jord/ og ad Jordu skalltu aptur verda/ Gen. 3. Þvi er augliooft ad Herran̄ talar hier ei um þen̄an̄ stundlega Dauda/ heldur þan̄ eilijfa.

Hier næst er oß athugande/ hvada Ord þad sie sem Herran̄ Christur talar hier um/ þar hn̄ seiger. HVør Han̄ Geymer Min̄ Ord/ etc. etc. Ecke meinar hn̄ hier med nockurskonar Man̄asetninga edꝛ Moysis Løgmal/ hvørt ed wtheimte ad men̄ skyldu halda Obrygdanlega allt þad/ þar in̄e var boded og befalad/ En̄ være an̄ars giert/ þa la vid Bølvanar Hootan/ epter þvi sem þar stendur/ Devt. B. 27. Bølvadur sie sa sem

ecke helldur allt þad sem skrifad stendur i Løgmals Bookenne. Helldur vill hn fyrer þetta Orded skiliast lata þad heilaga Evangelium edur Nadarennar Bodskap wt af Christo/ Og er þvi þsse Meining Herrans Christi Orda/ sem hn hefde so sagt og talad/ Hvør hn trwer þvi stadfastlega ad eg sie sa Fyrerheitne Messias sem komenn er til þess ad endurleysa Mannkyned. Item/ hvør hn trwer þvi ad eg sie sa sanne og eilijfe Guds Sonur/ sem sendur er til ad vera Forlijkun fyrer allar Heimsins Synder / z ad sætta Mannskiepnuna vid Gud/ z efast i ongvann mata hier um/ helldur blifur stadfastlega vid minn Lærdoom/ i allskonar Freistingum z Krossburde/ hn skal ecke smacka Beyskleika þess eilijfa Daudans/ eda finna til Guds Reide i giegn Syndenne/ so sem þeir Ogudlegu/ helldur skal hann lijda so sem fyrer eirn sætann Svefn burt wr þessu Lijfe/ inn i eilijft Lijf.

Nu viliumm vier enn framveiges skoda/ hvornenn ad þeir Hreckvijsu Gydingar og Kiennemannahøfdingiar taka þessare Herrans Christi Kienningu. Þeir taka henne epter þvi sem þeir voru vaner/ illa z øfuglega/ snwa hns Ordum i annarlega Meining/ og taka þau so upp/ so sem hn hefde talad um þann Lijkamlega Dauda/ enn ecke þann Andlega/ þar fyrer svara þeir hønum med þessum Afgiædings Ordum/ og seigia. Nu FOrmerkium vier / ad þu hefur Dioffulenn. Abraham er daudur/ z Spamennerner/ z þu seiger/ Ef ad sa er nockur sem geymer mijn Ord/ hn skal ecke Daudann smacka ad Eilijfu. Hvort ertu meire Fodur vorum Abraham/ hvør ed framlidenn er/ z Spamennerner eru z framlidner? Hvørn giører þu sialfann þig? Meining Ordanna er þesse/ Sie þitt Ord so kroptugt / ad þeir sem þad heyra/ skule ecke deyia eilijflega/ þa ertu vissulega meire enn Spamennerner og vor Fader Abraham sem nu er framlidenn/ enn þetta eru openberleg Osannende/ þvi þu ert i ongvann mata meire enn Abraham/ þar fyrer er þad og ecke helldur satt sem þu seiger/ ad hvør sa sem helldur þijn Ord/ hn skule ecke deyia eilijflega/ helldur er þetta riett eirn Dioffuls Lærdoomur sem þu fer med.

Enn Herrann Christur uppa þad/ ad hn forsvare sig og sijna Æru/ þa þeiger hn ecke/ helldur svarar þeim hier uppa/ og seiger. Ef Ad eg vegsama mig sialfur/ þa er mijn Dyrd eingenn. Minn Fader er sa

sem

ſem mig vegſamar/ hvorn þier ſeiged ydar Gud vera/ ꝛ þier þecked hn̄ þo ecke. Eñ eg þecke hn̄/ og ef eg ſegde þad eg þeckte hn̄ eige/ þa være eg eirn Liugare/ lijkur ydur. Nelldur þecke eg hañ/ og eg Geyme Nañs Ord. Þad er ſem hn̄ villde ſeigia/ Ef eg af Drambſeme ꝛ hofmoodugu Siñe giœfe mig ut fyrer Meſſiam/ og hielde mitt Ord fyrer Lijfsins Ord/ eñ þ være þ þo ecke/ þa være þad vijſt/ ad mijn Dyrd være einſkis verd. Nu hefe eg eirn himneſkañ Vitnisburd af mijnum Fodur/ þar hn̄ med ſiñe Rauſt vottade um mig ſeigiande/ þeſſe er miñ Elſkulegur Sonur/ i hveriū mier vel þocknaſt/ hönū ſkulu þier hlyda. Af þeſſum mijnum Fodur hrooſe þier Gydinger ydur/ þad hn̄ ſie ydar Gud/ og þeked þo hvorke Veru hn̄s nie Vilia/ fyrſt þier þecked mig ecke ſ er hn̄s Eingieteñ Sonur/ þviad fyrer mig alleina verdur Fadereñ þecktur/ eñ öngvañ añañ/ Matth. 11. Joh. 17.

Þar næſt ſvarar Herrañ Chriſtur þeim hier og eirneñ uppa Epterdæme þad/ ſem þeir frambſettu um Abraham/ og ſeiger. Abrahem Fader ydar gladdeſt/ ad hn̄ ſkyllde ſia miñ Dag/ og hn̄ ſa hn̄ og vard gladur Vid. Fyrer þeñañ Dag Herrans Chriſti/ ſkulum vier vita ad ſkilioſt a/ Fœdingar og Tilkomu Dagur hn̄s hingad i Hellded. Þeñañ ſama Herrans Jeſu Chriſti Dag/ ſa Abraham/ og þo hn̄ ſæe hn̄ ecke med lijkamlegū Augum/ þa ſa hn̄ hañ þo ſamt andlega i Trwñe ꝛ Fyrerheitunum/ Ja/ hn̄ ſa hn̄ ꝛ ſo i þeim N. Foornum og Offrunum/ þvi alldrei færde Abraham ſo Foerner/ ad hn̄ minteſt ecke a Jeſum Chriſtum/ um hvorn ſkrifad ſtendur i Opeñberingar Bookeñe/ 13. Cap. Ad hn̄ ſie ſlatradur i fra Upphafe Veralldareñar. Alldrei minteſt Abraham ſo a þetta Gudſ Fyrerheit/ J þijnu Sæde ſkulu bleſſoſt allar Þiooder/ Gen. 12. Ad hn̄ þeinkte ecke og ſo ſafnframt upꜳ Jeſum Chriſtum/ ſem var þ rietta Sæded/ i hveriu ad bæde Abrahem og allur Heimureñ atte ad bleſſaſt. Alldrei huxade Abraham ſo til þeſſ iardneſka Canaans Lands/ ſem Gud hafde lofad hönum ꝛ hn̄s Epterkomendum/ ad hn̄ þeinkte ecke ꝛ ſo til Jeſū/ med ſañre hiartans Glede/ ſem ſig muñde leida iñ i þad himneſka Canaans Land.

Eñ hvoriu ſvara Gydingarner Herranum Chriſto til þeſſa? Þu

 (ſeigia

(seigia þeir) Ert Eñ Nu Ecke Fimtugur/ Og Þo Saast̄u Abraham? Þad er sem þeir villdu seigia / Abraham er daudur þyrer tveimur Þusund Aarum sijdañ/ hvørneñ er þ þa mogulegt/ ad þu kuñer ad haþa sied hñ/ þar þu varst þa ecke þæddur? Nier umbreyta þeir eñ nu uppa nytt/ ecke alleinasta Herrans Christi Meiningu/ heldur ꝛ eirneigeñ hñs Ordū/ þvi alldrei sagde Herrañ Christur ad hñ heþde sied Abrahani/ heldur þ ad Abraham heþde sied sig eda siñ Dag/ þar fyrer gieþur Herrañ þeim Andsvar aptr ꝛ seiger/ Sañlega/ sañlega seige eg ydur/ ad ædur eñ Abraham var/ þ er/ ædr eñ hñ var fæddr hingad i þñañ Heim/ þa var eg.

Nier aþ høþū vier oss þ til Lærdooms ad taka/ Ad þar er ꝛ heþur vered eirn og hiñ same Vegur til Saluhialpareñar/ so vel i þvi Gamla sem Nya Testamentenu/ þviad um Forþødureñ Abraham vitnar Christur hier/ ad hñ hafe sied siñ Dag og gladst/ hvørn Herrans Christi Dag/ marger Kongar og Spaameñ gyrntust og so ad sia/ Luc. 10. C. Nu so sem þ/ ad Abraham var Saluhoolpeñ i þvi Gamla Testamentenu/ þyrer Trwna a Jesum Christū/ epter þvi § þar stendur/ Rom. 4. So verdum vier og so i þvi Nya Testamentenū Saluhoolpner. Vier trwum (seiger Postuleñ Petur i Postulaña Giørningum 15.) Ad vier verdum Saluhoolpner fyrer Naad Drottens vors Jesu Christi/ med sama moote og þeir/ þviad Jesus Christus er eirn og hiñ same i Giær og i Dag og ad Eilijfu/ Ebr. 13.

Vm þad añad.

NV epterþylger med einu Orde ad miñast a Endalyckt þessarar Disputatiu/ sem var þesse/ Ad, þegar Gydingar saau ad þeir høþdu ecke vid Herranum Christo/ ꝛ gaatu ecke svarad hønum þramar/ þa seiger Gud. spiallamadureñ/ ad þeir haþe teked upp Steina so þeir køstudu a hann/ eñ Jesus þordade sier og gieck wt wr Musterenu.

Hvar aþ vier høfum þ ad læra/ Ad Herrañ Christur vill ecke til leingdar vera med sitt H. Ord/ hia þeim sem hñ oþsækia/ helldur vill hñ vera hia þeim sem hañ ottast og elska. Siaum þar þyrer til/ ad vier aþ Hiarta elskum og i Heidre høþum vorn Drottiñ Jesum Christum/ heyrum hans Ord rækelega og giørum epter þvi/ uppa þad ad vier mættū

behallda

behallda hønum hia oss alla vora Daga/ i vorum Kyrkium/ Hwsum og Hiørtum/ hvar til oss hialpe Gud Fader aþ siñe Naad/ Hvoriũ med sijnũ elskulega Syne ꝛ H. Anda/ sie Loþ ꝛ Dyrd nu ꝛ ad eilijfu/ A M E N.

A Bodunar Dag Mariæ.

Evangelium / Luc. 1. Cap.

INN a hinum siotta Mānude/ var Gabriel Eingell sendur af Gude/ i þa Borg i Galilæa/ sem nefnest Nazareth/ til þeirrar Meyar/ er þostnud var þeim Mañe ed Joseph hiet / af Hwse Davids/og Heite Meyareñar var Maria. Og Eingelleñ gieck iñ til heñar/og sagde. Heil siertu Nadarfulla/Drotteñ er med þier/Blessud siertu a medal Kveña. Eñ þa hun sa hañ/vard hun hrædd aþ hũs Ordum/og hugleidde ad hvilijk være þesse Kvedia. Og Eingelleñ sagde til heñar. Ottast þu ecke Maria / þviad þu þanst Naad hia Gude. Sia/ þu munt Barn gieta i Kvide þijnum/ og munt Son þæda / og hũs Nafn skalltu kalla JESVS. Hañ mun mykell verda/ og kallast Sonur hins Hædsta. Og Gud Drotteñ mun gieþa hønum Sæte sijns Fodurs Davids/ Og hũ mun Rijkia yfer Hwse Jacobs ad Eilijþu/ Hañs Rijkis mun og eingeñ Ender verda. Þa sagde Maria til Eingelsins. Hvorneñ skal þad skie/ aþ þvi eg hefe aungvañ Mañ kient? Eingellen svarade og sagde til heñar. Heilagur Ande mun koma yfer þig / og Kraptur hins Hædsta mun umskyggia þig/aþ þvi/og þad hid Heilaga/ sem af þier mun þædast/skal nefnast Sonur Guds. Og sia þu/ad Elizabeth Frændkona þijn / heþur og Son gietid i Elle siñe / og þesse er hiñ siotte Mānudur heñar/ sem kollud var Obyria/ þviad Gude er eckert Ord Omættugt. Eñ Maria sagde. Sia / Eg em Ambætt Drottens/ verde mier epter Orde þijnu. Og Eingelleñ veik þra heñe.

Exordium.

HJer lesū (mīner elskanleger i Drottne) i Gen. Book. 24. C. Vm Forfødurin̄ Abraham/ ad hn̄ hafe wtsent sin̄ elldsta & trwasta Þienara Eleasar i Mesopotamiam/ þess Erendis/ ad hann tæke þar Syne sijnum Jsaach eina Kvin̄u til eckta wt af sinne Ætt/ hvøriu Erende ad Eleasar framfylgde vel & trwlega/ þt þa hn̄ hvijlde sig & sijna Vlfallda hia Brun̄enū/ sem var þ utan̄ Staden̄ Nahor/ Sia/ þa liet Gud so til hagast ad Rebecca kom wt þangad/ hvør ed var ein miøg frijd Þijka aalits/ & en̄ þa Jomfru/ so eingen̄ man̄ hafde þeckt hana/ Og þ Abrahams Þienare hafde heilsad hen̄e/ & var orden̄ vijs/ af hvøriu Ættspreinge hun var komen̄/ þa hafde hn̄ strax upp Boonorded vid hen̄ar Foreldra/ hvørin þau tooku vel/ samt sogdu þau/ laatū oß kalla a Þijkuna & heyra hvad hun seiger til/ so var kallad a Rebeccu/ & var adspurd/ hvørt hun villde fara med þessū Man̄e? Hvar til hun svarade/ Jaa/ Eg vil fara med hønum.

Þesse Historia maa miøg merkelega uppa Andlega vijsu heimfærast til þessa Dags Gudspialls/ Þviad so sem þad/ ad Forfaderin̄ Abraham wtsende sin̄ Ypparsta Þienara til ad bidia sijnum Syne eirnrar Kvin̄u til Handa/ So wtsender nu og so Gud/ hvør ad er sa riette Fader yfer allt hvad Børn kallast a Himne & Jørdu/ Eph. 3. Sin̄ Ypparsta Þienara/ sem er Høfud Eingelen̄ Gabriel/ Ad hn̄ skule wtvelia sijnū Hiarkans Syne eina Brwdur/ Jaa/ eina Hoolega Moodur/ og kiemur han̄ nu þar fyrer hier til Mariu Meyar i Staden̄ Nazareth/ og framber þ hana Erinde þad sem Gud Drotten̄ hafde hønū befalad. En̄ sem Maria hafde heyrt Eingelsins Rædu/ þa giefur hun sig med Vndergiefne og Hlijdne til Frids/ seigande. Sia/ Eg em Ambaatt Drottens/ verde mier epter Orde þijnu. Og viljum vier i Jesu Nafne yfervega þetta heilaga Evangelium i tveimur Smaagreinum. J þeirre fyrre Greinen̄e viliū vier skoda og yfervega Sendefør & Bodskap Eingelsins til Jomfru Mariu. En̄ i An̄are skulū vier athuga hvørnen̄ Maria hafe tekid þessū Eingelsins Bodskap. Sa Einzell þess mykla Rads/ vor Drotten̄ Jesus Christus/ giefe þ ad vier mættū so þeinkia

og

og tala um hṅs Blessada Gietnad/Ringadburd/Pijnu ꝛ Dauda/ad honum verde þ til Dyrdar/ꝛ oss øllū til eilijfrar Glede ꝛ Sælarnota/Am̄.

Fiorde Greinen̄.

ÞAR eru nu sierdeilis sex Atvik ꝛ Kringumstædur/sem vel eru athugande i þessu fyrra Greinarkornenu. Hin fyrsta er Tijmen̄/a hverium̄ Maria fieck þenan̄ Bodskap/ Sem var a hinum siötta Mánude epter Gietnad Johan̄is Skijrara/ þvi so seiger Eingellin̄ hier til Mariu Meyar. Sia þu ad Elizabet Frændkona þijn/ hefur og Barn gietcd i sinne Elle/ꝛ þetta er nu siötte Mánudr hen̄ar. Og hefur þvi Gietnadar Dagur Johan̄is fallcd uppa þan̄ 23. Dag Septembris Manadar/ En̄ Gietnadur Herrans Christi uppa þan̄ 25. Dag Martij/ þar strax epter/þa lided var fra Veralldaren̄ar Skopun/3957.ar.

Hier af höfum vier þad ad læra/Ad so sem þad/ad Gietnadur Johan̄is skiede um Naustkijma/þegar Arenu took ad halla og þad var nær þvi a enda komed. So atte og so þad Gamla Testamentid ecke leingra fram̄ ad na/en̄ til Daga John̄is/epter þvi sem þar stendur skrifad/hia Matt. 11. Ad aller Spámen̄ og Lögmaled hafe spad til Johan̄em.

Þar næst so sem þad/Ad Jesu Christi Gietnadur skiede um Vorttijma/ um hvört leite Jorden̄ plagar ad Endurnijast/og Grased þad sem hefur a Vetrar tijman̄ vered so sem daudt og dofed/tekur til ad Grænka og lifna aptur. So skulum vier vita/Ad fyrer Gietnaden̄ ꝛ Man̄doms tekning Jesu Christi/ Endurlifna aller þeir/ sem i Falle vorra fyrstu Forelldra urdu so s Dauder ꝛ Andvana/So vier meigū nu glader syngia og seigia wt af Loffkvæde Salomonis 2. C. Veturin̄ er umlidin̄/Regned er af og i burtu/ Blomsturen̄ eru uppkomen̄ i Landenu/ ec et. Ei Ordsaker hvar þ Gietnadur Herrans Christi/hafe helldur skied a þessū Deige Aarsins/en̄ odrū/þa hafa þeir Gömlu Lærefedur uppkaled einar og adrar/ i bland hvörra ad þessar eru hinar sierlegustu.

Fyrsta su/ad Adam hafe a þessum sama Deige skapadur vered/og þar fyrer hafe sa an̄ar Adam/Jesus Christur/viliad a sama Deige verda gietin̄ i Jomfru Mariu Lijfe.

 Sw

Sw ǫñut / ad vorer fyrstu Foreldrar Adam og Eva / hafe a þessum Deige feinged af Gude þad Náadar fyrerheit um Kvinnunar Sæde / sem sundur skylde meria Hoggormsins Hofud / Gen. 3.

Þridia sw / Ad Adam hafe a þessu ærsins Deige andast / þa lided var þar Heimsins Skøpun / 930. ær. Og þvi hafe Herrann Christur viliad a sama Deige gietenn verda.

Fioorda / Ad Abel hafe a þann sama Dag i Hel sleigenn vered af sijnu Broodr Cain. Eirnenn Joseph vered seldur af sijnu Brædru / hvad þeir þijddu uppa Kvøl ⁊ Pijnu Drottens vors Jesu Christi / ⁊ ad hn skylde af sijnu þelsku Brædru Gydingu / seldr verda i fyrerdæming ⁊ Dauda.

Þad annad s oc er yfervegande i Upphafe þessa Gudspialls / þa er þ / hvør ed vered hafe Sendebodenn s kom mz Gietnadar Bodskap Jesu Christi til Meyarennar Mariu. Ecke var þ nockur af Mønnu / heldur seiger Gudspiallamadurenn / ad þ hafe vered Hofud Eingellinn Gabriel / Og mz þvi / ad Erende þetta var hid allra Tyguarlegasta s verda kunne / þar þ vtvalde ⁊ eirnenn Gud Drottenn eirn ypparlegann ⁊ tygnarlegann Sendeboda til ad fara med þennann Bodskapenn / ⁊ er ecke olijkt / ad oseigianlega mykel Glede ⁊ Fognudur mune hafa mætt vera fyrer Einglu Guds a Himnum / þegar Gabriel Eingell var vtsendur mz þennan gledelega Bodskap.

Enn Ordsøk / hvar fyrer ad Gud Drottenn hafe heldur teked þennann Eingel til þess ad fara med Gietnadar Bodskap Herrans Christi til Meyarennar Mariu / heldur enn adra sijna Eingla / þa var þesse / Ad Eingellenn Gabriel hafde ædur fyrre lated brwka sig til þess / ad fyrer seigia þann Tijma / a hvørium ad Messias skylde fædast hingad i þennan Heim / so sem lesa mæ hia Spamannenum Danielem / 9. Cap.

Þar næst hlijdde þad og so vel til ad Gabriel Eingell skylde fara med þennan Bodskapinn um Gietnad Herrans Christi / hvør ed kallast Kraptr hia Spamannenum Esaiam / 9. Cap. Vegna þess / ad Gabriel þijdest so myked sem Kraptur eda Styrkleike Guds.

J þridia lage / so sem þad / ad sæ vonde Eingell Dioffullenn var Ordsøk til vors fyrsta Falls og Fordiørfunar / þa var og vel tilfalled / ad eirn goodur Eingell skylde fyrstur bera oss Mønnunum aptur þau gledelegu Tijdendenn um vora Saaluhialp.

Þad

Þad þridia sem oss er hier athugande/ i þessu fyrra Greinarkornenu/ er þad/ Hver Eingelin̄ Gabriel hafe utsendt/ þad seiger og eirneñ Gud spiallamadurin̄/ ad þ hafe vered sialfur Gud Drottin̄ i Himnarijke.

Hvar af vier hôfum þad ad læra/ ad Endurlausnarverk Mañkynsins/ er fra öngvum ödrum komed eñ fra sialfum lifanda Gude og hañ er sa sem fañ uppa þetta heilla Rædo/ ad Sonur sin̄ Eingietin̄/ skyllde verda Madur og lyda fyrer vorar Synder/ þañ hrædelega ꝛ forsmanarlega Krossens Dauda. Þar næst skulū vier vita ad þa Diöfullin̄ kom for dum til vorra fyrstu Forelldra Adams og Evu i Paradijs / ꝛ fellde þau fra Gude i Fyrerdæming ꝛ Dauda/ þa kom hn̄ af sialfū sier. Enn Eingellin̄ Gabriel/ sem bodade Mariu Meyu Gietnaden̄ Herrañs Christi/ hañ kom af Gude/ Hvar af vier meigum auglioosleg a sia ꝛ merkia/ ad Gud Drottin̄ er ecke Ordsøk til Syndareñar/ helldur myklu framar þa er hn̄ Efne ꝛ Ordsøk til Mañkinsins Saluhialpar/ þvi þa vier vorū i Syndunum Dauder/ giorde hañ oss lifande/ apftur fyrer Christū Ephe. 2. Og fañ oss eilijfa Endurlausn/ Heb. 9.

J fioorda lage er oss hier þad athugande/ hvør vered hafe Stadurin̄ sem Eingillen̄ Gabriel var til sendur. Gudspiallamadurin̄ seiger/ ad þad hafe vered eirn stadur i Galilea/ ad Nafne Nazareth. Þetta sama Stadar korn/ var eitt Lijtelmootlegt og Foracktad Platz/ Hvad ráda ma af Ordum Nathanaels/ Seigiande so til Philippū/ Hvad ma af Nazareth gott koma? Joh. 1. Þar nu Endurlausnaren̄ vor Jesus vill Gietin̄ verda i so audvirdelegu Stadarkorne/ þa verdur oss kient/ ad hañs Rijke sie ecke af þessum Heime/ Joh. 18. Helldur ad hañ sie eirn Hoogvær og af Hiarta Lijtelátur Herra Matth. 11. Ecke komeñ til þess ad hn̄ liete sier þiona/ helldur uppa þad hn̄ þionade og giæfe sitt Lijf til Endurlausnar fyrer marga Matth. 20. Þar næst skulum vier vita ad Nazareth þijdest so miked/ so sem eirn grærn ꝛ Bloomgadur Kvistur Og took þetta Stadar kornid Nafn þar af/ ad hn̄ lá midt i eiñum Lystelegum Garde/ þar Vingvide og margar fagrar Greiner uxu og Blomgudust. Þar nu Herrañ Christur villde gietin̄ verda i siñar Moodurlijfe/ i þvilijkum Stad/ þa meigum vier og eirneñ vita/ ad þad hefur

 eige

eige ꝏn Ordſaka ſkied/helldur villde hn̄ þar med audſyna/ad hn̄ være ſa riette Edla Kviſturin̄/ af hvørium Spaamen̄erner høfdu ꝏdur fyrre ſpaad ſo ſem leſa maa hia Eſa. 11. Nan̄ vill oſſ og eirnen̄ hier med kient ha⸗fa/ad allt þad ſem vorer fyrſtu Foreldrar Adam og Eva af ſier brutu i Paradiſſar Aldengarde/þa þau umgeinguſt þar a millum Trian̄a ⁊ an̄ara Lyſtelegra Blomſtra/ ꝥ hafe hn̄ ſialfur/ ſ er ꝥ græna Tried/Luc. 23. Bætt ⁊ betrad med ſijnū allra heilagaſta Gietnade ⁊ Man̄dooms tekningu/ ſo vier erū nu eckeleingr Avaxtarlauſer Kviſter/ Joh. 15.

J fiimta maata er oſſ athugande hvør og hvilljk Perſonan̄ ſie/ ſem þeſſe Himneſke Legate er tilſendur. Þad ſeiger oſſ Texten̄ hier ad ꝥ hafe vered ein Jomfrw/ad nafne Maria og þeſſe ſama Jomfrw/ ſeiger Gudſpiallamadurin̄/ad Føſtnud hafe vered þeim Man̄e/ſem Joſep hiet af Hwſe Davids.

So miked ſem vidvijkur Nafne Meiaren̄ar Mariu/ þa ſkulum vier vita/ad Maria þydeſt ſo miked ſem Beiſkleike hvert Nafn ad hefur ⁊ ſo ſijna audlega Þijding / Þvi ljka ſem þad ad Jſraels Folk fan̄ ecke t Vatn i Mara/utan̄ ꝥ ſem O dreckande var/ vegna Beyſkleika/ allt þar til ad Moyſes kaſtade Trienu i Vatned/epter þvi ſ Gud hafde honum Befalad/þa vard þad ſætt Exod. 15. So hefur og eirnen̄ Jeſus Chri⸗ſtur/hvør ad er þad rietta Lijfſens Trie/Openber. B. 2. Med ſijnum allra heilagaſta Gietnade i Jomfrwr Mariu Lijfe / ecke ad eins Helgad vorn Gietnad/helldur og eirnen̄ hefur hn̄ i burt teked/ allan̄ Beyſkleika vorra eymda og Hørmunga/ſo ad þeim ſem Gud ottaſt/ þiena nu aller Hluter til hins gooda/Rom. 8.

Þar næſt verdur hier i Gudſpiallenu gieted/ hvørnen̄ ad Maria hafe vered a ſig komnen̄/ſo myked ſem hen̄ar eigen̄ Perſoonu vidveik/ſem er/ ad hun hafe vered ein hrein og Oſpillt Mey. Hvilljka Moodur byriade nu Endurlauſnaranum vorum Jeſu ad eiga. Fyrſt venga Spaadoom⸗an̄a/þvi ſo ſeiger Eſaias um hn̄/ 7. Cap. Sia þu/ Ein Jomfru er Oliett og mun Son fæda/og hn̄ mun hun kalla Jmmanuel. Þeſſe Herrans Chriſti Gietnadur i Meyaren̄ar Lijfe/var og eirnen̄ ꝏdur fyr⸗ermyndadur i þvi gamla Teſtamentenu/fyrer þad Tilluckta Ported/inn

um

um hvørk ad eingeñ mätte ad ganga/ utañ alleinasta Drottẽñ Gud Israels/ Ezech. 44. Item þyrer Staf Aaronis/ hver ed a eirnre Noottu bloomgadest ꝛ bar af sier kostuleg Mandel/ eñ hafde þo øngvañ Vokva af Jørdune/ Num. 17. Hier kiemur nu og eirneñ fram þad gledelega Nædar Fyrerheit liþanda Guds um Kviñuñar Sæde/ sem sundur skylde meria Høggormsins Høfud/ ecke seiger Gud ad Mañsins Sæde skule sundurmola Høggormsins Høfud/ heldur Kviñuñar Sæde/ þvi hefde Jesus vered gieteñ af Kallmañs ꝛ Kveñmañs Sæde/ so sem vær/ þa hefde hñ ꝛ so i Syndeñe gieteñ ꝛ fæddur vered.

Eñ þ mætte ecke so tilganga / heldur hlaut ſa ølldungis Syndlaus ad vera/ sem Syndena ätte i burt ad taka/ so hefur þa Herrañ vor Jesus Christus þta sameigenlegt mz oss/ ad hñ er sañur Madur fæddur/ hñ hefur ꝛ þar a moot þad yfer oss / ad hñ er fæddur af eirnre Jomfrw.

J þridia lage miñest Gudspiallamadureñ a / ad Jomfrw Maria hafe vered Trwlofud einu Mañe. Hvad ꝛ so skied hefur/ ecke mn sierlegra Orsaka/ heldur þess vegna/ad Hioonabanded skylde þess meir ꝛ framar vera hallded i Heidre ꝛ Virdingu hia øllū/ so § Postuleñ seiger i Pistlenum til Heb. 13.

Þad siøtta ꝛ sydasta sem oss er athugande i þessare Sendeför Eingelsins til Jomfrw Mariu/ er þ/ hvørneñ hñ hagar Ordum sinū þa hñ kiemur iñ til heñar/Gudspiallamadureñ seiger ad hñ hafe heilsad heñe vingiarnlega ꝛ virduglega a þeñañ Hatt/seigiande. Heil Siertu Nadarfulla/Drotteñ Er Med þier/Blessud Ertu A Medal Kveña. Þad var Sidur hia Gydingum ädur / ad þa þeir villdu offta hver ødrum Goods/þa pløgudu þeir ad giøra þ med þessū Ordum/seigiande/ Heill siert þu. So heilsade sialfur Herrañ vor Jesus uppa Kviñurnar sem hñ mætte a Paskadageñ/þa þær geingu fra hñs Gref/ Matth. 28.

Hier af høfum vier oss þ til Lærdooms ꝛ Huggunar ad taka/ad þesse Eingelsins Heilsan heyrer ecke ad eins Mariu Meyu til / heldur ꝛ so øllum oss sem trwū a Jesum Christum/ Ja/þessa Heilsun munu øll utvaleñ Guds Børn fa ad heyra a sídañ i eilífu Lífe/þvi þa mun Gud Fader tala so til vor ꝛ seigia. Heill siertu miñ elskulegur Sonur/ mijn

 elskuleg

elskuleg Dootter/ þu hefur giørt miñ Vilia / þu hefur kwad a miñ Son/þar fyrer vil eg nu vera med þier og þu skallt vera med mier ad Eilijfu. Guds Sonur mun og so syna sig vingiarnlegañ vid oss / og taka a moote oss med badū Hondum og seigia/ Heiler vere þier mijner elskuleger Brædur /mijnar Systur/hvøria eg hefe keypt ꝛ endurleyst mz mijnu dijrmæta Bloode/ þier hafed þeckt mitt Nafn/ a mig hafe þier vonad/og i mier eru þier burtsofnader/Eg vil vera med ydur/ Eg gled mig nu yfer ydar Velferd/og vil giefa ydur eilijfa Glede.

Heilagur Ande vill ecke heldur lata oss Oheilsada vera/heldur taka a moote oss med Fagnade og seigia/ þier mijner hiner Smurdu/þ er mier nu Glede ad eg finn ydur hier / hvøria eg hefe ædur helgad ꝛ upplyst/ sæler ꝛ blessader sieu þier nu þar fyrer / ad þier erud nu fuller Nadar/ þvi Drottenn er nu med ydur hiedañ af og ad Eilijfu. Ja/aller H. Einglar ꝛ himneskir Hersveiter munu og eirneñ heilsa oss/ og vier munū heilsa hvør ødrum iñbyrdis.

Nu viliū vier framveigis skoda/hvørneñ Jomfru Mariu hafe orded vid/þa hun sa Eingeleñ/Gudspiallamadureñ seiger/ Ad hun hafe orded hrædd af hñs Ordum/og hugleidt hvilijk þesse Kvedia være. Hier af siaum vier / hvar vered hafe Ordsøk til þessarar Hrædslu Meyareñar Mariu/sem er/ ad hun hefur ecke þottst vera verdug þvilijkrar Kvediu/ sem hun nu samstundis heyrde af Einglenum / og hefur þvi þeinckt so med sier. Æ/hvada Kvedia eda Heilsan er þta ß þu avarpar mig med? Sañarlega hlijda mier ecke fratækre og umkomulijtellre Stulku þvilijk Ord. Hid sama medkiende og so Forfadereñ Jacob um sig/ seigiande. Miñe er eg Drottenn øllū þijnum Myskunsemdum/Gen. 32. Item seigest Postuleñ Pall vera minstur Postulaña / ꝛ ei þess verdugur ad hñ skule Postule heita/1. Cor. 15. Sodañ Lijtelæte ꝛ Audmijkt þocknast Gude/og hun skartar vel i Augsyn bæde Eingla og Mañа.

Hier a moot er þ hin allra mesta Heimska ꝛ Favitska/ ad þa eitt edur añar kiemst til einhvørs Heidurs / þa vill hañ stæra sig strax þar af og þikiast øllū hofskare/ Ja/ þar eru marger sem ecke vita hvørneñ þeir eiga ad ganga edur standa a Jordūñe/ fyrer Stærelæte og Hofmood/

moot

mootlijka ꝛ Namaŋ/ hveriũ ad þotte þar vera eingeñ siñ Lijke til i Heimenũ/ Eñ strax þar epter visse hñ ecke þyrre til eñ hñ var tekeñ ꝛ heiñgdur a einu Trie. Naþe þvi hvør og eitn þesse Syrachs Rad/ þar hañ seiger/ þess hærre þu ert/ þess meir lijtelæcka þig/ 3. Cap.

J añañ mæta siaum vier hier / hvad Guds Ord verkar ꝛ wirkietter hia oss Moñunum. Fyrst hræder þ' oss ꝛ skielþer/ þar epter huggar þ oss ꝛ endurnærer / og þar þyrer seiger Eingelleñ so til Mariu / Ottast Ecke. Sem hñ villde so seigia/ Jomfrw Maria/ Eg er ecke komeñ til þess ad hræda þig og sturla/ ecke helldur til ad boda þier Guds Reide og Ovinattu/þvi þu heþur þunded Naad hia Gude/ þad er/ Gud heþur heyrt þijna daglega Bæn/med hvørre þu heþur leitad epter hñs Naad ꝛ Vinattu/ þar þyrer þarþtu ecke ad ottast. Þegar Eingelleñ heþur so huggad ꝛ hughreyst Jomþrw Mariu/ sia/ þa aþrekar hñ strax sitt Erende/epter Guds Beþalningu/ og bodar Meyuñe Mariu Giettnad Herrans Christi mz þessũ Ordum/seigiande. Sio/ Þu Munt Barn Gieta J Kvide Þijnum/ Og Munt Son Fæda/ Og Hañs Naþn Skalltu Kalla JESVS. Þetta eru ad søñu merkeleg Ord/sem Eingelleñ hier framsetur. Fyrst seiger hñ/Sia Þu/þ er/giættu nu vel ad Maria/ þvi þ er eitn faheyrdur Hlutur sem eg boda þier / hvør ed geingur yþer allañ mañlegañ Skilning/ ſ er/ ad þu sem ert ein Ospillt Mey skuler verda Olett/ og þæda aþ þier eitn Son/ hvørn þu skallt kalla Jesum/ þ þijdest Sæluhialpare ꝛ Frelsare. Hvar um vier heþũ ꜳdur heyrt talad a Nyars Dag.

Þar næst seiger Eingelleñ/ad þesse heñar Sonur mune mykell verda/ og kallast Sonur hins Hædsta. etc. Sañarlega ma þesse Meyarsenar Sonur mykell kallast. Fyrst vegna þess/ad hñ er Sonur sialfs lifanda Guds. Þar næst vegna þess / hñ ætte ad yþervina Diefuleñ ꝛ niðurbriota hñs Rijke. Og Gud Drotteñ Mun Giefa Honum Sæte Sijns Føðurs Davids / Og Hañ Mun Rijkia Yfer Hwse Jacobs Ad Eilijfu. Siaum til (mijner Elskanleger) Vier heþum þañ Kongeñ/ um hvørn David talar i Psalm. 132. Seigiande / Drotteñ Soor David eitn sañañ Eyd/þra hanũ mun hñ sier ecke snwa/Avext þijns Lijfs

vil eg setia yfer þiñ Stool/þetta er sa Kongureñ/um hvørn Jeremias hefur spaad/ 23. C. Seigiande / Sia þu/ Sa Tijme kiemur seiger Drotteñ/þ eg vil David uppvekia eirn riettlaataň Kvist/& hñ skal eirn Kongur vera/ sa ed vel mun stiorna/ & giora Rietteñ & Riettvijsena a Jordu. Latū oss þar þ/vier s erū Þegnar & Undersaatar þessa Kongsins/ glediast & fagna/ þt i Heuñ & fyrer hñ høfū vier aller feinged Raad fyrer Raad.

Auñur Greineñ.

NU vilium vier vijkia til þeirrar añarar Greinareñar/ hvør ed hlioodar þar um/hvørneñ Maria hafe teked þessum Eingelsins Bodskap. Gudspiallamadureñ seiger/ad hun hafe spurt Eingeleñ ad/hvørneñ þesse Herrans Christi Getnadur skyllde til ganga / þar hun hafe aungvañ Mañ kient. Ecke spyr Maria Eingeleñ hier ad þess vegna/ad hun trwe ecke hñs Ordū/ eins & Zacharias Fader Johañis Skijrara/ heldur giører hun þ til þess/ ad meiga læra þss betur/ ad vita & þeckia Guds Raad & Vilia/og styrkia sijna Trw þar vid. Hun hafde ad sonu adur fyrre lesed hia Spaamañenum Esaiam 7. Cap. þesse Ord/ Sia þu/ein Jomfrw er Oliett/ og mun Son fæda/ þessu trwde hun fyrer vijst/ ad a sijnū Tijma munde fram koma/eñ hvørneñ þ munde tilganga/ þ hafde hun hvørke sied nie lesed/og þar fyrer spyr hun Eingeleñ hier ad/so hun meige af hñs Ordum hier um frædast.

Þessu Dæme Meyareñar Mariu ætte hvør og eirn riettchristeñ Madur epter ad fylgia. Og nær sem hellst þu heyrer nockud þ kient af þijnum Preste & Saalusorgara/sem þu þyker ecke gieta riett eigeñlega skiled/ þa skalltu bidia hñ ad leidriettia þig/ & leggia þ betur wt fyrer þier.

Nu sem Eingelleñ Gabriel formerker / ad Jomfrw Maria spyr hier ecke ad fyrer Vantrwar saker / heldur ad hun mætte fraa frekare Undervijsan hier um/ þa heldur hñ heñe þessa Spurning til gooda/ & seiger. Heilagur Ande mun koma yfer þig / og Kraptur hins Hædsta mun umskyggia þig/ af þvi/og þad hid Heilaga sem af þier mun fædast/ skal kallast Sonur Guds. Mykell er Mismunur a mille Getnadar

vors /

vors/ og Gietnadar Jesu Christi/ þvi þa vier verdum giefner/ þa er þ ecke u kaň i Syndunum/ epter þvi sem hiň H. David seiger i Psalm. 51. Og Herraň Christur seiger sialfur/ Ad allt þ af Hollde er fædt/ þ sie Holld/ Joh. 3. Cap. Eň Jesu Christi Gietnadur er af H. Anda/ eň hvorneň þ hafe tilgeinged/ þ kaň eingeň Maňeskia ad skilia/ alleinasta þa trwū vier/ ad H. Ande hefur komed yfer Jomfrw Mariu/ og ad Kraptur hins allra Hædsta hafe yfirskygt hana/ ꝛ ad þ Heilaga sem af heňe er fædt/ er saňarlega eingieteň Sonur lifanda Guds. Og eň þo ad Jomfrw Maria tryde fullvel þessu Eingelsins Ordum/ þa samt ſ medur uppa þ/ ad heňar Trw yrde þess sterkare / þa giefur hū heňe hier eitt Teikn/ og seiger. Sia þu/ ad Elizabeth Frændkona þyn/ hefur og Barn gieted i Elle siňe/ og þesse er siötte Manudur heňar/ sem kollud var Obyria/ þviad Gude er eckert Ord Omattugt.

Þetta er nu Vane lifanda Guds / ad hū setur alldrei sitt H. Ord so einsamallt fram / ad hū leggie ecke þar til eitthvort ꝛtvortis Teikn / uppa þ hū giete þess betur hialpad vorū Veykleika / so vier skulū gieta trwad hūs H. Orde.

Nu sem Maria heyrer hvad Eingelleň seiger / þa giefur hun sig strax til Frids/ og seiger af hiňe mestu Audmykt og Lytelate/ SJA ÞV/ Eg em Ambatt Drottens/ verde mier epter Orde þynu.

Tvent er þ ſ vier meigū læra hi ꝛ nema af Dæme Jomfrwr Mariæ. Þad fyrra er saňarlegt Lytelæte/ hvort ad Gude velþocknast/ þvi þo eirn edur aňar verde upphafeň / þa a hū ecke þar fyrer ad stæra sig/ helldur ad audmykia sig þess framar/ sem Gud hefur honū meire Gafur veitt ꝛ lanad/ hvad ꝛ eirneň giort hafa þeir bestu ꝛ hellstu Guds Astviner/ so sem ad voru Abraham/ Jacob/ David ꝛ adrer fleire.

Þar næst lærū vier hier af Dæme Meyareňar Mariu/ saňa Hlydne/ hun disputerar eckert a moote Ordum Eingelsins/ heldur trwer hun þvi einfalldlega/ sem Gud lætur heňe sagt verda / þott hundrad siňū gange þ yfer maňlegaň Skilning. Semu Trw eigū vier ꝛ so ad hafa a Guds Fyrerheitum/ og seigia med Postulanum Paale. Jeg er fullviss ad hvorke Daude nie Lyf / hvorke Eingell nie Hofdingia Stietter edr Magt/

 hvorke

hvørke hid Nalæga nie hid Okomna/ eige Hæd eda Dypt/ nie nockur ennur Skiepna þær oss skilied þra Guds Kiærleika/ hvør ad er i Drottne vorū Jesu Christo/ Rom. 8. Og þeim hinū sama vorū Hiartans Endurlausnara sem þyrer oss er gieteñ og fæddur/ sie Loþ og Dyrd/ Vegsemd og Æra/ nu hiedañ i fra og ad Eilijfu/ Amen.

A Palma Suñudag. Gudspialled hid sama og a Suñudageñ fyrstañ i Adventu.

I Añare Book Kongañа 9. Cap. Lesum vier/ Hvorneñ þad ad Gud Drotteñ hafde ætlat sier ad afmaa og øldungis i Eyde ad leggia Achab og allt hñs Hwß vegna þeirra myklu og hrædelegu Synda sem hñ hafde giørt a moote Drottne. Eñ læta smyrtia aptur Jehu Son Josaphat til Kongs/ hvør ed ætte ad þyrerþara allre Ættkvijsl Achabs og Jessabel. Og ẽ þetta var skied/ ad Jehu var til Kongs smurdur/ ꝛ hñs Þienarar þeingu ꝥ ad vita/ þa hlupu þeir til/ ꝛ hvør þeirra took sijn Klæde og breiddu þau under hñ/ og bliesu i Basunur og søgdu/ Jehu er ordeñ Kongur.

Mootlijka verdur oss ꝥ Siooner sett i þessa Dags Gudspialle/ þvi þa Gud Himneskur Fader hafde ætlat ad nidurbriota Rijke þess Helvijtska Achabs Diefülsins/ þa valde hñ þar til siñ eingieteñ Hiartans Son ꝛ smurde hñ til Kongs/ epter þvi ẽ David vottar i Psalm. 45. seigiande/ Þu elskar Riettlæted/ eñ hatar Ogudlegt Athæfe/ þar þyrer hefr þiñ Gud smurt þig mz Gledeñar Vidsmiøre meir eñ þijna samlags Brædur. Og kiemur nu þar ꝥ Herrañ Christur hier a ætettū Tijma/ ꝛ rijdur iñ i Borgena Jerusalem ꝛ audsijner sig ad vera þañ rietta Konungeñ Gydinga/ hvørs vegna Folked veiter hønū ꝛ so Æru/ sum, er i þvi/ ad þeir høggva Kvijstu af Triæm̄ ꝛ dreyfa þeim a Veigeñ/ eñ sumer i þvi/ ad breyda sijn Klæde nidur under hñ/ eñ sumer kølludu ꝛ søgdu/ HOsiañа Syne DAvids. Eñ ad auk þess ẽ talad hefur vered vt af þessu H. Evangelio þañ fyrsta Suñudag i Adventu/ kañ ꝛ so hier a añañ hatt um ꝥ ad vera talad/ ꝛ þad sama i þioorum Smaaportum.

Hiñ fyrste er/ Hvør Ordsøk hafe vered Herranum Christo til þessrar

siñar

sinat Reysu. Añar um Vidurbwning til Reysuñar. Þridie um Fylgdarmeñena. Og hiñ fiorde um Fognud Folksins. Eñ vær viliū ad þessu siñe alleinasta yfervega þad fyrsta Greinarkorned um Ordsaker til þessarar Christi Reysu. Gud Fader sende oss ollū siñ H. Anda/ so vier mættū þta yfervega/ hñs blessada Nafne til Lofs z Dyrdar / eñ oss ollū til Sælargagns i Jesu Nafne/ Amen.

SO myked sem vidvikur Ordsokum/ hvar fyrer ad Herrañ Christur vilde iñrida i Borgena Jerusalem/ þa skulum vier vita/ ad þar voru sierdeilis þriar Ordsaker til.

Hin fyrsta var su/ ad hñ vilde þar med uppfylla allt þad sem um hñ var skrifad og uppa hñ hlidde/ bæde epter Spadomunum/ Fyrermyndunum og Offrunum/ edur Foornfæringum þess Gamla Testamentesins. Spamadureñ Zacharias hafde ædur fyrer spad um Herrañ Christum/ ad hñ munde koma Fotækur/ Ridande a eirnre Osnu/ Zach. 9. Cap. Ad þesse Spadoomur sie uppfylltur/ þad sijner oss nu og fyrer Sioon er setur þetta heilaga Evangelium. Hañ vilde og eirneñ uppfylla hier med alla þa Spadooma sem hlijddu uppa hñs Kvaler/ Pijnu z Dauda/ hvoria hier er oflangt upp ad telia.

Fyrermyndanernar vilde vor Drottin Jesus Christus z erneñ uppfylla mz þssare siñe Tilkomu til Jerusalem/ hvad so s þ/ ad Gud ifærde vora fyrstu Foreldra Adam z Evu Skinkyrtlū epter Falled/ Gen. 3. So vilde Jesus z eirneñ ifæra oz i Pijnuñe siñe (hvoria hñ atte nu ad lijda) sijnū Rietlætis og Sakleisis Skrwda. Og so sem þ/ ad Isaach bar sialfur Breñefoornarvideñ a sijnū Herdū/ Gen. 22. So byriade og so Herranum Christo sialfum ad bera siñ Kross til Aftokustadarens. Joseph var seldur af sijnum Brædrū/ og vegna þess/ ad hñ vilde ecke saurga Ecktasæng sijns Hwsbonda / þa forlaug Potiphars Kviña hñ z sagde/ ad hñ hefde drijgt Hoor med sier/ hvar fyrer hñ var i Myrkvastofu og Fangelse settur/ eñ þar epter var hñ þadañ wtkleiddur og settur til Hofdingia yfer allt Egyptaland/ Gen. 37. Eins atte þ og so til ad ganga fyrer Endurlausnaranum vorum Herranum Jesu Christo/ Hañ atte Fotraden ad verda vorra vegna/ og i Hendur seliast Gyding-

umm af sijnum eigen Læresveine/ Og med því hn̄ vilde ecke samþyckur verda Oguðlegu Athæfe þess Þondskufulla og forherta Gydinga Lyds/ þa var hønum Blessndum kastad i fiøtur og Fangelse Daudans/ hvadann hn̄ vard þo frij a hinū þridia Deige og var upphafen̄ af sijnū himneska Fodur til eilijfrar Tignar og Sooma/og giefed þad Nafn sem yfer øll, um Nøfnum er/ Phil. 2.

So myked sem Fornfæringum þess Gamla Testamentesins vidveik/ þa vilde og eirnen̄ vor Lausnare Jesus Christus/ þeirra Fyrermyndaner hier uppfylla/þvi so sem þad/ad vor Drotten̄ skipade i því Gamla Testamentenu/ ad þar skylde verda teken̄ ein raud Kyr/ sem eingen̄ Lyte edur Vanka hefde/ og hun skylde vtleidast og slatrast fyrer utan̄ Herbuders nar/ Num. 19. So atte og eirnen̄ Drotten̄ vor Jesus ad lijda Pijnu sijna og Dauda fyrer utan̄ Borgarhlid Jerusalem/ uppa þad hn̄ helg, ade sitt Folk/fyrer sitt eiged Blood/Heb.9.

Annur Ordsøk þssarar Jn̄reidar vors Drottens Jesu Christi/var su/ Ad hn̄ vilde þar med fullnægia Vilia sijns Himneska Fødurs. Þad var þegar i fra Upphafe alycktad i Rade þrar Heilogu Guddoomsins Þren̄ingar/Ad su ønnur Guddoomsins Persoona/ vor Drotten̄ Jesus Christus skylde Man̄legu Hollde klædast/ z lijda Pijnu z Dauda f all, ar Heimsins Synder/og fridþægia oss Men̄ena so aptur vid Gud/þessū sijns Himneska Fødurs Vilia og asettu Rade/ vilde vor liufe Lausn, are ecke a moote seigia/ heldur gieckst hn̄ sialfviliuglega under Kvøl og Pijsler vorra vegna/var hlijden̄ allt til Dauda/ Ja/ allt til Krossens Dauda/Phil.2. Og þar fyrer seiger hin̄ Heilage David so under Per, soonu sialfs Herrans Christi i þeim 40 Psalme. Sia þu eg kiem i Bookeñe er skrifad af mier/ þin̄ Vilia min̄ Gud giøre eg giarnan̄.

Þridia Ordsøk Herrans Christi Jn̄reidar i Borgena Jerusalem/ var ad hn̄ dæe ad endadre þssare Reysu/Man̄kynenu til Endurlausnar. Hvar af vier meigum sia hina mestu og Heitustu Elsku Christi vid oss aumar og syndugar Man̄eskiur/ad hn̄ doo sialffrafa vorra vegna / so sem lesa ma/ 1. Joh. 3.

Hier af lærum vier þad/Ad nær sem helldst Gude so þocknast/ad hn̄ vill

vill kalla oss i burt wr þessū Eymdardal/ iñ i Himnarijkis Vist z Sæ-
lu/ þa skulum vier þegner skilia hier vid epter Dæme Postulans Pals/
i Pistlenum til Philipp. 1. Cap. Eg gyrnest ad leisa i burtu og vera
hia Christo. Og hia Luc. 2. Seiger sa gamle Simeon/ Nu lættu
Drotteñ þiñ Þioon i Fride fara epter Orde þijnu. Þessum og øllum
ødrum Heilla Dæmum vors Endurlausnara Jesu Christi ad meiga epter
fylgia i Lijfe og Dauda/ i Medlæte og Mootlæte/ Þad veite oss Gud
Fader af siñe Naad/ hverium ad sie Dyrd og Lof/ Vegsemd og Æra/
nu hiedañ i fra og ad Eilijfu/ Amen.

Gyrnest nockur ad lesa frekare Vtskijring yfer þetta Gudspiall/ þeim vijsa
eg til Predikunareñar/ sem stendur fyrsta Sunnudag i Adventu.

A Skijrdag / i staden̄ Gudspiallsins/ plagast ad wtleggiast Pistilliñ/ 1. Cor. 11. Cap.

Elskuleger Brædur. Þvi þad/ hvad eg hefe af Drot-
tne medteked/ þad hefe eg ydur feinged/ Af þvi ad
Drotteñ Jesus/ a þeirre Natt er hañ var svikeñ/
took hañ Braudeð/ giørde Þacker/ braut þad / og
sagde. Taked og eted/ þetta er miñ Lijkame/ sa fyr-
er ydur verdur giefeñ / giøred þad i mijna Miñing.
Sømuleidis og eirneñ Kaleikeñ/ epter þad hñ hafde Kvølldmaaltijd-
ena eted / seigiande. Þesse Kaleikur er Nytt Testamentum i mijnu
Bloode. Giøred þetta so opt sem þier drecked þar af/ i mijna Min-
ning. Þviad so opt sem þier eted af þessu Braude/ z drecked af þess-
um Kaleik/ skulu þier þar med kuñgiøra Dauda Drottens / þangad
til hñ kiemur. Hvør hñ etur af þessu Braude / og dreckur af þessum
Kaleik Drottens overdugur/ sa er sekur vid Holld z Blood Drottens.
Eñ hvør Madur proofe sig sialfañ / og ete so af þessu Braude/ og
drecke so af þessum Kaleik. Þviad hvør hñ etur og dreckur overdu-
gur/ sa etur og dreckur sialfum sier Doom/ giørande ecke Greinarmun
a Drottens Lijkama.

Exordium.

I Fyrre Book Kongaña 19. Cap. lesum vier/ um hañ dyrdlega Drottens Spamañ Eliam/ Ad hañ hafe vered so offsoktur af þeirre vondu og ogudlegu Jessabel/ ad hñ hlaut ad flya undañ heñe a Eydemorku. Og sem hñ kom ut þangad/ lagde hñ sig und eitt Einerberiatrie af Mæde/ sofnade/ z bad Gud ad taka sig i burt/ Eñ Eingell Drottens kom/ hrærde vid hñ og sagde/ statt upp z snæd/ og sem hñ leit i kringu sig/ Sia/ þa laa þar eitt steykt Brand hia hañs Hofde/ z ein Kaña med Vatn/ og sem hñ hafde eted z drucked/ lagde hñ sig aptur ad sofa/ Og Eingelleñ kom aptur i añad siñ/ took a hoñu og sagde/ statt upp z snæd/ þvi þu att laungañ Veg fyrer Hondum/ Og hñ stood upp/ at z drack/ z gieck i Krapte þrar Fædu i 40. Daga z 40. Nættur/ allt til Guds Fialls Horeb.

Þesse Flootte Spamañsins fyrer Jessabel/ setur oss fyrer Siooner Flootta vorn/ sem vier verdu ad hafa hier i Lijfe a medañ vier erum i þessu daudlega Hreise vors Lykama. Þvi hvad er Lijf vort z Umgeingne hier i Heime añad eñ stijfelldur Flootte/ Offsokner z Armæda. Sæker ecke Dioffulleñ epter ad anetia og fordiarfa oss a Noott og Deige vafande og sofande/ ecke sijdur eñ Jessabel sokte epter Lijfe Spamañsins. Eñ hier kiemur ecke til vor ein af Einglunum/ sem Gud skapade i Ondverdu/ z kallast þionustusamer Andar/ heldur sialfur Sonur Guds sem er Eingell þess mykla Rads/ z færer oss ecke Braud z Vatn/ so sem Eingelleñ Spamañenum/ heldur sitt eiged Holld og Blood til ad eta z dreka i Altaresins Sacramente/ hvørtar Fædu ef vier verduglega neytu/ þa kuñu vier i heñar Krapte z Styrkleika ad ganga til Guds Fialls Horeb/ þad er ad iñkomast i þa eilijfu Himnarijkis Vist z Sælu/ hvar oss mun um alla Eilijfd alldrei hungra nie þyrsta/ ei heldur af Dioflenum nie hñs Aarum offsokter verda. Um þessa andlega Fædu ad heyra nockud fleyra talad/ giefur oss Ordsok þesse vor uppleseñ Texte/ sem skrifadur stendur i fyrra Pistle til Corenth. 11. Cap.

Og eru þad fierdeilis fim Punctar sem eg vil aminast og ahræra

þetta hæverduga Gleſtabod Herrans Jeſu Chriſti Kvölldmaltijdar/ i hvøriu hn̄ framreider oſſ ꝛ gieþur ſin̄ allra helgaſta Lijkama ꝛ Blood i med ꝛ under Braude og Vijne.

Hin̄ þyrſte ſkal vera/ hvør þetta Alltareſins Sacramentum haþe in̄ſett/ ſem er vor Herra Jeſus Chriſtus. Aña̅r/ hvønær hn̄ haþe þ in̄ſett/ ꝫ er/ A þeirre Nootttu ſem hn̄ var þorrꝛden̄ aþ Judas Svikara ſijnū. Þridie ſkal vera þar um/ hvad þetta Sacramentum ſie/ ſem er (epter Vtleggingu vors gooda Læreþodurs Lutheri) Hold ꝛ Blood Herrans Chriſti/ under Braude og Vijne. Fioorde/ hvøriū hn̄ haþe þad in̄ſett/ ſem er ſijnū Læreſveinum / under hverra Nafne ad in̄elykiaſt aller chriſtner Meñ. Sa þimte ꝛ ſijdaſte ſkal vera þar um/ hvar þyrer hn̄ haþe þ in̄ſett/ ꝫ er/ ad vier ſkylldū miñaſt a hn̄s Dauda ꝛ Pijnu ꝛ alla hn̄s Forþienuſtu.

Þegar Chriſtur ſpurde Petur ad og adra Læreſveina ſijna/ hvert þeir villdu ꝛ ſo yþergieþa ſig/ ſo ꝫ hiner adrer ſem hn̄ haþde predikad þyrer/ þa ſvarade Petur/ bæde ſijn ꝛ aña̅ra Læreſveinaña vegna. Herra/ Hvert ſkulum vier þara fra þier? Þu heſur Ord eilijþs Lijþs/ Joh/ 6. J þeſſum In̄ſetningar Ordum Herrans Chriſti Kvölldmaltijdar er Ord eilijfs Lijþs. Giœrum þeſſ vegna ad þeim/ ſo framt ꝫ vier vilium heldur hreppa eilijþt Lijþ en̄ eilijþan̄ Dauda / og bidium Gud ad in̄ſigla þ i vorum Hiørtum/ Gud gieþe þad i Jeſu Naþne.

Fyrſte Parturen̄.

NV um þad fyrſta Orded ſem er ſo hlioodande/ VOR HErra JEſus CHRiſtus. Þeſſe ſame Jeſus ꝫ hier verdur gieted i Vpphaþe Piſtelſins/ hn̄ heſur þta Sacramentū in̄ſett/ En̄ þvi kallaſt hn̄ VOR/ þvi hn̄ var oſſ þyrerheitin̄/ ſijdan̄ ſendur i Holled/ Pijndur/ Deyddur ꝛ upp aptur riſen̄/ ꝛ allt þta vorra vegna/ en̄ ecke ſiña/ Þvi er hn̄ Vor. Þar næſt kiemꝛ Ordkorned/ HERRA. Hatt er Herra boded hia Prælunum/ Vær erū Prælar hn̄s aller/ hlijdū þvi þa ſem þſſe goode Herra ꝛ trwfaſte Hirder ſeiger. Hvad heiter hn̄? Jeſus/ Sæluhialpare/ Endurlauſnare/ Chriſtur vor ſmurde Kongur/ ædſte Kieñemadur og Spamadur.

 madur.

madur. Phariseariñ sagde fordum/Luc. 18. Jeg er ecke so sem adrer Meñ/ Eñ þ ma betur sañast a Jesu vorū/hñ er ecke so s adrer Meñ/ Lygegiarner edur fallvallter sem lÿtt ma trwa/Hañ er Skapare vor/ hñ er Endurlausnare vor/hñ er Gud sa sem leider oss i allañ Sañleika.

Hier af høfū vier þañ Lærdoom/Ad hvad hñ seiger oss i þssū sÿnū Jñsetningar Ordū/þ er satt/Og hvad hñ heiter oss/ þad er stødugt og bregst alldrei. Hañ seiger oss ad hñ giefe oss sitt allra Heilagasta Holld med Braudenu i Sacramentenu/ꝛ sitt Blood med Vÿnenu/ þ er satt/ hvad s Diøfulleñ þar a moote seiger. Hañ heiter oss ad vier skulū eiga Holld sitt ꝛ Blood i Sacramente þssu/ꝛ alla þss Forþienustu/þ stendur stødugt hia øllū þm̄ sem a hñ trwa ꝛ ecke efa hñs Fyrerheit.

Huggun þa høfū vier oss hier af ad taka/ Ad þta er VOR HErra sem þta Sacramentū hefur iñsett oss til gooda. Þetta eru ecke Einglarner sem oss eru þo giefner til þienustu/ Eñ sÿdur Ovinuriñ s oꝫ stundar ad skada ꝛ svÿkia/heldur er þta VOR Herra sem ætÿd er vor Astvin/hvørneñ sem vid Þrælarner breytū vid hñ. Þeir Maccabei fordū høfdu i Strÿdsmerke sÿnu þsse Ord/ Hvør er so sem vor Gud ? Vier skulum hafa i voru Andlegu Strÿdsmerke þsse Ord/ Hvør er so sem vor Gud ꝛ Herra Jesus Christus ? Under þessu Merke uñu þeir margañ fagrañ Sigur a sÿnū Ovinū. Eñ under voru Merke sem so stendur i Upphafe/ VOR HErra JEsus CHristus/ Þar er oss Christnum Møñum øllum Sigureñ vÿs.

Amiñingarkorn skulum vier ꝛ so taka oss af þessum Upphafs Ordum Jñsetningareñar/sem er ad trwa einfalldlega og støduglega þvi s Christur seiger oss hier/og læta oss ecke fara midur eñ Læresveinū hins Heidna Pythagoræ fordum/þvi þa nockur vilde disputera a moote þvi sem hñ hafde kient þeim/ þa høfdu þeir øngva Vorn a moote þeim s vid þa disputerade utañ þessa/hñ hefur kient oss þad/hñ hefur sagt þ/ þvi er þad satt. Pythagoras var einfalldur Madur þo hñ være lærd, ur og kuñe snarlega ad fara villt/Eñ vor Herra Jesus Christus er Gud og Madur/ og fer alldrei villt/ og kieñer alldrei rangt. Þad skal nu so vera um þad fyrsta.

Aña

Aññar Parturen.

Aññar Puncturen er þar um/ hvönær ad Endurlausnaren vor Jesus hafe iñsett Kvølldmaaltijdar Sacramente þetta/ sem er/ ecke a Glede Døgum sijnum/ hvoria hñ þaa hafde hier i Heime / ecke heldur a þeim Deige/ þegar hñ var i Brwdkaupenu i Cana/ og var þar gladvær med Gladværum/ og fagnade mz Fagnendū/ so sẽ Postulen Paall skipar oss ad vera/ heldur iñsette hñ þ a sijnū sijdasta og stærsta Hrygdar Tijma/ þ er a þeirre Noottu er hñ forraaden var/ so sẽ hier stendur i Textanum.

Nu med þvi hñ hafde leinge ædur til forna bwed sig under þeññañ Sorgartijmañ / þa skulū vier vita og læra hier/ ad hm̃ hefur þa eckert Ord oforvarandis af Muñe falled/ heldur hefur hñ þa hid allra skijrlegasta og i einfalldasta maata talad vid sijna Lærefveina/ og vandad og valed hvørt Ord i þessu sijnu Testamente.

Nuggun su sem vier høfum hier af / ad Jesus vor iñsette sitt Sacramentum/ a þeirre Noott sem hñ forraaden var/ er su/ ad vier meigū auglioosslega sia/ ad oseigianleg hefur maatt vera Elska vors Drottens Jesu til vor/ þar hñ gleymde øllū þm̃ Kvølum sem hñ ætte sialfur ad lijda/ eñ liet sier vera umhugad um Saaluhialpar Efne vor og Iññsetning þessa Sacramentis / Og sañast hier nu þ sem eg i Upphafe ædur amintest/ ad hñ elskade sijna allt til Enda.

Almeñelega geingur þ so til/ad þegar Daudakvølen liggur sem hardast a/ þa slaa Meñ øllū ødrū Þaunkum fra sier / eñ hyxa alleinasta um sijna nærverande Kvøl og Pijnu. Eñ Jesu vorū gooda Hirder fer ødru vijs/ hñ slær fra sier øllū Kvala Þaunkum/ eñ lætur sier vera mest umhugad/ ad iñsetia oss þa lijfkroptugu Saalarfæduna Hollds sins og Bloods sins sijns. Þad er fyrer eina Furdu uppteiknad/ um Constantinum Keysara/ hvørneñ hñ høndlade vid siñ Ovin Julianum / þvi þa Julianus hafde sett sig upp a moote hønū og teked fra hønū Lønd og Lijde / þa fyrergaf hñ hønū þ ecke alleinasta / heldur giørde hñ og so ad Erfingia sijnū og Eftterkomara i Keysaradæmenu/ þegar hñ hafde Gott teked og meinte hñ munde ecke leingur lijfa. Eñ meira er ad furda sig uppa Naad

 vors

vors Herra Jesu Christi vid oss auma Meñ/vier vorū hønum frafall, ner/og samt sem ædur þyrergieþur hñ oss ecke alleinasta þta Brot/ heldur og eirneñ tekur hñ oss til alls Arþs epter sig/ a þeirre somu Noottu sem hñ var þo þorrædeñ vorra vegna/hvøru Arþ hñ iñsiglar oss i Sacramente sijns Holds og Bloods.

Huggunarsamlegt er oss þ og so/ad hñ iñsetur oss þta dyrmæta Sacramentum sijns Holds og Bloods a sijdasta Tijma sijns Lijþs / hvar med hñ æ vijsar/ad hñ vilie oss ecke yfergiefa a sijdasta Tijma vors Lijþs/ heldur læta oss þta Sacramentum sem allra kreptugast verda/þ viad oss liggur þa og so mest a.

Vær skulum og eirneñ hier af hafa þessa Amiñing / ad so sem Christur iñsetur þta sitt Sacramentum hellst a Burtþerdar Tijma sijnū/ so eigum vier og so ætijd rækelega þta Sacramentum ad tijdka/ eñ þo einkanlega og allra hellst a vorum Burtþerdar Tijma / þa vier eigum ad skiliast vid þeñañ Heim.

Þar næst og i aña̅ñ mæta/lijka so sem Endurlausnareñ vor Jesus gieþur þta Sacramentum / fyrst sijnū sorgande og sturlande Læresveinum/ so skulum vier og lijka þta hæleita Sacramentum einkanlega og hellst brwka þa Samvitskañ særer oss / og vier kovijdum þyrer ad vier munum missa Nææd og andlega Næveru vors sæta Endurlausnara/ vegna vorra Synda. Þad er nu um Tijmañ.

Þridie Parturen̄.

NV viliū vier heyra hvad þta Sacramentum Alltaresins sie/eda hvørier Hluter þar iñe aþhendest og medtakest.) Þar um kuñū vier ecke riettara ad kieña edur seigia / eñ vor gode Lutherus avijsar oss i vorū litla Catechismo/ Ad Sacramentum Alltaresins sie sañarlegt Holld og Blood vors Herra Jesu Christi/under Braude & Vijne/iñsett oz christnum Møñum ad eta og dreka. Hvar aþ audsied er/ ad tveir Jardnesker Hluter/sem er Brauded og Vijned/samteingast i þessu Sacramente vid tvo Himneska Hlute/sem er Hollded og Blooded Christi. Hvørtveggia medtokū vier/& hvørtveggia þta aþhender oss Kraptur Pijnuñar & For-

þienust.

þienustuñ Jesu/s þka hvørtveggia m; Truñ z saññre Jdran m;tøkü.

Lærum hier aþ hvad trwlega z nakvæmlega ad Jesus ver hønùlar hier vid oss i þssu Sacramente/Ecke gieþur hñ oss Hollded og Blooded sitt samteingt vid nockra vidursiyggelega edur hrædelega Hlute/ heldur samteingt vid þa Hlute sem Mañsins Nattúru þalla best i Gied og nytsamlegaster eru til Næringar/ so sem ad eru Brauded og Vijned. Vel nærer nu og gledur Brauded og Vijned hungradañ Maga/ Eñ lángtü betur nærer og gledur Hollded og Blooded Endurlausnarans vors/ Iðrande Saal og Lijþ Jdrande og Trwande Mañeskiu i Sacramentenu/Og er oss þetta bæde Huggun og Lærdoomur.

Vier skulum z so taka oss hier wt af Amiñing til ad vera þolenmooder bæde i Krosse og Mootgange. Brauded sem oss aþhendist i Sacramenenu hlijtur margt ad lijda ædur eñ þad verdur Braud/ þad verdur bæde ad malast under Kvørn/ þ verdur ad sigtast i Saalldrenü/ þad verdur og so ad bakast og steykiast i heitum Ellde. Lijka eirneñ Vijned a medañ þad vex a Eykeñe i Vijnberiunum/ þa hlijtur þad ad lijda bæde Hita z Kulda/Frost z Bruna Vedrattuñar/ sijdañ hlioota Vijnbereñ ad pressast hart under Vijnþrwguñar Skrwfu ædur eñ Vijned kiemur wt wr þeim. Eins eigum vier christnet Meñ(hverium Drotteñ giefur þetta Heilaga Sacramentum)ad læta oss vel lynda hvad sem vier i þessu Lijfe hliootum ad lijda/þad heiter ad taka viliugur Herrans Christi Kross uppa sig og hønum epter ad fylgia/so sem Presturen wtleggur þad fyrer Vtdeilingu Sacramentesins fyrer Alltarenu. Gleymum ecke þessare Amiñing/þvi þad er oss vijst epter Forspæ Postulans/ 2. Tim. 3. Ad hvørier sem Gudrækelega vilia lifa/þeir hlioota marga Ofsookn og Mootlæte a adskilianlegañ hatt ad lijda/ og bera so Benia Merke Jesu Christi a sijnum Lijkama/ hvar til vier ættum alltijd fwser ad vera/ þvi Verdkaup vort er myked a Himnum.

J aññañ Mata høfum vier hier og so Amiñing wt af þeim synelegu Elementü Brauds og Vijns/sem er/ hvørneñ vier skulum elska hvør aññañ Jñbyrdis/þviad lijka so sem ad af mørgum Mielkornum verdur eitt Miel og eitt Deig/z eitt Braud um sijder/So eigum vier i Chri-

Kelegre Elsku samañ ad vara til eins Andlegs Lijkama/ hvørs Høfud ad er
Christur. Item/ So sem i Vijnenu/eirn Dropeñ leggst til añars / og
hiñ þride til þra tveggia/þangad til þar verdur um sijder fullur Mæ-
ler Vijns af / So eigū vier fyrer Kiærleikañ ad vara ꝛ þrooast iñbyrd-
is/so vier verdum Drottne vorum þad rietta Gledeñar Vijn ꝛ hønum
vel smackande. Hier uppa hlijder nu Amiñingeñ sem Presturen hefur til
Folksins fyrer Altarenu þar hñ seiger/ ad hver skule añañ elska so sem
Christur hefur oss elskad.

I þridia lage þar Drotteñ tekur Brauded/ giører Þacker sijnū Him-
neska Fødur/Item Kaleikeñ og blessar hñ. Þa skulum vier hafa þar
af þessa Amiñing / Ad vier epter blessadre vilju vors Endurlausnara
Jesu Christi/ þockum Gude Fødur og hønum Hiartanlega þar fyrer/
ad hñ hefur lated brioota Mustere sijns Lijkama vorra vegna/ ꝛ giefed
oss Lijkama siñ ꝛ Blood til eirnrar andlegrar Sælar Fædu ꝛ Dryckiar.
Vier skulū ꝛ so miñast hier a þa Eilijfu ꝛ Osundurslijtanlegu Eining
sem skiedur a millum vor ꝛ Christi Lijkama ꝛ Bloods i þessare Sælu-
hialplegu Fædu Holldsins ꝛ Bloodsins Christi/ þvi so sem þad er O-
møgulegt ad þa Fædañ hefur hylldgast med Mañenum/ad hun verde ad-
greind fra Mañsins Lijkama þadañ i fra/ hversu smatt ꝛ smatt sem Lij-
kameñ være i sundur saxadur/so er þ ꝛ so Omøgulegt ad Holld ꝛ Blood
Herrans Jesu Christi/a hvøriu vier høfum so leinge fædst i Sacra-
mentenu/verde adskiled fra Sælu ꝛ Lijkama Riettrwande og Idrande
Christeña Maña. Þesse Fæda er kroptugre eñ øñur Fæda/hun melltest
ecke nie smelltest med oss/ heldur mellter hun oss ꝛ smellter so hun giør-
er oss af Syndugum Møñum Rietklata/ af Bølvudum Blessada/ Af
Reideñar Børnum/Nadareñar Børn/Af Daudū Lifande/Og af For-
dæmdum Møñum/ Saluhoolpna Meñ/ þvi kañ oss eingeñ ad hrifsa
edur ur vr Høndum Christi/Eph. 2. Heldur hvørt sem vier lijfū eda
deyum/þa erum vier þo samt Drottens.

Fioorde Partuiñ.

I Fiorda Partkornenu lofade eg ad tala þar um / hvøriū Herrañ Chr-
istur hefde þetta Sacramentum iñsett/ sem er ijnum Læresveinum/

þvi ſo ſtendur i Innſetningar Ordunum. Vor HErra JEſus Chriſtus/ A þeirre Nott ſem hann forraaden var / Took hann Brauded / giorde þacker/ Braut þad ,og gaf ſijnum Læreſveinum. Somuleidis epter Kvølldmaaltijdena/ Took hann Kaleikenn / Giorde þacker / Gaf þeim hann og ſagde/ Drecked aller hier af/ etc. Þeſſu Ordum talar nu Chriſtur ecke alleinaſta til ſinna Poſtula / heldur til allra chriſtenna Manna/ þviad þeir ſem ædur i Upphafe hietu Chriſti Læreſveinar/ þeir voru kallader epter a i Antiochia Chriſtiani edur chriſtner Menn/þegar þeirra Tala fiølgade / ſem leſa maa i Poſtulanna Gierningum/ 11. Cap. Og er þ þvi eitt og hid ſama / hvørt ad i Innſetningar Ordunum ſtendur ſijnum Læreſveinum / eda ſijnum chriſtnum Mønnum. In Summa ad ſeigia/Chriſti Læreſveinar og chriſtner Menn eru aller þeir ſem medteked hafa þa H. Skijrn/ og þar med a Hendur geingeſt ſijnu Gude og Endurlauſnara. Hinn H. Chryſoſtomus Lærefader talar hier merkelega um/og ſeiger/ Ad lijka ſo ſem Iſraels Folk fieck ecke ad ſmacka þ ſæta Himna Braud/ fyrr enn epter þ/ þad var komed i giegnum Hafed Rauda/ So verdur & eirnenn øngvum þeim / þ himneſka Manna/Holldſins og Bloodſins Chriſti i Munn lagt edur meddeilt/ utann þeim ſem ædur hafa laated ſig ſkijra og endurfæda i þvi Rauda Hafenu Skijrnarennar. Hier legſt og ſo Ordkorn til i Innſetningar Ordunum/ þar Chriſtur ſeiger/ Drecked aller hier af. Hvar af vier lærum/ad Lærdoomur Papiſta er eirn Villu Lærdoomur/ þar þeir leifa ecke Leikmønnum edur ovijgdum Mønnum ad bergia utann a Braudenu / enn lofa þeim ecke ad drecka af Kaleiknum / af hvørium ad Chriſtur ſagde þo /ad ALLER ſkylldu drecka/ hvar yfer ecke er i voru Lande ad klaga/Gude ſie Lof.

Þar næſt ſkulum vier athuga hier/ad Chriſtur wtdeiler øllum ſijnum Læreſveinum þta H. Sacramentum/lijka vel Petre ſem honum afneitade/eirnenn Thomaſe ſem ecke villde trwa hans Uppriſu fra Daudum/ & þ furdanlegaſt er /lijka vel Svikaranum Judæ / ſem hann forraad þo og ſveik med einum Svikara Koſſe. Og meigum vier hugga oſſ hier vid/ ad Chriſtur er ecke komenn til þeſſ ad kalla Riettlaata heldur Synduga til Idranar/ſo ſem Mattheus ſeiger/ 9. Cap.

Mørg skurlud Skiepna mætte so seigia og þeinkia/ med þvi ad Christur er heilagur og an allra Synda/ og hns Holld og Blood er eirneigenn heilagt/ þa (kann skie) vill hn ecke hafa i þessu Giestabode utann heilaga og hreina Gieste. Þar a moote heyrum vier hier/ oss til mestu Huggunar og Hugsvølunar/ ad Christur hafe giefed Holld sitt og Blood sijnum Læresveinum/ enn hvad aumur og veykur Hoopur hns Læresveina hafe vered i þann Tijma/ þad er auglioost af þvi/ ad þeir hneyxludust fyrst aller a hm/ og flwdu sijdann i burt fra honum þegar hns Kvøl byriadest/ so sem þar um stendur i Pijningar Historiunne/ samt og ad dur innsetur Jesus vor þessum Stoorsyndurum sijna Kvølldmaltijd. So hugge sig nu aller Syndarar/ hvørt þad eru heldur Karlar eda Kvinnur hier vid/ ad þo vier sieum øll gietenn og fædd i Syndenne/ og þo vier vitum vel/ ad i voru Hollde byr eckert Gott/ og þo vier hrøsum iafnframme af mannlegum Breyskleika/ hvad ecke er Undur/ fyrst sa Riettlaate fellur siø sinnum a Deige/ þa samt sem adur skulum vier ecke ad heldur ørvænta/ heldur hugga oss þar vid/ ad vor himneske Raphael er ecke komenn i þennann Heim vegna þeirra Heilbrygdu/ þvi þeir þurfa ecke Læknarans vid/ so sem Christur sialfur seiger/ heldur vegna þeirra Siuku/ og þess vegna hefur hn innsett þetta H. Sacramentum/ alleinasta fyrer sundurknosadar og hryggvar Samvitskur/ so sem vier og eirneigenn syngium i Psalmenum. Trw þu riett so ecke efest/ Ostyrkvum su Fædann giefest/ hvørra Samvitsku Syndenn lijr/ Sorg og Mæda i Hiarta byr. Item/ JEsus til sijn Aumum bijdur/ Eg vil Myskun veita ydur/ Heiler gyrnast ei Grædarann/ Gagnlaus Lyst þm su Ment hn kann. Og skal þetta nu vera Huggun vor/ wt af þeirre fioordu Greinenne.

Amminning skulum vier og so taka oss hier af þessum Innsetningarennar Ordum. Og Gaf Sijnum Læresveinum. Sem er þesse/ Ad ef vier vilium ganga riettelega og verduglega til þessa Sacramentis/ og hafa Not og Gagn þar af/ þa eigum vier ad hafa a oss Art og Sid Christi Læresveina/ einkum i þvi ad vilia langtum heldur ganga fra Eignum og Odulum/ fra Kvinnu og Børnum/ og lijka vel fra sialfu Lijfenu/ enn þad vier gaungum fra vorum Lavarde og Læremeystara Herranum Jesu Christo. Vier eig-

um ꝫ so ad hafa þ Kienteikn a oss/ sem Christur skipar sijnū Læresvelnum ad hafa og lata sig af þeckia/ sem er ad elskast innbyrdis af Hiarta. Þar um hefur adur nockud vered aviked.

Nier vt af skulū vier taka oss þessa Vidvørun/ sem er ad vier gaungum ecke overduglega til þessa H. Sacramentis/ mz þvi oss giefast hier so dyrmæter Huter/ sem er Holld ꝫ Blood sialfs Christi/ under Braude og Vijne. Þad er lioost af Ordum S. Pals/ 1. Cor. 11. Ad hvørier sem overduger ganga til þessa Sacramentis / þeir eta og drecka sialfum sier Doom/ ꝫ eru þar med seker vid Holld ꝫ Blood Drottens. Enn hvørier eru þa overduger Giester þessa Sacramentis ? Þeir eru overduger Giester/ sem ecke hafa Angur ꝫ Trega fyrer sijnar Synder/ ꝫ þeir sem ønguañ goodañ Asetning hafa til ad bæta ꝫ betra Lifnad siñ og Framferde/ þesser sømu eta ꝫ drecka sialfū sier Doom. Hvad hrædelegt Hefndar Straff er þta/ ad eta ꝫ drecka sialfū sier Doom / ꝫ ad verda sekur vid Holld ꝫ Blood Drottens ? Stundlegañ Daudadoom þiker mergum þungt ad lijda / Vier siaū þær Skiepnur sem til Dauda eru dæmdar/ hvørsu skialfande og titrande þær eru/ af Ogn Straffsins sem yfer þm̄ hanger. Enn hvørsu hrædelegra mun þ þa vera/ ad verda fyrer þeim eilijfa Daudadoomenum. Gud forde oss þeim Doome i Jesu Nafne.

Añad Straff sem kiemur yfer Overduga Gieste Christi Kvølldmaaltijdar/ er þ ad vera sekur vid Holld ꝫ Blood Drottins/ Hvad er þ añad/ eñ ad vera so sekur sem Judas/ sa sem forried siñ Herra ? Eda so sem Herodes/ sem spottade ꝫ gabbade hñ ? Eda so sem Pilatus/ ſ dæmde hñ þvert a moote Samvitsku siñe til Dauda ? Eda ad vera so sekur sem þeir Ogudlegu Strijdsmeñ sem sloou Jesum ꝫ hræktu i hñs blessudu Asioonu. Hrædelegt er so sekur ad vera. Sieañ þar þ til/ ad vier gaungum mz sañre Jdran til þssa Giestabods/ so vier verdum ecke fundner i þssū Ogudlega Hoop/ þviad añad er ad eta ꝫ dreckaHolld og Blood Christi i Sacramentenu(hvad øllum veitest sem til Allarersins ganga þss Erendis) Eñ añad er Nytsamlega ꝫ sier til Saluhialpar ad eta þ ꝫ dreckaꝫ þ veitest ecke utañ Jdrande Mañeskium. Ef eirn goodur ꝫ dyrmætur Riettur være fyrer þig eda mig a Bord borenn/ ꝫ vid færum

 og

z kostudum hønum i Svijna Stock eda Svijna Trog / mundũ vid þa ecke þikia hiner heimskustu z svijvirdelegustu Meñ / ad spilla so einũ dyrmætum Riette / Þo er eñ svijvirdelegra ad medtaka Holld z Blood Christi i hreckvijssañ Muñ / Jdrunarlausañ / Trwarlausañ z Gudrækniṡlausañ. Vorustũ þar fyrer miñ Brooder z Syster ad giefa Holldenu z Bloodenu Herrans Christi slijkañ andstyggelegañ z fwlañ Judas Koss. Hier eiga z so Kieñemeñerner ad taka sier Vara ꝥ þvi / ad wtdeila þetta hæleita Sacramentũ þm̃ Overdugu sem alldrei vilia af Jllu læta / og byria fyrre eitt Hneyxle / eñ þeir hafa fullgiort añad. Hviad Drottiñ seiger m̃ klarũ Ordũ til siña Læresveina / hia Matth. 7. Eige skulu þier giefa Hundunũ Helgedoom / Varped eige heldur Perlum ydar fyrer Svijn / heldur byriar Prestunũ ad undervijsa slijkum forhertũ Samvitskũ / i hvoriu Sælarfære þær sieu staddar / z taka þeim alvarlega Vara fyrer Guds stranga Doome / z þeirra sialfra eilijfre Fyrerdæming / þvi giora Kieñemeñerner riett þo þeir vijse þeim fra þessu heilaga Sacramente sem opeñberer eru ad Stoorsyndum z Hneyxle / so sem hiñ H. Chrysostomus seiger / Þeir sem Opijke fremia edur i añañ mæta Ohreiner eru / skulu ecke takast til þess hæverduga Sacramentis. Þetta skal nu vera Vidvoruniñ wt af þeim fioorda Partenum.

Fimte Parturen̄.

I Fimta z sijdasta mæta / lofade eg ad miñast a / hvorneñ z hvar fyrer vier skulũ brwka þta heilaga Sacramentũ Alltaresins. Þar um tala so Jñsetningar Ordiñ. GJored ÞEtta / So Opt Sem Þier Drecked Þar Af J Mijna MJñing. Fyrst skulũ vier vita / ad hvar sem handterad er þta heilaga Sacramentũ / þa a ꝥ ad vera handterad epter þeirre Adferd sem sialfur Herrañ Christur iñsette ꝥ i fyrstu / ꝥ a hvørke ad aukast nie vanast / þar ꝥ a Brauded z Vijned ad blessast m̃ Drottiñlegre Bæn z Jñsetningar Ordunũ / þvi so stendur i Textanũ Took hñ Brauded / giorde Þacker og braut þad z gaf sijnum Læresveinum. Samuleides z eirneñ Kaleikeñ epter Kvølldmaaltijdena z sagde / Dreckid aller hier af. Hier skulũ vier nu vita / ad Kraftur Sacramentesins

kiemur

kiemur ecke aþ Ordū Prestsins / heldur aþ þeim Almættugu Jñsetning-
ar Ordum Christi / Og lijka so sem þad Ord sem Gud sagde i Upphaþe
Sköpunareñar / til allra liþande Skiepna (Vaxed ꝛ margfalldest ꝛ upp-
þylled Jördena) heþur eñ nu i Dag siñ Krapt. So heþur og so vor Dr-
ottenleg Bæn og Jñsetningar Ordeñ eñ nu siñ Krapt til ad vijgia ꝛ kro-
ptugt ad giöra þetta heilaga Sacramentum / hvar sem þad er riettelega
tijokad i öllum Heimenum / Eñ þesse Blessun Drottenlegrar Bænar og
Jñsetningar Ordaña / giörer eñ þa ecke Sacramented / utañ þar sie bæde
sa sem wtdeiler / og hiner sem til Alltaresins ganga / þvi Drotteñ seiger /
ad vier skulum medtaka þad / eta og drecka þad. Eñ þo ad Blessuneñ sie
sögd yfer Braudenu og Vijnenu / ꝛ sijdañ geymt eñ ecke brwkad / þa er
þad ecke Sacramentum / hvad sem Papistar þar a moote kieña. Eñ so a
þad til ad ganga i Christelegre Samkundu / ad Presturen take Braud-
ed / blesse þad ꝛ aþhende þeim sem til Guds Bords ganga / Item Ka-
leikiñ / og gieþe þeim ad drecka aþ honum / þegar þad Verk er nu fram-
kvæmt a bædar Sijdur / þa loksins er þad Sacramentum Hollldsins og
Bloodsins Christi.

Þesse Ord sem hier standa seinast i Jñsetningar Ordunum Christi /
Giöred þetta J Mijna Miñing. Kieña oss / hvar til vier skulū brwka
þetta H. Sacramentum / sem til eins Pants / Skijrteinis ꝛ Jñsiglis
uppa þa oseigianlegu Elsku sem Jesus Endurlausnare vor haþde til
vor / þar hñ leid þyrer oss Pijnu og Dauda / hvar þyrer vier eigū hñ ad
lofa og prijsa / allt þangad til hñ kiemur til þess sijdasta Dooms.

Huggun þa skulum vier taka oss hier wt aþ Nidurlage Jñsetningar
Ordaña / ad med þvi ad Drotteñ vor Jesus Christus skipar oss ad giöra
þ / þad er / ad ganga til Guds Bords i sijna Miñing / þa lætur hñ þar
med i lioose / ad hñ vill vier skulum opt miñast a þa Velgiörninga sem hñ
wtvegade oss i Pijnuñe / og aþhender oss i Sacramentenu Alltaresins /
hvörier Velgiörningar ad eru Fyrergiefning Syndaña og eilijþ Sælu-
hiolp / So opt / og eñ optar vill hñ sialþur miñast a alla þessa Velgiör-
ninga / og alldrei lata sig þeirra Jdra / oss til eilijfra Sælarnota. J
Genesis B. 43. lesum vier / Um þa illu og ogudlegu Josephs Bræd-

ur/ad Joseph hafe um sÿder fyrergiefed þeim/þau Svik sem þeir giørdu honum i þvi þeir seldu hñ i framande Land i Þrældoom / og þar a ofañ til meire Elskumerkis / hafe Joseph haft þa til Giesta vid sitt eiged Bord. Eñ Gud kome til / Hvad mykell Mismunur er hier i mille Christi og Josephs ? Langtum meire Armædu hofum vier bakad Jesu Christo vorum blessada Broodur/ heldur eñ Josephs Brædur kuñu nockurn Tijma sialfum Joseph ad baka. Hvar um Spamadureñ so talar/ Þu hefur mier Armædu auked mz þijnū Syndum/ Esa. 49. Samt þ madur setur hñ oss vid sitt Bord i Sacramentenu/ og giefur oss þusundsiñum Þusund dijrmætare Fædu og Riette / eñ Joseph kuñe ad giefa Brædrum sijnū/ þar hñ a Bord ber fyrer oss sitt Holld & Blood/ hvad er ad reikna Josephs Riette vid slijka Fædu ? Joseph hafde Brædur sijna einu siñe til Giesta/eñ Brooder vor Jesus hefur oss til Giesta so opt sem vier viliū/og oss hungrar og þyrster epter hñs Maaltijd. Og vegna þess ad Josephs Brædur feingu ecke mørg Giestabod hia hønū epter þ/þa urdu þeir hrædder þa Fader þeirra doo/ ad hñ munde miñast þrra til Ills/& badu hñ þvi Fyrergiefningar aptur uppa nijtt. Þeñañ Kostda hefur Jesus vor fra oss tefed/hñ bijdur oss ecke einu siñe til Giesta/heldur opt/Ja/so opt sem vier viliū og girnunst. Þar þ/ so opt sem þu geingur til þess H. Sacramentis & Kvølldmaaltijdar Drottens,/þa læktu þier koma til Hugar/ hvad þar stendur um þañ sæla Johañem/ þ er /ad hñ hafe leiged a Briooste Jesu um Kvølldmaaltijdena/Eñ langtū sællre erū vier/þar vier liggiū so a Brioostum Jesu/ad vier etum hñs Holld og dreckum hñs Blood/ecke verdur Jesu vorum nær komest i þessu Lijfe eñ so.

Ad Sijdustu vilium vier taka oss hier eina ægiæta Similitudinem edur Eptterlijking/wt af einum goodum Hwsfodur / & framande Gieste sem til hñs kiemur / og þiggur hñs Veiting til Matar og Dryckiar/ hvorneñ þ ad sama Giestkomande Mañe bere & hæfe ad skicka sier & hegda vid siñ Velgiørdamañ og Veitara. Fyrst er þ hallden heimskur og ósviñur Madur /sem ecke vill koma til Giestabods þa hñ er bodeñ af einum ypparlegum Herra / edur sier myklu ædre / heldur forsmaer hañs

virdo-

virduglegt Tilbod/ So eru og aller þeir heimsker og osviñer Meñ/ sem ecke vilia koma til Herrans Christi Kvølldmaaltijdar nær hñ þm̃ bijdur/ eñ hñ bijdur þo jafnlega einum og sierhvørium med þessum æstudlegū Ordum/ seigiande. Komed til mijn aller þier sem ervided og Þunga erud þiader/ eg vil endurnæra ydur/ Matth. 11.

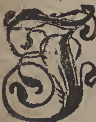
Þar næst er þ eirn heimskur og dærlegur Drusse/ sem flanar og flijt- er sier so til Bords eda Maaltijdar/ ad hñ hefur ecke þveiged Andlit sitt og Hendur/ ædur eñ hñ geingur til Bordsins hiá sijnum Herra og Veit- ara. So eru og so aller þeir Overduger Giester Herrans Christi Kvølld- maaltijdar/ sem ecke hafa þveiged sig i heitū Jdrunartaarum ædur eñ þeir ganga til þss heilaga Alltaresins Sacramentis. Eñ Handlijned edur Vatnsþurkañ s þeir eiga ad þurka sier a/ eru Nadar Fyrerheit lifan- da Guds sem skrifud standa i hñs heilaga Orde/ uppa hvør eirn og sier- hvør a sig ad reida/ og þm̃ stadfastlega ad trwa bæde i Lijfe og Dauda/ þvi þau bregdast oss alldrei/ epter þvi sem sialfur Endurlausnareñ vor seig- er/ Himen og Jord forganga/ eñ mijn Ord forganga ecke/ Luc. 21. C.

J þridia lage er sa Giestur illa skickadur og Ohæfur ad sitia ad Bor- de hia sijnū Veitara/ sem hefur i frame añadhvørt nockud Ohæfelegt/ ellegar talar Heimskulega og Fravijslega yfer sijns Herra Maaltijd/ eñ giæter ecke ad þvi sem hønū er veitt. So byriar og eirneñ øllum Bord Giestum Herrans Christi/ad sia sig vel fyrer/ ad læta sijna Hiartans Þancka alleinasta bygda og grundvallada vera uppa Ord og Fyrerheit lif anda Guds/ eñ hyxa ecke um nockurn Hiegooma sem vid kañ ad bera hing- ad og þangad/ heldur athuga bæde Goodgirne Veitarans sem er Jesus Christus/ so og hvad hñ veiter/ sem er Holld sitt og Blood/ og þar jafn- framt hvad þar med giefst og veitest/ sem er Guds Nad og Syndaña Fyrergiefning/ Riettlæted og Saaluhialpeñ. J fioorda mæta er þad eirn Opeckur Giestur/ sem hleypur so fra Borde sijns Herra og Veitara/ ad hñ þacke hønum ecke ædur fyrer Mat og Dryck/ sem hñ hefur þeiged vid hñs Bord. Eins lijka eru aller þeir sem gleyma ad þacka Herranum Jesu Christo fyrer þa Andlegu og dijrmætu Saalareñar Fædu sem þeir hafa i Sacramentenu þeiged/ sem er fyrer hñs allra heilagasta Holld og

Blood/sem þar wtdeilist i med z under Braude og Vijne/so s sa goo-de Lutherus kiener/ Hvorium hns Lærdoome vier eigum vissulega og stadfastlega ad trwa/en ecke Falskieñingum z Hvættinge añara Villu-maña z Kiettara. Vier viliu bidia Gud Himneskan Fødur i Nafne sijns Sonar Jesu Christi/ ad gieþa oss ollu s til þessa H. Sacraments is eigum ad ganga/ sin verduga gooda heilaga Anda/ sa ed styre oss og stioorne/ ad vier mættum verduglega ganga til þessa Giestabodsins/ so vier mættum sijdar meir vera verduger þar til/ad sitia til Bords med Abraham/ Isaach og Jacob/i þeirre Glede sem hvørke hefur Auga sied/ ecke heldur Eyra heyrt/ og alldrei heþur i neins Mañs Hiarta komed/ Þad veite oss GUD i JESU Naþne/Amen/ Amen.

A Føstudagen langa/Stutt og Einfalldlegt Agrip med sijnu helldstu z sierlegustu Lærdooms Greinu yþer Pijningar Historiuna Drottins vors JEsu Christi.

Exordium.

I Loþkvæde Salomonis 4. Cap. Talar fra Himneske Brwdgumen Drotten vor Jesus Christus so til Þrat Andlegu Brwdareñar/sem er, Saþnadarens edur hvørs z eins Riettrwads Christens Mañs/ seigiande: Þu heþur sært mitt Hiarta/ mijn Syster/ Elskuleg Brwdur / þu heþur sært z þrangad mitt Hiarta. Tvisvarsiñum verdur hier hid sama Iþrekad um Brwdena Herrans Christi/ ad hun haþe sært Hiarta sijns Brwdguma. En eþ vier giætu vel ad/þa sinnum vier aumar og Syndugar Mañeskiur/ad vier høþum ecke einusiñe edur tvisvar sært Hiarta vors Endurlausnara/ heldur þrisvar z þadan aþ margþalldlega. Hvad hrædelega særdest hn vorra Synda vegna/þa hn þreitte vid Daudan/ sveittest Bloodugum Sveita / la-þram a sijna blessada Asioonu flatur/so s añar Madkur/z mætte þiggia Styrk aþ einu Eingle/so s sijdar fram kiemur i Pijningar Historiuñe. Hvad mykelega særdest hn z so vorra vegna? Þa hn var tekeñ z reird-

ur

at Bǫndum saman i Drooma / hrakeñ og hrimdur frá einum Rang-
lætum Doomara til añars. Eg vil ecke tala um þad / hvad hñ blessadur
vard ad lijda / bæde fyrer þvi Andlega og Veralldlega Vallde. Var
hñ ecke sleigeñ þar i sijna blessudu Asioonu? Hræcktu ecke þeir Oguðlegu
Skalkar i hñs Signada Andlit? Komu þeir ecke fram med Lingvotta a
moote honum / med mǫrgum ǫdrum Hædyngum / sem þeir tillǫgdu þvi
blessada og saklausa Lambenu Guds / so hañ klagar þar yfer hiá Spa-
mañenum / Eg er Fyrerlitning Folksins / Maikur eñ ecke Madur / Psal.
22. Og i ǫdrum stad / Þu hefur auked mier Mædu med þijnum Sitd-
um. So siaum vier hier (minner Elskanleger) Ad vier hǫfum ecke einu si-
ñe edur tvisvar særtt Hiarta vors blessada Endurlausnara / helldur Ofteig-
ianlega opt / hvar um fleira skal verda talad wt af hñs Pijningar Histo-
riu. Og viliū vier heñe sundurskipta i Fim̄ Smaparta edr Greiner.

I þeirre fyrstu vilium vier skoda og yfervega / hvad morgt & myked
ad vor allra sætaste Endurlausnare hafe ætt ad lijda og þola vorra veg-
na / bæde vid Fialled Oliveti og so lijka i sialfū Grasgardenum. I
añare Greineñe viliū vier fa ad heyra / hvad til hafe geinged / þa hañ
var hafdur iñ fyrer þ andlega Vallded. I þeirre þridiu skulū vier at-
huga / hvad giǫrst hafe þa hñ blessadur stood fyrer Doome Pilati og
þess veralldlega Valldsins. I fioordu hvad skied hafe / þa vor Hiar-
tans Herra var wtkleiddur til Afrokustadarens. I fimtu & sijdustu /
skulū vier hugleida hñs Krossfesting og Dauda / med Teiknum þeim sem
þar skiedu. Og taka oss so wt af sierhvǫrre þessare Grein fyrer sig /
nockur Huggunar Blomstur / sem vier skulū forvara og geyma i Hyrdslu
vors Hiarta allar vorar Lijfstunder.

Gud himneskur Fader virdest ad senda oss Krapt sijns gooda H. An-
da / so vier mættum so yfervega þa sáru Jesu Christi Pijnu og bitrañ
Dauda / ad vier mættū fa þar af Huggun bæde i Lijfe og Dauda / A-
men i Jesu Nafne Amen.

Fyrsta Greineñ.

SO myked sem vidvijkur þeirre fyrstu Greineñe / hvar ed hlioodar um
þad hrædelega & hersselega Daudastrijd sem vor Drotteñ Jesus Chri-

fkus hiellt i Grasgardenū Gethsemane/ þa skrifa so þat umm Gudspiallameñerner/ad hn̄ hafe teked til ad hryggiast/skialfa og harmþrwngeñ ad verda/ og talade so til siña Lærisveina / Myn Saal Er Hrygg Allt J Daudañ. Og sem hn̄ var staddur i þessū sijnum stærstu Þreyngingum/ Aminte hn̄ ecke alleinasta þa ad þeir skylldu vaka og bidia/ so ad þeir fielle ecke i Freistne/heldur bad hn̄ og so sialfur i heilar þriar Reysur/ Ad ef þ være mogulegt/þa mætte sa Kaleikur fra sier takast/ sem hañ atte ad drecka/eñ sette þo samt þad allt i sijns Födurs Vilia/ Og ð hn̄ bad so siñ himneska Födur/þa skrifa Gudspiallameñerner/ad heñi hafe byrst Eingell af Himne/hvør ed styrkte hn̄/ og sem þar kom ad/ ad hn̄ þreytte vid Daudañ/ took hn̄ akaflega ad bidia/ og hn̄s Sveite vard sem Blooddropar/ þeir fiellu a Jördena.

Myklum og stoorū Hørmungum atte sa goode Guds Madur Job ad mæta/ þa hn̄ var sleigeñ med Kauñū fra Hvirfle til Ilia/so sem lesa ma/ Jobs B. 2. Cap. Eñ þusundsiñū meire Hørmungum ꝛ Kvalningum atte vor blessade Bloodbrwdgume Drottiñ Jesus Christus ad mæta vorra vegna. Hañ audmykte sig so fyrer sijnū himneska Födur/ad hn̄ fiell flatur fram̄ a sijna Asionu til Jardar/ uppa þ ad hn̄ med sijnu Lijtelæte bætte fyrer miñ ꝛ þiñ Hofmood og Drambseme.

Hañ gaf fra sier alla sijna himnesska Glede/eñ liet sijna Saalu hryggva verda allt i Daudañ/uppa þ hn̄ leyste oss fra eilijfre Hrygd/eñ giæfe oss aptur eilijfañ Fögnud og Glede. Hañ skalf og titrade i Grasgardenum/uppa þ ad vier skylldū ecke ad Eilijfu skialfa ꝛ titra/heldur meiga koma med gladværu Hiarta fram̄ fyrer Gud / og gieta so staded med Æru fyrer hn̄s Auglite.

Hañ sveittest bloodugū Sveita / uppa þ vær skylldū ecke eilijflega sveitast Bloodenu i þeim helvijtska Ellds Loga. Hañ þreytte vid Daudañ/ uppa þ ad vær skylldum ecke smacka Daudans Beyskleika/ heldur skyllde hn̄ verda oss ad einū sætum Svefne. Hañ vard so mattlaus ꝛ aflvana vorra vegna/ad hn̄ vard ad þiggia Styrk af einū Eingle/ uppa þ ad hn̄ styrkte oss aumar Mañeskiur bæde a Salu og Lijfe / og sende oss sijna H. Eingla til Hialpar / einkanlega a vorre Andlatsstundu þa

vier eigũ ad Filia vid Þa Lyf. Nañ var hier i Grasgardenum þyker utañ alla Huggun og Hugsvolun/ og jafnvel siña bestu Vina/ sem voru hũs Læresvemar/ uppa þ ad vier skylldũ ecke ad Eilífu verda Huggunarlau, ser og yfergiefner af lifanda Gude/ hvor ad er vor beste og trwfastaste Astvinur.

Siaum nu hier til þu christeñ Sala/ hvad margt og myked ad þiñ allra sætaste Endurlausnare hefur wtstaded þiña og miña vegna i Grasgardenum/ og hugga þig hier vid bæde i Lyfe og Dauda.

Auñur Greineñ.

ANNar Partur Pijningar Historiuñar Drottens vors Jesu Christi setur oss fyrer Siooner/ hvorneñ þ/ ad hũ var bundeñ færdur fyrer Caipham og þ andlega Vallded / þvi strax epter þ hũ hafde yferstaded þær þungu og sáru Kvalaña Ærijder i Grasgardenum/ sem strax var æ minst/ þa kom Judas (og med hõnũ mykell Flockur Strijdsemaña) og forried siñ eigeñ Herra og Lavard med einũ Svikara Kosse/ Og jafn- skiott geingu Strijdsmeñerner ad Jesu og legdu Hendur a hũ og gripu hũ og færdu hũ so bundeñ til Caiphas Kieñemañahøfdingia/ leitudu sijdañ Liugvitna i giegn hõnũ/ ad þeir giæte hõnũ i Hel komed/ og sem þeir gatu eckert funded Herranum vorũ Jesu Christo / þa leiddu þeir fram um sijder tvo Falsvotta a moote hõnum / hvørier ad sõgdust heyrt hafa hũ seigia/ ad hũ kyñe ad nidurbriota Mustere Guds / og a þremur Dø- gum uppbyggia eitt añad. Eñ Jesus þagde og svarade øngvu til þessa, ra Lyga. Þa sagde Kieñemañahøfdingeñ/ Jeg sære þig vid lifande Gud/ ad þu seiger oss/ ef þu ert Christur Sonur Guds. Jesus svarade/ Þu seiger þad/ þo seige eg ydur / Ad hiedañ i fra muni þier sia Mañsins Son sitiande til Kraptarens hægre Handar/ ⁊ komande i Skyũ Himens. Eñ sem Kieñemañahøfdingeñ heyrde þ / reif hũ siñ Klæde/ og sagde/ hũ Gudlastar. Hvad virdest ydur? Eñ þeir svørudu og sõgdu/ hañ er Dauda sekur. Og þeir hræktu i hũs Asionu ⁊ slogu hũ m; Knefum/ etc. Hier sier þu syndug Mañeskia eñ uppa nytt/ hvad myked þiñ Endurlaus- nare hefur þiña vegna lided og þolad/ i Hwse og fyrer Doome Caiphæ

Kienemañahøfdingia. Þu og aller var høfdii þad forskulldad ad oss skyllde eins og Dioflunum (3 syndgudu) hafa vered nidurkastad til Hel- vijtis/2. Pet. 2. Cap. Ja/ad vier skylldū hafa vered bundner á Hön- dum og Footum/ & kastader i þau ytstu Myrkur/þar ed vera mun Oop og Tañagnystran/Matth. 22. Eñ Christur liet sig hier binda / so ad vier skylldum verda frijer fra þvi helvijtiska Baste Dioflsins/ Synda- reñar/Daudans og Helvijtis. So munum vier nu þa (sem reidum oss uppa Jesu dyrmætu Forþienustu Pijnu & Dauda) ecke framar bundner og reirder verda med Dioflsins Fiötrum/ heldur erum vier allareidu komner i Bindene lifande Maña/ 1. Sam. B. 25. Cap.

Hañ leid þ ad lata sla sig i sijna blessada Asioonu fyrer Doome þeir- ra Andlegu/uppa þad ad vær skylldum ecke til Mynkunar og Skamar verda eilijflega/ þa hñ kiemur til ad dæma allt Holld. Eirneñ ad vier skylldum ecke slegner verda med þm strañga Guds Doome/sem þar sten- dur hia Matth. 25. Fared þier bølvader fra mier i eilijfañ Elld/ sem fyrerbwen er Dioflenum og hñs Arum. Hañ umbar þolenmoodlega þo hñ være optar eñ einusiñe rañglega aklagadur/so hñ frelsade oss fra Lögmalsins Aklögun & allra þra sem oss vilia rañglega tilkala. Hañ var spottadur & med Hrækum spyttur i sitt signada Andlit/so vier skyl- dum ecke af Dioflenum eilijflega hædder/ spottader og hrækter verda i Helvijte. Hañ var saklaus so sem eirn Gudlastare til Dauda dæmd- ur/Hvar med hñ afrekade oss þ/ad vier vegna vorra margfalldra Syn- da/med hvørium vier Daglega Dags styggium og lestū lifande Gud/ skylldum ecke fyrerfarast/ heldur ødlast eitt Dyrdlegt Rijke og fegurdar Koronu af Hende Drottins / so sem þar stendur i Spekeñar Bookar 5. Cap. Þetta ætte eñ nu ad nyu ad vera sierhvørre Jdrande Mañeskiu ein Lijfkroptug Huggun og Hugsvølun.

Þridia Greineñ.

NV vilium vier framveigis skoda og athuga/ Hvad margt og myked ad vor Hiartans Herra & Endurlausnare hafe lided þa hñ stood fyrer Doome Pilati og þss Veralldlega Valldsins. Gudspiallamenernes votta/ ad

hñ

hñ hafe þar aptur uppa nytt vered rauglega aklagadur/Ad hönũ hafe vered jafnad þar samañ vid eirn Spillvirkia og Mañdrapara sem hiet Barrabas/ vered afklæddur sijnũ Fötum/ bundeñ z strijktur/ Jtærdur einu Purpura Klæde til Hädungar/ sett Þyrnekorona a hñs Hefud/ feingeñ Reyrvøndur i sijna hægre Hønd/ vered byrgdur og sleigeñ/hrø-ktur um Høfudid mz Reyrvendenum/sagt so til hñs uppa Spott/Spa þu oss Christe/ hvør er sa þig sloo? Og margar adrar Hädungar seig-ia Gudspiallameñerner/ ad þeir Ogudlegu Diøfuls Kroppar hafe lagt hønum til/ so þad er ad merkia/ ad þeim ofbioode ad tala þar um og miñast þar a.

Siadu hier til þu aumur Syndare/ So var nu Herrañ Christur sa allra heilagaste z saklausaste sleigeñ/særdur z lemstradur fyrer þijn-ar z mijnar/z allar Veralldareñar Synder/Esa.53. Ja/ Hañ var klag-adur fyrer Landsdoomaranum Pontio Pilato/ so ad vier a sijdasta Dei-g? skyldum ecke af Diøflenum klagader verda fyrer þeim stranga Guds Doome. Hañ var til Hädungar hrakeñ z hriadur iñañ um alla Bor-gena/ur einum Stad og ur einu Stræte i añad. Og sierdeilis var hñ sendur so sem añar Spiefugl fra Herode i einu hvijtu Klæde til Pilat-um aptur/ uppa þ ad þeir Helvijtsku Aarar skyldu ecke giøra Eys og Gabb ad oss/og hrekia oss sijn a mille eilijflega. Sa Lijflause Mord-inge Barrabas var tekeñ fram fyrer hñ og laus giefeñ/ Eñ hñ blessadur aptur til Dauda utskurdadur/so vier mættum frijer verda fra þeim ei-lijfa Dauda Doome. Hañ leid þad/ad hñs blessade Lijkame være strijk-tur og sleigeñ med Svipum/ allt þar til ad þar var ecke heil Bra a hñs Hollde/ so vier skyldum ecke med þeim gloande Helvijtsku Høgg-ormum strijkter verda ad eilijfu i Helvijte. Hañ liet Jfæra siñ Al-blooduga og Sarum sollna Lijkama i Purpura Klæde/ uppa þad ad hñ Jklæddi oss þessu Alblooduga Klædenu sijnu sem merker hñs Riettlæte/ og þad skylde vera vort Fegurdar skart/þa vier a sijdasta Deige eigum ad koma fram fyrer Auglit lifanda Guds. Hañ var med eirnre Þyrne-Koronu kryndur/so hñ bætte z borgade fyrer vora Drambseme z Hof-mood sem vier høfdum/ þa vier villdum grijpa epter Koronu þess allra

 hædsta

hædsta Guds/og verda honum lijker/og ad hn̄ þar næst giæfe oss þa eilijfu Gledeñar og Dijrdareñar Koronu a Himnum/ þa vier skilium vid þetta Lijf. Hañ took eirn Reyrvønd i sijna hægre Hønd/ hvar mz hn̄ audsijnde sig ad vera þañ rietta Dijrdareñar Konung/ sem ecke sundurbrijtur þañ brakada Reyr/ og ei wtslecur þañ riwkanda Lijnkveikeñ/ Esa. 42. Hañ vard hier fyrer hinum stærstu Hædungum/ uppa þ ad hn̄ afrekade oss eilijfa Sæmd z Sooma a Himnum. Þar var eingeñ sem hafde Samaumkan med hønum og kiende i Briooste um hañ/ uppa þad ad sa Himneske Faderiñ kiende i Briooste um oss i allskonar Hørmungum z Mooflætingum s oss kuña ad Høndū ad koma/Jer.31.

Fioorda Greiniñ.

SA Fioorde Partur Pijningarhistoriuñar Drottins vors Jesu Christi/ Setur oss fyrer Siooner Btleidslu hn̄s til Afteku staðarens. Hvar um Gudspiallameñerner skrifa. ÞA ÞEIR Ku STRijdsmeñerner Jesū z færdu hn̄ wr Kaapuñe/z færdu hn̄ aptur i siñ eigeñ Klædnad z leiddu hn̄ wt/so ad þeir krossfestu hn̄/ z hn̄ bar siñ Kross.

Hier uppfyllest nu og framkiemur þ a Herranum Christo sem Esaias Spaamadur hafde adur um hn̄ spaad/53. Cap. Seigiande/Hañ er sem þad Lamb sem til Draps er leidt. Giættu nu ad þu christeñ Mañeskia/ hvad þiñ Endurlausnare hefur hier ad lijda þiña vegna. Hañ liet þa omilldu Strijdsmeñ z Bødla leida sig wt af Jerusalems Stad/uppa þad hn̄ opnade fyrer oss þa himnesku Jerusalem/hvør ed vorra Synda vegna var aptur læst og lokud. Strijdsmeñerner rifu upp aptur hn̄s Sar og Beniar/þa þeir færdu hañ wr Purpura Kaapuñe / So ad vor Synda Sar skylldu oss ecke eilijflega svijda/ heldur skylldu þau mz hn̄s kroptuga og dijrmæta Bloode grædd verda. Þeir løgdu Krosseñ uppa hn̄s blessada Hrigg/og lietu hañ bera hn̄ / hvad hañ og eirneñ viliugur giørde/uppa þ ad hn̄ audsynde þar med / ad hn̄ være þ Lambed Guds/ sem bære allar Heimsins Synder/Esa. 53. Hañ liet sig wtfæra til Aftøku og Pijsla Stadarens/so vier skylldū ecke koma i þañ eilijfa Pijsla z Kvalaña Stad/sem fyrer bweñ er Fiandanum z øllū hn̄s Aarum. Þetta er ein hiartanleg Huggun þ alla Stoorsyndara sem a Christū trua.

Fimta Greinen̄.

I Fimta og sijdasta Mæata sijner oss Pijningar=historian̄ Drottins vors Jesu Christi / hvornen̄ þad ad hn̄ hafe vered a millū tveggia Spillvirkia Krossfestur / med þvi fleyra sem þar ad hnijgur.

Hier sier þu aumur Syndare hvilijkar Kvaler þu hefur bakad þvi blessada og saklausa Lambenu Guds / og um sijder komed hønum i þann Forsmæ narlegasta Krossens Dauda. Hn̄ hanger hier þin̄a Synda vegna nakin̄ a Krossenum / uppa þad ad vier i og fyrer hn̄s Forþienustu feingium þad rietta Nytta Sakleyse sins / Heilagleikans og Riettlætes sins Klæde. Han̄ hieck a einu Trie so sem an̄ar Illvirke / so han̄ bætte og borgade fyrer þa hrædelegu Synd vorra fyrstu Foreldra / sem þaug giørdu þa þau ætu af þvi forbodna Trie. Han̄ var a Hendū og Fotum a Krossen̄ negldur / til ad auglijsa þ vier værū i hn̄s blessudu Hendun teiknader / so hn̄ gleymde oss ecke um alla Eilijfd. Han̄ hieck a millū Himens og Jardar / audsijnande þar med / ad hn̄ være sæ san̄e og riette Medalgangare a millū Guds og vor Man̄an̄a. Han̄ hieck a Krossenum med beygdum Knææm / lææande þar med i Lioose oss til eilijfrar Huggunar / ad hn̄ vilie vera vor Twlkur og Talsmadur hia sijnū Himneska Fødur / og bidia fyrer oss Daglæætanlega. Han̄ beygde sitt Signada Høfud a Krossenum / sijnande þar med þa bren̄ande Elsku sem hann hafde til vor / sem er ad hn̄ villde kyssa oss og giarnsamlega heyra oss og Bænheyra þa vier til hn̄s køllū. Han̄s Syda var opnud mz Spioote / uppa þad hn̄ audsijnde / ad hn̄ villde lææa sier vora Eymd og Naudsijn æffid til Hiarta ganga. Sijnar blessudu Fætur heingde hn̄ nidur a Krossenum / so vier mættum hugga oss þar vid / ad hn̄ hefde sundurbroted Høggormsins Høfud og alla hn̄s Magt og Slægd under sijna Fætur lagt. Han̄ var a millum Spillvirkia reiknadur / so ad vier skyldum ecke vera i Hoop Diøflan̄a Eilijflega / heldur i Selskap heilagra Eingla.

Han̄ wtbreydde sijnar badar Hendur / frambioodande ollu Man̄kynenu sijna Nad / þvi hn̄ vill øngvan̄ fra sier reka / heldur alla þa sem Idrande til hn̄s flyia / mildelega i sin̄ Myskunar Fadm medtaka.

Nañ mätte umbera þad/ ad Striids meñernet tæke hñs Klæde fra hm̃ og skipte þeim sijn a mille/ So ad þeir helvijsku Aarar skylldu ecke ræna oss ad eilijfu vorũ Riettlætis Skrwda/ hvörium hñ iþærde oss i þvi H. Skijrnareñar Sacramente. Fyrer þeim sem hñ krossfestu bad hñ/ ad siñ himneske Fader villde fyrergiefa þeim þeirra Synder/ uppa þad ad vier skylldum ecke vegna vorra Synda / med hvörium vier höfum hñ a Krosseñ neglt/ eilijflega fyrerfarast og fordæmast. Nañ sa med stooru Angre og Hiarta Sorg standa under Krossenum sijna Moodur/ og þañ Læresvein sem hñ elskade/uppa þ hñ sæe oss/og vær hñ aptur a sijdasta Deige med Glede og Fögnude. Nañ fyrerhiet ödrum Ræningianum (sem hieck hm̃ til hægre Handar og jdradest) Paradijsar Glede og Fögnude /og soor hm̃ eirn sterkañ Eyd þar uppa/so vier sem syndgast höfum/i hvörn hellst Handamæta sem þ er/ skylldum vera visser og oefader þar um/ad ef vier jdrunst af Hiarta vorra Synda/þa skylldum vier a sijdasta Deige verda setter hönũ til hægre Handar / og heyra þesse gledelegu Ord til vor tölud/Kome þier blessader mijns Födurs / og eigenest þ Rijke sem ydur er fyrerbuyed fra Upphafe Veralldar. Nañ klagar sig hier a Krossenum sargrætelega fyrer sijnum himneska Födur og seiger/ Miñ Gud/ Miñ Gud/ Hvi Hefur Þu Yfergiefed Mig ? Uppa þ ad vier skylldum ecke eilijflega i Helvijte klaga og seigia. O Gud/O Gud/ Hvi hefur þu so wtskufad mier fra þijnu Auglite/ og yfergiefed mig ad Eilijfu ? Nañ leid ofurmæta myckeñ Þorsta / uppa þ ad hñ bætte fyrer Ohoof Adams og Evu sem þau höfdu i Paradijs / sem og eirneñ fyrer vort Ohoof sem vier optsiñis höfum i Mat og Drick. Nañ hroopade upp og sagde/ Þad Er Fullkomnad/so ad vier skylldum vera visser þar uppa/ ad hñ hefde fullkomnad allt vort Endurlausnar Verk/og wtvegad oss aptur eilijft Lijf og Sæluhialp.

Ad sijdustu gaf hñ upp siñ Signada Anda a Krossenum/og befalade hñ i Hendur sijns himneska Födurs/ og doo so þeim stundlega Dauda/ uppa þad ad vier skyldum frelsader verda fra þeim eilijfa Dauda.

Sialfũ til (mijner Elskanleger) allt þetta hefur vor hiartans Endurlausnare Jesus vorra vegna lided a Krossens Alltare. Hver þetta veit og

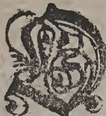
langa.

ꝫ kriver þvi/ hn̄ kan̄ ad hugga sig hier vid a moote ølluͦ Freistingū ꝫ Asꝛaſū Andſkotans. Vær ſkulū eirnen̄ lata oz alla þſſa hn̄s Pijnu ꝫ bitran̄ Dauda til Hiarta ganga/ ꝫ vera ecke ſijdꝛ en̄ þær daudu ſkynlauſu ꝫ mallauſu Skiepnurnar/ heldur ſkulū vier aꝼ þm̄ læra med betrun umbæta vorn Liꝼnad ꝫ Framꝼerde. Su Nꜳttúrlega Soolin̄ a Festingar Himnenū byrgde ſitt ſkiæra Lioos þa Herran̄ Christur liest a Krossenū. Skyllder þu þa ecke Christin̄ Sala afleggia þijna Hræſne ꝫ allt Fals ſkyn? Fortiallded i Musterenu riꝼnade i ſundꝛ i tvo Parta. Hvar ꝼ ſundurrijꝼꝛ þu ecke ꝫ ſo Skijlu þinar Vantruar ſ hanger ꝼ Augū þijns Hiarta? Jørden̄ ſkalꝼ i Dauda vors Endurlauſnara/ hvar þo er mieg ſterklega grundvøllud. Skylde ecke þitt ꝫ mitt Hiarta ꝫ ſo ſkialꝼa ꝫ titra vegna ockar Synda ſ Sonur Guds hlaut ad bera? Þau hørdu Biørg ꝫ Klettar brustu iſundꝛ ꝫ kloꝼnudu. Skylde ꝫ ſo ecke Hiarta eins ſyndugs Mañs ſundurbresta þa hn̄ þeinker um ſijnar Yꝼertrod. ſlur ꝫ Glæpe? Graꝼer ꝼra Framlidnu lukust upp/ ꝫ Lijkamer margra heilagra riſu upp ꝫ geingu wr Grøꝼunū. Hvar ꝼ vaknar ecke ꝫ ſo ꝫ uppriiſ þitt Hiarta ſem i Syndunū er daudt? O þu christin̄ Sala/ giæt þu ad þſſu ꝫ ber þiera Brioost mz Folkenu ſ ſtood hia Krossenū ꝫ ſa uppa Jeſu ſignada Andlaat/ Snw þier til baka aptꝛ ꝼra þijnū vonda Veige/ ꝫ jata Drottne þijn Synder/ en̄ medkien̄ ad hn̄ haꝼe ſaklaus ꝼ þær lided Kvøl ꝫ Pijnu. Ef ad þu ſo giører/ þa idrast þu riettelega þina Synda ꝫ verdꝛ Guds elſkulegt Barn ꝫ Erꝼinge Himnarijkis. Hvar til oz hialpe Gud Fader ꝼ Kvøl/ Pijnu ꝫ bitran̄ Dauda vors Hiartans Endurlauſnara Jeſu Christi/ Hvørium mz Fødurnū ꝫ H. Anda ſie eilijꝼt Loꝼ/ Dyrd/ Heidꝛ ꝫ Vegſemd/ nu hiedan̄ i ꝼra ꝫ ad eilijꝼu/ Am̄.

A Upprisu Hatijd

Endurlausnarans vors JEsu Christi/

Evangelium/ Marc. 16. Cap.

G þa ed Þvottdagureñ var umlideñ/keyptu þær Maria Magdalena/og Maria Jacobi og Salome/dyrleg Smyrſl/ ad þær kiæme og ſmyrde Jeſum. Og miøg ſnemma Morguns eirn Þvottdagaña/ komu þær til Grafareñar um Soolar Vppruna. Og þær ſøgdu ſyn a mille. Hver mun vellta fyrer oſſ Steinenum af Grafarmuñanum? Og ſem þær litu þangad/ ſau þær ad Steineñ var afvelltur. Eñ hñ var ad ſøñu næſta mykell. Og þær geingu iñ i Grøfena/ og ſau eitt Vngmeñe ſitia til hægre Hlidar/ſkrydd añ ſydu Klæde hvyttu /og þær urdu ottaſlegnar. Eñ hñ ſagde til þeirra. Eige ſkulu þier hrædaſt. Þier leited ad hinum Kroſſfeſta JEſu af Nazareth/hañ er uppriſeñ og er ecke hier. Siaed þañ Stad / hvar þeir løgdu hañ. Heldur fare þier burt og ſeiged hañs Læreſveinum og Petre/ þad hañ mune ganga fyrer ydur i Galilæam. Þar munu þeir ſia hañ/ ſo ſem þad hañ ſagde ydur.

Exordium.

HAD er eitt harla naudſynlegt og ágiætt Heilræde / ſem ſa haattuppljſte Guds Madur Poſtuleñ Pall giefur øllum riettchriſtnum Mønnum/i ødru Sendebriefe til Timoth. 2. Cap. Þar hañ ſo ad Orde kiemſt og ſeiger: Hafdu i Miñe JEſum hañ ſem af Dauda er uppriſeñ/ etc. Sañarlega vardar oſſ myked um þeſſa Poſtulans Amiñing/ þvi hvørke gietum vier lifad nie dæed med gladre og goodre Samvyſtku / utañ ſo ſie/ ad vier huggum oſſ þar vid ad Jeſus er oſſ fæddur/ fyrer oſſ pyndur / dæeñ og upp aptur riſeñ / hvar med hañ endade allt vort Endurlauſnar Verk. Ja/ þo oſſ brefte aller adrer Hluter wr Miñe utañ Jeſu Vppriſa fra Daudum/ þa nægde oſſ þad ad Eilyfu. Dioſulleñ ſa helvyſke Ovin og Sælar Mordingе fer med añañ Miñia Sedel / og radleggur oſſ ſeigiande: Hafdu i Miñe Synder þynar / og hvad myked Illt þu hefur giørt a moote þynum Gude og Skapara. Minſtu a illa og ogudlega Þanka þyna / a ogudleg Ord þyn og Verk / Minſtu a þad z þeinktu aldrei ad þu muner vera i Nad edur Vingan vid lifanda Gud hier fyrer. Þa er nu gott ad flyia til þeſſ gooda Miñis Seydilſins heilags Anda/ og ſegia: Eg vil miñaſt a Jeſum miñ ſem af Dauda uppreis/ og vita hvørt hañ hefur ecke Sigureñ uñed a Syndum mynum og alls Mañkynſins. Hvar fyrer ſleppte Daudeñ hønum / ef Syndeñ er ecke bætt? Eda

er

er ecke Dauden̄ Verdlaun Syndaren̄ar? Hefde ein Synd vered obetølud af þeim sem Jesus took uppa sig/ þa hefde han̄ alldrei kun̄ad ad losa sig fra Daudanum. En̄ nu fyrst han̄ er af Dauda uppriseñ/ þa hefur han̄ fyrer allar Synder bætt og fullkomlega betalad. Eg vil hyxa um Jesu Upprisu / mier til eilyfrar Huggunar/ En̄ um Synder mynar vil eg ecke hyxa mier til Orvæntingar. Hyxa þu Diøfull um þynar Synder/ þu att aungvan̄ Endurlausnara eins og eg/ eg vil hyxa um Upprisu Sigur Jesu myns. An̄an̄ Mikils Sedil hefur sa helvytske Ovinur i frame/ og seiger : Minstu Madur a Eymder þynar sem Gud leggur a þig/ minstu a þær/ og meintu alldrei ad Gude mune þikia vænt um þig/ þar han̄ lætur þig so kveliast. Þa er gott ad svara Diøflenum so aftur : Nei/ Eg vil hafa i Min̄e Jesum þan̄ af Dauda er uppriseñ / þan̄ hefur mier med sin̄e Upprisu wtvegad dyrdlega Upprisu a hinum efsta Deige. Þa fæ eg þa Dyrd og Glede / vid hvøria allar tymanlegar Hørmungar eru ecke verdar ad samlykiast edur saman̄ ad jafnast. Þa reine eg þad i San̄leika/ ad stundlegar Mootlætingar þessa Heims orka omælelega mykellrar Vegsemdar. Ja/ Min̄ning þess Jesu Upprisu fra Daudum / er oss omissande bæde i Lyfe og Dauda. Omissande er hun a medan̄ vier lifum/ þviad Diøfullen̄ sier oss alldrei i Fride/ so han̄ bryxle oss ecke um þad Ranglæte sem epter loder vid vora Natturu/ han̄ kvelur Samvitskuna og Þanka vora med þvi. En̄ þar a moote er ein good Lækning/ Min̄ing Jesu Upprisu. Han̄ er uppriseñ oss til Riettlætis seiger Postulen̄ Pall/ Rom. 4. Þetta Jesu Upprisu Riettlæted duger oss Trwudum a moote øllu voru Natturu Ranglæte. Meire Kraptur er i Upprisu Riettlætenu Jesu til ad giøra oss holpna/ en̄ i voru Natturu Ranglæte til ad glata oss. J Daudanum meigum vier Upprisu Min̄ingaren̄ar Jesu þo sydst an̄ vera/ ef vier skulum ecke illa deyia. Þvi þegar þar er ad komed fyrer Man̄eskiun̄e/ ad hun a sin̄e sydustu Soottarsæng lytur i burt wr þessu stundlegu Lyffe/ sem þa er a Enda komed/ og in̄ i Daudan̄ sem þa er fyrer Høndum/ þa mun Dauden̄ vera eins til ad sia/ so sem an̄ad hrædelegt Myrkur og Dim̄a/ wt af hvørre Dim̄u ad Sælun̄e Man̄sins skylde þikia sier omøgulegt ad rata edur komast/ sie hun þa ecke midt i Daudans Myrkrum þan̄ liomande Styg og Gøtu unddan̄ sier / sem Jesus vor gieck i giegnum Daudan̄ til Lyfsins. En̄ sem Sælen̄ sier med Trwar Augunum Jesu liomanda Gøtustyg i giegnum Daudan̄ til Lyfsins/ Þa treyster hun sier til ad rata epter / fyrer heilags Anda Adstod. Hvør vill þa seigia/ ad þad sie ecke gott og naudsynlegt Raad / sem Guds Ande giefur oss fyrer Mun̄ Postulans Pals / Ad vier skulum hafa i Min̄e Jesum fra Daudum uppriseñ. A þetta Heilræde min̄er oss nu Tymen̄/ sem er þesse dyrdlega Paaskahætyd/ a hvørre Gud lice skie og tilfalla þan̄ dyrmæta Upprisu Siguren̄ Jesu. Og viljum vier nu giefa oss til ad Ala þessa Upprisu Min̄ing i vorum Hiørtum/ og skoda af þessu heilaga Evangelio / þad sem oss synest hentugast vera til Lærdooms/ Huggunar/ Amin̄ingar og Uppvakningar. En̄ Guds

ſplalled ſkulum vier i tveimur Smægreinum yfervega. Af hvørium ſu fyrre ſkal vera um Kvinnuñar ſem geingu til þeirrar heiløgu Grafar HErrans Chriſte. Añur um þa merkelegu Paaſkadags Predikun ſem Eingelleñ framſette fyrer þær hia Grøpenñ.

Vor bleſſade Sigurhøfdinge Jeſus Chriſtus / hvør ed deyde vorra vegna / eñ lifer þo fra Eilyfd til Eilyfdar / og hefur Lykla Helvytis og Daudans / Hañ ſende oſſ øllum ſyna Nææd / ſo vier mættum nockud gott hier af nema / oſſ til Gleꝛde og Velferdar / Amen.

Fyrre Greineñ.

JVpphafe Textans ſtendur ſo: Og þa Þttdagurinn var umlideñ / keiptu þær Maria Magdalena / og Maria Jacobi z Salome dyrdleg Smyrſl / ad þær kæme og ſmyrde Jeſum. Lucas Gudſpiallamadur ſeiger ad þegar Chriſtur hafe allra ſydaſt ferdaſt fra Galilæa til Jeruſalem / þa hafe hønum fylgt epter margar goodar og gudhræddar Kvinnur / ſem bæde hafa elſkad hñ fyrer ſyna Kieñing og mørg øñur Daaſemdarverk ſem hañ hafde auvſynt a þeim / i þvi ad wtdryfa fra þeim Ohreina Anda / ſo ſem hñ giørde Mariu / af hvørre hañ wtrak ſiø Diøfla / og ad lækna þær af ymiſlegum Soottarferlum. Tvent var þad ſierdeilis ſem kom Kvinnunum til þſſ ad epterfylgia Herranum Jeſu.

Fyrſt / ad þær ſyndu ſig þacklatar ſyñum Herra fyrer alla þa Velgiørninga ſem þær høfdu af hønum þeiged. Þar næſt / med þvi ad Paaſka Hatydeñ var i nænd / þa villdu þær ecke vid hañ ſkilia / þvi þær hafa meint ad þær munde (kañ ſkie) meiga fa ad heyra hñ þa predika / ſem vant var: Vel viſſu Kvinnur þeſſar af Hatre þvi ſem Gydingar høfdu a hønum / og þad þeir villdu fyrerkoma hønū hvønær ſem þeim giæfeſt Fære þar til. Eñ ſamt æſetia þær ſier ad fylgia hønum ſo leinge ſem þær giet- / og þo þad ætte ad koſta þeirra eiged Blood / Lyf og Lijfe / þa ſkule þær alldrei yfergiefa hañ. ÞEtta hura þær nu og ſamtaka med ſier ecke einungis med lauſum Ordum hvør vid adra / heldur fullkomna þær þad med Verkunum / þvi þa hañ var wtleiddur til Aftøkuſtadarens / þa fylgdu þær hønum epter. Þa hañ var feſtur a Kroſſeñ og hieck þar ſo ſem hiñ argaſte og verſte Jllrædismadur / þa voru ſumar af þeim under Kroſſenum grætande / ſumar ſtoodu þar ſkamt fra. Þær læta ſier þta ecke eñ þa nægia / þvi þa hñ er andadur og bwed er ad grafa hañ / þa fara þær þangad ſem hañs bleſſade Lykame liggur / og hura ecke þar um hvørium þad lykar vel eda illa. Mykel er þeſſe Elſka. Skamaſt meigum vier nu vor Chriſtner Meñ a þeſſum Døgum fyrer Elſkuleyſe vort. Vier vitum þad ad Jeſus Endurlauſnare vor er af Dauda upp aptur riſeñ / og lifer nu i eilyfre Dyrd med Fødurnum z þeim H. Anda / og bidur fyrer oſſ og giører oſſ Oafløtanlega til gooda / Eñ þo elſkum vier

hañ

han̄ ecke halfpartin̄ ſo myked ſem Kvin̄urnar elſkudu han̄ þa han̄ var andadur og bwed var ad jarda han̄. Jæ/ hvørnen̄ ad vier elſkum Jeſum og epterfylgium hønum a þeſſum ſydaſtu Tymum/ þad er Gude ſialfū beſt kun̄ugaſt/og er Sioon Søgu liooſare. Æ/ Gud næde/ Gud næde: Dæme nu hvør med ſialfum ſier. Hvad tregt komed er oſſ til þeſſ ad fylgia Jeſu vorum epter med þeſſū heiløgu Kvin̄um? Til hvørs erum vier ſo nen̄ingarlauſer ſem ad ganga þangad edur þerdaſt ſem Guds Ord er kient/ & prediikad er wt af Forþienuſtun̄e Herrans vors Jeſu/ Pijnu og han̄s Dauda/ Upprīſu og Uppſtigning. En̄ ecke voru Kvin̄urnar ſo/ bæde komu þær til Afløkuſtadarens a Føſtudagen̄ ſtrax þa han̄ var pijndur/ og ſo lijka til Grafaren̄ar a Paſkadags Morgunin̄ þa han̄ uppreis. Ecke ſtendur þad heldur ad þær hafe þetta ſier fyrer Omak talid/ En̄ hvad opt telium vier oſſ Tølur þa vier eigum ad ganga til Guds Huſſ & ſeigium: Nu er kallt vedur/ nu er Stormur og Reng/ þad og þad geingur ad ſo ecke giet eg i Dag fared til Kyrkiun̄ar. Mun þetta ecke vera ſatt? Mun̄u ecke marger ſo ſeigia og læta ſig af Diøflenum fra Goodu hindrada verda? En̄ lijted Elſkuge merke ſyna þeſſer og þvilijker Endurlauſnara ſynum Jeſu / ſem ſo giøra og tala/ Lijted giæta þeir ad þeim hørdu og hrædelegu S. Pauls Ordum ſem þar ſtanda/ 1. Cor. 16. Ad hvør ſem ecke elſke Drotten̄ Jeſum/ han̄ ſkule vera bølvadur. Latum oſſ þvi i Jeſu Nafne umflyia þvilijka Bølvan / ſo vier meigum þær ad hreppa kad ſem Kvin̄unum veitteſt/ þad er ad ſiaa Jeſum & heyra han̄ vid oſſ tala gledelegum Ordum/ ſo ſem han̄ talade vid þær.

Hvønær komu Kvin̄urnar þa til Grafaren̄ar? Þad ſeiger Gudſpiallamadurin̄ ad vered hafe þegar Þvottdagurin̄ var umlidin̄. Gydinga Folk hafde þa SidvenIu/ ad þad hiellt ſijna Paaſka i heila ſiø Daga ſamfleitt epter Befalningu ſialfs Guds. En̄ af þeſſum ſiø Døgum var meſt halded til þeſſ fyrſta og ſijdaſta Dagſins/ þvi þa var fyrerbodin̄ øll Vin̄a og Erfide/ En̄ a hinum fim̄ Døgunum ſem þar a mille voru/leifdeſt ad hioona nockud. Þar fyrer eru nu Kvin̄urnar kyrrar þan̄ fyrſta ſtoora Sabbathsdagen̄/ ſem er a Laugardagen̄/ en̄ a Sun̄udagen̄ epter ſem var an̄ar Sabbathsdagurin̄/þa hafa þær ſig þegar i Bytyd wt til Grafaren̄ar. Jæ/ þeim er ſo myked umhugad ad forvitnaſt um Grøfena ſyns bleſſada Aſtvinar/ad þær gieta ecke lagt ſig fyrer/ og ecke kiemur þeim (kan̄ ſkie) Dur a Auga alla Noottena/ heldur eru þær ad tilbwa Smyrſlin̄ og þad dijrdlega Salve ad ſmyria Jeſu Lijkama med. Allt þetta er Lofs vert i Fare þeſſara Kvena. Fyrſt þad/ ad þær hallda Sabbathsdagen̄ og eru heima epter Guds Befalningu. Løfum þetta þa epter þeim og høldum nu i Dag Upprīſu Hatijdena Endurlauſnarans vors/ ſem og allar adrar Hatijder med ſan̄re Gudrækne/og latum þad vera Jdiu vora en̄ ecke an̄ad ad taka og þeinkia um þa Sigurſælu Herrans Chriſti Upprīſu fra Daudum og þacka hønum af Hiarta þar fyrer.

Og miøg ſnem̄a Morguns/eirn Þvottdagan̄a/komu þær til Grafaren̄ar

pareñar um Solar Vppruna. Ecke hefur þessum goodu Kvinnum þyrt vered þarft ad ganga wt til Grafareñar Herrans Christi eñ þær hafa þad giørt/ þvi þo þær hefde fyrre wtgeinged/ þa hefde þær (kañ skie) ecke ratad eda kunnad ad finna Grøfena vegna Nætrmyrkurs. Eñ slaum hier til/ hvørneñ Gud giører vel og daasamlega vid þa sem sneña eru a flerle ad leita hañs/ og giøra sydañ syna Kellan.

Hier lesum Ad þeggar Hyrdararner i Bethlehem geymdu i vøktu yfer Hiørdeñe siñe/ Luc. 2. Pa hafe þeim fyrst vered bodadur sa gledelege Bodskapur/ Ad Endurlausnare alls Mañkynsins være i Heimeñ fæddur. Eins skiedur þad hier/ þar Kviñur þessar eru vakande og sneña a fælle/ þa er þeim fyrst af øllum bodadur Vpprisu Føgnudureñ Herrans Christi. Lætum þar fyrer Saaler vorar ætyd vera vakande til Drottens/ Psalm. 63. Þvi so seiger Spekeñ sialf/ Eg elska þa sem mig elska/ Og þeir sem arla leita myn/ fiña mig/ Ordsk. B. 8. Cap.

Og þær søgdu syn a mille/ Hvør mun vellta fyrer oss Steinenum af Grafarmuñanum? Og sem þær litu þangad/ sau þær ad Steineñ var afvelltur. Hier skulum vier athuga þad/ ad þessum Kviñum veitist meir eñ þær oskudu/ þær voru ad vandrædast alleina þar um a Veigenum/ hvørn þær mundu fa til þess ad vellta fyrer sig Steinenum af Grafarmuñanum/ Eñ þegar þær koma nær og nær/ þa sia þær ecke alleinasta ad Steineñ var burtvelltur/ helldur og so þar med ad Strydsmeñerner sem vakta ættu Grøfena/ eru aller i burtu/ og Einglar Guds komner aptur i þeirra Stad/ og þo þær finne ecke þañ framlidna Lykama Christi i Grøfeñe/ þa fiña þær þo samt Christum sialfañ lifanda a Veigenum i Heimreisuñe/ hvad þeim var þusundsiñum gledelegra. So fellur þad jafnañ til/ þegar þeir bidia Gud um nockud/ sem elska Christum. Jacob Forfader oskade sier þess ad eins/ ad hañ mætte fa ad sia Joseph Son siñ/ eñ Gud veitte hønum þad ad auk/ ad hañ fieck ad sia hañ i mykellre Tign i Egyptalande. Aña Samuelis Mooder og Elizabeth Mooder Johañis Skyrara/ oskudu sier þess af Gude/ ad þær mætte fa ad eiga Son/ eñ Gud bætte þvi vid Boon þeirra/ ad þær feingu ad eiga þvilyka Syne/ sem møg vel voru þecker Gude og Mønnum. Maria Guds Mooder bad Gud þess/ ad Heimsins Endurlausnare mætte fædast i Heimeñ/ þar um vard hun so bænheyrd/ ad Guds Sonur kiøre hana sialfa sier til Moodur. Elskum þvi Gud vorn sem meira vill gefa oss eñ vier kuñum ad oska.

Og þær geingu iñ i Grøfena/ og sau eitt Vngmeñe til hægre Handar sitianda/ sem hafde sydt Klæde hvitt/ og þær urdu Ottaslegnar. Margt hefur þessum goodu Kviñum mætt til Hugar koma/ þegar þær sau Grøfena opna/ og ad Steineñ var burtvelltur fra Grafarmuñanum/ þar hafa

mætt ſo beinkia/ ad Gydingar munde eñ nu ad nyu / hafa af Latre ſynu og Hreckvyſe/ teked i burtu Lykamañ Chriſti wr Grøfeñe / ſo ſem merkia mæ af Ordum Mariu Magdalenu/ ſem ſagde til Chriſtum (hvør heñe ſyndeſt ad vera munde eirn Graſgardsmadur) Herra/ ſeiger hun/ ſie ſo þu haþer teked Lykamañ myns Herra i burt/ þa vÿſa mier hvar þu heþur lagdt hañ/ ſo eg meige ſækia hañ? Joh. 20. Eñ þo þær mætte vera fullviſſar þar um / hvørt Chriſti Lykame være i burt edur ecke/ þa hyxa þær med ſier / ad þær ſkule trwa ſialfum ſier beſt/ og ganga þvi tiñ i Grøfena/ Eñ ſem þær eru þar iñ komnar/ fiña þær þar añad eñ þær ættu Von og epterleitudu. Þær ættu þar von a framlidnum Chriſti Lykama/ hañ fina þær þar hvørge/ eñ ſem þær ſia ſig betur um/ lÿta þær eitt Vngmeñe ſitia hægrameigeñ i Grøfeñe. Mattheus ſeiger ad þetta Vngmeñe hafe vered Eingell Drottens / hvør ed viſſulega heþur þeſſ vegna ſynt ſig i Mynd eins Vppvaxtar Mañs/ ad þeir heiløgu Einglar eldaſt alldrei / helldur eru ætÿd i ſama Æſkublome/ ſo ſem unger Meñ plaga ad vera a ſÿnum Vppvaxtar Alldre.

Þar naſt er oſſ hier athugande/ ad Gudſpiallamenner ſeigia ad Eingell/ eñ ſem Kvinur þeſſar ſau i Grøfeñe Herrans Chriſti/hafe vered ſitiande eñ ecke ſtandande edur flÿugande: Hvar med hañ ævyſar ad oſſ ſie fyrer Chriſtum ſem af Dauda er upprriſeñ/ wtvegud Hvÿld og Hægd/ Seſſ og Sæte a Himnū. Þegar Endurlauſnariñ vor ſtrÿdde/ þa voru Einglarner ecke ſitiande/ helldur ſo ſem i añare Strÿds Fylkingu ſtandande/ſo ſem leſa mæ i Fædingar Hiſtoriuñe Chriſti/ eñ þa hañ uppreis/ þa ſÿna þeir ſig ſitiande: hvar med þeir heiløgu Andar ævÿſa ad þad Strÿd ſem var a millum Endurlauſnara vors og Diøfulſins ſie nu wte og endad. Eingelliñ þeſſe hvørs hier geted/ hañ ſitur til hægre Handar i Grøfeñe/ eñ ecke til vinſtre/ hyggande oſſ þar med/ ad vier erum nu ordner fyrer Vpprriſuna Chriſti fra Daudū/hægre Handar Børn Guds/ ſem ædur vorum Harmkvæla Børn og Sorgar Børn.

Þar naſt vÿſar Eingelliñ oſſ til med þeſſare ſiñe Setu til hægre Handar i Grøfiñe/ hvar vier eigum ad ſtanda a efſta Deige hia Doomara alls Hollds/ ſem er ecke til vinſtre/ helldur til hægre Sÿdu/ Matt. 25. Þetta er eirn gledelegur Paaſka Føgnudur.

J þridia lage ſeigia Gudſpiallamenñerner ad Eingill ſſe hafe vered ſkrÿddur ſÿdū Klæde hvÿtu. Jeſus Endurlauſnare vor þa hañ byrteſt Johañe Gudſpiallamañe/ i Openber. B. 1. Cap. Og ſagde: Jeg var daudur/ og ſia/ Eg life um Allder Allda/ þa var hañ eins klæddur og Eingell þeſſe. So munum vier og eirneñ ſÿdar meir i eilÿfu Lÿfe ſtanda frame fyrer Lambſins Stoole/ ſkrÿdder hvÿtum Skrwda og Palmavidur i vorum Høndum/hroofande mz Afþlate þeim dÿrmæta Vpprriſu Sigrenum Drottins vors Jeſu Chriſti/ þa er þad komed fram vid oſſ ſem Drotteñ heþur heited øllum Jdrande og Trwduñ Møñum/ Ad þo vorar Synder ſieu raudar ſem Blood/ þa ſkulu þær Snioohvÿtar

 verda /

verda/og þo þær sieu raudar sem Roos/þa skulu þær verda hvijtar sem Vll/Esa. 1. Þa er heyrd Bæn Davids/þvi þa hefr Gud so þveiged syna Vtvalda i Bloode Lambsins/ ad þeir eru ordner hvijtare en̄ Snioor/ Psalm. 51. Æ/ Lofadur sie Gud fyrer slijka Huggun.

Framm vegis stendur so i Textanum: OG ÞÆR VRdu Ottaslegnar. Vier lesū i Genesis Book/ ad þegar Joseph sende epter Brædrum synum/ z liet Rannsaka þeirra Secke og þar fundust Peningarner / sem gief̄ner höfdu vered fyrer Korned/og ijka vei Bikar edur Skaal Josephs/þa stendur þar/Ad Brædur hans hafe vered Ottasleigner/ þeir vissu sig eckert Jllt hafa giört/ en̄ væntu sier þo Dauda straffs. Eins foor þessum goodu Kvinnum/Þær þottust i goode Meiningu hafa geinged wt ad smyria Lijkaman̄ Christi/ en̄ fundu þad i Gröfenne sem þær ættu ecke Von a/en̄ Lijkaman̄ Christi fin̄a þær þar ecke/z verda þvi Ottaslegnar.

Vt af þessum fyrra Partenum skulum vier taka oss þad til Lærdooms og Huggunar. Fyrst/med þvi ad Kvin̄urnar fundu Guds Engla i Gröfen̄e Christi/ þa eru Grafernar vorar eckert Diöfla Bæle / heldur Engla Borger þar ed Guds Einglar taka vara a Molldum vorum og Beinum / so eckert vort Bein brotne/ Psalm. 34.

Lærefaderen̄ Gregorius reiknar upp epter Ritningaren̄ar Avijsan/ sex Eingla/ sem vered hafe bæde i Gröfen̄e og kringum Gröfena Christi. Einn þeirra er sa sem Marcus Gudspiallamadur getur hier i Textanum / ad seted hafe til hægre Handar i Gröfen̄e. Tveir eru þeir sem Maria Magdalena sa sitiande / an̄an vid Höfdalaged/ en̄ an̄ar vid Footalaged i Gröfen̄e. Hin̄ fioorde er sa sem Steinenum vellte af Grafarmun̄anum og sat a hönum. Hin̄ fimte og siötte eru þeir tveir Einglar sem Kvin̄urnar sau wte fyrer Gröfen̄e/og spurdu þær ad/ þvi þær leitudu hins Lifanda a medal Daudra. So hefur þa vered fullt wte og in̄e af Guds Einglum vid Gröfena Endurlausnarans vors. Eins verda og so Einglar Guds a sijdan̄/ allt i kringum Lijkame vora / sem Jesum ottust/ þegar þeir liggia i Gröfum synum/ þvi þeir vita ad vier munum verda i ödru Lyfe sier lijker/þar fyrer elska þeir oss og skilia ecke vid oss hvörke a medan̄ vier lifum hier/ nie þa vier erum sofnader i burtu hiedan̄. Lætum oss þar fyrer alldrei hafa Vidbiood a Gröfum vorū nie nockra Christen̄a Man̄a/heldur huggum oss vid þad ad vier eigum ecke einsamler i Gröfunum ad liggia/heldur verdur Eingla Skare Drottins þar hia oss/allt þangad til þeir a þeim sijdasta Deige leida oss in̄ i Himnarijke/ hvar vier munum sia Gud Födur og vorn Endurlausnara Jesum Christum/ Auglite til Auglitis.

Annar Greinen̄.

NV kiemur a epter/ sa gledelegaste Bodskapuren̄ um Christi Sigursælu Vpprisu fra Daudum/ med einu Orde. Og Eingellen̄ sagde til þeirra

(seiger

(seiger Textenn) otteſt ecke/ þier leited ad JEſu af Nazareth / ſem Kroſſfeſtur var/ hann er Vppriſenn/ og er ecke hier.

Petta eru gleðeleg Orð/ ſem Eingellenn talar hier til Kvennanna / þar hann ſeiger : OTTeſt Ecke: Gud heſur i Ondverdu ſkapad Eingla ſyna gooda / og i þeim ſama Gooda haſa þeir ætyd bliſed og ſtaded/ þvi er Pad einged Furda/ þo þeir tale alldrei annad enn gott / ſierdeilis og einkum vid þa ſem leita ad Endurlauſnara ſynum og villa komaſt i þeirra Selſkap / ſo ſem Kvinnur þeſſar gyrntuſt. Enn Dioꝼulſins Einglar og Aarar haſa annad Hattalag og Adferd / þeir ſkielſa opt Manneſkiuna bæde med ſinne dioꝼullegre og ognarlegre Aſynd/ og mørgu ødru Moote/ enn ſem þeir eru buner ad ſkielſa hana/ þa hugga þeir hana alldrei aptur. Enn ødruvys þer (ſem von er a) þeim bleſſudu og goodu Guds Einglum/ ſo ſem ſia maa aꝼ þeſſum Kvinnum/ OTTeſt Ecke / ſeiger hann / og leggur til Ordſøkena ſeigiande : ÞVI Þier Leited AD JESV Aꝼ Nazareth/Sem Kroſſfeſtur Var. Pad er ſem hann heꝼde ſo myked ſagt og talad : Eingenn þarꝼ ſa ad ottaſt Jeſu Dyrd nie Liooma hans H. Einga/ſem ad Jeſu leitar. Nu ſeite þid ad hønum / þvi þurfe þid ecke ad ottaſt hvørt helldur þier ſiaed hann eda mig : So er þetta eitt dyrt z omiſſande Vitneburdur/ ſem Eingellenn ber Kvinnunum/ad þær leita ad Jeſu. Enn hvad er þad leita ad Jeſu? Pad er ad leita epter Guds Fødurs oendanlegre Naad og Myſkunſeme / epter rymanlegre z eilyꝼre Velferd/ epter Himnaryke z allre þeirre Glede ſem Gud mun ſynum Vtvølldum þar veita.

Lærum nu þar þyrer i Dag aꝼ Kvinnunum þeſſum / ad leita ad Endurlauſnaranum vorum Herranum Jeſu Chriſto / enn ſie ſo þier þike þu ecke ſo ſnøgt ſinna hann ſem þu villt/ þa mundu þig/z gieꝼdu ecke upp ad leita/ ſo framt ſem þu ville haꝼa nockud Gott aꝼ hønum. Optar enn einuſinne komu Kvinnurnar til Grafarennar ad leita epter ſynum Herra/ enn ſo ſkiede, ad hann kom ſialꝼur um ſyder i Leiternar a moote þeim/ z heilſade þeim ſo vingiarnlega z aſtudlega / ſo ſem þa eirn goodur Brooodur heilſar ſinne elſkulegre Syſtur / edur ſo ſem þa eirn aſtrykur Brwdgume heilſar ſinne Hiartans elſkulegre Brwdur/ Pa heꝼur þ framkomed vid þær/ ſem þar ſtendur i Loꝼkvæde Salomonis / Pu kyſſer mig med Koſſe þyns Munns/1. Cap. Eins verdur þ z ſo þyrer oſſ/ eꝼ vier þreytunſt ecke ad leita Jeſu vors/ þa verdur þ vyſt/ ad hann mun ecke ſydur koma a moote oſſ/ enn hann kom a moote þeſſum Kvinnum/ z þeim tveimur ſem geingu til Emaus. Og ſeigia : Vertu velkomenn minn Brooder og myn Syſter/ þu heꝼur leinge leitad myn. Nu gieꝼ eg þier alla myna Forþienuſtu ſem eg heꝼe aꝼrekad i Pyninu minne / Jeg gieꝼ þier allann Avøxt minnar Vppriſu z ſialꝼann mig/ ſo þu ſkallt hiedan aꝼ vera minn/ bæde a medann þu liꝼer hier/og ſo lyka a Andlatsſtundunne þinne og epter Lyꝼed eilyꝼlega med mier liꝼa. B/ Sæler eru þeir/ Ja/ þuſundſinnum / þuſundſinnum ſæler eru þeir ſem ſo leita epter ſynum Endurlauſnara.

Nu kann einhvør ad ſeigia/Chriſtur er uppſtygenn til Himins/ hann er nu ecke leingur

gilt hier a Jørdūñe/ eins & þa Kvinurnar leitudu hñs / hvørneñ kañ eg hñ þa ad fiña/eda hvar skal eg ad hønum leita ? Fyrst/ miñ Brooder og Syster/skalltu leita epter hønum i hñs H. Orde / þar fiñur þu vissilega einhvøria þa Grein fyrer þier / sem syner þier Jesum riett so sem hñ er/med allre siñe Naad & Forþienustu/ og ad hñ hafe batt oz borgad fyrer allar þynar Synder. 1. Joh. 2.

Þar næst skalltu leita ad hønum i Aflausnēñe & Sacramenteñu Alltaresins/ þar fiñur þu hñ so nalægañ/ad þu medtekur þar under Braude og Vyne hñs eiged Holld og Blood/ hvørt ad er eitt viss pantur og Jñsigle þar uppa / ad þu sert sañarlega Guds Barn og Erfinge Himnarykis.

J þridia lage/ Viller þu fiña Jesum þiñ/ þa leita þu ad hønum dags daglega i þynum Bænum/ og bid þu Gud af Hiarta i Jesu Nafne um Naad & Fyrergiefning allra þiña Synda. Sañarlega/sañarlega miñ Brooder og Syster / ef þu leitar so ad þeim Krossfesta Jesu af Nazareth/ þa vertu okvydeñ og ottast ecke/ þvi þu hefur þa funded Naad hia Gude. HAñ Er Vpprisēñ Og Er Ecke Hier (seiger Eingelleñ :) Æ/ þetta eru good & gledeleg Tydende/ ad Jesus er vpprisēñ fra Daudum/ & liggur nu ecke leingur andvana i Grøfeñe/ & til meira Merkis & Stadfestu þar um/ þa syner hñ þeim Legstadeñ toomañ/& Lyfblæuna sem epter var skileñ. Mun Kvinunum hafa fra riett skilist ? Mun Eingelleñ tala fra med berum & lioosum Ordum ? Ja/ med so berum Ordum talar hñ þ/ ad Diøfulleñ kañ ecke sialfur ad fæta þar Fingur vtt. Jesus af Nazareth/ sa sem var Krossfestur/epter hvørs Lykama þier leited/Hañ er Vpprisēñ. Skillianleg eru Ordeñ & skilmerkeleg : Hvad er þa orded af þvi Orde Diøfulsins / sem hñ sagde um Christum/& David ammiñest i Psalme synum/41. Ad þegar hñ fielle einusiñe (i Daudañ) þa munde hñ alldrei upp aptur rysa? Þad er orded ad Lygum/ og til Skamar og Smæmar er þad orded/ sem Von var a.

Eñ skulum vier framar taka epter Ordum Eingelsins. Hañ Er Vpprisēñ. Ecke seiger hñ ad Endurlausnareñ vor sie af ødrum uppreystur : Audsynande þar med/ad Jesus er fyrer siñ eigeñ Guddooms Krapt af Dauda upprisēñ. Vier lesum þ bæde um Spæmeñena & Postulana/ ad þeir hafe getad uppvaked Meñ af Dauda/eñ eingeñ þeirra gat sialfañ sig uppvaked fra Daudum/þad ætte Endurlausnare Mañkynsins ad hafa fram yfer adra Meñ.

Furdanlegt Dæme lesum vier 2. Kong. B. 13. Cap. Ad þa eitt framlideñ Madur var grafeñ i Grøf Elisei Spæmañs/& hñ kom vid Bein Spæmañsins/ þa lifnade sa hiñ Daude aptur/ eñ kyrr lau þo Bein Spæmañsins. Eñ hvør er so sem Endurlausnare vor/ hvør ed ecke ad eins lyfgar adra/ heldur & so sialfañ sig ? Og þess vegna kallar S. Paall hñ Frumgrooda þeirra Daudu/1. Cor. 15. J Hebreska Textanum stendur/ ad Eingelleñ hafe sagt: Siaed þañ Stad/ hvar þeir løgdu Herrañ vorn/ydar & miñ. Þetta er ecke lytel Huggun/ad Einglañer taka sig samañ vid oss aumar & syndugar Meñesktur/og þar sem vier vorum ordner Diøflum lyker/ þar erum vier nu fyrer Jesu sigursælu Vpprisu ord-

ner Einglum lyker i han mæta/ ad vier eigum sama Herra a Himnum sem þeir.

Framveigis stendur so i Textanum: **Fared og seiged Lærisveinum hns og Petre.** Hiner adrer Gudspiallamennerner komast hier nockud ödruvijs ad Orde/ og seigia: Seiged Brædrum hans og Petre / ad hn mune ganga pyrer ydur i Galilæam/ etc. Hier lærer nu Herrann vor Jesus Christur oss kallast syna Brædur/hvad osser ein hiartanleg Huggun. Christur var ad sönu Brooder vor allra fyrst i Fædingunne sinne/ enn a medann hn var i sinne Nidurlægingu i þessu Lyfe/ og hn hafde ecke enn nu ypersteded Kvöl syna og Dauda / þa kallar hn sig ecke Broodur vorn/ Enn strax ad þessum Sigre unnum/ og hn er fra Dauda upp aptur risenn/ þa kallar hn oss Brædur/ hn þikest þa noog Raad hafa feinged til þess ad veita oss brooderlegann Giörning. Joseph / a medann hann var i Myrkvastofunne i Egyptalande/ openberade hn þad ecke hinum ödrum Jacobs Sonum / ad hn være Broodur þeirra/ enn sem hn var i burt ur Myrkvastofunne/ og settur til þess mykla Heidurs og Herradooms ad rada yper öllu Landenu / Sia/ þa hid fyrsta liet hn sig i Lioose og sagdest vera Broodur þeirra/ og þ var þeim langtum huggunarsamara/ þvi þeir sau þa/ ad þeir munde þar myked og gott ap hlioota.

Seiged Brædrum Hans Og Petre (seiger Eingellenn:) Hier kann einhvör ad spyria: Hvörnenn kiemur þ til / ad Eingellenn kallar alla hina Lærisveinana Brædur Jesu/utann Petur eirn/ hn kallar hn synu riettu Nafne? Kannske Herrann hafe ecke villad virda hn þessaÆrutitels ad lata hn kallast Broodur sinn? Nei ecke so/heldur ap þvi/ ad Petur hafde meira syndgad enn hiner adrer Lærisveinarner/ i þvi ad ypergiefa Christum / og afneyta hönum sydann med Eyde/ þa verdur hn hier a Nafn nefndur/so hn mætte vita/ og hugga sig þar vid/ ad þott hn hefde einusinne falled og gleymt Nafnenu Jesu/ þa hefde þo ecke Jesus gleymt hns Nafne. Þar fyrer minn Brooder og Syster/hafer þu afneytad hönum Herra Jesu Christo med S. Petre/ i þvi ad dryia þa og þa Synd/hafer þu lifad i Ofnæde og Ofdryckiu/ i Munadarlijfe og Lostaseme/ i Svalle og Saurlijfe/ i Vnderferle og Lygum / Ja/ hvör helst Synd sem þ vera kann þu þiner þig seckann i/ þa giör þu so sem S. Petur giörde / gack þu wt og græt beysklega þessar og allar adrar þijnar Synder/ og bid þu Gud um Fyrergiefning a þeim/ so mun hn ecke gleyma þynu Nafne ad Eilyfu.

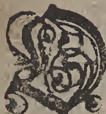
Nu vilium vier framveigis skoda/ hvört Gagn og Nytseme vier höfum ap Jesu Christi Vpprisu fra Daudum. Otelianlega margar Nytsemder höfum vier þar ap/ enn ein er þesse a medal annara/ad vier höfum fulla og alla Von dyrdlegrar Vpprisu fra Daudum a Dooms Deige/ fyrer Jesu sigursælu Vpprisu. So er nu þa þesse Bodskapur Eingelsins/ ad Jesus ap Nazareth sem var Krossfestur hn sie upprisenn/ hn er ad reikna i allre vorre Trwarjatningu so sem eirn Gimsteirn i einum Gullhring/ og eitt Edla Niste i eirnre Gullfeste / þvi hn er dyrmætastur ap öllum Trwargreinum vorum/ og allar adrar vorar Trwargreiner eru

 uppa

uppa hñ grundvalladar/ ſo ſem þar ſtendur 1. Cor. 15. Eñ ef ad Chriſtur er ecke upp aptur riſeñ/ þa er vor Predikun onyt/ þa er og ydar Trw onyt. Eñ vier ſindunſt þa eirneñ Ljugvottar Guds/ med þvi vier høfum vitnad i giegn Gude/ þ hñ hefde Chriſtum uppvaked/ hvørn hñ hefde ecke uppvaked. Item/ i ſama Capitula litlu ſydar. Eñ ef Chriſtur er ecke upp aptur riſeñ/ þa er ydar Trw onyt/ ſo eru þier þa eñ i ydrum Syndum / þa eru z hiner ſem ſofnader eru / fortapader. Ecke ryður lÿted a þeſſum Trwar Articula/ þvi reikleſt hñ/ þa er allt Evangelium onytt/ og øll Trw Guds Barna / og allt añad ſem oſſ er Aar z Dag predikad wt af Guds Nad være þa Lygi/ þa være aungrar Fyrergiefningar Syndaña ad vænta hier i Heime/ og aungrar Sæluhialpar være þa at vænta neinu Mañs Barne i ødrum Heime. Eñ lofadur ſie Gud ſem hefur ecke ad eins læted ſiñ Son deya vorra vegna/ heldur z ſo upp aptur rÿſa oſſ til Riettlætis z Sæluhialpar. Og ſkal þ ſo ſtuttlega ſagt vera wt af þeſſu heilaga Evangelio. Þeim eilÿfa Dyrdareñar Konunge/ og Daudans Sigrara/ vorum Hiartans Herra Jeſu Chriſto/ æſamt med Fødurnum z heiløgum Anda/ ſie eilÿft Lof z Dyrd/ Heidur z Vegſemd/ af øllum Tungum Eingla z Mañа ſagd z ſungeñ / nu hiedañ i fra og ad Eilÿfu/ Amen/ AMEN.

Annañ Dag Pꜳſka.

Evangelium/ Luc. 24.

G ſiæ/ Ad tveir af þeim geingu a þañ ſama Dag til nockurs Kauptwns/ þ ed var fra Jeruſalem ſextÿge Skeidarwm/ ad Nafne Emaus. Og þeir voru ad tala um alla þa Hlute ſÿn a millū ſ vid høfdu bored. Og þad ſkiede/ þa þeir ræddust vid og ſpurduſt a ſÿn i millum/ ad ſialfur Jeſus nalægdeſt þa/ og gieck ſamframt þeim. Eñ þeirra Augu voru ſo halldeñ/ ad þeir þecktu hañ eige. Og hañ ſagde til þeirra. Hvad er þad fyrer Rædu ſem þid høndled yckar a mille reikande/ og erud hryggver þar af? Þa ſvarade eirn er Cleophas var ad Nafne/ og ſagde til hañs. Ertu alleina ſo Okiendur til Jeruſalem/ ad þu veiſt eige/ hvad a þeſſum Døgum þar iñe giørſt hefur? Eñ hañ ſagde til þeirra. Hvad er þad? Þeir ſøgdu til hañs/ þad/ af Jeſu hinum Nadverſka/ hvør ed var Spamaður/ Mattugur i Verkum og Ordum/ fyrer

Gude

Gude og ɵllu Folke. Og hvornen̄ ad vorer Hɵfud Prestar z Hɵfdingiar/ selldu han̄ i Fyrerdæming Daudans/ og Krossfestu han̄. En̄ vier vonudum ad han̄ munde Endurleysa Jsrael. Og yfer allt þetta er nu hin̄ þridie Dagur i Dag/ er þetta skiede. So og hafa skielfft oss nockrar Kvin̄ur af oz til/ þær ed fyrer Lysingena hɵfdu hia Grɵf en̄e vered og fundu ecke han̄s Lijkama/ komu/ og sɵgdu sig hafa sied Einglan̄a Sioner/ þeir ed sɵgdu han̄ lifa. Og nockrer wt af oss geingu til Grafaren̄ar/ z fundu eins lijka sem Konurnar hɵfdu sagt/ en̄ han̄ fundu þeir ecke. Og han̄ sagde til þeirra/ O þier heimsker og treger i Hiarta/ ad trwa þvi ɵllu sem Spámen̄erner hafa talad. Mlaut Christur ecke þetta ad lijda / og in̄ganga so i sijna Dijrd? Og han̄ took til fra Moyse og ɵllum Spámɵn̄um/ og lagde wt fyrer þeim allar Ritningar þær ed af hɵnum voru. Og þeir fooku ad nálgast Kaüptwned þad þeir geingu til/ Og han̄ liet þa sem villde han̄ leingra ganga/ þeir neyddu hn̄ og sɵgdu. Ver þu hia oss Herra/ þviad Kvɵllda tekur og a Dagen̄ lijdur. Han̄ gieck þa in̄ og var hia þeim. Og þad skiede þa han̄ sat med þeim til Bords / ad han̄ took Braudet/ Blessade þad og braut/ og riette ad þeim/ Þa opnudust þeirra Augu/ so ad þeir þecktu han̄/ Og han̄ hvarf fra þeirra Augum. Og þeir sɵgdu sijn a mille. Bran̄ ecke ockar Hiarta i ockur/ þa han̄ talade vid ockur a Veigenum/ z opnade fyrer ockur Ritningarnar? Og þeir stoodu upp a somu Stundu/ og sneru aptur til Jerusalem/ og fundu þa ellefu saman̄safnada/ og þa sem med þeim voru. Hvorier ed sɵgdu/ Drotten̄ er san̄arlega uppriser̄/ og hefur byrst Simone. Og þeir sɵgdu hvad giorst hefde a Veigenum/ og hvornen̄ þeir hefdu þeckt han̄ i þvi han̄ braut Braudet.

Exordium.

AD er mykel og eptertakan eg Historia (a medal an̄ara i þvi Gamla Testamentenu) sem Gud Drotten̄ Allsheriar hefur lated uppskrifa um Joseph i Egyptalande/ Hvør Historia bo oss meige nooglega kun̄ug vera/ þvi hun kiemur so vida fram/ þa skulū vier þo ecke láta

 oss

oss leidast ad heyra hana upp aptur. Vær høfum heyrt um Joseph ad hann hafe vered selldur af synum Brædrum i Egyptaland / og þar settur vered i Fangelse / ecke fyrer Odygd / helldur fyrer holla z trwa Pienustu. Eins giørdu og Gydingar vid Christum fyrer allar þær goodar Kienningar z Dæsemdarverk sem hann giørde hia þeim / þa fieck hann ecke annad til Launa enn Fangelse og adrar Hadungar. Joseph vard ad vera um þriu ar i Myrkvastofu / So hlaut z eirnenn vor Endurlausnare / so hann fullkomnade vort Endurlausnarverk ad vera þria Daga og þriar Nætur i Fylsnum Jardar. Vier lesum enn framar i Genesis Book / Ad Joseph hafe innan þriggia Ara wr Fangelse og Myrkvastofu wtleiddur vered epter Kong Pharaonis Befalningu og Skipan / og sydann settur til Høfdingia Egyptalands / næst sialfum Kongenum. Sama Tign og Æra (þo med gødum hætte) fiell vorum Blessada Endurlausnara til og þessum Joseph / þvi þa hann hafde leiged i Grøfenne þria Daga og þriar Nætur / so sem Joseph ad Aaratølunne i Fangelsenu / þa uppreis hann med Dyrdlegum Sigre / klæddur Riettlætesins z Odaudlegleikans Skrwda. Enn ef vier framveigis skodum Historiu Josephs / þa finnum vier i henne / hvørnenn þad hann hafe høndlad vid Brædur syna þa þeir til hans komu / sem er ad hann liet þa ecke þeckia sig / talade hardlega til þeirra og kallade þa Niosnarmenn. Eins giørde og eirnenn vor liwfe Lausnare Jesus vid þessa tvo syna Lærisveina sem til Emaus geingu / Hann liet þa i fyrstu ecke þeckia sig / helldur sette fram fyrer þa skarpa Løgmaals Predikun / vid hvøria þeir so viknudu og komust vid i synu Hiarta / ad þeir um syder þeckia hann i Giesta Herbergenu / mootlyka og Jacobs Syner þecktu Joseph Broodur sinn ad lokum epter þad hann hafde reint þa i margann Mata.

Hier um skulum vier nu fa ad heyra nockud framar talad med Hialp Drottens / i einfalldre Vtleggingu Gudspiallsins. Enn med þvi ad þetta Heilaga Evangelium er miøg Lærdooms rykt / og þar med i sialfu sier næsta laungt yfervegdar / þa vilium vier ad þessu sinne alleinasta taka oss tvent fyrer Hendur wt af þvi ad skoda og yfervega hid allra stuttlegasta.

Pad fyrra skal vera um Reisu þessara tveggia Herrans Christi Lærisveina til Emaus og hvad a þessare þeirra Reisu hafe vidbored.

Pad annad hvad skied hafe þa þeir voru i Herbergenu til Emaus / med þvi fleyra sem þar ad hnygur.

Sa eilyfe Dyrdarenar Kongur vor Drottinn Jesus Christus / virdest ad nalægiast oss med sinne Naad / so sem hann nalægdest hier þessa tvo Lærisveina / so ad þesse vor Idia mætte verda hans allra heilagasta Nafne til Lofs og Dyrdar / enn oss sialfum til Salargagns og Gooda / Amen / i Jesu Nafne / Amen.

Vm þad fyrra.

Og

OG Sim(ſeigia Gudſpiallamen̄erner) Ad tveir af þeim geingu
þan̄ ſama Dag til nockurs Kauptwns/ þad ed var fra Jeruſalem
ſextyge Skeidarwm/ ad Nafne Emaus. Þeſſer tveir hvørra hier
verdr gieted/ ſkulū vier vita ad vered hafa af Tølu þeirra ſiøtyu Herrans Chri-
ſti Læreſveina/ um hvørria talad verdur hia Lucam/ 10. Cap. An̄ar þeirra
nefneſt Cleofhas ſem vered ſkal hafa Brooder Joſephs Fooſtur Fødurs Chri-
ſti. En̄ an̄ar meina ſumer ad vered mune hafa Lucas Gudſpiallamadur. Þeſſer
bader Læreſveinar Herrans Chriſti voru næſta miøg angrader og Sorgbitner
wt af Pijnu ⁊ Dauda ſijns Herra og Lærvards/ Taka ſig þvi afſijdis i burt fra
ødrū ſo þeir kun̄e ad fordrijfa Tijdena ⁊ ſijna Sorgar Þaanka.

Hier af høfū vier þan̄ Lærdoom/ ad nær ſem hellſt oſſ ber nockud til Angurs
og Sturlunar/ þa ſkulum vier fordaſt ad vera einſamler/ helldur taka oſſ ein-
hvørn frooman̄ og goodan̄ Stallbroodur til ad vera hia oſſ og tella um fyrer oß/
Þviad eirn trwr Vinur er ørugg Vernd/ hvør hn̄ hefur/ ſa hefur myken̄ Fiey-
ſiood. Trwr Vinur kan̄ ecke med nockru Gotze eda Gialldе betaladur ad verda/
ſa ed ottaſt Gud fær ſoddan̄ Vin/ ſeiger hin̄ vijſe Syrach. 6. Cap.

Þad hier verdur ecke gieted utan̄ an̄ars Herrans Chriſti Læreſveins med
Nafne/ ſem var Cleophas. Þa hafa aller gooder ⁊ Gudhrædder Foreldrar hier
þar af ad taka eina ægiæta Huggun/ ſem er þeſſe/ Ad ef ſo kan̄ til ad falla ad
þeir miſſe ſijnar Barnakyndur fra ſier ædur en̄ þau kun̄a ad ødlaſt Nafn i þre
heiløgu Vatns Skijrn/ þa ſkulu þeir þo ſamt hugga ſig þar vid ad þeim er þar
fyrer ecke gleymt af Gude/ helldur eru þeirra Nøfn uppſkrifud a Himnum ⁊
Lijfsbookena/ ſo ſem Poſtulen̄ Pall ad Orde kiemſt i Piſtl. til Philipp. 4. C.

Tijmen̄ a hvørium þeſſer tveir tooku ſier þeſſa Reiſu fyrer Hendur/ var a
ſiálfan̄ Paaſkadagen̄ þa Drotten̄ vor Jeſus Chriſtus uppreis med Dijrdlegum
Sigre fra Dauda/ og þad þo ecke fyrre en̄ epter Middeige edur a moote Kvøl-
de/ epter þad ad Guds Þioonuſtugiørd var wte og endud.

Hvar af vier høfum oſſ þad til Lærdooms ad taka/ Ad ef vier vilium upp-
byria nockud a helgum Døgum/ þa gøngum fyrſt i Guds Hws og hlijdum Guds
Orde og ſiaum uppa þa H. Þioonuſtugiørd/ þvi ſo ſem þad ad Sálin̄ er meira
verd en̄ Lijkamen̄. So ſkulū vier ⁊ ſo yfer alla Hlute fram̄ forſorga fyrſt Sálena
vora og fæda hana med Guds Orde. Vier ſiaum hier og eirnen̄ þar Herrann
Chriſtur kiemur a ſama Deige og hn̄ uppreis til þeſſara ſin̄a Læreſveina/ hvad
Hiartanlega hn̄ lætur ſier umhugad vera um allar Angradar/ Sorgfullar og
Efablandnar Man̄eſkiur/ ſem er ad hn̄ vill ecke leinge tefia/ helldur ad hn̄ kome
þeim til Hiálpar og hugge þær med ſijnu heilaga Orde og Nadar Fyrerheitum/
epter þvi ſem þar ſtendur hia Eſaiam 66. Cap. Eg vil álijta þan̄ Fátæka ⁊
þan̄ ſem hefur ſundurknoſadan̄ Anda og hrædeſt mijn Ord.

Þar næſt er hier athugande hvadan̄ ad þeſſer tveir Herrans Læreſveinar hao

þe geinged/ sem er wt af þvi Nordingia Bæle Jerusalem/ hvar inne þeir villdu ecke lengur stadnæmast. Vier eigum og eirninn ad taka oss fra illra og Ogudlegra Manna Selskap/ so framt sem vier villium ad Christur skule nælægiast oss/ þviad Veralldarennar Vinþeinge er Guds Ovinskapur/ seiger Postulinn Jacob/4. Capit. Sionum til ef eitt gott Eple liggur nærre ødru þvi sem roted og fuved er/ þa kann þad ecke annars vera enn þad spillest af þvi og fordiarfest. Sie so ad Kamb bed sie i nænd vid Ulfinn/ hvørnenn mæ þ þa vera ugglaust um sig. Ligge Hælmur eda Høy nærre Elldenum/ þa er þvi hvørutveggiu hætt vid ad brenna. Eins er þvi vared fyrer þeim goodu og froomu/ sie so ad þeir giefe sig i Selskap med illum og Ogudlegum Skælkum/ þa kunna þeir snarlega ad falla i Sið med þeim.

J þridia lage verdur hier i Gudspiallenu gieted Stadarens sem þeir geingu til/ hvør ed var Emaus. Hvad ad þydest so myked sem eitt fast og rambygget legt Slot/ til hvørs Menn meiga flyia þa tijd og þreyngingar ad Høndum koma. Vær skulum og so taka oss reisu a Hondur og ganga til Emaus/ þad er/ Tiær sem hellst ad vier erum stadder i nockurskonar Raunum/ so vier vitum ecke/ hvad vier skulum giøra og til Rææds taka/ so sem Kong Josaphath sagde/ 2. Paral. 20. Þa skulum vier flya til þessa sæta Nafnsins Jesu/ þ er þad allra sterkasta og fastasta Sloted/ þangad flyr sa Riettlæte/ og verdr frelsadur/ Ordsk. Bok. 18. Cap.

Þad fiorda sem oss er athugande/ þa er þad/ hvad þesser tveir Lærefveinar hafe haft sier til Skiemtunar a þessare sinne Vegferdar Reisu. Gudspiallamadurinn seiger/ Ad Þeir Hafe Vered Ad Tala Syn a Mille um Alla Þa Hlute sem Vid Høfdu Bored/ Þad er/ hvørnenn þad ad Herrann Christur hafe vered tekenn i Grasgardenum/ bundinn/ hrakinn og hrædur/ Hudstrycktur/ Þyrnekryndur/ Krossfestur og ad sydustu i Grøfena lagdur. Þetta allt var nu Samtals Efned þessara tveggia Reisumanna/ hvørra Dæme vier ættum epter ad fylgia/ þvi þad er ecke noog ad vier heyrum ad eins Guds Ord kient og predikad/ helldur eigum vier og eirninn ad hafa gott Samtal vor a millum/ og læta Rædu vora vera um Jesum og hans blessada velgiørninga sem hann hefur oss auðsynt/ þad er vier eigum Daglega ad ransaka Ritningarnar/ so sem ad giørdu þeir Edalbornu Menn til Berhoen/ i Post. Giørn. 17. C. Þviad sæll er sa Madur sem hefur synaa Lyst i Løgmaale Drottens og talar um þ Daga og Nætur/ seiger hinn H. David/ Psalm. 1. Enn hvørnenn ad þta tiigange / þ er Gude sialfum best kunnugast. Þar finnast vel þeir sem lætast ganga med þessum tveimur Christi Lærefveinum til Emaus/ og tala um Jesu Þijnu og Dauda / enn er þo ecke utann Hræsnistal og Munnflapur. Kann vel vera ad sumum sie tamara ad læta af sier heyra skammarleg Ord/ Fyflslegt Hial og Kieskne/ hvad ecke hæfer/ Eph. 5. Cap. O Gud giefe ad þesse Ødygd findest ecke hia oss sem Christner eigum ad heita / enn þvi er midur ad annad vill reinast i Dagfare og Umgeingne margra. Þvi so sem þad/ ad Menn kunna ad þeckia eitt Trie hvørt þ er gott eda illt þa þeke sia þess Avøxt.

So kuña Meñ ꝛ so af Mælenu ad merkia / hvørneñ Hiarta Mañsins er vared/ seiger sa vyse Syrach. 27. Þviad eirn Gudhrædдur Madur talar ævallt þ sem heilnæmt er/ eñ Fævysra Muñur spyr eirnresamañ Heimskuñe/ stendur þar i Ordsk. B. 15. Cap.

Nu sem þesser tveir Herrans Christi Lærersveinar voru sem mest og best i Rædu til samans/og tøludu ecke añad eñ um Jesum/ hñs Forþienustu/Pynu og Dauda/ þa seiger Gudspiallamadureñ/ ad hañ sialfur blessadur hafe nælægst þa/ ꝛ geinged jafnframt þeim. Þetta eru nu Launeñ sem þeir fæ/sem optlega þeinkia til syns Endurlausnara / og læta syna Rædu vera um hñ. Vier siaum hier ꝛ eirneñ Guds Sonar Elsku/Goodgirnd ꝛ Myskun/sem hñ hefur til allra fatækra Saudakynda siña/ eñ þo einkanlega til þeirra sem Efablandner eru um syna Velferd ꝛ Sæluhialp. Þesser tveir høfdu teked sig i burtu wr Selskap Postulaña ꝛ añara heilagra Maña til Jerusalem/fyrer þañ skulld ad þeir meintu / ad þar munde nu eingeñ Von framar til vera/ad þeir kyñe ad ødlast Sæluhialpena fyrer Christum / so sem ráda mæ af þeirra Samtale/ sem syðar stendur i Textanum/ þar þeir seigia ad þeir hafe vonad ad hñ munde Endurleysa Jsrael. Eñ sem þesse hrædelega Freisting stryder sem mest a þa/sia/þa kiemur sialfur Jesus þeim til Hialpar og geingur med þeim. Sama giører hñ eñ nu i Dag vid allar angradar ꝛ sturladar Mañeskiur/ hñ er sa goode Hirdereñ sem ecke lydur ad synar Saudaskiepnur skule til Leingdar villt fara fra Hiørdeñe/heldur yfergiefur hñ þa nyu ꝛ nyutyu Saudena i Eydemørku/ꝛ fer epter þeim sem glatadest/ þangad til hñ fiñur hñ/ Luc. 15. Cap. Og er þetta ein hiartanleg Huggun fyrer allar freistadar Mañeskiur.

Auñur Huggun sem oss stendur af Christi Fylgd ꝛ Samreisu med þessum synum Lærersveinum/ þa er su/ad aller þeir sem byria Reysu syna i goodum Guds Otta eru ecke Fylgdarlauser / heldur reyser sialfur Drotteñ Jesus med þeim. Hvad hiartanlega gladur ad sa Unge Tobias hafe orded/þa hñ fieck þañ Fylgiara med sier sem lofade ad reysa med hønū til Rages i Meden/ eñ visse þo samt ecke ad þ var Eingell Drottens/þ ma sia af Tobiæ Bookar 5. Cap. Eñ þusundsiñum gladare meigum vier christner Meñ vera/ þvi vier høfum ecke ad eins eirn skapadañ Eingel i Fylgd ꝛ Føruneyte mz oss/heldur sialfañ Guds Eingeteñ Son/ eñ hvar hellst Sonureñ er/ þar er ꝛ eirneñ Fadereñ/epter þvi sem sialfur Jesus seiger hia Joh. 10. Cap. Eñ hvar Fadereñ ꝛ Sonureñ þeir eru/þar er ꝛ sa goode H. Ande/þvi hñ framgeingur af Fødur ꝛ Syne. Hvar H. Ande er/ þar er ꝛ øll H. Guddoomsins Þreñing / eñ hvar hellst su H. Guddoomsins Þreñing er/ þar eru ꝛ so Guds heilager Einglar. Oh Herra Gud kome til / hvad dyrdlegur Selskapur ꝛ lystelegt Samkvæme er þetta? Þviad ef Gud er med oss/ i oss og hia oss/hvør kañ þa ad vera a moote oss/seiger Postuleñ Pall/ Rom. 8. Sæler ꝛ blessader erum vier þar fyrer/sem eigum þvilyka Fylgiara.

Framvegis stendur so i Textanum: Ad þessara tveggia Lær:sveina Augu

hafe vered so hallen/ ad þeir hafe ecke þeckt Jesum. Ordsökena hvar fyrer þeir þecktu hn ecke leggur Marcus Gudspiallamadur til 16. Cap. seigiande: Ad Herran hafe openberad þeim sig i annarlegre Lyking. Eins giörde hn z so vid Mariu þa hn kom a moote heñe þar hun gieck fra Gröfeñe/ þa visse hun ecke betur en þ være Vrtagardsmadureñ sem hun mætte z vid hana talade. Og villde vor Drotteñ Jesus Christus uppfylla hier med Figuru þess Gamla Testamentesins/ þvi lyka so sem þ ad Moses Guds Madur þa hn villde tala vid Israels Folk forduñ/liet hn Skylu fyrer siña Asioonu/Exod. 34. Eins giörde z so vor blessade Endurlausnare/ þa hn villde tala vid Læresveinana a Veigenum / hulde hn Vegsemd siñar Forklarada Lykama / under Asynd eins framande og vegfarande Mañs. Hvad tydt z opt skiedur þ eñ nu i Dag/ad þo Jesus sie hia Börnum siñum/ þa meina þau þo ad hn sie sier ecke nalægur / vegna þess hn syner sig þeim i framande Mynd.

Dæme hier uppa höfum vier a þm Guds/Mañe David/ þvi þa Herrañ byrgde ad nockru leite sitt Nadar Andlit fyrer hönum / þa klagade hn sargrætelega þar yfer/ og sagde: Man þa Drotteñ eilyfflega fordiarfa z aungva Lykn nu leingur audsyna? Psalm. 77. Eins þotte z so Postulanum Pale/ad Christur være sier ecke nalægur/ þa Andskoteñ sloo hn med Knefum/eñ þ var þo ecke/ þvi Herrañ sagde til hns/latttu þier nægia myna Nad/ þvi miñ Kraptur er i Breyskum mattugur/ 2. Cor. 12. Þar fyrer / nær soddañ Freistingar koma oss ad Höndum/þa lätum oss hugga oss vid Ord Spamañsins Davids/ þar hn seiger: Drotteñ er öllum nalægur þeim hn akalla/ Ja öllum þm sem hn med Alvöru akalla/ Psalm. 145.

Framveigis seiger Gudspiallamadureñ / ad Jesus hafe talad til þessara tveggia Lærisveina og sagt: Hvad er þ fyrer Rædu sem þid hondled ydkar a mille reikande/ og erud hryggver þar af? Ecke spyr Herrañ þa hier ad fyrer þañ Skulld ad hn visse ecke vel hvar um þeir voru ad tala / þvi hn er Alvitur z veit hvad i Mañenum er/ Joh. 2. Helldur uppa þ ad þeir liete sialfer i Lioose hvad þeim bioo i Hiarta.

Hier kuñum vier nu ad sia Elsku z Hiartalag vors sæta Endurlausnara Jesu Christi/ sem hn hefur til allra syndugra Maña / eñ einkanlega z sierdeilis til þeirra sem angrader z sturlader eru/ sem er ad hn kieñer i Briooste um þa. So kieñde hn i Brioosie um þa aumu z sorgbitnu Ekkiu i Naim/ z Mariu Syster Lazari þa hun z adrer heñar Viner grietu yfer hns Lyke/ þa stendur þar ad hn hafe angrast þunglega z tarfellt sialfur/ Joh. 11. Lofadur sie nu þar fyrer Ifsande Gud/sem hefur giefed oss þvilykañ Byskup/sem Samputning kañ ad hafa med vorum Breyskleika/ Heb. 5.

Nu sem Herrañ Christur leitast ein vrdelega epter vid þa/ hvör ad sie Ordsök til þeirra Angurs/ þa ansar hönum añar þeirra sem var Cleophas/ og seiger:

Ertu

Ertu alleina so Okiendur til Jerusalem / ad þu veitst ecke / hvad a þessum Dogum þar iñe giorst hefur? Sem villde hñ so sagt hafa/ Hvada Mañe ertu/ ad þu veist ecke þ sem hvørium Mañs Barne er kuñugt i Jerusalem? sm̄ er þ/ Af JEsu hinum Nadverska / hver ed var Spadooms Madur mykell/ mattugur i Verkum z Ordum / fyrer Gude og ollu Folke/ og hvørneñ ad vorer Hofudprestar og Hofdingiar/ seldu hñ i Fyrerdæming Daudans og Krossfestu hñ/ ꝛc. Hier læt: nu Cleophas i Lioose/ hvør ad sie Ordsøk siñar Hrygdar/ sm̄ er um Jesum/ hvørneñ þ ad hñ hafe vered wtleikeñ z illa med fareñ. Hañ giefur Herranum Christo hier z so umder eins þañ Vidtnisburd/ ad hñ hafe vered Spamadur mykell / þad seiger hañ satt/ þvi hñ var sa um hvørn þar stendur skrifad / Deut. Book. 18. Eirn Spamañ mun Drotteñ Gud Uppvekia þeim/ ut af þeirra Brædrū/ lyka sm̄ þu ert. Þar næst jatar hñ hier um Christum/ ad hañ sie mattugur i Verkum z Ordum. Þetta er z eirneñ satt/ þvi sañarlega matte þ segiast um Jesum/ ad hñ være i Verkunū mattugur/ þa hñ gieck um kring giørde gott z grædde alla þa sm̄ af Diøflenum voru underþryckter. J Ordunum var hñ z eirneñ mattugur/ þt hñ predikade vollduglega/ og ei so sem þeir Skriptlærdu/ Matth. 7. Ja/ sialfer Þienarar Phariseaña urdu ad jata z medkieña þ um hñ/ ad aldrei hefde Madur so talad sm̄ hñ/ Joh. 7. Cap.

Hier af lærum vier þ/ ad tala alldrei añañ eñ þ sem gott z froomlegt er um framlidna Meñ z adra wti fra/ þa þeir heyra ecke til. Cleophas z hiñ añar Ferdsveinn sm̄ med hønū var/ vissu ecke ad þ var Christur sm̄ þeir tøludu vid/ samt sm̄ ad: tøludu þr ecke añad eñ allt gott um hñ/ z baru hønū goodañ Vitnisburd.

Þar næst verda hier z eirneñ Kieñemeñerner aminter/ ad þeir sieu mattuger i Ordū/ þ er/ kieñe Guds Ord hreint/ klart z Omeingad/ fyrer utañ Ordsnilld z diupfundna Vitsku/ epter þvi sm̄ Postuliñ seiger/ 1. Cor. 2. Þa eg kom til ydar gooder Brædur/ kom eg ecke med Ordahæd eda hærre Vitsku til ydar/ ad boda ydur Gudlega Predikun/ þvi eg hiellt mig eckert vita ydar a mille/ utañ alleina Jesum Christum þañ hiñ Krossfesta.

Þeir skyldu z eirneñ læra þ af Dæme Cleophæ/ Þar hñ ávijtar Hofudprestana z Hofdingiana þ þ/ hvørsu ad þeir hafe fared illa z hardulega med Christum/ ad þeir sieu ecke hrædder ad segia sijnū Tilheyrendū til siña Synda/ z straffa þa þar fyrer/ hvørt sm̄ þeir eiga ad sier meira eda miña/ sieu þeir rijker eda fatæker/ þvi þar er eckert Mañgreinar Alit hia Gude/ helldur a ollu Folke sem hñ ottast z Riettvijsena giører/ þa er hønū Þocknan seiger Postuliñ Petur/ i Giørning: Book Postul: 10. Cap:

Þa Cleophas er buiñ ad segia fra sorgar Efne sijnu/ þa svarade Herrañ Christur hønum þar uppa z seiger: O þier heimsker og treger i Hiarta/

 ad

ad trwa þvi ollu sem Spámeñerner hafa talad. Þad mæ vijst þykia undarlegt ad sa sem adur hafde sagt ad hvør sa sem reiddest Broodur sijnū og giæfe hønū þung Ord/ sa hiñ same bryte a moote þvi fimta Bodordenu/ Math. 5. Eñ hier sijnest so sē Herrañ Christur avarpe sialfur þessa tvo sijna Læresveina þungum Ordum/ þar hñ kallar þa fyrst heimska/ & þar med trega til ad trwa. Eñ vier skulum vita ad Straffunar Ord þau sem þar standa hia Mattheum/ ahræra alleinasta þa sem foracta vijsvitande & viliande sin Samchristeñ Nauunga. Eñ hier ávijtar Herrañ Christur sijna Læresveina ꝥ Trwarleyse/ Hvør Avijtan þeim kom til hins besta/ & epter þvi sem þeir sijdar meir medkiendu.

Hier af høfū vier ꝥ oss til Lærdooms ad taka. Fyrst eiga þeir sem Guds Ord eiga ad kieña og predika i Kyrkium & Skoolū/ ad avijta skarplega/ Tit. 1. Lyka vel þo ꝥ þike stundum ohentuglega vid koma/ 2. Tim. 4. Þvi þar Christur kallar þessa Læresveina heimska/ þa sinū vier ad sama hefur giørt Postuliñ Paall vid sijna Tilheyrendur/ Gal. 3.

Þar næst lærū vier ꝥ af þessum Emaus Ferdamøñū/ ad lijda Poleñmoodlega og medtaka med Hoogværd Ord Drottens sē oss er bodet/ & giøra oss ecke Styggdnie Sturlan þar af/ epter þvi sem Postuliñ Jacob áminer 1 1. Capitula. Medtaked ꝥ Ord med Hoogværd sem hia ydur er plantad.

Frañveigis seiger Endurlausnariñ vor so til Læresveinaña. **Hlaut Christur ecke þetta ad lijda og iñganga so i sijna Dyrd?** Sañarlega þa hlaut Christur vorra vegna ad lijda Pijnu & Dauda/ so framt sem vier skylldum hafa att ad verda Endurleister. Hañ hlaut og so ad lijda þessar sijnar Kvaler/ þviad Gud Fader hafde þad so asett/ Ja/ Hñ hlaut ꝥ ad lijda/ uppa ꝥ ad Ritningarnar stilldu og eirneñ uppfilldar verda. **Og iñganga so i sijna Dyrd?** Þad er/ Ad verda so sijdañ upphafeñ i Eilijfa Dyrd/ Heidur & Vegsemd/ og sitia til Guds Hægre Handar/ so sem David talar/ Psalm. 110. Og Postuleñ Petur/ 1. Pist. 3. Cap. Seigiande: Jesus er i Himeniñ uppfareñ til Guds Hægre Handar og Einglarner og hiner Volldugu eru hønū under giefner.

Og hañ took til fra Moyse og ollum Spamoñunum & lagde wt fyrer þeim allar Ritningarnar/ þær af honum voru. Oskande være ad Gudspiallamadureñ Lucas/ hefde uppskrifad/ Ord fyrer Ord/ þessa Gullvægu Herrans Christi Predikun/ eñ heilagur Ande hefur þess vegna ecke lated þad skie ad vier skyldum vera þess Astundunarsamare i þvi ad lesa heilaga Ritningu/ so oss kyñe verda þess kuñugra & miñisstædara/ hvad Moyses & Spámeñerner hafa fyrer sagt & spad um Herrans Christi Pijnu/ Dauda & Upprisu. An Efa mun Endurlausnariñ vor Jesus hafa i þessare siñe Predikun/ helmfært uppa sig ꝥ fyrsta Evangelium sem wt var giefed i Paradijs um Kviñuñar Sæde sem sundur skylde mølva Høggormsins Høfud. Hañ hefur & so mætt framsetia hier

allar

allar þær Fyrermyndaner gamla Testamentesins sem uppa hañ hlýddu/ so sem að var Fyrermyndan Josephs/Gen. 41. Cap. Eyrormsins/Num. 21. Paaskalambs ins/Exod. 2. Og þeirrar raudu Kyrenar/Num. 19. Og þetta allt so krøptug lega z skiłmerkelega wtþydt uppa syna Pijnu z Dauda/ad eins Syndugs Mañs Hiarta hefur þar vid mætt þa eina nakvæma Huggun z Hugsvølun/ so sem rada mä af Ordum þessara tveggia Læresveina/ hvørier ed sogdu/ BRAXXX ecke ockar Hiarta i ockur/þa hañ talade vid ockur a Veigenum? etc.

Og þeir koomu ad nalgast Kauptwned þad þeir geingu til/ og hañ liet þa sem villde hañ leingra ganga. So plagar Herrañ Christur ad giøra stundū/ Hañ læst ecke vilia vera hia Børnum synum. So giørde hañ vid Jacob Forfødur þa hañ glymde vid hañ/Gen. 32. Eirniñ vid syna Lærесveina þa hañ kom til þeirra a Stoonū z liet sem hañ villde ganga fram hia þeim/Marc. 6. Eñ hvad eigum vier ad giøra þa so til fellur? Vier skulum giøra eins z Læresveinarner giørdu/hvørier ed neiddu hañ z sogdu: VERtu Hia Oss HErra/ þviad Kvøllda tekur og a Dageñ lijdur. Hañ gieck þa iñ og var Hia Þeim. Hier af sieum vier hvad krøptugur z øflugur Hlutur ad Bænin er þa hun wtgeingur af eins Christens Mañs audmiuku z Jdrandе Hiarta. Vm Ezechiam Kong lesū vier 4 añare Book Kongaña 20. Cap. Ad þa hañ lä daud sjwkur z ætte ad skilia vid þetta Lijf/ þa hafe hañ beded til Guds og fieinged þ m3 sine Bæn/ad hans Lijfdagar leingduſt so ad Skuggiñ a hans Sigurverke gieck aptur til baka um tyu Lijnur.

Alvarleg Bæn og Jdran Manassis Kongs / þegar hañ lä samañreyrdur z Drooma i Fangelseñu i Babylon/ olleþvi ad hañ vard til siñar fyrre konungleg rar Tignar aptr upphafeñ. Ja/Bæneñ er so krøptug ad hun bindr sialfañ Gud/ z so sem hellдur hønū z hamlar/so hañ wthellir ecke ølldungis siñe Reide yfer oss/ z straffar oss ecke epter vorre Forþienañ/ so sem þ mä liooslega sia af Dæme Mosis/ þvi þa hañ bad Gud fordū þ Israels Folke/ þa talade Gud so til hans/ þa hañ var eñ nu ad bidia/z sagde: Slepptu mier Moses/so ad eg læte myna Reide upptend rast yfer þm/ so hun uppete þa/Exod. 32. Hier er eins ad heyra z Moses hafe halldeд almattugum Gude med siñe Bæn. Eñ sieum til/epter Almætte synu þa hefde Gud vel kuñad ad ækta Bæn Mosis einskis / z læta Grimd siñar Reide af mä Folked/eñ epter siñe mykellre Myskun þa liet Gud sier hallda/z gaf sig so sem fangeñ þ audmiukre Bæn Mosis. Eirneñ lesū vier um Forfødureñ Jacob/ Gen. B. 32. Ad hañ hafe ecke villad sleppa Syne Guds vid hvørn hañ glymde/fyrre eñ hañ blessade hañ ađur. Eñ ecke a þta so ad skiliast / ad Jacob hafe giɛtad hallded Guds Syne/med lijkamlegū Styrk synū edr Afle/ heldur hielt hañ hm med Styrk z Afle Trwareñar/so sem Hoseas Spamadur seiger/12. Ad hañ hafe glymt vid Eingeliñ og Sigrad hañ/ þvi hañ hafe beded med Grætande Tarum. Med þvi þa/ ad Bæniñ er soddañ eirn Krøptugur z Oflugur Hlutur ad sialfur Gud

giefur sig so sem Fangiñ fyrer heñe. Skylldum vier þa ecke vera tvýser til ad bidia hañ Ølmaltanlega/af hiarta med þessum tveimur læresveinum/ og seigia: Æ/Vertu hia oss hiartans Herra þt Kvøllda teker ⁊ a Dageñ lijdur. Pad mæ vel seigiast / Ad þar take til ad Kvøllda i øllum stiettum nu a þessū sijdustu Heimsins Tijmū. Þar Kvølldar i Søfnudenū og þeirre Andlegu Stietteñe/ þvi ad allvijda i Løndum utslocknar (þvi midur) þad skiæra Lioos Trwarenar og sa hreine Evangelij Lærdoomur/eñ/uppkoma aptur Innslegar villur og Rangar Kieñingar/So Spaadoomur Herrans Christi tekur nu til ad rætast/þar hann spaade fyrer undrum þeim/sem skie mundu fyrer þañ sijdasta dag/æ þeñañ hætt seigiande ; Þar munu uppryisa Falschristar og Falsspameñ / hverier ad giøra munu stoor Tækn ⁊ Undur/ so ad i Villu munu leidast (ef skie mætte) eirneñ Utvalder/ Matth. 24.

Þar tekur til ad Kvøllda i þeirre Verallðlegu Stietteñe/ þvi hvad er nu tijdara ad heyra/eñ þar ⁊ þar sie Strijd/ Ørustur og Bloodsuthellingar? Ja/þeir sem Løgunum eiga ad framfylgia / vijña þeir þad ecke stundum fyrer audvirdelega Asynd og veslingskap þeirra sem Maaled eiga ad sækia/ stundum þ Hille Rijkis Maña/Mutur og Gafur/ad halla Riette þess hiñs Fatæka? so þar er so sem ad komed (sie þad ecke Allareidu komed) ad lijtel Riettvijse/ Jøfnudur ⁊ gott Stycke er ad fiña hia sumum hverium Yfervallds Persoonum/hvad Gud virdest ad bæta/ og giefa þeim Leidriettingu / ad giøra ⁊ sia sig ad i Tijma/ sem i soddañ mæta sig missa.

Þar Kvølldar ⁊ eirneñ i Hwsstiornar Stietteñe/marger lijda Skort a þvi sē þeir eiga ad hafa sier ⁊ sijnum til Atviñu/ einkum þa þeir eiga ad kaupa þ til af ødrum sē þa naudsyniar um/þa fær þeir þ. ecke med ødru moote/eñ þeir giefe þar þ tveñ eda Þreñ Verdeñ/ eg vil ecke tala um Ohlijdne Barnaña/Otrwleika Hiwaña ⁊ añad þvi umlijkt/hvǝrneñ þ tilgange/þvi þ er hverium Mañe lioosara eñ þar þurfe mørgum Ordum til ad eida. Med þvi ad vier vitum nu i Raun ⁊ Sañleika/ad allt þetta er so a sig komed sē sagt er; Liggur oss þa ecke stoor Magt a ad vier i øllum Stiettum bidium Gud i Jesu Nafne / ad hū vilie ecke svipta oss sijnu H. Orde/sinu Naad ⁊ Blessan a medañ hū lijdur oss i þessum Taaraña ⁊ Eymdaña Dal / seigiande med Læresveinunum: **Vertu hia oss Herra/ þviad Kvøllda tekur/ ⁊ a Dageñ lijdur.** Pad er um þad fyrra.

Um þad añad.

Nu er epter med einu Orde ad miñast a þ añad/ sem er/ Hvad bored hafe til i Giestaherbergenu. Hier um talar so Guspiallamadurinn. OG Pad Skiede **þa hañ sat med þeim til Bords/ ad hañ took Brauded/ Blessade þad og braut / og riette ad þeim.** Hier kiemr fram eñ nu ad nyiu Krafkur Banarenar. Strax heyrdū vier sagt/ad þa þesser Læresveinar høfdu neidt

z beded Jesum ad vera hia sier/ þa veitte hñ ecke einungis þeim þa Boon/ helldur var hñ z eirniñ til Bords med þeim. Þad er halldiñ/ og er i Raun og Sañleika stoor Virding þa eirn mykelshattar Høfþinge lætur so lijted ad vilia þig gia lijteñ Svaladruck hia einum umkomulausum Mañe. Eñ længtum meire Æra og Virding veitest þessum tveimur Herrans Christi Lærsveinum. Þar byrer sie so vier vilium hafa Jesum til Bords hia oss/ og hñ blesse oss og vort Daglegt Braud/ þa giætum ad oss i Herrans Nafne ad vier gleymum ecke ad bidia hñ dagliga Dags um Mad og Blessan sijna/ Hvad ef vier trwlega og af Hiarta giørum/ þa mun vissulega a oss framkoma Spaadoomur Davids/ þar hñ seiger: Matlægur er Drottenñ øllum þeim sem hñ ákalla/ Ja/øllum þeim sem hñ i Anda og Sañleika ákalla/ Psalm. 145. Og sem vier nu so giørum/ þa verū visser þar uppa ad hñ mun med sijnum Blessudu og Kraptarijku Høndum rietta ad oss vort Daglegt Braud og blessa þad þo vier siaum hñ ecke persoonulega sitiende hia oss til Bords. Þar er margur so fævijs og heimskur/ ad hñ meinar ad allt þad hñ hefur/ þa sie þad ad þacka sijnum Handafla/ Vtvegun z goodre Fyrersioon/ eñ þar er langt fra. Añad seiger oss Postuliñ Pall þar hañ so talar: Hvad hefur þu Madur þad þu hafer ecke þeiged og meddeeked? Eñ fyrst þu hefur þad meddeeked/ hvad hroosar þu þier þa? J fyrra Sendebrieffe til Cor. 4. Cap. Þesse Ord Postulans kieñ a oss ad afleggia alla Stærelæte/ Hofmood og Drambseme.

Og þa opnuduſt þeirra Augu seiger Textiñ so ad þeir þeckłu hañ. etc. O hvad sæler eru þeir sem riettelega þeckia Jesum Endurlausnara siñ/ þvi þad er þad eilijfa Lyfed seiger hiñ sæle Johañes/ 17. Cap. Ad þeir þecke þig sañañ Gud z þañ þu sender Jesum Christum. Þesser tveir Emaus Reisu Meñ saau ecke Herrañ Christum utañ i añarlegre Myndo/so leinge sem þeir voru a Veigenū/so sem vier høfum heyrt ádur ꝥ sagt/Eñ sem þeir komu i Giestaherberged/ þa uppluktust þid fyrsta þeirra Augu so ad þeir þecktu hñ. Eins-skiedur þad fyrer oss so leinge sem vier erum a þessare vorre Vegferdar Reisu hier i Lyfe/ þa kuñum vier ecke ad siaa vorn Endurlausnara Jesum/ utañ so sem i gdrum Speigle og Raadgatu/ Eñ nær vier kæmum ad komast iñ i þad Himneska Giestaherberged sem þar er uppe/ og sitium þar til Bords med sialfum Gude/ þa munu vor Augu upplukast/ þa munum vier fullkomlega þeckia hñ og siaa hañ Auglitе til Auglitis/ 1. Cor. 13. Cap.

Þegar nu þesser tveir Lærsveinar þeckia Christum/ þa seiger Gudspiallamañ/durelñ ad hñ hafe horfed fra þra Augum: Eñ þeir sogdu sijn a mille/ brañ ecke ockar Hiarta i ockur/ þa hañ talade vid ockur a Veigenum/ z opnade fyrer ockur Ritningarnar? Hier siaum vier / hvørn Avøxt ad Guds Ord barer hia øllum riettrwudum Guds Børnum/ sm er/ ad hvør hellst sm heyrer

 vel

vel ⁊ rækelega Guds Guddoomlega Ord/ i þeim sama upptendrast ⁊ kveikest eitt andlegur Elldur/ so ad Hiartad tekur til ad breña af Kiærleika til Guds ⁊ hans H. Ords. Eñ hvør hellst sem ecke hefur til þvilijks Bruna i synu Hiarta / þa hañ er under Guds Orda Heyrn/ sa hefur ad sønu Eyru ⁊ heyrer þo ecke med þm/ hañ hefur Hiarta/ eñ ecke til ad medtaka Guds Ord riettelega: Þar ꝥ verdum vier hier aminter/ ad vier heyrum Guds Ord med stærstu Audmyke og Virdingu vel og rækelega/ og bevørum ꝥ sydañ i goodu og sidsømu Hiarta. Hvar til oss hialpe Gud Fader/ i Nafne syns sæta Sonar Jesu Christi/ hvørium med Fødurnum og þeim verduga H. Anda/ sie Lof/ Dyrd ⁊ Þackargiørd nu hiedañ i fra og ad Eilijfu/ Amen.

A Þridia Dag Paaska.

Evangelium / Luc. 24. Cap.

J þañ Tijma. Þa Læresveinarner voru eñ nu ad tala um þetta/ stie Jesus midt i mille þeirra/ ⁊ sagde til þeirra. Fridur sie med ydur. Eñ þeir skielfdust ⁊ urdu hrædder/ og meintu ad þeir sæe Anda nockurn. Og hañ sagde til þeirra. Hvar fyrer skielfist þier/ og þvi koma slijker Þankar i ydar Hiortu? Siaed mijnar Hendur og mijnar Fætur/ ad eg em þetta sialfur. Þreifed a mier ⁊ skodad/ þviad Ande hefur ei Holld nie Bein/ so sem þier siaed mig hafa. Og þa hañ sagde þetta/ sijnde hañ þeim Hendur og Fætur. Og er þeir trwdu eñecke fyrer Fagnadar saker/ ⁊ undrande ꝥ/ Þa sagde hañ til þeirra. Hafed þier nockud Matarlegt? Og þeir logdu fyrer hañ Stycke af steiktum Fiske/ og Hunangs Seim/ Og hañ took þad og aat fyrer þeirra Augum. Og hañ sagde til þeirra/ Þetta eru þau Ord/ hvør eg talade til ydar/ þa eg var eñ nu hia ydur/ þvi ꝥ hlaut allt ad fullkomnast sem af mier er skrifad i Moysis Logmaale/ og i Spaamañaña Bookum og Psalmum. Þa opnade hañ þeirra Hugskot/ so ad þeir skildu Ritningarnar/ og sagde til þeirra. So er þad skrifad/ og so byriade Christo ad lijda og upp ad rijsa a þridia Deige fra Daudum/ og predikast laata i sijnu Nafne/ Jdran og Fyrergiefning Syndaña a medal allra Þioda/ upphefiande i Jerusalem/ Og þier erud Vottar allra þessara Hluta. Ecce/

Exordium.

Vier lesum i Doomara Bookareñar 16. Cap. Ad þa Philistei villdu hafa umkringt/ þangad og i helsteiged hañ sterka og øfluga Kappa Samson i Borgeñe Gaza/ þa hafe hñ staded upp um Midnætte og teked bædar Hurdernar a Stadarportenu med Dyrastolpunum & lagt a synar Herdar og bored þær efst uppa Fialled fyrer Hebron. Nu vitum vier ad Samson var eirn Fyrermyndan uppa vorn Frelsara Jesum Christum/ einkanlega so myked siñ vidvijk hñs sigursælu Vpprisu fra Daudum. Þar fyrer so sem þ/ad Samson var umseteñ uppa Lyfed af þeim Philisteis/ So var & i sama mata vor Drotteñ Jesus ecke ad eins umseteñ & fangadur af synu eigiñ Folke Gydinga Lyd/heldur & eirneñ deyddur & i Grøfena nidurlagdur(so sem vier helldum kient a Føstudageñ langa) þetta var Gydingum eirn stoor Glede/ þvi þeir meintu ad þar hñ være einusiñe dauñ/þa munde hañ ecke upp aptur rysa / so sem David seiger/ Psalm. 41. Eñ giætum ad/vier heyrdum øñur langtum gledelegre og huggunarsamlegre Tydende a Paska Dageñ/þar Eingelleñ talade so & sagde: Hañ er uppriseñ & er ecke hier. Ja/ hñ hefur a þeim blessada Vpprisu Deige synum brotest so sterklega i giegnum Daudans Port / ad hñ hefur under eins ad velle lagt/þau sterku Helvijtaña Port / & frelsad syna Herteknu wr Gryfiuñe/ þar eckert Vatn iñe er/Zach. 9. Þesse Velgiørningur vors blessada Sigurvegara Jesu Christi/ er langtum meire & stærre heldur eñ Frelse Israels Folks var fordum wr þeim Egyptska Prældoome. Og so sem þ/ad Gud Drotteñ skipade/ ad Israels Folk skylde hallda eina Stoorhætyd ærlega i Miñing syns Frelsis/so sem lesa ma i Exod. B. 12. So ber oss nu myklu framar alldrei ad gleyma a medañ vier lifum/ þeim stooru Velgiørningum sem Herrañ Christur hefur oss med siños sigursælu Vpprisu giefed & afrekad. Þar fyrer/ med þvi ad vier høfum hingad til med stoorre Hiartasorg orded ad heyra talad um hñs beysku Pijnu & Dauda a Krossenum/ so skulum vier nu aptur hiartanlega glediast/ & med Fagnade syngia af Sigrenum i Tialldbwdum Riettferdugra/Psalm. 118. Og seigia :/ Vetureñ er umlideñ/ Regned er af & i burtu / af Lofkvæde Salomonis 2. Cap. Vor Drotteñ Jesus Christus er af Dauda upp aptur riseñ/ og talar vingiarnlega til vor/ seigiande: Jeg life/þier skulud & eirneñ lifa / hia Joh. 14.

Og villium vier ad þessu siñe æn lengra Iñgangs / taka oss tvær Smægreiner fyrer Hendur ad yfervega wt af þessu H. Evangelio hid stuttlegasta. Hin fyrre skal vera/hvørneñ & med hvørium Bevijsingum ad Herrañ Christur hafe openberad & bevijsad sig ad vera sañarlega fra Daudum uppriseñ. Añur / hvørier vered hafe þeir sierlegustu Paska Velgiørningar / sem vor blessade Endurlausnare færde synum Læresveinum med sier/ & færer eñ nu i Dag øllum þeim sem hñ elska. Gud giefe ad vier mættum fra yfervega/ hñs heilagasta Nafne til Lofs/ eñ oss til Sælar Gagns i Jesu Nafne/ Amen.

Fyrre Greineñ.

ÞAd er kuñugt/ad Herrañ Christur openberade sig ecke øllum synum Astvinum i señ edur sama siñ/ helldur giørde hñ blessadur þad smamsamañ. Þvi lyka so sem þ/ vier siaum ad þa Sooleñ upprēñur a Morgnana / þa skiedur þad ecke strax i einu ad hun syner sig med fullum Lioома/ helldur fara undañ Sooluñe / fyrst Lioosaskipteñ/þar epter kiemur Soolar geisleñ a Fiøllunum/eñ allra sydast reñur hun sialf upp med fullum Liooma / og wtstrialar synum føgru Geyslum um alla verølldena. Alyka gieck ⁊ til um Jesum Riettlætis Soolena vora/þegar hñ uppreis af Dauda/þa liet hñ ecke strax sia sig i fyrstu þa Kviñurnar komu til Grafareñar / helldur openberade hñ Vpprisu syna / fyrst þar med/ad hñ liet Kviñurnar fiña Grøfena tooma / Og þesse Openberan Vpprisuñar Christi var so til ad lykia/so sem hefde hun vered su fyrsta Byrta sm̃ fer undañ Soolarlioo-manum edur Vpprunanum / þar eptera kiemur muñleg Vottan Eingelsins/ sem seiger ad Christur sie uppriseñ/⁊ su Openberan lykest vid þañ fagra Soolar Roda. Sydañ syner Jesus sig sialfañ uppriseñ/ fyrst Kviñunum/þar eptera Lærisveinunum/ talar vid þa/lætur þa þreifa a sier / neiter Matar med þm̃. Hvad allt er so til ad reikna/sm̃ skiærer Vppruna Geyslar Riettlætis Soolareñar vors Drottens Jesu Christi. Eñ so myked sem vidvykur Bevysingum þeim sem Herrañ Christur framsetur i þessa Dags Gudspialle þar uppa / ad hñ sie sañarlega fra Daudum upp aptur riseñ/þa skulum vier vita/ ad þær eru fierdeilis þriar.

Hin fyrsta er su / ad hñ kiemur sialfur persoonulega iñ til Lærisveinaña i Hwsed þar þeir voru iñe/⁊ talar vid þa. Ecke giører Endurlausnareñ vor Lærisveinunum synum Bod med ødrum / ⁊ lætur seigia þm̃ ad hñ sie uppriseñ / so sem Eingelleñ skipade Kviñunum ad seigia sem komu til Grafareñar hñs / helldur kiemur hñ hier sialfur i eigeñ Persoonu / med Ønd ⁊ forklærudum Lykama iñ til þeirra. Eñ Tymeñ a hvøriumhñ kom/ var Kvølldtyme / og þo helldur i seirna lage/ epter þvi sem Johañes Gudspiallzmadur vottar/ 20. Cap.

Hier af lærum vier/hvør ad sie Vysa ⁊ Vane Herrañs Christi / sem er Ad koma helldst til siña Barna þegar Kvølld Mootlætingaña ⁊ Daudans ad Høndum kiemur/⁊ vera þm̃ þa nalægur ⁊ syna þeim syn Sär/so þau meige i þeim Huggun hafa og sætlega i bureu sofna.

Adra Bevysingena til siñar sigursælu Vpprisu fra Daudum / framsetur hañ hier i þvi/ ad hñ syner Lærisveinunum synar Hendur ⁊ Fætur / ⁊ skipar þm̃ ad þreifa a sier. Hvørneñ kuñe nu Endurlausnareñ vor auglioosgar ad bevysa þad hñ være sañarlega uppriseñ/eñ med þessum Hætte? Vissulega hafa þeir veik-trwudu ⁊ sturludu Jesu Lærisveinar mätt þar eina oseigianlega mykla Huggun ⁊ Glede þar af/þa þeir feingu so ad sia ⁊ þreifa a synum Herra. Hvad ⁊ eirneñ rada ma af þessum Textans Ordum / þar Gudspiallzmadureñ seiger / ad þeir hafe ecke trwad fyrer Fagnadar Saker: Eñ laangtum meire Føgnud ⁊ Glede mu-

num

num vier þo þar sydar meir i eilijfu Lijfe / þa vier slaum Jesum so sem hn̄ er / Auglite til Auglitis. Ja/þad mun vera þvilijk Glede / hvilijka ad aldrei hefur Auga sied/og aldrei Eyra heyrt / ⁊ aldrei hefur i nockurs Mans Hiarta komed.

Þar fyrer (mijn̄ Brooder ⁊ Syster) nær sem helldst Diøfullen̄ freistar þijn/ ⁊ setur þier fyrer Siooner Synder þijnar/so seigiande: Skoda þu Hendur þijnar/ og hugleid þu/hvad myked Jllt þu hefur med þeim giørt. Giættu ad Footum þijnum/hvørsu þu hefur geinged a Vegum mijnum ⁊ þeirra Oguđlegu/hvørja eg hefe ætlad mier/⁊ hlauped wr einne Synd i adra/Og meintu þ aldrei ad þu munner kun̄a Sæluholpen̄ ad verda. Þegar nu Diøfullen̄ a þen̄an̄ Hætt freistar eins ⁊ an̄ars/ þa er gott ad kun̄a ad svara hønum/ ⁊ seigia: Nei Sathan/ ecke so/ þessum þijnum Rædum vil eg ecke fylgia / þvi þu vilt koma mier i Orvænting/ helldur veit eg an̄ad betra Rad hvad eg skal giøra. Eg vil giæta ad Høndum ⁊ Footum mijns Endurlausnara/⁊ skoda med hn̄s Lærisveinum þau blessudu Saaren̄ sem hn̄ ber a sijnum allra heilagasta Lijkama mijn̄a vegna/ þad er mier længtum heilnæmara en̄ ad fylgia þijnum Rædum/ þvi eg veit ⁊ trwe fullkomlega/ ad þ er satt ⁊ obrygdanlegt Guds Ord/sm̄ þar stendur hia Esaiam Spaman̄e/ 53. Cap. Ad Jesus er mijn̄a vegna særdur ⁊ lemstradur/⁊ Hegningen̄ hefur a hønum leiged/ uppa þ eg feinge Friden̄.

Þridia og sijdasta Bevijsingen̄ hn̄s Upprisu var su / Ad þa Lærisveinarner trwdu en̄ ecke fyrer Fagnadar Saker / undrandest þ/ þa seiger Gud spiallamadurin̄/ad hn̄ hafe mællt til Matar/ ⁊ sm̄ hn̄ var framboren̄/ þa hafe hn̄ teked hn̄ ⁊ eted fyrer þeirra Augum.

Hier kan̄ einhvør ad spyrja: Hafde Herran̄ Christur nockud Þørf fyrer þad ad neyta Matar/epter þ hn̄ var upp aptur risen̄ fra Dauda? Nei /aungvan̄veigen̄ þurfte hn̄ þess vid sialfs sijns vegna: helldur neytte hn̄ hier Matar i Augsyn sijn̄a Lærisveina/so þeir tryde þss betr ⁊ stadfastlegar/ad hn̄ være san̄arlega upprisen̄/þvi þar kan̄ eingen̄ Bevijsing vissare ad vera þar til/ ad ein Man̄eskia sie mz Lijfe en̄ su/ þa hun getur teked Fæduna til sijn.

Þegar Jesus uppvakte af Dauda Dootter Jairi / þa urdu þeir sm̄ nælæger voru omætanlega Felmsfuller/ af þvi ad þeir meintu ad omøgulegt munde vera upp fra þvi eirn være andadur/ad hn̄ kyn̄e þa aptur lifande ad verda / þar fyrer skipade Herran̄ þm̄ ad gefa hen̄e ad eta/ so þeir skylldu vera visser þar uppa/ ad hun være san̄arlega aptur lifande orden̄/ Marc. 5.

Sama lesum vier ⁊ so ad skied hafe / þegar Jesus uppvakte Lazarum / þa liet han̄ hn̄ strax þar epter sitja til Bords hia sier i Bethania / Joh. 12. Cap.

Hier af lærum vier þ / ad forklarader Lijkamer Guds Barna geta ad søn̄u teked Fædu til sijn/epter sijna Upprisu a sijdasta Deige/ en̄ þ þo ecke fyrer Hungurs edur an̄ara Naudsynia Saker/ eins ⁊ i þessu Lijfe skiedur. Og þra eru nu þær þriar Bevijsingar sm̄ Herran̄ Christur framsetur fyrer sijna Lærisveina/med hvørium hn̄ styrker þeirra Trw / þ hn̄ sie san̄arlega fra Daudum upp aptur risen̄.

Auñur Greinen.

NV epterfylger med einu Orde ad miñast a Velgiørninga þa, sem Herrann Christur veitte synum Læresveinū epter syna Sigursælu Upprisu fra Daudum/ & veiter eñ nu i Dag øllum þeim sem hñ elska og a hñ treysta.

Hiñ fyrste er sa / Ad hñ virder þa siñar Nærveru & stendur i Mided hia þm. Þetta eru gledeleg Umskipte/ þvi fyrer þremur Døgum var Christur Andvana af Krossenum ofañtekeñ og nidurlagdur i Grøfena/ eñ nu stendur hñ hier midt a millum siña Læresveina alyka so sem eirn goodur Strydsherra stendur i bland siña Strydsmaña og hroosar Sigre yfer synum Ovinum. Eñ Ordsaker hvar fyrer Herrañ Christur stood heldur i Mided hia synum Læresveinū eñ añarstadar/ eru þessar.

Fyrst/ Ad hñ audsynde þar med hvørt ad sitt Embætte være/ sem er ad vera Medalgaungu Madur millum Guds og vor Maña/ 1. Tim. 2. Cap. Hañ villde og eirniñ uppfylla hier med Figuru Aaronis/ hvør ed stood midt i millum þeirra Daudu & Lifendu/ So sem lesa niær/ Num: B: 16. Cap: Med þvi vier høfum soddañ eirn Medalgangara/ sem er bæde Gud og Madur/ þa þurfū vier ecke i nockurn mata ad efa hñs Hiartalag sem hañ hefur til vor. Þar næst stood Herrañ Christur i Mided hia synum Læresveinum/ ad hñ audsynde þar m. ad aller þeir Velgiørningar sem hñ hafde oss afrekad med siñe Pynu/ Dauda og Sigursællre Upprisu/ heyrde jafnt ølluñ til. Petur Postule hafde ad søñu meir og framar syndgad eñ hiner adrer Postularner/ þvi hñ yfergaf ecke einungis (eins & þeir) siñ Herra i Grasgardenū/ heldur & eirniñ afneytade hñ hønū & so i þrimur reisur i Hwsi Caiphæ. Sami sem ædur giører vor liwfe Lausnare Jesus/ øngvañ Greinarmun a mille hñs og añara siña Læresveina/ þvi hañ stendur hier midt i Mided hia þeim/ og er ecke Petre fiarlægare eñ hinum ødrum sem miña høfdu syndgad. Þar fyrer sie so ad Samvitska vor seige oss ad vier høfum myklu meir og framar syndgad eñ adrer heilager Guds Meñ/ þa huggum oss þar vid/ ad vier erum þo aller eitt i Christo vorum Endurlausnara fyrer Trwna/ Gal. 3.

Þad er skrifad um þañ gooda Guds Mañ og Læreføddur Lutherum/ ad hann hafe optlega plagad ad seigia: Þad veit eg fyrer vyst/ ad eg er ecke jafnheilagur sem Maria/ Pall og adrer fleire heilager. Eñ þar a moot veit eg og so þ/ ad eg hefe jafnañ Riett til Christi Velgiørninga/ so siñ nockurn tyma fau Maria/ Pall og hiner adrer heilager.

J þridia lage villde Herrañ Christur standa i Mided hia synum Læresveinum / uppa þ ad hñs Loford skylde ecke bregdast/ heldur stadt og stødugt blyfa. Vær lesum hia Matth: 18. Ad Drottiñ vor Jesus hafe lofad/ Ad hvar helldst sem tveir eda þryr være samañkomner i synu Nafne/ þar villde hñ vera midt a mille þeirra. Þetta sitt Loford ender hñ hier vid syna Læresveina/ & sama mun

hñ

hñ og so vid oss giøra. Þvíad so sem þad ad Læresveinarner voru hier a allar Sijdur umkringder/ eñ Herrañ Christur vardveitte þa þo dasamlega/ standande i Midiu hia þeim. Eins mun þad og so skie/ ad þegar vier røtum i nockurs-konar Þreingingar/ Ofsookner edur Hørmungar þessa Heims/ so vier siaum øngvañ Veg til þar fra ad komast/ þa mun Christur vera i Midiu hia oss / og bæde vilia og gieta vardveitt oss.

Dæme hier uppa høfum vier a Israels Folke / þegar Pharao veitte þvi Epterfør/ þa sa þad sier eckert Undanfære/ þvi fyrer framañ þad var þad mykla og breida Siafarhaf/ eñ a badar Sijdur ofur haa Fiøll/ A Bake þess var oflijande Her sem sookte epter ad yfirfara þvi/ og sem Foolked var so Hræskasamlega stadt/ þa liet Gud Drottiñ Eingel siñ (sem þangad til hafde geinged undañ Israels Her) fara til baka vid þa/ so hñ stood i millum Herlids þeirra Egyptsku og Israels Hers/ og drekte so Pharaone med allre siñe Fylgd og Føruneyte i Sioonum/ eñ leidde Israels Folk þurrum Footum þar i giegnum/ so sem þar um maa lesa/ Exod: B: 14. Sama giører Herrañ Christur eñ nu i Dag/ Hañ stendur midt a mille vor og vorra Ovina / og hamlar þeim so ad þeir gieta ecke giørt oss nockurt Mein. Ja/ Vier erum hier i Heime eins til ad lijkia so sem Saudir a medal Ulfa/ Matth. 10. Eñ Jesus sa goode Hirderiñ giæter þessara siña Saudakynda/ ad sa Helvijtske Ulfur Diøfulliñ megnar eckert a moote oss/ og kañ oss øngvañ Skada ad giøra. Samt sem ædur skulum vier vita/ Ad sie so vier villum ad Jesus stande i Midiu hia oss/ so sem hñ stood hier hia sijnum Læresveinum/ þa verdum vier ad hafa nockrar þær Dygder og Mañkoste til ad bera sem Læresveinarner høfdu/ hvøriar vier villum hier af þeim læra.

Fyrsta Dygd Læresveinaña var su/ ad þeir voru ecke Stollter og Drambsamer þegar Christur kom til þra/ helldur audmiuker og lijtelater/ verkande sijna Saalu-hialp med Ugg og Otta/ epter þvi sem Postuliñ aminner til Philipp: 2. C. Sama eigum vier ad giøra/ þvi so seiger hñ heilage David i Psalmenum 51. Þad Offred sem Gude þocknast/ er Harmþrungiñ Ande/ Eitt Harmþrunged og Sundurkramed Hiarta þa muntu Gud ecke fyrerlijta. Item/ seiger Postuleñ Petur 1. Pistle 5. Cap. Lijtelæted ydur under Volduga Guds Hønd/ so hañ Upphefie ydur a Vitiunartijmanum.

Þar næst skulum vier Læra þad af þeim/ Ad vera Samlynder/ Elska ecke Agg og Deilur/ so sem (þvi midur) ad mørgum hvørium er miøg tamt/ einkanlega a þessum sijdustu Tijmum. Epterfylgium helldur Radum Postulans Paals/ þar hañ seiger i Pistlenum til Rom. 12. Cap. Ad vier skulum (so myked sem Møgulegt er) hafa Frid vid alla Meñ. Latum oss koma til Hugar/ ad vier erum ecke sijdur Vegfarendur og Reisu Meñ/ eñ Josephs Brædur voru/ Hvørium hñ bañade ad Deila a Veigenum/ Gen. 45. Þvíad Sæler eru Fridsamer/ af þvi ad þeir munu Guds Børn kallader verda / seiger sialfur Endurlausnariñ vor hia Matth: 5. Cap: Eñ þar þvert a moote þeir sem sijfelldlega

eru wt um Grooa/ Kra̋kel og Klamarÿ/ og vilia Skada sin̄ Samchristin̄ Mañ unga Ordsakalaust uppa Lijf edur Æru: Hvad eru þeir? Ecke eru þeir Guds Børn/ helldur eru þeir (so sem Jesus sagde vid Gydinga) af Fødurnum Fianda. Bidium þar fyrer Gud i Jesu Nafne med Kong Ezechia/ seigiande: Sie ad eins Fridur og Trygd um alla vora Lijfdaga. / Esa: 39.

J þridia lage skulum vier læra þ af Læresveinunū Herrans Christi/ ad vera þolin̄mooder og bijda epter hn̄s Hialp/ in̄ til og so leinge ad hønum sialfum þiker hentugur Tyme til vera ad hugga oss og giøra til gooda/ Þvi komande mun hn̄ koma og ecke tefia/ seiger Spaamadurin̄ Habach. 2. Cap.

Þesser Herrans Christi Postular hefdu fyrer laungu maatt flÿta Selskapin̄ og fara hvør til sijns Heimkijn̄is og goods Vinar/ þar so lángt var lided fra hn̄s Andlaate/ hefde þar ecke vered nockur Von epter hia þeim/ ad hn̄ munde upprijsa og laata þa siaa sig aptur/ epter þvi sem hn̄ hafde þeim lofad og fyrer sagt hia Joh: 16. Cap; So skulum vier og so jafnan̄ med heilagre Þolin̄mæde/ vænta epter Hialp vors Endurlausnara/ seigiande so med glødu Hiarta: Þo Dvøl su færest fram̄ a Naatt/ fra þvi til Morguns sijdan̄/ mitt Hiarta a Guds Ast og Maatt/ efast skal ei nie kvijda/ etc:

Vier skulum ꝛ eirnin̄ trwa stadfastlega hn̄s Naadar Fyrerheitum sem hn̄ gifur oss i sijnu heilaga Orde/ og hallda oss vid þau/ bæde i Lijfe og Dauda/ þvi allt hvad hn̄ hefur oss lofad ꝛ fyrerheited/ þad ender hn̄ vissulega/ epter þvi sem vier syngiū i Psalme vorū/ Ord Guds ꝛ Veiger aller hn̄s/ eru myskun ꝛ san̄leike.

An̄ar Velgiørningurin̄ sem Herran̄ Christur audsijnde sijnum Læresveinum þa hn̄ uppreis af Dauda/ var þesse ad hn̄ bodade þeim øllum Frid/ seigiande: FRJDur Sie Med Ydur. A hvøriu munde Lærisveinunum Herrans Christi meira liggia en̄ a þessare Blessan? San̄arlega/ þeim laa a øngvu meir/ þeir voru i Ofride vid Gud vegna þess ad þeir høfdu yfergiefed og forsvared hn̄s Eingietin̄ Son/ þeir høfdu Ofrid i sine eigen̄ Samvitsku/ sem predikade hid in̄ra fyrer þeim seigiande: Þid vissud fyrer vijst ad Jesus var Sonur Guds lifanda/ þo blygdudust þier ecke ad flija fra hønum og seigia: Eg þecke ecke þan̄ Man̄. So hafa þa þesser goodu Herrans Christi Lærisveinar maatt hafa eina hrædelega Samvitsku epter ad bera. En̄ Jesus kiemur hier til þeirra so sem hn̄ er vanur ad koma til allra ængradra og sturladra Barna sin̄a/ ꝛ bodar þeim þau Huggunarsømu og Gledelegu Tijdendin̄/ ad Gud vilie nu vera til Frids vid þa: O hvad Hiartanlega glader munu Lærisveinarner hafa orded? Einkanlega sa stoorsyndare Petur þa hn̄ heyrde Jesum tala so til sijn.

Hier af høfum vier þad oss til Huggunar ad taka/ Ad sa same Jesus sem lyste Frid yfer sijna Lærisveina/ Han̄ er en̄ nu i Dag midt a medal vor/ ꝛ bodar einum og sierhvørium af oss sem hn̄ elskum Frid og Saatt vid Gud. Æ/ Lofadur sie lifande Gud fyrer þen̄an̄ Heilla Fridar-Bodskapin̄.

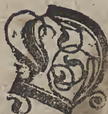
Sa þridie Paaska Velgiørningurin̄ sem vor blessade Endurlausnare veitte sijnum

num Lærefveinum/ var fæ ad hñ opnade þeirra Hugskot so ad þeir skilldu Ritningarnar. Þetta er og eirniñ stoor Velgiørningur: Herrañ seiger so sialfur hia Johañem 15. Cap: Ad vier faaum ekert aan sijn giørt. Ja/ Vier kuñum ecke ad kalla Jesum riettelega eirn Herra/ utañ fyrer heilagañ Anda/ 1. Cor: 12.

Þar fyrer/ ef vier villum ad Jesus skule opna vort Hiarta og Hugskot / so vier gietum skiled hñs heilaga Ord riettelega / og faaet sijdañ Avøxt af þvi til Sæluhialpar/ Þa latum ecke af ad bidia Gud/ ad hñ fyrer Krapt og Verkan Heilags Anda/ villde upplæka voru Hiarta og Skilninge/ so ad þad blessada Sæded Guds heilagra Orda mætte hia oss Rootfestast/ uppa þad ad vier mættum ad Endalokunum faa og ødlast þa Eilijfu Dyrdarcrunar Koronu sem Vtvølldum Guds Børnum er fyrerbwiñ i Himnarijkis Oendanlegre Vist og Glede. Þad veite oss Gud Fader i Nafne sijns Elskulega Sonar Jesu Christi/ Hvørium med Fødurnum og Heilögum Anda/ sie Lof og Dyrd nu hiedañ i fra z ad Eilijfu/ Amen/ A M E N.

Fyrsta Suñudag epter Paska.

Evangelium / Joh. 20. Cap.

S ad Kvøllde þess sama Þvottdags/ þa ed Lærefveinarner voru samañkomner ad lycktū Dyrū fyrer Hrædslusaker vid Gydinga/ Kom Jesus þar/ z stood i midied/ og sagde til þeirra/ Fridur sie med ydur. Og þa hañ sagde þetta/ sijnde hañ þeim Hendurnar/ og sijna Sijdu. Eñ Lærefveinarner glødduft vid/ ad þeir sau Herrañ. Jesus sagde þa eñ aptur til þeirra/ Fridur sie med ydur. Likt sem Faderiñ sende mig/ so sende eg ydur. Eñ sem hañ sagde þetta/ blies hañ a þa og sagde til þeirra/ Medtaked þier heilagañ Anda/ Hvørium helldst þier fyrergiefed Syndernar/ þeim eru þær fyrergiefnar. Og hvøriū helldst þier aptur hallded þær/ þa eru þær þm̄ aptur halldnar. Eñ Tomas eirn af þeim tolf/ sem kalladest Tvijbure/ var eige med þeim/ þa Jesus kom. Eñ hiner adrer Lærefveinarner søgdu til hañs/ vier høfum sied Herrañ. Eñ hañ sagde til þeirra. Nema ad eg siae Naglaforiñ i hañs Høndum/ og ad eg læte miñ Fingur i Naglaføriñ/ og eg leggie mijna Hønd i hñs Sijdu/

du/ þa trwe eg ecke. Og epter atta Daga/voru eñ aftur hñs Læresveinar þar iñe/ og Tomas med þeim/ kom Jesus ad lucktum Dyrum/ stood i mided/ og sagde. Fridur sie med ydur. Sijdañ sagde hañ til Tomam / riettu þiñ Fingur hingad/ og skoda mijnar Hendur/lypt upp þiñe Hende og legg i mijna Sijdu / og vert ecke vantrwadur/ Heldur trwadur/ Tomas svarade og sagde til hñs/ Drottiñ miñ og Gud miñ. Jesus sagde til hñs. Af þvi þu sæst mig Toma trwder þu/Sæler eru þeir sem ecke sia & trwa þo. Morg oñur Teikn giørde Jesus i Augsyn siña Læresveina / hvor ad eige eru skrifud i þessare Book/ eñ þetta er þvi skrifad/so ad þier trwed þad/ ad Jesus sie Christus Sonur Guds/ og ad þier so trwader/ hafed Lijfed i hñs Nafne.

Exordium.

J Genesis Bookar 9. Cap: Lesum vier/ Ad epter Floodid/ þa Noe var wtgeingeñ wr Aurkiñe/ þa hafe hñ Plantad eirn Vijngard. Hvad ad er eiñ Merkeleg Epterlijking uppa vorn Frelsara Jesu Christu. Fyrst / so miked sem nafnenu vidvijkur/ þvi Noe þydest so miked sem eirn Huggare. So er & eirneñ Herrañ Christur/sa sañe & riette Huggareñ af Gude sendr hingad i þeñañ heim/til ad hugga oss Meñena i vorre armædu & Erfide a Jørduñe/hvørre Drotteñ hafde Bølvad/ Gen. 5. hvørs vegna hñ er og so ordeñ Bølvan vorra vegna/ uppa þad/hañ leyste oss fra Løgmalsens Bølvan/ Gal. 3. Eñ so sem þad ad Noe plantade eirn Vijngard/epter þad hñ var utgeingiñ ur aurkeñe: So hefur & eirneñ sa Himneske Noe / vor Drotteñ Jesus Christr strax epter þad ad hañ var utgeingeñ af Aurk siñar grafar og var upp aftur risen fra Daudum/Plantad sier eirn fagrañ & Lystelegañ Vijngard/ þar hañ iñsette þad Heilaga Predikunar Embætte og wtsende syna Læresveina um allañ Heimeñ/ad þeir skilldu þañ edla Vijngardeñ siñ (sem er Christeleg Kyrkia) rækta og Avaxtarsamañ giøra/hvad þeir hafa og eirneñ trwlega giørt/ad predika Evangelium wt af þeim Krossfesta Jesu af Nazareth/ a medal allra Þiooda sem under Himnenum eru / epter þvi sem Postuleñ Paall vottar i Pistlenum til Col. 1. Cap. Hier um fæum vier ad heyra nockud fleyra talad wt af þessa Dags Evangelio edur Gudspialle. Og er þad sierdeilis tvent/sem vier villum ad þessu siñe aminast/ wt af þeim fyrra Partenum Gudspiallsins. Þad fyrra skal vera um þessa Herrans Christi Openberingu fyrer synum Læresveinum. Añad um Innsetningu þess heilaga Predikunar Embættis/ med þvi fleyra sem var kuñum

oss

oss wt af þessum tveimur Smaapunctum / til Lærdooms / Huggunar og Uppvakningar wt ad draga.

Sa eilijfe Kyfsins Herra / sem virtest ad koma hier til sinna Læresveina / hann kome nu og so til vor med sinne Naad og giefe ad vier mættum fra so yfervega / ad þad verde hans Gudoomlega Nafne til Dyrdar / enn oss til Glede og Saalarnota / Amen.

Um þad Fyrra.

SO myked sem þui fyrra Greinarkornenu vidvijkur / og afhrærer Herrans Christi Openberan fyrer sijnum Lærisveinum i Fraveru Thomæ Postula / þa er oss þetta ferent vel athugande. Fyrst / Tijdenn a hvørre þesse Openberan hafe skied / sem var a Paaskadags Kvøllded / epter þad hann var af Dauda upprisenn. Hvar af vier siaum / hvad myked ad Endurlausnaranum vorum Herranum Jesu Christo hafe umhugad vered um Velferd sinna Lærisveina / og allra þeirra sem hann elska / þat hann dregur ecke undann ad lata þa vita þad hann sie sannarlega upprisenn / helldur openberar hann þeim þad strax Samdægris. Enn Ordsøkenn hvar fyrer ad Herrann Christur villde so brádlega lata Lærisveinana sijna vita þar af / ad hann være upp aptur risenn / var su / ad hann visse vel ad þeim lææ a øngvu meir ad vita sier til Saaluhialpar enn þessu / þviad Christi Upprisa er sa riette Grundvøllur / uppa hvørn ad øll vor christeleg Trw og Saaluhialp er bygd / epter þui sem Postulenn seiger / 1. Cor. 15. Ef Christur er ecke upp aptur risenn / þa er ydar Trw onyt / þier erud þa og eirnenn enn i ydrum Syndum / og þeir sem i Christo sofnader eru / eru fortapader. Slaum til a Paaskadags Morgunenn strax þegar dagade / openberade Jesus sig fyrer Mariu Magdalenu / af hvørre hann hafde wtdrifed siø Diøfla / þar epter a openberade hann sig aptur fyrer Kvinnunum sem komnar voru til ad smyria hann / og fyrer Petre / sem epter Frasøgu Kvennanna var geingenn til Grafarennar ad leita ad Jesu. Epter Middeige liet hann sig sia af þeim tveimur sem geingu til Emaus / og þo hann dvelde hia þeim allt fram ad Kvøllde / þa openberade hann sig þo samt strax um Noottena fyrer þessum sijnum Lærisveinum / um hvøria hier verdur talad. Hvør vill nu þar fyrer ecke iata og vidurkienna ad Jesus sie sa goode Hyrderenn / sem ecke lætur af bæde a Morgna / Middeige og Kvølld / Ja / allt fram a Noott / ad leita ad sijnum Saudakindum / og færa þær a Veg Saaluhialparennar.

Hugge sig nu þar fyrer allar christnar Manneskiur vid þennann Hyrderenn / og vere vissar þar um / ad Jesus mune ecke heldur gleyma sier / hvørke Kvølld nie Morgna / ei heldur um Midteige edur Midnætte / heldur Umhyggiu fyrer oss bera / þui hann hefur teiknad oss i sijnum Høndum / Esa. 49.

Pad annad sem oss er athugande i þessare fyrre Greinenne / eru Persoonurnar til hvørra ad Jesus kom / sem voru Lærisveinarner. Enn hvad aumur og veykur Selskapur þetta hafe vered / þad vottar oss Pijningarhistoriann. Munu þad ecke vera þeir sem flijdu fra Jesu þegar hann var fangenn i Grasgardenum? Var ecke Petur eirn i bland þessara / sem afneytade hønum og soor sig ad hann þeckte hann ecke? Enn

allt um þ/ ecke lætur Herrañ vor Jesus þessar þeirra Averdingar hindra sig fra þvi ad koma til þeirra: O hvilyke Giæskurÿke er þetta? Hier vid meiga sig hugga aller Glæpamenñ ꝛ Stoorsyndarar/ ꝛ þeinkia til fra sætu Jesu Orda sm̃ hñ talar hia Matth. 9. Cap. Jeg er ecke komeñ ad kalla Riettlæta heldur Synduga til Jdrunar.

Pad þridia sem oss er athugande/ er Mateñ edur med hvørium Hætte ad Jesus hafe komed til þessara siña Lærefveina: J Gudspiallenu stendur/ ad hñ hafe komed þa Dyrnar voru aptur lucktar. Hvar af vier lærum / ad þeckia og kañast vid Jesu Guds Sonar Magt / hvør ad er so stoor / ad hun yfergeingur allañ mañlegañ Skilning. Gieck þ ecke yfer allañ mañlegañ Skilning ꝛ Natturu/ þa hñ fæddest af tillucktu Meyareñar Lyfe? Var þ ecke furdanlegt/ þa hñ gieck wt af Grøfeñe/ sm̃ so var apturluckt/ iñsiglud ꝛ med Vardhalldsmøñunum sterklega forvørud?

Nu/ sa sm̃ so dasamlega giørde allt þetta/ ꝛ sette sig um syder til Guds hægre Handar/ skylde hñ ecke med sama Guddooms Krapte kuña ad komast hindrunarlaust iñ i giegnum lucktar Dyr til Lærefveinaña? Ja/ Herra Jesu/ alldrei erum vier so hart iñeluckter / alldrei so sterklega af nockre Neyd og Þreingingu umkringder/ ad þu kuñer ecke ad koma til vor ꝛ hialpa oss. Verum þar fyrer ecke ottaslegner eins ꝛ Lærefveinarner voru / hvørier ad lokudu ad sier Dyrnar/ vegna Hrædslu vid Gydinga/ heldur seigum med hinum H. David af Psal. 27. Drotteñ er mitt Lioos/ ꝛ miñ Heilsugiafare/ fyrer hvøriū skal eg ottast? Drotteñ er miñ Lyfsins Kraptur/ fyrer hvørium skal eg hræddur vera? Jñskrifum i vor Hiørtu þa Gullvægu Huggunargrein Postulans Pauls/ Rom. 8. Þar hñ seiger: Fyrst Gud er med oss/ hvør kañ þa ad vera i moote oss? Hvør ed ecke hlyfde synum Eingietnum Syne/ helldur gaf hñ wt fyrer oss alla/ hvørneñ skyllde hñ þa ecke giefa oss alla Hlute med hønum?

Pad fioorda sm̃ vier eigum ad hugleida wt af þessum fyrra Partenum/ er þ/ hvad Jesus hafe giørt ꝛ adhafst þa hñ kom iñ til siña Lærefveina. Gudspiallamadureñ seiger/ ad hñ hafe stiged i mided ꝛ sagt/ FRJDur Sie MED ȜDur: O/ hvilyk gledeleg Osk er þetta? Hvad kuñe Herrans Christi Lærefveinum huggunarsamlegra til ad falla eñ þetta/ ad Jesus lætur þa vita/ ad Gud er til Frids vid þa? Þesse Fridar Osk Herrañs Christi er so fullkomleg/ so sem sialfur Gud Fader hefde talad persoonulega vid þa og sagt: Þier vited ad þier hafed ecke ad eins yfergiefed/ heldur og einneñ afsvared miñ eingietiñ Son þa hñ var ydar vegna fiøtradur og bundiñ/ Eñ siaed til/ lyka sem þad Fadeiñ er Børnunum lyknsamur/ so er eg ydur myskunsamur/ So fiærre sem þad Austred er fra Vestrenu læt eg ydar Ȝfertrodslur vera fra ydur/ Jeg þecke ydar Skøpun/ mier kiemur til Hugar þad þier erud Dupt/ Psalm: 103. Nu so sem þad ad Jesus bodar hier Lærefveinunum Frid og Sætt vid siñ Himneska Fødur/ so boder nu og tilseiger einniñ Gud Fader eñ i Dag øllum riettrwudum Børnum syn-

um/Frid fyrer Jesum Christum/ seigiande: Hvor vill ásaka Guds Utvalda? Gud er hier sem riettlæter/ hvør er hñ sem fordæmer? Christur er hier sem dáed hefur/ Ja/myklu heldur sa sem upp aftur er vakeñ/ Rom. 8.

Framveigis stendur so i Textanum. Og sem hañ þetta sagde/ Sijnde hañ þeim Hendurnar/ og sijna Sydu/ Eñ Læresveinarner glödduſt vid ad þeir sau Herrañ. Af þessum Textans Ordum meigum vier liooslega sia & merkia/ hvøria Verkan ad þesse Openberan Herrañs Christi hafe haft hia Læresveinunum/ sem er/ ad þeir urdu hiartanlega glader & feigner af hñs Tilkomu & Sioon/ & þo þeir være i fyrstu med hálfum Huga/ & so þ bangner/ þar Herrañ kom so skyndelega & oforvarandis iñ til þeirra/ þa samt sem ádur/ nær þeir sia hñ/ heyra hñ tala vingiarnlega vid sig/ & sijna sier bæde Hendurnar & sijna Sydu/ þa verda þeir allshugar feigner/ hvad øngvañveigeñ er ad undra. Þvi hvør Glede kañ stærre nockre synduge Mañeskiu til ad falla eñ su/ ad meiga þar ad sia Jesum? Hvør ed so vitnar um sig sialfañ hia Joh. 10. Og seiger: Jeg er komeñ til þess/ ad þeir skule hafa Lijf & fulla Nægd. Um Forfødureñ Abraham er þ skrifad/ ad hñ hafe haft hiartanlega Epterlangan til ad meiga þar ad sia Herrans Christi Dag/ eñ þar kom ad/ ad hñ sa hñ & vard gladur vid/ Joh. 8. Hvad hiartanlega gladdeſt sa gamle Simeon/ þa hñ sa Jesum i Hollðenu/ & took hñ uppa sijna Armlegge? Hroopade hñ ecke upp af myklum Fagnade og sagde? Nu lætur Drotteñ þiñ Þioon i Fride fara/ Luc. 2. C. Og þo so sie ad vier siaum ecke Jesum med vorū lijkamlegum Augum hier i Lijfe eins & Simeon/ þa siaum vær hñ þo samt andlega i sijnu H. Orde og hiñ háverdugu Sacramentis. Gledium oss þar fyrer med Postulunū Herrans Christi yfer þessare andlegu Siooneñe/ & vid þ ad vier sem trwum a Jesum Christum/ eigū fullkomlega Von ad meiga sia hñ sijdar meir i Dyrdeñe/ Auglite til Auglitis.

Um þad Añad.

ANNad Greinarkorned er um Iñsetning & Stiftan þess heilaga Predikunar Embættis. J Gudspiallenu stendur/ Ad epter þad ad Jesus hafde Oskad Læresveinunum Fridar/ og þad sama ecke einusiñe/ heldur i heilar tvær Reisur/ þa hafe hñ talad til þeirra og sagt: Lijka sem Faderiñ sende mig/ so sende Eg Ydur.

Þrent er oss i þessu ødru Greinarkornenu athugande: Fyrst/ Hvør sa sie sem Ordsins Þienara edur Kieñemeñena utsender: Þar næst/ Hvør þa giøre hentuga og duganlega til ad framfylgia þessu sijnu Embætte: Og i þridia mata/ Hvørt ad sie Embætte Kieñemañaña.

So myked sem þvi fyrsta vidvijkur/ þa skulum vier vita ad Prestar og Kiennedur Kristneñar eru oss af øngrum ødrum sender og skickader/ heldur eñ af þeim ædsta Hyrder & Biskupe vorra Salna Herranum Jesu Christo/ þvi so seig

er hñ sialfur til Lærefveinaña sina/ hia Marcum Gudspiallamañe/ 16. Fared wt um allañ Heimiñ og prediked Evangelium allre Skiepnu. Item þa hñ upp foor til Himens/ talade hñ so til þeirra og sagde: Þier skulud myner Vottar vera/ þad er/ þier skulud predika af mier/ mynum Dasemdarverkum/ Pynu og Dauda/ Vpprisu og Himnafør/ bæde i Jerusalem og i allre Judæa og Samaria/ og allt til Jardareñar Enda/ Act. 1. Og hier fyrer kallast nu Prestarner Legatar edur Sendebodar i Christi stad/ 2. Cor: 5. Item Christi Þienarar og Raadsmeñ yfer Guds Leyndardoomum/ 1. Cor: 4.

Hier af høfum vier oss þetta til Lærdooms ad taka: Fyrst/ hvørsu þad ad vor liwfe Lausnare Jesus hefur alla Daga Vmhyggiu bored fyrer sine Kristne/ og ber eñ nu i Dag i þvi ad senda gooda og trwa Verkmeñ i siñ Vyngard sem oss skule uppfræda i søñum Guds Otta og vorum Saaluhialpar Efnum. So sende hñ þeim fyrer Flooded þañ Riettlætesins predikara Noa/ sydañ þar epter þa heiløgu Forfedur/ Spameñ og Konga/ sem med allre Alwd og Alvøru kiendu Guds Gøtu i Sañleika. Og allra sydast þa hñ uppfoor til Himna/ sette hñ suma til Postula/ suma til Spamaña/ suma til Gudspiallara/ suma til Hirdara og Lærefedra epter þvi sem þar stendur i Pistl: til Eph: 4. Þessare sinne Skickan heldur hñ eñ vid Magt a vorum Døgum/ og mun halda allt til Veralldareñar Enda. Hvar fyrer oss ber ad seigia hønum audmiwkar Hiartans Þacker alla vora Lijfdaga.

Þar næst eiga Tilheyrendurner ad læra þad hier ad hafa syna Kieñefedur og Saalusorgara i Heidre/ Elska þa/ Hlyda þeim og giøra til Gooda vegna þess sem þeir eru fra sender/ epter þvi sem Guds Ande bydur og skipar/ 1. Pistl: til Tim: 5. Cap: seigiande: Kulldungana sem vel forstanda/ halde Meñ tvøfalldlegs Heidurs verduga/ einkum þa sem erfida i Ordenu og i Lærdoomenum. Item seiger Postuliñ Paall til Gal: 6. Cap: Ad sa sem frædur verdur med Ordenu skule bijta hønum allskonar Giædum sem hñ uppfræder. Og eñ aptur seiger hñ i Pistlenum til Hebræos 13. Cap: Hlyded ydar Kieñefedrum og fylged þeim/ þviad þeir vaka yfer ydrum Saalum lyka sem þeir ed Reikningskap þar fyrer giøra skulu/ so ad þeir giøre þad med Glede eñ ecke med Andvarpan/ þvi þad er ydur ecke gott.

Hier hvert a moote/ hvøreier helldst sem forackta syna Saalusorgara/ amast og stugga vid þeim/ þeir hafa sier ecke añars ad vænta eñ Straffs og þungrar Hefndar af Gude sifandi so sem nooglega Dæme finast til/ bæde forn og ny.

Vnt David Kong lesum vier/ 2. Sam: 10. Ad þegar Hanon Kongur þeirra Amoritarū forsmade hñs Legata og hñ sende til hñs ad hugga hñ epter syns Fødurs Dauda/ og liet raka af þeim hælft Skiegged uppa Spott/ þa hafe David orded reidur og i Hel slegeд fiørutyu Þusund Riddaralids af Hanons Folke. Hvad myklu framar meine þier ad þm̄ ædsta Konge Dyrdareñar mune misþyka þa hñs Þienurum og Sendebodum er noktud til Miska giørt. Siañ Dæ

me

me þeirra Chore/Dathan og Abiram sem møgludu i moote Guds Mañe Moy=
se/ hvørsu þad ad Jørdeñ lauk synum Muñe upp ⁊ svelgde þa/Num: 16. Eins
lyka urdu Vngmeñeñ af Bethel sem hæddu og spottudu Herrans Spamañ sun=
durrifiñ af Biarndyrum/2. Kong: B: 2.Cap: Þar fyrer skylde eirn ⁊ sierhvør
varast ad forsmaa Herrans Christi Þienara sem eru Prestar ⁊ Kieñemeñ/þvi so
seiger hñ sialfur um þa hia Luc: 10. Hvør ydur heyrer hñ heyrer mier/Og hvør
ydur forsmaaer/hñ forsmaaer mig sm̄ ydur sende, Nu er þ̄ vyst ⁊ obrygdanlegt/ad
hvør helldst sem forackar Drottiñ/ hñ verdur aptur af Drottne forácktadur/1.
Sam: 2. Psalm: 18. Eñ hvad hrædelegt mun vera ad falla i Hende lif=
anda Guds ? Heb: 10. Herrañ vardveite oss þar fra i Jesu Nafne.

Nu kañ einhvør ad þeinkia so ⁊ seigia ; Med þvi ad Herrañ Christus seigist
senda syna Læresveina ⁊ Postula/eins edur med sama hætte ⁊ Faderiñ sende sig.
Munu þa Læresveinarner nockud hafa ætt ad lyda Kvøl ⁊ Pynu fyrer Mañ=
kynsins Synder/ eins og Christur ætte ad giøra ? Nei/ langt fiærre/ þvi so
vitnar Spamaduriñ Esaias um hñ/ 63. Cap: So talande under sialfs hañs
eigiñ Persoonu/ Eg Foottred Vynpressuna einsamall/ og þar er eingiñ af Folk=
enu medur mier. Eñ so vier mættum komast ad riettre Meiningu ⁊ Skil=
ninge þessara Herrans Christi Orda/þar hñ seiger til Læresveinanna siña: Lyk=
ka sem Faderiñ sende mig/ so sende eg ydur. Þa skulum vier vita/ ad
Christur var ecke eiñungis sendur af synum Himneska Fødur hingad i þeñañ
Heim til þess ad lyda Kvøl ⁊ Pynu fyrer Mañkyned/ heldur var hñ þar ad auk=
ke ⁊ so sendur til ad kieña ⁊ predika Guds Ord epter þvi sem hñ vottar sialfur
fyrer Muñ Spamañsins Esaiæ 61. seigiande ; Ande Drottins er yfer mier/
þar fyrer hefur hñ smurt mig ⁊ sendt til ad predika Evangelium fyrer þeim
Voludu. J þeñañ Maata seigest Jesus wtsenda syna Læresveina ⁊ alla adra
trwa Ordsins Þienara/ sem er ad kieña ⁊ predika/ eñ ecke til þess ad giøra Full=
nægiu Boot ⁊ Betalning fyrer Mañaña Synder/ þvi þad kuñe eingiñ ad giøra
utañ Jesus alleinasta/ sañur Gud ⁊ sañur Madur. Vær skulum ⁊ eirniñ vita/
ad Jesus var sendur af Fødurnū hingad i þeñañ Heim/ad hñ skyllde med Krapta=
verkum ⁊ Teiknum bevysa Sañleika syns Lærdooms/ so sm̄ hñ seiger hia Joh:
5: Cap: Þessa sømu Magt ⁊ Myndugleika gaf hñ ⁊ eirneñ synum Læresvein=
um/ad þeir skylldu gieta giørt Stoormerke/ þvi so seiger hñ til fra hia Marcū/
16. J mynu Nafne munu þier Diøfla wtreka/ nyar Tungur tala ⁊ Høggorma
upptaka/ ⁊ etc:

Hier kañ einhvør aptur ad spyria/ hvørniñ þad kome þa til ad vorer Prestar
⁊ Kieñemeñ giøre ecke sømu Dasemdarverk eñ nu a vorum Døgum sem Postu=
larner giørdu i syna Tyd/fyrst þeir eru sama Embættis ⁊ Erendis wtsender eins
⁊ þier ? Hier til svarast so / ad Guds Þienarar giøre ecke sydur nu a þessum
Tymum mykla ⁊ yfernatturlega Hlute eñ Postularner. Er þad ecke furdanleg=
ur Hlutur þa eiñ Mañeskia sem hefur lifad ⁊ aled siñ Aldur i allskonar Glæ=

 pum/

pum/ Syndum ꝛ Ranglæte/ verdur so umskipteleg fyrer Prestsins Amiñingar ꝛ Gudrækelegar Kieñingar/ ad hun kallar upp og seiger: Minstu Drottiñ ecke a mijnar umlidnar Misgiørder/ Myskuna þu mier snarlega/ Hialpa þu mier fyrer saker Dyrdar þijns Nafns/Frelsa þu mig ꝛ fyrergief mier allar mijnar Synder/Psalm. 79. Er þad ecke ꝛ so eitt myked Furduverk þa eirn sem hefur ædur ørvænt sier Guds Naader vegna margfiølda siña Synda/Fær soddañ Hugsvølun af sætre Evangelij predikun/ad hñ med Hiartans Glede og Fagnade kañ ad seigia med Postulanum Paale/ Jeg er viss þar uppa/ ad hvørke Dande nie Lyf/ hvørke Eingill nie Herradæme eda Magt/ecke hid nalæga eda okomna/eige Hæd eda Dypt/nie nockur øñur Skiepna/ fær mig skiled fra Guds Kiærleika sem ad er i Drottne vorum Jesu Christo/ Rom: 8. Þad añad sem vær eigum ad hugleida i þessu Greinarkorne/ er/hvør Kieñemeñena giøre hentuga ꝛ duganlega til þess ad framfylgia sijnu Embætte. Eingiñ skylde þeinkia hvørsu lærdur ꝛ vel mentadur sem hñ þikest vera/ad hñ af sialfum sier giete staded so i þessu Embætte sem hønum ber/ þvi vier erum ecke af sialfum oss til neyter nockud ad hugleida/ so sem af sialfum oss/ 2. Cor: 3. Helldur hvad vier erum neyter/ þa er þad af Gude. J einu Orde ad seigia/Kieñemeñerner kuña ecke neitt ad giøra ꝥ Gude er þægelegt og til Mañaña Saaluhialpar er Nytsamlegt/ utañ so sie ad ꝥ skiee fyrer Krapt og Verkan heilags Anda/ og þar fyrer meddeiler nu Drottiñ vor Jesus Lærisveinunum sijnum þañ gooda heilaga Anda med þeim hætte/ad hñ blæs a þa og seiger: **Medtaked þier heilagañ Anda.** J þessum Ordum giefur vor liufe Endurlausnare Jesus øllum Veykum og Vanmættugum Ordsins Þienurum eina Hiartnæma Huggun/sem er þesse ad heilagur Ande skule vera i Verke med þeim ꝛ hialpa þeim so þeir giete framfylgt sijnu Embætte/ Gude til Lofs/ eñ sijnum Tilheyrendum til Gagns og Betrunar/ so þad Ord lifanda Guds/ sem þeir kieña og frambera/ kome ecke toomt og Avaxtarlaust til hañs aptur/ Esaiæ 55.

Eñ so myked sem vidvijkur Embættenu sialfu/ hvørt ꝛ hvílijkt ꝥ sie/ kieñer oss Jesus i þessum Ordum/ þar hñ seiger: **Hvørium helldst þier fyrergiefed Syndernar/þeim eru þær fyrergiefnar/Og hvørium helldst þier apturhallded þær/ þa eru þær þeim apturhalldnar.** Hier kañ einhvør ad spyria: Hvørneñ a þetta ad skilia? Seiger ecke H. Ande Guds fyrer Muñ Spamañsins Esaiæ so under persoonu sialfs Herrans Christi 43. Cap.? Eg/ Eg em hañ sem afmæer þijnar Synder miña vegna / ꝛ miñest ecke þiña Misgiørda. Talar ecke sialfur Jesus so i Openberingarbookareñar 3. Cap. Jeg læse/ ꝛ eingeñ upplijkur/ Jeg upplijk/ ꝛ eingeñ apturlætur. Og hia Marcum Gudspiallamañe/ 2. Stendur skrifad/Ad Pharisearner hafe sagt vid Christum/hvørn þeir hielldu fyrer eirn sliettañ ꝛ einfalldañ Mañ/ hvør mæ Syndernar fyrergiefa utañ Gud eirn? Hvørneñ meiga Prestarner þa boda ꝛ tilseigia sijnum Sok-

nar-

narbørnum Syndaña Fyrergiefning z H. Aflausn? Slaum til z athugū vandt lega (miñ Brooder z Syſter) hvad hier ſtendur i Textanum: Seigeſt ecke Chriſtur giefa Poſtulunum ſijnum hier H. Anda? Af hvørium Ordum vid meigum fullkomlega rada z ſkilia/ ad Ande Guds talar ſialfur fyrer Preſteñ/ z lætur hñ vera ſo ſm ſiñ Muñ/ þa hñ tilſeiger hier z bodar Aflausn z Kvittun þiña Synda i Skriptarſtoolnum/epter þvi ſm þar ſtendur hia Gudſpiallamañenum Mattheum/ 10. Cap. Hier (ſeiger Herrañ þar til Læreſveinaña ſiña) erud ecke þeir ſem tala/heldur er þ Ande myns Fødurs. Þar fyrer/nær hellðſt ſem Guds Ords Þienare edur Preſtureñ/bodar þier z tilſeiger af Guds Halfu/Aflausn z Kvittan allra þiña Synda/þa vertu viſſ z oefadur þar uppa/ad þ er ſo ſatt z obrygdult/ſo ſem ſialfur Jeſus hefde vid þig ſagt z talad/ſem hñ ſagde til hins Jctſiuka: Vertu hughrauſtur Sonur/ þynar Synder eru þier fyrergiefnar/Matt. 9. Og ſkal þad ſo ſtuttlega ſagt z talad vera wt af þeſſum tveimur Smægreinum ſem eg lofade a ad miñaſt. Nu/þeirre hæbleſſudu Guddoomſins Þreñingu/ Fødur Syne z H. Anda ſie Lof/Dyrd/Heidur z Vegſemd/nu hiedañ i fra z um Allder Allda/ Amen.

Añañ Suñudag epter Paaſka.

Evangelium / Joh. 10. Cap.

Jeſus ſagde til Gydingaña / Eg em goodur Hyrder. Goodur Hyrder giefur ſitt Lijf wt fyrer ſijna Saude/eñ Leiguliðeñ og hañ ſem ecke er Hyrder/ hvers ad Sauderner eru ecke eigeñleger / nær han ſier Ulfeñ koma / þa yfergiefur hañ Saudena/ og flyr i burt. Og Ulfureñ gripur Saudena/z ſundurdreifer þeim. Eñ Leiguliðeñ flyr af þvi hañ er Leigulide/z giæter ecke Saudaña. Eg em goodur Hyrder/z eg þecke mijna Saude/ z eg þeckeſt af mijnum / ſo ſem ad Fadereñ þecker mig/ z eg þecke Fødureñ/ z eg legg mitt Lijf wt fyrer mijna Saude. Eg hefe z adra Saude/ ſem ei eru af þeſſu Saudahwſe/þa byriar mier z hier til ad leida/ z þeir munu heyra mijna Rødd. Og þar mun verda eitt Saudahws/ z eitt Hyrder.

Exordium.

Jer lesum (elskuleg Guds Børn) i gamla Testamentenu / vijdar en i einum Stad/ Ad marger af þeim H. Forfedrum z Spamønnum hafe vered Fiarhyrdarar / z ecke reiknad sier þ fyrer neina Vanvirdu edur Læging ad geyma Saude sina Herra z Yfierbodara. Abel var eirn Saudahyrder/ z bar framm fyrer Gud af Frumburde sinar Hiardar/ z af þeirra Feite/ Gen. 4. Jacob vaktade Saude sijns Mags Labans/ Gen. 30. Moses Guds Madur i sama mata / geymde Hiørd Mags sijns Jethro/ Exod. 3. Eins lijka var z David eirn Saudahyrder sijns Fødurs Jsai/allt til þess hn̄ var til Kongs tekenn z wtvalenn/ 1. Sam. 16. Og so fleyre adrer. So hafa nu þa þesser aller vered ein agiæt Fyrermyndan uppa þan̄ ædsta Hyrder og Byskup vorra Sælna vorn Drottenn Jesum Christum / hvør ed og so kallar sig sialfur/ i þessa Dags Gudspiallé/ þan̄ gooda Hyrderen̄/ sem giefur sitt Lijf wt fyrer sijna Saude. Og vilium vier þar fyrer an leingra Jn̄gangs / rykia til Gudspiallsins/ z taka oss wt af þvi tvær Smagreiner ad skoda z yfervega ad þessu sinne. Su fyrre skal vera um Trwskap z Umhyggiu sem þesse goode Hyrderenn vor Drottenn Jesus Christus ber fyrer sijnu̅ Saudakindum. Aunnur skal vera þar um/ hvørnenn̄ hns Sauder eige ad vera sinader aptur a moote vid han̄.

Gud giefe oss sijna Nád/so vier mættum hier wt af nøkud gott læra z oss til Nytsemdar færa/ Amen.

Fyrre Greinen̄.

Hvar sa goode Guds Madur David vill wtmala og oss fyrer Siooner setia Giæskurijke z Trwfeste þessa gooda Hyrdersins vid oss sijnar Saudakindur/ þa tekur hn̄ so til Orda i Psalm. 23. Og seiger: Drottenn er min̄ Hyrder z mig mun ecker bresta/ Han̄ foodrar mig i grænum Gras Haga/ z leider mig fram̄ ad ferskum Vøtnum/Han̄ endurnærer Saal mijna/ Hn̄ leider mig a riettan̄ Veg fyrer sijns Nafns saker. Af þessum Spamannsins Ordum meigum vier sia z merkia/ ad þesse vor Sælnana Hyrder fæder sijna Saude fierdeilis i þrefalldan̄ Mata.

Fyrst fæder hn̄ oss med Natturlegre Fædu þar hn̄ upplijkur sine Hende og sedur allar lifande Skiepnur med sine Blessan/so sem þar stendur i Psalm. 145. Jaa/ hn̄ wtleider Braudeđ af Jørdunne oss Mønnunum til Nytsemdar / Psalm. 104. So nær ed hn̄ giefur þa saman̄søfnum vier/ Nær ed hn̄ upplijkur sinne Hende/ þa verdum vier med goodu saddér/ Hylie hn̄ sitt Andlit / so skielfunst vær/ Han̄ burttekur vorn Andardratt / þa fyrerførunst vær og verdum aptur ad Dupte/ seiger hin̄ heilage David i sama Psalme. So høfum vier þa alla vora Lykamans Biørg og Næring af þessum vorum Hyrder.

Þar næst z i aŋnan̄ Mata fæder þesse vor Hyrder sijna Saude med Nærarennar Fædu/ hvør oss verdur fram̄reidd i Predikun Guds heilagra Orda / z þeim H. Sacramentis: Hier um talar hin̄ H. David so i Psalm. 119. Hefde þitt Løgmaal Drottenn eige mijn Huggun vered/ Þa hefde eg farest i mine Eymd/ En̄

þijner

þÿner Vitnisburdel & þijn Ord þau endurnæra mig. Og hia Spámanenum Eſaiam 25. Cap. Verdur Orde Drottens lÿkt vid eitt myked Gieſtabod ſem Drottē heþur tilreidt aþ klaaru Vÿne / aþ Feyte / Mierg & Dreggiarlauſu Vÿne / hvar til hñ bÿdur ǫllu Mañkynenu mz þſſū Ordū / ſeigiande: Nu vel / Aller þier ſem þyſter erud / komed hingad til Vatnſins / & þier ſem ǫngva Peninga haþed / Komed hingad & kauped þyrer eckert bæde Vÿn & Miolk / Eſa. 55. Slaum eñ þramar til / mun ecke þeſſe goode Hyrderē þæda oſſ & ſo eirnen miǫg dæaſamlega i þvi hæverduga Kvǫlldmaaltÿdarennar Sacramente? Þar hñ lærur þyrer oſſ þramborna verda / ecke almeñelega Fædu / heldur ſitt eiged Hollð & Blood / hvǫrt vier hñs Sauder þar medtǫkum i med & under Braude & Vÿne. O hvilÿk edla Fæda er þetta? Ad þeſſu Bordhalldenu & ad þeſſare Fædunñe dæaeſt hiñ H. Chryſoſtomus Lærefader miǫg myked / ſo ſeigiande: Nær heþur nockurn Tÿma þvilÿkur Hyrder vered a Jardrÿke / ſem heþur elſkad ſo ſÿna Saude / ad hñ haþe gieþed þm ſitt Hollð til Fædu & ſitt Blood til Dryckiar. Eñ þ giǫrer ſa ædſte Hyrderē vor Drottē Jeſus Chriſtus / uppa þad ad vier hñs Saudakindur mættum verda hǫnum þ ſſ nææare & eigenlegre. Þad er ſkriþad um Karla Magnus Keyſara / ad hñ haþe haþt i ſÿnu Hoþe eda Hǫllu þriu Bord / tvǫ aþ Gulle eñ eitt aþ Sylþre / uppa hvǫrt ad miǫg merkelega haþe graþeñ vered ǫll Verǫlldeñ. Eñ hvad er þad ad reikna edur ſaman ad jaþna vid Bord Drottens / hvar uppa ad Verǫlldeñ er ecke mææalud edur uppdreigeñ / heldur Verǫlldarennar Skapare oſſ til Fædſlu þramreiddur / þvi hñ er þad liþanda Braud ſem aþ Himnum er oþankomed / hvǫr þetta Braud etur / hñ mun liþa eilÿþlega / etc: Joh. 6.

J þridia lage / þæder þeſſe goode Hyrderē ſÿna Saude med þeirre himneſkre Fædunñe / hvǫria vier þaaum ad ſmacka a ſÿdañ / þa vier erum ordner Bordſitiendur med Abraham / Jſaach & Jacob / hvar vier munum drecka aþ Vatnsþalle þeſſ liþanda Vatnſins / ſem þramþlÿtur aþ Stoole Guds & Lambſins / Opinber. B. 22. Eñ til þeſſa Bordhalldſins kuñum vier ecke ad komaſt / utañ vier hǫþum ædur þyrre hier i Nadarrÿkenu vered gooder & verduger Gieſter vid Herrans Bord / þvi eþ vier vilium ſÿdar meir eta Braud i Guds Rÿke / þa meigum vier ecke lata oſſ þorundra / þo Drottē þæde oſſ ſtundum a Sorgarbraude a medañ vier liþum hier / þvi þad er ſu rietta Braut til Lÿfſins.

J aññan mata / verdur oſſ þyrer Siooner ſett i þeſſare Epterlÿkingu ſu oumrædelega Elſka ſem ſa goode Hyrderē vor Drottē Jeſus heþur til ſiña Sauda / hvǫr ed audſyneleg er þar aþ / ad hñ heþur þa endurleyſt / ecke med þorgeingelegu Gulle & Sylþre / heldur med ſÿnu heilaga & dyrmæta Bloode / & med ſÿnum ſaklauſa Dauda & Pÿnu / 1. Pet. 1. Þar þyrer ſyngur ſo Chriſteleg Kyrkia. Lamb Guds Saudum Sigur vañ / Saklaus Chriſtur Frid oſſ þañ / Sættande ſyndugt Lid / ſiñ Fǫdur vid. Og Lærefaderē Auguſtinus ſeiger ſo: O Herra Jeſu / þu heþur elſkad mig meir & þramar eñ ſialþañ þig / þad veit eg þar aþ / ad þu ert dæaeñ þyrer mig. Hier vid ættum vier ad hugga oſſ bæde i Lÿþe & Dauda.

Þad

Þad þridia sem vier eigum ad hugleida wt af þessare Epterlijkingu / þa er Hreyste ꝛ Almætte þessa gooda Hyrdersins / sem hñ hefur yfer alla adra / i þvi ad vernda ꝛ vardveita syna Saude / a moote þm̄ helvitska Vlfe Diöflenum. Þegar David geymde Hiörd syns Födurs Isai / þa kom þar eitt Leon ꝛ eirn Biörn ꝛ took eirn Saud i burt fra Hiördeñe / eñ David hlioop epter hönum ꝛ sloo hñ / ꝛ frelsade so Saudeñ wr hñs Muñe / Eñ sm̄ hā reyste sig upp i moote hönum / þa greyp hā i hñs Kampa / ꝛ sloo hñ i Hel. So hefur hñ þa dreped bæde Leon ꝛ Biarndyr / so sem hñ seiger sialfur 1. Sam. 17. Hier af siaum vier / ad David hefur vered Figwra ꝛ Fyrermyndan uppa Christum / Þvi fyrer þ grimā Leon a ad skiliast Diöfulleñ / eñ fyrer þañ grædduga Biörn / Helvijte / i hvörs Kverkar vær aumar Saudakindur vorum falliner / eñ Jesus sa goode Hyrder Saudañā / kom oss til Hialpar / ꝛ vard Daudanum ad eitre Ofbian / eñ Helvijte ad Drepsootr / so vier meigum nu med Fagnade syngia ꝛ seigia: Daudeñ er uppsvelgdur i Sigur / Daude / hvar er þiñ Broddur? Helvijte / hvar er þiñ Sigur? Lofadur sie Gud / sem oss hefur Sigureñ gefed fyrer vorn Frelsara Jesum Christum. Hier af meigum vier liooslega sia ꝛ merkia / hvör ad sie Mismunur a mille þess gooda Hyrdersins ꝛ Leigulidaña hvörier ad flyia strax sem nockud i dælpar / Eñ ecke giörer þad Jesus vor / helldur er hñ til Reidu sijfelldlega ad hialpa oss a moote þeim helvijtska Vlfe Diöflenum / þa oss aliggur.

I fioorda lage audsyner og bevijsar Herrañ Christur syna Giæsku og Hiartalag sem hā hefur til siña Saudakynda / i þvi ad hā seigest Þeckia Syna Saude / ꝛ þad sama ecke med sliettre Þeckingu / med hvörre hñ þecker alla Meñ / lyka vel þa Vondu og Ogudlegu i Heimenum / og veit hvad i hvörs Hiarta byr / helldur med eirnre ædre ypparlegre Þeckingu / hvad vier meigum ræda af þvi Ordatiltæke / þar hñ seigest Þeckia Syna Saude / Lijka Sem Þad Faderiñ Þecke Sig / Og Hañ Þecker Födurin. Þad er sem hñ hefde so myked sagt og talad: Þier myner Sauder erud mier so Hiartgrooner so sem eg er mijnum Himneska Födur Hiartkiær / og mijn Glede er ad eg giöre ydur til gooda / Jerem: 32.

Þad er skrifad um Kong Cyrum ad hñ hafe þeckt so alla syna Strijdsmeñ / hvörier þo voru mörg Þusund ad tölu / ad hñ kuñe ad kalla hvörn þeirra med Nafne. Skyllde þa ecke Drottiñ vor Jesus Christus myklu framar þeckia alla syna Saude med Nafne / þar hñ hefur teiknad þa i synum Höndum / Esa: 49. Og veit hvad þeir giöra og hvar þeir bwa / Openb: Book 2. Cap.

Hier af höfum vier oss þad til Huggunar ad taka / ad þo þar sieu fæer eda öngver af Börnum þessa Heims sem vilie þeckia oss / epter þvi sem þar stendur i Spekiñar Bookar 2. Cap. Þa giefum oss til Frids / þar er sa sem oss þecker og a synum Tyma mun til vor verda talande þessum gledelegum Ordum. Komed hier blessader myns Födurs ꝛ eignest þad Rijked sem ydur er tilbwed fra Upphafe Veralldar / Matth: 25.

Þad er Vijsa og Vane Hyrdarañā ad marka og einkieñā Saudena med ymsu

moote /

Moote/ so þeir meige þess heldur þeckiast aptur fra ødrum Saudum/ Hid sama giører og so vor Drottiñ Jesus Christus/ Hañ markar sijna Saude og þad sama med fiorfølldu audkieñingar Teikne. Þad fyrsta er Teikn Krossens. Þa Gud Drotteñ hafde æsett ad senda Strafp yfer Borgena Jerusalem vegna fra stooru Misgiørda sm̃ þar iñe drygdar voru/ þa sende hñ sex Meñ þangad/ ꝫ hvør þeirra hafde skadlegt Vopn i siñe Hende/ Og þar var eirn a medal þra sem Lijn klæde hafde a sier/ og ein Skrifftarc vid sijna Sydu / Hañ ætte fyrstur ad ganga i giegnū Stadiñ ꝫ teikna med einu Teikne i Eñum þss Foolksins/ sem stunde ꝫ aumkade sig yfer øllum þeim Svyvirdingum sem þar iñe skiedu/ og hiner adrer geingu epter þessum Skrifara/ ꝫ sloou i Hel alla þa sem fyrer urdu/ bæde gamla og unga/ Konur og Børn sem ecke høfdu Teikned i sijnum Eñum/ Ezech: 9. Eins lijka audkieñer Herrañ vor Jesus eñ nu i Dag sijn Elskuleg trwud Børn/ og þad sama med adskilianlegum Hætte. Þañ Riettlæta Job audkiende hñ med illum Sarum/ Job: 2. Eckiuna i Sarepta med Fatækt/ 1. Kong: Book: 17. C. Þañ gooda David med Ofsokn sem hñ vard ad lijda bæde af sijnum Mage og sijnum Syne/ 1. Sam: B: 19. Og 2. Sam: B: 15. S. Paal med Freistingum/ þvi hñ seiger sier sie giefeñ Fleirn i Hollded sem ad sie Andskotans Eingill/ hvør sig med Knefum slæe/ 2. Cor: 12. Hina adra wti fra hefur hñ audkient med jmsu moote/ so þar hefur eingiñ undañ komist/ þviad hvør hñ vill miñ Lærесveirn vera/ sæ afneyte sialfum sier og take siñ Kross uppa sig og fylge mier epter/ seiger hñ sialfur/ Matth. 16. C: Þar fyrer miñ Brooder ꝫ Syster/ Nær heldst ꝫ þu hefr þssc Kieñeteikn Herrans a þier/ þa mattu þier ecke fikia Læging þar ad/ þvi þar af mattu vera fullviss þar uppa/ ad þu siert eirn saudr Herrans Christi.

Þad añad audkieñingar Teikned sem Herrañ Christur setur uppa sijna Saude/ Er TRwarennar Teikn/ sem og adrar goodar Dygder og Mañkoster sem heilagur Ande verkar i Hiørtum Guds Barna/ hvad allt ad er eitt obrygdanlegt Merke þar uppa ad vier sieum wtvalder af Gude til eilijfs Lijfs ædur eñ þad ad Heimuriñ var grundvalladur/ Eph: 1.

Þridia audkieñingar Teikned/ Er Teikn JESV BLessada BLoods/ med hvøriu hñ hefur ecke alleinasta Endurleyst oss/ 1. Cor: 6. Heldur þa dryckiar hñ oss og eirneñ a þvi sama i þeirre heiløgu Kvølldmaaltijd/ so Diøfulleñ hefur ecke meira Valld yfer oss eñ Mordeingelliñ hafde yfer þm̃ i Egyptalande/ a hvøra Dyrustafe ad Kioodad var Paaskalambsins Bloode/ Exod: 12. Cap: Og skal þad so sagt vera um þad fyrra Greynarkorned.

Añur Greineñ.

Epterfylger med einu Orde ad miñast þar a/ hvørneñ vær sem erum Sauder Jesu Christi/ eigum ad haga oss ꝫ hegda vid þeñañ vorn gooda Hyrdereñ. Og so vier mættum þessa Kunstena þess betur ꝫ alvarlegar nema ꝫ oss hana til Nytsemdar færa/ þa vilium vier skoda ꝫ yfervega / hvør ad sie Art ꝫ Eigenlegleike

 Saudañа/

Saudaña/ og hvørla Leste z Dygder þeir med sier hafe / so kuñum vier best ad læra/ hvad vier eigum af þra Dæme ad forðast/ z i hvørriu vier eigum epter þvi ad breyta.

Fyrst er þad eirn Løstur Saudarens / ad hañ er allra Skiepna vanvitugastur/ þvi hañ veit hvørke nie skynlar/ hvad sier til Gagns z Nytsemdar/ edur og so til Skada z Fordiarfs mæ koma. Eins erum vier z lijka af Nattuñe til vanvituger/ Ja/ heimsker z treger i Hiarta (so sm̃ Herrañ sagde vid þa tvo sm̃ til Emaus geingu) z skynium ecke af Guds Anda/ 1. Cor. 2. Cap. So vier erum ecke neyter af oss sialfum til nockud gott ad hugleida/ so sem af oss sialfum til/ 2. Cor. 3. Var ecke Nicodemus eirn Meystare i Jsrael? samt veitte hønum ecke af ad skilia þa Christur predikade hønum af Endurfædinguñe/ Joh. 3. Villdismeñe Drottningarennar Candaces af Morlande sat i sijnum Vagne z var ad lesa 53. Capitula Spamañsins Esaiæ/ þo skilde hañ eckert i þvi sm̃ hañ las / allt til þess Philippus kom z lagde þ wt fyrer hønum / Act. 8. Eins lijka þurfum vier ecke ad treysta uppa vora eigeñ Skinseme/ hvør ed formyrkvud er i þm̃ andilegu Efnum. Eph. 4. Cap.

Þad añad/ sem Saudnum er opt z tijdum til Skada z stoorrar Hindrunar/ þa er su ofur mykla Hrædsla sem hønum fylger /. So nær hañ sier Vlfeñ koma/ edur heyrer Hundana gielta/ þa verdur hañ so hræddur z ístødulaus / ad hañ hleypur hvad sm̃ fara giører/ z veit ecke sitt riukanda Raad (sm̃ vier pløgum ad seigia:) Hid sama hender oss Meñena z so/ opt z tijdū/ad Hrædsla z Ostøduglleike fellur oss uppa/ eñ hvad velldur þvi? Ecke añad eñ Synder vorar z Rangletre/ eñ soddañ Otte z Hrædsla er ecke riettur sonarlegur Otte/ heldur Præls Otte/ þar fyrer skulum vier hañ fordast / þvi vier høfum ecke medteked Prældooms Anda/ so vier þurfum aftur ad ugga um oss/ heldur eirn Oskabarna Anda/ fyrer hvørn vier køllum Abba elskulege Fader/ Rom. 8. Og hvar fyrer (miñ Brooder z Syster) hvar fyrer (seige eg) viliium vid hrædder vera? Er ecke Høfdinge þessa Heims dæmdur? Og þo so sie ad hañ kome / þa hefur hañ eckert med oss ad giøra/ Joh. 14. Cap. Samt sem adur skulum vier ætijd hia oss behallda sonarlegum Otta/ hvør ed komeñ er þar under/ ad vier fordunst ad giøra þ Jlla / sem Guds mæ til Stygdar vera/ epter loflegu Dæme þra Egyptsku Yfersetu Kveña/ hvøriar Gud høfdu fyrer Augum sier/ z villdu ecke giøra epter þvi sem sa Tyrañe Pharao hafde þm̃ befalad/ hvøs vegna Drotteñ z so blessade þær/ Exod. 1.

Þad er z so eirn Brestur Saudaña/ad þa þeir villast einusiñe fra Hiørdeñe edur Saudahwsenu þa kuña þeir ecke sialfkrafa ad rata heim aftur/ heldur villast æ meir z meir/ allt þangad til ad Vlfureñ grijpur þa um sijder/ Alijka fer fyrer oss/ vier geingum aller villt so sem Sauder/ z kuñum aungvañveigeñ af vorum eigeñ Mætte edur Krapte ad komast aftur a rietta Leid/ nema so være/ ad Gud verkade i oss bæde Viliañ z Giørningeñ/ Phil. 2. Þar þ viliū vier bidia m̃ Jeremia af hña 31. Cap. Snu þu oss Drotteñ/ þa er oss snwid/ þt þu ert vor Gud.

Nu

Nu villum vier skoda og athuga þessu nast/ Hvøriar Dygder vier eigum aþ Saudunum ad læra. Fyrst skulum vier læra aþ þeim sama Hlydne/ þvi so sem þad ad Sauderner þeckia Raust syns Hyrders/ epter þvi sem Herran Christus vottar i þessa Dags Gudspialle/ seigiande: Mijner Sauder heyra mijna Rødd/Item. Þeir þeckia mig og fylgia mier epter/ en ødru ånarlegum FLgia ÞEir Ecke Epter. So eigum vier og so yþer allt þram ad læra ad þeckia vorn Drottin Jesum Christum/ og ad heyra ecke alleinasta hans Rødd/ helldur og eirnen hønum ad hlyda/ og epter þylgia/ hvad eþ hier giøred þad eg ydur þesala/ þa erud þier mijner Viner seiger Endurlausnarin vor sialþur hia Joh: 15. Cap: Nu er þad Rødd þessa vors gooda Hyrders/ Giøred Idran og trwed Evangelio/ Marc. 1. Þar þyrer/ hvør sem vill vera trwr og hlydenn synum Hyrder/ hå man giøra riettа og sanа Idran. Þad er og so Rødd þess gooda Hyrdersins sem þar stendur hia Johanem 14. Cap: Eitt nytt Bod gieþ eg ydur/ þad þier elsked hvør ånan innbyrdis/ þar aþ skulu aller þeckia þad þier erud mijner Læresveinar. Latum oss þar þyrer hlyda þessare hans Rødd/ og elskum vorn Jafnchristen Naunga/ en ecke med Orde og Tungu/ helldur med Verke og Sanleika/ so sem þar stendur/ 1. Joh: 3. Þess gooda Hyrdersins Rødd og Beþalning er þetta/ Læred aþ mier/ þvi eg er hoogvær z aþ Hiarta lytelatur/ Matth: 11. Sinum þar þyrer til ad vier upphrokum oss ecke/ helldur astundum sannar legt Lytelæte/ þviad Drottin mootstendur Dramblatum/ z Lytelatum gieþur hn Nad / seiger Postulin Petur i þyrra Pistl: 5. Cap:

Aunur Dygden sem vier eigum ad læra aþ Saudunum/ er riett z sønn ÞOlenmæde. Vær vitum ad Saudurin er eitt Polenmodt z hoogvært Dyr / Han grenjar ecke eins z Svijn/ Han bijtur ecke eins z Hundur/ Ecke slær hn helldur eins z Hestur/ Eda stangar eins z Naut/ heldur þeiger hn þyrer þeim sem hn klipper/ Lykur z ecke helldur synum Munne upp þa hn er til Draps leiddur/ Esa: 53. So eigum vier z eirnin ad vera Polinmooder z byda epter Hialp Drottins/ þvi þad er eirn aglatur Hlutur seiger Jeremias i synn Harmagr: 3. Cap:

J þridia lage eigum vier ad lykiast Saudunum i MEinleissenu/ þviad Sauderner eru Fridsamar Skiepnur og giøra øngvan Skada. Eins eigum vier ad liþa sparlega/ Riettþerduglega og Gudlega i þessum Heime/ og aþleggia alla Illsku z allt Svikrade z Smiadur z Auþund z alla Baktmælge/ en girnast þeirrar skynsamlegrar hreinntar Miolkur so sem nyþødd Børn/ 1. Pet: 2. Þvi so seiger Christur sialþur hia Mattheum 18. Sanlega seige eg ydur/ Nema þier snwest z verded so sem Smabørn/ munu þier ei koma i Himnarijke.

Þad þioorda sem vier eigum aþ Saudunum ad læra/ þa er þad/ ad vier latum oss jaknan vora Luku nægia/ hvørt helldur hun er mykel eda lytel/ z sieum til Frids med þad sem Gud oss veiter z gieþur/ þvi þad vitum vier ad þo Sauderner sieu ecke alltiaþnt i eins goodu Haglende/ eda þo þeir þaae ecke alltjanþt eis

ns myked Foodur/þa knurra þeir þo hvørke nie murra þar yfer/helldur eru þeir til Frids/svo vel med þad miña sem þad meira. Þetta hefur sa Vyse Kongur Salomon vel yferveiged og athugad/ Og þvi tekur hñ so til Orda i siñe Bæn/ sem hañ fram̃ setur fyrer Gud/ i Ordsk: B: 30. Cap: Tveggia Hluta bid eg þig/ ad þu vilier ei synia mier ádur eñ eg Dey/ Fatækt og Audæfe giefdu mier eige/ Eñ lát þu mig hafa miñ deilldañ Matar Veid/ Aññars kyñe eg nær jeg irde Ofmettur/ad afneyta þier/og seigia/ Hvør er Drottenñ? Eda ef eg yrde of Fatækur hlyte eg ad stela og mig a myno Guds Nafne ad forgrypa. Æ/þetta hid sama ætte og so ad vera vor Daglig Bæn.

Ad sydustu verdur oss hier fyrer Siooner sett / Gagnseme ⁊ Nytsemd sem vier høfum af Saudunum/þvi so leinge sm̃ Saudureñ lifer/þa giefur hñ oss af sier bæde Mioolk ⁊ Ull/eñ þa hønum er slatrad/ þa høfum vier hñs Kiøt oss til Fædis/Ja þar er snart eckert a Saudnum/sm̃ oss þiene ecke til einhvørrar Gagnsemdar. Hina sømu Art ⁊ Natturu ættu ⁊ so aller gooder riettrwader christner Meñ ad hafa/ ⁊ vera Avaxtarsamer til goodra Verka / þvi soddañ Sauder þocknast þeim ædsta Hyrderenum vorum Herra Jesu Christo vel / Tit. 2.

Þegar vier høfum nu lært þessar Dygder Saudaña / ⁊ oss i þeim jdkad vel ⁊ kostgiæfelega/ þa vill sa goode Hyrder Jesus Endurlausnare vor elska oss ⁊ giøra aptur a moote til gooda. Fyrst a Hørmungar Tymanum þegar Kross og Mootlæte kiemur oss ad Høndum/þa vill hñ vera hia oss/⁊ hugga oss aptur/epter þvi sem þar stendur i Psalm. 91. Jeg er hia þier i Neydeñe / Jeg vil þier wr Neydeñe wrryckia/⁊ þig vegsamlegañ giøra.

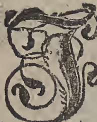
Þar næst a Freistingar Tymanum / þegar sa helvijtske Ulfur Dioefulleñ vill hræda oss ⁊ skielfa þar med / ad vær høfum ecke fullkomlega halldet Løgmaaled/ ad vier høfum ecke lifad so heilaglega sm̃ oss hefur bored/ þa skulum vier hugga oss þar vid/ad vier eigum eirn trwañ Hyrder/sem fullnægiu hefur giørt Løgmaalenu vorra vegna/Rom. 8.

J þridia lage/þa vill þesse goode Hyrdereñ/Drotteñ vor Jesus Christus/ koma oss til Hialpar ⁊ Huggunar i vórre sydustu Neyd / þegar Daudeñ skal oss ad Høndum koma. Og so sem þ ad nær eirn Hyrder sier fyrer eitt strangt ⁊ hart Vedur/þa hefur hñ strax syna Saude ad Hwýse ⁊ byrger þa þar iñe/ so þeir krokne hvørke nie deye wte i Jllvidrenu. Eins lyka giører sa himneske Hyrdereñ/þa hñ sier ad einhvør Olucka eda Plaaga yferhanger / þa tekur hñ ádur i burt syn elskuleg trwud Børn sem hønum eru þa hiartkiærust/ ⁊ byrger þau iñe um stundarsaker i Svefnherberge Grafaña/Esa. 26. Cap. Allt þangad til hñ leider oss aptur wt þadañ ⁊ iñ i þad himneska Føδurlanded/ hvar vier munum sia Guds Auglite til Auglitis um alla Eilýfd. Nu/ þangad ad koma ⁊ þar ad glediast med øllum Utvøldum Einglum ⁊ Møñum/ þad veite oss Gud Fader Sonur og H. Ande / hvørre H. Guddoomsins Þreñingu sie Lof fra Eilýfd til Eilýfdar / Amen.

Þridia

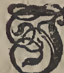
Þridia Sunudag epter Paſka.

Evangelium / Joh. 16. Cap.

Þann Tyma. Sagde JEſus til ſina Lærſveina. Jnnan lytels Tyma munu þier ecke ſia mig / Og þa enn innan lytels Tyma munu þier enn ſia mig aptur / þvi eg ꝑer til Fodurſins. Þa ſøgdu ſumer af hans Lærſveinum ſyn a mille. Hvad er þad ad hann ſeiger til vor / innan lytels Tyma þa munu þier ecke ſia mig / og þa enn innan lytels Tyma / munu þier ſia mig aptur / þvi eg ꝑer til Fodurſins. Þa ſøgdu þeir / hvad er þad hann ſeiger oſſ / innan lytels Tyma? Vier vitum ecke hvad hann ſeiger. Enn JEſus formerkte / ad þeir villdu ſpyria hann ad / og ſagde til þeirra. Þier ſpyried ad þeſſu ydar a mille / þad eg ſagde ydur. Jnnan lytels Tyma munu þier ecke ſia mig / z þa aptur innan lytels Tyma munu þier ſia mig. Sannlega ſeige eg ydur / þier munud ſyta z grata / enn Heimurenn mun fagna / z þier munud hryggver verda / enn ydar Hrygd ſkal ſnwaſt i Fognud. Ein Kona / nær hun ſkal Fæda / þa hefur hun Hrygd / þvi hennar Stund er komenn. Enn þa hun hefur Barned fædt / minneſt hun ecke þeſſ Harmkvælis fyrer Fagnadar Saker / þviad Madur er i Heimenn borenn. Og þier hafed nu ad ſønnu Hrygd / Enn eg vil ſia ydur aptur / og ydart Hiarta ſkal fagna / og ydarn Fognud ſkal enginn fra ydur taka. A þeim Deige munu þier mig og einſkis ſpyria.

Exordium.

Exodi Bookar 15. Cap: Leſum vier ad epter þad ad Gud Drottenn hafde wtleidt Jſraels Folk med einu ſterkvum Armlegg fra þeim Egyptſka Þrældoome / þa hafe þad i nockra Daga eckert Vatn funded ad ſvala ſynum Þorſta med. Um ſyder fann þad Vatn i Mara / enn þad var ſo beyſkt / ad Folked gat ecke drucked þar af allt þangad til ad Moyſes (epter Guds Befalningu) kaſtade Trienu i Vatned / þa vard þad ſætt / Samt ſem ádur þa liet Drottinn ſitt Folk ecke leingr vera i Mara / helldur færde hann þad til Elim / hvar þ fann fyrer ſier tolf Vatnsbruna z ſiøtyge Palmavidar Trie / þar ſtadnæmdeſt Folked z ſette ſynar Herbwder.

Þeſſe

Þesse Historia er eitt merkelegur Speigell uppa Manneskiunnar Lijf/ þuiad epter þad ad Diöfullenn hafde Afvega leidt oss & giört ad Prælum Syndarennar/ Joh: 8. Sidan ha hefur Gud Drottinn wtleidt oss aptur & frelsad fra Valde Myrkranna/ & þad sama fyrer Hönd syns Utvalda Þienara Herrans Christi/ enn samt sem adur erum vier ecke strax komner inn i þad Fyrerheitna Landed/ helldur umgaunguns vier hier i þessare Veröldu so sem i annare Eydemörku eins & Pilagrymar & hlioodum ad lijda margar & Innilegar Motlætingar/ þuiad Drotten fører syna heilaga undarlega seiger David i Psalm: 4. Fyrst fører hann þa og leider til Mara/ þad er til Sorga & Motlætinganna Vatns/ Enn þo giörer hann samt sem adur þetta Vatned sæt øllum þeim sem Drottinn ottast & hönum treysta/ þar epter þa hann hefur nu lated syn Börn drecka af þui beyska Krossens og Motlætesins Vatne & reint þau i Ofne Hörmunganna nockra stund/ þa vill hann færa þau til Elim/ þad er til þess hreina Vatnsfallsins þess lifanda Vatnsins/ huört ad er so skiært sem eirn Christall/ & framflijtur af Stoole Guds & Lambsins/ A badar sydur þessa Vatnsfallsins stendur Lijfsins Trie/ huört ed ber tolf Halldann Avöxt/ & fører sinn Avöxt a øllum Manudum/ & Laufblød þessa Triesins þiena til Heilsubootar Heidingium/ so sem þar stendur i Openberingar Bookarennar sydasta Capitula. Og þetta eru nu þau gledelegu Umskiptinn sem Gud Drottinn vill giefa øllum synum Krossens Børnum. Og vilium vier nu vykia til Gudspiallsins/ huört ed talar um Kross & Motlætingar Guds Barna. Og eru þad fierdeills tvær Smægreiner sem vier vilium þar wt af yfervega ad þessu Sinne.

Hin fyrre skal vera um þær Krossburdar Reinslur sem Herrann vor JEsus seiger synum Læresveinum fyrer/ ad þeir mune verda ad lyda.

Annur hlioodar um þa Huggun & Hugsvølun sem hann seiger ad þeir mune fa aptur þa þeir hafa nockra Stund under Krossens Þunga sveittst.

Nu/ sa ædste Krossbere vor DRottinn JEsus Christus giefe ad vier meigum þetta yfervega/ synu hellaga Nafne til Lofs & Dyrdar enn oss sialfum til Gledie og Sælargagns/ Amen.

Fyrre Greinen.

I Upphafe þessa H. Evangelij/ talar so vor Drottenn Jesus Christus til sinna Lærisveina: Innann lijtels Tijma munu þier ecke sia mig/ þuiat eg fer til Fodursins. J huøriu Ordi ad Herrann Christur seiger fyrer Kvøl syna & Dauda/ sem hann villde so sagt hafa/ þad er nu snart komed ad þui myner elskuleger Lærisveinar/ ad þier munud ei sia mig/ þuiad eg mun deyddur & i Grøfena nidur lagdur verda. Þar nu Endurlausnarenn vor Jesus seiger Lærisveinunum synum fyrer (i eitnre myrkre Rædu) Kvøl syna & Dauda/ sem hann skømmu þar epter ætte ad lijda. Þa høfum vier þ þar af ad læra/ ad Christur hefur ei nauduguр/ helldur sialfvilliugur/ ecke af neinu oforvarandis Tilfelle/ helldur af Guds

Födurs æfeektu Rade/ geinged under þessa sijna Kvøl ⁊ Dauda / þvi so seiger hn̄ sialfur/ i Psalm. 40: Sia þu eg kiem / i Bookeñe stendur skrifad af mier/ Þiñ Vilia giøre eg giarnañ miñ Gud. Og eñ aptur seiger hn̄: Eingeñ tekur mitt Lyf af mier/ heldur legg eg þ af mier sialfur / Eg hefe Valld þ af ad leggia/ ⁊ eg hefe Valld til þ aptur ad taka/ Joh. 10.

Þessu næst leggur Herrañ Christur til Ordsökena / hvar fyrer hn̄ seiger/ ad Læresveinarner mune ei sia sig/ sem er þesse/ AD Hañ Seigest Fara Til Födursins. J hvørium Ordum hn̄ samlyker sinē beysku Kvøl ⁊ Dauda vid eirn lytenn Spazerunar Veg til sijns Födurs.

Hier af høfum vier þa Huggun / ad þegar þar ad kiemur / ad vier eigum ad deyia ⁊ skilia hier vid/ þa meigum vier gledia oss ⁊ seigia: Jeg er nu hughraustur ⁊ ohræddur þo eg sie nidurlagdur i mijna Daudasæng til eilyfrar Hvyldar/ þviad so sem þ/ ad miñ Frelsare Jesus er fyrer Daudañ ⁊ sijna Greptran geingeñ til sijns Födurs/ so skal eg nu ⁊ so fyrer þ hañ miñ stundlega Dauda ⁊ Jardan komast til mijns himneska Födurs / ⁊ þadañ i fra alldrei vid hn̄ skilia.

Nu er oss eñ framar-athugande / hvørneñ þ ad Herrans Christi Læresveinar taka þessare hn̄s Fyrersøgn ⁊ predikun um sijna Burtfør til Födursins / sem er ad þeir skilia hier ecke eitt Ord i/ so sem hier stendur i Gudspiallenu. Þa søgdu sumer af hañs Læresveinum sijn a mille. Hvad er þad hañ seiger oss ? Jñañ lijtels Tijma þa munu þier ecke sia mig/ og þa aptur iñañ lijtels Tijma munu þier sia mig aptur/ þui eg fer til Födursins. Þa søgdu þeir/ hvad er þad hn̄ seiger oss/ iñañ lijtels Tijma? Vier vitum eige hvad hañ seiger. Er þetta nu ecke Furda yfer alla Furdu/ ad þeir sm̄ so leinge høfdu vered i Herrans Christi Skoola/ Ja / þeir sm̄ høfdu optar eñ eina nusiñe heyrt hn̄ ædur tala med lioosum ⁊ vel skilianlegum Ordum um þessa sijna Burtfør til Födursins/ þeir skilia ecke eñ nu hvad þ er sem hn̄ seiger ? Eñ Ordsøkeñ til þessa Skilningsleysis Postulañá var hin sierlegasta þesse / ad bæde þeir ⁊ so lyka Gydingarnar hiner adrer wti fra voru i þeirre Meiningu/ ad Herrans Christi Ryke munde vera eitt jardneskt ⁊ veralldlegt Ryke / ⁊ ad hn̄ munde verda eirn Einvallds Herra ⁊ Keysare / sem stiorna munde yfer allre Veralldarkringluñe. Añar Ordsøk þar til/ var sa mykle Blindleike sem hvørium Mañe er med fæddur/ þvi so seiger Postuleñ Pall/ 1. Cor. 2. Ad natturlegur Madur skyniar eckert af Guds Anda/ þvi þ er hønum Heimska. Þar fyrer eigum vier æ ⁊ alla Tyma ad bidia Gud med hinum H. David / af Psalm. 25. seigiande : Leid þu mig Drottenñ i þijnum Sañleika ⁊ lær mig / þvi þu ert Gud sem mier hialpar/ Item/ Drotteñ er goodur ⁊ froomur/ þar fyrer leidriettir hn̄ hina Syndugu a Veigenum.

Þegar nu Drotteñ vor Jesus hører ed alla Hute sier ⁊ veit hvad i Mañsins

Hlatta er/hñ formerker ad Læresveinarner eru ad spyria ad þessu syn a mille/ þa talar hñ so til þra/ z seiger: Þier spyried ad þessu ydar a mille/ þ eg sagda/ Jñañ lijtels Tijma munu þier ecke sia mig/ etc. Sañlega/ sañlega seige eg ydur / þier munud Grata z Grata / eñ Heimureñ mun Fagna/ etc.

Tvent er þ sm̄ Herrañ Christur seiger sijnũ Lærisveinum þ i þessũ Ordum. Pad fyrra er su mykla z þunga Sorg sem hñ seiger þeir munu verda ad lijda/ hvad z eirneñ fram kom/ þt fleſter af þm̄ urdu ad drecka Hørmungañã z Mootlætesins Bikar/sumer urdu fyrer Spotte z Bryxle/sumer fyrer Alage/Hraknīnge z Fangelſe / Ja/ þar voru sumer sm̄ voru partieradir z høggner i Stycke/ sumer med Spioote i giegnum lagder/ sumer hals høggner. Eñ siaum til mijner e skanleger/eige høfum vier heldur ad vænta oss stoors betre Kuxu hier i Heime/ þt aller þeir sm̄ Gudlega villa lifa i Christo Jesu / þeir hlioota Offsokn ad lijda/ 2. Tim. 3. og hatader ad verda vegna Nafnsins Christi af høfrũ Mañe/ Matth. 5. Par fyrer skulũ vier i Tijma buo oss vid Mootlætingunum / epter þvi sm̄ Syrach rædlegur/ 2. C. Og møgla ei moote Gude/ þo hñ lære oss Kross z Mootgang ad Høndum koma/ þt so sem þ ad Høfuded vort Herrañ Christur vard ad lijda Pijnu z Dauda/z iñganga so sijdañ i sijna Dyrd/ Luc. 24. Eins meigũ vier vita/ad vier munũ verda ad feta i hñs Footspor i þvi ad lijda nockud med hm̄/ uppa þ ad vier verdũ eins med hm̄ upphafder til Dyrdareñar/ Rom. 8.

Pad añad sem Herrañ fyrerseiger sijnũ Lærisveinũ/ Er Veraldareñar GLede z Offakiæte/ þvi so stendur i Gudspialleñu/ Þier Munud Grata z Grata/ Eñ HEimurin Mun Fagna/etc: etc: Þetta eru nu þau Ojafnũ Kiør sem Guds Børn verda ad þola z reina hia þvi sem þr hiner Ogudlegu/ hvar uppa ad hey lager Guds Meñ z Astvíner Þrottins hafa ætijd mykelega forundrad sig. Þeyar jeg miñest þar a seiger hiñ þolliige Job / 21. Cap: Hrædest eg/ og þar kiemur Skialfte i mitt Hold/ þ var þ lifa hiner Ogudhrædda/ verda gamler z eignast so mykel Audæfe? Þeirra Sæde er andvaralaust i kriñgũ þa / og fra Afkvæme er hia þm̄/ þra Hws hefur Frid fyrer Ottanũ/z Guds hirtingar Vøndur er ei yfer þm̄/ þra Vngbørn ganga wt sem gñur Hiørd/ z þeirra Smabørn støckva upp og leika sier/ þeir skiemta sier med Bumbũ z Hørpum/z gledia sig med Pijpum/ þeir verda gamler i Sællijfenu z skielfast valla eitt Augnabragd fyrer Helvijte/ þeir sem so seigia til Guds / Vijk þu burt fra oss/ vier villũ ei vita af þijnũ Vegum. Hvør er sa hiñ Almættuge þ vier vildum þioona hønum? Eda hvørla Forbetrun høfũ vier þar wt af/ þo ad vier ækøllum hñ? Mootlijka talar og so hier um Spamadurin Jeremias/12. Cap: Og sa goode Asaph i Psalmenũ 73. J.n/ þar eru eñ nu i Dag margar froomar z Gudhræddar Mañeskiur til sm̄ giøra sier Panka z þunga Samvitsku þar af þegar þær rata i Sorg z Mootgang. Eñ meiga þar þvert a moote sia þar uppa ad hm̄ Ogudlegu Veralldar Børnũ geingur allt

ad

ad Oskum z eru glöd z kaak. Enn þa vier giørum betur ad z keinkum oss um/ þa siaum vier ad vier höfum öngva Ordsök til ad setia oss slykt fyrer Siñe/ þvi þ er fyrer þm Ogudlegu eins z þar stendur hia Matthæum 6. Ad þeir hafa syn Laun wttekid/ þviad a efsta Deige mun umskwed verda Bladenu so þ þeir sem hafa hier hleyged munu þar græta/ Luc:6. Þar fyrer meigum vier uña Börnuñ þssa Heims ad hafa syna Glede og Kiæte fyrer sig.

Fyrst vegna þss ad Fragd þss Ogudlega stendur ecke leinge/ z Hræsnarans Gleadlæte varer eitt Augnabragd so sm̄ Job talar/20. Cap: Og so sem þ ad Hungradañ dreymer þ hañ þikest neyta/ eñ nær ed hañ vaknar þa er hans Saala samt teom/Og lyka sem þ þyrstañ dreymer þ hñ mune drecka/ eñ nær ed hñ vaknar þa er hñ Mattlaus z þyrstur/Esa:29. Eins geingur þ z so til fyrer þeim Ogudlegu þegar þeir eru sem gladaster/ þa veit alldrei nær eñ Hrygdeñ mune þa alla vega umkryngia/ þviad Heimuriñ forgeingur z hñs Fysn/ eñ hvør Guds Vilia giører/ sa blyfur ad eilyfu/ I. Joh: 2.

Þar næst er Glede þeirra Ogudlegu ein miøg þaanyt Glede/ þviad epter Hlatur kiemur Hrygd/z Harmur kiemur epter Fögnud seiger Salomon/ Ordskvida B: 14. Cap: Þar fyrer hrædest eg eige Heitingar fra Ogudlegu/ þviad þeirra Vegsemd er Ohreinende z Madkar/ J Dag er hñ upphafiñ/ eñ a Morgun liggur hñ falliñ epter þvi sem þar stendur i fyrstu Book Maccab: 2. Cap:

J þridia lage er þ ein Haskasamleg Glede epter hvøria ad ecke plagar ad koma añad heldur eñ ein stoor Hiartasorg z Angurseme/ þar fyrer seiger hiñ heilage David/ Læt ecke þ villa þig þo ad eirn verde rykur eda þo ad Herlegheit hñs Huss verde mykel/ þviad i synu Andlæte mun hñ öngvañ Hlut med sier taka/z hñs Dyrd mun ei epter hönum fara/eñ hañ huggar sig vid þta Sællyfe og lofar þ nær einhvør stundar epter goodum Dögum/so fara þeir epter Fedrum synum z sia Lioosed alldrei optar/Psalmenum 49. Þa sañast þ sem þar stendur i Spekiñar Bookar 5. Cap: Hvad hialpar oss nu vor Hoppfrakt? Hvad höfum vier nu af vorum Rykdoome z Metnade? Þad er allt burtlided sem Skugge og so sem eirn Hlioomur sem hia lydur z so sm̄ Skip skrydur a Vatnsbylgiuñ/hvørs Footspor eingiñ kañ ad fiña/ etc: etc:

Ad sydustu syner Endurlausnariñ vor Herrañ Jesus Christus Kæresteins unum synum z øllum oss/ hvøria tzytsemd z Gagn vier høfum af Krossenum/ z þad giører hañ med þeirre Epterlykingu sem hañ hier framsetur um Sængarkvøñuna/ þvi so sem þ ein Kviña kañ ecke ad skiliast vid siñ Lyfs Avøxt fyrer utañ Soott z Harmkvæle/ epter þvi sem sialfur Gud seiger/ Gen: 3. Cap: So kañ z eingiñ fyrer utañ Kross z Mootlætingar til eilyfs Lyfs ad endurfædest/ þvi ef vier viliñ rykia med Christo þa meigñ vier z so med hønū lyda/2.Tim:2.

Þar næst verdur oss hier fyrer Siooner settur sa mykle z stoore Þunge sem Krosse z Mootgange fylger/þvi so sem þ ad eingeñ Soott er hardare eñ Joodsotiñ: Eins hliootū vier Christner Meñ þ margar Mootlætingar ad iñganga i Guds Ryke/ Giørn: B: 14.

J þridia lage lÿka so sem þ ad aller Kveñmeñ haþa orded ad þæda sÿn Børn med Soott z Harmkvælum sÿdañ Falled/ So skulum vier vita/ad þo Gud legge oss stundū uppa Kross z Mootlæte/ þa høþū vier þ mz vorū Syndū þorskulldad.

Auñur Greineñ.

Nv epterþylger med einu Orde ad miñast a þ añad Greinarkorned / sem er um þa gledelegu Huggun sñ̄ Herrañ loþar ad sÿn Børn skule þaa epter þ þau haþa nockra Stund i Krossens Skoola geinged.

Fyrst er oss þ miøg hugguñarsamlegt/ ad þo Gud legge oss opt z tÿdū Kross z margvÿslegar Mootlætingar uppa/þa lætur hñ̄ þ ei æþenlega vara/heldur alleinasta um eirn lÿteñ Tÿma/þvi so seiger Herrañ Christur hier til sña Lærsveinna: Jñañ lÿtels Tÿma munu þier ecke sia mig/Og þa eñ iñañ lÿtels Tÿma/munu þier sia mig aptur / etc.

Heyrum hvad sialþur Gud seiger hia Esa. 54. Cap: Jeg (seiger hñ̄ þar) yþergaþ þig a litlu Augabragde/ eñ med myklre Myskunseme vil eg samañsaþna þier/ Eg heþe mitt Andlit a Augabragde Reideñar um litla Stund huled þyrer þier/ Eñ med eilÿþre Myskunseme þa mun eg þier Myskunsamur vera. Eñ þta ad skilia z sig hier vid ad hugga/þ veiter Hollde voru z Bloode næsta þungt. Marger tala so z seigia: Jeg heþ nu leiged i so margar Vikur z i so marga Mañude/Ja/i so mørg Aar a miñe Soottarsæng / z heþe þo hvørcke kuñad ad deya nie aptur ad batna/er þ þa nockud lÿtell Tÿme? Eñ þar a moote eigū vier christner Meñ ad hugga oz z gledia vid þa særu Kvøl z Pÿnu/sem vor hiartans Endurlausnare Jesus leid vorra vegna / epter þvi sem Postuleñ Petur kieñer oss i sÿns 1. Pistels 4. Cap.

Þar næst eigū vier z so ad hugga oss vid þa stooru Glede sem øll Guds Børn meiga sier vissulega vænta epter aþstadeñ Kross z Mootgang/þvi so sem þ ad eiñ Kviña/nær hun heþur Barned-þædt / þa Miñest Hun Ei Leingur þess Harmkvæls/sem hun heþur ætt/Fÿrer Fagnadar Saker/ Ad Madur Er J Heimeñ Boren. Eins lÿka mun Drotteñ ecke lata sÿna Riettlata æþenlega Oroo haþa/ Psalm. 55. Heldur snwa þra Sorgarklögun i Dans/z sundur slÿta þra Hrygdarseck / z umgyrda þa med Fagnade/ so sem David seiger/ Psalm. 30.

Eñ hvilÿkur Føgnudur mun þ þa verda? Fyrst verdur þ eirn sañarlegur Føgnudur/þvi Ord Drottens kuña ecke ad bregdast/ z hvad hñ̄ loþar þ endar hñ̄ visselega/ Psalm. 33.

Þad verdur z so eirn gledelegur Føgnudur/þvi Herrañ seiger hier/ad hñ̄ vilie sia Lærsveinana sÿna aptur/ þar þyrer þylger þ z so a epter / ad þeir skule eirneñ sia hñ̄/hvar um hñ̄ haþde ædur beded sñ̄ Fødur med þessū Ordum/ seigiande: Fader/hvørla þu gaþst mier/vil eg/ad hvar sem eg er/þa sieu þeir med mier/ so þeir siae mÿna Dyrd hvørla þu gaþst mier/ Joh. 17. Cap.

J þridia mata verdur þ eirn hiartanlegur Føgnudur / þvi so steiidur hier /

Hvart

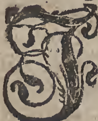
Ydart Hiarta/ seiger Herrañ Christur/ Skal Fagna: Þesse Føgnudureñ muñ ad søñu uppbyriast/ fyrst hier i Nædarrykenu hia øllū utvøldum Guds Børnum/ eñ fullkomnest sydar meir i þvi eilijfa Lijfenu/ þar Drotteñ mun þurka øll Taar af þeirra Augum/ Openb. Book. 7. Cap.

J fioorda mæta mun ꝥ verda eitt eilijfur ⁊ oendanlegur Føgnudur/ ꝥt Herrañ Lijfsins seiger hier/ Ad Eingeñ Skule Taka Þeñañ Føgnudeñ fra søñū Læresveinum: Þad er fra søñū elskulegū ⁊ utvøldū Børnum. Vier vitū hvørneñ ꝥ geingur til opt ⁊ tydum um Føgnud þessa Heims/ hñ er skamvinnur ⁊ varer ecke leinge/ so sem noogleg Dæme finnast til. Liet ecke Absalon slaa siñ Broodur Amnon i hel/ þar hñ sat ⁊ var ordeñ gladur ⁊ lystugur af sætu Vyne? 2. Sam. 13. Hvad fieck sa Rijke ad heyra/ sm̄ safnad hafde til margra Aara/ ⁊ baud þess vegna Sælu siñe/ ut af ofur Føgnde til Giesta? seigiande: Et nu ⁊ dreck Sæla myn ⁊ vert glød. Munde ecke til hñs sagt verda? Þu Daare/ a þessare Nootttu munu þeir hyna Sal fra þier taka/ Luc. 12. Eñ ecke verdur so vared Føgnude utvaldra Krossens Barna Herrans Christi/ þvi so seiger Esaias/ 35. Cap. Þeir hiner Endurkeyptu Drottens munu aptur snwa ⁊ til Zion koma med Fagnadarkiæte/ eilijf Glede mun vera yfer fra Høfdum/ Glede ⁊ Føgnud munu þeir høndla/ ⁊ Hrygd ⁊ Sorg mun hlioota i burt ad vijkia.

Ad sijdustu mun þesse Føgnudureñ verda fullkomeñ Føgnudur/ þvi so seiger Herrañ Christur i Nidurlage Gudspiallsins: A þeim Deige munu þier mig OG EJNskis Spyria. Þetta er ein ypermæta myckel ⁊ stoor Huggun/ þvi hier i Heime eru voret Vitsmuner ecke utañ Halfverk/ ⁊ vorar Spaasagner Halfverk/ eñ nær ꝥ kiemur sm̄ algiørt er/ þa linner þad sem Halfverked er/ seiger Postuleñ Paall/ 1. Cor. 13. Jtem/ seiger hñ i sama Capitula: Hier siañ vier fyrer Speigeleñ i Raadgaatu/ eñ þa (ꝥ er i eilijfu Lijfe) Augliti til Auglitis. Nu þecke eg ofullkomlega/ eñ þa mun eg þeckia/ so sem eg er þecktur. Ja/ vær muñū þar bæde sia/ vita ⁊ skynia kuña þa Hlute/ sem hvørke hefur Auga sied/ ecke Eyra heyrt/ ⁊ ecke hafa i Mans Hiarta nockurn Tyma komed/ 1. Cor. 2. Til hvørrar eilijfrar fullkomeñar Glede ⁊ Fagnadar oss hialpe Gud Fader Sonur ⁊ H. Ande/ hælofadur ⁊ blessadur nu ⁊ um alla Eilijfd/ Amen/ Amen.

Fioorda Suñudag epter Pæska.

Evangelium/ Joh. 16. Cap.

JEsus sagde til siña Læresveina. Nu fer eg til hñs sem mig sende/ og eingeñ af ydur spyr mig ad/ hvørt fer þu? Helldur af þvi ad eg talade ꝥta til ydar/ þa uppfyllest ydar Hiarta af Hrygd. Eñ eg seige ydur þo Sañleikeñ ad ꝥ batar ydur/ ad eg fare hiedañ. Þvi ef ad eg

fer

þer ei i burt hiedañ / þa kiemur eige Huggareñ til ydar. Eñ ef eg þer i burtu hiedañ / mun eg senda hñ til ydar. Og þa ed hñ kiemur / straffar hñ Heimeñ um Syndena / ⁊ um Riettlæted / ⁊ um Doomeñ. Um Syndena/ af þvi þeir trwdu ecke a mig. Eñ um Riettlæted/ þt eg fer til Fødursins / ⁊ epter þ siae þier mig ecke. Eñ um Doomeñ/ þt Høfdinge þessa Heims er dæmdur. Eg hefe eñ nu margt ad seigia ydur/ eñ þier kuñed ecke ad biñe ad bera þ. Eñ nær ed sa Sañleiksins Andeñ kiemur/ þa mun hñ kieña ydur allañ Sañleik/ þt hñ talar ecke af sialfum sier/ heldur hvad hñ heyrde/ þ talar hñ/ ⁊ hvad epterkomande er/ þ kuñgiører hñ ydur / hañ same mun og auglÿsa mig/ þt af mÿnu mun hñ þ taka og kuñgiøra ydur. Allt hvad helldst Fadereñ hefur/ þ er mitt. Þar fyrer sagda eg ydur/ ad af mÿnu mun hañ þad taka/ og kuñgiøra ydur.

Exordium.

HEgar Gud Drottiñ liet Spaamañeñ Eliam uppnumeñ verda hiedañ af Jørduñe til Himens i einum Elldlegū Vagne/ Þa var hñs Þienare Eliseus sorgande ⁊ angradr so hñ vilde hønū ecke sleppa eda vid hñ skilia/ heldur hvørt sē Elias gieck þa foor hñ epter hønū seigiande so til hñs: So sañarlega sem Drottiñ lifer ⁊ þijn Sæl/ þa sleppe eg þier ecke allt þar til Elias lofade ad siñ Ande skylde tvøfalldast yfer hønum/ so sem lesa maa i añare Book Kongaña 2. Cap:

Alijka Dæme verdur oss fyrer Sioner sett i þessa Dags Gudspialle/ þvi þegar sa Himnecke Elias vor Drotteñ Jesus Christus predikade sijnū Læresveinū wt af siñe Burtfør til Fødursins/ þa urdu þeir strax hriggver ⁊ sorgande þar vid ⁊ villdu þ ecke giarnañ heyra/ þvi þeir høfdu længtum ødruvijse Meining haft um hñ/ sem er ad hñ munde verda eirn Veralldlegur Herra og Potentat hier hia sier ⁊ setia sig til hærra Embætta/ Tygnar ⁊ Metorda i sijnu Rijke/ þar fyrer fellur þeim þ so þungt þa Herrañ Christur seiger þeim fyrer ad hañ vilie skilia vid þa ⁊ fara aptur til hñs sem sig sende. Eñ Herrañ Christur seiger þeim hier miøg merkelega fraa/ hvørt Gagn ⁊ Nytseme þier mune hafa af siñe Himnaför/ sem er/ ad fyrer hana vilie hñ wtvega þeim þañ gooda heilaga Anda sem þa skulle hugga i øllū Mootgange ⁊ kieña þeim allañ Sañleika/ hvad þeim skule myklu betur koma/ eñ þo hñ sette þa til hiñar mestu ⁊ ypparlegustu Tignar hier i Heime þessum. Og viliū vier nu taka oss fyrer Hendur þrjar Smægreiner ad skoda ⁊ yfervega ad þessu siñe wt af þessu heilaga Gudspialle. Su fyrre skal

vera

vera um Fyrerheit Christi þar hñ lofar ad senda synū Læresveinū þañ gooda hel laga Anda. Añ: um hñs Embætte z hvad hñ mune wrrictta hier a Jørduñe.

Nu Gud hialpe oss med synū heilaga Anda so vier mættū þta yfervega/ hañs blessada Nafne til Lofs z Dyrdar/eñ oss til Sæluargagns i Jesu Nafne/Amen.

Fyrre Greineñ.

Nu fer eg til hañs sem mig sende/ og eingeñ af ydur spyr mig ad/ hvørt fer þu? Heldur af þvi ad eg talade þetta til ydar/þa uppfylltest ydar Hiarta af Hrygd/ Seiger vor blessade Endurlausnare til siña Lærsveina: Tvent er oss hier i þessum Ordum athugande. Þad fyrra er um Reysu edur Burtfør Herrans Christi til þess sem hñ sende/ þad er til syns Himneska Føðurs. Eñ fyrer þessa hñs Reysu a ecke einungis ad skiliast hañs Dyrdarlega Himnafør/heldur z so hñs Pyna/ Daude og Vpprisa fra Daudum. Nu so sem þad ad Herrañ Christur er undañ oss geingeñ til Føðursins og hefur tilbwed oss Veigeñ sem vier eigum epter hønum ad ganga/ þa lærtum oss ecke þikia myked fyrer ad skiliast vid þeñañ auma z fallvallta Heim/ heldur med glødu Hiarta epterfylgia vorum Herra og Endurlausnara iñ i þad Himneska Føðurlanded þa Dauden kiemur z kallar oss burt hiedañ/seigiande med Postulanū Paule: Jeg hefe Girnd til ad fara i burtu z vera med Christo/ hvad mier er myklu betra/ Phil: 2. Nu þo so sie ad þar fiñest Mÿ marger sem kvÿda fyrer Daudanum z hrædast hñ/ þa er þad þo stoor Heimska og Fævitska/ þvi Daude Guds Barna er ecke añad eñ Jñgangur til þess Himneska Føðursins/ hvør ad er Fader yfer allt þad sem Børn kallast a Himne z Jørdu/ Eph: 3. Þeir Ogudlegu sem jlla hafa lifad/ þeir meiga vel skielfast og kvÿda fyrer Daudanum/þvi þeir fara lifande nidur til Helvÿtis/ so sem þar stendur/ Num: 16. Cap: Og sia ecke Ljoosed framar meir/Psalm:49. Eñ þar hvert a moote meiga øll Guds Børn med Hiartans Føgnude syngia z seigia med hinum gamla Simeone/ Nu lætur Drottiñ þiñ Þioon i Fride fara epter þvi sem þu hefur sagt/ þvi mÿn Augu hafa sied þitt Hialpræd/ etc. etc: Þetta hefur nu Herrañ Christur afrekad oss med siñe Burtfør til Føðursins.

Þad añad sem vier skulum athuga z yfervega wt af þessum fyrstu Textans Ordum/er þad/hvørn Arøxt ad þesse Ræda edur Fyrersøgn Herrans Christi (um syna Burtfør til Føðursins) hafe fært i Hiørtum hñs Lærsveina/ sem er ecke añad eñ Angurseme/ Hier um hlioodar so Gudspialls Textiñ vor. OG EIngeiñ af ydur spyr mig ad/ Hvørt fer þu. Heldur af þvi eg talade þetta til ydar/ þa uppfylltest ydar Hiarta af Hrygd.

Tvent er þ sem Herrañ Christur strafar hier syna Lærsveina fyrer. Fyrst strafar hañ þa fyrer Athugaleyse/þar þeim kiemur ecke til Hugar ad spyria hñ ad hvørnig þeir eige ad skilia þ hñ seiast fara til Føðursins edr þss sm sig sende.

Hvar af vier høfum þad ad læra/ ad so sem þad ad Herrañ Christus wtheimter hier af synum Læresveinum/ ad þeir skule spyria ad þvi sem þeir skilia ecke. Eins vill hañ og so ad vær giørum/ einkanlega þegar Imislegar Freistingar kuña oss til ad falla/ og vær þikiunst ecke riettelega kuña ad skylia af Guds Orde/ hvørnen þad eda þad til kiemur/ og hvar fyrer Gud høndle so z so vid oss/ þa eigum vier ad spyria þa þar ad sem froodare eru i Guds Orde eñ vær/ og oss kuña ad leidrietta.

Þad añad sem Herrañ finnur ad vid syna Læresveina/ er Hrygd þeirra og Angurseme sem þeir bar af þvi ad hañ seiger þeim fyrer syna Burtfør. Þeir hefdu med riettu ætt ad glediast og þacka Gude þar fyrer ad þeirra Herra z Lavardur var þeim so goodur/ ad hñ vilde med siñe Burtfør/ Jæ/ med siñe Pijnu/ Dauda og Upprisu afreka þeim eilijfa Sæluhialp. Eñ vær erum (þvi midur) flestaller so siñader ad vier geetum hvørke vel heyrt nie lided ad talad sie um Kross edur Burtfør vora z vorra Astvina af þessum Heime helldur hryggiunst vier meir þa þar a verdur minst eins z Læresveinarner giøra hier/ þar vier ættum þo myklu framar ad glediast og fagna þar yfer.

Þad er skrifad um eirn af Lærefedrunum/ ad þa hñ lä syna Banalegu/ z hñs Viner/ Kuñingar z Brædur stoodu sorgande i kringum hñ / þa hafe hñ horft a þa til skiptis z hleyed/ z ꝥ hafe hñ giørt tolfsvar eda þrisvar/ hvad epter añad/ eñ sem þeir spurdu hñ ad/ z badu siñ elskulegañ Fødur ad seigia sier/ hvar ad hñ hlæe/ þar þeir stæde z grete z bære sig illa / svarade hñ : Fyrst hlæ eg þar ad/ ad þid erud hrædder fyrer Daudanum/ þar næst ad þvi/ ad eg a nu fyrer Høndum so gledeleg Umskipte/ ad meiga komast wr þessū Eymdardal/ iñ i Himnarijkis eilijfañ Føgnud/ z meiga lifa þar hia mijnū Drottne æfenlega/ eñ þid standed hier z græted yfer mier. Eins ættum vier ad fagna z glediast hiartanlega þar vid/ þa Drottiñ virder oss þess/ ad kalla oss z vora Astmeñ til Lambsins Brwdkaups/ Openb. Book. 19. Cap.

Framveigis seiger Herrañ Christur Læresveinunū synū / hvøria Gagnsemd z Not bæde þeir mune hafa af siñe Burtfør/ sm z øll øñur riettrwud Guds Børn. **Eñ eg (seiger Jesus) seige ydur Sañleikeñ/ þad batar ydur ad eg fare hiedañ/ þvi ef eg fer ei i burt hiedañ / þa kiemur ei Huggareñ til ydar/ eñ ef eg fer i burt hiedañ / mun eg senda hñ til ydar.**

Hier kañ einhvør ad spyria/ hvørt Læresveinarner Herrans Christi hafe ecke fyrre medteked H. Anda/ eñ ꝥ ad hñ var uppstygeñ til Himens? Sañarlega høfdu þeir hñ ædur fyrre medteked / eñ synclega medtooku þeir hñ ecke fyrre eñ a Hvijtasuñu Deige/ hvør syncleg Meddeiling H. Anda / ecke hefde kuñad ad skie/ hefde Herrañ Christur ecks ædur fared til Fødursins. I einu Orde ad seigia/ hefde vor Endurlausnare ecke undañ oss fared til Fødursins / ꝥ er/ hefde hñ ecke lided Pijnu z Dauda vorra vegna/ z forlykad oss so vid siñ himneska Fødur/ þa hefdū vier alldrei feinged þa Æru z Vegsemd ad meiga kallast Bwstadur heilags

Anda/

Anda/ þvi H. Ande bÿr ecke i eirnre hreckvijſre Saal edur i þeim Lÿkama ſem Syndeñe er undergiefeñ ſeiger Salomon i Speckiñar Bookar 1. Cap: Þar fyrer ef vier villum ad heilagur Ande kome til vor & take ſier Buſtad i vorū Hiörtum/ þa koſtum Kapps þar a yfer alla Hlute fram/ ad vier Kroſſfeſtum vort Holld med ſijnum Gyrndum og Tilhneygijngum/ Gal: 5. Eñ lifum ſparlega/ riettferduglega og gudlega i þeſſū Heime/ epter þvi ſem Poſtulinn amiñer oſſ til Tit: 2. Cap. Vær eigum & ſo ad fordaſt Reide & Oſamlinde vid vorn ſamchriſteñ Naunga/ eñ lifa til ſamans i Eindrægne & riettum Kiærleika/ ſo ſem Brædur & Syſtur/ þvi ſa goode H. Ande/ er Ande Fridarens & Elſkuñar/ 2. Tim. 1.

J þridia lage eigum vier & eirneñ ad vera koſtgiæfner til þeſſ ad bidia Gud idulega fyrer oſſ/ & læta þ aldrei undañ falla hvørke Kvølld nie Morgna/ hvørt heldur vier ſtøndū upp edur leggiū oſſ fyrer/ eda hvad helldſt ſem vier adhøfunſt/ þvi hñ er & ſo Ande Bænareñar/ & elſkar þa alla ſem Bænrækner eru/ Zach: 12. Eñ ef vier giørum þetta ecke/ þa ſtyggium vier þañ gooda H. Anda fra oſſ/ eñ giefum Rwm þeim leida Diøfle & Andſkota/ hvør ed med ſier tekur ſiø adra Anda ſier verre/ hvørier ad ſteypa Mañeſkiuñe i eilijfa Fordæming & Sælartøpun/ Luc. 11. Cap. Hvar fra Gud vardveite oſſ i Jeſu Nafne.

Añur Greineñ.

EPterfylger med einu Orde ad miñaſt a þad añad Greinarkorned / ſem er um Embætte þeſſ gooda H. Anda/ hvørt ad er med þreñu Moote / epter þvi ſem Herrañ Chriſtur kieñer oſſ hier i þeſſa Dags Gudſpialle.

Fyrſt er þad Embætte H. Anda/ ad hugga oſſ aumar Mañeſkiur/ hvørs vegna ad Herrañ kallar hñ hier eirn Huggara/ & þetta ſitt Embætte framkvæmer hñ hia oſſ ſem hñ elſkum.

Fyrſt a Hørmungar & Mootlætis Tijmanum/ þegar vier røtum i nockurskonar Eymd eins & Elias/ 1. Book. Kong. 19. Edur i Armood & Fatækt eins & Job/ Job. 1. Eda i langvarande þungañ Siukdoom eins & ſa ſem ſat vid Dyked i Bethesda/ Joh. 5. Þa hialpar ſa goode H. Ande vorum Breyſkleika/ ſo vier ørvilnunſt ecke/ Rom. 8.

Þar næſt framkvæmer hñ þ hia oſſ/ þa vier verdum freiſtader hid iñra / þ er þegar Andſkoteñ ſkytur ad oſſ ſijnū elldlegum Pijlum / & klagar oſſ Noot & Dag fyrer Gude/ Openb. B. 12. Þa er H. Ande nalægur / & forſvarar oſſ ecke ad eins fyrer Gude lifanda/ helldur & eirneñ ber hñ þañ Vitnisburd vorum Anda/ ad vier ſieum Guds Børn/ eñ ef vier erum Børn/ ſo erum vier & eirneñ Erfingar/ Ja/ Guds Erfingar & Samarfar Chriſti / Rom. 8.

J þridia lage framkvæmer H. Ande þta ſitt Embætte hia oſſ/ a vorre Burtferdarſtundu/ þegar vor Augu ſia ecke leingur/ & vor Eyru heyra ecke leingur / & vorar Hendur þreifa ecke leingur/ & Fæturnar gieta ecke geinged leingur/ þa hroopar hñ i vorum Hiørtum & Eyrum/ ſeigiande ; Vered hughrauſter/ þviad Chri=

Kur hefur i burtteked Daudans Magt & Beyskleika / & giørt ydur hñ ad hægum Svefne/ hvørt Kroop H. Anda giefur þeirre Mañeskiu sem fyrer Daudanum liggur/ soddañ eina Huggun & Hugsvølun/ ad hun gietur sagt med hinum heilaga Job: Jeg veit ad miñ Endurlausnare lifer / & hñ mun hier epter uppvekia mig af Jørduñe/& eg mun umgiefast sydar meir med þessu mynu Hørunde / & eg mun sia Gud i mynu Hollde/ & myn Augu munu lyta hñ/ etc. Job. 19.

Añad Embætte H. Anda / seiger Herrañ Christur ad sie ꝥ / Ad Straffa Heimeñ. Eñ þrent er ꝥ sierdeilis sm̃ Ande Guds straffar Heimeñ fyrer. Fyrst straffar hñ hñ fyrer Synd/ eñ hvada Synd er ꝥ? Þad er Vantrwareñar Synd / ad þeir sem i Heimenum eru/trwa marger hvørier ecke a Guds Son / so sem Christur talar hier liooslega i Gudspiallenu/ eñ ecke a þtta so ad skiliast/so sem þar sie ecke øñur Synd til/sem Straffsverd er/ heldur eñ Vantrweñ / heldur af þvi/ ad af Vantrwñe wtflioota allar adrar Synder & Læster/so sm̃ af ødrum Bruñe/þar fyrer nefner Herrañ Christur hana hier sierdeilis. Þvi hvad helldst sem ecke er af Trwñe/ꝥ er Synd/seiger Postuleñ til Rom. 14. Cain hefde feinged Nad/ hefde hñ ad eins trwad/eñ af þvi ad hñ ørvænte sier Guds Nadar / & sagde ad syn Synd være stærre/eñ hun kyñe ad fyrergiefast/ þa vard hñ ecke hialplegur: Hier af siaum vier/ ad þar er eingeñ stærre Synd til eñ Vantrweñ.

Þar næst straffar H. Ande Heimeñ fyrer RJEttlæted. Þad mæ þikia undarlegt/einkum þm̃ Einføldu & Fævroodu/ ad H. Ande skule straffa Heimeñ fyrer Riettlæted/þar þo sialfur Gud hroosar Noa & so einneigeñ Job þar fyrer/ad þeir hafe bader Riettlater vered / Gen. 7. Job. 1. Eñ vier skulum læra ad giøra Greinarmun a millum Mañaña Riettlatis / & þess Riettlætis sem fyrer Gude gilder. Mañaña Riettlæte er ꝥ/ þa einn edur añar þikest hafa lifad vel & heilaglega/hallded Guds Tyu Laga Bodord/giefed Olmusur/ & añad ꝥ sem Løgmaaled wtheimter/ & meina sig so af syñu eigeñ Verkum gieta stadest fyrer Guds Doomstoole. So þottest Løgvitringureñ Riettlætur vera/ sem spurde Christum ad hvad hñ skylde giøra/so hñ feinge eilyft Lyf. Eñ Herrañ svarade & sagde til hñs/Ad hñ skylde hallda Bodordeñ/Løgvitringureñ sagdest ꝥ giørt hafa i fra Barnæsku/ so sem lesa mæ/ Matth. 19. Eins þottest Phariseareñ Riettlætur vera/þa hñ gieck upp til Musteresins ad bidiast fyrer/ Jeg þacka þier Gud (seiger hñ:) Ad eg er ecke so sem adrer Meñ/ Ræningar/ Oriettrynser/ Hoordoomsmeñ/ eda so sem þesse Tollheimtumadur/Luc. 18. Eñ þta er ecke ꝥ sama Riettlæted sem fyrer Gude gilder / þar fyrer seiger so Endurlausnareñ vor til siña Læresveina hia Mattheum 5. Cap: Nema so sie/ad ydar Riettlæte sie betra eñ þeirra Skryptlærdu & Phariseaña/þa kuñe þier ecke iñ ad ganga i Himnaryke. Þeir sem nu i soddañ mæta þikiast Riettlater af sier sialfum til / þa alla seiger Herrañ Christur ad H. Ande mune straffa þa hñ kiemur.

Hier þvert a moote er ꝥ þad sama Riettlæte sem fyrer Gude gilder nær vier trwum þvi stadfastlega/ad vier fyrer Riettlæte Jesu Christi/hñs Pynu & Dau-

da

da verdum Riettlæter / æn alltar vorrar Verdſkulldunar z Verdugleika. Og fyr⸗ rer ſoddañ Riettlæte ſtraffar ecke H. Ande Heimeñ/eda Meñena ſm̄ i Heimenū eru.

I þridia lage ſeiger Herrañ Chriſtur / ad H. Ande mune ſtraffa Heimeñ fyr⸗ rer Doom. Ecke eru hier med meinter riettet Doomar/ ſem Yfervallded wtnefn⸗ ner epter ſynu Embætte/til ad ſtraffa Synder z Glæpe/ helldur aller Samvitſku⸗ lauſer z Rangſnwner Doomar/ hvøria Herrañ fyrerbydur i ſynu H. Orde.

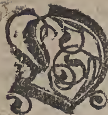
Þridia Embætte H. Anda / er ad ſtiña z uppfræda oſſ Meñena i øllū Sañ⸗ leik/ þvi ſo ſeiger Herrañ Chriſtur hier: Enn Nær Ad Sa SAñleiks AndEñ Kiemur/ Þa Mun Hañ Leida Ydur J Allañ SAñleik. Þetta er ein yfermaa⸗ ta mykel Huggun/ ad H. Ande er ecke alleinaſta Læremeiſtare helldur z ſo Leid⸗ toge vor Chriſteña Maña. Vier vitum ad þeir ſem reyſa z vandra villa/ eink⸗ um Obygder edur okuñug Hierød / þeir þurfa einhvørs Fylgiara vid/ſem þeim vyſe þañ rietta Veg ſo þeir villeſt ecke. Eins liggur oſſ aumū ſyndugum Møn⸗ num (ſem Vegfarande erum i Eydemørku þeſſa Heims) ſtoor Magt þar a/ ad vier høfum þañ Fylgiara ſem oſſ leide a þeim rietta z ſaña Saluhialpareñar Veige/ eñ þ er ſa goode H. Ande/hñ leider oſſ i allañ Sañleik/ſo vier kuñū fyrer hñs Hialp z Fullting ad þeckia Gud riettelega z hñs Son Jeſum Chriſtum.

Þad var ad ſøñu ſtoor Æra z Virding ſem Forfedrunum z ødrū Guds Møn⸗ num veitteſt ædur fordū i þvi Gamla Teſtamentenu / þa þeir þeingu Einglana ſier til Fylgiara z Reyſu Stallbrædra / ſo ſem ad var Loth/ Abraham/ Jacob/ Tobias z adrer fleyre. Eñ þuſund ſiñū meire Æra z Virding veitteſt oſſ aumum ſyndugum Møñum/ad vier eigum H. Anda fyrer Leidſagnara z Fylgiara/ſem oſſ vyſar a þañ rietta Veigeñ/ſem vier eigum ad ganga/ Pſalm. 25. Eirn goo⸗ dur Vegvyſare edur Fylgare varar þañ ſem hñ fylger/ vid Raningium/vyſar hønum ad Vatne ſem hñ kuñe ad ſvala ſier a / z ad Skioole hvar under hñ kuñe ad ſkyla ſier fyrer Stormum z Illvidre / ſømaleidis ad Herberge þar hñ giete feinged Mat z Dryck. Eins giører ſa goode H. Ande/hñ varar oſſ jduglega vid þeim helvitſka Mordingia Diøflenum / hñ leider oſſ til þeſſ heilſuſama Vatns⸗ bruñs ſem er Skyrneñ vor / hñ ſyner oſſ z eirneñ þa edla Biargſkoruna i hvørre vier kuñum ad ſkyla oſſ fyrer øllū Araſum z Freiſtingum þeſſ illa Anda / ſm̄ er Sareñ vors Endurlauſnara Jeſu Chriſti / hñ endurnærer oſſ z Saaler vorar a þeirre dyrmætu Fædune Herrans Chriſti Hollds z Bloods i Sacramentenu/ z ſiñ⸗ leider um ſyder i þ himneſka Gieſtaherberged/ hvar vier munum ſia Gud Auglite til Auglitis/z ſydañ eilyflega med hønum vera. Hvar til oſſ hialpe ſu heilaga Guddoomſins Þreñing / hvørre ad ſie Loff z Dyrd/ fra Eilyfd til Eilyfdar/ Amen.

Fimta Suñudag epter Paſka

Evangelium/Johañ. 16. Cap.

Og

G JEsus sagde til sina Læresveina/ Sannlega/sannlega seige eg ydur / hvørs þier bidied Fodurenn i mynu Nafne/þad mun hann giefa ydur. Hingad til hafe þier einstis beded i mynu Nafne. Bidied/ þa munu þier medtaka/so ad ydar Fognudur sie fullkomlegur. Þetta hefe eg talad i Ordskvidum til ydar/ sa Tyme kiemur/ ad eg tala eige leingur i Ordskvidum til ydar/ heldur mun eg kunngiora ydur openberlega af mynum Fodur. A þeim Deige munu þier z bidia i mynu Nafne. Og eige seige eg ydur/ ad eg mune bidia Fodurenn fyrer ydur / þt sialfur Faderenn elskar ydur / af þvi þier elsked mig/ z trwed þ ad eg sie af Gude wtgeingenn. Eg em af Fodurnum wtgeingenn/z komenn i þenann heim. Eg fyrerlæt z aptur þenann Heim z fer til Fodursins. Og hans Lærisveinar seigia þa til hans. Sia/ Nu talar þu berlega/ z mæler øngva Ordskvidu. Nu vitum vier/ ad þu veitst alla Hlute/z þu þarft eige ad nockur spyrie þig. Fyrer þ trwum vier/ þu sierf af Gude wtgeingenn.

Exordium.

J Esters Bookar 4. Cap: Lesum vier um þann megtuga Kong Assverum/Ad eingin hafe okalladur vogad ad ganga inn fyrer hann i Høllena/ þvi hvør sem þess dyrfdest/ sa mætte endelega deya z Lyflatinn verda/utann so være ad Kongurinn riette ad hønum syna Gullega Sprotu. Enn ødruvyse er sinnadur vid oss sa Himneske Kongurinn allra Konga z Drottenn allra Drottna/hvørs Hæsæte ad Himeninn er/z hvørs Footskør ad Jørdinn er/Esa: 66. Þvi hann vill øngvann fra sier reka sem til hans kiemur/ Joh: 6. Cap: Heldur lætur hann alla þa sinna Nad fyrer sier sem hann i riettre Trw akalla/ Og so vier mættum hier um þess ofradre vera/þa hefur hann giefed oss Likel Barmhiartnar med hvørium vier kunnum upp ad liuka þeim Himneska Fiesiood Gudlegrar Nadar z Myskunsemdar/ þar fyrer talar hann so til sinnar elskulegrar Brwdur Christelegrar Kyrkiu/ i Lofkvæde Salomonis 2. Cap: Statt upp myn Kiærasta z kom myn hin prydelega/kom hingad myn Dwfa i Steinholunum z Biargskorunum/syn mier þyna Asynd/lat mig heyra þyna Raust/þvi þyn Rødd er sæt z þitt Andlit er lystelegt. J hvørium Ordum sa Himneske Brwdguminn hroosar fyrst Frydleika sinnar Brwdur/hvør henne er ecke medfæddt/ þvi af Naturunne til liggur hun i synu Bloode/ Ezech: 16. Heldur hefur sa Himneske

Brwd-

Brwdgumin̄ sialpur i pært hana Kyrtle Hialprædesins/ z kladt hana med Mötle Riettvijseñar/ Esa: 61. Cap: Pvi heñe var giefed ad umklæda sig med hreinu z pögru Sylke/ hvört ad er Riettlætingar heilagra/ Openber: Book: 19. Og þad er nu þad sem David seiger/ Psalmenū 45. Ad Kongsins Dootter sie næsta dæ-gelег hid iñra. Þar næst hroosar sa Himneske Brwdgumin̄ sre Andlegu Brwd-ureñe siñe hier i þessum Ordum pyrer sijna lystelega Raust/ hvör ed skylst z merkist pyrer eina Trwada Bæn/ med hvörre ad Brwdurin̄ talar vid siñ Brwdguma/ z þessa Raustena heyrer Herran̄ Christur giarnsamlega / þar þ æmiñer han̄ bæde Læresveinana sijna z alla Riettchristna Meñ hier i þessum Gudspialls Texta til Bæna ækallsins so seigiande : Hingad til hape þier einskis beded i mijnu Napne/ Bidied þa munu þier medtaka/ so ydar Fögnudur sie pullkomlegur. Og vilū vier ad þessu siñe stuttlega ypervega þetta heilaga Evangelium i tveimur Smaa-greinum. Hin pyrre skal vera þar um/ hvörsu þad ad vor liupe Lausnare Jesus bijdur og bepalar sijnum Læresveinum ad þeir skule bidia og vera Bæna-rækner/ med þvi pleyra sem þar ad hnijgur. Aññur um þad/ hvörnen̄ Læresveinarner hape teked þessare Herrans Christi Bepalningu.

Sa goode heilage Ande/ sem er Ande Nadareñar z Bænareñar/ vere i Verke med oß/ so þta mætte skie Gude til Dyrdar eñ oß til Sælargagns z Gooda/ Am̄.

Fyrre Greinen̄.

Sañlega sañlega seige eg ydur/ Hvørs þier bidied Fodurin̄ i mijnu Napne/ þad mun han̄ giefa ydur/ etc. etc. Item/ Bidied þa munu þier medtaka/ seiger Herran̄ Christur i Upphape þessa H: Evangelij.

Þrent er þad sierdeilis sem oß a ad æpijsa og hvetia til Bænareñar : Fyrst Bepalning Herrans Christi/ þar hn̄ skipar Læresveinunum ad þeir skule bidia/ hvad hid sama ad vered hepur og eirnin̄ Guds Vilie i þvi gamla Testamenteuu/ ad aller Synduger skyldu bidia sig um Nad/ þvi so talar Ande Drottins pyrer Muñ Spamañsins Davids i Psalmenum 50. Akalla þu mig i Neydeñe/ þa vil eg prelsa þig/ eñ þu skallt heydra mig. Item seiger Esaias/ 55. Cap: Leited Drottins a medan̄ hn̄ mæ piñast/ kalled a hn̄ a medan̄ hn̄ er nalægur. Lætum oß þar pyrer ecke vera lata edur hirdulausa til þess ad pramb̄era vorar Bæner jdu-glega pyrer Almattugan̄ Gud/ uppa þad ad hn̄ verde oß ecke reidur/ og vier pyrerpörunst ecke a Veigenum/ Psalm: 2.

Þad aññad sem oß a ad koma til Bænareñar/ er Skylda vor : Vær vitum ad einu Skoolabarne ber ad hlijda sijns Skoolameistara Amiñingum/ einkum i þvi sem Barnsins Velperd æhrærer z þvi mæ til Gagns og Gooda vera i Framtijd-eñe. Christur er vor Ypparste Skoolameistare/ Skyldum vier þa ecke hlijda hn̄s Amiñingu og Rieñingu/ og oppta Bænum vorum pyrer lipanda Gud a hvörium Deige z

I þridia

I þridia lage a oss ad uppvekia z ahvetia til Bænarekar vor eigenleg Naudsyn/ Eymd og Fær sem vier i þessum Heime verdum wt ad standa: ad Diøfulliñ sie vor argaste og skiædeste Sælar Ovinur/ þad vitum vier vel/ þvi hñ um kring geingur so sem grenjande Leon/ og leitar ad þeim sem hñ kuñe upp ad svelgia/ 1. Pet: 5. Er ecke so ad Holdted stryder jafnañ i moote Andanum/ Gal: 5. Og Heimuriñ liggur allur i Vondu z lætur ecke af fyrr eñ hñ hefur fullkomnad Diøfulsins Vilia? Joh: 8. Jæ/ ef vier yfervegum Lijf vort og Lifnad/ þa siæum vier ad þad er ecke añad eñ Mæda og Ervide/ so vier meigum klaga med Postulanum Paale/ Hid ytra høfum vier Barættu/ eñ hid iñra Otta/ 2. Cor: 7. Og med hinum sæla Job/ þar sem Madur vilde vega Eymd myna/ og leggia myna Pijnu til samans i eina Metaskaal/ þa være þad þyngra eñ Sanduriñ i Sioonum/ Job: 6. Aull þesse margfalldleg Eymd og Armæda sem vier hlioodū ad lyda/ a ad knyia oss til Bænareñar/ epter þvi sem þar stendur) Esa: 26. Drottiñ/ nær ad Hørmungiñ er fyrer Høndum/ þa vitia Meñ þyn/ Og nær ed þu agar þa/ kalla þeir saargrætelega/ Jæ/ þar eru eingiñ betre wrræde til fyrer oss/ eñ kūñ þa vier røtum i Kross og Mootgang/ eñ ad hroopa til Drottins z bidia hñ um Vægd og Naad. Þegar eg kvelst seiger hiñ heilage David/ þa kalla eg Drottiñ/ z hroopa til myns Guds þa Bænheyrer hñ myna Raust af synu Musterc/ og mitt Akall kiemur fyrer hñ til hñs Eyrna/ Psalm: 18.

Nu ethum vier framveigis skoda z athuga hvørneñ vier eigum riettelega ad skicka oss z hegda þa vier komū med Bæner vorar fram fyrer Almættugañ Gud.

Fyrst eigum vier ad bidia Skynsamlega og med goodre Athugaseme/ eñ ecke eins og Heidingiar hvørier ed tilbidia Sool/ Tungl z Stiørnur/ eda so sem Papistar/ hvørier ad tilbidia Lykneskiur Framlideña H. Maña/ z umsnwa so Dyrd Oforgeingelegs Guds i Lykneskiur Forgeingelegra Maña/ epter þvi sem Postuliñ seiger til Rom: 1. Vm þessa og adra þvilijka maa riettelega seigiast/ þad sem Herrañ Christur sagde til þeirra Samversku Kviñuñar/ hia Joh: 4. Cap: Þier vited ecke hvad þier biided. Eñ vier skulum jafnañ i vorū Bænum akalla og tilbidia eirn sañañ eilijfañ Gud/ hvør ed sig hefur opinberad i synu heilaga Orde þ hñ sie Fader Drottins vors Jesu Christi/ þar þ seiger hñ so i þssa Dags Gudspialle/ Hvørs þier bidied Fødurinn i mijnu Nafne/ þad mun hañ G Jefa ÿDur/ Þvi hñ er uppsprettu Bruñur allrar Vitsku/ Jacob: 1. Og sa riette Hiartañs Rañsakare sem veit hvad vier vid þurfum og kañ alla Hlute ytergnæfanlegar ad giøra eñ þad vier bidium eda skynium/ Eph: 3.

Þar næst eigū vier ad framflitia Bæner vorar fyrer Almættugañ Gud med sañre Audmykt og Hiartans Lytelæte/ hvad ad skiedur/ þa vier bidium hañ i Nafne syns Elskulega Sonar Jesu Christi/ Hvør ad er sa riette Medalgangare/ eñ og bidur fyrer oss siñ Himneska Fødur/ Rom: 8. Þar fyrer/ so sem þad ad Gydinga Folk i þvi Gamla Testamentenu/ þa þad vilde bidiast fyrer/ þa snere þad synu Andlite ad Musterenu z Sattmals ørkiñe. Eins eigum vier alla

Tyma

Tyma i vorum Bænum/ad horpa uppa þañ rietta Nadarstoolin vorn Drottin Jesum Christum/ þvi þyrer hañ høpū vier tilgang i Truñe til þeirrar Nadar/ þar vier iñe støndū so sem Postuleñ seiger: Rom: 5. Cap: Joseph villde hvørke sia nie heyra syna Brædur þyrre enn þeir kiæme med hañs Broodur Benjamin/ Gen: 43. Christur er sa Himneske Benjamin/Ja/sa rietre hægre Handar Sonuriñ sem situr til Guds hægre Handar og bidur þyrer oss / Rom: 8. Þar þyrer eigum vier ad þrambera hn̄ jaþnañ i vorum Bænum og grundvalla allar vorar Andvarpaner uppa hn̄s Fyrerboon og Forþienustu/ so þramt sem vier villū þaa Nad og Syndaña Fyrergieþning aþ Gude liþanda.

J þridia lage vill Herrañ Christur ad vier skulum giøra vorar Bæner opt & oſialdañ/ þvi so seiger hn̄ hier i Gudspiallenu til Lærefveinaña siña: HJngad til haþe þier einskis beded/ Bidied / þa munu þier medtaka / so ydar FOGnugur Sie Fullkomlegur. Ecke a þetta so ad skiliast / so sem ꝥ ad Lærefveinarner haþe vered so hirdulauser/ ad þeir haþe aldrei þyrer sier beded: Nei/ þeir badu ad søñu/eñ þo epter Sidvenin Gamla Testamentesins/eñ nu vill Herrañ Christur ad þeir skule grundvalla & styla syjnar Bæner uppa hn̄s Naþn.

Hier aþ lærum vier ꝥ/ad vera Astundunarsamer til þess ad bidia Gud þyrer oss/epter þvi sem sialþur Christur amiñer oss hia Luc. 18. Þvi Bæneñ er sa Skattur sem vier eigum Gude ad gialda þyrer allar syjnar Nadargaþur sem hn̄ veiter oss & gieþur. Hun er sa andlege Stygeñ / um hvørn ad vorar Andvarpaner styga upp til liþanda Guds/ & hn̄s Nad oþan aptur hingad til vor. Hun er & so i þridia lage eirn oyþervinnanlegur Skiølldur / med hvørium vier kuñum ad veria oss þyrer margvyslegum Aræsum & Freistingum Dioþulsins. Þar þyrer seiger David i Psalmenum 109. Myjner Mootstødumeñ standa i giegn mier/ eñ eg bidst þyrer/ þad er sem hn̄ villde so seigia: Bæneñ er sa Skiølldur sem eg ber a moote myjnum Ovinum/ so þeir giete ecke giørt mier nockurn Skada.

Þad er skriþad um eirn mykelsháttar Strydsmañ i Gricklande sem hiet Mirtillus/ ad eitt siñ þegar hn̄ slost til Sioos vid syna Ovine / þa haþe hn̄ ecke ad eins hlyſt sier þyrer Orvum Ovinaña med synū Skyllde / helldur & eirñeñ þegar Skiped under hønū var skoted i Sioo/ þa haþe hn̄ komest klacklaust aþ a þessū syjnum sama Skyllde til Lands. Eñ hvad myklu þramar mun Skiølldur Bænarreñar hlyþa oss (hvørt helldur vier erū a Sioo edur Lande) vid allskonar Fære & Astrydu vorra Ovina. Lætum oss þar þyrer hvørke Kvølld nie Morgna gleyma þvi ad Brynia oss med Bæneñe / so ad sa ille Ovin þaae oss ecke Skada giørt.

J þioorda mata vill Herrañ Christur ad vier skulum giøra vorar Bæner i riettre & sañre Trw & eþast ecke / helldur hallda oss einþalldlega vid Guds Fyrerheit/ seigiande med Forþødurnum Jacob: Jeg sleppe þier ecke Herra þyrr eñ þu blessar mig / Gen. 32. Þar þyrer seiger Endurlausnareñ vor hier: HVORS þier bidied Fodureñ i myjnu Nafne/ þad mun hn̄ gieþa ydur.

Huggun

Hügglum oss nu þar vid/ ad vier eigum ecke ad frambera Bæner vorar fyrer nockurn hardwdugañ Tyraña / sem ecke vill giegna þeim z veita oss ꝥ vier umbidium/ heldur fyrer þañ rietta himneska Fødureñ/ hvør ad er Fader yfer allt ꝥ sē Børn kallast a Himne z a Jørdu/ Eph. 3. Hvør er sa Fader/ ad ef Sonureñ bidur hñ um Braud/ ad hñ biode hønū Stein/ eda ef hñ bidur hñ um Fisk/ ad hñ biode hønum þa Høggorm? Nu ef þier sem Vonder erud / kuñed ad giefa goodar Gafur Børnum ydar / hvad myklu meir mun ydar Fader sa a Himnum er/ giefa þeim gott er hñ bidia/ seiger vor liwfe Lausnare hia Matth. 7. Cap. J einu Orde ad seigia/ vier þurfū i aungvañ mata ad efast/ þad vorar Bæner mune heyrdar verda/ þvi sialfur Fadereñ skipar oss ad bidia / Sonureñ sem er vor Brooder hefur kient oss hvørneñ vier eigum ad bidia / z H. Ande hialpar vorū Veykleika so vier gietum komed Bæneñe fram. Þar fyrer / hvør hñ efar Guds Fyrerheit/ sa giører hñ ad Liwgara/ þvi hñ trwde ecke Vitnisburdenum/ þm̄ Gud vitnar af synum Syne/ seiger Postuleñ Johañes/ 1. Pist. 5. Cap.

Ad sydustu befalar Herrañ Christur oss/ ad vier skulum bidia jduglega/ vegna þeirrar myklu Gagnsemdar sem oss stendur af Bæneñe / a hvøria Endurlausnareñ vor miñest hier i þessū Ordum: Hvørs Þier Bidied Fødureñ J Mynu Nafne/ Þad Mun Hañ Giefa Ydur. Þetta er ein oseigianlega mykel Huggun/ ad þo vier bidiū aldrei so mykels/ þa er Gud reidubweñ tel ad veita oss ꝥ/ epter þvi sem Herrañ seiger sialfur hia Matth. 18. Cap. Ef tveir af ydur samtaka a Jørdu/ um hvørn Hlut sem ꝥ er/ ad þeir vilia bidia/ skal þm̄ veitt verda af mynum Fødur sem a Himnum er. Bæneñ er sa rietta Mosis Stafur / med hvørium hñ sundurskipte Hafenu Rauda/ Exod. 14. Eins gietum vier z so med Bæneñe sundurskipt i tvent Mootlætingaña Vatne / so ad ꝥ drecke oss ecke/ Esa. 43. Bæniñ er su rietta Davids Harpa/ þvi so sem þad ad ohreiñ Ande mætte vijkia fra Saul þa David liek a syna Hørpu/ 1. Sam: 16. So kuñum vier og so med Bæneñe ad burtreka fra oss Diøfuliñ. Bæniñ er sa rietta Skystoolpe og Elldstoope/ hvørn ef vier setium bæde Kvølld og Morgna a millum vor og allra vorra Ovina/ þa kuña þeir oss øngvañ Skada ad giøra/ Exod: 14. Bæniñ er og eiñiñ þad krøptugasta Medal fyrer hvørt vier kuñum ad fa og ødlast allt þad oss er Naudsynlegt til þessa Lyfs Vpphelldis/ og ad Endalokunū Eilyft Lyf/ þvi Drotteñ er nalægur þeim hñ akalla/ øllum þeim sem hñ med Alvøru akalla/ hñ giører þad hvad hiner Gudhræddu girnast/ og heyrer þeirra akall og hialpar þeim/ seiger hiñ heilage David/ Psalm: 145.

Framveigis seiger Herrañ Christur til siña Lærersveina i þssū vorū Gudspialls Texta: **Þetta hefe eg talad i Ordskvidum til ydar/ Sa Tyme kiemur/ ad eg tala ecke leingur Ordskvide til ydar/ heldur mun eg kunngiøra ydur openberlega af mynum Fødur.** Hier lofar nu og fyrerheiter Herrañ Christur Lærersveinunum synum eñ nu uppa nytt Vppfrædingu þess

gooda

gooda hellaga Anda/Sem hñ vilde so seigia/Pier hafed allt hingad til ecke kuñad ad skilia edur underſtanda þad eg hefe til ydar talad/ eñ þegar ſkams þegar Sryñtaſuñu Fatydeñ kiemur / þa vil eg klaarlega openbera ydur fyrer Heilagañ Anda allt Raad z Vilia myns himneſka Fødurs. Par naſt heiter Herrañ Christur z lofar Laareſveinum ſynum/ Guds Fødurs Nad z Vinattu/ þar hñ ſo ad Orde kiemſt: Og eige ſeige eg ydur / ad eg mune bidia Fødureñ fyrer ydur/þviad ſialfur Fadereñ elſkar ydur/ af þvi þier elſkudud mig/ etc. Þeſſe Rœda Herrans Christi hefur viſſelega mætt verka eina oſeiglanlega myk-la Glede i Hiørtum Laareſveinaña / þvi hvad kañ eiñ syndug Mañeſkia meir z framar ad œſkia ſier/eñ þ ad hun meige vera i Vinattu vid lifanda Gud/ z meiga hafa fryaſt Tilgang til hñs/ z bidia hñ ſo ſñ þa elſkuleg Børn bidia ſiñ aſtkiæ kiæran Fødur.

Sa fortapade Sonureñ haffde ad ſøñu auked ſynum Fødur mykla Hiartaſorg i eirn z añañ mata / Eñ ſtrax ſem hñ kom aftur z vidurkiende ſiñ Miſgiørning/ ſia/þa took Fadereñ hñ i Saatt vid ſig/ ſo ſem leſa ma hia Luc. 15. Eins lyka er ſa himneſke Fadereñ vid oſſ ſiñadur / Ja/ hñs Elſka z Myſkunſeme til vor/er meire eñ vier kuñum wt ad ſeigia/ þar fyrer ſeiger Herrañ Christur ſo hia Luc. 11. Ef ad þier ſem vonder erud / kuñed ad gefa goodar Gaafur Børnum ydar/ Hvad myklu framar mun miñ himneſkur Fader gefa þm H. Anda ſem hā þar um bidia? Item ſeiger ſialfur Gud ſo hia Eſa. 49. Cap. Kañ nockud Mood-ureñ ad gleyma ſynu Barne/ſo hun ſiae ecke aumur a Syne ſyns Kvidar? Og þo hun forgleyme þvi/þa vil eg þo ecke gleyma þier/ Sia þu/ i Høndunum hefe eg teiknad þig.

Auñur Greineñ.

Epterfylger þad añad Greinarkorned / hvørneñ þ ad Laareſveinarner Herrans Christi hafe teked þeſſare hñs Befalningu um Bœnena/ þad verdur oſſ kient z fyrer Siooner ſett i þeſſu þeirra Andſvare: SIA / Nu Talar Þu Berlega/ Og Mæler Aungva ORDſkvidu. Hier verdur Poſtulunum Herrans Christi ecke alljtel Avirding a/ i þvi þeir ſtoola ofmyked uppa ſialfa ſig/ z þikiaſt nu ſkilia fullkomlega allt þ ſñ Herrañ Christur ſeiger þeim/ z þeſſ vegna ecke þurfa neins añars Vppfrædara vid. Eñ ſtrax añars Dags epter / þa Christur vard fang-geñ z bundeñ i Graſgardenum/ þa mætte ſia hvad myked þeir høfdu ſkiled i øllu þvi ſem hñ haffde kient þm z predikad/ þvi þeir flya aller i burt fra hønum/ z ſkilia hñ eirſamañ epter: Laatum oſſ nu þeirra Dæme ad Varnade verda/ z treyſ-tum ecke ofmyked uppa ſialfa oſſ/ þvi hvør hñ þikeſt ſtanda/ ſa ſiae til hñ fal-le ecke/ 1. Cor. 10.

Par naſt eru Laareſveinarner Herrans Christi Lofs verder i þvi/ad þeir gie-fa hønum hier eirn merkelegañ Vitnisburd/ad hñ ſie Alvitur, NV VJTVM vier

vier ad þu veitst alla Hlute/(seigia þeir) Og þu þarft ecke ad nockur spyrie þig.

Hier høfum vier oss þ til Huggunar ad taka/ ad med þvi vor liwfe Lausnare Jesus Christus er Alvitur/ þa eru hønum ecke vorar Eymder z Mootlætingar okunnugar/ þar fyrer mun hn̄ ecke læta oss sem a hn̄ trwum freistast fram yfer Megn/ helldur giefa þann Enda a Freistingunum/ad vier getum vel stadest/1. Cor. 10. Vier skulum z eirnen̄ læra þ hier / ad þordast Synder z Leste / þvi þo ad Veralldaren̄ar Børn meine þ opt z tydum / ad eingen̄ vite af þeim z þeim Syndum sem þau i falla / þa sier Gud þær þo samt z veit af þeim. Og skal þad so stuttlega sagt vera wt af þessum tveimur Smægreinum sem eg lofade a ad minnast. Þeim eina og þrenna odaudlega Gude sie Heidur z Vegsemd/nu hiedan̄ i fra og ad Eilifu / Amen/ Amen.

A Vppstigningar Hatijd Drottens vors JEsu Christi. Evangelium/ Marc. 16. Cap.

ANN seinast er þeir Elleffu satu til Bords/opinberade han̄ sig / z avijtade þeirra Vantrw / z Hiartans Hardwd/ þad þeir hefdu eige trwad þeim / sem han̄ høfdu sied Vppriseñ. Og han̄ sagde til þeirra. Fared wt um allañ Heimeñ/z Prediked Evangelium allre Skiepnu. Hvør han̄ trwer z verdur Skijrdur / skal hoolpeñ vera. Eñ hvør eige trwer/sa skal fordæmdur verda. Eñ Teikneñ er þeim munu fylgia sem trwa/ eru þesse. J mijnu Nafne skulu þeir Diøfla wtreka/nyar Tungur tala/Høggorma uppkaka. Og ef þeir drecka nockud Banvænlegt / þa skal þad þeim ecke granda/Yfer Siuka munu þeir Hendur leggia / og þa mun þeim batna. Og epter þ/ ad Drotteñ JEsus hafde talad vid þa / vard hn̄ Vppnumeñ til Himens/ og situr til Guds hægre Handar. Eñ þeir geingu wt/ og Predikudu allstadar/ Drottne samverkanda/ z Orded styrkianda/ med epterfylgiande Teiknum.

Exordium.

Ver lesum i fyrre Book Kongaña 8. Cap. Ad epter þad ad Sattmaals Aurk Drottens hafde leinge vered boreñ um kring fra einum Stad til añars / þa hafe hun um ſyder boreñ vered med myklum Føgnude z Herlegheitum iñ i Muſtere Salomonis / z nidur ſett i Koorinum i þad allra Helgaſta / under Vænge Cherubim. Sattmaals Aurkeñ i hvi Gamla Teſtamentenu / var ein miøg merkeleg Figwra z Fyrermyndan uppa vorn Frelſara Jeſum Chriſtum / Rom. 3. Þvi epter þad hñ hafde leinge umgeingeſt hier i Heime / z reyſt fra einum Stad til añars / til ad giøra gott og græda alla þa ſem af Diøflenum voru underþryckter / þa var hñ um ſyder med ſtoorum Herlegheitum til Himens uppnumeñ / z ſettur yfer alla Eingla z Høfdingia / ſo ſem ſia maa af Piſt. til Heb. 1. Cap.

Þeſſa Herrans Chriſti Himnafør eigum vier eñ giør z framar ad ſkoda og yfervega i Anda a þeſſare Dyrdarlegu Drottens Hatijd. Og ſkal þad vera tvent ſierdeilis ſem vier ſkulum oſſ fyrer Hendur taka ad þeſſu ſiñe wt af þeſſu H. Evangelio. Fyrſt viljum vier athuga þa heilſuſømu Uppfrædíng z Aminning ſem vor ſæłaſte Endurlauſnare giørde ſijnū Læreſveinum adur eñ hñ uppſtie til Himens. Þar næſt viljum vier yfervega ſialfa Himnaførena hñs / med ſijnum adhnygande Greinum.

Sa bleſſade Lijfſins Herra / vor Drotteñ Jeſus Chriſtus / ſem er uppfareñ yfer alla Himna / ſende oſſ hier til ſiñ Anda z Naad / ſo fra mætte verda hñs dyrdarlega Nafne til Æru z Vegſemdar / eñ oſſ øllum til Gagns z Gooda / Amen.

Um þad Fyrra.

I Upphafe þeſſa heilaga Evangelij ſtendur ſo: **Og ſijdaſt þa þeir elleſu ſætu til Bords / openberade hañ ſig.**

Tvent er oſſ i þeſſum Ordum athugande: Fyrſt Tijmeñ a hvørium ad þiſſe Openbering hafe ſkied / eñ þar ber ecke øllum ſamañ um / Sumer af Lærefedrum um hafa hallded ad þetta hafe vered ſu allra ſeinaſta Openberan ſem ſkiede a Fiallenu Oliveti / fiørretiju Døgum epter þad hñ var uppriſeñ / Eñ ſumer hafa viljad ſkilia fra fyrer þa ſeinuſtu Openberan Herrans Chriſti a Paaſkadags Kvølldid þa hñ kom ad luktum Dyrum til ſiña Læreſveina. Eñ hvørneñ ſem þeſſu var vared / þa kuñum vier þo ſamt hier wt af ad ſiaa eitt augliooſt Elſkuteikn ſem Herrañ Chriſtur hefur til vor allra / i þvi ad hñ openberade ſig ecke einuſiñe eda tvisvar / heldur optar fyrer ſijnum Læreſveinum / og underviſade þeim þad Naudſynlegt var til fra Saluhialpar / hvar um vier høfū heyrt nockud fleyra talad þañ fyrſta Suñudag epter Paaſka.

Añad ſem oſſ er hier wt af athugande / er þad / Hvad Herrañ Chriſtur hafe giørt edur adhafſt þa hñ ſig ſo openberade Læreſveinunum. Gudſpiallamadurin ſeiger hñ hafe ávijtad þa / Fyrſt fyrer Vantrw: Þar næſt fyrer Þeirra

Hiartans

Niarkans Hardwd/ þad þeir hefdu eige trwad þeim sem hañ hefde sied upprisiñ. Þesser bæder Lester eru eñ nu i Dag miøg almeñeleger. Hvad tregt veiter Hollde voru og Bloode ad trwa þvi ad Lykamer Framlideña / einkū þeirra sem leinge hafa i Grøfunū leiged z ordner eru ad Dupte og Mólldu fyrer laungu mune nockurn Tyma upp aptur kuka ad ryssa ? Eñ med þvi ad Ande Drottins hefur so berlega sagt oss fyrer i synu heilaga Orde/ ad þ skyllde vissulega skie/ þa ber oss þad i øngvañ máta ad efa/ helldur bidia Gud/ad hñ vilie taka i burt fra oss allskonar Vantrw og þad harda Steinhiarta/eñ giefa oss aptur eitt Kiøtlegt Hiarta/ so vier giætum trwad hñs Orde og halldeđ hñs Riettinde/ Ezech: 36.

Hier næst giefur Herrañ Christur Lærersveinunum synum i þessa Dags Gudspialle eina miøg merkelega Undervysun z Uppfræding/ hvørneñ þeir skule hafa og framfylgia þvi heilaga Kieñemañlega Embætte þar hñ seiger : FARed wt um allañ Heimiñ/ og prediked Evangelium allre Skiepnu/ hvør hañ trwer og verdur skýrdur/ skal Holpiñ verda/ Eñ hvør sem eige trwer/ sa skal fordæmdur verda. Viliū vier nu riettelega grunda z yfer vega þessa Utsending Herrans Christi Lærersveina um allañ Heimiñ/ þa er oss fyrst athugande/ ad ∂ta er ein sierdeilis Utsending/ þvi ecke seiger Endurlausnariñ vor/ ad þeir skule fara wt um allañ Heimeñ til þess ad Drottna yfer Køngum og Lydum/so sem giørde Bonifacius Pave. Hañ seiger ecke helldur ad þeir skule fara wt til ad eta og drecka/ z hallda stoor Giestabod/so sem ad giørdu þeir Baals Prestar/ hvørier ad uppætu þad a Netturnar sm̃ fra Afgude var a Dageñ ofbrad : Ecke til þess ad hallda Stryd og troda Meñ under Footum sier/so sm̃ ad giørde Alexander Pave sa þridie vid Keysara Friderich hañ fyrsta/ Eda til þess ad fremia Saurlyfe z allskonar Ohoof/so sem ad giørdu Syner Eli/hvørier ed lau med þeim Kvinum sem þioonudu fyrer Samkundu Tialldbwdardyrunum/1. Sam: Book: 2. Helldur seiger hñ ad þeir skule fara wt til ad predika/ Ja/til ad kieña og undervysa þeim Fafroodu/ad hugga þa ængiudu/eñ straffa þa þverbrotnu z framkvæma so sitt Embætte verduglega/so sem Postuliñ Pall amiñer siñ Lærersvein Timotheum/2. Tim: 4. Soddañ Predikarar z Kieñefedur voru i þvi gamla Testamentenu/ Moses/Abraham/Samuel/þeir heiløgu Spameñ og Postular/Ja/sialfur Endurlausnareñ vor Jesus var og so eirn Predikare/ þvi Mattheus Gudspiallamadur vottar ad hañ hafe teked til ad predika strax epter syna heilögu Skyrn/þar fyrer veitest øllum þeim stoor Æra z Virding sm̃ Gud lætr kallada verda til þss heilaga Kieñemañlega Embættis. Hvørs vegna ad þeir eiga ad leggia sig til af allre Alwd og Kostgiæfne ad predika þad hreina og klara Evangelium/Eñ ecke syna Drauma/Skrøksøgur eda Mañasetningar/ Eñ allra syst eiga þeir ad koma uppa Predikunarstooliñ med nockurskon-

ar Diøfla Lærdoom/ 1. Tim: 4. Heldur stunda til ad þeirra Spadoomur eda Lærdoomur sie Trwne lykur/ so sem Postuliñ Pall amiñer til Rom: 12. Uppa þ ad Tilheyrendurner mætti uppbrædast i sijnu Christendoome og Trwargreinum.

Þar næst & i añañ mata wtsender Herrañ Christur ecke syna Lærisveina i eitt sierdeilis tilteked Plazts eda Land/ heldur wt um allañ Heimeñ. Adur eñ þad Endurlausnariñ vor leid syna Kvøl og Pijnu/ befalade hñ Lærisveinunum sijnum ad þeir skyldu ecke ganga a Gøtum Heidiñe Þiooda/ nie heldur fara i Borger Samverskra Mañ/ heldur ad þeir skyldu ganga til þeirra fortøpudu Sauda af Hwse Israels/ so sem lesa mã hia Matthæum/ 10. Eñ strax epter syna Upprisu/ giefr hñ þeim adra Befalning wt & seiger: Fared wt um Allañ Heimiñ.

Hier af høfum vier oss þad til Huggunar ad taka/ Ad hvar helldst sem vier erum stadder i allre Verølldu/ sie þad hia Tyrkium eda ødrum þvilijkum Omilldum Þioodum/ þa eigum vier þo samt eirn Almaattugañ Gud/ sem hefur eina Hiartanlega Epterlangan epter vorre Sælar Velferd/ og kallar alla til syn seigiande: Snwed ydur til myn/ þa munud þier hialplegar verda/ allar Endemerker Jardareñar/ þvi eg er Gud og eingiñ añar/ Esa: 45.

J þridia mata/ so sein þad ad Herrañ vor Jesus Christus wtsende ecke syna Lærisveina til ad predika i eitt tilteked Platz eda Land/ so sem eg strax sagde & So sende hñ þa ecke heldur til nockra Persoona/ so sem til Konga/ Fursta/ Potentata edr til þra Volldugu i Heimenũ/ heldur til allra Þiooda/ þvi so stendr hier/ **Fared wt um allañ Heimeñ/ og prediked Evangelium allre Skiepnu.** Þetta hafa Lærisveinarner vel og trwlega giørt/ þvi hier stendur sydast i Textanum/ Ad þeir hafe geinged wt og predikad allstadar/ Og þo ad þeir kiæme ecke persoonulega i hvørt og eitt Land fyrer sig/ þa er þo þra Hlioomur samt sem adur wtgeingeñ um øll Lønd/ Rom: 10. Þetta er nu ein Obrygdanleg Bevijsing þar uppa/ ad Gud vill giarnañ ad aller Meñ skule verda Sæluhoolpner & komast til Sañleiksins Vidurkieñingar/ 1. Tim: 2. Eñ þo aller verde ecke holpner/ þa er þad hvørke Gude nie þvi heilaga Evangelio ad kieña/ heldur er þad Mañaña eigeñ Skuld og Diøfulsins/ sem burttekur Orded wr þeirra Hiørtum/ so þad fær þar ecke Root/ Luc: 8.

Framveigis stendur so i Textanum. Hvor hñ trwer & verdur skijrdur/ sa skal hoolpeñ verda/ eñ hvør ecke trwer/ sa skal verda Fordæmdur.

Hier verdur oss syne & fyrer Stooner sett/ hvad stoor & mykel Magt oss Møñunum liggur þar a/ ad hafa eina rietta & saña Trw a vorn Frelsara Jesum Christum/ þvi þo so sie ad eirn edur añar sie skijrdur/ ef hñ trwer ecke þar jafnframt/ ad Jesus sie giefeñ sier til Heilagleika/ Riettlætis & Sæluhialpar/ þa kañ hñ ecke ad komast i Guds Ryke/ þvi ãn Trwareñar er omøgulegt Gude ad þocknast/ seiger Postuleñ til Heb. 11. C. Eñ samt sem adur verdur þar ecke a moote

 hafe

hafft / ad Skijrneñ sie ecke naudsynleg ꝛ þarfleg til Saaluhialpareñar / þviad hun stadfester vora Trw / ꝛ er eitt kroptugt Medal til Endurfædingareñar / 1. Pet. 3. Tit. 3.

Þar næst leggur Herrañ Christur hier til / hvør Audkieñingarteikn vera skule a øllum þm̃ sem trwa. **J mijnu Nafne (seiger hñ) skulu þeir Diofla wtreka / nyar Tungur tala / Høggorma upptaka / Og ef þeir drecka nockud Banvænlegt / þa skal ꝥ þeim ecke granda / yfer Siuka munu þeir Hendur leggia / og þa skal þeim batna.** Aullum þessū Gafum wtbytte H. Ande epter siñe Velþoknan trwudum Møñum / a þeim fyrstu Safnadarens Tijmum / uppa ꝥ ad þeir Vantrwudu yrde leidriettter ꝛ sneresst til sañrar Trwar / epter þvi sem þar stendur / 2. Cor. 14. Eñ nu a þessū Tymum þurfū vier ecke þvilijkra Teikna vid / þvi Søfnudur Guds Barna er nu algiørlega vor a medal plantadur. Til Dæmis ad taka / ef nockur villde taka sier fyrer Hendur ad planta eina Eik / þa yrde hñ jdugleg a ad vøkva hana / allt til þess hun tæke til ad froskast ꝛ verda stoor / Eñ þar epter þarf hun ecke Vøkvanareñar vid. Eins var þvi ꝛ vared fyrer Søfnudenum / a fym̃ fyrstu Nya Testamentes Tijmum. Eñ ꝥ / ad Postularner Herrans Christi hafe þessū Gafum giædder vered / sem eru / ad tala nyū Tungum / ꝛ upptaka Høggorma / etc. Þad vottar wtþryckelega H. Ritning allvijda. Nyar Tungur tøludu þeir a þeirre fyrstu Hvijtasuñu Hatyd / þa H. Ande kom yfer þa / so sem lesa maa i Post. Giørn. 2. C. Þegar Postuleñ Paall var staddur i Eyuñe Melite / Rom Eyturormur uppa hñs Hønd / eñ hñ hriste hñ af sier wt i Elldeñ ꝛ skadade alls eckert / sem þar stendur i Post. Giørn. 28. Cap. Vm Johañem Gudspiallamañ er ꝥ skrifad / ad hñ hafe drucked Eytradañ Dryck / sem hønum hafe þo ecke Mein giørt. Þegar Fader Publij laa daudsiukur af Købldu ꝛ Bloodsoott / þa læknade Postuleñ Paall hñ / so hñ vard heylbrygdur / Post. Giørn. 28. Cap. Ja / Herrañ Christur var so kroptuglega hia synū Læresveinum / ad þeir þurftu ecke allt jafnt ad leggia Hendur yfer þa Siuku / helldur nær þeirra Skugge ad eins yfer skygde þa / þa urdu þeir heilbrygder / so sem sia maa af Dæme Peturs i Post. Giørn. 3. Og þegar þeirra Klæde ꝛ Sveitadwkur var boreñ yfer þa / þa hvarf ecke ad eins Kranckleiken af þeim / helldur ꝛ eirneñ urdu ohreiner Andar ad vijkia fra þeim / sem þar stendur i Post. Giørn. 19. Cap.

Hier af lærum vier ad þeckia ꝛ kañast vid Giæskuryke Guds Fødurs / hvør ed nu a þessū Døgum giører stoor Teikn ꝛ Dasemdarverk hia synū trwudū Børnum / ef vier añars ꝥ riettelega yfervegum ꝛ gaumgiæfum. Fyrer Føstur ꝛ Bænahalld verda þeir vondu Ander eñ nu i Dag wtreckner / Matth. 17. Fyrer Bænena verda þeir Siuku heilbrygder / Jac. 5. Sa gamle Høggormur sem heiter Diøfull ꝛ Andskote gietur nu ecke seingur framkomed synū Vilia ꝛ Asetninge vid oss / þviad Guds Børn standa hønū fastlega a moote i Trwñe / 1. Pet. 5.

Heyrum

Heyrum vier nu ecke Guds Stoormerke z Furduverk i øllū Tungumælū/ þar Evangelium er Avaxtarsamt orded i allre Verølld? Col. 1. Hvad mørgū Hærkasemdū afvendar Gud nu a þessū Tymum/ z sender þvilijka Hialp/ sem eingeñ kañ ad þeinkia/ so vier meigū riettelega kañast þar vid/ z seigia: Gud hefur þ giørt z þad eru hn̄s Verk/ Psalm. 64. Latum oss þar fyrer varpa allre vorre Ahyggiu uppa hn̄/ þvi hn̄ er sa sem alleina Dasemdarverkeñ giører/ Psalm. 72. Og ei mun hn̄ læta þañ Riettlæta æfenlega Groo hafa/ af Psalm. 55.

Þar næst lærum vier hier wt af / Ad þeckia Krapt z Almætte vors blessada Endurlausnara Jesu Christi / þviad i hn̄s Nafne hafa Lærefveinarner giørt stoor Teikn z Furduverk/ so sem þesse vor Texte wtvijsar/ þar fyrer trwum þvi stadfastlega/ ad hn̄ mune aldrei yfergiefa oss i nockurskonar Neyd edur Mootlætingum/ so framt sem vier setiū alla vora Von z Trwnadartraust uppa hn̄. Hier stendur i Gudspiallenu: Ad nær sem helldst Lærefveinarner løgdu Hendur yfer þa Siuku/ þa hafe þm̄ batnad: Skylde þa ecke Hønd Drottens myklu framar kuña øllu um ad breyta/ Psalm. 77. Þar fyrer ef Sathan sturlar þig med imislegum Freistingum/ þa vit þu fyrer vijst/ ad Christur er sa same Drotteñ z Herra i hvørs Nafne ad Postularner wtræku Diøflana/ skylde hn̄ þa ecke myklu framar geta verndad þig a moote Andskotanum? Þvi hn̄ hefur hn̄s Høfud i sundurbroted/ z hn̄s Rijke eydelagt/ 1. Joh. 3. J Krapte Jesu Christi hafa Lærefveinarner z eineñ uppvaked nockrar Mañeskiur af Dauda/ z þær lifande aptur giørt/ so sem lesa mæ i Giørn. Book Post. 9. z 20. Cap. Hvad myklu framar mun þa Drotteñ vor Jesus Christus geta uppvaked a sijdasta Deige vora dauda Lykame wr Dupte Jardareñar/ þar hn̄ er eirn Herra bæde yfer Lyfe z Dauda? Rom. 14. Seiger hn̄ ecke so sialfur hia Ezechiel. 37. Cap. Jeg vil opna Grafer ydar/ og vil wtleida ydur mitt Folk af þeim? Þar fyrer skulum vid vita (miñ Brooder z Syster) ad þar er eingeñ Neyd so stoor/ eingeñ Hørmung so þung/ ad Jesus vor Naudhialpare kuñe þar ecke Boot a ad viña/ nær vier ad eins køllum til hn̄s/ z bidium hn̄ um Hialp/ Psalm. 91.

Um þad Añad.

Epterfylger ad miñast a þa blessudu og Dyrdarlegu HimnaføR Drottins vors Jesu Christi/ um hvøria helldst ætte talad ad verda a þessum Hatijdisdeige i Søfnudenum/ med þvi hun er ein af þeim Viktugustu Greinū vorrar Christelegrar Trwar.

Fyrst er oss hier athugande med hvørium Hætte þad Herrañ Christur hafe til Himens uppstyged. Þar fiñast nockrer Villumeñ sem hallded hafa ad hn̄ hafe epterskilled Lijkama siñ hier a Jørduñe/ Eñ hafe alleinasta med Sælena uppstyged til Himna. Sumer eru z eineñ þeir sem halda Himnaførena Herrans Christi ecke añad vered hafa eñ Sioonhverfing edr Missyningar. Eñ hier þvert a mooete trwum vier stadfastlega þad vor blessade Endurlausnare Jesus Christus hafe

a fertugasta Deige epter sijna Upprisu/ sañarlega mz Lijkama og Saal til Himna Uppfared/ so sem þar um er skrifad i Giørninga Book Postulaña 1. Cap: Eñ Ordsaker hvar fyrer ad Drottiñ vor Jesus hafe synelega til Himens uppfared/ eru sierdeilis þriaar. Fyrst/ ad hañ þar med uppfyllte Figurur og Fyrermynd/aner þess gamla Testamentesins. Þar næst/ hñ fullnægiu giørde Spaadomuñ sem uppa hñ hlioddu. J þridia lage er hñ uppfariñ til Himens/ oss til eilijfrar Gagnsemdar ⁊ Gooda/ so sem vier viltum hier epter stuttlega faa ad heyra.

Þad fyrsta Gagn sem oss stendur af Jesu Christi Blessudu Himnafør/ er Frij/un ⁊ Frelse fra øllum vorum Saalar ⁊ Lyfs Ovinum: Hier um talar so Spaa/madurinñ David Psalm: 60. Og Postuliñ Pall i Pistlenum til Eph: 4. Cap: Hañ er i Hædena uppfariñ/ og hefur Herleidingena ad Herfange teked og Møñ/num Gaafur gefed/ þad er ad skilia/ Ad Jesus Christus hefur med siñe allra gle/delegustu Himnafør yfervuñed og til Fanga teked þad Andlega Ryke Syndareñ/ar/ Diøfulsins/ Daudans og eilijfrar Fyrerdæmingar/ i hvørium vier hefdū añ/ars orden eilijflega faangner ⁊ bundner ad vera / Ja/ hñ hefur ecke ad eins yfer/uñed og til Fanga teked þessa vora Ovine/ heldur allañ þañ mykla Hoop og Selskap Helvijtskra Aara/ so þar hefur ecke eirn undañ komest/ so vier meigum nu glader vera/ ad þeir gieta ecke framar giørt neitt Mein eda Skada GUds Trwudum og wtvøldum Børnum/ heldur eru þeir bundner so sem adrer Port/hunder med Myrkraña Hlekium ad eilijfu.

Añad Gagned sem Herrans Christi Himnafør leider epter sig/ er Skeinkur ⁊ Giøf heilags Anda/ Hier um talar so Postuliñ Petur/ i Giørninga Book: 2. Cap: Nu/ þar Christur er fyrer Guds hægre Hønd upphafeñ ⁊ hefur medteked H. Anda Fyrerheyt af Fødurnū/ þa wthellte hñ þssu sm̄ hier nu siaed ⁊ heyred. Þesse H. Anda Giøf ⁊ Uthelling / er soddañ eirn edla Skeinkur sem aldrei kañ nooglega med Ordum wt ad skyrast/ eda med Hugskots Þauñkum vorū ad begryf/past. Þesse goode H. Ande kiemur ecke toomhendtur til vor/ heldur færer hñ mz sier oseigianlega myklar ⁊ margar himneskar Gafur / hñ leider oss i sañа Guds Þeckingu ⁊ allañ Sañleika/ Joh. 16. Hañ giører oss ad endurfæddū Guds Bør/num/ hñ stioornar oss so vier gietū fyrer hñs Krapt staded i giegn Syndunum/ ⁊ lifad epter Guds Vilia/ hñ huggar oss i allskonar Freistingum/ ⁊ styrker oss med Þolenmæde i vorū Krosse ⁊ Mootgange. Ja / hñ endurnærer oss i sialfū Dauda/num/ ⁊ giefur oss eina sæluga Burtfør ⁊ Endalykt. Hvørs kuñū vier nu framar ad oska af þm̄ gooda H. Anda? Þar fyrer so opt sem vier lesū þessa vora Hø/fud grein/ um Himnaførena Drottens vors Jesu Christi/ eda heyrū um hana tal/lad kient eda predikad/ þa gleymū ecke ad þacka Gude vorū þar ꝼ af Hiarta.

Þridia Gagned edur Nytsemdeñ sem vier høfū af Jesu dyrdarfullre Himna/før/ er þesse/ ad hñ giefur oss gooda ⁊ trwlynda Kieñefedur/ fyrer hvørra riettañ ⁊ sañañ Lærdoom hñ helldur vid Magt siñe Christne hier i Heime allt til Enda. Sieium ad (mijner Elskanleger) hvad stoor ⁊ ypparlegur Skeinkur ad þetta er/

Þui an Predikunar Embættesins kuñum vier ecke ad komaſt til riettrar & ſañ-
rar Guds Þeckingar/ ſo ſem S. Paall vottar/ Rom. 10. Ja/ þad er ſo ſem øñur
Smidia H. Anda/ i hvørre hñ verkar Lijf/ Glede/ Frid/ Huggun & Sæluhialp
fyrer Orded & Sacramenteñ/ i Hiørtum allra trwadra Maña. Þar fyrer/ nær
ſem vier heyrum ad gooder & trwlinder Ordſins Þienarar kieña & predika Guds
Ord/ þa ſkulum vier miñaſt a Jeſu bleſſada Himnafør/ & þacka hønum af Hiar-
ta fyrer þvilijka Giøf & Sending. Vær ſkulum & eirneñ varaſt ad foracta eda
forſmaa þetta edla Klenodium ſem er Predikunar Embætted / ſo ſem ad giøra
Endurſkijrarar & adrer Gudlauſer Veralldar Kroppar/ helldur hallda þ i ſtoorre
Æru & Virdingu.

J fiooda maata hefur Chriſtur med ſiñe Himnafør / upploked fyrer oſſ aptur
Dyrum Himnarijkis/ hvøriar vegna Falls vorra fyrſtu Foreldra voru aptur læ-
ſtar & byrgdar/ & giørt oſſ lidugañ Gang & beinañ Veg til ſijns himneſka Fødurs/
hvar fyrer oſſ ber ad ſeigia hønum audmiukar Þacker/ & prijſa hñs Nafn ſo lein-
ge ſem vier lifum/ ſyngiande ſo i Pſalmenum vorum : Lof ſie Gude vor Lauſn
er giørd/ Lijfs Veg oſſ bweñ ſøñum/ Chriſtur upplaukt oſſ Himnahurd/ hvør byrgd
var øllum Møñum.

Fimta Gagn & Nytſeme ſem Uppſtigningeñ Herrans Chriſti til Himens/ veit-
ter oſſ/ er þſſe / ad hñ ſitur til Guds Fødurs hægre Handar/ & bidr þ oſſ oafláttan-
lega/ hvar um Poſtuleñ Pall ſo talar i Piſtlenum til Rom. 8. Cap. ſeigiande:
Hvør vill aſaka Guds Utvalda? Gud er hier ſem Riettlæter / Hvør er hñ ſem
fordæmer? Chriſtur er hier ſem dæed hefur/ Ja/ myklu helldur ſa ſem upp aptur
er vakeñ/ hvør ad er til hægre Handar Gude/ & bidur fyrer oſſ. Þeſſa Fyrer-
boon Herrans Chriſti hafa þeir gømlu Chriſtneñar Læref ædur miøg merkelega
wtmaalad a þeñañ Hatt/ & ſagt : Ad ſo opt ſem Jllſku vorrar & Afbrota ver-
dur minſt fyrer Gude/ & vier verdum fyrer hønum klagader vegna vorra Syn-
da/ þa ſie vor bleſſade Emanuel Jeſus Chriſtus / ſem ſitur til Fødurſins hægre
Handar/ eige ſeirna til reidu/ ad ſijna hønum þau heiløgu ſiñ Saar & Under/ ſem
hñ vorra vegna lided hefr/ & bidia hñ/ ad hñ vilie vegna þra vera oſſ nædugur/ &
ſtraffa oſſ ecke epter vorre Forþienan.

Þad er ſkrifad um eirn Strijdsherra ad Nafne Antipater / Hvør ed bæde vel
& leinge hafde þienad i Strijde/ under Keyſaranum Auguſto / & feinged mørg
hætteleg Saar & Beniar a ſiñ Lijkama hñs vegna / ad hñ hafe um ſijder rægdur
vered vid Keyſarañ/ eñ ſem Keyſareñ liet kalla hñ fyrer ſig / & bar hønum þetta
a Brijn/ reif ſa ſame Strijdsherra ſijn Klæde fra ſier/ og ſagde : O Keyſare /
Med Ordum vil eg mig ecke afſaka fyrer þier/ eñ Saar þeſſe & Aur ſem eg ber a
mijnum Lijkama/ og eg hefe feinged fyrer þig/ ſkulu vera mitt Forſvar/ & bera
mier Vitne/ þad eg hefe viliad þier gott. Hvad þegar Keyſareñ ſa/ ſtillteſt ecke
ad eins hñs Reide/ helldur og eirneñ gaf hñ hønum Grid & Lijf. Hvad myklu
framar mun þa ſa himneſke Fødereñ hræraſt Myſkunar yfer oſſ / þegar vor allra

sætaste Endurlausnare & Stridsherra Jesus Christus syner hønum syntar bloo-
dugar Under/sem hn̄ hefur Gude til Dyrdar/eñ oss Mønnum til eilijfrar Sælu-
hialpar lided a synū allra helgasta Lykama? Par fyrer høfū vier ecke aññad be-
tra Raad til ad fridþægia Gud Himneskañ Fødur vid oss/& ad faa Fyrergiefning
vorra Synda/ eñ ad vier synum hønum og setium fram fyrer hañ Sarin̄ Jesu
Christi sem hn̄ vorra vegna lided hefur.

Ut af þessare Herrans Christi Himnafør/ høfum vier oss og so þad til Lær-
dooms ad taka/ ad hn̄ er sañarlega sa fyrerheitne Messias/ um hvørn Spaamen̄-
erner hafa spaad/ ad hn̄ munde epter þ hn̄ hefde fullkomnad Endurlausnar Ver-
ked til Himens uppnumeñ verda. Hier um talar David so/Ps: 47. seigiande:
Hafed Loofatak allar Pioodcr/hæt.lofed Gud med gledelegre Raust/þvi Drot-
tiñ stijgur upp med hañ Fagnadar hlioodū og med skiærre Ludra Raust/ Syng-
ed Lof/ Synged Lof Gude/Synged Lof/Synged Lof vorum̄ Konge.

Vier skulū & eirneñ læra hier wt af/Ad skilia riettelega hvad þad þyder sem
Gudspiallamadureñ seiger: Ad HErrañ CHristur SJtie Til GUds Hægre Han-
dar/ Sem er/Ad þ a ecke so wt ad leggiast edur skiliast/ so sem þa eirn situr vid
añars hægre edur vinstre Hlid/þvi Gud er eirn Ande/& hefur hvørke Foot nie
Hønd/Holld edur Bein/ Luc: 24. Ecke a heldur ad skiliast þ Guds hægre Hønd
nockurskonar vijst Platz/Stadur eda Takmark/ þvi so seiger David i Ps: 139.
Hvørt skal eg fara fyrer þijnū Anda/eda hvørt skal eg flija fyrer þijnu Augli-
te? Fare eg upp i Himneñ/ þa ertu þar/bygge eg mier Rwm i Helvijte sia/ þa
ertu eirneñ þar/etc: etc: So er þa Guds hægre Hønd eckert añad eñ hn̄s Almæt-
tis Stioornan/Rijke & Regimente/ med hvøriu hn̄ rædur & stijrer øllū Hlutū a
Himne & Jørdu/ eñ ad sitia til Guds hægre Handar/þ er ad vera lijkur og jafn
Gude Fødur & H. Anda/i allre Dyrd & Magt/Krapte & Heidre a Himne & Jør-
du/og i þañ mata seigest Christus ad sitia til Fødursins hægre Handar/epter þvi
sem þar stendur i Pistl: til Eph: 1. Gud hefur uppvaked Christū fra Daudū/&
hefur sett hn̄ til siñar hægre Handar a Himnū/ yfer allañ Høfdingskap/ Vallds-
stiett/Magt & Herradoom/& allt hvad nefnast ma/ ecke einungis i þessare Ver-
øldu/heldur jafnvel i Ockomiñe.

Vier skulū & so i þridia lage læra þ af Jesu Blessadre & Huggunarfullre Him-
nafør/ ad festa ecke vor Hiørtu vid þ Jardneska & Stundlega Glis þssa Heims/
heldur ad stunda epter þvi sem þar uppe er hia Herranū Christo/ Col: 3. Þvi
hvar ydar Fiesioodur er/ þar er & eirniñ ydart Hiarta/ seiger Herrañ Christur/
hia Matth: 6. Cap: Nu er vor allra beste & dijrmætaste Fiesioodur/Jesus Chri-
stus a Himnū/ Þar fyrer lætū oss af Hiarta langa i Himeniñ epter vorū End-
urlausnara/ J.a/So opt sem vier lijtū upp i Himeniñ/þa lætū oss huxa þar til/
ad þar a ad vera vort Heimele og Samastadur sijdar meir epter þetta Lijf. So
opt sem vier lijtū Skyeñ a Loptenu/þa skal oss rænka til ad þau eiga ad vera
vor Vagn sijdar meir/ a hvørium vier munum til Himensins reisa/ 1. Tess: 4.

So

So opt ſem vier ſiaum Fuglana fliwga under Himnenũ/ þa lætũ oſſ þat um aminta vera/ ad vier ⁊ eirneñ Andlega uppfliwgum med ſañre Gudrækne ⁊ ſtødugre Trw til vors Endurlauſnara ſem er a Himnũ. Hvar ad vera og meiga ſiaa Gud Auglite til Auglitis um alla Eilyfd/ oſſ veite ſa Himneſke Dyrdarcñar Konungur/ hvørrũ ad ſie Lof ⁊ Heidur fra Eilyfd til Eilyfdar/ A M E N.

Siøtta Suñudag epter Paſka.

Evangelium/ Joh. 15. og 16. Cap.

JEſus ſagde til ſiña Læreſveina. Eñ þa ed ſa Huggareñ kiemur / hvørn eg mun ſenda ydur af mijnum Fødur/ ſem ad er Sañleikſins Ande / hvør af Fødurnum framgeingur / hañ mun bera Vitne af mier / Og þier munud mier Vitne bera/ þvi ad þier hafed i fra Upphafe hia mier vered. Eñ þetta tala eg þvi til ydar / ſo ad þier hneyxleſt ecke. Þviad þeir munu forboda ydur/ og ſa Tijme kiemur/ ad hvør hañ Lijflætur ydur/ ſa meinar ſig ad giora Gude þægt Verk. Og þetta giora þeir ydur/ af þvi þeir þeckia hvørke Fødurin nie mig. Eñ þetta tala eg þvi til ydar/ ad nær ſu Stund kiemur/ ad þier miñeſt þeſſ/ ad eg ſagde ydur þad. Eñ þetta ſagda eg ydur eige i Upphafe/ þvi eg var hia ydur.

Exordium.

J Geneſis Bookar 49. Cap: Leſum vier um Forfødureñ Jacob/ Ad þegar komed var ad hñs Andlæte ⁊ hñ ætte ad ſkilia vid þetta ſallvallta ⁊ auma Lijf/ þa hafe hñ til ſijn kallad ſijna Tolf Syne og ſagt ſierhvørium þeirra fyrer hvad yfer þa munde koma epter ſijna Burtfør ⁊ Afgang af þſſũ Heime. Eins giører ⁊ ſo hier vor Bleſſade Endurlauſnare Jeſus Chriſtus/ Hañ ſeiger fyrer/ ecke ad eins Læreſveinunũ ſijnũ/ helldur ⁊ øllum ſijnũ Elſkulegũ ⁊ trwudũ Børnũ/ bæde Medlæte ⁊ Mootlæte/ Sorg ⁊ Glede ſm̃ þm̃ mune tilfalla epter þ hñ ſie til Himna uppſtijgeñ/ ſo ſm̃ þſſe vor Gudſpialls Texte wt viſar. Þar eru ad ſøñu marger ſm̃ a þſſũ Døgũ hafa ſtoora Forvitne ⁊ Epterlængan til ad vita ⁊ ſpyriaſt epter af Stiørnumeyſturũ ⁊ ødrum/ hvad a þra Daga mune dryfa/ Eñ þ ber til ad þ ſtær opt, betr ⁊ geingſt ecke eptter ſem þeir i ſoddañ Efnũ fyrer ſpaa. Eñ Jeſu Fyrerſøgn ⁊ Spaadoomur ſtær all-

drei

dret þeil/ þvi hñ er øllū Stiørnumeysturū & Vijsendamønū meire / & fter þyrer alla vora Vege/ Psalm: 139. Og þo so sie/ ad vier høfū aadur þyrre heyrt nockud tal/ ad um Kross & Mootlætingar Guds Barna/ sem þau hlioota ad lyda hier i þessū Heime/ sem & eirneñ um Embætte H. Anda/ hvørt þ sie/ þvi a hvørttvegga þra hefur minst vered þañ þridia & fioorda Sunnudag epter Paaska/ Þa villium vier þo samt i stysta & einfaldasta maata fa ad heyra nockud fleyra hier um talad epter Gudspiallsins Hlioodan. Drotteñ Gud sende oss siñ Anda & Naad i Jesu Nafne/ Amen.

Vier høfum heyrt (mijner Elskanleger) a nockrum fyrerfarande Sunnudøgū/ ad Herrañ vor Jesus Christur hafe sagt sijnū Lærefveinū fyrer Burtfør sijna til Fødursins/ & er þvi ecke ad undra þo þm goodu Guds Mønū hafe geinged þ til Hiarta/ & þeir hafe sturlast þar af/ ad þeir skyldu verda ad missa fra sier & sia a bak þvilijks Herra. Eñ ofañ a allt þta eikur þ þm ecke all-litla Sorg & Hugarmangur/ þar Herrañ seiger þm fyrer i þessa Dags Gudspialle/ hvøreñ ad þm skule ganga epter sijna Burtfør/ sem er ad þeir mune rata i allskonar Eymder & Mootlætingar. Eñ uppa þ ad þr skyldu ecke þeinkia þ þeirra Herra & Lavarder hefde øldungis yfergiefed þa/ þa giefur hñ þm hier i þessa Dags Gudspialle/ eñ nu uppa nytt þ Fyrerheit/ ad hñ vilie senda þm þañ verduga H. Anda/ hvørs Persoona/ Embætte & Vtrietting wtmaalud verdur i þessū Textans Ordum þar so strax i Vpphafenu stendur: **Nær ed sa Huggariñ kiemur / sem eg mun senda ydur af mijnum Fødur/ sem ad er sañleiksins Ande/ hvør af Fødurnum framgeingur/ hañ mun bera Vitne af mier.**

Hier verdur wt þryckelega gieted þeirra þriggia Guddoomsins Persoona/ sem er/ fyrst Fødursins/ af hvørium H. Ande framgeingur/ þar næst Sonarens sem hñ sender/ og heilags Anda sem sendur verdur. Hvar med oss verdur kient og fyrer Siooner sett/ ad Heilagur Ande sie sañur eilyfur og Almattugur Gud med Fødur og Syne. Med þvi þa hñ er Gud/ so erū vier hønū skylduger. Fyrst um Æru & Þienustu/ þvi so stendur þar skrifad hia Matth: 4. Cap: Drottinn Gud þiñ skalltu tilbidia og hønū einū þioona. Vier erū hønū skyllduger um Elsku/ þvi so stendur i Devt: Book: 6. Cap: Elska skalltu Drottiñ Gud þiñ af øllu Hiarta þijnu/ af allre Saal & øllū Mætte þijnū. Vier erum & eirneñ skyllduger hønum um Otta/ epter þvi sem Drottiñ bijdur & skipar/ Devt: Book: 6. Þu skallt Ottast Drottiñ Gud þiñ & þioona hønū. Staañ þvi so til/ ad Ande Guds hafe ecke Ordsøk ad klaga yfer oss og seigia: Fyrst eg er ydar Herra/ hvar er þa minn Otte og Heidur? Malach: 1

Þar næst giefur Herrañ Christur heiløgum Anda hier i Textanum þriu merkeleg Nøfn edur Yfertitla/ med hvørium hñ i Lioose lætur/ hvørt ad sie hñs Embætte/ edur hvøria Verkan hñ hafe hia øllū trwudū Guds Børnum: Fyrst kallar hñ hñ hier HVGGARA. J þm Griska Textanum verdur hønū giefed þetta

Nafn

Nafn/ Paracletus/ þad þydest so myked sē Arnadarmadur edur sa sem Forsvar-
veiter einū & Adstod til syns Mals / hvøriu Nafne ad Herrañ Christur verdur
& so kalladur af Postulanū/ Joh. 1. Pist. 2. Cap. Þar so stendur: Ef nockur
Syndgast/ þa høfū vier Arnadarmañen hia Fødurnum / Jesum Christum þañ
Riettlata. Nu er ꝥ Embætte edur Skyllda eins Arnadarmañs/ ad standa trw-
lega med þm sē hñ hefur teked under sitt Forsvar/ þar næst ad forsvara Søkena
sem hønū er tiltrwud/ so sē være ꝥ sialfs hñs eigen Søk. J þridia lage ber ei-
num riettū Talsmañe ad aminña þañ sem hñ hefur so ad sier teked/ ad hñ vyke
ecke fra siñe Søk eda fortale sig i eirn edur añañ Máta. Og i fiorda lage á
hñ ad hughreysta þañ sem Søkena á/ ef hñ formermerker ad hñ ætlar ad verda
hræddur eda efablanden um syn Malefne. Allt ꝥta giører nu sa himneske
Talsmadurenn/ & vor beste & trwaste Arnadarmadur H. Ande/ hñ tekur ad sier vort
Malefne/ & stendur med oss i øllū vorū Naudsynium / Ja/ hñ giefur oss soddañ
eitt Hiarta/ Siñe & Mood / so vier ørvinlunst ecke under vorū Synda Punga.
Eñ sierdeilis & einkum þa er þesse goode H. Ande oss nalægur/ þa vier lydū Of-
sookner fyrer Guds Nafns Saker / so sem sia má af Dæme Postulaña & añara
Guds Pyslarvotta/ hñ stendur med oss & eirneñ i allskonar Krosse & Mootgange/
so sem hñ giørde þm gooda Guds Mañe Job/ David & ødrum fleyrum/ & a vor-
re sydustu Stundu/ þa mun þesse vor Huggare allra best & mest hia oss standa/
& giefa oss ꝥ Siñe/ ad vier viliuglega & med glødu Giede skillum vid ꝥta auma &
fallvallta Lyf/ hvar um vier & eirneñ iduglega bidium a hvøriū helgū Deige/
þa vier komū til samans i christelegre Kyrkiu/ seigiande: Þu hædste Styrkur i
allre Neyd/ Hialp so vier hrædunst hvørke Skam nie Deyd / Og i voru Siñe sieu
fruggver þa/ nær Diøfull vill a oss stryda/ & Sálen skilst Lykama fra/ Kyrieleis.

Þar næst & i añañ Máta / utmálar Herrañ Christur hier & i lioose lætur/
hvørt ad sie Embætte & Verkan þess gooda heilaga Anda/ þar hñ kallar hñ Anda
Sañleiksins/ hvørt Nafn & Yfirtitell hønū heyrer & soomer riettelega ad bera &
behallda um alla Eilyfd/ þvi hñ er sa sē kiener oss/ hvørneñ vier eigū riettelega
ad trwa/ christelega ad lifa / & sæluhialplega burt ad deya/ hvar um oss vardar
hid allra mesta.

Þridia Embætte H. Anda hvørs hier verdur gieted/ er ꝥ/ ad Herrañ Chri-
stur seiger: Ad Hañ Mune Bera Vitne Af Sier. Med tveñū Moote ber heila-
gur Ande Vitne af Herranum Christo. Fyrst hid iñra i Hiørtum allra trwadra
Guds Barna vottar hñ/ ad Christur sie sañur & eilyfur Guds Sonur/ sem i Hei-
meñ er komeñ til þess ad endurleysa Mañkyned/ eñ hid ytra ber H. Ande Vitne
af Herranum Christo/ fyrer Muñ & Predikun allra trwlyndra Ordsins Þienar-
ra/ so sem Christur talar hier sialfur til siña Lærefveina / seigiande: Ad Þeir
Mune Sier Og Eirneñ Vitne Bera.

Hier af lærum vier ꝥ / ad þar eiga ecke ad eins Prestar & Kieñemeñ ad bera
Vitne af Herranum Christo/ helldur aller adrer vt i fra/ ꝥ er ad skilia/ þeir eiga

 ad

ad trwa ſtadfaſtlega i Hiartanu/ ꝛ jata med Muñenum ad Jeſus ſie ſañur Gud ꝛ Madur/ ſem oſſ ſie af Fødurnum giørdur til Viſdooms/ Riettlætis/ Helgunar ꝛ Endurlauſnar/ epter þvi ſem Poſtuleñ Pall talar/ 1. Cor. 1.

Vt af þeſſu ædur ſøgdu viltū vier taka oſſ fta til Lærdooms: Fyrſt ad þeck- ia riettelega ꝛ kañaſt vid owtſkyranlega Guds Elſku ꝛ Kiærleika / ſem hā hefur til vor aumra ſyndugra Maña / þar hā lætur ſier ecke ad eins ſo myked um oſſ hugad vera/ ad hā gefur oſſ ſyna H. Eingla / þa þienuſtuſømu Anda/ til Vern- dar ꝛ Forſvars a øllū vorū Vegum ꝛ Stigum/ Pſalm. 91. Heldur ꝛ eirneñ ſen- der hā þar a ofañ þañ verduga H. Anda i Hiørtu ſiña trwadra Barna/ ſem vera ſkule fra Tulkur ꝛ Talsmadur/ ꝛ giøra oſſ ad ſialfs ſyns eigeñ Herberge/ Hei- mile ꝛ Buſtad. Hvørſu kuñe Gud Drotteñ meir ꝛ framar ad elſka oſſ?

Mykels Lofs verd er ſu ſtoora Miedaumkan ꝛ Vmhyggia/ ſem ſkrifad er ad þeir gømlu Doomendur ꝛ Yfervalldsmeñ hafe audſyndt og beviſad ædur fordū einfølldum Møñum/ Eckium ꝛ Einſtædingum/ ſem er ad nær ſem helldſt þeſſer og þvilyker ættu Mal ſitt fyrer þeirra Doome/ ꝛ þeir gætu ecke talad fyrer ſig ed- ur framfylgt ſiñe Søk riettelega/ þa hafe Yferdoomareñ ſtrax teked eirn af ſynū Doomsmøñum og ſkickad hønum ad taka ad ſier Mal fra einfølldu ꝛ munadar- lauſu Skiepnu/ ꝛ framfylgia þvi heñar vegna. Eñ længtum ſtærre Velgiørning audſyner Gud Drotteñ oſſ/ þar hā tekur midt wr Rade fra heilgu Guddoom- ſins Preñingar/ þañ gooda heilaga Anda/ ꝛ ſender oſſ aumū Malſtømū Møñum hā (ſem ecke kuñum ad ſvara Gude einu Orde til þuſund) Ad framfylgia Mal- efnum vorū/ ꝛ kieña oſſ hvørneñ ꝥ vier eigum ad haga oſſ ꝛ ſkycka/ ſo vier ecke ſii- dar meir komum fyrer Guds ſtrænga Riettlætisdoom.

Eijñ Hiartnæma Huggun høfū vier oſſ ꝛ eirneñ ad taka wt af þeſſare Sen- dingu ꝛ Giøf heilags Anda/ ſem er þeſſe/ ad vier þurfū nu ecke framar ad hræ- daſt edur ſkielfaſt fyrer nockrum Hlut/ hvørke a Himne nie a Jødu/ hvørt hel- dur ſem ꝥ eru Synder vorar/ Løgmalſins Bølvan/ Guds Reide/ Eilyfur Daude edur Kvaler þeirra Fordæmdu/ þviad heilagur Ande er nu ordeñ vor Eign og Eigendoomur/ hvør ad er jafn Gude Fødur ꝛ hās Syne Jeſu Chriſto ad allre Magt/ Dyrd ꝛ Heidre. Þar fyrer kañ eingeñ Ætt edur Angiſt ſo ſtoor oſſ ad Høndum koma/ ad hā giete oſſ ecke hialpad. Latum oſſ þar fyrer þar um æ- minta vera/ Ad vier yfer alla Hlute fram þøckum Gude Almættugū af Hiarta fyrer ꝥ ad hañ hefur gefed oſſ ſiñ heilaga Anda/ æn hvørs Omøgulegt hefde ve- red ad vier hefdum kuñad ad komaſt til riettrar ꝛ ſañrar Þeckingar Guds/ eda gieta trwad a hās Son Jeſum Chriſtum.

Vier ſkulū ꝛ eirnelgeñ varaſt ad forſooma edur foracta Guds Orda Heyrn ꝛ þau H. Sacramenta/ hvør ad eru þau helldſtu Medøl fyrer hvør H. Ande vill vera krøftugur i oſſ/ heldur ſem oftaſt vera þar vidſtadder ſem Guds Ord er um Hønd haft.

J þridia mata ſkulum vier ꝛ eirniñ taka oſſ Vara fyrer Athuggaleyſe ꝛ alls

konar

konar kloptũ Syndum ⁊ Løstum/ med hvørium vier styggiũ fra oss þeññañ Edle Giestiñ/ Heilagañ Anda/ þvi lyka sem þad ad Fyflugurnar flyia þa þær fiña Reikeñ og Dufurnar Odauneñ. Eins flyr ⁊ so su Himneska Dufañ heilagur Ande/fra þeirre Mañeskiu sem liggur i Syndum og Svyvirdingum Idrunar-laust/og latur ecke af/eñ vel sie þeim Mañe fra hvørium heilagur Ande i burt vykur/þvi fra hønum vykur ⁊ so Gud Fader ⁊ hañs Sonur Jesus Christus/ og verdur so sydañ Bustadur Diøfulsins.

Nu viliũ vier framveigis med fæstũ Ordũ fær ad heyra/ hvør ad sieu Laun ⁊ Betalingur sem øll Riettrwud Guds Børn hafa sier ad vænta af þessum Hreck-vysa Heime/einkanlega þo/ þeir sem Guds Ord kieña ⁊ Vitne bera af synũ Endurlausnara Jesu Christo/So sem ad eru aller trwlinder Doctores ⁊ Lærefedur i Kyrkium ⁊ Skoolum/Hier um talar so Herrañ Christur/ seigiande: ÞEIR munu forboda ydur/Item/ Sa Tyme mun koma/ ad hvør hañ Lyflætur ydur/ sa meinar sig ad giora Gude þægt Verk. Hier af meigum vier þad ráda og skilia/ ad þeir sem Herranum Christo epterfylgia ⁊ ganga epter hañs Bodordum/þad er þeir sem kieña riettañ ⁊ sañañ Sæluhialpar Lærdoom/ fyrer utann allar Villur og Mañasetninga/ þeir mune ecke ad eins Hatader/ Ofsokter / Hrakter og Hrædder verda af Andlegrar/ heldur og eirninn af Veralldlegrar Stiettar Møñum og Yferherrum/ þvi ad forboda edur Bañfæra nockurn/þad vidvykur og tilheyrer Andlegu Vallde/ Eñ ad Lyflata Meñ kiemur Veralldlegre Vallstiett vid. So hafa þa ecke ad eins Postularner/heldur ⁊ eirneñ Otelianlega marger adrer Guds Dyrkendur og Pyslarvottar bloted ad lyda Bañ ⁊ Bølvan af þvi Andlega/ eñ Plagur ⁊ Pintingar allt til Dauda/søkum Vidurkieñingar Guds Nafn af þvi Veralldleg[illegible]lldo-mi/so sem lioost er/bæde af Heilagre Ritningu ⁊ ødrum Sagnabookum/ ⁊ hier er oflángt upp ad telia/ Þar fyrer seiger so Postuliñ Paall/1. Cor: 4. Jeg held ad Gud hafe giørt oss Postulana ad hinum allra audvirdelegustu/ so sem Daudar nũ undergiefna/ þvi vier erum Vundurfurda orduer Heimenum ⁊ so Einglum og Møñum/ Vier erum Dárar fyrer Christs saker/ Bølvan Veralldar ⁊ Hreinsunar Offur allra Mañа. Eñ Ordsøkena hvar fyrer ad Guds Elskulegustu og wtvaleñ Børn/ hafa sier slyks ad vænta af þessum Hreckvysa og Vondskufulla Heime/ Hana leggur HERRANN CHRIstur sialfur til / og seiger ⁊ Og þta giora þeir ydur/ af þvi þeir þeckia hvørke Fødureñ nie mig. Hier kañ einhvør ad seigia: Hvørneñ á eg þta ad skilia? Þar Christur seiger þo i ødrum stad til Gydinga/ þa þeir efudust um hañs Persoonu ⁊ hvør hañ være/ Þier (seiger hañ:) þeked mig/⁊ þier vited hvadañ eg er/Joh. 7. Item seiger hañ hia sama Gudspiallamañe/15. Cap: Ef eg hefde ei giørt þau Verk á medal þeirra/sem eingeñ hefur añar giørt/ þa hefdu þeir aungva Synd / eñ nu hafa þeir sied þau/⁊ hata þo bæde mig ⁊ miñ Fødur. Eñ vier skulũ vita/ad Meining þessara Herrans Christi Orda er þesse/ ad þo so sie ad Gud Fader ⁊ hañs Sonur

Jesus Christus sie þm̄ nooglega openberadur/ ⁊ þeir vite i sijnū Hiarta/ ad Je-
su Lærdoomur er sa riette Saaluhialpar Lærdoomur / þa eru þeir þo samt so
hertekner ⁊ forblindader i Hug ⁊ Hiarta af fölskum Lærdoome/ ad þeir a moot-
te sine eigen̄ Samvitsku ofsækia Jesu Lærdoom / edur þa sem hn̄ kien̄a ⁊ fram-
bera/ so sem liooſt Dæme er a hinū H. Stephano / hvør þa ed predikade wt af
Herranum Christo fyrer Gydingum/ ⁊ þm̄ giekk til Hiarta hn̄s Ræda / þa aptur
byrgdu þeir sijn Eyru/gnystu Tönum yfer hønum ⁊ grytu hn̄/Giørn. B. 7.

Sama lesū vier ⁊ so um Postulan̄ Paal / þa hn̄ predikade fyrer þeim i Anti-
ochia/ ad þeir hafe staded i moote hn̄s Lærdoome / ⁊ þ sama ecke utan̄ af Hatre ⁊
vondsku/ Hvørs vegna þeir feingu ad heyra þessa Rædu af Munne Postulan̄a /
Þad byrjade/ad ydur skyllde Guds Ord fyrst seigiast / en̄ af þvi þier reked þ fra
ydur/ ⁊ halldeð ydur sialfa eilijfs Lijfs omaklega/ siaed / þa snwum vier oss til
heidenna Þiooda/Giørn. B. 13. Cap. Hier ad skylldu giæta aller Guds Orda For-
ackterar / edr þeir sem læta sier lyted edur eckert finast til þa þeir heyra Guds
Ord kient/skeyta þvi ecke meira en̄ an̄are Hegooma ⁊ einskis verdre Rædu edur
Barnahiale/þeir skylldu (seige eg) sia vel til/ ⁊ giæta ad sier / ad Guds Reide ⁊
Straff kome ecke yfer þa eins ⁊ Gydinga / sem moot viliuglega fordæktudu Je-
sum ⁊ hn̄s Ord/ Ja/þeir skylldu setia sier fyrer Siooner þa hrædelegu Hootun
sem þar stendur skrifud i Pistlenū til Heb. 6. Cap. og so hlioodar : Þad er o-
mögulegt ad þeir sem eitt sin̄ upplyster eru/ ⁊ smackad hafa himneska Gafu/ ⁊
Hluttakarar eru ordner H. Anda / ⁊ smackad hafa hid gooda Guds Ord og
Krapt epter komande Veralldar/ ef þeir affalla ⁊ krossfesta sialfū sier Son Guds
aptur/ ⁊ hn̄ fyrer Skimp hallda/ ad þeir skylldu kun̄a aptur endurnyader ad ver-
da til Yferbootar.

[illegible]llum vier skoda hvør vera ma huggun Guds Barna i giegn øllum þessū
margføllldum Ofsooknum Veralldaren̄ar/sem er þesse/Ad Jesus Christus/sem er
vort Høfud og Lijf/Col. 1. Phil. 1. Veit og sier fyrer Motgang sin̄a ast kiærra
Barna/ædur en̄ han̄ kiemur þeim ad Høndum/ og advarar þau og kien̄er ad vera
vidbwnum/so hn̄ kome þeim ecke Ovart ⁊ þau hneixlest eke þar af.

Hvad gladur vard Pharao Kongur þa Joseph varade han̄ vid þeim siø epter-
erkomande Hallæris Arum? Gen: 41. Eins gladdest og so merkelega Joram
Israels Kongur/ þegar Elisæus advarade hn̄ ⁊ sagde fyrer ad Benhadad Kon-
gurin̄ af Syria villde falla in̄ i hn̄s Land/hvar um lesa ma i an̄are Book Kon-
gan̄a 6. En̄ myklu gladare meigum vier vera sem eigum Jesum fyrer Raadgiaf-
fa / i hvørium folgner eru aller Fiarsiooder Gudlegrar Vitsku / Col: 2. Og
Onyt kan̄ ad giøra Raad Heidingian̄a/Psalm: 33. Og wr Freistingun̄e ad frelsa
þa Gudhræddu/ En̄ hina Ranglætu ad vardvelta til Kvalan̄a a Dag Doom-
sins/2. Pet: 2. Med þvi þa ed Christur veit af øllū vorū Mootgange ⁊ Man̄-
raunū/og ma hn̄s Vilja kiemur oss einges Kross ad Høndū/þa verum Okvydner/
þvi hn̄ er vor Gud/sem oss hialpar og sa Drottin̄ Drottin̄ sem fra Daudanum
frelsar/ Psalm: 68.

vier

Vier skulum ꝛ eirneñ i vorum Mootlætingum/ ꝛ allra helldst a vorre Burtferdar Stundu/hugga oss vid þañ gooda H. Anda/hvørn Christur lofar ad senda oß/ ꝛ vera visser þar uppa/ad hñ mune standa mz oß/ꝛ hia oss/i allskonar Þrautum ꝛ Þreyngingum/eins ꝛ hñ stood med Postulunum fordum/ ꝛ gaf þm hugþraust Siñe ꝛ glade Gied / þo þeir ætte aldrei so myked ad lyda fyrer Christi Nafns saker. Nu þm eilijfa gooda Gude sem er Huggun allra siña i allskonar Mootgange / hønum segium vier Lof Dyrd ꝛ Heidur nu hiedañ i fra og ad Eilijfu / Amen.

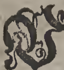
A Hvijtasuñu Hatijd.

Evangelium/ Joh. 14. Cap.

Og JEsus sagde til siña Læresveina. Hvør hñ elskar mig sa mun vardveita mijn Ord/og Fader miñ mun elska hñ/ꝛ til hñs munum vid koma/ ꝛ hia hønū Vistarveru giøra. Eñ hvør hñ elskar mig eige/ sa vardveiter ecke mijn Ord. Og þad Orded sem þier heyrdud/ er ecke mitt / heldur Fødursins þess sem mig sende. Þetta talade eg fyrer ydur/a medañ eg var hia ydur. Eñ Huggareñ sem er hiñ heilage Ande / þañ er miñ Fader mun senda ydur i mijnu Nafne/hñ skalfur mun kieña ydur alla Hlute/ og miña ydur a allt þad sem eg sagda ydur. Miñ Frid læt eg hia ydur / Miñ Frid gief eg ydur/ eige so sem Heimureñ giefur / þa gief eg ydur. Ydart Hiarta hryggest ei nie skielfest. Þier heyrdud þ eg sagda ydur/eg fer burt og kiem aptur til ydar/ ef þier elskudud mig/þa gleddust þier vid þ/ ad eg sagda ydur/ ad eg fer til Fødursins/ þviad Fadereñ er mier meire. Og nu sagda eg ydur þad/ædur fyrre eñ þ skiedur/ so ad þier trydud þvi/þa er þad være skied. Hiedañ i fra mun eg ecke tala margt vid ydur. Þviad þessa Heims Høfdinge kiemur / ꝛ med mig hefur hñ eckert. Heldur so ad Heimureñ þecke þ eg elska Fødureñ/ ꝛ þ eg giøre so sem Fadereñ hefur mier boded.

 Exor-

Exordium.

Jer lesum elskuleg Guds Børn / J fyrre Book Kongaña 18. Cap. Ad a Døgum Achabs/hafe Himineñ vered so hart tilluktur / ad þar hafe ecke einum Dropa Vatns rignt a Jørdena i hælft fioorda Aar/ allt þangad til ad sa mykle Spamadur Drottens Elias stie efst uppa Fialled Carmel/ & fieck þ med siñe Bæn/ad Gud gaf eitt nadarsamlegt Regn/ so adur eñ þ Meñ varde/vard Himineñ dimur af Skyum & Vedre/& þar kom eitt ækaft Regn.

AE/ þad mætte vel seigiast ad Himineñ hefde vered apturluktur regna Mañanña Synda/ a þeim fyrstu Veralldareñar Tijmum & þar fram epter / ecke i þriu Aar eins & a Døgum Achabs/ heldur meir eñ i þriu Þusund Aar / so þar hafe ecke falled neitt heilsusamlegt Nadar Regn heilags Evangelij / allt þar til sa himneske Elias Drotteñ vor Jesus Christus stie efst uppa Carmel/ þ er/foor til Himens/hvar med hñ wtvegade oss eitt Nadarlegt Regn i Vthellingu þess gooda H. Anda/ sem kom yfer Postulana a þessare dyrdarlegu Hvijtasuñu Hatijd / so hñ hefur nu aptur endurnært & lijfgad sijna Arfleifd sem þornud var/ so sm̃ hiñ H. David talar i Psalm: 68. So er þa þesse veglege Hatijdisdagur sem vier i Dag hølldum/ Hatijd eins ypparlegs Skeinks / a hvørre vor himneske Emanuel & Brooder Jesus Christus (epter þ hñ upp foor til Himna & sette sig til hægre Handar Føđursins) wtvegade oss & gaf þañ dyrmætasta edla Skeink/sem er Anda Nadareñar/ Heb. 10. Anda Bænareñar/ Zach. 12. Anda Vijsdoomsins/ Esa. 11. Ja/ Anda Sañleiksins & Kraptarens / Joh. 14. & 2. Tim. 1. So vier meigum nu glader syngia med hinū H. David af Psalm: 115. & seigia: Drotteñ hñ miñest vor & blessar oss/ hñ blessar Hwsed Jsraels / hñ blessar Hwsed Arons/ hñ blessar þa sem ottast Drotteñ/ bæde smaa & stoora. Ja/þetta er hin allra dyrasta & dasamlegasta Hatijd / a hvørre heilagur Ande hefur giørt þau mestu & stærstu Furduverk / þvi i Dag hefur skied Dasemdarverk a Himnenum/ Dasemdarverk a Elldenum/ Dasemdarverk i Loptenu/ Dasemdarverk a Jørduñe. A Himnenum er stoor Dasemd skien/ þar H. Ande kom yfer Postulana i einum skyndelegum Þyt/so sem mykels tilkomande Vindar. A Elldenum eru & so stoor Vndur skien/ þar Tungur yfer Postulunum saust so sem være þær gloande/ hvad vissulega hefur mætt vera eirn yfernatturlegur Elldur/ lijka sm̃ þegar ad Ruñureñ logade fordum/ eñ brañ þo ecke/Exod. 3. A Jørduñe sm̃ nidur under oss er hafa ecke heldur litlar Dasemder & Furduverk skied / þar Postularner sem adur fyrre høfdu vered einfallder Fiskimeñ & lijtt talande Meñ urdu a einu Augnablike so Mælskurijker/ad þeir gætu talad Guds Stoormerke i allra handa Tungumælum/ so sem þessa Dags Pistell wtvijsar / þar fyrer er eingeñ Furda/ þo þeir H. Forfedur/ Spameñ & Kongar hafe haft eina hiartanlega & iñelega Eptirlaungan epter þessare dyrdarlegu Drottens Hatijd / & hafe hroopad

med

med Spamañenū Esaia/ af hūs Spaadooms Bookar 45. Cap. seigiande: Dreu⸗
pe þier Himnar hier ofan ad/ & Skyeñ rigne Rietvijseñe. Eñ vier viliū i Jesu
Nafne an leingre Jñgangs & Formaala koma til þessa H. Evangelij / sem til er
sett ad wtleggiast skule a þessare H. Anda Hatijd i Christneñe/ & oss tvær Grei⸗
ner fyrer Hendur taka wt af þvi ad yfervega ad þessu siñe. Fyrst viljum vier
skoda & yfervega i Anda/ hvørt ad sie Audkieñingarteikn & Merke allra þeirra
sem Jesum af Hiarta elska. Þar næst viljum vier athuga þau Laun & þa Vel⸗
giørninga H. Anda/ sē hñ audsyner øllū þm sem þesse Audkieñingar Teikn a
sier hafa.

Nú sa himneske Hvijtasuñu Herrañ Gud H. Ande / sem a þessare dyrdlegu
Hatijd sette sig yfer Postulana/ & leidde þa i allañ Sañleik / hñ virdest eñ nu a
þessare Stundu ad setia sig yfer sierhvørn af oss/ so vier mættum þetta yfervega
þre H. Guddoomsins Preñingu til Lofs & Dyrdar/ eñ oss til Sælargagns i Jesu
Nafne/ Amen.

Fyrre Greineñ.

Nu viljum vier koma til Textans/ og skoda hvad sierlegt hañ hefur inne ad
hallda.

Fyrst syner þesse Gudspialls Texte oss lioos Merke a þeim sem bwa yfer H.
Anda. Eñ þad er Teikned/ Ad sa sem elskar Jesum/ i hønum byr heilagur An⸗
de. Eñ vilier þu vita/ hvørt þu elskar Jesum af Hiarta edur ecke/ þa hefur þu
þar eckert vissara Teikn til/ eñ ad ransaka hvørneñ Hiartalag þu hefur til Guds
Ords. Hafer þu Guds Ord kiært/ þa þarftu ecke ad efa þ ad þu elskar vyst Je⸗
sum/ Eñ sie so þu skeiter ecke um Guds Ord/ þa skeiter þu ecke heldur um Jesū/
Hater þu Guds Ord/ þa hatar þu & so Jesum/ Eñ hater þu Jesum/ þa kantu
ecke ad bwa yfer heiløgum Anda/ þvi hvør hñ elskar ecke Drotteñ vorn Jesum
Christum/ sa er Bølvan/ seiger Postuliñ Paull/ 1. Cor: 16. Þetta Teikn Jesu El⸗
sku & heilags Anda Jbwdar/ høfdu þeir goodu Læresveinar sē til Emaus geinn⸗
gu/ þvi þeir elskudu so þ Orded Jesu sem hñ predikade fyrer þeim a Veigenum/
ad þra Hiørtu bruñu i þm/ so sem þeir medkiendu sialfer/ Luc: 24. Þetta Teikn
har med sier Drottningeñ af Arabia/ 1. Sam: 10. Hvør ed reyste lаngañ Veg
til ad heyra Ord Guds af Muñe Salomonis. Þetta Teikn hafde & so lyka a sier
sa goode Kong David/ hvør ed liet sier kærara vera Ord Drottins/ heldur enn
mørg þusund Stycke Gulls & Sylfurs/ Psalm: 119. Eñ Gud nade hvørneñ þad
geingur til fyrer oss aumum & syndugum Møñum/ þviad Hiørtu vor hyrna sial⸗
dañ under Guds Orda Heyrn & predikun/ auk heldr ad þau munde breña af El⸗
sku & Føgnude þra Hluta sem vier heyrum kient og predikad um/ eins og Lære⸗
sveinaña Hiørtu bruñu. Vier høfū Ord Drottens þ Tyrunū & viliū valla vyki⸗
oss þverfootar til ad heyra þ/ auk heldur ad vier muniū mz Austurvegs Drott⸗
ninguñe epter þvi sækia lаnga Vega. Vier selium kañ skie Guds Orda Heyrn

opt ⁊ tijdum þyrer þim̄ ælna virde edur sulltar Abata/ auk heldur vier minnum virda Ordsins Heyrn/meir eñ mørg þusund Stycke Gulls ⁊ Sylburs eins ⁊ David. Nu þa þetta sie so a sig komed þyrer allmørgum/ þa samt sem ædur er vonande og trwanlegt/ad i Guds Søþnude nune eñ nu þiñast þau Hiørtu sem elska aþ Hiarta þad blessada Ord Drottens/⁊ bera so a sier þad Teikn/ad þau hafe Jesum siñ kiærañ/og bwe yþer heiløgum Anda. Þesser aller haþa wtvaled sier med Mariu þad besta Hlutskipted/hvørs vegna þeir verda hier æminter/ ad læra sier ætyd þara meir og meir þram i Elsku Guds Orda/ i Bænrækneñe/ Jdraneñe/Hlijdneñe vid Gud og Meñ/ ⁊ i Þolenmædeñe ⁊ ødrum Avøxtum Guds Orda Elsku og riettrar Gudrækne/ so sem Postuliñ Petur ãmiñer i ødru Sendebreþe 3. Cap: seigiande: Vaxed i Nadeñe og Þeckingu vors Drottens og Lausnara Jesu Christi/ Og i Openberingar Book: 22. Cap: stendur/Ad hvør sem Riettlatur er/hañ skule riettlætast eñ nu þramar. Þad er ad skilia/ad sa sem nockud gott hefur med sier uppbyriad þyrer heilags Anda Verkan/hañ stunde þar til ad ꝥ aukest ætyd / eñ mynke alldrei. Hiner sem ecke elska Ord Drottens/þeir haþa ecke heilagañ Anda med sier/Eñ þeir sem hañ ecke haþa/þeir heyra ecke Jesu til/Rom: 8. Þar þyrer haþe nockr hingad til vered kalldur og athugalaus under Heyrn og Predikun Guds Orda/hañ siae ad sier i Tyma i Jesu Naþne/þvi a.hægt er Gude eñ nu i Dag ad giøra þañ ad Guds Barne sem hingad til heþur vered Dieþulsins Barn. Gixtum ad hvad Ande Guds seiger/ Ad hvøren þañ Tyma sem sa Riettlæte lætr aþ Riettlætur ad vera/þa skule hañs þyrra Riettlætis ecke minst verda. Og þar þvert a moote/ Hvørn þañ Tyma sem sa Ranglæte snyst þra Ranglætenu/þa skule ecke heldur verda minst hañs þyrra Ranglætis/Ezech: 18. Dæme hier uppa skiede i þeirre þyrstu Predikun sem halldeñ var a Hvijtasuñu Hatijd/þvi þa snerust til Jdrunar ⁊ riettrar Trwar nær þriar Þusunder Sala sem leinge høþdu Guds Anda ⁊ Orde a moote staded/ Act: 2. O/ Gud giæþe ad þeir sem eñ nu a vorum Døgum eru kallader til þess ad heyra Guds Ord/ og haþa þar med leinge hryggt og styggt heilagañ Anda/ þeir mættu komast i þra Hoop. Og þetta er nu ꝥ rietta audkieñingar Teikned a øllum þeim sem Jesum elska ⁊ bwa yþer heiløgum Anda/ad þeir heyra þeigensamlega Guds Ord/ elska þau heiløgu Sacramenta/⁊ haþa Hiartanlega Girnd og Epterlangan ad vera i Hwse Drottins eins ⁊ David/hvør ed seiger i Psalm: 27. Eins heþe eg beded aþ Drottne/þad sama villde eg giarnañ þiggia/ꝥ eg mætte bliþa i Hwse Drottens mijna Lijþdaga/ til ad skoda þa ægiætu Þioonustugiørd Drottins Guds/ og ad vitia hañs Musteris.

Nu vilium vier eñ þramar athuga ⁊ yþervega hvørneñ ꝥ vier eigum riettelega ad elska Jesum. Fyrst eigum vier hañ ad elska aþ øllu Hiarta / allre Sal ⁊ øllu Krøptum / ꝥ er ad skilia: Vier eigu ecke ad haþa neina Hræsnis Elsku til vors allra sætasta Endurlausnara / þyrer hvøre ad H. Ande tekur oss Vara / þyrer Mun Postulans Pals/Rom. 12. seigiande: Elskañ sie Flærdarlaus/ ⁊ eñ

apthur

aptur stendur þar/1. Joh. 3. Sona korn/elsked eige med Orde z Tungu/ helldur med Verke z Sañleika. Ecke a helldur Elsku vorre til Jesu ad vera so vared/ so sem Elsku Barnaña til Foreldraña eda Ecktamañsins til siñar Eigenkonu / edur eins goods Vinar til añars / helldur a þ ad vera þvilijk Elska/sem yfergeingur alla adra Elsku. J einu Orde ad seigia/vier eigum ad elska Jesum so ad vier høllldum hñ fyrer vort Sumum Bonum edur ædsta Fiesiood / z viliū helldur gang ga a mis alls þess sem oss er kiærast i þessare Verølldu/ sie þ Fader eda Mooder/ Syster eda Brooder/ Kona eda Børn / Lijf z Lucka / Æra z Gotz/ eda hvørriu helldst Nafne sm̄ þ heita kañ/helldur eñ þ vier høfum ecke hiartanlega kiæraū Fñañ edla Fiesiooden z Dyrgryppeñ vorn Drotteñ Jesum Christum/þvi so seiger hñ sialfur hia Luc. 14. C: Hvør hñ elskar meir Fødur z Moodur eñ mig / hñ er mijn ecke verdugur.

Þar næst eigum vier ad auglysa vora Elsku til Jesu / i þvi ad vier gleymū ecke hñs Pinum/þ er þm̄ Voludu z Þurftugu/helldur giørū þm̄ gott i hñs Nafne epter vorū Efnum/þt ef nockur seigest elska Gud/ eñ hatar siñ Broodur/ sa er Lijgare/ þvi hvør hñ elskar ecke siñ Broodur/ hvørn hñ sier/ hvørneñ gietur hñ Gud elskad/þañ hñ sier ecke ? seiger Joh. 1. Pistle 4. Cap.

J þridia lage eigum vier ad elska Jesum Endurlausnara vorn stadfastlega i Medlæte z Mootlæte/ i Lijfe z Dauda/ epter þvi sem sialfur Gud hefur þ til skickad/ þvi hvør hñ leggur sijna Hønd a Plogeñ/ z lijtur a Bak sier aptur/ sa er ei hæfelegur til Guds Rijkis / seiger Christur hia Luc. 9.

Auñur Greineñ.

Hvad þat hefr þa til Launa z i adra Hønd sem Jesum elska/ hñs Ord stunda z yfer heilogum Anda bwa? Þad seiger oz Herrañ Christur hier i Gudspiallenu/ FADer Miñ (seiger hñ) Mun ELska ÞA. Þar kañ ecke gledelegra og huggunarsamlegra Ord ad seigiast a mille Himens z Jardar/eñ þ ad Gud Fader elske einn/þvlad þa sem hñ elskar/þa elskar hñ so Hiartanlega/so sem einn elskar Siaalldur sijns Auga/Zach: 2. Eda so sem sijna eigeñ Saal. Jerem: 2. Þad er ad søñu ecke lijtel Æra og Virding hallldeñ hier i Heime þa einn edur añar þattæke kar og umkomulijtell Vndersaate kiemst i Gunst og Vinættu vid siñ Kong edur myktls hattar Høfdingia/þo er þvi so vared/ ad slijkra Stoorherra Gunst er optsiñs ballvøllt og varer sialldañ leinge/so sem vier høfum Dæme til a Haman/ Hañ þeinkte ecke añad eñ hñ være hiñ allra Luckugiefnaste Madur i Verøllldeñe/ af þvi ad Kongurin hafde upphafed hñ og sett yfer alla sijna Fursta z Vndergiefna Þienara/ Eñ þad varade ecke leinge/þvi Kongurin liet skømmu þar epter heingia hñ a einum haum Triegalga/so sem þar um verdur lesed/Esthers Book kap 5.z 6. Cap: Elska z Giæskurijke Guds Fødurs til vor /umbreytest ecke/helldur/helldur hñ Trw vid oss æfenlega/so sem David vottar i Psalm: 146. Ja/ Hañ hefur soddañ hiartgroona Elsku og Kiærleika til vor/ad hñ lætur þad alla

 fram

fram vid oss koma sem eirnre skiærustu ꝛ skylausustu Elsku fylger/ so sīn er þta:
Fyrst openberar hñ oss allt sitt Leyndar Rad/ Þar næst giefur hñ oss allt ꝥ sem
hñ sier oss Gagnlegt ꝛ Naudsynlegt vera. Hañ umber ꝛ so i þridia mata vorn
Brest/ og skyler vorum Lytum betur eñ eirn Fader kañ ad skyla Lytum ꝛ Bre-
ste sijns elskulegs Barns. Og ad sydustu/ so ekkert mvante/ þa giefur hñ sig sialf-
añ i sijnum Guddoome ꝛ þremur Persoonum med allre siñe Giæsku og Giædum/
Mañskyñe til Eignar ꝛ Jbwdar Hiartans ꝛ Sælareñar/ hvad hñ ærysar med
þessum Ordum sem hier standa: **Og til hñs munum vier koma og Vist-
arveru hia hønum giøra.** Sæ þu/ so blessast sa Madur sem Ottast Drot-
tiñ/ seiger hiñ heilage David i Psalmenum 128. Jæ/ so blessast aller þeir sem el-
ska Ord Drottens og hillz so ad sier þañ gooda heilaga Anda.

Gud Drottiñ giørde Jsraels Folke ædur fordū margt ꝛ myked til gooda/ so
sem liooſt er af heilagre Ritningu/ Eñ sa var Velgiørninguriñ allra mestur sem
yfer took þa hñ Blessadur vtrotest ad bwa a medal þess. Eins lyka høfum vier
aumar Mañeskiur alldrei þeiged stærre Nad ꝛ Velgiørning af lifanda Gude/enn
þañ/ad hñ vill virda oss slyks Heidurs/ad vier skulum vera hñs Bustadur/hvørs
vegna ad Lykømum vorum veitest þvilijk Æra/ ad þeir heita ꝛ kallast nu hiedañ
af Mustere lifanda Guds/ 2. Cor: 6. Oh/ Vertu nu þar fyrer gladur
miñ Christne Brooder ꝛ Syster/ ꝛ hroosadu þier þar af/ad þu formætt nu alla
Hlute/ fyrst þu Herbergiar hia þier soddañ Edla Giest/sem sialfur formæ alla
Hlute. Sia/ hier kiemur til þyn Gud Fader ꝛ tekur þig sier ꝥ Barn/ hier kie-
mr til þyn Son: Guds ꝛ giefur þier til eignar syna allra helgustu Forþienustu/
hier kiemur til þyn Gud H. Ande/ ꝛ iñsiglar þessa Nad i þynu Hiarta/ so þu
mætt gladur seigia med Postulanum Pale/ Ef Gud er med oss/ hvør er þa a moo-
te oss? Hvør ed ecke fyrmde synum eigenlegum Syne/heldur gaf hñ wt fyrer oss
alla/hvørnen skylde hñ þa ecke giefa oss alla Hlute med hønum? Rom: 8.

Til Abrahams kom Drottiñ og tveir Eingar med hønum þa hañ sat i Dyr-
um siñar Tialldbwdar/ꝛ sem hñ sæ þa/rañ hañ a moote hm ꝛ fiell fram til Jar-
dar og sagde: Herra/ hafe eg fundeð Nad fyrer þynu Auglite/ þa gack ecke fr-
am hia þynum Þienara/Gen: 18. Hvad myklu framar ber oss skylda til/ ad
vier med stærstu Audmykt ꝛ Knefalle medtøkum þeñañ Edla Giestiñ/ og gled-
lum oss af Hiarta þar yfer/ad hñ vill ecke alleinasta ganga iñ til vor um stundar
saker/heldur ꝛ eirniñ giøra Langvist ꝛ Veru hia oss/ þviad hñs Footspor driw-
pa af Feite/Psalm: 65. Og hvar hñ Herbergiar/þar er Lyf ꝛ Blessan um All-
der ꝛ ad eilyfu/ Psalm: 133. Og þetta er nu sa añar Velgiørninguriñ edur Lau-
niñ sem þeir fæ er Jesum elska og hñs Ord vardvelta/ ad øll H. Guddoomsins
Preñing vill bwa og giøra Vistarveru hia heim i þeirra Hiarta.

Þridie Velgiørningureñ sem øllum søñum Jesu Elskendum veitest/ er Under-
vijsan ꝛ Uppfrædīng H. Anda/ hier um hlioodar so Texteñ: **Þetta talade
eg fyrer ydur a medañ eg var hia ydur.** Þad er ad skilia/A medañ eg um-

gleðst synelega i Hollvetu hier hia ydur / En hier epter mun eg ecke med soddan Hætte tala vid ydur. Heldur Huggaren/ sem er hin H. Ande / þan er min Fader mun senda ydur i mijnu Nafne (seiger Christur) Han sialfur mun kienna ydur alla Hlute/ ⁊ minna ydur a allt ꝥ sem eg sagda ydur.

Þad ber til opt ⁊ tijdum/ þo ad Guds Børn hafe einsett sier ad minnast ⁊ leggia uppa Hiartad þa edur þa Huggunar Grein/ sem i Guds Orde stendur ⁊ af Jesu signada Munne er wtgeingen / ad hafa hana sier til Trwarstyrkingar þegar Freistingar ⁊ imislegar Mootlætingar ad Høndum koma/ þa muna þau ecke neitt þar til/ ⁊ er eins ⁊ þau hefde aldrei heyrt ꝥ nie sied/ en oss til stærstu Huggunar i soddan Tilfellum/ lofar vor blessade Endurlausnare Jesus/ ad hn̄ vilie senda þann gooda H. Anda i Hiørtu allra þeirra sem hn̄ elska/ ⁊ hn̄ skule minna oss a øll þau Nadar Fyrerheyt sem hn̄ hefur giefed oss i synu H. Orde. Hvad ad er ein yfer máta stoor Huggun fyrer allar Angradar ⁊ Sorgbitnar Manneskiur / þvi hvad Gud hefur lofad ꝥ ender hn̄ visselega/ ⁊ hn̄s Ord kunna aldrei ad bregdast/ Luc. 21.

Þar næst ⁊ i annan máta verdur oss hier fyrer Siooner sett / hvørnenn hattad ⁊ vared er Efnum vorū i þessū Heime/ sem er ad vier lifū hier so sem adrar Fav‑rædar Skiepnur/ þvi vorer Vitsmuner eru Hálfverk / ⁊ vorar Spásagner eru Hálfverk/ so sem Postulenn seigir/ 1. Cor. 13. Ja/ vier neigum aller med Spá‑mannenum Jeremia medkienna ⁊ seigia: Ach Domine nescio loqvi / Oho Drotten eg duge ecke til ad tala edur predika/ þvi eg er of‑ungur/ Jerem. 1. Ja/ sannar‑lega má ꝥ um oss seigiast/ ad vier sieū Børn ⁊ of‑unger i Trwarefnum vorū/ þar fyrer er oss stoor Þørf ⁊ Naudsyn a einū goodū Skoolameystara ⁊ Uppfrædara/ sem oss kienne Guds Gøtu/ ⁊ hvad vier eigū ad flya ⁊ fordast / ꝥt af Natturunne til erū vier sialfer blinder/ so vier siaū ecke med vorū Augum/ ⁊ heyrū ecke med vo‑rum Eyrum/ ⁊ skilū ecke med vorū Hiørtum/ Esa. 6. Allann þennan margfalldann Brest ⁊ Breyskleika hefur vor allra sætaste Endurlausnare Jesus fyrer sied / og þvi hefur hn̄ sent oss af Himnum ofan i sijn Stad þann rietta Læremeystarann og Uppfrædarann/ sem ransakar alla Hlute/ einnenn Diwpleika Guddoomsins/ 1. Cor. 2. Þesse vor Skoolameystare kann ad giøra wr einū audvirdelegū Fiarhyrder/ eirn dyrdlegann Spámann eins ⁊ David/ 1. Sam. 16. Hann kann ad giøra wr einū fá‑tækum Fiskara/ goodann Predikara/ eins ⁊ Postulana/ Joh. 20. Og wr einū Of‑sookna ra Christnennar/ hátt upplystann Doctor Heidenna Þiooda / eins ⁊ Postulann Pál/ Act. 9. Þar fyrer/ hvør hn̄ er i þeirre H. Kiennemans Stiett / hn̄ bidie þennann Læremeystarann þann gooda H. Anda/ ad giefa sier Mælsku ⁊ Vitsku/ so hn̄ meige vera nytur ⁊ hentugur til ad framfylgia Embætte þess nya Testamentesins 2. Cor. 3. Og ad áminna fyrer heilsusamlegann Lærdoom/ ⁊ straffa þa sem a moote mæla/ Tit. 1. J sama máta/ þeir sem setter eru til ad stioorna ⁊ styra Undergiefnu Folke i þeirre Veralldlegu Yfervalldsstiettenne / bidie þennann Lære‑

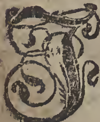
 meysta‑

meystarañ um Vit & Mælþære/ so þeir meige skilia hvad Gott & Jllt er/ & giøra sijnū Vndersætū Riettinde & Doom/ epter þvi sem Salomon bydur/ 1. Kong. Book. 3. Þeir sem i Hwsstióórnar stiettenñe lifa/ bidie þeir & eirnenñ þeñañ Kennemeystarañ ad liena sier Mæl & Vit/ so þeir giete gooda Forstødu veitt sijnu Hwse/ 1. Tim. 3. Og uppaled sijn Børn i Aga & Vmvøndun til Drottens/ Eph. 6. Ja/ i einu Orde ad seigia/ Eirn & sierhvør/ hvørrar heldst Stiettar edur Embættis sem hñ er/ edur verda kañ/ sa bidie & akalle af Hiarta þeñañ Kennemeystarañ/ ad hñ vilie giefa sier bæde Mælsku & Vit/ Vit til þess ad gieta þeckt Gud riettelega/ en Muñeñ & Mælfære til ad prijsa hñ & lofa fyrer øll sijn Verk & Velgiørninga sem hñ veiter oss daglega Dags/ & þta eru þeir tveir Vænger/ m̄z hvørium vier kuñū upp ad fliwga til Himensins/ þvi þ er þ eilijfa Lijf/ Ad þeir þecke þig sañañ Gud & þañ þu sender Jesum Christum/ seiger hiñ H. Joh: 17.

Fioorda Gang edur Nytseme sem þeir faa & ødlast er Jesum elska/ hañs Ord stunda & yfer heiløgum Anda bwa/ er Fridur & Roosemе Samvitskuñar/ Hier um talar Herrañ Christur so i þessum vorum Texta. **Miñ Frid læt eg hia ydur/ Miñ Frid gief eg ydur/ eige so sem Heimuriñ giefur/ þa gief eg ydur.** J hvørium Ordum vor sætaste Endurlausnare Jesus Christus giører eirn miøg merkelegañ Greinarmun a millum Veralldareñar Fridar & þess Fridar sem hñ sialfur hefur wtvegad sijnum trwlyndum Børnum fyrer sijna Burtfør til Fødursins/ Og þetta er nu sa Fridurin̄/ um hvørn Postulinñ Pall talar i Pistlenum til Philippenses/ 4. Cap: Og kallar þ Frid Guds/ sem hærre sie øllū Mañlegum Skilninge/ Hvør sem nu þeñañ Frideñ hefur/ hñ þarf ecke hræddur ad vera fyrer Diøflenū/ þvi Christur hefur hñs Rijke nidurbroted/ 1. Joh: 3. Hvør þeññañ Frideñ hefur/ hñ þarf ecke ad Ottast fyrer Daudanum/ þvi Christur hefur hñs Magt i burttekid/ Heb: 2. Hvør þeñañ Frideñ hefur/ hñ þarf ecke ad kvijda fyrer Helvijte/ þvi Christur er ordeñ þvi ad eirnre Pestilentiu & Plagu/ Ose: 13. Nu sa Himneske Fridarherra vor Drotteñ Jesus Christus giefe oss þessa sijns Fridar eilijflega niootande ad verda/ og i þeim sama Fride burt hiedañ ad sofna vel og sætlega/ þa vor Stund er oss ad Høndum komeñ/ Hvad oss veite Gud Fader af siñe Naad/ fyrer Forþienustu og Medalgaungu sijns kiæra Sonar Jesu Christi/ Hvørium med Fødurnum og heiløgum Anda sie Lof & Dyrd/ Heidur og Vegsemd/ nu hiedañ i fra og ad eilijfu/ Amen.

A Aññañ Dag Hvijtasuñu.

Evangelium/ Joh. 3. Cap.

Esus sagde til Nicodemum/ So elskade Gud Heimiñ/ ad hañ gaf wt siñ Eingietiñ Son/ til þess/ ad aller þeir sem a hañ trwa/ fyrerfarest ecke/ heldur ad þeir hafe eilijft Lijf. Þvi eige sende Gud Son siñ i Heime

eñ/ad hañ fyrerdæmde Heimeñ/ helldur ad Heimuriñ frelsest fyrer hañ. Hvor hañ trwer fyrerdæmest eige. Eñ hvor hañ trwer eige/ hañ er nu þegar dæmdur/ þvi hañ trwer ecke a Nafn Eingietins Guds Sonar. Eñ þesse er Doomuriñ/ ad Liooſed kom i Heimiñ/ og Meñerner elskudu meir Myrkred eñ Liooſed / þviad þeirra Verk voru vond. Hvor sem jlla giører/ hañ hatar Liooſed/ hañ kiemur og eige til Liooſins/ad eige straffest hñs Verk. Eñ hvor sem Sañleikañ giører/hañ kiemur til Liooſins/ so hañs Giørder verde kuñar/þvi þær eru i Gude giørdar.

Exordium.

I Añare Book Kongaña 3. Cap: Lesū vier/ Ad þegar þeir þrijr Kongar/sem var Konguriñ af Jsrael/ Konguriñ af Juda / og Konguriñ af Edom/høfdu teked sig samañ mz allre siñe Strijdsmagt til ad hefia uppa Moabitaña Kong/fyrer þa Søk/ ad hñ hafde gíefed sig fra Jsrael/og ecke viliad giallda hm̄ kañ Skatt sem hñ var hm̄ umskylldugur. Og sem þesser þrijr Kongar høfdu belegrad & hardlega umkringt adurnefdañ Moabitaña Kong/ þa stendur þar skrifad / ad hñ hafe orded so skielfdur & angradur i sijnu Hiarta/ad hñ hafe teked siñ Frumgieteñ Son sem Kongur atti ad verda i hñs stad/ & slatrad hønū uppa Murnum til Breñeoffurs i Augsyn Jsraels/meinande sig þar med ad gieta blijdkad sijna Afgude /so þeir frelsudu sig fra Fære þvi & Skada sem hñ var i komeñ: Eñ sem Jsraels Børn sau hvad Moabitaña Kongur giørde sijnū Syne/ þa gramdest hm̄ ꝥ so miøg/ad þeir viku i burt heim aptur i sitt Land/þvi þeir meintu (epter þvi sem Lutherus ꝥ wtleggur) ad Gud munde meiga straffa sig fyrer soddañ hrædelegt Ođædaverk. Nu vil eg spyria: Mun sa nockur vera/ sem ꝥta heyrer eda les/ad hñ skulle ecke forundra sig þar uppa/ad nockur Fader skyllde høndla so grim̄lega vid sitt eiged Barn/ad taka ꝥ sialfur af Lijfe/ þvi ꝥ synest ad vera moote allre Føдurlegre Elsku? Sañarlega/þar munu fæer eda aungver finnast / sem ecke læta sier soddañ Vidhøndlañ vid sijna Barnkind til Hiarta ganga. Eñ hvad myklu frekar ættū vier þa ad furda oss & forundra yfer þeirre stooru & oumrædelegu Elsku Guds Føдurs / þar hñ hlijfde ecke sijnū Eingietnū Elskulegū Hiartans Syne/ helldur gaf hñ wt fyrer oss/so sem til añars Offurs / þa vier vorū eñ nu hñs Ovi ner/ uppa ꝥ ad sa stoore Stadur sem er Heimur þesse/ hvør af Diøflenū var hardlega underokadur þiadur & þvingadur/skyllde frelsast & frijast fra hñs Vallde & Vondsku. Hvar wt af vier kuñū audvelldlega ad ræda & skilia / hvad myklu verdt ad Mañkyned sie & hafe vered i Auglite lifanda Guds/ þar hñ kostade

 de

ve so myked uppa þess Endurlausn/ hvad oss z eirneñ verdur þyrer Sjooner sett i þessu H. Evangelio/ Hvørt vier vilium ad þessu sinne stuttlega z einfalldlega yþervega i tveimur Smagreinū. Hin þyrre skal vera um þa stooru z oumrædelegu Elsku Guds til Mañkynsins. Auñur um þ / Hvørier helldst þeir sieu sem hluttakande verda Guds Elsku/ z hñs sæta Sonar Jesu Christi Forþienustu.

Sa himneske Faderen sem oss heþur so hiartanlega elskad/ad hñ gaþ ws siñ eingieteñ Son/ Mañkynenu til Endurlausnar / hñ virdest nu ad senda oss siñ gooda H. Anda/ so vier mættum þta yþervega / hñs dyrdarþulla Naþne til Æru og Vegsemdar/ eñ sierhvørium aþ oss til Sælargagns z Gooda/ Amen.

Fyrre Greineñ.

So sem þ/ ad þad þyrsta Fyrerheit þess gamla Testamentesins/ um Kviñuñar Sæde/ sñ sundr ætte ad mola Høggormsins Høfud/ var hid hellsta z stærsta Fyrerheit/ sem hlijdde uppa Drottiñ vorn Jesum Christum. So er z so þta heilaga Evangelium þ allra dyrmætasta z ypparlegasta a medal þra Gudspialla/ sem i Christneñe kiend z predikud verda Aared um kring/ hvørs vegna ad Læreþaderen Lutherus kallar þ Kiarna edur Merg allrar heilagrar Ritningar/edr þa minne Bibliu. Eñ so ad þetta gullvæga Evangelium mætte verda oss þess minnisstædara z skilianlegra/ þa villum vær yþervega þssa þim epterþylgiande smæ Puncta. Fyrst/ hvør sa sie sem Heimeñ haþe elskad: Þar næst/ hvad høñu haþe komed til þssarar Elsku: J þridia mata/ hvad þ sie sem hñ elskar i Heimenū: J fioorda lage/ hvad myked z heitt hñ haþe elskad oss: Og i þimta og sijdasta mata/ til hvørs edur uppa hvad hañ haþe elskad.

So myked sem þvi þyrsta vidvijkur/ þa vottar Textiñ vor/ad sa sem hier elskar/þ sie sialþur eilijþur/sañur z Odaudlegur Gud/ Fader vors Herra Jesu Christi/eirn Drottiñ z Herra yþer Himne z Jørdu/yþer Lyþe z Dauda/ sa sem lagt heþur hañ þyrsta Stein edur Grundvøll til vorrar Sæluhialpar/ epter þvi sem hañ seiger sialþur hia Spæmañenum Hoseam/ 13. Þijn Hialp Jsrael er alleina hia mier. Jæ/ þetta er sa eilijþe sterke Gud/ liþande Gud/ epter hvørs Nad z Vinskap/ad allar Skiepnur a Jørduñe ættu ad stunda z kieppast/ eþ þar vit a heþdu. Vier siaum hvørneñ þ geingur til hier i þessum Heime/ ad nær eirn edur añar kiemst i Gunst z Vinattu hia einum ypparlegū Herra/ Hialpe oss Gud/ Hvad mykelega stærer su Mañeskia sig aþ þvi/ad hun er i Nad z Vinþeinge vid siñ Yþermañ? Eñ soddañ Stoorherra Gunst z Vinatta er skamviñ/z þorgeingur skindelega eins z Boola a Vatne/ þa so vill til.

Dæme hier uppa høþum vier a einum ypparlegum Strijdshøþdingia ad Naþne Bellisarius/ hvør ed bæde leinge z vel haþde þient Justiniano Keysara/ og þvilijka Gunst hia hønū ødlast/ ad Keysariñ liet sla hønum til Æru eina Gullmynt med Keysarans Mind a añare Sijduñe/eñ Bellisary a añare/ og med þessare Yþerskryþt/ Bellisarius Romanorum Decus, Þad er/Bellisarius er hin

stærsta Prijde þess Romversta Rijkis. Enn skömmu þar epter þiell so til ad same Strijdsherra Bellisarius var þorlogiñ vid Keysarañ/ so hñ þiell i hñs Ogunst/ og liet stijnga wr hønum bæde Augun/so hñ vard ad bidia um Braud z láta setia upp eina Tøblu hia Veigenum sem Almeñingur um reyste/uppa hvøria skrifud voru þesse Ord/ Viator da obulum Bellisario, qvem virtus evexit, Invidia excœcavit. Þad er/ þu sem hier fram hia reiser/ giefdu Bellisario eirn Skylding/ hvørn Mañdygdeñ upphafde eñ Aufundeñ Blindañ giørde. Vier siaum og so hvørneñ þvi er vared z hattad fyrer soddañ mykelshattar Herrum/ Kongum og Potentatum sem er ad þeir hlioota opt og tijdū med stærstu Hiartasorg og Angre ad sia þar uppa/ ad þeirra Drottningar/ Børn og Vildismeñ deya i burtu/ eñ gieta þo hvørke hialpad sier nie þeim/ z þegar Meñ meina ad þeir sieu i siñe allra stærstu Magt z Herlegheitum / þa er þeim skindelega ỳburt kipt/ so þeirra Raad z Regiering duger þa ecke meir / eñ vor Gud og Herra sem a Himnum byr/ hñ er soddañ eirn Gud sem kañ ad giøra allt hvad hñ vill/ sem David vottar Psalm. 115. Og i Psalmenū 33. seiger hñ: So sem þu talar Drotteñ/ so skiedur þ/z so sem þu befalar/so stendur þ. J einu Orde ad seigia/þa sem Gud elskar/ kañ eingeñ Hlutur ad skada / og þar þvert a moote/ hvørium helldst sem hñ er Reidur/þm kañ eingeñ Skiepna ad hlifa/ þvi hñ hefur ecke adeins Magt til ad straffa hier tijmanlega / helldur z so Sálu z Líkama i Helvijte nidur ad kasta eilijflega/ þar fyrer er eingeñ Hlutur hrædelegre/eingeñ skadlegre eñ sa/nær Gud er Mañeskiunñe reidur. Hier um talar so hiñ H. David/ Psalm. 139. Hvørt (seiger hñ) skal eg fara Drotteñ fyrer þijnū Anda? eda hvørt skal eg flyia fyrer þijnu Auglite? Fare eg upp i Himeneñ / þa ertu þar / bygge eg mier Rwm i Helvijte/ sia/þa ertu eirneñ þar/Take eg Vænge Morgunroðans/ z være vid þ yðsta Siafarhaf/ þa munde þo i þm Stad þijn Hønd leida mig: Ja/þetta sñ Gud hafa sier reidañ / þeir hafa allar Skiepnur sier a mootte/ so sñ er Einglana/ Diøflana/ Himen z Jørd z allt hvad þar iñe er/ so sem þar stendur i Spekeñar Bookar/5. Cap. Þar fyrer er eckert betra/eckert naudsijnlegra eda oss Møñunum þarflegra/ eñ ad vera i Vinattu vid lifanda Gud. Hier vid kañadest sa froome Assaph/z þess vegna sijngur hñ so/Psalm. 73. Þegar jeg hef þig Drotteñ/þa hirde eg hvørke um Himen nie Jørd / z þo Líf z Sál vanmegnest/ þa ertu þo Gud alla Tijma mitt Hiartans Traust z mitt Hlutskipte: Stunde nu þar fyrer hvør z eirn z kappkoste af øllū Sálar z Lijfs Kroptum/ad meiga vera i Vinattu vid lifanda Gud / z briota ecke af sier hñs Naad/ þvi hun er dyrmætare eñ Himen z Jørd/kostulegre eñ Gull z Edalsteinar z aller Jardneske Hluter.

Þad añad sem oss er hier athugande/ er / hvad Gude hafe komed til þessarar siñar Elsku/sem er eckert añad eñ hñs ovmrædelega Naad/Myskun z Giæska/ hier um talar Salomon so/Spek. B. 11. Þu elskar allt þ sem til er/ z ei hatar þu

 neitt

neitt af þvi sem þu hefur giørt / þvi þu hefur sañlega ꝥ ecke neitt giørt ꝥ þu hefur Hatur til. So er þa eingeñ añur Ordsøk til vorrar Sæluhialpar / utañ alleinasta Elska Guds Fødurs/ eñ ecke vor eigeñ Goodverk/ Forþienusta eda Verdugleike/ epter þvi sem vier syngiū i Psalmenum vorum: Eilijfañ Gud angrade þa/ Eymdeñ myn mørg var mæta/ Hañ mintest syna Myskun a / Mier villde hialpa læta. Item/ Mælte vid kæra Soneñ siñ/ Sie eg mal Nad ad giefa/ Far þu til nixte Sonureñ miñ / Mañkyne aumu ad hialpa.

Nu viliū vier eñ framvegis skoda ⁊ yfervega þad þridia / hvad ꝥ sie sem Gud hefur elskad/ Sem er Heimureñ/ Eñ hvad er Heimureñ? Þad eru aller meñ i Heimenum/ bæde Gydingar ⁊ Heydingiar/ Iller og Gooder/ jafnvel þeir allra verstu Skalkar/ hvørsu Oguðleger og Hreckvijser sem þeir hafa vered/ þvi Verølld þesse edur meste Partur Heimsins/ er ecke añad eñ Samsull ⁊ Samañsafn vondra Bova/ Skalka og Skielmera/ sem hvørcke ottast Gud nie Meñ/ heldur lasta Drottins Nafn/ foracta hañs Ord og likia sier ad allskonar Skømmum ⁊ Glæpū/ so sem Lærefadereñ Lutherus seiger i siñe Postillu/ Item seiger Johañes i syns fyrsta Pistels/ 5. Ad allur Heimureñ ligge i þvi vonda/ þad er/ ad hañ sie hladeñ allskonar Syndū og Løstum sem nefnast kuña/ og Postuliñ Paall i Pistlenum til Rom: 3. talar so og seiger: Allersamañ eru þeir synduger ⁊ hafa Skort a þeirre Hroosan sem þeir eiga fyrer Gude ad hafa/ aller eru þeir fravikner/ ⁊ aller Onyter ordner/ og eingeñ er sa sem gott giører/ ⁊ eige eirn/ Jaa/ Heimur þesse hafde ad søñu ꝥ vel forskulldad/ ad Gud hefde burtskufad hønum eilijflega fra synu Auglite/ og til Helvijtis nidursteipt/ eñ Drotteñ giørde ꝥ þo ecke/ heldur elskade hañ hañ/ so sem fra heilaga Evangelium vottar.

Yfer þessare Guds Furdanlegre ⁊ Oumrædelegre Elsku til Mañkynsins/ forundrar sig Moyses Guds Madur so seigiande/ Devt: Book: 33. Hvad kiemur til ad hañ (ꝥ er Drotteñ) elskar so Foolkid? So sem villde hañ so sagt hafa. Hvør er Ordsøk til þess/ ad þu Gud Drotteñ ⁊ Herra Himeñs og Jardar skyllder kuña ad elska Mañeskiuna/ sem þo er ecke añad eñ Dupt og Aska? Og stygger þig sijfelldlega med synū Syndum ⁊ Illgiørdū. Þad er Mælltæke vort/ Ad lijkur sæke lijkañ heim/ eda hvør elske sier lijke/ Nu þo so sie ad eirn eda añar elske þañ Hlut sem er dyrmætur ⁊ mykelsverdur/ edur þo vier elskum vora Foreldra/ Astvine ⁊ Naunga/ sem oss er bæde Glede/ Gagn ⁊ Adstod ad/ og oss hafa margt og nytsed til gooda giørt/ Hvør vill ꝥ til Ords taka/ eda sig þar uppa furda læta? Talar ecke sialfur Christur so hier um hia Matth: 5. Hvørt Verdkaup hafed þier fyrer þad/ þo þier elsked þa er ydur elska? Giøra ecke ꝥ sama Tollheimtumeñ? Eñ ad elska syna Ovine ⁊ giøra þeim til gooda/ ꝥ ma heita furdanlegur Hlutur. So er ꝥ þa eitt yfermata stoor ⁊ mykel Elska sem Gud hefur haft til Mañkynsins sē þo hafde hrædelega syndgad a moote hønum ⁊ styggt hañ med synum Misgiørdum/ so sem adur er sagt.

Hier af høfum vier oss þad til Lærdooms ad taka: Fyrst hvad stoor ⁊ mykell

ad sie Mismunur a mille Guds Oumrædelegrar Elsku sem hñ hefur til vor og
þrar Elsku sem vier høfum hvør til añars iñbyrdis. Vorre Elsku er so va-
red og hattad/ad vier Elskum giarnañ og virdum mykels vora Jafningia/ so
ad eirn sa sem Rykur er/hñ elskar añañ sier Jafnrykañ/hefur Brædralag & Um-
geingne vid hñ/eñ þañ Fatæka og Volada virder hñ einskis/vill hvørke heyra hñ
nie sia. Eñ ødruvijs er vared og hattad Guds Elsku & Hiartalage til vor/hñ er sa
hiñ allra hædste/& elskar samt þ audvirdelegasta siñ er Mañkyned/ hvørt ad er ecke
utañ Dupt & Aska/hñ er sa allra heilagaste/eñ elskar þo oss sem iñdreckum Rang-
læted eins og añad Vatn/Ja/hñ er sa allra Vijsaste/samt snijr hñ sier til vor siñ
eyrum næsta miøg fæfrøder & aumer/ þar fyrer hroopar H: David upp i Psalm:
113. seigiande: Æ/hvør er so sem vor Gud/hvør ed sig hefur so hætt sett/ og
lytur a þad hid audvirdelega a Himnum og a Jørdu?

J H. Ritningu verdur hroosad allvijda Elsku Mañaña/so siñ er Elsku For-
elldraña til Barnaña & Ektamañaña til siña Eigenkvenna/ Eñ hvad er Mañaña
Elska ad reikna moote Guds Elsku? Þvi hun er yferfliootanleg & Ogrijpan-
leg/Gud er hærre eñ Himeniñ/diwpare eñ Afgruñ Siafarens/leingre eñ Austred
er fra Vestrenu/breidare eñ Jørdeñ/þar fyrer Oskar S. Paall hiñ i Epheso Borg/
ad þeir meige fa ad vita og skilia/hvør ad sie Vijdd & Leing/Dypt & Hæd Elsk-
uñar Christi/ Eph: 3. Ja/hærre(seige eg)er Elskañ Guds til vor aumra Jard-
armadka/eñ Himeniñ er/ þvi hñ hefur sendt siñ Hiartans Son af þeim hædsta
Trone Himensins hingad a Jørdena til vor/ad giøra oss Syndarana Saluholp-
na. Dypre er hun eñ Afgruñ Siafarens/þvi hñ hefur frelsad oss wr þvi ned-
sta Helvijte. Breidare er hun eñ Jørdeñ/þvi hun tekur wt yfer alla Veralldar-
kringluna. Leingre er hun eñ Austred er fra Vestrenu/ þvi hñs Naad nær so
langt sem Himeniñ er/og hñs Sañleike so vijdt wt sem Skyeñ ganga/ J einu
Orde ad seigia/Elskañ Guds er so stoor & mykel/ad hana kañ hvørke Eingla nie
Maña Tunga nooglega wt ad skyra.

Þar næst lærum vier hier af Elsku Guds til vor/ad elska vora Ovine/fyrer-
giefa þeim fra Misgiørder/og uña þeim & ærna alls goods/þvi þ er Vilie Gu-
ds so leinge sem vier lifum i þessum Heime/ad vier bwum til samans i Eindræg-
ne og iñbyrdis Kiærleika hvør vid añañ/eñ ecke epter Sidvenu þss gamla Adam-
ms endurgiølldñ Jllt med Jllu/Skamarleg Ord fyrer Skamaryrde/heldur giør-
um þeim gott sem oss obsækia.

Dæme hier uppa høfū vier a Joseph / hvør ed var hoogvær vid syna illsku-
fullu & otrwu Brædur. David hefde vel kuñad ad endurgialda Saul Jllt med
Jllu hefde hñ so villad giøra/ eñ hñ sneidde sig hia hønū/ & villde ecke giøra hø-
num neitt Mein/1. Sam. 24. Eins leika þa Simei bølvade David/kastade Stei-
num epter hønū & kallade hñ Bloodhund/ þa bañade hñ ad hefna þess a hønū/ 2.
Sam. 15. Og hvør kañ wt ad skyra þa myklu Polenmæde/Giæskurykc & Lang-
lundargied vors blessada Herra & Endurlausnara Jesu Christi/um hvørn Petur

Postule vottar/ 1. Pist. 2. Ad hn̄ hafe ecke formælt i giegn þa hønū var formælt/ eige heldur ognad þa hn̄ leid. Soddañ Vmburdarlinde/ Elsku & Kiærleika til Nāungans/ hroosar hin̄ H. David i Psalm. 133. seigiande: Sia hvad gott & æskelegt þ er/ ad Brædurner bwa hvør vid añañ sampyckelega. Item seiger Herrañ Christur sialfur hia Matth. 5. Ad sæler sieu Hoogværer/ þvi þeir munu Jardryked erfa.

Pad floorda sem vier eigū ad huglieida um Elsku Guds til Mañkynsins/ er/ hvad myked & heitt hn̄ hafe þ elskad/ sem er/ AD HAñ GAF VT SJñ EJNgieteñ SON. Ecke stendur hier ad Gud hafe giefed Heimenum Gull eda Sylfur/ Ecke eirn Eingel/ Kongaryke edur Keysaradæme/ heldur þañ allra stærsta/ dyrmætasta & besta Fiesiood sem til er a Himne & Jørdu / sem er Soneñ siñ. Hvad kuñe Gud adra eda ypparlegra/ hvad dyrmætara eda oss Møñunum gagnsamlegra ad giefa eñ þeñañ edla Steinkeñ? Ja / þo hn̄ hefde giefed oss alla Veralldarkringluna/ þa være þ alls eckert ad reikna hia þessu. Pad er gamallt Málltæke/ ad Børneñ kome fra Hiartanu & gange aptur til Hiartans / hvad og eineñ oss audsyner & bevijsar su breñande Elska sem Foreldrarner hafa til Barnaña. Pegar Forfadereñ Jacob sa Kyrtel syns Sonar Joseps albloodugañ / & visse ecke añad eñ hn̄ munde sundursliteñ vera af Oarga Dyrum/ þa griet hn̄ & bar sig sárgrætelega/ reif syn Klæde & færde sig i Seck/ & þo hn̄s Syner & Dætur villde hugga hn̄ þa stodade þ ecke/ heldur svarade þm̄ & sagde: Eg mun fara med Harme ofañ i Grøfena til myns Sonar/ Gen. 37. Sama lesū vier & so um David/ þa hn̄ friette Afgang syns Sonar Absalons/ sm̄ hønū hafde þo vered oblydeñ/ sett sig upp a moote hønū & wtreked af Kongsrykenu/ ad hn̄ hafe bored sig illa / græted hn̄ & sagt: Auvy miñ Son Absalon/ Absalon miñ Son/ Gud gæfe ad eg mætte deya fyrer þig miñ Son Absalon/ miñ Son/ 2. Sam. 18.

Nu fyrst vier Meñerner høfū þvilyka Elsku & Hiartalag til vorra Barna/ hvad þusundsiñum myklu heitare Elsku mun þa sa Himneske Faderiñ mætt hafa til syns Sonar? Ja/ til syns Eingietens Sonar/ um hvørn hn̄ hafde ádur so vitnad og sagt: Pesse er miñ Elskulegur Sonur i hvørjū mier vel þocknast/ Matth: 3. Pad hefde ad søñu vered myked Elskumerke lifanda Guds til vor aumra & syndugra Mañā/ þo hn̄ hefde sendt ad eins siñ eingietiñ Hiartans Son hingad i þeñañ Heim til ad umgangast med oss & giøra oss til gooda/ so sm̄ & skiede/ eñ samt hefde þ ecke þienad noog til vorrar Endurlausnar/ þar þ liet sa Himneske Faderiñ þ ecke heldur til vanta sem oss skylde þar til þiena/ þvi hn̄ gaf oss ecke ad eins þñañ blessada Soneñ siñ til Eignar/ heldur gaf hn̄ hn̄ þar a ofañ wt i Daudañ fyrer oss/ Ja/ i þañ forsmánarlegasta Krossens Dauda. Skodū til & athugū þta eñ betur/ Elskuleg Guds Børn/ Hvad virdest ydr? Ef ad eirn Stoorherra og Potentat ætte eirn Ovin sem hefde ecke ad eins sviked hañ skiemmelega i eirn edur añañ Máta/ heldur hefde þar ad auke rænt og stoled fra hønū hn̄s Gotze/ & sa same Illrædismadur være tekeñ og afhendtur Bødlenum til ad

Aflyf.

Aflyfast ⁊ standa sin̄ Riett fyrer syna Breitne/⁊ sem hn̄ være so komen̄/ þa tiær/
me hn̄s Herra sem hn̄ hefde misgiørt vid og aumkade sig yfer hn̄ og villde gefa
hønum Lyf og Landsvist aptur/en̄ þar være þo eingen̄ an̄ar Vegur edur Raad
til ad hn̄ kyn̄e Lyfe ad hallda/en̄ med þvi moote ad hn̄ giæfe i staden̄ þss illa Sk/
ælks sin̄ eigen̄ Son/⁊ liete strafa hn̄ og lyflata fyrer synu̅ Augum. Jeg spyr/
Mun nockr Fader hafa þvilykt Hiarta i sier/ad hn̄ giæte þ giørt? O/ længt fiær/
re/þ er ecke møgulegt ad nockur kun̄e ad koma sier þar til. Hvad myklu furdan/
legra er þ þa/ ad sa eilyfe Odaudlege Gud skylde gefa sin̄ Eingieten̄ Hiartans
Son i Daudan̄ fyrer oss/ þa vier vorum en̄ nu hn̄s Oviner? Ja/ Han̄ sier þar
uppa ad hn̄ hanger a Krossenum so sem an̄ar Madkur a mille tveggia Ræningia
og Odædaman̄a. Han̄ sier hn̄ þar og so Alblooduga̅ og med Gæddum giegnum
grafen̄ a Høndu̅ og Footu̅/hn̄ heyrer hn̄s Sargrætelegu Kløgun/Hroop ⁊ Kall/
seigiande: Abba min̄ Fader/ef þad er møgulegt/þa tak þen̄an̄ Kaleik fra mier/
Item/ Min̄ Gud/Min̄ Gud/hvar fyrer hefur þu yfergiefed mig? En̄ vid allt
þetta þeiger hn̄ ⁊ lætur so sem hn̄ heyre hvørke nie siae. O Herra Gud kome til/
Hvør hefur nockurn Tyma heyrt þvilykt? O hvilykt Dypt Audæfan̄a/bæde spe/
kin̄ar og Guds Vitsku/ hvørsu Oransakanleger eru hn̄s Doomar/og hvørsu O/
finande eru hn̄s Veiger? Hvør hefur þeckt Sin̄e Drottins? Eda hvør hefur
hn̄s Raadgiafe vered? Rom: 11. Ja/ þetta eru nu þau riettu Viscera Miseri/
cordiæ/ Myskunar ydur Guds vors/ i hvørium hn̄ vitiade vor / uppruñen̄ af
Hædu̅/Luc: 1. Þar fyrer seiger hn̄ so sialfur hia Esa. 49. Kan̄ nockud Mood/
urin̄ ad gleyma synu Barne/ so hun siae ecke aumur a Syne syns Kvidar / Og
þo ad hun forgleyme þvi/þa vil eg þo ecke forgleyma þier/siaa þu/ i mynu̅ Hønd/
dum hef eg teiknad þig. Og en̄ aptur seiger hn̄ hia Oseam Spamanne/ 11. Cap.
Hvad skal eg giøra af þier Ephraim? Skal eg vernda þig Israel? Skal ecke
med riettu giøra eins Adama af þier? Og utleika þig sem Zeboim? En̄ mitt
Hiarta er øðruvijse sin̄ad/myn̄ Myskunseme er so miøg bren̄heit/ ad eg vil ecke
giøra epter min̄e grimdar Reide/þvi eg er Gud en̄ ecke Madur/ og er sa heilage
a medal þyn̄/Item/hia Jeremiam/31. Er Ephraim ei min̄ dyrmætur Sonur ⁊
mitt elskulegt Barn? Þviad eg min̄est en̄ vel nu a þ/hvad eg sagda til hn̄s þar f̄
sundurbrotnar mitt Hiarta til hn̄s/so eg hlyt hønu̅ myskunsamur ad vera.

Hier af høfu̅ vier oss þ til Lærdooms ⁊ Amin̄ingar ad taka / ad med þvi ad
Gud vor Drotten̄ ⁊ Herra hefur so heitt elskad oss ad fyrra Bragde/ad hn̄ hefur
giefed oss sin̄ Eingieten̄ hiartans Son/ þa lætu̅ oss elska hn̄ aptur a moot af øllu̅
Lyfamans ⁊ Sælaren̄ar Krøftum/ epter þvi sem hin̄ H. Johan̄es amin̄er oss/
1. Pist. 4. Cap. Voru Hiartalage er so vared ⁊ hattad/ad þa nockur giører oss
eitthvad mykelega til Gooda/þa kun̄u̅ vier ecke an̄ad en̄ ad elska þan̄ hin̄ sama ap/
tur a moote. Hvad myklu framar skyllu̅ vier þa elska lifanda Gud/fyrer Sen/
ding ⁊ Giøf syns elskulega Sonar/seigiande med hin̄u̅ H. David af Psalm. 116.
Hvad skal eg endurgialda Drottne f̄ alla hn̄s Velgiørninga sem hn̄ veiter mier?

Þat næſt høꝼū vier oſſ hier wt aꝼ ad taka eina hiartnæma Huggun/ſem er þeſ-
ſe/ Ad med þvi ad Gud heꝼur elſkad oſſ ꝛ virdt oſſ ſo mykels/ ad hñ heꝼur gie-
ꝼed oſſ ſiñ eingieteñ hiartans Son til Eignar/ þa meigū vier vera ꝼullviſſer þar
uppa/ ad hñ heꝼur gieꝼed oſſ med hønū allt ꝥ ſem oſſ er naudſynlegt ꝛ vier vid
þurꝼū til Sælar ꝛ Lijꝼs Vppheldis / epter þvi ſem David ſeiger Pſalm. 34.
Þeir Rijku munu vidþurꝼa ꝛ Hungur lijda / eñ þeir ſem leita Drottens munu
aungvañ Skort haꝼa a nockru Goodu/ Item ſeiger hñ/Pſalm.37. Eg var Vn-
gur ꝛ er nu Gamall ordeñ/ ꝛ ei heꝼe eg eñ ſied hiñ Riettꝼerduga verda yꝼergie-
ꝼeñ/nie hñs Sæde ganga epter Braude.

Vier høꝼū oſſ ꝛ ſo hier Huggun ad taka a moote øllū vorū Sælar ꝛ Lijꝼs Ov-
vinum/ſo ſem ad eru Synd/Dauda/ Diøꝼle ꝛ Helvijte / ad þeir kuña oſſ nu ecke
ꝼramar Skada ad giøra/epter þvi ſem Poſtuleñ ſeiger til Rom. 8. Er Gud med
oſſ/hvør kañ þa ad vera a moote oſſ ? Hvør ed ecke hlijꝼde ſijnū eingietna Syne/
heldur gaꝼ hñ wt ꝼyrer oſſ alla / hvørneñ ſkylde hñ ecke gieꝼa oſſ alla Hlute med
hønū? Hvør vill aſaka Guds Vtvalda ? Gud er hier ſem riettlæter/ hvør er hñ
ſem ꝼordæmer? Chriſtur er hier ſem dæed heꝼur / Ja myklu ꝼramar ſa ſem upp
aptur er vakeñ/ hvør ad er til Guds hægre Handar ꝛ bidur ꝼyrer oſſ. Hvør vill
oſſ ſkilia vid Guds Elſku ? Hørmung edur Mootlæte|Oꝼſokn edur Hungur/
Klædleyſe edur Hæſke edur Sverd? So ſm ſkriꝼad er/ꝼyrer þig verdū vier deyd-
der alla Daga/ꝛ erū reiknader ſem Sauder til Draps ætlader / eñ i øllu þeſſu berū
vier langt aꝼ/vegna hñs er oſſ elſkade/þvi eg em ꝼulløruggur / ad hvørke Daude
nie Lijꝼ/hvørke Eingell nie Høꝼdingia Stietter eda Magt/ hvørke hid Nálæga
eda Okomna/ eige Hæd eda Dypt/ nie nockur øñur Skiepna / ꝼær oſſ ſkiled ꝼra
Guds Kiærleika/hvør ad er i Drottne vorū Jeſu Chriſto/Rom. 8.

Þad ꝼimta ꝛ ſydaſta ſem vier ſkulū athuga wt aꝼ þeſſu ꝼyrra Ordnarkorne-
nu/ er/til hvørs eda uppa hvad ad Gud haꝼe ſendt ꝛ gieꝼed Heimenū ſin Son/ſm
er til þeſſ/ **Ad aller þeir ſem a hañ trwa/ ſkyldu ecke ꝼꝼaraſt/ heldur
haꝼa þad eilijꝼa Lijꝼ.** Þetta hid ſama itrekar Herrañ Chriſtur i þeſſum
Ordū/þar hñ ꝼramveigis ſo talar ꝛ ſeiger: **Þvi eige ſende Gud Son ſiñ i
Heiminñ/ad hañ ꝼyrerdæmde Heiminñ / heldur ad Heimuriñ ꝼrelſeſt
ꝼyrer hañ.** Stæum til og gaumgiæꝼum hvad myked ad þetta Ordkorned/
GAS/ꝥ inebindur i ſier/ſem er/Ad ꝥ ſyner oſſ ꝛ ꝼyrer Sioonер ſet.., ad Gud
haꝼe gieꝼed oſſ aptur i ſijnū Syne ꝛ ꝼyrer hñ/allt ꝥ ſem vier miſtū i Falle vor-
ra Foreldra Adams ꝛ Evu/þvi þa ſa himneſke Faderen ſa ad vier vorū aꝼvik-
ner ꝼra þm rietta Veige/þa gaꝼ hñ oſſ ſiñ eingieteñ hiartans Son/ad hñ ſkyl-
de vera vor Vegur/epter þvi ſem hñ ſeiger ſialꝼur hia Joh. 14. Jeg er Ve-
gureñ. Þegar Gud ſa ad vier vorū ſvikner ꝛ aꝼ Diøꝼulſins Lyge Tungu
yꝼertgladeꝛ/þa gaꝼ hñ oſſ hñ/ad hñ ſkylde vera vor Sañleikur / þvi ſo ſeiger

hañ

hn̄ i sama stad; Jeg er Sannleikuren̄. Þa hn̄ sa ad vier rafudū i Myrkre & Daudans Skugga/þa gaf hn̄ oss hn̄/ad hn̄ skylde vera vort Lioos & Leidarvijser/epter þvi sm̄ hn̄ seiger hia Joh. 8. Jeg er Lioos Heimsins/hvør hn̄ fylger mier epter/skal ecke ganga i Myrkrunum.

Þegar vier vorū i stærsta Haaska & Fære stadder/ & fallner i Klær & Kverkar þess helvijtska Vlfs Diøfulsins/ þa gaf hn̄ oss hn̄/so sm̄ eirn trwan̄ Hyrder/epter þvi sm̄ hn̄ seiger hia Joh. 10. Jeg er goodur Hyrder. Þegar han̄ sa hvørsu fawræder & aumer vier vorū ordner/ þa gaf hn̄ oss hn̄ til þess ad hn̄ skylde vera vor Doctor & Læremeystare/so sm̄ þar stendur hia Spamanenū Joel 2. Cap. Þier Zions Børn/gledied ydur & fagned i Drottne ydrū Gude/hvør ydur hefur giefed eirn Kienefødur til Riettlætis. J einu Orde ad seigia/ þa vier hørdū aller eted af þvi banada Trie oss til Dauda/Gen. 3. Og vorū wtrekner fra Lyfsins Trie/ sia/ þa gaf Gud oss sin̄ eingieten̄ Hiartans Son/ & i hønū þ eilyfa Lyfed aptur/ þvi hn̄ seiger hia Joh. 14. Jeg er Lyfed: Item hia sama Gudspiallamane 6. C. Eg er þ lifanda Braud sm̄ af Himnum er ofan̄ komed/hvør sm̄ af þessu Braude etur/hn̄ mun lifa eilyflega.

Hier af høfū vier oss þ til Lærdooms ad taka. Fyrst/ hvad fyrer ein dyrmæt Giøf & Skeinkur ad þ eilyfa Lyfed sie/þvi þ kan̄ eingen̄ Skiepna hvørke a Himne nie a Jørdu ødrū ad giefa/ utan̄ alleinasta sa allra hædste & almattuge Gud. Þeir H. Guds Einglar eru ad sønū ypparlegar Skiepnur af Gude skapadar til þess ad þioona Gude & vernda oss Mön̄ena fra allskonar Oluckú/ og marga adra Velgiørninga þiggiū vier daglega Dags af þm̄ H. & þioonustusømu Aundum/ hvar fyrer vier kunnū aldrei nooglega Gude ad þacka) en̄ samt er þo ecke i þeirra Valde edur nockrar an̄arar Skiepnu/ad giefa oss þ eilyfa Lyfed. Þad er skrifad um Alexandrum Magnum / ad epter þ hn̄ hafde yfer vn̄ed þan̄ Megtuga Stad Babylon/ þa hafe hn̄ hallded eina mykla Fagnadar Hætijd/ & læted wthroopa/ad hvad helldst sm̄ þ være/ ad nockur villde af sier oska a þm̄ Deige/ þ skylde hn̄ giefa þm̄ & i tie læta ; Þegar nu þeir Lærdu Spekingar & Vijsendamen̄ heyrdu hvad myked Kongurēn baud sier & hønū þotte sier eckert Omattugt ad giøra/ þa komu þeir fram̄ & badu Kongen̄ ad hn̄ villde giefa sier Odaudlegleikan̄/ þvi þeir villde aungvan̄ Skeink heldur af hønū þyggia en̄ þan̄. En̄ sm̄ Alexander heyrde þta/ fyrervard hn̄ sig/ þvi hn̄ sa þ var ecke i synu Valde slykt nockrum ad giefa. Sylfur & Gull/Stade & Festingar kun̄a Stoorherrar & Potentatar vel einū ad giefa/ En̄ eilyft Lyf ad giefa/ þ kan̄ eingen̄ utan̄ Gud eirn.

Huggun þa høfū vier oss hier wt af ad taka/ sm̄ er/Ad med þvi ad Gud hefur elskad oss so heitt/ ad hn̄ hefur giefed oss sin̄ eingieten̄ Hiartans Son til Eignar / þa þurfū vier ecke ad hrædast nie kvijda fyrer Dauda vorū & Burtfør af þessū Heime/heldur gledia oss þar vid/ ad hn̄ er ecke ad eins Ender allra vorra Eymda & Harmkvæla sm̄ vier hliootū hier ad lyda / heldur & so eirn fagur & gledelegur Jngangur i þ eilyfa & okomna Lyfed/þar fyrer skulū vier læta oss

 þad

þad leufst vera/ hvenær helldst sem Drotteñ vill kalla oss i burt hiedañ/ seiglan- de med Postulanum Paale/ Jeg hefe Girnd ad skilia hier vid & vera med myn- num Endurlausnara Jesu Christo/ Item/ Christur er mitt Lijf/ & Daudeñ er miñ Avinningur/ og med David/ af Psalm: 116. Vertu nu til Frids aptur myn Saal/ þvi Drotteñ veiter þier þ gooda. Og skal þ so sagt vera um þad fyrra Greinar korned.

Auñur Greineñ.

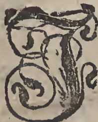
Epterfylger med einu Orde ad miñast a þad añad/ sem er/ hvørier helldst þeir sieu sem hluttakande verda edur ei þessarar Guds Oumrædelegrar Elsku/ & hañs sæta Sonar Jesu Christi Forþienustu/ hier um hlioodar so Textiñ vor: HVOR a hañ trwer (þad er a Jesu) Fyrerdæmest ei/ Eñ hvor hñ trwer ecke/ hñ er nu þegar fyrerdæmdur/ þvi hñ trwer ecke a Nafn eingietins GVDs SOnar. Hier heyrum vier ad Vantrweñ er Ordsøk & Efne til margra Mañа Gløtunar & Saalartøpunar/ þvi lijka so sem þ ad þeir sem bitner voru af þm breñande Høggormū i þre Arabitsku Eydemørku fordū/ a Døgū Moyses/ hlutu aller ad deya/ ad undanteknū þeim sem horfdu uppa Eyrormiñ sem Moy- ses hafde uppfest epter Drottins Befalningu/ hvad þo hvørke var Moses skulld nie heldu Eyrormsins/ heldur fra sñ forsoomudu uppa hñ ad lyta. Eins gein- gur þ og so eñ nu til fyrer øllū þeim sem bitner verda af þeim Helvijtska Høgg- orme Dioflenū/ ad sie so ad þeir snwe sier ecke til þess Krossfesta Jesu (hvørs Fyrermyndan ad Eyrormuriñ var) med sañre Idran & horfe uppa hñ med Trw- ar Augum synū: Hvad er þeim añad fyrerbwed eñ eilyfur Daude/ Eilijf For- diørfun & Fyrerdæming? Eñ þar þvert a moote/ hvørier sem a Jesum trwa/ elska hñ & ottast/ þeir eru sañarlega Guds Elskanleg Børn og Erfingar þess eilij- fa Lijfsins. Þar fyrer verdur eins Riettchristens Mañs Trw miøg merkelega samlijkt vid eirn forkostulegañ Gullhring/ i hvørn settur er sa skiære & dijrmæte Gimsteirn Rubin/ sem merker Jesu Christi raudlitada Blood. Hvør keñann Hringiñ ber a Hende syns Hiarta/ hñ kañ med Æru ad standa frame fyrer liþan- da Gude/ so sem eirn Himneskur Furste og Kongur/ og hier fyrer kallar eirn af þeim H. Lærefedrum Christneñar/ Trwna/ Lykel til Himnarijkis. Eñ uppa þad ad eirn & sierhvør mætte lære ad þeckia sialfañ sig/ hvørt hñ sie riettrwadur eda ei/ þa setur Herrañ Christur hier fram nockur Audkieñingar Teikn/ af hvøriū þeir meiga þeckiast sñ iller & Ogudleger eru/ þvi so stendr hier frameigis i Textanū: Eñ þetta er Doomuriñ/ ad Liooſed kom i Heimeñ/ & Meñerner elsk- udu meir Myrkred eñ Liooſed/ þvi þeirra Verk voru vond. Hvør illa giører/ hñ hatar Liooſed/ hñ kiemur & eige til Lioosins/ ad eige straff- est Hañs Verk. I þessū Ordū setur Herrañ Christur oss fyrer Siooner/ hvøriet ad ieu þeir Vantrwudu/ sñ af sialfs syns eigen Tilverknade steypa sier i Fyrer- dæming & Dauda/ sem er fyrst/ þeir sem elska Myrkrañа Verk & leita sier ad allsko-

konar

konar Skielmerije z Strakskap. Par næst þeir sm hafa Kioosed z hafna Sanleik anu. Og i þridia lage þeir sem Agalaust z Strafflaust fframfara i synu Synndum z Glæpu. Hier hvert a moote syner Herran oss z fyrer Siooner setur/ hvør ad sieu Audkienningar Teink fra Rietterwiisu/ þar hn seiger: Eyxxx Hvør Sem Sannleikann giorer/ hn kiemur til Loosens/ so hns Giorder verde kunnar / þvi þær eru i Gude giørdar. Og skal þetta nu so sagt vera um þ tvent sem eg lofade a ad minnast: Þeirre H. Guddoomsins Predingu / Fødurnum/Synenu z þm verduga gooda H. Anda/sie Lof/ Dyrd/Heidur z Vegsemd nu hiedann i fra og ad Eilyfu/ Amen.

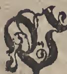
A Þridia Dag Hvijtasunu.

Evangelium/ Joh. 10. Cap.

Jesus sagde til Phariseana/ Sannlega/ sannlega seige eg ydur. Hvør hn geingur ei inn um Dyrnar i Saudahwsed/ helldur stiggur hn inn med odru Nætke / sa er Þioofur og Spillvirke. Enn sa sm geingur inn um Dyrnar/hn er Hyrder Saudana/ fyrer hønu lykur Dyravørdurenn upp / og Sauderner heyra hns Rødd. Og hn kallar syna Saude med Nafne/ z leider þa wt / Og þa hn hefur syna Saude wtlæted/ geingur hn framme fyrer þm/z Sauderner fylgia hønu epter/ þt þeir heyra hns Rødd. Enn ødrum annarlegu fylgia þeir ecke epter/ heldur flyia þeir fra hønu / þviad þeir kienna ei annarlega Rødd. Þessa Malsgrein talade JEsus til fra/enn þeir vissu eige hvad hn sagde þm. Þa sagde JEsus enn aptur til fra. Sannlega/ sannlega seige eg ydur/ Ad eg em Dyr Saudana. Og aller hvørier heldst sem fyrer mier komu/þeir voru Þioofar z Spillvirkiar/ z Sauderner hlyddu þm eige. Eg em Dyrnar/ ef nockur geingur inn um mig/ sa mun frelsast/hn mun z ganga wt z inn/ hn skal z finna sitt Foodur. Enn Þioofurenn kiemur ei til annars enn hn stele/drepe z fordiarfe. Enn eg er komenn til þess/ad þeir hafe Lyf z fulla Nægd.

Exordium.

Hier lesu i fyrre Book Konganna 7. Cap. Um Salomon Kong/Ad hn hafe bygt eitt Hws af Lybanon Skoge/ hundrad Alna langt/ fimmtyju Alna breidt z þriatyju Alna hætt/z þ sama so kostulega/ ad þad hafe mætt vel telias med þm siø Heimsins Furduverkum. Þetta hid

 sama

sama màa riettelega ùppa andlegañ Haatt og Vÿſu heimþækaſt til þeſſ himni‑eſka Dyrdarcñar Kongs vors Drottens JEſu Chriſti / hvørs Fyrermyndan ad ſa jardneſke Kongur Salomon var/þvi hñ heþur & ſo bygdt ſier eitt Hws hier a Jørduñe/ſm er Chriſteleg Kyrkia/hvør ed kallaſt med ødru Nafne Guds Hws/ 1. Tim. 3. Forſmider edur Byggingar Meyſtarar þeſſa Hwsſins eru þeir goo‑du Poſtular & Læreſveinar Herrans Chriſti/Item/aller adrer trwlynder Ordſins Pienarar wti þra/Preſtar & Kieñeþedur/1. Cor. 3. Steinarnar ſm þeir brwka til þeſſarar Byggingar / eru aller riettrwader chriſtner Meñ/ 1. Pet. 2. Eñ Paked edur Hvelþingeñ a þeſſu Hwſenu er Vernd & Vardveitſla liþanda Guds/Pſalm. 91. O hvilÿkt herlegt Hws & ypparleg Bygging mun þta þa vera i Auglite li‑þanda Guds? Eñ þyrer Heimenū er hun næſta audvirdeleg & lÿtelmootleg/ epter þvi ſm þar ſtendur Jobs Book: 12. Og hier aþ kiemur þ ad chriſtelegre Kyrkiu verdur i H. Ritningu lÿkt ſtundū vid eirn Vyngard/ſm hia ødrū koſtulegū Liſte‑gørdum & Hæþum er miøg lÿtels æktadur/ Eſa. 5. Stundū vid eitt lÿted & aud‑virdelegt Vakthws i Graskiersgarde/Eſa. 1. Stundū vid eitt Skipkorn ſm hin‑gad & þangad hrekſt aþ Bylgium/ Matth. 8. Eñ i þeſſa Dags Gudſpialle lÿkieſt Søþnudureñ edur chriſteleg Kyrkia vid eitt Saudahws / i hvøriu Herrañ Chri‑ſtur ſialþur er Dyrnar/H. Ande Dyravørdureñ/øll riettrwud Guds Børn Sau‑derner/ trwer & froomer Kieñeþedur Hyrdarar/ eñ aller Villumeñ & Riettarar/ Pioofar & Mordingiar/ſo ſm vier vilū þar eñ þramar ad heyra wt aþ þeſſu H. Evangelio. Og er þ ſierdeilis þrent ſem vier høþū ad ſkoda & yþervega ad þeſſu ſiñe. Pad þyrſta er um þ andlega Saudahwſed. Pad añad/ hvørt vera eige Audkieñingarteikn allra þra ſm vilja vera rietter Sauder Chriſti. Og i þridia lage/hvørt Gagn & Nytſeme þeir haþe ſier aptur i ſtadeñ ad vænta/ſm þeſſe Teikn a ſier bera.

Sa himneſke Dyravørdureñ H. Ande/hñ uppluke nu a þeſſare Stundu Skil‑nings Dyrum vorū/ſo vier hier wt aþ mættū nockud gott læra & nema/ Amen.

Fyrſta Greineñ.

SO myked ſm þvi þyrſta Greinarkorneñu vidvÿkur (elſkanleger i Drottne) & ahrærer þ andlega Saudahwſed edur chriſtelega Kyrkiu /þa er oſſ þta þrent vel athugande. Fyrſt hvar þyrer ad Chriſtneñe verde ſamlÿkt vid eitt Sauda‑hws. Par næſt/ hvad ſkilkaſt eige þ Dyrnar a þeſſu Saudahwſenu/Og i þridia lage/hvør ad Dyravørdureñ ſie.

Priar eru ſierdeilis Orsaker þar til/ad Søþnude Drottens hier a Jørdu‑ñe edr chriſtelegre Kyrkiu verdr lÿkt vid Saudahws. Fyrſt ſkiedur þ vegna þeſſ/ad lÿka ſm þ/ad Sauda Hwſed er Audvirdelegt/havande hvørke Hæþr Dyr edr adra Pragtuga Bygging til ad bera. Eins heþr & ſo Chriſteleg Kyrkia øng‑va ſierlegr þagra Aſynd hid ytra/i Augū þeſſa Heims Barna/Eñ i Auglite Gu‑ds/ hñs H: Eingla & wtvallara Guds Barna er hun Dyrdarleg & mikels verd/

Hvar fyrer hun kallast su heilaga Borg Guds/tilreidd so sem Bryd Brwdr moti sijnū Manne/i Openberingar Bookarinnar 21, Cap:

Þar næst/ lyka so sēm þ ad Saudahwsed hefr øngva Murra Grafer ed: Garð virke i kringū sig: So hefr z ecke helldur Christeleg Kyrkia neins jardnesks Forsvars sier ad vænta/ utañ alleinasta af sijnum himneska Hyrder Herranū Jesu Christo.

J þridia lage/so sē þ/ad Sauderner sē i Fiarhwsunū eru geymder z forvarader/meiga aldrei ohulter edur ohrædder vera/ z ecke a sialfū Næturtijmanū/ so þeir hafe ecke ad ottast bæde fyrer Ulfum z Ploofum sē umsitia Saudahwsed z vilia lædast þar iñ til ad drepa þa z stela þm i burtu. Eins hefur z so christeleg Kyrkia z heñar Limer jafnañ sijna Ovine sē þa ofsækia/so sē er Diøfullen/Villumeñ/Tyrkiar z Tyrañar/sē astrijda Søfnudeñ an Aflats.

Þad añad sem vel er athugande i þssu fyrsta Greinarkornenu/er/ Hvad skilkast eige fyrer Dyrnar a þssu Saudahwsenu/sem er sialfur Endurlausnarinn vor Jesus Christus/ epter þvi sem hn̄ liooslega vottar i þssa Dags Evangelio/seigiande: EG Em Dyr SAudañ. Hier kañ einhvør ad spyrla/hvør ad sie Ordsøk til þss ad Christur kallar sig hier Dyr Saudaña edur Saudahwssins? Fyrst kallast hn̄ þ vegna syns H. Ords/ þvi þar er eingeñ Lærdoomur/ ecke Ord añad til sem oss kañ ad giøra Saluhoolpna/ utañ alleinasta þad sem wt er geinged af Muñe Drottins vors Jesu Christi/ Þar fyrer seiger Postuliñ Paull/ i pistl: til Galatas 3. Ad hvør sem añan Lærdoom predike/ sa skule vera bølvadur/ jafnvel þo ad þad være eirn Eingell af Himne.

Þar næst kallar Herrañ Christur sig Dyr þss Andlega Saudahwsins vegna syns Medalgaungu Embættis/þvi so sem þ ad i þvi gamla Testamentenu mætte einginn Obreiñ/fyrer utañ Offur iñganga i Musterid/Exod: 29. Cap: So hefdum vier ecke heldur kuñad ad faa liðugañ z frjañ Jñgang i þa Himnesku Jerusalem/ hefde Jesus ecke giørst Forlykun z Offur f vorar Synder/z Fridþægt oss aptur vid siñ Himneska Fødur.

J þridia lage kallast hn̄ Dyr Saudaña vegna Frar H. Vatnsskyrnar/i hvørre z fyrer hvørria vier verdū Herranū vorū Jesu Christo iñlyfader z iñplantader/þvi lyka sē þ ad Jsraels Folk kuñe ecke ad komast iñ i þ fyrheitna Canaans Land/fyrr eñ þ hafde mdr geinged i giegnū Aana Jordan/ So kuñū vier z ecke heldur ad komast i Guds Ryke/utañ f þa H. Vatnsskyrn/so sē sialfur Christur vottar i Samtale synu vid Nicodemū/seigiande: Sañlega seige eg þier/ utañ þ ad nockur verde endurfæddur af Vatne z Anda/þa kañ hn̄ ecke iñ ad ganga i Guds Ryke/ Joh: 3.

Fioorda Ordsøk hvar fyrer Christur kallast Dyr Saudaña/ þa er Bænheyrslañ vor/þviad fyrer Framestødu z Medalgaungu Drottins vors Jesu Christi/ freingia vorar Bæner sier fram fyrer Gud z verda af hønū heyrdar/z fyrer hañ høfum vier frjañ z liðugañ Jñgang til Fødursins/Eph: 2.

J fimta z sijdasta mæta kallast Drottenn vor Jesus Christus Dyr Saudanna vegna þrar Jnngaungu sem vier eigum von a til eilijfs Lijfs/z hann hefur oss sialfr afrekad z ud vegad/so þ vier kunnum nu ecke ad eins fyrer hann ad komast i Rijke Nadarennar/helldur z eirninn inn i Rijke Dyrdarennar z Himneskrar Sælu/þvi so sem þ ad einginn kann ad komast inn i Hwsed/utann hann gange inn um Dyrnar/Eins kunnum vier z ecke helldur ad komast i Guds Rijke/utann fyrer þær riettu Dyr Drottinn vorn Jesum Christum.

Þad þridia sem athugavert er i þessa fyrsta Greinarkornenu/ er um Dyravørdinn/hvør hann sie/sem er sa goode H. Ande. Um Salomon Kong er þ skrifad/ ad þa hann hafe fullkomna lated þa myklu z prijdelegu Bygging a Musterenu til Jerusalem/have hann sett þangad fiogur þusund Dyravaktara. Enn so marga Dyraverde þarf ecke Saudahwsed vors Drottens Jesu Christi vid/helldur nægi est þ med eirn/ þvi þo ad þar sieu margvijsl gar Gafur/marghattud Embætte/ marghattader Kraftar til/so sem Postulinn seiger/ 1. Cor: 12. Þa er þar þo same ecke utann eirn Gud z verkar alla Lute i øllum. Enn ef vier vilium vita þ hvøriar Ordsaker ad H. Ande lykest hier vid eirn Dyravørd/þa eru þær fierdeilis tvær.

Fyrst/so sem þ er Embætte eins Dyravaktara ad opna Dyrnar fyrer þeim sem vilia ganga inn i Hwsed/z fyrer utann Dyravørdsins Vilia fær einginn inngeingt ged um Dyrnar/ so er þ z so Embætte H. Anda ad opna þ oss Veg Saluhialparennar z vijsa oss þa riettu Leid til vors Frelsara z Lijfs Hertoga Jesu Christi.

Þar næst/ so sem þ ad eirn Dyravørdur leifer ecke neinum Gradvøndum Pioofum/ Skalkum z Mordingium ad ganga inn um þær Dyr sem hann er fyrer settur/ So giører z eirninn sa goode H. Ande/hann lofar øngvum þeim ad komast inn i Guds Barna Søfnud sem eru forherter/hardsvijrader/ z vilia ecke lata sig leidrietta af Guds Orde/helldur fara afram i Syndum z Glæpum/foracta Gud z hans H. Ord/ Enn hinum sem giøra Jdran Synda sinna z snwa sier til Guds af øllu Hiarta/þeim standa Nadar Dyrnar opnar.

Annur Greinenn.

Vier vilium nu koma til þrar annarar Greinarinnar z skoda framveigis/ hvør audkienningar Teikn þeir eige a sier ad hafa sem vilie vera riettar Sauder Jesu Christi.

Fyrst er þ audkienningar Merke allra Christi Sauda/ad þeir ganga inn um þær riettu Dyr i Saudahwsed/enn þessar Dyrnar er sialfur Herrann vor Jesus Christus/so sem vier høfum ædur heyrt. Jnn um þessar Dyrnar gaungum vier i Skyrnenne vorre/þa vier verdum skijrder i Nafne Fødurs/Sonar z H. Anda/ hvar þ ad hun nefnist af Kærefødurnum Augustino/Prima Porta Gratiæ/þ er/ þær fyrstu Dyr Nadarennar/Jtem/sa fyrste Jnngangur Heilagra. Ja/ad vijsu(Good Guds Børn)Christur Endurlausnare vor mæ vel lijkiast vid einar litlar z audvirdelegar Dyr/þvi hann hefur lytelækkad sig sialfann/z var hlydinn sijnum Fødur allt til Dauda/ Ja/til Krossens Dauda/Phil:2. Þar þ/hvør sa sem vill ganga inn um þessar Dyrnar/

nar/hñ blijtr ad beygia sig z audmykia/añars mun hñ reka sig a z giøra sig sialfꝰ añ Overdugañ eilijfrar Saaluhialpar. Þvi Gud stendur i moote Dramblatū/ eñ Lytelatū giefur hñ Naad/ 1. Pet: 5. Þessar Dyr eru øngvū apturlucktar/ helldur standa þær opnar fyrer hvørium Mañe/ þvi hvør hñ kiemur til myn seiger Christur/ þañ vil eg ecke fra mier reka/ Joh: 6.

Josephus Sagnameystare skrifar/ ad fyrer utañ Musteris Dyrnar til Jerusalem hafe vered tveir Stoolpar/ uppa hvøria ritud hafe vered ꝥsse Ord: Aller Framande sim koma til Bwstadar Drottens skulu Dauda deya. Eñ ødru vijse hlioodar ꝥta nu i þvi Nya Testamentenu/ þvi Christur er Frelsare allra Mañar 1. Tim. 4. Ja/ hñ hefur giefed sialfañ sig wt fyrer alla/ til Endurlausnar/ 1. Tim. 2. Þar fyrer meiga aller þeir sim ꝥ girnast ganga iñ um þessar Dyrnar og verda eilijflega saaluholpner. Hier uppa forundrar Postuleñ Petur sig seigiande i Giørn. P. Post. 10. Nu reine eg i Sañleika/ þad ecke er Mañgreinar Alit hia Gude/ helldur a øllu þvi Folke sim hñ ottast/ z giører Riettvijsena/ þa er hañ um Þocknan.

Añad Kieñeteikned Saudaña Herrans Christi er ꝥta/ ad ꝥr heyra Rødd sijns Hyrders. Þessa Røddena hñs heyrū vier a hvørtū helgū Deige i Guds Hwse edur christelegre Kyrkiu/ þar sædste Hyrder z Byskup vorra Saalna Jesus Christus lætur til sijn heyra fyrer Kieñing siña Underhyrdara/ um hvøria hñ so talar hia Luc. 10. Hvør ydur heyrer/ hñ heyrer mig/ etc. Viliū vier nu þar fyrer vera riettir Herrans Christi Sauder/ þa verdū vier ad heyra hñs Raust: Fyrst/ giarnsamlega/ þar næst/ kostgiæfelega/ Og i þridia lage/ audmiuklega z litelatlega. Giarnsamlega (seige eg) eigū vier ad heyra þessa vors Hyrders Raust/ og seigia med hinū H. David/ af Psalm. 27. Eins þa bid eg af Drottne/ ꝥ sama þæge eg giarnañ/ ꝥ eg mætte blijfa i Hwse Drottens myna Lijfdaga/ til ad skoda þa fagratu Þioonustugiørd Drottens Guds/ z ad vitia hñs Musteris. Kostgiæfner eigū vier z so ad vera under þessa Hyrders Rødduñe/ eñ ecke sofande edur hriootande eins z Eutycus i Post. Giørn. 20. Cap. Helldur vakande z adgiætner ad þvi sim oss verdur af Guds Orde kient z predikad/ breitande epter Dæme Cornelij Høfudsmañs i Cæsarea/ hvør ed so sagde til Peturs: i Post. Giørn. 10. C. Nu erū vier hier aller nalæger fyrer Gude/ til ad heyra alla þa Hlute sim þier eru af Gude bodner. Vier eigū z so med allre Audmyke z Lijtelæte ad heyra z medtaka þessa vorꝗ gooda Hyrders Raust/ epter loflegu Dæme goodra Guds Astvina/ bæde i þvi Gamla z Nya Testamentenu.

Þridia Merked edur Audkieñingarteikned a Saudunum Herrans Christi/ er ꝥ/ ad þeir heyra ecke ad eins Raust sijns ædsta Hyrders Herrans Jesu Christi/ helldr eru þeir hønū z eirnin hlijduger z audsveipner z fylgia hønū epter/ so sim sialfur Christur seiger hier i Gudspiallenu: Þetta er eirn Naudsynlegur Hlutur (good Guds Børn) þvi hvad stodar ꝥ þo Madur heyre z Osialdañ Guds Ord ef hann giører þar ecke epter? Sañlega/ ꝥ er hin mesta Synd z Saala haske/ þar ꝥ ærnist

er

et Postulin̄ Jacob oss i sijnū Pistl. 1. C: seigiande: Vered Giørendur Ordsins/ ecke alleinasta Tilheyrendur/hvar med þier ydur sialfa a Tæler drageð.

Fioorda Merke a Saudunū Christi er þ/ad þeir þylgia ecke epter neinū annarlegū Hyrder/en̄ annarleger Hyrdarar eru: Fyrst/aller þeir sem ecke ganga in̄ um þæ riettu Dyr i Saudahwsed/heldur smeigia sier þar in̄ med ødrū Hætte / so sem ad giøra aller Villumen̄ z Riettarar / sem hvørke eru riettelega kallader nie hreinan̄ Lærdoom kien̄a. Par nærst eru annarleger Hyrdarar / aller þeir sem fyrer Christo komu/ þvi so seiger hn̄ sialfur hier i Gudspiallenu: Ad Aller Þeir Sem Fyrer Sig Hafe Komed / Þeir Hafe Vered Þioofar Og Spillvirkiar. Hvar med ad Herran̄ Christur meinar alla Fals Kien̄endur / z þa sem meina sig af sijnum eigen̄ Verkū z Forþienustu ad verda sæluholpna/so sem ad voru Pharisearar z Saducearar/sem z eirnen̄ þeir yppurstu Prestar z Skriftlærder a Christi Døgum.

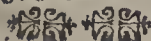
þridia Greinen̄.

NV villū vier i þvi þridia Greinar kornenu stuttlega skoda z yfervega/hvørt Gagn z Nytsemd þeir hafe þar af sem þesse Madursøgd Audkienningar Teikn a sier bera/Hier um tal:r so Herran̄ Christur/ seigiande: Ef Nockur Geingur in̄ um mig/ sa mun frelsast/ hn̄ mun og ganga wt og in̄/ han̄ skal og fin̄a sitt Foodur/ Og en̄ aptur i Niðurlage Gudspiallsins/ seiger hann: Eg er komin̄ til þess/ ad þeir hafe Lijf og fulla Nægnd.

A þrefallt Gagn verdur minst hier i þessum Ordū/ Og er þ fyrsta tijmanleg Velferd/ Þar nærst andleg Heill z Vegsemd/ Og i þridia lage eilijf Saluhialp. Par fyrer vilie Daudin̄ skielfa þig edur Fatækt z Hungur ad þier þreingia/so þu hefur ecke ad eta nie drecka/eda þ/hvar med þu kun̄er þig ad klæda/þa huggadu þig þar vid/ad Christur er komin̄ til þess / ad þu skuler hafa Lijf og fulla Nægd. Nu þessum vorū ædsta Hyrder z Byskupe vorra Saalna/ Herranū Jesu Christo/seigiū vier eilijft Lof/ Dyrd/ Heidur z Vegsemd nu hiedan̄ i fra z ad eilijfu/ A M E N.

Errata.

A 1. b: lin: ult: les litla. B 1. a: lin: 8. les þeir. B 1. b: l: 10. l. komad. C 2. b: l:18. l. spyria. F 1. a: l: 19. l: vera. G 2. b: l: 3. l: Odaudlegur. H 2: a: l: 25. l: kølludu. H 4. b. l: 11. l: hvørium. J 1. b: l: 1. l: Jørdu. K 2. b. l: 20. l: Flærd. O 3. a: l: 5. l: siøtta. V 4. b: l: 17. l: þienande. X 1. a: l: 19. l: fullnudust. Y 4. a: l: 7. l: plantadur. P 1: b: l: 21. l: err. ibid: 2. b: l: 1. l: higged. Ee 3. a: l: 3. l: Reinstan̄. Gg 2. b: l: 28. l: Philippum. Ll 4. a: l: 20. l: hvlad. Nn 2. b: l: 29. l: Kalekin̄. Oo 1. b: l: 30. l: Steirk. Pp 1. b: l: 15. l: þier. Qq 1. b: l: 39. l: Einglarner. Rr 4. b: l: 1. l: halldin̄. Xx: 3. a: l: 12. l: Føgnude.

APPENDIX

Edur

Vidbæter Bookareñar

1. EVCHOLOGIA THEORETICO-PRACTICA.

Sem er

Tvær

Heitdags Predikaner

A þañ veniulega Heits og Bænadag sem i Hoola-Stipte allvijdast halldeñ er/ z iñþellur Aarlega a þañ Firsta Þridiudag Einmanadar.

Og

2. VESTALIA CHRISTIANA

Edur/

Ein stutt PREDJKVN

A Sumardageñ Firsta.

Nid einfalldlegasta samañteknar

Af

Byrne Thorleifssyne/ Sup. Hool. St.

Psalm: 50. v: 14.

Offra þu Drottne Lofgiørdeñe og gialld enum Hædsta þijn Heit.

Prentad a Hoolum i Hialltadal Año 1706.

Fiorre Heitdags Predikun.

Textus Devt. 23. v. 21. 22. 23.

Nær ed þu heiter nockru Drottne Gude þijnu / þa skalltu ecke giora Dvøl a þvi ad enda þad / þviad Drottenn Gud þinn vill krefia þess af þier / og þad sama verdur þier ad Synd. Enn heiter þu aungvu / þa er þier þad eingin Synd. Enn hvad sem framgeinged er af þijnum Vørum / þad skallt þu enda / og giora lijka sem þu hefur med þijnu Munne / heited Drottne Gude þijnum / wt af þijnum sialfs eigenlegum Vilia.

Exordium.

Jbland þeirra Høfuddygda er oss vt:da bodnar i þeirre fyrre Bodordanna Tøblunne / er ecke sijdst Þacklæted taled / þvi so lesum vier med Børnunum i þre fyrre Bodorda Tøblunne og ødru Bodorde / Vier eigum Guds Nafn ad akalla / lofa þad og þvi Þacker ad giøra. Hvør Lofs og Þackargiørdar Dygd innebindr adskilianlegar Packlætesins Tegunder.

Oz er en firsta: LEstur ORdanna DRottens / þviad wtþryckeleg Befalning øllum Mønnum vidkomande / er su sem þar stendur / Joh: 5. v: 39. Ransaked Ritninguna / etc: Hvar med einnenn skiliast eiga adrar goodar og Gudrækelegar Bækur / i Guds Orde grundvalladar / og a þesse Lestur þar einasta uppa ad styla og standa / ad vier leitum þar inne ad Jesu Lausnara vorum / hvør ad er KJarne allrar H: Ritningar / Act: 10. v: 49.

J annann mata HEirn og GAumgiæfne GVds ORda / þviad m: þvi ad Trwenn kiemur af Heirnenne / Rom: 10. v: 17. Þa er Heirn Ordanna Drottens Medal H: Anda / hvar med hann ed inna i Hiartanu kveiker Trwna / ann hvørrar er Omøgulegt Gude ad þocknast / Ebr: 11. v: 6. Ad þessu gar þeir miøg lytt sem allt annad huxa undcr Heirn Guds Orda / þvi þo ad Raust Predikarans skiere þa opt og tijdum i Eyrunn / þa vikur hun þo hia mørgum hvørium (þvi midur) allgied a Hiartad / þvi þad er allt annarstadar / Esa: 29. v: 13.

J þridia lage VJdurkienning og Jatun GVds ORds og SAnnleykans / Hvar um Lausnarenn so talar / Matth: 10. v: 32 / 33. Hvør mig jatar fyrer Mønnunum / etc: Og a sannordre Tunga hefur H: Ande þau Mærke / ad hann telur þessa Edla Dygdena i bland þeirra sem Drottenn vilie Corona a sijnum Elskendum uppa sijnu helløgu Fialle / Psalm: 15. v: 2. Af hvøriu audsied er / hvad fiærre þeir seu Gude sem leika sier Dags Daglega ad þessu Bodorda Brote.

Fioorda

Fioorda Blessan nockurs Hlutar i Nafne DRottens / med þvilyku moote helgum vier Daglega vora Fædu ädur hennar neytum/ þviad fyrer utan Blessan og Helgun þvilykra vorra Lijfsmedala er lijtel Von a Blessan Birgdanna/ & þvi verdur/ ad margur hvør skeyter lijted um þessa Omissande Guds Barna Sidvenjtu: Þess meiga marger gialda/ ad þar sem fyrer Guds Sonar Blessan verda 5. Biggbraud noogur Forde 5000. Mönnum/ Joh: 6. v:13. þar kann skie 5000. Braud sedie ecke 5. Menn sökum þeirra eigenn Blessanar og Bænarletsen. Hvørium Drottenn eirninn hardlega hootar fyrer Munn Spamannsins Hagg: 1. v:6. ÞJer Säed Myklu og Safned Litlu (seiger hann) þier eted & verded ecke metter,/ Item/ þu skallt saa og ecke uppskiera/ Mich: 6. v. 14. & Levit: 26. v: 26. Seigest hann vilia fordiarfa þvilykra Manna Brauds Nægter.

Fimta Þacklætesins Tilgund sem falenn er i þvi ödru Bodordenu/ er sialf HEJTgiørdenn/ þegar Madur heiter & lofar Drottne nockru hans Nafne til dyrdar/ hvad hinn H: David miög merckelega utmälar/ Ps: 50. v:14. seigiande: Offra þu Drottne Þackargiørdenne og giallð hinum hædsta þijn HEit. Og med þvi Guds Elskul: Guds Börn/ Ad vier höfum einusinne i Skijrn vorre lofad Drottne so mikilu/ ad oss veiter ecke af ad anvenda sierhvøriu Augnablike vorra Lijfstunda þvi til fillingar/ þa er þad sama fáled i öllum vorum Christendoome/ ad vier hann sem best vöndum: Enn vor H: Texte talar um sierdeilis HEit af Mannsens hialfu vid Gud Drottenn giørd & bunden. Af þvilyku einu HEite hefur vor HEJTdagur sitt Nafn/ hvør Oskande være so hallden yrde sem vorer Formenn fyrer sig og oss lofad hafa. Vier vilium nu ad þessu sinne gefa oss til vors upplesna Texta/ og af hönum ed stuttlegasta yfervega þetta tvent.

First/ Hvørnenn einu Gudrækelegu Heite a vared ad vera.

Þad annad/ Hvad oss skule Knyia til þess ad efna þetta vort Heit.

O Drottenn þu sem ert sialfur Sannleikurenn/ þu sem hellder epter þinne Guddoomlegre Vitsku öll þijn Heit/ Enn þu nu eirnenn vid oss allt þad sem þu hefur oss lofad/ ad hvar nockrer væru i þijnu Nafne samankomner/ þar villder þu vera midt a medal þeirra. Vnn oss ad læra nu af þijnum Munne þa heilögu þier þægelegu Heitstreingingguna/ Og hialpa oss i Verke og Sannleika hana Gudrækelega ad hallda/ J Jesu blessada Nafne / Amen.

Firre Parturenn.

SA sem vel adgreiner hann kiener vel / og sa sem illa adgreiner hann kiener illa/ Samkienningar trubla margann Mann: Musteres Nafned sem Herrann Christur tillagde Lijkama sijnum/ Joh. 2. v. 19. Af þvi Gydingar litu flastega a / var þvi af þeim falsklega utlagt fyrer Jerusalems Mustere. Þvi er þad harla naudsynlegt ad hreinsa sierhvørs Hlutar Nafn af öllum annarlegum Meiningum/ ädur enn þad Menn fara ad tala um þann enn sama i sinne sierdeilis eigenlegre

ke Merkingu: Þetta meina eg þar til/ ad medur eñ vier gleymum off til ad gaumf-giæfa eitt riettſk fad Gudrækelegt Heit / ſkulum vier epter Leidarvyſer heilags Anda/ læra ad þeckia þaug Heit og Lofance fra þeim ſem Gud vill ecke hafa. Og eru þar: Fyrſt **Ogudleg Heit** / ſem þvert a moote Guds openberudu Orde eru feſt og bundeñ/ þvilykt var þad Heit/ fleire eñ 40 Gydinga/ ſem ſamantooku/ad eta hvørke nie drecka fyrre eñ þeir feinge Paulo i Hel komed/ Act. 23, v. 12. Og er ſo langt fra ad þvilyk Heit ſieu eirn Partur Guds Dyrkunar/ ad þau eru þverlega hønum i moote/og aungvum til Þocknunar nema ſialfum Diøflenum ſem fyrer þeim geingſt og þeim af ſtad kiemur. Eñ (þvi midur z verr) þeſſe Heitſtreinging er heliſt ofalgeingeñ/ þvi hvad er þ añad/ þegar eirn Hootaſt vid añañ/ jafnvel ſaklauſañ / eñ þad/ ad binda ſig til med ſterkum Eyde/ad forſmaa Bod og Befalning lifanda Guds ? Eda er þad nu ecke meir eñ alment/ ad hvørſu lited ſem utafber eda Orde hallar / þa eru Elldur og Eyſa forn uppe/med Hootunum og Hofmood/þeſſe og þvilyk Ord/ hañ ſkal ecke hafa giørt þad forgiefens: Ef Gud lofar mier ad lifa/ſkal eg a hønum hefna/og þydker þad nu Hatryd: Framar / eg ſkal ecke lifa fyrr eñ hañ er komeñ i Olucku: Og þad ſem hørmulegaſt er/ ad Meñ kalla Guds heilaga Nafn til þvilyks/ eins z være þad ecke noog ad forpligta ſig til ad fyrerlyta ſialfañ Gud og Foottroda hans Ord og Amiñingar/ nema Meñ kvedie hañ ſialfañ til Styrks z Fullþinges þar til?

Eñ hvar a mun grundvøllud þvilyk Heimſins Barna Heitſtreinging ? Mun hun nockud grundvøllud a þeirre riettu Mæleſnuru Befalningar JEſu Chriſti/ Matth. 5. v. 44. Bleſſed þa ſem ydur Bølva ? Langt fra. Þeſſ vegna ſyndga þvilyker Heiftargiarner Meñ ei allyted hier med/og ſo ſem egna ſialfum ſier til Hefnda Guds ſarbeitt Reideſverd / þviad a þeim ſem ſyn hefna / mun Drotteñ hefna. Deut. 32. v. 35. Ezech. 25. v, 12. 13.

Eñ vier ſkulum elſkuleg Guds Børn taka off ſterkañ Vara hier fyrer / fylgiande Rade heilags Anda/Prov. 20. v. 22. Seig ecke/ **Eg ſkal launa ap-tur Illu/** Bid Drottens hañ mun hialpa þier.

J añañ Mata eru þar til **Omøgulegar Heitſtreingingar**/ ſem þa nockur lofar yfer Megn fram: Þvilykar eru velfleſtar Papiſtaña / einkum Munklyfeſins Heit/ſo ſiñ ſialfkrafa Yfervætteshlydne/framar eñ Gud æſkilur/hreinferdugt Einlyfe alla ſyna Æfe/ ſialfkrafa Fatækt og Vergangur/Vitian þeirra og þeirra helgu Stada/ etc. Hvør øll nylega uppdicktud eru a þeim Syne Syndareñ/Afgudadyrkun/fullkomleg Tyrañiſk og full af Ranglæte / ſo ſem hægt er ad bevyſa um ſierhvad.

Fyrſt/Hvar ſkipar H. Ritning þ nockrum Mañe/ad LOfa Þvi GVde ad hañ ſkule alla ſyna Æfe i hreinlyfu Einlyfe blyfa? Þad er vel ſatt/ad Poſt: Paulus

rädleggur þeim sem þad gieta/ad vera Ogipter/ 1. Cor. 7. v. 2. seqq. og þad seigest hañ giøra vegna nauðsynlegra Naudþurfta v. 26. Þvi vegna þeirra Ofsokna sem þa geingu i Søfnudenum / meinar hañ Kaunsum og Kiödugum hægra ad flyja og forda sier/ eñ þeim Giptu/eirnen sa med øllu er Ohindradur hønum fullyr liettara/ ad vera i sinne Bænrækne/ a hvørre Postulanum fiker so stoorum rýda: Meiningeñ er sem hañ seiger v. 6. 7. Þetta seige eg ecke epter Skipan / helldur af Vorkunseme / þviad hvør eirn hefur syna eigenlega Giøf af Gude. Item/ v. 8. Ef þeir fa sier eige hallded/giptest þeir þa/þviad betra er ad giptast eñ breña. Ja/ v. 2. seiger hañ openberlega/ ad vegna Frillulifnadar skule hvør eirn Madur hafa syna Eigenkonu/ z hvør Kona siñ Mañ. Sialfur Lausnareñ vor seiger/ ad þetta Ord (Æfenlegt Einlijfe) grype ei aller: Matth. 19. v. 11.

J aňañ Mata/ su HReinlijfe sem Gud hefur ecke Mañenum boded / og hañ er ecke umskylldugur Gude/ eñ kañ þo ad giøra/ og þad Gude til Þocknunar sem i Guds Orde er ecke grundvøllud / þvi su fullkomna Hlijdne sem Guds Løgmaal leggur øllum Møñum uppa/ er þeim Omøgulegt ad syna/ eñ sijdur añare ofan a hana ad bæta/ þvi þad blijfur þar vid / ad þegar vier høfum giørt allt þad vier ætum ad giøra/ erum vier samt onyter Þioonar/ Luc. 17. v. 10. Þvi lætum vier þad so heita um Auka-Verkhelge Papistaña / forgiefens þioona þeir Gude kieñande ei utan Mañasetninga. Matth. 15. v. 9.

Þad þridia/ Sama er um øll øñur PAPJstaña HEit / ad þau eru full med þessa Afgudadyrkan / og þeir med þvilijkum synum nyðiktendum Helgeverkum vilia sialfskyllda Gud til Betalinga. Þess vegna eru þaug so sem ein hæskaleg Snara Samvitskuñar/ øldungis burtkastande: Hvilijka Snøru vill Pall ecke synum Tilheyrendum i nockurn Mata uppaleggia. 1. Cor. 7. v. 35.

J þridia lage giefast þær HEJtingar/ sem ølldungis eru Forbleipnar Oraadsettar/þvilijk var BRædrædis HEitstreinging DAvids/1. Sam: 25. v:22. Þa hñ hiet ad fordida allt Nabals Hws: Hvøria syna Hootan/hñ fyrer millumgaungu Abigaels aptur took/v:32/35. Eirneñ HEitstreingde Jephta/helldur Ofors huxad þa hñ lofade ad offra Drottne til Breñefoornar þvi fyrsta Høfde sem hønum mætte nær hñ med Sigre aptur kiæme fra Slage Amons Barna/Jud:11. v:31. þviad hñ visse ecke hvøre þad var þessKonar Høfud sem Drotteñ villde til Breñefoornar hafa/sem ad var hñs eigeñ Dootter/ Jbid: v:34. Þo var HEitstreinging Herodis hin allra Dárlegasta/ sem lofade Barne Skiækiubelgsens Herodiadis Med EYde ad giefa heñe hvad hun umbeydde/ Matth: 14. v:7. Hvørt HEJT so Dióvullega stadfest/ hñ Oguðlega endte/ i þvi hñ liet afhøfda Johañem Skyrara: Soddan Lofaner lijka Drottne aungvanveigeñ. En þess er ad giæta/ef nockurn hender þar i Brædræde/sem fordum David/ þa skal hañ þar ecke hallda/þviad þad tvøfalldar hañs Synd.

Nu høfum vier taled þau HEit sem eru OGudleg/OMøguleg z OForþeinkt/ vilium þess vegna sia hvilijkt HEit þ sie sem vier nu umtølum/ z nu i Dag eigum

 vier

ofer Gude ad gialda. En þ er þess rietta Definito edur wtmælan sm̃ hier efter filger.

Ein Gudleg Heitstreinging er Lofunarband/ i hvøriu eirn frimals og Fullvita Madur forpligtar sig af eigeñ Frjvilia/ vegna Guds Dyrdar og Næungans uppbyggingar til eitthvad ad giora þad sem Gude er þægelegt/ veglegt/ gagnlegt z honum mogulegt/ hvort sem þad er honum ædur af Gude befalad/ edur þad er hvorke boded nie bañad til ad æfa siñ Christendoom og gooda Mannkostu.

J hvøriu þetta oss er first sierdeilis þetta athugande. First/ ad sierhvørt GVDlegt HEIT hefur sierdeilis þañ Krapt/ ad þad helldur so sm̃ føstum þeim sem lofade þar til hñ þad endt hefur. Hvad auglioost er af vorum heilaga Texta sem seiger: Drottiñ Gud þiñ vill krefia þess af þier. Añad adgiætande er þad/ad þeir sem binda þess hattar HEIT/skulu vera Frialser og Fullvita/þad er/ þeir skulu þad giøra an allrar Naudungar/ og þvi ad eins ad þeir vite hvad sa giører sem HEJter Drottne/ eirneñ hafa gooda Greynd þar a/hvøriu þeir HEJta/ so þad snwest þeim ecke til Syndar / ef skie kañ þeir af Heimsku og Brædræde HEita þvi sem þeir ecke meiga. Þad þridia/ Vier skulum vita/ad þesse HEit þo þau sieu i siñe Fullkomnan Kraftande sem ædur er sagt/ þa er þo hvøriam sem einum i sialfs Vallde ad HEita og HEita ecke/ þvi so seiger Texteñ vor. Eñ ef þu Heiter aungvu/ þa er þier þad Engeñ SYnd. J fioorda mata skal vort HEJT standa a þeim Hlutum sem Drotteñ hefur boded/ edur minsta koste þm̃/sem hñ hvørge bañar i sinu H. Orde. Dæme þess firra hofū vier a Job/hvør sinu HEite lyser i siñar Polenmædeñar Book: 31. Cap: v.1. Sattmala giørda eg vid mijn Augu/ ad þau skylldu ecke lyta efter Vngdum Konum. Hvar med Laustætt Tillit er meint efter Ritningareñar Orda Tiltæke. Eñ þess sijdara auglioost Dæme er af Rechabs Børnum/Jer: 35. v: 6. Hvørier efter Bode sijns Fødurs Jonadab Sonar Rechabs/høfdu þad HEit a Hende/ ad þeir skylldu alldrei Vijn drecka. Hvad þo ecke finst af Gude, øllum fyrerboded/ þar Vijn vidureñ gledur bæde Gud z Meñ/ Jud: 9. v: 13. Vijned gledur Mañsins Hiarta seiger David/ Ps: 104. v: 15. Syr: 32. v: 7. seqq: J sama mata seiger: Hoofiega druked Vijn gledie Mañsins Hiarta/ Paulus ámiñer og siñ Timotheū/ Tijdka lyted Vijn fyrer þijns Maga saker. 1 Tim: 5. Aungvu ad sijdur prijsade Drooteñ þetta Rechabita Audsveipnis HEJT/so hñ lofade/þad skyllde alldrei bresta ad einhvør wt af Sonum Rechab/ skyllde alltijd standa fyrer sier/ Jer: 35. v: ult: J fimta og sijdasta mata/ a HEJT vort ad hafa þañ Tilgang/ad þad sie yfer allt añad fram Gude til Dyrdar/ þvi ad þetta er eitt af þeim utvortis Trwareñar Ljoos Avøxtum sem þar til skulu af Møñum siast/ ad Gud verde dyrkadur/ Matt: 5. v: 16. Þar næst a þad ad vera oss sialfum og Næunganum til Vppbyggingar: Oss i vorū

Christ-

Christendoome og Frambþꝛ goodra Verka : En vorum Næunga i hans æliggiand-de Naudsynium/ Rom: 12. v: 13. Edur ad minsta koste uppbiggast af vorn-sid-gixde/ Og er þetta so einfalldlega sagt hvilijkt ad vera eige vort HEIT / ef þ skule annars fyrer Gude aktad og ælited verda.

Annar Parturinn.

NV villium vier med fæstu Ordum heyra/ Hvørnenn off birie ad hallda og efna þetta vort HEIT so Gude lijke. Málltæke gamallt er / ad þa sie Efnanna vandt þa Heitenn eru good. Og er (Gud Náde) þar allmiøg yfer ad klaga/ ad ville Drottenn ganga i Riett vid off/ og epter synum Guddoomlegum Myndug-leika heimta af off vort HEIT/ þa munde margur vor veiklega standa/ Hvad vier best sinnum ef vier athugum hvørnenn þessu voru HEITS Halldenn / Orde eige vared ad vera/sem er/ ad so sem vier hæfum lioflega lofad/so eigum vier og trwlega ad enda/ z þessa eina Ordsøk mætte off þar til nægia/ En med þvi Textenn vor og adrar Greiner heilagrar Ritningar syna off þriar Ordsaker þær sem hier til krøptuglega eggia z áminna/ Pa villum vier þær/eina epter adra yfervega.

Su fyrsta Ordsøk sem off skyllde tilhallda ad efna HEIT vor vid Drottenn/ þa er falenn i þessum Ordum : Þviad Drottenn Gud þinn mun krefia þess Af Þinne Hende. Hvar inne hann utmælar sialfann sig. Fyrst so sem VORNN. O Herra Gud/ Hvørium skylldu ecke þesse Ord til Hiarta ganga? Vier vorum aller i vorum fyrsta Fødur Adam fyrer Falled Sannkallader GVDS/ Luc: 3. v: ult: Pa forlistade Drottenn sig i þessare sinne Eigu/ Proverb: 8. v: 30/ 31. En þegar vier brutustum burtu fra hønum/ og villdum heimta meir enn vorn Hlut/ Luc: 15. v: 12. Gen: 3. v: 5/6. Reystum sijdann eina Ohappaføꝛ i framande Land/yfergæfum VOrn Fødur/hvørs FRELsingiar vier ædur vorum/1. Cor: 7. v: 22. En urdum þa Eign og Rannsfeingur Dioffulsens. Hvørsu urdu Skiptenn ? Æ/ þar er ecke epter ad spyria : Epterleifarnar syna sig/og Sioon er Søgu rijkare.

Fyrer Falled vorum vier Rijkespeningur Drottens/prijdder hans eigenn Mynd/ Gen. 1. v. 26. En sijdann Saurvelktur Foottrodenn Prældooms peningur Syn-darennar/ Luc. 15. v. 8 Þviad hvør Syndena giører/ sa er Syndarennar Præll/ Joh. 8. v. 34. So foor off nu vid hann/ hvar af vier mættum eilijflega angrad-der vera: En hann sem elskade off þa vier vorum enn Oviner/ 1. Joh. 4. v. 10. Hann uppleitade aptur þennann tortijnda peningenn / og endurnyade hann til þeirrar fyrre Myndar sem hann skapade/ og nu ofan a þetta/ lætur hann ecke þar vid blij-fa ad eigna sier off/heldur kallar hann sig hier einnenn VORNN. Þarmed nu sialfer (mijner Elskanleger) Hvørt þad er Hæfelegt ad vier bregdum Heit vor vid þen-nann HErra ? Aldrei skyllde þad neitt Guds Barn sier i Hug leida. J annann Máta utmælar Drottenn sig hier i Textanum so sem vorn GVD / DROTTenn GVD ÞJnn seiger hann: Þad var wrtøku Málshattur þess heidna Jsocratis/

 hvad

hvad hañ liet eirneñ Vptøk vera siña Heilræda/ FIRst SKalltu GVD HEIdra: Og med þessu sinu gullvægu Ordtæke gjører hañ allmørgum Christnum sem heita eiga Heimameñ Guds/ Eph. 2. Stooran Kiñroda / þad þærde þordum Paulus Møñum til Mælboota ad þeir væru Guds Slektes/ Act. 17. Bære oss þa ecke eñ ad kañast vid þetta/ eda erum vier eñ þa Framande þra Gude i Heime þessum? Eph. 2. v. 19. Eþ þier medtaked Mañaña Vitnisburd/ þa er þo Guds Vitnisburdur meire/ So þer hiñ H. Johañes ad haþa Guds Sañleika i allre Æru z Virding/ 1. Joh. 5. v. 8. Jeg seige/ eþ nockur þordast ad riuþa Ord syn vid sier samlykañ syndugañ Mañ / hvøriu H. Ande eirneñ hroosar Psalm. 15. v. 2. Hversu myklu þramar skylldum vier spandera øllu vorū Lyþo z Sælar Krøpþtum/ ad hallda Loþaner vorar vid liþanda Gud? Sem sialþur er Sañleikureñ/ 1. Joh. 4. Ja/ i hia hvørium aller Meñ eru Lingarar/ Rom. 3. v. 4. Aller støndum vier þast i Neydeñe uppa Fyrerheit Drottens og vilium hang endelega hallda læta vid oss/ og er þad Von / þvi oss er Loþad ad Oll GVds FYrerheit SKule vEra Oss JA Og AMEN. J CHRJsto JESV/ Eb: 13. v. 21. Eñ ad enda Vor Heit vid hañ/ þad vill oss veita længtum ørdugra. Þar þyrer christeñ Sæla/ kañest nockur þar vid/ ad hønum ligge nockud þar a/ ad nioota Fyrerheita liþanda Guds / (Hvar þra eingeñ mun sig vilianðe uteslykia) sa eñ same stunde aþ øllu Megne/ ad vera ei ædur hañs Tryggroþe.

Nñur Ordsøkeñ sem oss æ ad Knija til þess ad Eþna vor HEit vid DRotteñ Allsheriar / er HAñs STRænga SKVlldaheimt æ þeim Hlutum sem hønum eru loþader/ **Hviad Drotteñ Gud þiñ mun Kreþia þess aþ þiñe Hende/** seiger Texteñ: Mørgum þiker Mælstøþun vijs eþ hañ skal þreita vid Oþmeñe sitt/ eñ þu skallt i Tyma þess giæta / hvør sa er sem hier æ Sokner vid þig / eþ þu i moote þynu eigeñ þrialsu Loþorde iñehelldur þynum HEJTum. (1) Er hañ ALVJTVR/ so hier hialpa aungvar Løgvillur/ Ja hañ er sa sem þ Þndlar þina Slægvitru i þeirra Kiænsku/ og eþ þu vill eñ þa heyra þrekar/ þa vottar H. Ande/ ad Guds Fævitska sie Møñunum hiiggnare/ 1. Cor. 1. v. 1. (2) Er hañ ALLSTADAR NALÆGVR / so þu kant hvørge undañ þessare hañs Krøþu ad þlyja. Þad medkieñer hiñ H. David Psalm. 139. v. 7. (3) Er hañ RJETTLATVR og vill aungvum syna Dyrd gieþa/ Esa. 42. v. 8. Myklu sydur ad hañ lyde hana med þvilyku Gudlausu Gabbe ad sneida / og hañ seiger þier sialþur þyrer/ ad hañ vilie þesse Ohalldenirde þier Til SNædar REYkna/ huxa nu þar þyrer ecke ad GVd / hvørium þu heþur Heited / hañ giæte ecke ad hvørn Enda þu bindur æ þyn Ord vid sig. Eñ sydar meina þu ad hñ/ sem þiærolægur/ læte sig nockud hindra þra þvi ad vitia þiña HEJTA/ þviad so margañ Voladañ Tim hañs sem þu sier/ so marga Votta heþur þu hañs Nælægdar. Allrasyst skalltu þad i Hug þiñ leida/ ad Gud mune villia sobwed aþ þier haþa / ad þu vijsvitande og villande/ hønum til Forakts / eñ þynum Samchristnum til Hneyxlis z Apdrættar/ iñehelldur þvi siñ þu heþur lieþlega loþad/ þvi so sem hañ

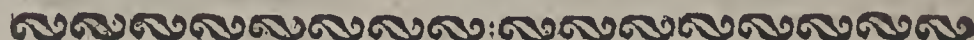
øllum

øllum betur ender HEJT vid sijna Elſkendur / So helldur hañ eirneñ Syndlim HOTunum allraſterkaſt. Bram vid þa Yverbrotnu/ z hañs Reide yver þeim Ydrunarlauſu lætur aldrei aþ.

Þridia ſem oſſ ſkyllde hier til locka/ þa er þad / ad øllum þeim ſem þetta ſitt HEJT vel og gudrækelega enda/ þeim er hañ og reyneſt DEJrra DROT. Teñ Og DEJrra GVD. (1) J LJFJNV: Viliande þuſundfalldlega þeim endurgialda þad litla ſem þeir aþ trwudu Kiærleiks Hiarta i hañs Naþne epter ſijnu Loþorde gieþed haþa eda gieþande verda. (2) J DAVDANVM/ þegar Gud þeſſarar Verelldar/ 2. Cor. 4. v.4. Situr epter ad fella þa og forblarþa til eilyþrar Glötunar/ þa vill hañ þeſſe DEirra GVD vera og reyneſt DEirra GVD/ þa vill hañ vera þeirra STyrkur / LJoos / LJþ Og EJlyþ Eilyfdurlauſn. (3) A LLrahelliſt Epter LJFJD: þa ſia þeir hvad hepped þ Folk er/ hvørra Gud ad Drotteñ er/ Pſ. 144. v. 15. Þa ſieſt hvad mykel ſtoor Laun hañ verdur þeim/ Gen: 15. v. 1. Þa mun oſſ ſo fyrer Augum birtaſt/ad vier munum ſia hañ ſo ſem hañ æðſta Gud yþer øllum Gudum.

Hvør er ſo blindur hañ gangeſt ecke fyrer þeſſu? Hvør er ſo hirdulaus um ſitt Lijþ/ Daudañ/ Doomeñ og Eilijþdena?

O giæþe þad Gud/ ad þetta mætte koma oſſ øllum hier til / ad giøra Samband ſiñbyrdis/ ad gialda Drottne vor Heit: Hvørium einum og ſreñum. ſie Loþ og Dyrd/ Søgd og Sungeñ aþ øllum Tungum / Nu hiedañ fra og ad Eilyþu/ AMEN.

Auñur Heitdags Predikun.

Textans Ord hlioda ſo/af Ordſkvidabookareñar 19. Cap. v. 17.

HVør Fatækum Myſkunar/ ſa lanar Drottne / Hañ mun hønum Þad Goodu Launa.

Exordium.

AD AVKA Ordum vid ORDSHættu er ecke Liggens Mans / Og ad Kveda oþan a Sañkvedeñ Mal ecke Forſtandugt. Þetta veit eg vel hvørutveggia: Eñ aþ þvi mitt Aþorm er ecke hitt/ ad AVka vid ORDSHættu hiñs Vijſaſta Medal Mañaña / 1. Reg. 3. v. 12. Eñ ſijdur ſtoþna til AVKningar eins Almattuga Sañleika/hvørs Løgmals Vitnisburdur er fullkomeñ / Pſalm. 19. v. 8. (Eñ um Vitnisburd heilags Evangelij er þad einaſta

ka ad tala / ad so sem Gamla Testamented var Jnsiglad/ Dan. 12. v. 9. So er þad japn vel Smælingium openberad: Matth. 11. v. 25. Og er so Gudlegur Saññleikur/Joh. 17. v. 17.) Pa heþe eg ecke i þeirre Meiningu mier þyrer Hendur teked/ þesse heilogu uppleseñ Ord ad ADRA / hvad eg vel þecke heilagañ Anda streingelega þyrerboded/ Ja þorbodad haþa/ Apoc. 22. v. 18. Ecke ma eg heldur Drottens Ord i nockru Vana / Deut. 12. v.32. Samt er oss ecke þyrerboden/heldur boden Leit JESU Lausnara vors i þessu FULLkomna Orde Drottens/ Joh. 5. v. 39. Og til heñar Vijsdooms Grundvallar vijsad/ Rom. 15. v. 4. Er þvi i sierhvorium ORDskvid PRent AThugande / (1) HVor VPPkvede. (2) HVorneñ Hañ VPPkvede/ Og (3) HVad Hañ VPPkvede.

1. FIRst/ Myn Tunga er Skriffiodur eins mgiæts Skriþara / Psalm. 45. v. 1. seiger David/ JEsu Christi Forþader / Matth. 1. v. 6. Þau utþærer so Skildmeñe Herrans JEsu epter Holldenu/Esaias/med þessum Ordū/Cap.61. v. 1. Ande DRottens er yþer mier et ct. Eñ FRJDarens HOþdinge Stalþr JEsus Esa. 9. v.6. Heimþærer uppa sialþañ sig/Luc. 4. v. 18. Eñ sa er Doomureñ epter/ hvor skylad haþe heñañ voru Ordskvid? Eñ so stendur hañ 2. Pet. 1. v. 21. Þvi þar heþur eñ nu ecke neirn Spaadoomur epter Mañsins Vilia þram plutttur vered/ heldur AF H. ANDA TJLKnuder haþa þeir H. Guds Meñ talad. Og hier hoþum vier nu þañ rietta HOFUND Ordaña/ so vel þessara sem allra añara/ er i soñu Guds Orde oss openberader standa.

Millum þessara/ Fodurs syns Davids / og hiñs añars Davids sem Drotteñ hafde i hañs Stad þyrerheited/ Jer. 30. v. 9. er staddur Kongureñ Salomon: Hvorium vier næst H. Anda eigum heñañ Ordskvid (sem nu þyrer Hende hoþū) ad þacka og tileigna.

2. J Añañ Mata / HVorneñ HAñ VPPkvede: Vandþundeñ er allgiæteñ Madur Orda siñar Ecke sa/ sem lært heþur aþ H. Anda HVad og HVorneñ hñ tale/ Matth. 10. v. 19. Heldur þeir sem ecke haþa eñ þa vaned sig epter Andanum: Eñ þad er hier ecke ad ottast/ þvtad HVorneñ hier er VOrt VPPkvæde giordt/ syner þ sialþt/ pryjsande Meyktarañ/med þvi þad er so margþalldlega i Nyia Testamentenu aþ ymsum H: Anda Verkþærum med jaþnvægum Ordum og Amiñingum stirkt og stadþest: so sem Matth: 5. v: 7. Luc: 6. v:35. Act: 20. v: 35. og vijdar añarstadar.

3. J þridia lage/ HVad Hañ Vppkvede? med þvi Epne Ordsins/er margra Orda Epne: Einkum skule þ Eptertekt/ Vppþræding og Avoxtu auka. Þvi viliū vier nu EVTerslæ Efne Vors ORDSkvidar/ og Lata Þad VEra JNNtak VOrrat RÆdu i þetta siñ. Og med þvi eingeñ þær Drotteñ JEsum kallad nema þirer H: Anda/ þa leitum nu þangad Fullinges/ og latum i hñs kroþtugugre Medverkan/ Vmtals Epne vort vera Mierg og Meining uppleseña Textans Orda/Hvorra Guddoomlegañ/ Heilagañ og Sañbevijsadañ Authorem/ vier hoþum hingad til sledañ. Viliū þvi einaste a þessu Stundarkorne wt aþ þm sia,

(1) Mañ

(1) Mañaña Miskunseme.
(2) Gudlega Miskunseme.

O þu Miskunsame lifande Gud/ hvørtu riettgiefed kan eingeñ betur launar: Sia/nu viliũ vier epter þynu Bode ecke lama heldr giefa þier vor Hiørtu: Stioorna þeim so O millde Fader/ad þau kier giefeñ þirer þyna Verkan/giefe af sier þægelegar Huxaner þier til Handa/af Huxandanum Ord i Muñenn / og Ordeñ leidest þar til/ ad vier aller synum þier Fødur Miskunsemdaña i Lifnade vorum þad/ ad eirn miskune ødrum/uppa þad/ad þier verde Dyrd z Þocking an ad EYlite voru/ eñ vor Velferdeñ tymanleg og eilyf/ Amen.

Firre Partureñ.

Er þar nu eingeñ epter af Huse Sauls/ so ad eg meige veita hønũ MIskunseme þirer saker Jonathans? Sagde fordum David/þa hñ villde miñast Heitorda siña/2. Sam: 9. v. 1. Sem hñ Vin synum svared hafde/1. Sam: 20. v:15/ 42. Vel elskade hñ Jonathan/sem sitt eiged Hiarta/ ibid: v: 17. Eñ viliũ vier giøra MIskunseme i Guds Nafne/ þa giætum þess ad vier eigum ad elska hañ framar voru Hiarta/þviad vier skulum elska hñ af øllu Hiarta/ Deut:6. v: 5. Luc:10. v:17. Med þvi vier erum nu til samans komner þess vegna ad MIñast HEITA vorra vid Drotteñ/og ad MIskun vor sie riettskickud þirer hønũ. Myskun Mañaña er misjafnt vared / ein er Synd/ øñur Dygd. Hin þiere snyr Guds Miskun fra Mañe/ þesse aflar hønum Miskunar Guds. A eirnre hefur Gud Þocknan/ Matth. 9. v. 13. Añare reydest hñ/ þad synde hañ Saul/hvøred i moote hañs Villa/ miskunade Agag 1. Sam. 15. v. 23. Og Achab sem hlyfde þeim bølfada Benadad/ 1. Reg. 20. v. 42. Miskun hefur Drotteñ befalad/ Luc. 6. v.36. Eñ Skalka Skiool hefur hñ fyrerboded Prov. 24. v 19. Skipad hefur hñ ad Sedia Hungrada/Esa. 58. v. 7. Rom. 12. v. 20. Eñ Løttum Mañe Spaer hañ Hungre/ Prov. 19. v. 15. og bañar hañ skule eta. etc.

Ef nu David villde ad Miskunseme syn lente hia Slekte Jonathans: Þa lætum og vora Miskun koma nidur a Børnum Guds. Þad er satt ad almeñar Olmusugiafer wtelykia aungvañ sem naudstaddur er/ Prov: 3. v:27. Þo vill Gud læta þa fyrergillda/ sem af Trwareñar Heimkiñe eru/ Gal: 6. v: 10. Þvi skal nu Miskun vor til fratækra vera. 1. LIuf og LOstug/ þviad hyran Giafara hefur Gud kiærañ. Eirn kargur Nabal Hlytur þo jafnvel naudugur ad deya og forhertur Madur moot Naudstøddũ straffast med einu Stein-Hiarta/ 1. Sam: 25. v:37/38. Nyska þess ryka Kornbwra/styllade hønum Stundarstefnu til Daudans/ Luc: 12. v:19/20. Lioost Merke til Brodur Mords Cains var hñs iglda Andlit/Gen: 4. v:5. ohyrlegt z epterstoonarsamt Jferbragd Aulmusugiafarans syner Hatr z Ogied Hiartans til Þiggiandans : Eñ er þ ecke eñ hañvænasta Broodur Mord? Ad søñu verdr þ so titulerad af H: Anda/1. Joh: 3.

v: 15. Eñ hvad myklu framar þa/ef hñ giefur eckert. Þitt. þverpliootanlegt er Skulld Fatæka iñe hia þier. Ef þu hana fra þm tekur/ er ei so/ ad þu ert þa eirn Mordinge? Syr:35.v.4. Skyllda þyn er ad lꝏna þeim Naudstad/da viliuglega: Þviad þad heimter Drotteñ af þier/ Devt: 15.v: 8. Vilier þu viña til þess ad Drotteñ heire hñ kallande yfer þynu Belials Þanka i moote hm/ þa mattu vita/ad Drotteñ reiknar þier þad ad Synd/ ib:v:9. Vilie nu Gud telia þig LANa sier þad sem þu so giefur/epter þvi sem Textiñ vor seig/er: Og lofar myklu Blessan þessa og añars Heims þar fyrer/ ibidem v:10. Luc: 6. v: 35. O Herra Gud/ skullder þu þa lꝏta sia þig stigglyndañ þeg/ar hñ lꝏtur i synu Nafne nockurs þig bidia? Fatæka Bænastadur er Bodska/pur Guds til vor/ Hønd þeirra hñs Fiehyrdsla/ Marc: 12.v: 43. Og Þacklꝏte þeirra/ qvittantiañ. Eg trwe ecke ad sꝏ þetta athugar/ mune skipta Litum vid Skilabod þvilyks Herra þott endur og siñu adkome.

11. ORLAT og OSþør. So sem þad er satt/ ad sꝏ giefe tvisvar sem fliott giefur/so vill Gud eirneñ ad sierhvør skule epter Efnum Orlꝏtur vera. Ad søñu forsmaade hñ Olmusur hiña ryku sem ærnar hafa fo vered hia þeim eina Skarfe sem Ekiañ lagde i Guds Kistuna/ Marc:12. v:43. Hvar fyrer? Þess vegna ad hun took so nærre sier/ad hun gaf Aleygu syna/ hier til skyllde oss ørva z amiña/ (1) JOFNudur allra vor ad VPPhafenu. Þu varst ecke helldur skoreñ i Skrud nie Skart nær ed þu komst af Moodurlyfe/ þott þu eiger 7000 Sauda. 3000 Vlfallda/500 pør Vxa/500 Osnur/ og miøg mørg Hiu/ eñ sa eckert af þessu ætte/Job: 1.v:3/4. Jørdeñ / eñ ecke Gulled er beggia ydar Ef/ne/Gen:2.v: 7. Þvi seiger Syrach riett/ Cap:10. v: 25. Hvørke hiñ Fatæke nie hiñ Ryke/stoore nie smꝏe hroose sier af ødru eñ þvi hñ Ottest Drotteñ.

(2) Þar næst so sem JOfnudur Vpphafs vor allra er fyrsta Ordsøk til Mi/skunar og Medaumkunar vid Guds Volada/ so er hin øñur aungvu Mun O/ryktugre/sm er þesse/ Gud giørde aungvañ Mun Adams Nidia i Arftøkuñe/þa hañ gaf hønum DRottnan Jfer OLLum hLutum a JOrduñe. Epter þessu Erfdatale ertu fullryfur/ ecke nær eñ sa þu sier aumastañ fyrer þier. Þetta bevysa eg so/allt þad sem hnie ad Guds Mind/epter hvørre Madureñ var skap/adur/ þ ætten og mistu Jøfnum riette i Adam/ aller hñs Epterkomendur. Nu er þetta Herradæme yfer Skiepnunum ein Tegund Gudlegrar Mindar(þo ad/rar være ædre) þar fyrer er af Nꝏttureñe eingeñ ødrum þar til nærstædare Er/finge. Añad er hvad Gud af Naad siñe, epter synum eigeñ fryvilia og friasre Velþocknan/hefur þig ødrum framar audgad/Eda hitt sem þu epter Nꝏttur/eñe ætt skiled: Þetta sier þu a þeim aumu/plꝏgudu Mañeskium/ eñ hitt a sialf/um þier og þiñe Velgeingne. Eitt skillde þig til audmyktar/ Añad til Þacklꝏt/es upprekia/ eñ hvørtveggia til Medaumkunar þynum Broodur: Hvør var ry/kare eñ Salomon? 1.Reg: 10.v:14. og 1. Chron:29. v:28. Þo synde Drotteñ hvørn Riett Sonur hñs ætte þar til/ þegar hñ svipte af hønu i einu tyu Rin/

þꝏttunum

þættunum/ 1. Reg: 11. v: 20. Þar i moot var Kis Benjaminite einn fatækur Madur/ 1. Sam: 9. v: 21. Aungvu ad sydur hoof Drottenn Son hans Saul wt audvirdelegre Ausiu Leyt uppa Konunglegann Velldisstool i Israel/ 1. Sam: 10. v: 1.

III. J þridia lage skal þier til Medaumkunar koma vid þinn Samchristenn Broodur/ þad/ ad med þvi þu hefur ecke sterkara Skial firer þijnum Eignum og Velgeingne enn so/ þa kann þig snart sama ad henda sem hann. Ei skalltu meyna ad Lackann sie Fænge i þijnum Fiehirdslum/ hyxa ecke ad hun sie þier nærteingdare enn fordum Nabogodonosor/ hvør sialfur Gud vitnar so af ødrum Mønnum bere sem Gull af ødrum Malme og Høfud af ødrum Limum/ Dan: 2. v:37. Enn hvad skiede? Þegar hann stood nu uppa sitt ed hæsta og gat ei Orda bundest um Aud sinn og Agiæte/ þa/ ædur hann hafde wttalad/ skipte um Doomenn: Hann/ þesse enn mikle Kongur (Hvørs Magt ad took allt uppi Himenenn/ og hans Valld nade allt wt til Heimsens Enda/ Dan: 4. v:22.) Vard strax langt þ nedann alla Betlara/ og ei so gott hann hiellde sinne Oafskræmdre Manns Mind/ helldur vard sem Villudyr og æt Gras a Eydemørku sem Naut/ og hans Lykamur lꝏ under Døggu Himens og vard votur/ þangad til hans Haar Ox so myked sem Arnarfiadrer/ og hans Neglur urdu sem Fuglaklær/ ibid: v:33 Ei var helldur Fiarheillenn fastare i Hende Syne hans Baltazar/ Hvør ed sitt Hofgyllde biriade med Drambseme/ framhiellt med Ofhoofe/ endade med Titran og Skialfta/ og innsiglade a sømu Nootteñ med sijnum Dauda/ Dan: 5. v: 1/4/6, ult: Ecke rekia Menn langann Alldur eins rijka Manns fra þvi hann sat yfer skijnande Kræsum og til þess hann var i Helvijte og Kølunn/ Luc: 16: v: 19/ 23. Þess eina verdur minst þar i mille hann hafe dæed og vered greftradur: Ædur sæ hann ecke af einu Bordmola vid Lazarum/ sijdar falade hann Vatnsdropa og fieck ecke. Giæfe Gud þad oss kiæme til hugar hvad vier erum og hvar vier eigum uppa ad treysta/ þa munde oss optar til Hugar koma/ þ vier erum ecke Herrar/ helldur Raadsmenn/ so munde Varwdenn vera sterkare.

Ef þessar nu upptalldar þriar Ordsaker hræra aungvann til Medaumkunar vid sinn Samchristenn / þa þikkunst eg ogiørla skinia hvad hann mæ þar til knya. Þo skal þad eina ecke epter verda/ sem eg ætla ecke sijst hier til þiena/ og er þad MJSKUNardæme VOrs GUDS / hvørt vier vilium nu i seirne Greinenne epter Loforde voru i Ondverdu athuga.

Annar Parturinn.

ÞEgar David Kongur hefur hroosad Dyrd og Krapte Drottens vors Guds/ þa tekur hann so til Orda Psalm. 63. v. 3. 4. ÞJNN MJSkun DROTtenn Er BEtre Enn LJfed: Hvad þeim skal ecke Ofmæle þikia sem med vakande Hiarta og osofande Augum ælijta þetta Efne riettelega: Þvi ad/ ad dæma riett/ um Myskunseme Drottens/ med David þar til vill eitt SAnnJdrande og Uppalijst DAvids HJarta/ og þeim einu smackar hun best/ sem Odopner eru af Heims

stins Epterlæte. Þad er vïst satt ad Jesu Brwdur telur syna Elsku so sterka sem Daudañ/ Cant. 8. v. 6. Þad utleggur sa i Nya Testamentenu sem bæde fyrer Salomonem & adra trwverda Skrifara talad hefur 2. Pet. 1. v. 21. H. Ande/ ad Elskañ til Jesum Brwdguma vors sie betre eñ allt ad vita / Eph. 3. v. 19. og samstemer wtþku vel þessu/ þad Jesu Brwdur uppkredur i ædursøgdum stad litlu sydar v. 7. Þo madur villde giefa Aleigu syns Hws fyrer Elskuna/ þa være þad einskis vert : Eñ þar er yfer ad klaga ad Heimsins Elsku meta flester meir eñ Lyfed: Þar þo eingeñ æ ad lifa til añars eñ elska JEsum/ & i þvi einasta er Lyfed Joh. 1. v. 4. Og Þecking hañs aflar eilyfs Lyfs / Joh. 17. v.3. Nu kañ þad omøgulegt ad vera/ad eirn elske hañ og ecke Brædurnar/ 1. Joh. 4. v. 20. Þess vegna er Naudsyn ad vita hvørneñ GUds MJskunseme er vared/ hvad liooslega ræda mæ af hañs H. openberudu Orde.

So myked sem GUds MJskunseme ahrærer / þa er hun (1) HJartgrooeñ/ og hvørneñ skylde hun þad ecke vera / þar allt þad i Gude er/ er Gud sialfur ? Ecke eru þvi nein Olykinde þo ad Zacharias kalle hana MJskunar-Jdur Guds vors/ Luc. 1. v. 78. So er hun hiartgrooeñ/ad hun sundurbrytur hañs Hiarta/ so hañ hlytur oss myskunsamur ad vera/ Jer: 31. v. 20. Eda munde hønum nockud hiartgroonara eñ hañs eingieteñ elskulegur Sonur ? Hvad munde hañ meir elska? Bligdast mætte vort Myskunarlausa Hardydges Ogied/ þa vier heyrum ad Gud hafe af Elsku til vor utgiefed siñ Son i Daudañ fyrer oss/ Ja/ i hañ forsmænarlegasta Krossens Dauda/ Phil. 2. v. 8. (2) Er MJskunseme lifanda GUds ALMeñeleg/ þvi hañ ej einasta hatar ej neitt af þvi hañ giørdt hefur/Sap: 12. v.25. Helldur þar ad auke myskunar sig yfer øll syn Verk/Psal. 103: v. 14. Þo yfergnæfer su ALmeña MJskun/þa hañ liet sitt H: Løgmaal inniluka (ælykta) alla under Syndeñe / uppa þad hañ øllum (so fyrer Syndaña Þecking ut af Løgmaalenu sundurknosudum) Myskuneñe medbytte/ Rom. 11. v. 32. Villa hañs þroofar Paulus 1. Tim. 2. v. 4. þar hañ so vitnar segiande: Gud vill ad aller Meñ verde Saaluhølpner og kome til Sañleiksins Vidurkieñingar. Villa syns Framkvæmd seiger hañ sialfur Esa. 65. v. 2. Eg utbreyde myñar Hendur allañ Dageñ til eins ohlydugs Folks.

(3) Er MJskunseme DRottens OMælelog/ Psalm: 108. v: 3. MJskun DRottens geingur so hætt sem Himeneñ er. Þad mætte David saña/ & hønum var ei helldur okuñugt /hvørsu GUds NAAd og MJskunseme smackade/so sem allvyda ræda mæ af hañs Psalmum/ ei syst Ps: 6.17.25.33.36.51.57.58. 86. 103.130. og vydar / Loksens kom lyka til þeirrar Vidurkieñingar Kongureñ Manasses i siñe Bæn: Þyn MJskunseme sem þu fyrerheiter/ er OMælelog og ORañsakanleg.

(4) Er MJskunseme DRottens Olldungis Oforþient. hvør hefur hønū nockud fyrre giefed? Rom: 11. v:35. þad er hañs(eñ vort ecke)ad MJskuna þm hañ vill/Exod: 33. v. 19. Þad er/ eingeñ Hlutur kañ so ad skulldbinda Gud med

nockrum

Nockrum Sluk/eñ sijdur kiøga til MJskunar ad hñ misse þetta sitt Frelse/ þviad þvørenen være hñ añars su allra briælsasta vera/Psalm: 135. v: 6. Pa være og Nadeñ eingeñ Nad/ Rom:11. v. 6. Hvad verdleggur hañ vid nockurn þyrstañ bramboded Vyn og Miolk? Es. 55. v. 1. ECKert. Hvøriu betølū vier Synd- ernar vorar? Aungvu/ Matth. 18. v. 25. Med hvøriu høpdum vier Forskulld- ad JEsum vorn Endurlausnara? Alls aungvu/Rom. 5. v. 8. Pvi er ei ad hura ba þo aþ Guds Hende klynge þesse Blaßa þiter vorum Eyrum aþ Halþu Drott- ens/Matth. 10. v. 8. Firer eckert haped þier þetta þeinged/ giefed þad og so wt þirer eckert. Vare þvi ecke meir eñ billegt/ þo vier undertøkum med Forþødurnū Jacob/ seiglande: MJñe er eg Drottañ øllū þynū Miskunsemdū/ Gen. 32. v: 10.

(5) Er MJskunseme Drottens EPTERtalnalaus. Eda er þad møgulegt sa þaar Eilifaskipte sem ølldungis er Oumbreytanlegur og ei veit ad idrast/ Ps. 68.

Pad eitt medal añars hepur hñ iþer oss Meñina/Psalm. 115. v. 1. seq. Nu kañ einhvør ad seigia: Hvad þa? Pad stendur þo ad Gud idre þess og þess: Til Dæmis/ad hñ skapade Mañeñ/Gen. 6. v. 7. Pess/ ad hñ hootade Ninive Vnder- gange/Jon. 3. v. 9. og 4. v. 11. Par til svara eg/ þad sem i þessu og þvilyku tala ast um Gud epter Mañlegum plagsid/ a ad skiliast uppa Gudlega Vysu epter þeirre gømlu Gyllene Reglu Fareþødursens Damasceni. Med þessare Jdran Guds(so kalladre)er ecke ad hura til nockrar/hñs Vmbreitingar/helldur imislegra Verkana og Framkvæmda hñs Vilia/Jdran kiemur þar aþ/nær eirn giører þad/ hvørs Vtgang hñ sier ecke þañ þirer sem verdur. Eñ þvilykt er ecke um hñ ad hura/þviad hñs Speke er Grañsakanleg/Esa. 40. v. 28. Pvi seiger so Postul- eñ/ Rom. 11. v. 39. GVds MJskunseme og KAllan/ Eru an JDrunar/þviad hñ Jdrast ecke sīña Nadar Velgiørninga.

Pesse þimþallde Speigell Gudlegrar MJskunar/hñ syner oss liooslega hvørn- eñ vorre MJskun eige vared ad vera / þvi hun er su Mælesnwrañ epter hvørre vier eigum vora MJskunseme ad laga/ Luc. 6. v. 36. Pvi hun skal vera.

(1) HJARTgroocñ MJskunseme/ 2. Cor. 6. v. 6.

(2) ALMENNEleg / ad vier giørum gott hvørium Mañe.

(3) Firsst hun ei verdur OMÆLElég/ þa þo so mikel sem møgulegt er. Hañ þer þu myked þa gief myked.

(4) OFORskulldud z ei ætlud til BEtalings aþ Møñum/ Luc. 14. v. 14.

(5) EPTERtalnalaus/þt ad telia epter Goodgiørder vid þacklatañ Mañ/ er ad giøra Goodverk ad Jllvirke.

Ad sijdustu so Meñ vite þirer hvøriu hier sie ad gangast/ stendur: Ad DRott- otteñ mune þesse MJskunarverkeñ goodu launa. Textans Ord eru þesse: HAñ (Drotteñ)mun honum þad rijkuglega endurgiallda. Alldrei er lijt- tillre Aulmusu betur vared. Eñ hvar villtu helldur eiga Adgang eñ hia Gude? Ohættara Skulldunaut þær þu alldrei. Pviad / (1) Er hñ SANNleykureñ/ 2. Joh: 1. v. 2. Par þiter er hier ecke Rephiurnar ad ottast.

(1) Er

(2) Er hn̄ en̄ GAGNaudugaste/ Ps. 24. v. 1. Þvi kan̄ hn̄ ad enda Ord syn.

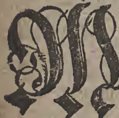
(3) Er hn̄ en̄ VJLjabeste/ þvi han̄ vill ad aller Men̄ verde Saaluholpner/ & þad er han̄s Lyst ad giøra þier til Gooda.

(4) Er hn̄ so FAstheldin sin̄a Lofana / ad Himen og Jørd forganga / en̄ hn̄s Ord forganga eige. Hyggium ad Dæmum fornum/ Hvør hefur sa nockurntyma til Skam̄ar ordeð sem a hn̄ hefur vonad? En̄ hvad gott er þad sim þu girnest af hønū/ ef þu ert hønum i þessu hlyden̄? Eru þad STundleg GJæde? Siaa/ þa vill hn̄ blessa þig a øllum Tymum og allt þad þu Hønd fyna tilriett-er/ Devt. 15. v. 10. ANDleg GJÆde? Siaa/ þar til giørist hn̄ sialfur faatæk-ur/ ad þu fierer hn̄s Faatækt yrder Audugur/ 2. Cor. 8. v. 9. Eru þad eilyf Giæ-de/ þa vill hn̄ þar so rykuglega endurgialda þier/ ad þad hefur ei Auga sied/ etc. Og er þetta nu so stuttlega hier wttalad. Gud sa sialfur er San̄leykurin̄/ ryk-ur yfer allt/ Elskare Man̄an̄a/ og hin̄ hædste MJskunsemdan̄a FAder/ uppfylle alla vora Naudþurft epter synum Dyrdarrykdoome i Christo JEsu vorū Drot-tne/ Amen/ Amen i JEsu Nafne/ Amen.

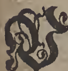
Predikun A Sumardagen̄ Firsta.

Textans Ord af Lofkvædesins 2. Cap. v. 10. 11. 12.

MJn̄ Vinur svarar og seiger til myn/ Statt upp myn Kiærasta/ myn en Dægelegasta / og kom hingad/ þvi sia þu / Veturen̄ er liden̄ / Regned er af og i burtu. Bloomstren̄ eru uppkomen̄ i Landenu. Vored er komed og Turteldwfan̄ lætur sig heyra i voru Lande.

Exordium.

VJer lesum Elskuleg Guds Børn Esth: 2. v. 8. Ad epter þad su Hofmooduga Drottning Asveri Kongs Vasthi / hafe forsmaad han̄s Ordsendingar / so hun vildde ecke epter Kongsens Bode in̄ fyrer han̄ ganga/ þa riede han̄ þad af ad utskwfa hen̄e. En̄ liet þar epter saman̄safna øllum frydum Jomfrwm um allt sitt Ryke og sette þær i Frustofuna/ under Hønd syns Herbergessveins Hegai / sem ad vaktade Kvin̄urnar/ þar skyldu þær vera 12. Manude ad pryda sig / sem var 6. Manude med Balsam og Myrrhu/ en̄ adra 6. med dyrmætum Smirslum/ og sydan̄ skyldu þær in̄ganga fyrer Kongen̄/ so han̄ tæke sier þa i stad Vasthi sem han̄s Augum þock-nadest. Vier høfum en̄ þa Elskuleg Guds Børn þan̄ Konung sem langtū ædre

og

og yppatlegte er enn Asverus/ hvørsu hvad eru 127. Pioodløndsad reykna Moot hellum Heimenum? Hvørsu hann er Jardarkringlann og allt hvad þar er inne/ Psal: 24. v. 1. Þesse vor Brwdgume trulofade sier eina utvalda Fru/ sem var Israels Lijdur/ hvørn so sem eina Flecklausa Brudur / hann hefur sier trulofad i Riettlæte og Doome/ Nad og Myskunseme/ Os: 2. v. 21. og hann seigest hafa hana so prydt/ ad hennar fegurdar Pryde hafe fullkomenn vered algiørlega / Ezech. 16. v. 14. Enn þesse Vasthi giørdest Drottne Gude sijnum næsta ohlydug/ so sem hann þar yfer klagar i sama Cap: v. 15. Þu (seiger hann) forlietst þig uppa þijna Fegurd/ og firsst þu varst so Vijdfræg þa drygder þu Hoorancer. Þess vegna uppsagde Drottenn Doomenn yfer henne/ Os: 2. v. 4. Hun er ecke mijn Kvinna / og eg vil ecke hafa hana. Þetta er nu þad sem Herrann Christur tijdum hootar Gydingalijd/ ad þeir mune utrekner enn Heidingiar inntekner/ Matth: 8. v. 11. 12. Enn i annann Stad hefur Drottenn utvaled sier eina Brudur/ sem erum vier af Heidingunum komner/ hvørier ad erum trulofud skyrlijfs Mey Jesu Christi/ 2. Cor: 11. v. 4. Oss hefur nu Drottenn sett under Hønd sinna Fruvaktara / þad er Guds Ords Þienara/ og innleidt oss i þa andlegu Frustofuna / þad er christelig Kirkia og Guds Barna Søfnudur/ Col: 1. v. 13. þessum hefur hann i Hendur feinged alle þad sem vorre Prijde kunne ad þiena. Hier er þ dyrdlega Balsamshws hanns H. Evangelium/ hvørs Daun verdur øllum Trwudum Ilmur Lijfsens til Lijfsens/ 2. Cor: 2. v. 17. 18. Hier er Myrrha Løgmalsens / fyrer hvørn Beyskleika ad Hiørtun vor sundurknosud/ giefa af sier þa allra þægelegustu Ilman sannar Idrunar og brennande Bæna / hvørt ed fyrer Drottenn sem annad Reykelse næsta sætlega uppstijgur/ Apoc: 8. v. 3. Hier er þad andlega og gagnaudugasta Smirslahws/ Orded Drottens/ sem alla Hlute læknar/ Sap: 16. v. 12. Hier inne vill nu vor Brwdgume Herrann JEsus ad vier skulum prijda oss/ ecke eina 6. edur 12. Manudi/ so sem Assveri Meyjar/ heldur alla vora Æfe i giegnum/ allt þar til Kalled kiemur og vier fyrer Dir Daudans verdum kallader framm fyrer Drottenn / fyrer hvørium vier eigum aller ad birtast. Enn þess inntillum/ elskuleg Guds Børn/ þa lijtur þo Drottenn til og sier epter Skarte z Stickun vorre i þessu Brudarhwse Nadarennar/ og þad a hvøriu Augnablike / og er myked under komed / ad Kongenum lijtest þar vel a Vinnustu sijna. Nu er enn sa Tijme fyrer hanns Nad og Volenmæte oss ad Høndum komenn/ a hvørium vier eigum ad sijna Drottne vorum Gude þa Frammfør og Fegurdar Auka/ sem vier a nu lidnum 6. Manada Tijma tekeð høfum under Hønd hanns Þienara : Og hier til avarpar hann sijna elskulegu utvalda Brudur i þessum H. Texta seigiande: Statt upp/ etc: Og vilium vier i Jesu Nafne giefa oss ed stuttlegasta til ad yfervega þetta astwdlega Avarp vors Elskuga/ og þad i tveimum Smagreinum.

Su fyrre Hvad hann Blessadur giefe henne i Sumargiæfu?

Enn sijdare Hvada Sumargiof hann skilie sier aptur af hennar Hende?

O Drotteñ hialpa oss hier til / so ad vor Raust mætte fæt og þægeleg / þetta siñ og allatijma fyrer þier verda / þad virdstu ad heyra og bænheyra fyrer Medalgøngu vors blessada Brwdguma / Amen.

Firre Greineñ.

SO myked sem vidvijkur þvi / er vor sætaste Sælarbrwdgume Drotteñ Jesus skeinker og giefur siñe elskulegre Brwdur christelegre Kyrkiu til SVMargæfu / þa er þad

First ASTudlegt AVarp: MJN VNNusta (seiger hñ) MJn En Prydelega. Ordeñ eru til allo first: Og liufleg Ræda hun kieñer vel / Prov: 15. v. 21. Sañast þad og hier ad betra sie eitt gott Ord / heldur eñ Gæfa / Syr: 18. v. 17. þviad þad skulum vier vita / ad þar sem af Nægd Hiartans mæler Muñureñ Matth. 12. v. 34. þa samstemer Ord Drottens vid hñs Hiartalag / þviad hañ er sa er allt fullgiører / sem hñ talar Ezech: 22. v. 14.

Vm Sichem stendur skrifad / ad hñ hafe talad vinsamlega vid Dijnam Jacobs Doottur / þviad hñ hafe haft hana harla kiæra / Gen: 34. v: 3. Su heita Ast Jacobs a Rachel / stittu hønum Prældoomsdægureñ / so þau siø Areñ fundust hønum ei meir eñ fæer Dagar / Gen: 29. v: 20. Þad vañ Samson firer Elsku til Digdafnaudrar Dalilam / ad openbera þessum ærulausum Skiækiubelg allt sitt Hiarta / Jud. 16. v. 16/17. Margar Egienkvinnur hafde Roboam (atiaan ad tølu) þo elskade hñ Maacha Doottur Absalons framar øllum hinum / 2. Cron. 11. v. 21/23. Eñ þvilijk Mañleg Elska er ecke samantakande vid þañ Kiærleika sem JEsus Sonur Guds hefur a siñe Vñustu. Aller þesser geingust firer einhvørtiu þvi sem þeir elskudu / og uñu ad søñu noog firer. Afteñ knude Jacob i fiortæn ara Prældoom / Sichem took Sidaskipte / ꝫ miste þar firer Lijfed. Af þvi Samson liet Astena blinda sijn Hugskots Augu / mætte hñ Augun wr Høfde sijnu leggia i Sølurnar. Þad vañ Salomon ꝥ Kveñaastena / ad snwast fra Gude / 1. Reg: 11. v. 4. Elska su ꝫ Athniel (Calebs Yngste Broodursonur) hafde a Achsa Doottur Calebs / dreif hñ i Bardagañ moot Kiriat Sepher / Jos: 15. v. 17. Eñ þetta er þo allra undarlegast / ad vor blessade Brwdgume Jesus / hañ elskar oss so / ad hñ hefur fyrer aungvu / a edur hia oss ad gangast. Af er nu Vppruna Fegurdeñ: Eñ ef vier villium speigla sialfa oss / og sia hvad kostulega vier saum ut þa hñ elskade oss / þa lijtum grandvarlega i þañ Speigel sem Ande Drottens fyrer oss uppsetur / Ezech: 16. v. 3. 5. 6. Os: 2. v. 5. 6. 7. Hier skulũ vier heyra ad þesse Brwdureñ var NAkeñ / HVngrud / ÞJrst / Vtkøstud / FJrerliteñ / LJggiande J SJnu BLoode. Þetta er nu þad sem fyrer oss mælter: Eñ / O / þa outskyranlegu Elsku vors Endurlausnara. Eg (seiger hñ) sagde til þijn / þa þu laast so / þu skallt lifa: JA / TJl ÞJn SAGde EG / ÞV SKallt LJfa: Þetta var nu ꝥ firsta Astar Avarp hñs til vor. Hier af skylldum vier nu / sem heita villium hñs Vñusta og utvaleñ prydeleg Brwdur / taka oss

þad

Þad til Aminningar/ ad ꝼirst hñ heꝼur so heitt elskad oss/ þa kappkostū ad svara þessu Tignarnaꝼnenu sem oss biriar. Naꝼnbætur Heimsens eru i hæu Gilde/ þad var ei lytels verdt ad vera Kongsens Mægur / Fader Egyptalands / heidradur aꝼ Assvero eda þridie mestur i Babylon.

En ad vera Vnusta og Egtabrwdur þessa Konungsens allra Konga og Drottens allra Drottna/ Apoc; 17. v. 14. Pad er su Gaꝼañ sem længt yꝼergeingur alla Heimsens Ærutitla. Sa sem þvi nær/ hñ skal ecke øꝼunda Pharaonis Dottur aꝼ Herbergum Salomonis/ 1. Reg: 7. v. 8. Ecke Ester aꝼ Helminge Assveri Kongsrykes/ Est; 7. v. 2. Þviad þetta hrørut veggia er einskis verdt hia þeim himnesku Herbergium vors Brwdguma/ þviad su Borgeñ heꝼur Guds Dyrd/ Apoc: 21. v. 11. Pa munum vier loksens sia þ z saña / hvad gott oss sie þar ad vera / Matth: 17. v. 4. Pa munum vier syngia og seigia med hinum H. David/ Psalm: 84. v. 1. Hvørsu elskulegar eru þijnar Tiallbuder Drotteñ? Nu þo oss þike miøg merkeleg Elska vora Lausnara su / ad hñ virdest ad kalla oss syna Vnustu/ þa er hitt Avarped aungvu sydur ad ꝼurda og ꝼorundra/ ad hñ titulerar syna Brwdur/ SJna HJna PRJdelegu.

Eda hvad er þad sem oss prijder? Gud næde / þad er aꝼ vorre Hende eckert/ sem eg strax sagde: Eda hvørt Alit kañ sa ad haꝼa sem ꝼra Hvirꝼle og allt til Ilia er ecke nema Sær/ Beniar/ Raun og Þrote / Esa: 1. v. 6. Eda munu nockud vor eigeñ Klæde prijda oss? Ja / so sem saurugur Leppur eina Bloodꝼallssiuka Kvinu / eg meina vort Riettlæte / hvørtia H. Ande þessu samlyker/ Esa: 64. v. 19. En vier skulum vita/ ad þesse Alitsprijde Jesu utvaldrar Brwdur/ hun glansar ecke hid ytra i allra Augum/ þviad þesse heñar Dægelegleike er allur ed iñra/ Psalm; 45. v. 14. Sialꝼ lyser hun sig utvortes døckva ad vera/ Cant: 1. v. 5. Aungvu ad sydur lijst heñar blessada Brwdguma so a hana/ ad hñ seiger Cant: 4. v. 1. 7. SJA MJn VNNusta/ FOGur ERtu/ JA FOGur ERtu/ ÞV ERt DÆgeleg J Allañ MAta/ OG ÞAr Er EJngeñ FRecKur A ÞJer: Þetta Skarted er (sem eg strax sagde) ecke heñe ad þacka/ helldur sialꝼum Brudgumanum Drottne JEsu/ hvør ad er eñ dægelegaste medal Mañaña Sona/ Ps: 45. v: 3. Vtvaleñ medal margra Þusunda/ Cant: 5. v: 10. Hañ er sa sem þessa syna auma z ørnakta Brwdur/ heꝼur klædt Klæde Hialpræde sens z huled Møttle Riettlætesens/ Esa. 61. v. 10. Og hana med synū Riettlætis Skrwda z Skarte so ꝼagurlega wtbwed/ ad hun glansar ꝼirer hñs Augū sem Morgunstiarna/ ꝼøgur sm Tungl/ wtvalensm Sool/ Cant: 6. v. 10. Þetta heiter hia Postulanū Herranum Christo ad klædast/ þad er hñs Riettlæte/ Rom: 13. v. 14. Gal. 3. v: 27. Þetta er nu þad ꝼagra Silke/ Gulleg Armbønd og Hringar/ sem hñ sialꝼur seiger siñe Vnustu geꝼa/ Ezech: 16. v: 8/ 9/ 15. Þessum Skrwdanum er so vared (Elskul: G. B.) ad missast kañ hñ oss/ eñ saurgast alldrei: Pad ødlunst vier ꝼ Trwna/ Rom: 3. v. 10/ 20. Heb: 11. v: 7. Pad vañ hñ til hss ad klæda oss ꝼæeñ/ ad hñ sem aꝼ aungre Synd visse/ var til Syndar giørd: vorra vegna/ 2. Cor. 5. up-

pa

þa þ hn̄ hefta skyllde Drotten̄ vor Riettlæting/Jer:23.v.6. Ja/Naken̄ hlautt hn̄ ad yferdreifast synu eigen̄ Bloode/Joh:19.v:34. uppa þad vier alsnakter i Saurenda Bloode voru liggiande/mættum firer hn̄s Bloods adreifing/1.Joh: 1.v.7. iklædast hvytu Silke Riettlætinga Heilagra/ Apoc.7. v:14. og bland þeirra talder verda/sem hafa þveged ꝛ hvyttfægad sin̄ Skrwda i Bloode Lambsens. O/ Lætum oss nu (E.G.B.)ecke lyted hier til finast. Dyru verde er oss þesse Skrwden̄ keiptur/ þvi hn̄ kostade þad allradyrasta a Himne og Jørdu/sem var Lyf JEsu Guds Sonar: Þar firer/þegar sa helvytske Mordinge Diøfullen̄/vill þig a þiñe Vegferdarreysu til þeirrar Himnesku JEruſalem ræna þessum Klædum/Luc:10.v:30. þa halltu þeim trass hønum i Trwñe/ꝛ mun hn̄ flya fra þier/Jac:4. v:7. Vilie nockur añan̄ þin̄ Kirtel af þier taka/hønum mættu vel Møttulen̄ lausan̄ læta/Luc:6.v:29. En̄ þesse Klæden̄ mættu aungvañveigin̄ missa/uppa þad þu verder ecke naken̄/Apoc:2.v:3.17. O/Hvad satt hefr David ratast a Mun̄ um þetta ASTwdlega AVarp/Ps: 45. v.4. Astwdlegar eru þijnar VARer.

Þad añad sem vor signade Sælar Brwdgume JEsus Christur skeinker og tilskinkar siñe wtvaldre Brwdur i SVMARGJOFJ/ þa er føgur FRJDarbodan/ **Veturen̄ er umliden̄/Regned er af og i burtu.** Firer REgned er hier ad merkia Ostillta Vetrarvedrættu: Hvilad firer þ merkest og skilst i Hn̄ Ritningu/epter Kringumstædum/ Jmist Guds blyda edur strijda: Þad fyrra meinar David/ Ps: 68.v. 9. En̄ nu giefur þu so Nadarsamlegt Regn ꝛ þyna Arfleifd sem bornud er endurlyfgar þu. Þad sijdara syner oss þad voþveiflega Vatnsflood sem øllum Heimenum drecktе/Gen:7. Og er taled eitt af þeim hellsku reyde Teiknum lifanda Guds/2. Pet. 2. v. 5. Og so sem vor Lausnare tilbender/Luc:21. v. 28. þa vill hn̄ samlykt hafa fullkomeñe Endurlausn Barna siña vid Sumared.

Vetrarens Edle er hellst ad vera kalldur med Regne/ hvar af Snioorenñ̄ kiemur/þa deya þau nidursædu Smakorn/ hvør þo med Sumrenu apturlifna/1.Cor.15.v:36. So sem þad vier ædur sætum i mirkvum Vetrar Skugga/ þegar Guds Reydemyrkur huldu Jørdena og Dimañ Vioodernar/Esa:60. v.2. Hvar vier vorum so sem aumer/sialfdæmder Epterbijdendur þeirra ytstu Mirkra/Matth:22.v.13. ꝛ hiss mikla Grimdarstorms Drottens/Os:13.v.15. So kuñe oss eingen̄ Gledelegre edur gagnlegre Ord og Avarp til Eyrna koma en̄ þetta/ad Vetur þesse være nu wte og endadur: Vort Lioos þad være komed og Dijrd Drottens uppruñen̄ yfer oss/Esa:60.v.1. Þad vier værum komner wr Myrkrunum til Liossens/Col:1. v.12/13. En̄ hvad myked oss þikia meige hier til koma/þad eigum og meigum vier ræda af sialfum oss/ Ja/øllum Skepnū/hvørriar bæde Lyfs ꝛ Orendar fagna Sumrenu. Ef oss þiker nu Vetrartymen̄ laungur til stundlegra Efna ꝛ Athafna/skyllde oss ecke þa þikia miklu meira Mæle skipta ad vera fra Guds blydu og blessudu Nadarsumre wtelukter? Þad saña

þeir

þeir nu sem komner eru þangad/ hvar Op og Ghystran Canana lætur þa skialf þa og titra/ midt i reyde Ellde Drottens upptendrudum af Storme hans Grimmar. Giætum ad (E. G. B.) Lætum oss ecke so hørmulega villast: Hvad er Tymenn hia Eilyfdenne? Prælkan Heimsens hia Frelse Himnanna? Seig þu mier: Vilteu helldur med þeim Gudlausu Foritingum/ Ps: 22. v. 13. verda alenn med Sælgiæte til þess Helvytska Slatrunarbeckѕ/ enn þad ad sæta nockur Missmyde a stundlegre Velgeingne og vera alltyd i Nad lifandа Guds? Þetta munu fleire Guds Børn med Moyse utvelia/ Heb. 11. v. 25. Eda ætlar þu/ þo þier þicke sem blyr miuskur Blær Heimsins/ hann mune þungur verda a moote þeim sem Vindana vegur og mæler Vøtnenn a Vigt/ Job. 28. v. 34. Nær hann framreyder syna Stormvinda wr synum Fylsnum? Ps. 135. v. 7. O nei: Heimurenn forgeingur og øll hans Fysn. Lætum oss miklu helldur fagna yfer þessu Fridarbode vors liwfa Lausnara og elskulegs Brwdguma/ og leykum eirn med ødrum vorn Sumarsaung uppa Hlioodfære vors Hiarta/ hvørn H. Ande hefur firer oss diktad/ Rom. 5. v. 1. Fyrst Vier Erum nu Riettlater Firer Trwna/ Þa Høfum Vier Frid Vid GUD firer DRottenn Vorn JEsum Christum.

Seirne Greinenn.

Satt og mæleastadt maa oss vera Malltæke alment/ ad ALLar GJafer PJggie LAun/ hvad ad minsta koste er Packlætenu launande. Þar fyrer seiger H. Ande/ Hvør Gott med Jllu launar/ af þess Hwse mun ecke Jllt lynna/ Prov: 17. v. 13. Eirnenn hlioodar annar Malshattur so/ Ad Ei Sie Gott Oflaunad/ Nema Med JLLu Sie: Margra Ofpacklætra verdur minst/ Pharao sa sydare veit ecke neitt ad seigia af Velgiørningum Josephs vid Egyptaland/ Exod: 1. v: 8. Jlla Ræmest Packlæte Regila Borgarmanna moot David / hvørier i Betalning fyrer Frelse undann Hende Philistinorum / mundu hafa ofurselldt hann i Ovinar Hendur/ 1. Sam: 23. v. 5. 12. Og ei er Joas þess verdur / hann sie sier undereins i Munn takande/ sem drap Zachariam Son Jojadæ Kiennemanns/ og syns Velgiørdmanns/ 2. Chron: 24. v. 21. Afdrif Simri 1. Reg: 16. v. 17. veit Jessabel ad repetera Jehu/ 2. Reg: 9. v. 31.

Undarlega kom Mephiboseth fra Eign sinne ad Helminge fyrer Lyga Undєrrietting Bofans Ziba/ 2. Sam: 16. v. 13. Eg ætla Jonathan være þa lidenn under Lok/ og hans Minning i Grøfenne. Eg maa ei margt hier um tala: Sitt hvar hvørier ad klæra / Allar Giafer Piggia Laun. Enn aftur seigium vier: Ecke Neitt gleymest Fyrre Enn Goodgiørder. Gud læte oss nu vidlestast ad fordast þau Bryxle/ sem Moses fordum Jsraelis Sonum i Naser kastade/ Devt: 32. v. 6. ÞAckar ÞU ÞAnnen DROTTNE GUDE ÞJnum / ÞU GALda OG HEJmskufulla ÞJood?

Enn þo ad æstudlegt Avarp vors Brwdguma/ hans Riettlætis Skrwde oss giefenn/ hans Fagnadarryka Fridar Utvegan og Yferlysing / sieu allar af Nad giefnar/

narl

nar/ þa skulum vier vita/ ad ecke mæ miña vera/ eñ vier andæptum Avarpe hñs/ i hvøriu hñ FÆlur Og SKilur SIer Nu Aff Oss Aptur Til PAcklætis A PÆssum FIrsta SVMardege. Og er þad sierdeiles TVÆNT um hvad Ord hñs hlioode.

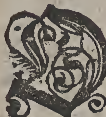
(1) Vier eigum ANN DVAlar Vpp Ad STanda. STATT VPP/ seiger hñ: Eñ Gud næde hvørneñ þad tilgeingur / Jeg þore ad seigia/ ad fleire eñ færre/ sem vilia i JÆsu Vñustu Tale heita / fylgia heldur þvi Vonda / og eff ecke eru sockner/ þa þo lagster med Heimenū i þvi enu sama / 1. Joh: 5. v. 20. Þar fyrer þu gooda Guds Barn/ viltu þu niotande verda þessarar nu framsagdrar Sumargiaffu þyns Brwdguma JÆsu/ þa i Jesu blessada Naffne/ STatt VPP. Hellst offleinge liggur Sissera. Verølldeñ og Jaci eru bæde lykar og olykar / olykar i þvi/ ad þesse er blessud sem Guds Vinur / Jud: 5. v. 24. Hin Guds Ovin/ og er þvi Bølvaneñe næst/ Heb: 6. v. 8. Lykar i þvi/ ad þa sem a þeirra pallvalltar Nader flyia/ deyda þær soffande / Gen: 4. v. 7.

Haffer þu nu (gooda Guds Barn) Vered hellst offmiøg svæffdur i Tialldbwd þessare a umlidnum Vetre/ ÞA STatt VPP. Þad skiedur : (1) Fyrer heita & hiartanlega Idran/ VPPhaff SALVhialpareñar Er PÆcking SNNdareñar. Fyrst þiñ Brwdgume kallar/ þa vit fyrer vyst/ ad hñ skipter ecke um Hlioodid: So sem hñ kallade Synduga til Idranar/ so skalltu vita / ad hañ vill þu syndugur VPPstander: Þar fyrer vakna þu sem seffur og rys upp aff Dauda / so mun Christur upplysa þig/ Eph: 5. v. 14.

(2) Añad sem vor Liuffe Lausnare & Sætaste Sælarbrwdgume skilur sier aff oss/ er ꝥ ad vier Komū Til Hñs: Statt Vpp Myn Vñusta seiger hñ/ Og Kom Hyngad: Hvørt skulū vier nu helldr koma? Eda skal Brwdurin ecke filgia sinū Brwdguma? Ad søkiu er ꝥ aff heñe heimtad/ Ps: 45. v: 11. Eff Kongureñ añars Gedþeckne skal a heñe haffa/ v: 12. Þegar hañ skipar/ þa lydur Vetureñ/ Regned afflætur / Bloomstred sprettur og Fuglarner kvaka/ hvøriu øllu hañ oss til ørvunar hier lyser. Eda er þad þa sæmelegt ad vier sitium hia vorum Filgemønum/ Ezech: 16. v. 37. Eñ forlætū vorn Elskhuga? O ney/ komum þvi/ komum til hñs/ þvi optar eñ einusiñe heffur hañ a oss kallad/ Esa: 55. v: 1. Matth: 11. v. 28. Joh. 6. v. 37. Hvad eff vier giørum/ mun hñs sydasta Tilkoma verda oss gledeleg/ Luc. 21. v. 28. Lætum þetta uppruña Sumar vera oss i Iokaneñe Astundan þss eilyffa Sumars i Dyrdeñe/ þar alle mun Nytt skapad verda : Og Bloomstren i Lande liffande Maña munu alldrei visna/ þar ei mun þurffa upp ad standa/ þvi þa er Vpphaffning vor fullkomeñ/ 1. Cor. 13. v. 12. Ei mun hñ optar a oss kalla til ad koma/ þviad i sydasta siñ/ mun hñ þad eitt siñ ad Eilyffu giøra/ þa hañ seiger: Komed Blessader myn Fødurs/ etc. Matth. 25. v. 34. Þad veite oss og geffe su Himneska Hætigneñ/ hvøre vier aptr a moote leggiū i vora Sumar GIøff fra: Lof & Dyrd & Speke og PAcker & HÆidur & KRaptur & STirkleike sie vorum Gude fra Eilyffd til Eilyffdar/

AMEN.

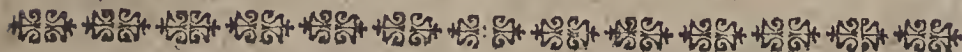
Ein almeñeleg Bæn epter Predikun a Heit Dageñ.

DRottteñ Gud Himneskur Fader/ þu sem ert sialfur Sañleikureñ/ og i hiñe hædstu Fullkomnan ender bæde þijn Heit z Hootaner. Vier aumer Syndarar/ fram komum nu fyrer þitt Guddoomlega Tignarvelldе og medkieñum med sañre Hiartans Jdran og Angre/ hvørsu þad vier høfum Triggrofar þijner vered/ og ecke ad eins almeñelega a hvoriu Augnablike þverwdarsamlega geinged a vorn Skijrnar Sattmaala/ helldur og eirneñ hørmulega broted vorar Loþaner z Heitord vid þig i øllū Grēnū. Æ Drotteñ/ þta jatū z gratū vær z vidurkieñum med Bligdan vors Andlites/ ad vier høfum þad forskulldad/ þo þu lieter þig Jdra allra þiña Mſkunar Firerheita vid oss/eñ eþnder i Reide þiñe Hootaner þiñar Grimdar/ og lieter allar þijnar Skiepnur heþna a oss. Eñ nu Jdrar oss þessa aþ Hiarta/ Æ/ vertu oss Nadugur/ Gud vertu oss Nadugur. Lat nu Endurmiñingu þeirrar fullkomnu Fridþægingar vors Lausnara hepta Heipt þijna/ og lat hañs allra sarustu Pijnu og Dauda hræra þitt Hiarta oss til Aumkunar. Nu vilium vier aþ Hiarta eñ ad nyju loþa þier Hlijdne og Halldeñyrdum/ gieþ þu oss sialþur þijna Raad þar til/ an hvørrar allar vorar Loþaner eru einskis verdar. Liettu Drotteñ a oss þiñe Hende til Hirtingareñar/ eñ tak hana alldrei þra oss til Stirks og Stioornar. Blessa oss bæde aþ Himne og Jordu og lat Skiepnurnar bera þar Vitne um/ ad þu ert oss Nadugur. Þa vilium vier i Kirdum lofa þitt Nafn til Zion og giallda þier Heiteñ i þeirre hiñe miklu Samkundu sem er þijn Jerusalem og Heilagur Søfnudur vor a medal. Blessa oss nu a þessum vorum Heitdeige og lat vor Heit i þier og aþ þier alltijd blessud verda. O HErra GUD Himneske Fader / heir nu

oss

oss hier um og Bænheir/ fyrer Blood og Blessadar Vnder þess sem þu alla Velþocknan a hefur/ i hvørium øll þyn Nadar Firerheit verde oss Jaa og Amen/ i JESV Nafne/ Amen/ A M E N.

Errata.

A 2. b: l: 35. les Syndarenñanr A 4. b: l: 28. les v: 25. B 4. b: l: ult: les Konung.

Og hvad fleira yfer hefur mátt sinast i Þryckingu þessarar Bookar/ leidriette Lesaren góodfwslega.

